JONATHAN MARGOLIS

ORGAZMIN MAHREM TARİHİ

TÜRKÇESİ:
TAMER TOSUN

agorakitaplığı

agorakitaplığı
360

JONATHAN MARGOLIS

Gazeteci ve yazar. *Financial Times, The Independent, Sunday Times* ve *Mail on Sunday* gibi basın organlarında çalıştı, *Time, Reader's Digest* ve *Red* dergilerinde düzenli yazıları yayınlandı. İngiltere'de gazetecilik dalında birçok ödüle layık görüldü. Ayrıca, televizyon programlarının sürekli konuklarındandı. Çok çeşitli alanlardaki kitap çalışmaları arasında *A Brief History of Tomorrow, The Big Yin* ve *Clees Encounters* sayılabilir.

TAMER TOSUN

1960 doğumlu. Tıp tahsili gördü. *Travma ve İyileşme* (Judith Herman), *Migren* (Alexander Mauskas-Barry Fox), *Savaş Artığı* (Ha Jin), *Anarşizm Üzerine* (Noam Chomsky), *Anarşizm Üzerine* (Noam Chomsky) ve *Magnum – Efsanevi Fotoğraf Ajansının Hikâyesi* (Russell Miller) gibi kitapların çevirmeni.

Jonathan Margolis

‘O’: ORGAZMIN MAHREM TARİHİ

Türkçesi: Tamer Tosun

a
agorakitaplığı

Kültürel Çalışmalar 26

'O': Orgazmın Mahrem Tarihi
Jonathan Margolis

Eserin özgün adı:
O: The Intimate History of the Orgasm
Arrow Books, Londra, 2004

Kapak tasarım-mizanpaj: Sibel Yurt

© 2003 Jonathan Margolis
© 2004; bu kitabın Türkçe yayın hakları
Agora Kitaplığı'na aittir.

Birinci Basım: Nisan 2012

ISBN: 978-605-103-156-9

Baskı ve Cilt: Ceylan Matbaası
Güven İş Merkezi, B Blok, No 318
Topkapı/İstanbul
Tel: (0212) 613 10 79

AGORA KİTAPLIĞI
Sertifika no: 12761
Kuloğlu Mah. Turnacıbaşı Cad.
No: 54, Çukurcuma-Beyoğlu/İSTANBUL
Tel: (0212) 243 96 26 - (0212) 251 37 04 Fax: (0212) 243 96 28
www.agorakitapligi.com
e- posta : agora@agorakitapligi.com

İÇİNDEKİLER

Önsöz vii

1) En Şehvetli Primatlar 1

2) Geliyor, Geliyor, Gitti 13

3) Kadının Öyküsü 50

4) Geriye Kalan Tat 67

5) Bir Zamanlar Nasıldık? 80

6) Orgazmın Evrimsel Paradoksu 99

7) Milattan Önce Orgazm 129

8) Seks-ve-Şehir Devleti 150

9) Doğu'da Orgazm 176

10) İman, Ümit ve Namus: Erken Hıristiyan Dünyada Orgazm . . . 199

11) Ortaçağlar'da Orgazm 217

12) Viktorya Dönemi İffetliliğinin Temelleri:
Restorasyon'un Sonlarında 1840'lara Orgazm 241

13) İki Cins Masalı? Viktorya Döneminden
'Sağlık ve Randıman'a Orgazm 265

14) Freud'dan *Lady Chatterley*'e Orgazm 294

15) Orgazm Rüştünü İspatlayışı: Kinsey'den Çalkantılı 1960'lara . . 312

16) Biraz *Coitus* Ama Asla Delisi Olmamak:
Uçuş Korkusu'ndan *Sex and the City*'e 334

17) Sonsöz: Nasıldı? 374

Kaynakça 383

ÖNSÖZ

Evliliklerinin altmışıncı yılında büyükannemle büyükbabam çıplakken birbirlerine daha hiç bakmamışlardı. Ben de annemi hiç çıplak görmedim.

Oysa benim çocuklarım anne babalarının çırılçıplak hoplayıp zıplamalarına o kadar alışmışlardır ki, arkadaşları evimizde kaldıkları zaman bazen bize, "Bir şeyler giyseniz iyi olur," diye hatırlatma gereği duyarlar.

20. yüzyıl sonlarının önemli bir cinsel liberalizm zamanı olduğunun söylenmesi bile gerekmez. Ben büyükbabamlarınki gibi cinsel hayatı aklıma bile getiremem. Çünkü öyle bir hayatın Thomas Hobbes'un tanımladığı türden bir ilkel hayata benzeyeceğini düşünürüm: "pis, kaba ve kısa".

Yine de aklımızda kendi zamanımız ve kültürümüzün icat ettiği cinsellik olursa, kuşak olarak kendinden emin olma tuzağına düşeriz.

Dünya Sağlık Örgütü'ne göre, her gün 100 milyondan fazla cinsel ilişki olmaktadır. Erkekler ve kadınlar belki de yaklaşık 100 bin yıldan beri eğlence amaçlı cinsel ilişki yaşamaktadırlar. İşlemi devam ettirirsek -ve M.Ö. 98.000'den bu yana dünya nüfusunun hayli arttığını da hesaba katarsak- insanoğlunun bugüne değin 1.200 trilyon kez seks yaptığını söyleyebiliriz.

Elbette bu ilişki *her seferinde* kötü olmuş olamaz.

İngiliz psikoterapist Brett Kahr'ın dediği gibi, cinsel tarih "ilerleme ve gerilemenin mayın tarlasıdır". Cinsel özgürlüğün en kayda değer dönemlerinden bazıları uzak geçmişimizdedir; yani, canlı hafıza içinde en fazla bastırılmış zamanlarda.

Bunun peşinden, cinselliğin o kadar değil ama cinsel *hazzın*, iki insan arasındaki birleştirici bir sürecin doruğu ya da üremenin yalnızca bir yan ürün olduğu bir eğlence faaliyeti olarak cinselliğin tarihi gelir.

Orgazm bu cinselliğin nihai noktasıdır. Erişmeyi ümit ettiğimiz şeydir. Bir futbol fanatiğinin doğrulayacağı gibi, 0-0 biten bir maçtan zevk alınır, fakat büyük bir maç gol gerektirir, öyle değil mi? İşten anlayanlar için en büyük maçların çoğu, çok gollü olmuştur; diyeceğimiz, iki taraf da tatmin olmuştur.

Yine de orgazm cinsellikte hayli paradoksal bir rol oynar. Sanırım, büyükbabamların orgazmın ne olduğu konusunda aklı karışıktı. Büyükbabam Birinci Dünya Savaşı siperlerinde kıdemsiz onbaşıymış; o yüzden orgazmın, zamanında boşalma yerine kullanılan 'gelmek' kelimesiyle ilgili bir şey olduğu şeklinde kaba bir fikir edinmiş olmalıydı.

Bununla birlikte eminim ki, büyükannem orgazmın ne olduğu ya da ona erişmenin nerede ya da nasıl mümkün olacağı konusunda en ufak bir fikir edinemeden ölmüştü.

Ben 1960'larda büyürken de, bugünün standartlarıyla son derece masumdum. Ara sıra Billy Bunter kitapları okuyordum; Bunter ve oda arkadaşı Bob Cherry sık sık 'boşalırken' tasvir ediliyorlardı –yazar Frank Richards bunu 1920'ler ve öncesinde yazmıştı ve burada kelimenin ikinci anlamını kastediyordu: "ani, şiddetli haykırış ya da çığlık". Anne babamın bu kullanıma niçin bıyık altından güldüğünü, Billy Bunter okumalarımdan çok sonraya kadar hiç anlayamadım.

Fakat bu denli masum kalmakta yalnız değildim. İngiliz yazar Gordon Rattray Taylor'ın 1953'te yazdığı *Sex in History* (Tarihte Seks) kitabında 'orgazm' kelimesi geçmez. Bu kelimenin nazik alternatifi olan 'doruk' bile yalnızca iki kez geçer.

Nefes alma ve yemek yeme ihtiyacı bir yana, orgazm peşinde koşma tarih boyunca insan davranışlarının en kuvvetli belirleyenlerinden biri olmuştur. Orgazma karşı aşk özlemi kadar derin duyulan (insanlığın çoğunda daha da fazla hissedilen) söndürülemez arzu yüzünden evlilikler ve hanedanlıklar kurulup bozulmuş; şiir, oyun ve romanlara ilham verilmiş; cinsel hastalıklar yoluyla insanların sağlığıyla oynanmıştır; yine de orgazm, modadan filmlere, pornografiye uzanan yelpazede dünya çapındaki seks endüstrisini ateşleyen evrensel arzu olmuştur.

Öte yandan nesnel olarak bakıldığında, zamanında göründüğü gibi büyük, karşı konmaz ve nefes kesici olsalar da, heyecan verici ve tutkulu yapılar kursalar da, sıcak ve tatminkâr 'son ışıklar'la ödüllendirilseler de, erkek orgazmı da kadın orgazmı da fiilen görece küçük bir olaydır.

Hatta cinsel eşler becerikli, uyumlu olduğunda ve seksin sık, düzenli bir temeli (bütün araştırmalarda nadir çıkan bir kombinasyondur bu) bulunduğunda, bir hayat destek mekanizması olarak orgazm kapasitesi ancak, sözgelimi sindirim ya da görmeyle eşit seviyededir.

Okurların 'seksoloji'nin sağın bir bilim olmadığının farkına varmaları gerekir. Araştırmacıların birbirleriyle namlı ihtilafları vardır; bu ihtilaflar laboratuvar çalışmalarının, anketlerin ve hiç de seyrek olmayarak sadece önsezilerinin bir şekilde karışımına dayanırlar. Fakat aşağıda aktaracağımız bazı araştırmalar çelişkili olsa bile, bedensel bakımdan orgazmın her iki cins adına da külotun içindeki bir şimşek çakmasından daha fazla bir şey olduğu konusunda herkes birleşir.

Hem kadın hem erkek için ortalama alınırsa, orgazmın her biri on saniye kadar sürer. Haftada iki diye düşünülen ortalama cinsel ilişki sıklığıyla, bireylerin çoğu haftada yalnızca 20 saniye, ayda 1 dakika, yılda toplam 20 coşku dolu dakika yaşayacaklardır.

İyimserliğin sınırında, cinsel bakımdan elli yıl aktif kalacağımızı varsayarsak, o zaman 10 saat civarında orgazmdan zevk almayı umabiliriz; belki en hırslı mastürbasyon yapıcılar için bu rakamı 20 ya da 30 saate çıkarabiliriz.

Sekse hazırlanmak ya da değerlendirmek ya da performansımız hakkında düşünmeye hasrettiğimiz zaman, bu, harcanan bütün çabalar için çok yavaş bir geri dönüş gibi görünen bir ömürdeki 'üretim'in 10, hatta 30 saatidir.

Fakat ister seks ister mastürbasyon yoluyla olsun, orgazmdaki seratonin salınımı ve ani kas gevşemesi, sahip olduğumuz en etkili ve yaygın ilaçları oluşturur. Bağımlılığımız yoksa bile, her gün orgazma erişmek için toplumsal, kültürel ve medya baskısının yaylım ateşi altında tutuluruz. İngiliz teolog Malcolm Muggeridge 1960'larda şunu gözlemlemişti: "Orgazm, arzunun odağı ve gerçekleşmenin imgesi olarak Haç'ın yerini almış durumda." On yıldır dünyadaki hemen her kadın (ve daha sonraları) her erkek dergisi, orgazm konulu aylık sansasyonel bir bölüm yapmak zorunda hissetmektedir kendini.

Dünyadaki neredeyse her kültür ve ülkedeki ikonik önemine rağmen, orgazmın eksiksiz açıklaması da -az bilinen, geniş ölçüde gizli tarihi, biyolojisi, antropoloji, psikoloji, teknoloji ve sosyoloji, kültürel rolü ve edebiyatı- yazılmamıştır. Ki, benim orgazmı gerçekten bir hayli sevmem bir yana bırakılırsa, bu konuda yazma sebebim budur.

Cornell Üniversitesi, Human Sexuality Collection; Berlin, Humboldt Üniveritesi Magnus Hirshfeld Archive for Sexology ve İngiltere Rugby'deki, Relate's Herbert Gray Üniversitesi'nin kütüphanesi; Boston Üniversitesi Tıp Fakültesi Women's Sexual Health Clinic; Utrecht Üniversitesi Department of Medical Sexology; Berlin, Henry Koch Enstitüsü; Indiana, Kinsey Enstitüsü; St. Petesburg, Psychology and Sexology Enstitüsü; Kuzey Carolina, Centre for Sexual Health –adını andığım kurumların hepsinin bu kitabın yazılmasında çok büyük yardımları oldu.

Ayrıca, yardımları ve bilgece sözleri için teşekkürü borç bildiklerimi şöyle sıralayabilirim: Gabrielle Johnson, merhum Profesör Marcello Truzzi, Dr. Marc Demarest, Shmuley Boteach, Mike Robotham, Mike McCarthy, Clare Kidd, Wahida Ashiq, Tracey Cox, Matthew Norman, Bryony Coleman, Jemima Harrison, Jon Laine, Owen Scurfield, Ruth Margolis, Claire Ockwell, Lucy McDowell, Jason Williams, Lisa da Souza, Dr. Martin Krims, Fiona Wentworth-Shields, Hannah Shepherd, Jon Gower, Julia Cole, Dr. Robert Douglas-Fairhurst, Profesör Chiara Simonelli ve aşikar sebeplerle, bir de Sue Margolis.

Jonathan Margolis, 2003

1
EN ŞEHVETLİ PRİMATLAR

"Çocuklarınız sizin çocuklarınız değildir.
Onlar bizzat hayat arzusunun oğulları ve kızlarıdır."

(Halil Cibran, 1883-1931)

İlk cinsel ilişki eylemi, iki yaratığın yeni bir yaratık yaratmak için DNA'larını birleştirmek amacıyla yakın temasa girmelerinin en eski örneği, muhtemelen 1,5 milyar yıl önce, ilk okyanusların derinlerinde bir yerde vuku buldu. O sevgili ve anne baba adaylarının, *eukaryot* denen bir tür tekhücreliden geldikleri düşünülür.

Daha sonra cinsel ilişki kurmak pratik olarak bütün hayvanlarda üremenin normal yöntemi haline geldi. Eşeysiz üremeyle

-ya da bakteriler, karidesler ve sopa çekirgesinde görüldüğü gibi 'klonlama'yla- kıyaslandığında dişi ile erkek arasında seks, türün genetik stokunu ıslah etmenin ve doğal ayıklamanın uzun vadeli çıkarlarını güvenceye almanın çok daha iyi bir yoludur.

Bununla birlikte, toplumsal, siyasal, entelektüel ve ekonomik eşitliğin manasının açık ve karşılıklı anlaşılması içinde ve DNA'larının çoğalmasında başarılı olup olmadıklarını önemsemeden, iki yaratığın şüpheye yer bırakmayacak şekilde birbirlerine bedensel ve duygusal zevk vermek üzere yakın temas peşinde koşması anlamında ilk cinsel eylem, çok muhtemelen Batı Avrupa ya da Kuzey Amerika'da bir yerde, 20. yüzyıldaki bir zamana kadar vuku bulamamıştır.

Daha önceki zamanlarda bu ilişkideki oynaşlar, söylemeye bile gerek yok ki, *eukaryot*'ların uzak ve ileri derecede adapte olmuş torunları olan *Homo* sınıfından, *sapiens* türündendi. Bu *Homo sapiens*'lerin milyonlarcası, sonradan cinsel davranışlarını geliştirdiler ve ilaveten demokratik bir zevk olarak türlerine özgü güçlü orgazm kasılmalarından zevk almaya başladılar; böylece, orgazmları çok farklı ama bir o kadar da benzer olan kadın ile erkeğin arasına bir kez daha fark koydular.

Seks yeni ya da özellikle insana özgü bir şey değilken, orgazm -bir üreme bağlamı dışında iki cinsin hoşuna giden ve tasarlanarak peşinde koşulan zevk duygusu anlamında- hem yeni hem de insana özgüdür. Evrim yelpazesinde, *Homo sapiens* yeryüzünde bir yeni türdür ve orgazm bu acayip, yeni, iki ayaklı yaratık için neredeyse biricik, karmaşık ve sofistike bir olgudur. İnsan dışındaki canlılar bizim orgazmdaki düşünülmüş zevkimizi hiçbir düzeyde paylaşmazlar. Modern çağda bile, üreme angaryasının bu esrarengiz, zor, kararsız fakat devindiren nörolójik ödülünün değerini anlamaya başlayan çoğu *Homo sapiens*'in, orgazmın tam anlamıyla tadını çıkarmasına daha çok var. Cinsel bakımdan aktif insanların büyük yüzdesinin mustarip olduğu cinsel tatmin eksikliğini defalarca belgeleyen Batılı araştırmacıların değerlendirmelerine dayanarak ileri sürebiliriz ki, insanoğlunun çoğunluğu için orgazm kapasitesinin tatminkâr biçimde kullanılması,

gerçekleşmemiş bir istek, sertçe yasaklanmış sosyal bir tabu -ya da sadece haberdar olmadıkları bir zevk- olarak kalmaktadır.

Orgazmın paradoksları ve tutarsızlıkları onu kuantum mekaniğine rakip bir olgu haline getirir. Nesnelerin düzeni içinde orgazmın olgunlaşmamışlığının bir belirtisi, anatomik makinenin, kadın/erkek çiftinin orgazm kasılmalarından eşzamanlı olarak zevk almalarını ve bu şekilde çiftin karşılıklı mutluluğunu ve ruhsal bağını sağlamak üzere -çalışacaksa da genellikle gıcırdayarak çalışan bir şekilde- dizayn edilmiş olması, ya da öyle bir görüntü sunmasıdır.

Erkekler kolay orgazm olmaya yatkındırlar, oysa kadınlar için orgazma ulaşmak aynı derecede kolay değildir. Her toplumda erkekler için kadın fahişeler vardır, fakat Batı şehirlerinin ancak çok küçük bir azınlığında bunun tersi söz konusudur; böyle olması da anlamlıdır, çünkü erkekler fiziksel bakımdan sık orgazm olmaya kadınlardan daha fazla bağımlıdırlar –bağımlı derken, muhtemelen bildikleri ham, ısrarcı, mekanik 'yükü boşaltma' hissini duymayı kastediyoruz. Meşhur Londralı madam Cynthia Payne bunu özlü bir dille ifade etmişti: "Erkeklerin düzenli olarak ateşleri alındığı zaman mükemmeldirler. Aksi takdirde tam bir baş belasıdırlar." Mastürbasyonda da genellikle erkekler kadınlardan daha hızlı ve daha az renklidirler, yine de hem bir erkek hem bir kadın olarak mastürbasyon yapmış hiç kimsenin tarafını tutmadan diyebiliriz ki, bu eylem erkekler için daha az tatminkâr bir faaliyet gibi görünüyor.

Daha nadir ve daha rafine bir arzunun sonucu olan kadın orgazmı, tatmin edici çoklu kas kasılmalarıyla, boşaldıkları zaman erkeklerin hissettikleri duygudan çok çok büyük ve daha kapsamlı bir deneyimdir (duygusu çıkarıldığı zaman anlık his, dolu bir mesaneden alelade idrar yapma, bir aksırık ya da sıkıştıran bir bağırsak hareketinden farksızıdır). Böyle bir noktada bir kadından duyulacak en basit benzetme şudur; insanın kulağını şırıngayla yıkatması küçücük bir orgazm gibidir.

İki cinsin orgazmları arasında çok temel benzemezlikler vardır. Heteroseksüel çiftlerdeki böyle bariz bir keşmekeş, erkek or-

gazmının üremenin sürmesi açısından pratik olarak esas nitelikte olması, oysa kadının orgazmının zevk almaktan başka işlevinin bulunmamasıdır. Bir kadın, cinsel ilişki esnasındaki tepkisine ne olursa olsun, ilişkiden sonra gebe kalacak şekilde tasarlanmıştır.

Burada, böylesi bir anlatımda erkenden netleştirilmesi gereken önemli gri alanlar vardır. Birincisi, erkek orgazmının boşalmayla birebir aynı olup olmadığı sorusu. Erkekte boşalma, seminal sıvının fizyolojik olarak çıkarılmasıdır, oysa orgazm 'doruk'tur, cinsel zevkin tepe noktasıdır. Orgazm ve boşalma genellikle çakışır, fakat birbirinden bağımsız gerçekleşebilen ayrı süreçler olduğu da binlerce yıldan beri kabul edilmektedir. Erkek cinsel bakımdan tam tahrik olmadan önce bir miktar semen atılabilir. Çoğu erkek birtakım cinsel fonksiyon bozukluğunun sonucu olabilecek 'kuru' orgazma aşinadır; bunun yanı sıra, en meşhuru cinsel dayanıklılık ve ereksiyonu koruma girişiminde bulunan 'tantrik seks' uygulayıcıları olmak üzere, isteyerek geliştirilmiş örneklere de rastlanmaktadır. Öte yandan, normal orgazmın kas titreşimi, sekiz ila on üç santimetre uzunluğundaki vajinal boşluğa sperm atılması suretiyle gebeliğe bir parça hizmet eder.

Kadın orgazmı gebelikten tamamıyla da ayrı değildir. Gerçekten, İngiliz seks araştırmacısı Dr. Robin Baker'a göre, kadınlar orgazmdan sonra, tepe noktaya varmayan sekse nazaran, birazcık daha fazla sperm alıkoyarlar; orgazm olurken sperm rahim ağzı ve rahim içine doğru çekilebilir. Yine de bu marjinal bir etkidir. Orgazm başarılı bir gebelik için, fonksiyonel anlamda gerekli değildir.

Ama milyarlarca kadın için, ne Baker'ın orgazm gebeliğe yardım eder iddiasının, ne de erkeklerin bileceği herhangi bir şeyden daha güzel, saf zevk olarak kadın orgazmı modelinin çok fazla önemi vardır. Bu, orgazm zevkinin kadınların hayatlarının çoğunda ya da tamamında tarifi imkânsız kalmasının geçerli bir sebebidir. Kadın orgazmı bugünün çok bilindiği varsayılan dünyasında bile, son derece nadir rastlanır bir şeydir ve bunu biraz hayırlı bir durum varsaymak için de pek az sebep bulunur. Rutgers Üniversitesi'nde Charles Darwin antropoloji profesörü olan Lionel Tiger, 1992'de *The Pursuit of Pleasure* kitabını yazdığında

bütün zamanlar için geçerli bir hakikate parmak basar: "Büyük ulusal zevk, olması gerekenden çok daha azdır." Mekanik bir dille söylersek, orgazmın güvenilirliği açısından, erkek homoseksüel ilişkisi ve onun kadındaki benzerinin, üremeye yönelik (ya da sözde üremeye yönelik) heteroseksüel tipten daha 'işe yarar' olması ironiktir.

Öyleyse ve bunlar tamamen tuhaf tasarım hataları yığını değilse, insan orgazmı için söylenebilecek en iyi şey onun süreç halinde bir durum olduğudur. Fakat 'süreç' bir tarihi ima eder; peki, insan orgazmı tarihiyle ilgili bir şeyi nasıl bilebiliriz? Hatta orgazmın bir tarihi var mıdır?

Önce ikinci soruya cevap vermek için, hayatta kalan izole ilkel toplumlar üzerine araştırmalardan yararlanabiliriz; bu ilkel toplulukların pek çoğunda hem erkek hem de kadın orgazmıyla ilgili dil ve görenekler vardır, ki 100 bin yıldır var olmuşlardır ya da o insanlar böyle 'uygarlaşmışlardır'. O günlerden şimdiye kuşbakışı bakarak söyleyebiliriz ki, göz açıp kapama gibi anlık nörolojik bir olgu olmanın çok ötesinde, orgazm insanların hem organizma olarak hem de toplumdaki gelişmelerinde hep orantısız bir önem taşımıştır.

Peki, orgazm *değişti mi*; binyıllar içerisinde ileriye ya da geriye doğru iyileşti ya da kötüleşti mi? Şayet bir anlatı söz konusu değilse ve çağlar boyunca bir kabızlık hikâyesi olarak da takip edilebilecek, izlenebilir bir yolculuğun kanıtları toplanamamışsa tarih hiçbir şeydir; üstelik bu, üzerine düşününce, insanın aklına hiç de aptalca bir fikir gibi gelmeyebilir; Martin Luther'den Mao Ze Dung'a kadar pek çok büyük adam bu beladan mustariptir ve bu insanlar pekâlâ mizaçlarıyla eylemlerini kısmen kabız olmanın verdiği mutsuzluğa borçlu olabilirler.

Ancak insanın cinsel doruğa ulaşması kabızlıktan daha büyük bir meseledir. Orgazmın uzun bir entelektüel yolculuğu vardır; bütün uygarlıkların tarihinde uzun dönemli ileri gidişler, sonra gerilemeler, sonra tekrar ilerlemeler olmuştur. Şayet orgazm insanoğlunun en büyük zevki olsaydı, az çok önemli bir sorun olacaktı; fakat özellikle farklı zamanlarda çeşitli kültürle-

rin bozulmuş ilişkilerinin, tuhaf şekilde tartışmalı zevk fikriyle bir ilişkisi olmuştur.

Gelgelelim, orgazmın varlığının -burada ve sonraki bölümlerde göreceğimiz gibi- insanın yalnızca bedensel hoşnutluk tarihinde görülenden çok etkisi olmuştur. Orgazm, ilkesel olarak, hem erkek ve kadın hem de aynı cins eşlerin nasıl şekillendiği ve çiftlerin nasıl sürdürüldüğünü tanımlamada merkezi bir önem taşımıştır. Bu, sırasıyla, insan ailesini gelişmeye yöneltmede, dinsel ve yasal kısıtlamalar altında geniş topluluk içinde birlikte nasıl yaşadığımızın önemli evrelerini belirlemede, hatta evlilik kurumları ve bunun peşinden cinsel birliğin çocuklara mülk mirası yoluyla, toprağı ve maddi malları nasıl paylaşacağımızı düzenlemede çok önemlidir.

Gerçekten orgazm peşinden koşma, sahip olduğumuz en kuvvetli itkilerden biridir. Orgazmın ikonik önemi dünyadaki her kültürde ve ülkede açık seçik bilinmektedir, fakat bu önem asla da günümüzdeki kadar çok olmamıştır. Dünya edebiyatının ve sanatının büyük kısmı, orgazma karşı duyulan sonsuz, ayartıcı, dindirilmez özlemle doludur; cinsel zorlama -ki orgazmın hedefinin zorlamasıdır- mutad olarak evlilikler ve bazen de hanedanlar kurup yıkar.

Her iki cins için de kimyasal bir katalizör olan testesteronun, insan tarihindeki en önemli bileşik olduğu yolunda etkili bir sav vardır. Bill Clinton'ın Oval Ofis'teki oral seks tercihi, uzun bir kirli kitapta yalnızca son bölümdür. İlave olarak bugün geniş ölçüde tabuların kalmadığı bir çağda, orgazm arama, en eski mesleğin yalnızca meslek olduğu zamandakinden daha bile çok bir iş teklifi haline geldi. Orgazm, seks endüstrisinin üzerinde yükseldiği evrensel arzuya dönüştü. Britney Spears bile 2003'te açık açık mastürbasyondan söz eden "Touch of my Hand" adlı bir şarkı yaptı. Zoolog Desmond Morris, "Yaşayan en şehvetli primat *Homo Sapiens*'dir," derken sırf sansasyonel bir etki yaratmayı amaçlamış değildir; zaten Morris bu sözü, orgazm tarihinde anahtar yıl olan, ABD Gıda ve İlaç Dairesi'nin erkek iktidarsızlığını tedavi etmekte kullanılan ilk oral ilaç, sidenafil sitrata'ya (Vi-

agra olarak piyasaya sürülen) onay verdiği Mart 1998'den otuz yıl önce sarf etmişti.

Fakat bizler farklı zamanlarda farklı tarzlarda seksi olduk. İnsan cinselliğinin tamamen farklı bir şey olduğunun kanıtı, sözgelimi Antik Roma, Rönesans Floransası ve 1980'lerin San Francisco'su karşılaştırıldığında, orgazmın bilfiil kültürel bir yapıntı olduğunu ve seksüel arzunun hormonlar olduğu kadar toplum tarafından da şekillendirildiğini akla getirmektedir. Bilimci ve felsefeci Jacob Bronowski'nin 1969'da, *The Ascent of Man* adlı kitabında yazdığı gibi: "Seks (diyelim) yeşil yosunlarda biyolojik bir enstrüman olarak icat edildi. Fakat insanın kültürel evrimine temel olan yükselişindeki bir enstrüman olarak, bizzat insan tarafından icat edilmiştir."

Bir kemik bulan paleontologların ya da bir ok başı bulan arkeologların tersine, antropologlar ve tarihçiler kültürel orgazm yapıntısını, insanların onu fiilen deneyimlemesini elle tutamazlar. Biz yalnızca yapıntının çevresindeki sanat eserleri ve metinlerle temas kurarız, ki bu hiç de aynı şey değildir. Princeton Üniversitesi'nden Profesör Lawrence Stone, "Tarihsel sevişme verileri bugüne kalsa bile, bunlar ileri derecede seçicidir," demişti. Pek az tarihsel mektup ve günce doğrudan seksi ima eder; hem elde olanlar da elbette (17. yüzyılda kaba İngilizlerin bazılarının ve 18. yüzyılda Pepys ve Boswell gibi adamların günceleri gibi) tamamen erkek perspektifinden kaleme alınmış olanlardır. İşte böylesi şartlarda kadınların cinsel deneyimlerini değerlendirmek son derece zordur. Biz, modern ve postmodern Batı kültürleri, doğal biçimde var olan ama düzensiz seyreden elektromanyetik dalgalardan radyoyu 'yaratmamız' gibi, gerçek anlamda orgazmı da 'yaratmış' bulunmaktayız.

Oysa orgazm buna ilave olarak, hayatın zorunluluğu olan doğal olgunun hatırına, bir zevk yaratan ve onu entelektüelleştiren olağandışı insan zekâsının belli başlı örneğidir. Biz insanoğlu olarak yemek yeme ihtiyacından ve yiyecekleri pişirmeyi keşfetme sonucunda, gastronomiyi geliştirdik. İletişim kurma ihtiyacından ve dilin evrimi sonucunda, şiiri geliştirdik. Sıcak ortama duydu-

ğumuz ihtiyaçtan ve giyinme sonucunda modayı geliştirdik. Avlanmak ve dövüşmek için formda kalma ihtiyacından sporu geliştirdik. Ve üreme ihtiyacından üretimimizin yan ürününü, onun katışıksız zevki için peşinden gittiğimiz boş bir amaç içinde orgazm olgusunun özlemini çektik. Öldürücü hastalıkları hâlâ keşfedemeyen tıp bilimi bile, zevk ile üreme arasına fark koymayla ilgilenmeye vakit buldu.

Bununla birlikte, orgazmın kültürel bir kurgu olmasının bütün kanıtları ne edebiyat ve sanatta, ne de zamanla orgazmı boğmaya kalkışan, onu bastırmaya ya da hepten kökünü kazımaya çalışan sayısız kültür ve dinin garip ahlâki şalında bulunur. Doğanın türümüze verdiği temel üzerinde kültürel bir üstyapı kurmamızda en çok anılan yöntem, doğum kontrolü sayesinde seksüel doruk ile bebek doğumu arasındaki doğal çakışmayı ayırmayı başarmamızdır.

Bugün heteroseksülellerin biz seks yaparken sidikli çocukların yaygara koparmasını, istifra etmesini pek akıllarına getirmemesi kayda değer bir noktadır. Seks öncelikle romans, sihir, zevk, iyi yaşamak ve mutlulukla -çocuk bezi, uykusuz geceler ve diş kaşıma halkasından başka hemen her şeyle- ilgili görülür. Kumlarda yaban seks yapan ya da pahalı bir lokantada birbirlerine aptal aptal sırıtan çiftlere, yaptıkları şeyin bebek üretmekle çok zayıf bir bağlantısı olması 'doğal olmayan' bir izlenim olarak acayip gelebilir. Saf erotizme, sekse duyulan, bir boş vakit uğraşı olarak bu merak, tamamen insana özgüdür –bu bağlamda uygarlaşmanın birincil semptomunun, şu olduğu farz edilir: Temel hayatta kalma ihtiyaçları karşılanmıştı ve artık eğlenceyi eğlence adına gözetmeye vakit ve enerji bulunabilecekti.

Evrimsel biyoloji konusunda dünyanın önde gelen düşünür ve yazarlarından biri olan, Oxford Üniversitesi'nden Profesör Richard Dawkins, doğum kontrolünün üreme olmaksızın seks zevki sunarak, en kökten Darwinci buyrukları alt ettiğini söyler. Yine, bunun açıklamasının şu olduğunu savunur: İnsan beyni hayatta kalmaya kendine özgü gelişmiş, iyileştirilmiş bir anlam kazandırdı; zevk almak için seks yapmakta ise, beyin hayatta kalmaya yar-

dımcı olmanın bir başka yöntemi olarak haz peşinde koşar ve o hazzı yaşar. Uygarlaşmış eğlence için seks faaliyeti düşündüğümüzden de geriye götürülebilir. *Johnny Come Lately: A Short History of Condom* kitabının yazarı Jeanette Parisot'ya göre, Fransa, Dordogne'deki M.Ö. 10-15.000 yıllarına tarihlenen bir fresk, sekste kullanılan bir kılıfın (kelimenin gerçek anlamıyla) kabataslak ilk belgesini bize sunmaktadır.

Bu arada insan kültürü, evrimden ziyade, seks zevkine düşkünlük gösterdiğimiz zamanları da gözümüze sokar. Östrojen ve testesteron şafakta en yüksek seviyesindedir, yine de modern Batı medeniyetinde en yaygın sevişme saati, akşam yemeği randevusuyla sabah çalışmak için kalkmak üzere uyuma ihtiyacı arasındaki, akşam 11'dir.

Peki daha zor olan, orgazmın bedensel olarak hissedilmesi ve bir tarihi olup olmadığını nasıl değerlendirebileceğimiz sorularına ne dersiniz? Bu hileli bir soru olmak zorundadır, çünkü seksüel farkındalığı olan erkekler ve kadınlar bile, çeşitli orgazmlarında duydukları hissi karşı cinse söylemeyi asla beceremezler. Ölümlü Yunanların deneyimleriyle dolu Yunan mitolojisinde, yedi yılını bir kadın olarak geçirme ayrıcalığına sahip Tiresius adlı bir erkek vardı; Tiresius bu deneyimi üzerine Zeus tarafından sorguya çekilmek üzere Olympus dağına çağrıldı. Tiresius'un temel hükmü kayda değerdir; iki cins arasındaki devasa farklılıklar üzerine düşünüp taşınması yedi yıl aldıktan sonra, gözlemlerini bir satırda özetlemiştir. Kadın, diye aydınlatmıştır Zeus'u, erkekten daha fazla haz alır seksten. Erkekler adına bu nahoş haberi getiren kişinin kaderinin ne olduğuna gelince, Tiresius'un kör edildiğini hatırlayabiliriz.

Modern dünyada, bize Tiresius'un deneyimlemiş olabileceği şeyin muhtemelen ipucunu sunacak ameliyat olmuş transeksüllerin varlığından bahsedebiliriz. ABD'deki bir Lezbiyen Gey Biseksüel Transeksüel internet sitesindeki bir soruya cevap veren bir KET (Kadından Erkeğe Transeksüel), testesteron üreten mikro penisi ve mevcut vajinasını maharetle kullanarak, aynı anda hem erkek hem kadın orgazmını deneyimlemeye çalıştığını anla-

tıyor; bir penisinde, bir vajinasında, iki orgazmı da başardığını söylüyordu. Ayrıca vajinasından ulaştığı doruk penisindekinden -fizyolojik sebeplerle, bir boşalma olmasa da- "kesinlikle farklı türden bir orgazmdı".

Aradaki farka gelince, bu özel KET kendisinin tartışılabilir bir örnek olduğunu kabul edecekti. "Esas fark," diyordu, "kasılmaların kutupsallığında": Penis dipten uca doğru kasılır; vajinadaysa tersi olur, dışarıdan içeriye doğru, içten kasılır.

Maymuna benzer büyükbabaları bir yana, tarihöncesi erkek ve kadınlar tarafından cinsel duyguların deneyimlenmesini tahmin etmeye gelince, bu konuda açıkça sınırlanmış bir durumdayız. Irma Kurtz, tarihöncesi erkek ile kadın arasındaki en büyük cinsel farkın bugünküyle aynı olduğunu söylerken son derece inandırıcıdır: Kurtz 1995 tarihli *Irma Kurtz's Ultimate Problem Solver* adlı kitabında, seks söz konusu olduğunda, "Erkeğin en büyük korkusu başarısızlık, kadınınki sevilmeme korkusudur," diye yazar.

Fakat binlerce kuşak önce seksin neye benzediği hakkındaki varsayımlarımızın dayandığı biyolojik kanıtlar hiç yok da değildir. Desmond Morris insanın temel seksüel niteliklerinin "meyve toplayan orman gorili atalar"dan geldiğini ileri sürmüştür. Amerikalı antropolog Helen Fisher'e göre de, bedenimizin orgazma uygunluğu, atalarımız ağaçlara tırmanmadan önce de mevcuttu.

Kuşkusuz, zevkin her zaman cinsel ilişki yoluyla aranmış olduğunu kesinlikle kanıtlamak için tarihöncesinden bize kalan yumuşak doku örneği yok. Fakat anatomik rolü bilinmeyen, insanoğlunda sadece zevk için mevcut yegâne organ olan klitorisin, insan evriminin kısa 5 milyon yılında, ilerleyen toplumsal ve entelektüel bilincimize bir karşılık olarak aniden gelişmiş olması hiç muhtemel değildir.

Tarihöncesi erkek ve kadının oldukça erotik iki ayaklılar olduğunun biyolojik kanıtlarının önemli bir kısmı, bir cetvelle ölçülebilir. İnsan penisi erkek bedeninin geri kalanına oranla muazzamdır; kalkmışken 5 santimetrelik ufak bir organı olan gorilinkini bile gölgede bırakır. Yalnızca midye, inanılmaz şekilde,

beden boyutuna göre daha büyük bir penise sahiptir. (Midyenin az çok hareketsiz hayat tarzı, penisinin alıcı bir dişi bulmak için etrafındaki sahayı araştırma kapasitesine sahip olmasını gerektirir. Penisini yılda bir atar ve yerine yenisi çıkar.)

Erkek insan devasa cinsel organa sahip olmakla kalmaz, onunla gösteriş de yapar. Goriller böyle büyük bir penise ihtiyaçları olmadığını savunabilirler, çünkü onlar zaten vücut boyutlarıyla çalım satarlar. Fakat insan erkeği, penisini -ya da modern hayatta, sembol olarak bir tüfeği ya da kaputu haddinden fazla uzun ve Ferrari tarafından açık bir ironi olmaksızın seçilmiş *Testarossa* gibi adı olan bir arabayı- teşhir ederek, cinsel gücünü kuşkuya yer bırakmayacak şekilde ilan eder. İlaveten, incir yaprağının altına dokunmuş olan her erkek (anatomistler 8.000 sinire -penisin iki katı- sahip olduğunu iddia etseler de), klitorisli şanslı kadınlar kadar ileri derecede düzenlenmiş sinir uçlarına sahipmiş duygusunu yaşadığına yemin edebilir. Bugün klitorisin bir zamanlar düşünülenden daha büyük olduğu da anlaşılmıştır; klitorisin, kasıkların içine yukarı ve vücudun içine arkaya doğru uzanan, önceleri fark edilmemiş dokuz santimetre kadar uzanan iki 'kolu' var gibi görünmektedir.

Tarihöncesi insanların kendi adlarına seksten hoşlanma yetenekleri ve arzuları bulunup bulunmaması konusunda bir başka anahtar gösterge, oksitosin ya da 'aşk hormonu' da denen bir maddenin varlığıdır. Oksitosin beyin sapındaki 'ana bez'de ya da hipotalamusta sentezlenen bir sinirlerarası maddedir ve arka hipofizde depolanır, gerektiğinde yani cinsel ilişki esnasında ve doğum sonrasında buradan salınır. Oksitosin, gebeliğin sonundaki rahim kasılmalarını ve süt üretimini uyarır. Kadının doğum yaptıktan hemen sonra, çocuğu kucağına alma ve koruma arzusunu da harekete geçirir. Hormonun bu etkisi, duyarlılığı harekete geçirme eğilimi, seksin zevk veren duygularını artırmadaki rolünü anlamamıza yardım eder.

Vücudun demirbaş katalitik kimyasallarında yeni bir şey olduğunu varsaymamız için bir sebep yoktur; oksitosin aşk ve özgecilik, sıcaklık, sükûnet, bağlanma, şefkat ve birliktelik duygularına

ve bedensel temas, cinsel tahrik ve seksüel icra sırasındaki tatmin duygularına yol açar. Ayrıca, orgazm sırasında hem erkekte hem de kadında, kan dolaşımına oksitosin salınımı, çocuk doğurmadaki pik bir yana bırakılacak olursa, başka herhangi bir zamandan bariz şekilde daha çoktur.

Başka bedensel maddelerin çoğu gibi oksitosin de birden fazla iş görür. Kendimizi sıcak, mutlu ve partnerimizle uyum içinde hissetmemizi sağlar. Erkek orgazmıyla birlikte sperm atma refleksini ve bunun aynısı olduğuna inanılan kadın orgazmındaki sperm alma refleksini koordine eder. Orgazmla birlikte salınan oksitosin, değişmiş bir bilinç durumuna yol açmanın parçası ve bileşeni olarak, kadının orgazm sonrasında bir süre daha yatmasına yardımcı olur. Bu, gebelik ihtimalini önemli ölçüde artırır –son an çok hoşuna gittiği için kadının daha fazla cinsel ilişki isteme ihtimalini de artırır.

Dolayısıyla, oksitosin orgazmın bir yan etkisi olmaktan ya da başarılı üreme sağlayan formülde gerekli bir bileşen olmaktan öte bir şeydir. O, üremenin acı ilacını saklamak için orgazmı doğanın şekeriyle kaplatan şeydir; romantik bağlanma kapasitemiz ve arzumuzun kimyasal temelidir. 100 bin yıldır ya da daha uzun zamandır, birbirimizi koklayarak yüz yüze seks yapmayı ve devamlı, tekeşli çiftler halinde yaşamayı istememizi sağlayan moleküldür –tekeşlilik yalnızca Kongo'da az sayıda bulunan, soyu tükenmekte bir şempanze olan ve bazı doğabilimcilerin insana en yakın primat olduğuna inandığı bonobolarda görülür. Albatroslar, kuğular, bir avuç deniz kabuklusu ve hihi denen nadir bir ötücü Yeni Zelanda kuşu da 'ömür boyu çift' olur –fakat zerre 'romantik' sebep olmadan.

2
GELİYOR, GELİYOR, GİTTİ...

"Toprağın sarsıldığını hissettin mi?"
(Ernest Hemingway, *Çanlar Kimin İçin Çalıyor?*)

Psikojenik merkezlerde ve sinirlerde başlayıp, kendisini damar ve kaslarda ifade eden bir süreç olarak, orgazma ulaştıklarında erkek ve kadında gerçekten olan nedir?

Kasılma en fazla birkaç saniye sürer, fakat yoğun psikolojik faaliyetle birliktedir. Genital organlar kanla şişer, nabız hızlanır, kaslar istemsiz olarak kasılır. Bazı insanların ağzı açılır. Bazılarının yüzü çarpılır. Çoğu kadının ayak parmakları kıvrılır. Erkeklerde ayak baş parmağı kaskatı olur, küçük parmaklar bükülür. İki çiftin de ayakları kemerlenip, sallanabilir. Alınlarında ter biri-

kir, kalp çılgınca atar, nefes alma hızlı ve kesik kesiktir. İkisinin de burun delikleri titreyebilir ve burundan sıcak hava dalgaları geçiyor gibidir. Doruğa ulaşmayla birlikte iki partner de 0,8 saniye aralıklı ahenkli kasılmalarla kendilerini sıkarlar. İnsanda cinsel tepe noktası bir zevk patlamasıdır. Bir sıcaklık beli ve göğsü sarar. Ayak parmakları gevşer.

Duygularda da genellikle sismik bir hareket görülür. Türü artırma ya da artırır gibi görünme için iki taraf da ödülünü alır. Bir iyi niyet, mutluluk ve tembelce gevşeme sisi, geçici olarak gerçekliği gölgeler. Hem kadın hem de erkek gülebilir ya da ağlayabilir ya da nadiren dengesiz olabilir, yine de bütün bu reaksiyonlar, duygularını herhangi bir şekilde göstermeye daha eğilimli olmaları yüzünden, erkeklerde daha az görülür. Orgazm yaratıcı düşünmenin yeri olan beynin sağ yanında âdeta bir yıldırım yarattığı için, iki cins de bir yaratıcı düşünce patlaması yaşayabilir. Biyolojik görev yerine getirilmiştir; bunu normalde uzun bir bitkinlik, dinlenme ve sıklıkla uyku dönemi takip eder.

Orgazm o kadar kuvvetli bir duygusal ve kültürel ikondur ki, bazı durumlarda kesinlikle 'hissedemediği'ni söyleyen insanlarda bile yaşanmış olabilir. Omurilik felci olan kadın ve erkek katılımcılarla yapılmış bir araştırmada orgazm tarifi, sırf boşalma ve kas kasılmaları anlatımının ötesine geçmişti. Odaklandıkları yer 'sıcaklık', 'karıncalanma', 'enerji salınımı' ve 'enerji birleşmesi'ydi. Öyle görünüyor ki, orgazm deneyiminin özü, beyinle genital organlar arasında sinir bağlantısı kesildiğinde bile ayakta kalıyor. Bu mümkün, çünkü cinsel heyecandan yalnız başına beyin sorumlu değildir; omurilik de önemlidir. Omurilikteki bağımsız faaliyet, normal olarak cinsel duygular hissedemeseler de, sakat erkeklerin nasıl sık sık sertleşebildiklerini ve çocuk babası olduklarını açıklar.

Bir cinsel çiftte, orgazmın dış belirtilerinin ötekine nasıl göründüğünün tanımı, taraflardan birinin kendisinin ne hissettiğine dayanan öznel seks raporlarından daha yaygın olarak bulunur. Böyle olması, sözgelimi ilaç almanın özünde tek kişilik doğasına zıt olarak, orgazmın iki taraflı doğası üzerine ilginç bir yorumdur. İnsanlar her zaman LSD hakkındaki kendi duygularını ta-

nımlayacaklardır, fakat orgazm olurken partnerlerinin dış görünümüne odaklanırlar, çünkü eşlerinin keyif aldığı orgazmı yaratan kendi beceri ve çekiciliklerinin biricik karışımıdır büyük oranda (ya da kendileri öyle olduğunu ümit ederler).

O yüzden, kadın orgazmını tanımlamayla övünme arasında ince bir sınır vardır; tıpkı 5. yüzyıl Yunan erotik romans yazarı Achilles Tatitus'un *Adventures of Leucippe and Cleitophon*'da yazdığı gibi: "Adları Afrodit'den gelen duygular en tepe noktasına vardığında, bir kadın zevkten çıldırır; kocaman açılmış ağzıyla öper ve deli gibi çırpınır."

Orgazm olduklarında kendi hissettikleri duyguların şahsi, tecrübelerden çıkan anlatımlarına gelince, erkeklerinki kadınlarınkinden daha nadir ve daha kısadır –belki de dünyanın her yerinde bulunduğu söylenen halk inanışı doğrudur; erkek orgazmı Tanrı tarafından yaratılmıştır ama kadın orgazmı Şeytan'ın işi olabilir! 18. yüzyıl pornografik romanı *Fanny Hill* bir erkek, John Cleland tarafından kaleme alınmış olmasına rağmen, orgazmın bütün tanımlarının (gerçeklerden epey uzak) kadın açısından yapılması kayda değerdir. Ayrıca, erkek orgazmının en açık bedenselliği, penisten sıvı akımı, asla erkeklerin orgazm deneyimlerini tanımlamada kullandıkları özellik değildir. Sorun genellikle iki cinsin, özellikle erkeklerin orgazmını anlatacak kelime bulamamaktan kaynaklanır.

Amerikalı romancı Jonathan Franzen, 2001'de yayınlanan ünlü kitabı *The Corrections*'da erkek karakterlerinden birisi, karısının içine girmesindeki lirik anlatımıyla, orgazm sonrası hoşluğu arasındaki momenti anlatacak kelimeler bulamamış gibidir: "...O-gauge model bir demiryolu makinesi kadar uzun, sert ve güçlü, bir lokomotif gibi ıslaklığın içine tünel açtı ve onların içinde yirmi yıldır yolculuk etse bile hâlâ keşfedilmemiş olduğunu hissettiği oyukları yavaşça dalgalandırdı... kendini artık çökkün hissetmiyordu, coşkuluydu da... Kadın küçük bir noktadan temas eden bir kapak gibi inip kalktı, onun bütün, cinsel varlığı neredeyse ağırlıksız, ıslanmış orta parmağının ucundaydı. Adam, kendini harikulade bir şekilde tüketir. Tüket, tüket, tüket."

İngiliz yazar Toby Young, 2001'de yazdığı *How To Lose Friends And Alienate People* adlı kitabında, erkeğin deneyimlediği orgazm sonrası keyfin dokunaklı bir otobiyografik anlatımını sunar. Young'ın sık sık barışıp bozuştuğu ve çok sevdiği kız arkadaşı Caroline, sonunda onun evlenme teklifini kabul eder ve düğünde çift uzun bir süredir ilk kez birlikte uyur: "Birdenbire her şeyin boyutu küçülmüş gibi geldi, sanki saatte 160'la oradan uzaklaşıyordum. Farkı, ne mekânsal bir duygu ne de çizgisel bir hareket olmasıydı. Sanki duygularımı kontrol altında tutan yerçekimi yok olmuş gibiydi. Deniz dalgasında olmak gibiydi, ama tam öyle de değil. Hepsinden önce, Freud'un 'sonsuzluk' duygusu dediği, zamanın dışında olma duygusu vardı. Normalde farkında olmadığım kendimin bir parçasıyla bir şeye dokunmak gibiydi. Kendimi evrenin tam özüyle temas etmişim gibi hissettim."

Yazar ve kurgusal cinsel metin yazma hocası olan Amerikalı Elizabeth Benedict'in 2002 tarihli *The Joy Of Writing Sex* adlı kitabı, güzel edebi seksüel yazıların bolluğu içinde erkeğin orgazm deneyimini yazan tek bir yazarın yokluğu açısından dikkate değerdir. En güzel kadın anlatımları Toni Morrison'ın romanı *The Bluest Eye*'da, Pauline'in kocası Cholly'yle sevişmesini anlattığı bir pasajdadır:

> Uyanmış gibi yapıp ona doğru dönerim ama bacaklarımı açmam. Onun açmasını isterim. Bacaklarımı o açar ve parmaklarının güçlü ve sert olduğu yerde ben yumuşar ve ıslanırım. Önceden olduğumdan daha yumuşarım. Bütün kuvvetim onun ellerindedir. Beynim solan yapraklar gibi kıvrılır... Önce benim gelmemi istediğini bilirim. Ama gelemem. O gelene kadar olmaz. Onun beni yaşadığını hissedene kadar olmaz. Yalnızca beni. İçime girmesi. Onun zihninde olan her şeyin benim etimde olduğunu bilene kadar olmaz. Ki durmak zorunda olsa bile duramaz. Ki şeyini benden çıkarmaktansa ölmeyi yeğler. Benden. Sahip olduğu her şeyi bırakıp, onu bana verene kadar olmaz. Bana. Bana. Verdiğinde bir güç hissederim. Kuvvetli olurum, güzel olurum, genç olurum. Sonra beklerim. Titrer ve başını arkaya atar. Artık beni getirmesine izin vermek için yeterince kuvvetliyim, yeterince güzelim ve yeterince gencim. Parmaklarımı ondan sökerim ve ellerimi arkasına koyarım. Bacaklarım ya-

> tağın üzerine yığılır. Çocuklar duyabilir diye ses çıkarmam. İçime -içimin derinlerine- akan o küçük renkleri hissetmeye başlarım. Ağustos böceğinden yeşil, kalçalarım boyunca ağır ağır akan çileklerden pembe, annemin limonatasının sarısı bendeki şekere dökülür. O zaman bacaklarımın arasında gülüyormuşum gibi hissederim ve gülüş hepsini alıp renklerle karıştırır ve gelmekten de gelmemekten de korkarım. Ama geleceğimi bilirim. Ve gelirim. Hepsi içimde bir gökkuşağı olur. Ve sürer, sürer, sürer.

Benedict'in iyi seks edebiyatı diye baktığı şeyin örneklerinin derlemesi konusunda orgazmın acemisine en ilginç gelen şey, bir erkek yazarın orgazmın uygun bir tarifini yapma girişiminde mesafe aldığı nadir vakalarda, erkeğin kendi zirvesini nasıl hissettiğini açıklamak değil, kadın eşinin orgazmı nasıl hissettiğidir. John Casey romanı *Spartina*'da bunun güzel bir örneğini sunar:

> Yanakları ona karşı düz olacak kadar başını döndürdü. Yumuşakça hareket eden kaslarını hissedemiyordu – kadının gelmesi hâlâ daha çok zihnindeydi; yaklaştığında bir balık gibi tek bir kas şeridi haline gelecekti – her tarafı hep birden hareket edecekti, dalgalanma, kıvrılma, tepeden tırnağa bir olmuş...

Erkekteki ve kadındaki orgazmın bedensel duyumunun hem edebiyatta hem de günlük sohbetlerde en yaygın tanımı, paradoksal olarak 'tanımlanması zor' ya da 'tanımlanamaz'dır. W.C. Fields bu paradoksu şöyle ifade eder: "Seksten iyi şeyler olabilir; daha kötü şeyler de olabilir. Fakat tamı tamına onun gibi bir şey yoktur." Neredeyse kesinlikle hiç deneyimlemediğimiz şeylerle kıyaslamalı olarak seks, tanımlanmaya başladığında sıklıkla dilimiz dolanır –volkanların püskürmesi, topların ateşlenmesi, 'cennet', patlama, toprağın gerçekten sarsılması (Ernest Hemingway'in hatırına). Germaine Greer bir keresinde orgazmı çocuk doğurmaya benzetmişti; kendisi çocuksuzdu. Greer *Cosmopolitan* dergisinde erkek şehvetini tanımlarken, oradaki bir başka yazar, Sean Thomas'ı azarlıyordu. "Erkek şehveti gürül gürül denize akan büyük bir nehirdir –yoluna bir engel koyun; hemen kendine bir başka yatak bulacaktır," demişti Thomas.

Greer ters bir yorum yapmıştı: "Boşalmanın miktarını kaba bir şekilde abartmak pornografinin bayağılıklarından biridir. Erkek cinselliği daha çok bir delta boyunca kıvrıla kıvrıla, yavaşça giden bir akıntıya benzer, gücü trilyonlarca kanala dağılır; 20. yüzyıl erkekleri De Sade'ın yorgun aristokratları gibidir, cinsel imgelerden o kadar gına gelmiştir ki, kudretlerine kavuşmadan önce çok rahatsız edici ve aşırı teşhirlere bakmaları gerekir."

Orgazmın daha deneyimsel tanımlarına gelince; gerilimin giderilmesi, toptan gevşeme, büyük bir ürperme, enfes bir hapşırık, bir kasılma, bir dalgalanma, bir nabazan, bir ışık çakması, büyük bir dalga, bir koşuşturma en şairane olanlardır. Kanada, Montreal'deki McGill Üniversitesi'nin psikoloji bölümünden Kenneth Mah, doktora tezinde orgazm tanımlarını biraraya getirmiştir. Mah'ın düzenlediği bir anketin katılımcılarına orgazmlarını tanımlamada içinden seçmek için çok çeşitli sıfatlar sunulmuştu ve bunların içinde 'nabız gibi atma', 'püskürme', 'titreme', 'kendinden geçme' vardı. Fakat cevap verenler arasında, açıkça modası geçmiş 'güçlü', 'yoğun', 'zevkli' diyenler büyük farkla en revaçta olanlardı.

1998 tarihli bir Hint dergisindeki makalede, yazar Stanley Thomas Hint dilinde *nasha* kelimesiyle Hindistan'da iyi bilinen, kadın orgazmının benzersiz tanımlarını toplamıştır. "İnsanlar orgazmı farklı şekillerde tanımlar," diye yazar Thomas, "ve ona farklı adlar takarlar, İngilizce'de *climax* (zirve), Urduca'da *sukun*, Tamil dilinde *trupti*. Çok farklı tanımları olduğundan, tanımlama onun en zor kısmıdır. Bir kadın içinde sıcak çikolatadan bir yumurta kırılması gibi bir duygu tarif etmişti. Başkaları da orgazmı bir hıçkırığa, bir dalgalanmaya ya da sakin bir iç çekmeye benzetti." Thomas saptamalarını, Mumbai'deki King Edward Memorial Hospital'de seksüel tıp başkanı olan Dr. Prakash Kothari'den alıntıyla bitirir: "Orgazm bir hapşırığa benzer. Şayet bir kadın orgazm olmuşsa, erkeğin onun hakkında bilgisi olacaktır. Yoksa herhangi bir açıklama girişimi, kör bir adama gökkuşağını açıklamaya benzer."

Bazı etkili orgazm tanımları 1999'da Montreal merkezli bir web dergisi *www.QueenDom.com* tarafından halktan toplandı; is-

min akla getirebileceği gibi bu bir gey yayını değildi, saygın ve çok popüler bir psikolojik test sitesi Plumeus Inc'nin parçasıydı. QueenDom prensip olarak eğitimli, Batılı, 25-45 yaşlarındaki kadınları hedefliyordu.

En iyi kadın tanımları arasında şunlar bulunuyordu:

> Vajinal bölgemde başlar ve büdün bedenim boyunca hareket eder, çığlık atma ya da inleme kontrolünü kaybederim. Her yanım kas kasılmalarıyla seğirir ve 'oramda' gerçekten sıcaklık hissederim.
>
> Yıldırım çarpmış ya da elektrik kablosuna dokunmuşum gibi hissederim, on saniye kadar sonra hızla gevşerim ve gerilimin bedenimden akıp gitmesi böyle bir rahatlık verir.
>
> Önce ayak parmaklarımın ve başımın karıncalandığını hissederim, sonra iki dalga bedenimde kabarır, birbiriyle yarışır, sonra patlar. İşte, orgazm.

Tartışma yaratmayacak erkek tanımları çok nadirdir; orgazmı elde etmeyi o kadar takıntı haline getirdikleri varsayılan erkeklerin ilginç değerlendirmeleridir. Bununla birlikte, bir erkeğin lirik anlatımı şöyledir:

> Benliğin olmadığı bir uzama varırım ve gökkuşağı renklerinin hücumunu görürüm, bazen küçük elektrik girdaplı şeyler gözümün önüne gelir. Prostat ve testislerimde beyaz altın patlamaları hissederim, yumuşak bir altuni his penisimden vücudumun her tarafına yayılır.

Yine de en ilginci, bir yere yerleştirmesi oldukça zor olan tanımlardır. Bu tasvirleri seksin sağladığından kesin emin olunabilir mi? Kadınların duyguları hakkında daha şiirsel olduklarına alıştırıldığımız için yazanlar sanki kadın gibi geliyorlar –fakat böyle olduğuna bahse girmek aptalca olabilir.

> Bedenimin her damarında elektrik akımı varmış duygusuna kapılırım.
>
> Işıklar görürüm, patlama gibi hissederim, keskin sesler duyarım, ayaklarımdan bir sıcaklık yükselir ve bacaklarımdan kalçalarıma,

sırtıma, vücudumun bütün üst tarafına bir karıncalanma yayılır. 'Dağdan düşme' dediğim şeyden hemen önce bir coşku hissi karnıma yayılır. Bir esrime yaşadığım için güçlükle hareket edebilirim.

Parlak bir ışık görürüm ve okyanus gibi bir kükreme işitirim.

Patlayacak gibi hissederim, sonra büyük bir rahatlama –sıklıkla havada yüzüyormuş gibi. Vücudum genellikle titrer ve ürperir. Yıldızlar görürüm.

Bazı araştırmalar gerçekte orgazmın erkek ve kadın için düşündüğümüzden çok daha benzer olabileceğini ileri sürmüştü. 1976'da araştırmacılar E.B. Vance ve N.N. Wagner, bir Amerikan üniversitesindeki 24 erkek ve 24 kadından orgazm hissinin yazılı tanımlarını aldı. Araştırmacılar her anlatımdan spesifik beden parçalarına herhangi bir referansı özenle çıkardılar ve sonuçları 70 kişilik bir jinekolog, ürolog, psikiyatrist ve psikolog grubuna sundular. *Archives of Sexual Behavior*'da yayınlandığı gibi, Vance ve Wagner şu sonuca vardılar: Tanımların erkekler ve kadınlar tarafından yapılmış olduğunu kanıtlamanın yegâne mümkün yolu, tahminde bulunmaktı.

Vance ve Wagner'inki muzip bir bulgu olsun ya da olmasın, orgazma giden yolda her cinsin uyaran yaratabilme yelpazesinde önemli bir fark vardır. Birtakım 'romantik' uyaranlar kadında orgazmı kolaylaştırabilir, oysa erkekte özellikle, cinsellikle alakası ancak çok uzaktan gibi görünen bir uyaran orgazm hissinin kıvılcımını çakabilir: mesela, saldırganlık. Saldırganlık ve erkek orgazmı yakından bağlantılıdır; beyindeki saldırganlıkla ilişkili sinir dokusu cinsel mesaj taşıyan dokularla o kadar iç içe geçmiştir ki, ikisini birbirinden ayırmak hayli zordur. Erkekler için seksüel dürtüyü ve saldırgan dürtüyü tatmin etmek birbirine karışabilir. Şimdi California valisi olan sanatçı Arnold Schwarzenegger, kendisi hakkında yapılan 1977 tarihli *Pumping Iron* isimli belgeselde, pazularını sıkmanın kendi payına boşalmak kadar tatmin edici olduğunu itiraf etmişti. Ayrıca çok çeşitli erkekte, seks sırasında baskın olma, küçük düşürme ve baskı altında tutma zorlaması, orgazm arzusuna üstün gelebilir.

Amerikalı bir katil, Jack Henry Abbott, 1981 tarihli *In the Belly of the Beast: Letters from Prison* adlı kitabında, kendisi için bir adamın kalbine bıçak sokmanın cinsel heyecanı hakkında yazar: "Senin elindeki bıçaktan tir tir titrerken, karşındakinin hayatını hissedebilirsin. Kafanın içinde yerleşmiş şiddeti düşünerek *mastürbasyon* yapmalısın."

Galiba seks ile şiddet eğilimi arasındaki karmaşık korelasyon, istilacı orduların davranışlarından daha iyi gösterilemez. Böylesi örneklerin ilki olmayan fakat çok daha iyi belgelenmiş bir tanesi, Sovyet Kızıl Ordusu'nun 1945'de Berlin'e ilerlemesiydi. Tarihçi Antony Beevor'un hesaplamalarına göre, Kızıl Ordu'nun 2.5 milyon erkek askeri doğu Prusya'nın her tarafındaki 2 milyon Alman kadına toplu halde ve bireysel tecavüzden sorumluydu. Bu kitabın konusu çerçevesinde anahtar soru, Sovyet askerlerinin tecavüzdeki birincil motivasyonunun cinsel arzunun kolayca elde edilen orgazm yoluyla tatmini olup olmadığıdır. Ya da öfkenin tetiklediği saldırganlığın orgazm yoluyla hoş, geçici söndürülmesi? Cevap elbette ikinci olmalı, tıpkı sıradan tecavüz, saldırganlık suçu vakalarında -acilen şehvetle harekete geçme arzusundan ziyade- gerçek ya da geçmişinde hayali seksüel reddedilme ve yetersizlik artı çocuklukta şiddete maruz kalma kalıbı tarafından beslenen bir hakim olma ve kontrol etme arzusunun, tecavüzcünün açıkça en önemli unsuru olması gibi.

Beevor, 1945'deki Kızıl Ordu örneğinde, zaten bir şey kaybetmeden fiilen adam öldüren Ruslar arasındaki duygularla şiddetlenen seksüel fırsatçılığın da rol oynadığına inanır.

Evrimci psikolojide, dolaysız motivasyonu ne olursa olsun, tecavüzün kökeninde en az bir evrimci strateji olduğunu savunan küçük, yeni bir revizyonist hareket ortaya çıkmıştır. Yunanlar tanrı Zeus'u sık sık kadınlara tecavüz ederken resmederler; bazı bilimciler tecavüzün Antik Yunan erkeğinin 'hakimiyet hakkı' olduğunu savunurlar. Üstelik, çirkin bile olsa herhangi bir şehvetli erkek politikacı ya da CEO, erkeklerdeki saldırganlığın cinsel eşte mide bulantısına yol açmaya müsait olduğunu doğrulayacaktır. Bu sıklıkla ('güçlü' erkek genellikle bencil ve beceriksiz âşık

olsa bile) büyük siyasal güce sahip alfa erkeklerinin anekdotlarında yaygın olarak okuduğumuz gibi, tescilli bir mütecavize yakın bir durumla ilgilidir.

Güçlü bir siyasi şahsiyet adı verecek olursak, Zaire'nin eski başkanı Mobutu vakasında seksüel temayül konusunda böyle anekdotal kanıtlara sahip değiliz. Fakat çoğu insan diktatörün resmi adını öğrenince kendi sonucunu çıkaracaktır. Mobutu Sese Seko Kuku Ngbendu Wa Za Banga şöyle çevrilir: "yorulmadan tavuktan tavuğa giden horoz". Öte yandan, Benito Mussolini gibi bir diktatöre baktığımızda, zayıf cinsel teknik ve muazzam siyasal gücün el ele gittiği süper erkek davranışının farklı bir resmini görmeye başlarız.

İtalyan faşist liderin 2003'te Nicholas Farrell tarafından kaleme alınan biyografisi, *A New Life,* Mussolini'nin on dört yıl boyunca her gün farklı bir kadınla seks yaptığını göz önüne serer; 1929 Eylül'ünden rejiminin 1943'deki yıkılmasına kadar 5 binden fazla kadınla yatmıştır yani. Yine de Casanova'nın halefi olmaktan uzaktır; Casanova'nın kendini cinsel olarak hafifletmek için öyle acelesi vardı ki, pantolonunu çıkarmaya bile nadiren zahmet ediyordu. Onu tanıyan İtalyanlar tarafından Mussolini'ye takılan lakabın 'Şef Fallus' olduğunu yazar Farrell. Kırmızı Alfa Romeo'sundan sokaktaki güzelleri saptıyor, sonra onları durdurup polise soruşturtuyor, sonra da Roma'daki Palazzo Venezia'a getirtiyordu. Konutundaki mermer kaplı bürosunda, kadının giysilerinin parçalayıp, alelacele saniyeler içinde kaba seks yapıyordu –pencere pervazının taşında, bir duvara karşı ya da halının üzerinde. Bir kadın onun seks tekniğini, sanki "lastik otomobil kornasıymış gibi göğüslerini sıkıştırmaktan ibaret" diye tarif etmişti. Boşaldıktan sonra iç çamaşırlarını kadına fırlatıyor ve onu nadiren bir daha görüyordu; bir tanesi "kahve, içki ya da bir parça pasta ikram etmeden kovulmuş olmak"tan dolayı şikayetçiydi.

Fakat şakası yapılan bu ahmakça seks tekniğinden ziyade, çok kötü olsa bile, küçük adamın İtalyan kadınları arasında tuhaf bir şekilde, muazzam cinsel cazibesi var gibidir. Kendisine her gün onunla seks yapmak için yalvaran kadınlardan binlerce mektup

gelir. Piedmont'daki bir öğretmen, düğün gecesinde Ortaçağ *droit de seigneur* (senyörün ilk gece hakkı) uygulamasını Mussolini'den rica eder. Farrell bugün bile, her gün onlarca insanın idam edildiğinde ayağında olan siyah binici botları, siyah bir gömlek ve içinde beyninin bir parçası olan küçük bir şişeyle süslenmiş Mussolini'nin mezarını ziyaret ettiğini görmüştür: "Ziyaretçilerin çoğu gözlerinde özlemle bir Roma selamı veren genç kadınlardı."

Diktatör olmasa da ABD başkanı John F. Kennedy'nin durumu da Mussolini'den farklı görünmüyor; ikisinde de çok fakir bir seksüel yetenek ve kadınlarla münasebette saldırgan cinsellik gözlenmişti. JFK'nin de çok yakınında bulunan, Frank Sinatra'nın oda hizmetçisi ve sırdaşı George Jacobs'un anlattığı bir hikâyeye göre, Başkan'ın sevgilisi Marilyn Monroe Kennedy'nin yatakta işe yaramaz olduğunu hemen itiraf etmiş ve erken boşalmadan mustarip olduğunu söylemiş. "Yine de," diyor Jacobs, kitabı *Mr S: The Last Word on Frank Sinatra*'da, "Marilyn bunu bir artı olarak, onu nasıl kontrol dışına çıkardığının kanıtı olarak almaya çalıştı. 'Tanrı aşkına, George, o bir *ülkeyi* yönetiyor. Duygusal saçmalıklara vakti yok.' Oysa Frank duygusal saçmalıklar için vakit ayırırdı. 'O en iyisidir.' Marilyn sık sık çılgına dönüyordu. 'Hiç kimse onunla kıyaslanamaz. Ve *ben* bunu biliyorum.'"

Başkanlığa adaylığını koyduğunda Kennedy, masajına alışık olduğu Jacobs'a gençken Marleine Dietrich'i düşünerek mastürbasyon yaptığını da anlatmıştı: "'Kahrolası bir yeniyetmenin hoşlandığı şeyi düşünebiliyor musun?'... Onu ovaladığım zaman Jack heyecanlanmaya başladı. Pancar gibi kızardı ama benden durmamı ya da konuşmayı kesmemi istemedi. 'İyisi mi sana bir kadın bulalım Jack,' dedim, 'İyi olur,' dedi."

Her şeye rağmen tecavüz, az sayıda evrimci psikologun şimdilerde savunduğu gibi, mevcut genetik materyali mümkün olduğu kadar çok ve geniş bir alana etkili olarak yaymanın doğal yolu olarak, bir hakimiyet ve kontrol meselesi olabilir mi? İnsanda rıza olmadan ya da tecavüz sonucu gebelik, ne yazık ki çok yaygındır. Fakat kadın orgazmı gebelikte ancak minör bir rol oynayabilirken, başarılı bir gebelik için kadın tarafından aşk, paylaşma, ra-

hatlama ve karşılıklı zevk alma olarak algılanan seksin, hoşa gitmeyen bir erkek tarafından zorla yapılan tatsız seksten daha yardımcı olduğuna uzun zaman inanılmıştır (her ne kadar sıkı araştırmalardan daha çok anekdotlara dayanıyorsa da.)

Bu bakış açısı ne yazık ki doğru değildir. New York St. Lawrence Üniversitesi'nde yakın tarihte Jon ve Tiffany Gottschall tarafından yapılan araştırma, bir kadının gebe kalması açısından bir tecavüz eyleminin rızaya dayalı bir seks eyleminden iki kattan fazla muhtemel olduğunu gösterdi. Araştırmacılar 12-45 yaşlarında tecavüze uğramış 405 kadının, yaklaşık yüzde 8'inin gebe kaldığını buldular. Sonra da bu sonuçları bağımsız bir araştırmayla kıyasladılar; korunmazken bir gecelik ya da bir kerelik rızaya dayalı seks sonucu gebe kalan aynı yaş grubundaki kadınların oranı yüzde 3'ün az üzerindeydi. Gottschall'lar bu durumun şöyle açıklanabileceğini düşündüler: Kadınlar kendilerini yumurtlama döneminde daha seksi ve çekici hissediyorlardı ve bilinçli olmayarak tecavüzcülerin aldığı sinyaller yayıyorlardı.

Gottschall'ların anılan araştırmasının eleştirisi, gebeliklerin yalnızca yüzde 38'i canlı bir doğumla sonuçlanır, kürtaj ve düşük yaklaşık üçte iki olarak hesaplanırken, tecavüzün çok etkili bir evrimsel strateji olamayacağını göstermiştir. Başka bir deyişle, bir tecavüzcünün tek bir saldırı sonucu başarılı bir şekilde baba olma ihtimali yüzde 1'den de azdır.

Tecavüzün kavgacı davranıştan ziyade üremeyle ilgili bir girişim olduğu fikri, ilk kez 1999'da yayınlanan bir kitap olan *A Natural History of Rape*'de, Albuquerque'deki New Mexico Üniversitesi'nden biyolog Randy Thornhill ve Colorado Üniversitesi antropoloji bölümünden Craig T. Palmer tarafından ortaya atıldı ve Gottschall'ın bulguları üzerine bir teori -ya da polemik demek daha uygun- inşa edildi; burada, tecavüzün en iyi, mutat kur yapmaya geçerli bir alternatif, seksüel seleksiyon tarafından biçimlendirilen davranışsal bir adaptasyon olarak anlaşılabileceği savunuluyordu. Thornhill ve Palmer bütün genç erkeklerin farazi tecavüze genetik arzuları konusunda açıkça eğitildikleri kanısındaydılar.

Thornhill ve Palmer'in görüşlerindeki (pek çoğunun yanında) en büyük problem, bu yaklaşımın çocuk ve yaşlı kadınlara tecavüzü açıklayabileceği düşüncesiydi –erkeklere tecavüz söz konusu değildi. Mesela, şiddet içeren pedofilinin, evrimsel stratejinin uzak kuzenleriyle bile nasıl açıklayabileceğini anlamak kolay değildir. Bununla birlikte, araştırmacıların teorileri Massachusetts Institute of Technology'de psikoloji profesörü Steven Pinker gibi ünlüler tarafından övülecekti.

Saldırganlık-seks ilişkisine bakarken, öfkenin iki yüzlü bir madeni para olduğu akılda tutulmalıdır. Hem kadın hem erkek bazı insanlarda, saldırganlık eşe karşı, orgazma mani olacak, kuvvetli duygulara yol açabilir; bu arada başkalarında pozitif bir uyaran sağlayabilir. Bu, bazı çiftler için kavganın önsevişmenin bir çeşidi olmasını ve sıklıkla tatmin edici, karşılıklı orgazma varan bir sekse yol açmasını açıklar. Bu gibi durumlarda örnekler rapor edilmiştir ya da çiftler kavgalarını sonlandırmak için terapiye başvurmuş ve hakkıyla tedavi olmuşlardır ama sonuçta, herhangi bir erotik uyaranın yokluğunda ilişkileri çabucak sonlanmıştır; duygusal enerjinin kuyusu kurur kurumaz kavga sona erer –ama cinsel çekicilik de sona erer.

Seks-saldırganlık bağı, antropolog Lionel Tiger'ın da ilgisini çekmiştir. Tiger erkek mastürbasyonunu, gençlerde gerek duyulandan fazla kavgacılığın sakinleştirilebilmesinin kolay ve doğal bir yolu olduğu görüşündedir; tabii buna, erkek mastürbasyonunun anti-sosyal davranışlarda rutin biçimde reçete edilen sakinleştiriciler ve Ritalin benzeri ilaçlardan daha ucuz ve güvenli bir yol olduğu da eklenebilir. Art arda gelen toplumların o kadar şiddetle toplum dışına sürmüş olduğu erkek mastürbasyonu Tiger'i hayran bırakmış ve şaşırtmıştır. *The Pursuit of Pleasure*'ın önsözünde şöyle der: "...erkek cinsel ilişkisi genellikle, ısrar ve saldırganlıkla ilişkili olan testesteron artışına yol açarken, mastürbasyon bu etkili maddeyi aynı seviyede tutar. Yeniyetme erkeğin sık sık yaşadığı engellenme duygusunu ve gerilimi fiilen azaltabilir." Tiger şunu ekleyebilirdi: Mastürbasyon yapan kadınlar da, mese-

la hızlı bir parmak atmanın, o günlük -stres zamanlarında saatlik- benzer bir gerilim ve saldırganlık azaltıcı etkisini bilirler.

Seks-saldırganlık düğümünde özel bir orgazm değerlendirmesi de sado-mazohizmdir. Sado-mazohistler niçin orgazm zevki için acı verme ve acı çekmeye ihtiyaç duyarlar? Tiger *The Pursuit of Pleasure*'da sado-mazohistlerin ilgisini çok istedikleri ebeveynleri tarafından çocukken dövülmüş olabileceklerini, böylelikle sevgi ve acıyı birleştirdikleri öne sürer; ya da hayatlarını değersiz gören insanlar olduklarını ve bu değersizlik duygusunu biraz hafifletmeyi başkalarını incitmede bulduklarını iddia eder. Amerikalı gey yazar Edmund White, tanıdığı sadistlerin, cinsel arena dışında kibar, sakin tipler olduğunu savunur. 1981 tarihli kitabı *States of Desire*'da şu sonucu çıkarır: "Sado-mazohist seks yalnızca *her* seksin altında yatan dinamiklerin dobra dobra bir ifadesi olabilir; belki gey özgürleşmesi yalnızca herkeste gizli olan şeyi görünür hale getirmek için 'kaslı oğlanlar'a izin vermiştir."

Erkeklerin orgazm ve saldırganlık arasında hissedebileceği bağlantının çok uç bir dışavurumu profesyonel dövüşçülerde görülür. Özellikle boksörler, şampiyonluk kemerine sahip olmak için her acı, her tür kötü duruma düşme karşısında dövüşmeye devam etmek üzere hazırlanmış gibidirler. Eski *Sports Illustrated*'ın boks yazarı Mark Kram, bu mazohist davranışın -güvenli bir şekilde ısınırken görünüşte acıyı inkar eden- bazı dövüşçüler için cinsel çağrışımları olabileceğinden şüphelenir. "Eski çalıştırıcılar bana, ne kadar çok dayak yerse o kadar zevkli hale geldiğini söyleyen, hatta boşalan dövüşçüler bildiğini anlattılar," diye yazar.

Daha beylik, ilişkiyle alakalı orgazma götürecek prosedürü yalnızca erkeklerin başlattıkları şeklindeki yaygın kültürel mite rağmen, hem erkek hem de kadının yukarıdaki senaryoya önayak olması muhtemeldir. Kadınların tatlı sözlere ihtiyaç duydukları ve sıklıkla seks yapmaya zorlandıkları ama erkeklerin daha büyük seks dürtüsüne sahip oldukları yolundaki modern faraziye pekâlâ yanlış olabilir. Bunda kafa karıştırıcı faktör, erkek ve kadında cinsel arzu ve yeteneğin tepe noktasına vardığı yaştaki bü-

yük farktır: erkekte 19, kadında 40'a yakın. Kadınların yapı itibarıyla cinsel zevke daha az ilgi duydukları fikrinin kerameti kendinden menkul olabilir –kadınlar cinsel arzularının ne olması *gerektiği* konusundaki toplumsal nosyonları içselleştirirler.

Anatominin (göreceğimiz gibi, evrimden bir parça yardımla) kadının biraz daha anlaşılması zor cinsel zevk almasına yardım ettiği de tartışmalıdır. Vajina ve klitorisin gizlenmiş pozisyonu, penisin daha açıkta ve kullanışlı yerine göre tam zıt durumdadır. Bildiğim kadarıyla, bir klitoris sahibi onun havasına uymazsa, penis olmadan da tahrik olabilir; bir ereksiyonu [dikleşme] görmezden gelmek pek kolay değildir. Sonuç olarak, erkeklerin mastürbasyon yapmaları ve seksüel zevk ihtimallerinin farkına varmaları çok daha muhtemeldir.

Bu ihtimallerin farkında olan -kafası tamamen onlarla dolu- erkekler gösterilebilir. Mümkün olduğunca kısa bir zamanda, mümkün olduğu kadar sık boşalmaya vardığında, erkek seksinin tek gayeliliğini abartmak zordur. Komedyen Bob Hope'un 2003'deki ölümünden sonra, onun ve ikilinin diğer üyesi Bing Crosby'nin doymak bilmez seks iştahıyla ilgili bir hikâye ortaya atıldı. Londra *Sunday Times*'a göre, Crosby apandistinin alınması için hastanede yatarken, "Hayatımın en muhteşem oral seksini yaptı," dediği bir hemşireye atıfla, alışılmadık şekilde nazik ameliyat sonrası bakımdan söz eder. Hikâyeye göre, ertesi gün Hope da 'bozulmuş sinirleri'ni bahane ederek hastaneye gelir. Aynı odayı ve aynı hemşireyi bulur –ve doğruluğundan emin olamadığımız aynı muameleyle karşılanır.

Kuşkusuz bütün fuhuş sanayisi erkeklerin orgazm olabilmesini kolaylaştırma (ve özellikle duygusal bakımdan talepkâr olmayan koşullarda, zevk için orgazmı aramalarındaki aciliyet) üzerine dayandırılmaktadır. Erkeklerle kolay seks yapmaya duyulan talep, 1970'lerde kuzey İngiltere'de bir gizli polis operasyonu sırasında niceliğe dökülmüştür. Fahişeleri öldüren bir seri katil (Yorkshire Kasabı) serbestti ve memurlar adi 'kumarbazlar'ın araba kayıtlarını tutuyorlardı. Görece küçük iki kuzey kenti, Leedes ve Bradford'da fahişelere giden 21 binin üzerinde (erkeklerin ara-

ba plakalarının takip edildiğinin bilinmesi sayıyı önemli oranda azaltmış olabilmesine rağmen) erkek belirlenmişti.

Beyni hasar görmüş ve akıl hastası olan erkeklerdeki boşalma arzusu, orgazm ihtiyacının erkek insanda nasıl ilkel bir düzeyde olduğunu akla getirir. Bu erkekler başka her şeyden soyunduklarında bile, bazen rahatlamak için mastürbasyon arzusu baki kalır. Bu zorlayıcı, nevrotik mastürbasyon sendromu, romancı John Irving'in *The World According to Garp* kitabında simemasal bir dille resmedilir. Kahramanın babası, ABD Hava Kuvvetleri'nin beyin hasarlı, kelime haznesi tek kelimeye (Garp) inmiş bir çavuşudur; bu çavuş sürekli tek bir şey, mastürbasyon yapar. Garp'in cinsel konularda ağzı sıkı annesi Jenny, gebe kalmak için Garp'in kolayca elde edilen ereksiyonlarının birinden 'faydalanır' ve bir erkek çocuk doğurur: T.S. Garp.

Bununla birlikte, seks arzusunun kabaca eşit dağılımı etnografik araştırmalarca doğrulanmıştır. 1970'lerde araştırma kapsamına alınmış 93 toplumun 72'sinde her iki cinsten insanların, aşağı yukarı eşit seks dürtüleri gözlenmiştir ve bu toplumlarda seksüel yakınlaşmayı başlatma ihtimalleri de eşit bulunmuştur. Pek çok toplumda, mesela Yeni Zelanda Maorilerinde, seksi kadının başlatma eğilimi erkekten daha yaygındır. *Homo Sapiens*'in kısa 5 milyon yıl görüp geçirmişliği göz önüne alınınca, Taş devrindeki atalarımız için seks dürtüsünün eşitliğinin sorun olmaması saçmadır. Onlar fiilen mağarada yaşamasalar da, eşyalarını daha çok geçici, doğal barınaklarda bulduğumuz için biz öyle olduğuna inanmayı tercih ederiz.

Aşağıdaki orgazm için sunulan taslak senaryonun, ilk insanlar için pek çok açıdan benzer ya da aynı olması da çok muhtemeldir. Hem zaten ilişkilerin başka türlü seyretmesi için zaman olmamıştır. Orgazma yol açan *dance à deux*'ü incelten (bazen de kabalaştıran) ve bu yüce bedensel fonksiyona gizemini ve tarihini katan sonraki kültürel gelişmelerin kaplaması da çok önemlidir.

En yüksek primatlarda bile zar zor görülen ve üstün seksiliğimizin bir başka işareti olan çok önemli çiftleşme öncesi evre, herhangi bir tür açık seksüel temas olmadan başlayabilir. Paylaşılan

bir yemek insanlarda seks için yaygın bir başlangıç noktasıdır; çiftleşme ve birliktelik hormonu oksitosinin, 'özel bir yemek'te sunulan muhtelif duyusal ve entelektüel zevkler sayesinde, hoş bir akşam yemeği sırasında seks ve peşinden gelen orgazm sırasındaki kadar neredeyse bol bol akması ilginçtir.

Bir hayli unutulan duyumuz olan dokunma duyusu, çiftleşme öncesi dansın sonraki basamağında hakim olur. Bunun için de açık cinselliğe ihtiyaç yoktur; parmaklar el sırtına dokunur ya da masanın üzerinde birbirine kenetlenir, eller şefkatle tutulur. "Bazen sekste en küçük hareketlere odaklanırız," diyor eski Harvard felsefecisi Robert Nozick, "bir saçın tatlı tatlı taranması, parmakuçlarının ya da tırnakların ya da dilin cilt üzerinde yavaşça gezinmesi, küçük hareketler ya da bir noktada durma. Böyle anlarda oyalanırız ve peşinden gelecek olanı bekleriz. Burada keskinliğimiz had safhadadır; baskıda, harekette ya da açıdaki en ufak değişiklikleri fark ederiz. Ve bir başkasının sizin kadar şevkle duyularınıza uyum sağladığını bilmek heyecan vericidir."

Cilt en büyük organdır ve Lionel Tiger'ın söylediği gibi, cilt "yalnızca insanı sarmalamaz, aynı zamanda bir iletişim aracıdır". Seks öncesi dokunma, genital organlardan ziyade pek çok vücut parçasını içererek devam eder; deneyimli sevgililer *coitus*'un erken aşamalarında, vajina ya da penis, hatta kasık bölgesine doğrudan temastan kaçınmaya dikkat ederler. Dokunma öyle bir erotik duygudur ki, seks öncesi okşamalar yanlışlıkla bir insanı kestirmeden orgazma bile götürebilir. Her iki cinsten bazı insanlar sırt ya da ayağa küçük bir vuruşla zirveye ulaşabilirler.

Elin yüzde gezinmesi ve yüz yüze temas bahsi artırır; öpüşmenin olduğu ve tiksindirici (Mozambik'deki Tonga halkı ve kimi Finli Laponlar gibi) ya da yamyamlığa varma (eskiden Çinlilerde olduğuna inanıldığı gibi) olarak bakılmadığı kültürlerde, öpüşme harareti birkaç derece daha yükseltir. Önce şakayla eller ve parmaklar ya da alternatif olarak ayaklar ve ayak parmakları, genital bölgeye, baldırların içine ve kadının göğüslerine doğru gidebilir, daha sonra sevgililer arasındaki onaylayıcı işaretler vasıtasıyla

durum biraz daha ciddileşir. Sesler, teşvik, tatlı sözler, sevgiyle takılmalar da bu 'ön sevişme' evresinde önemli bir rol oynar.

Yüz ifadesi de ilişkinin gerçekleşmesi için gerekli ağır seksüel atmosferi yaratma ve sürdürmede anahtar rol oynar. Bununla birlikte, konuşma seksde iki ağızlı kılıçtır, zira sevişmenin başlamadan bitmesine bile de sebep olabilir. Her iki taraf da seks öncesi nazik bir yüksek duyarlılık ve heyecan -oldukça zıt iki koşul- durumundadır. İkisinden biri (fakat daha sıklıkla erkek tarafından, çünkü genellikle orgazma giden yolda zihinsel ve fiziksel bakımdan bu evredeki kadınlardan daha ileridedir ve bu yüzden inceliği kısa süreliğine bir kenara bırakır) tarafından sarf edilen dikkatsiz bir söz ya da sözlerin biçimi, özellikle kadının gözünde her şeyi mahvedebilir, zira kadının nazik zihinsel hazırlığı sıklıkla erkekten çok daha önemlidir.

Bu genellikle uzatılmış cinsel heyecan sırasında sahne arkasında, majör bedensel değişiklikler vuku bulur; bu arada birkaç saat alabilen flörtöz eğimden cinsel ilişkinin kendisine kısa ama dik bir yükseliş aralıksız icra ediliyordur. Klasik olarak yerleşimde de bir değişiklik olacaktır artık; sokak ya da dans pisti gibi ayakta durulan alandan, ya da dik bir koltuktan, daha yatay bir yere -bir kanepeye, döşemeye, yatağa- geçilir. Daha sonra göreceğimiz sebeplerle, dik, iki ayaklı insanoğlunu, sonunda yatay bir pozisyonda çiftleşmeye adapte olmaya ikna etmek için biraz çaba harcanmış gibi görünüyor.

Bu yeni evrede ilk bedensel değişiklik kan akımının organlar ve kaslardan derinin yüzeyine gönderilmeye başlanmasıdır. Vücut bu sebeple dokunmaya sıcaklamayla karşılık verir –sevgililerin kızarmış görünmesine sebep olan seks öncesi parıldama. Bu noktada tarafların giysileri normal olarak üzerlerinde olduğundan, göze görünen yüzün ve boynun kızarmasıdır, oysa cildin de kırmızılaşması özellikle kadınlarda çok yaygındır. Söz konusu kızarıklık, kızamık döküntüsüne benzemez değildir; mide ve üst karın bölgesinden göğüslerin üst kısmına (zaten kanın hücum etmesiyle gözle görülecek şekilde şişmeye başlamıştır) ve sonra göğsün üstüne, göğüslerin alt kısmına, omuzlara ve dirseklere ya-

yılır. Erkeklerin cildi de aynı bölgelerde, ilaveten önkollar ve kalçalarda kırmızılaşır.

Cinsel ilişki yaklaşırken kadınlarda göğüslerin şişmesinin sebebi damar genişlemesidir –atardamarların bu bölgelere kanı, toplar damarların çekebildiğinden fazla pompalamasının sonucu. Benzer bir şişme ve sertleşme de erkeğin penisinde meydana gelmeye başlar, ki o ana kadar erkek giysisinin altında pekâlâ tam ereksiyon durumuna geçmiş olabilir; dikleşmiş organ henüz seksüel bir alet olmaktan ziyade seksüel bir niyete işaret etmektedir.

Daha az fark edilebilen, burnun yumuşak kısmının şişmesi ve burun deliklerinin genişlemesidir; daha sonra orgazm yaklaşırkenki sıcak hava soluma duygusu yanılgıya yer bırakmaz. Ayrıca, burun seksüel bir araç olarak göz ardı edilmemelidir. Maymunların zarif, küçük nefes alma aygıtlarına kıyasla, insanoğlunun niçin böyle olağanüstü büyüklükte burun geliştirdiği evrimsel bir bilmece olarak kalmıştır. Belki daha önce bahsettiğimiz büyük penisle bir alakası vardır.

Ve dahası, artık insan cinsel ilişkisinin hem çiftleşme öncesi hem de *coitus* evresinde kokunun zenginleştirici rolü bilinmektedir. Seks öncesi ve seks sırasında yüz ifadesi, dokunsal ve sözel iletişimdeki iki yönlü yoğun trafikle birlikte, burun reseptör olduğu için feremon biçimindeki koku sinyallerinin hararetli gevezeliği söz konusudur. Gerçekten burun seksüel angajman radarına çok yakın bir uzuvdur.

Kulak memeleri orgazmı ifşa etmedeki rolüyle, anlaşılan bir başka yeryüzüne çıkmış katmandır. Kulak memeleri şişip kanla dolduğunda, umulmadık bir aşırı duyarlı, erotik kapasite geliştirirler. Kulak memeleri eskiden daha büyük kulaklara sahip olduğumuz zamanların ilginç olmayan bir kalıntısı olarak değerlendirilirdi, fakat çok sayıda erkek ve kadının yalnızca kulak memesi -özellikle ağız, dil ve dişlerle- manipülasyonuyla orgazma ulaşabilmesini sağlayacak kadar duyarlı bir bölge olduğunu artık bilinmektedir. Seks öncesinde erojen bir oyuncak olarak sahneye çıkan meme uçları, bir başka ikincil seksüel bölgedir; her iki cinste -ama daha çok kadınlarda- meme uçları şişer ve

sertleşir, uzunluğu bir santimetre kadar artar. Şişkinlik koyulaşır ve kadın meme ucu etrafındaki koyu renkli deri belirgin hal alır, koyu kırmızıya döner.

Öyleyse bu piyesin başrol oyuncuları, penis ve vajina ne işe yarar? Başlangıçta, çiftleşmenin daha sosyal safhasında, akşam yemeği ve film seyretme safhasında, insan penisi doğada görülen en dramatik değişikliklerden birine maruz kalır. Normal durumunda kısa sarkık bir organdan, birkaç saniye içinde istirahatteki uzunluğu ve çapının iki katına kadar erişir. Eşzamanlı olarak testis torbası kasılır, testislere vücuda doğru çekilmelerine sebep olan sıkıştırıcı basınç uygular.

Dikleşme/ereksiyon, insan vücudunda en büyük hacimli damar genişlemesinin olduğu yerdir. Penis dokusunun oldukça sınırlı alanının içinde, dikleşmiş penisteki kan hacmi yaklaşık olarak yedi kat artar. Bu, organın boyut ve sertliğindeki dikkate değer değişikliği açıklar.

Bu aşamada dikleşmiş penis, gayet saldırgan ve kararlı bir seksüel ifadeyi temsil eder. Naomi Wolf'un işaret ettiği gibi, dikleşme çok kolaylıkla kaybedilir de. Özellikle mahremiyeti tehdit etmek üzere olan çocuklarınki gibi ani bir sesin yol açtığı küçük bir şaşkınlık, erkeğin ereksiyonunu çabucak azaltabilir. (Wolf'a göre, kadınlar *coitus* öncesindeki 'keyif kaçması' konusundaki büyük alınganlıklarına kıyasla, şaşkınlığa artık daha az duyarlıdırlar; kadınlar muratlarına erip bir orgazm görmek için şartları zorlamada daha azimkâr olmaya eğilimli olacaklardır.)

Ereksiyonun zorunlu olarak orgazmla ilişkili olmaması erkeklerde yaygın rastlanır bir durumdur; çeşitli internet kaynakları (ereksiyonun zorunlu olarak orgazmla ilişkili olmaması erkeklerde yaygın rastlanır bir durumdur; çeşitli internet kaynakları (adresindeki seks danışmanlığı yapan Amerikan elektronik dergisi "Jem Even" bunlardan sadece biridir), modern Batılı ortalama erkeğin bir günde yedi defa ereksiyon yaratıcı şekilde hayal kurduğunu ve böyle bir şeyin ilk insan için de doğru olduğunu varsaymanın makul karşılanması gerektiğini ileri sürer. Fakat ilişki öncesi kan dolması, vücuttaki dikleşebilen ya da yarı dikleşebilen

dokulara pek aşikâr olmayan ama eşit derecede delil sayılabilecek bir etki yapmaya başlar. Hem kadında hem de erkekte dudaklar da şişer ve kızarır; rujun yanı sıra dudak koruyucular bu seks öncesi değişikliklerin sosyal düzlemde kabul edilebilir taklididir.

Bir cinsel karşılaşmanın sıklıkla erken, cilveleşme aşamalarında, vajina duvarları da kanla dolar. Bu kan hücumu çabucak -peniste olduğu gibi, bazen birkaç saniye içinde- vajinal boşluğun kayganlaşmasını uyarır. Kadın yüksek cinsel heyecan safhasına girerken, vajinanın iç parçasının 10 santimetreye kadar uzama ve genişlemesi buna eşlik eder. Sonra kanı da pelvik ve genital bölgenin damarlarına hücum eder ve her taraftaki sinir demetleri genişler. Klitorisin etrafındaki kaslar, vajinanın girişi ve anüs şişer.

Kabarıklığı dudak örtüsünün genel şişmesi tarafından gözden gizlenmesine rağmen klitoris de geniş, duyarlı ve dışa çıkıntılı bir hal alır. Klitoris, en nihayet duhul ilişkisi vuku bulurken, penis tarafından doğrudan uyarılır. Bazı kadınlarda (hepsinde değil) orgazm yaklaşırken tamamıyla geri çekilir. Fakat penis makul bir çapta olduğu müddetçe, teoride vajinanın dış üçte biri gerilecek ve erkeğin sokma hareketinin ritmik baskısıyla dudak örtüsü sürüklenecek, böylelikle mekanik bakımdan tatmin sağlayan araçlardan daha az olsa bile, erken orgazm ya da erken orgazmın başlangıcı için sürtünme sağlanacaktır. Duhul için hazırlanırken, kadın dış genital organının içindeki süngersi keseler de şişer, dış dudaklar normal boyutlarının iki üç katına ulaşır. İç dudakların rengi parlak kırmızıya dönerken, yüzde 100 oranında genişleyip bazen dış dudakların arkasındaki noktaya kadar uzanır.

Çiftleşme yaklaşırken kan basıncı, nabız ve nefes alma dramatik olarak artar. Bezler vajina duvarlarından akan ve penisin girişini kolaylaştıran, daha da büyük miktarda mukoid sıvı salgılamaya devam eder. (Çocuk doğumunda, bebeğin vajinal kanala girmesini kolaylaştırmak için, aynı kayganlaştırıcılar gereklidir.) Kadınların göğüsleri de artık şişer ve normal boylarının yüzde 25'ine kadar büyürken, daha sert ve daha yuvarlak olur; bazı erkeklerde penis şaftıyla oranını korumaya çalışan testisler iki kata ulaşır.

Bu seksüel şölenin bütün bileşenleri güzelce kaynarken ve servise hazırlanırken, uygun çiftleşme hâlâ bir başka cazip öğünle ertelenebilir: oral uyarılma. Oral seks, ABD'nin bazı eyaletlerinde ve pek çok başka kültürde ve alt kültürde hâlâ teknik bakımdan yasa dışı olsa bile, anlaşılan kayıtlı geçmiştekinden daha geniş bir kapsamda kabul görüp uygulanmaktadır. Oral seks, hem homoseksüel hem de heteroseksüel sevgililerde derin ve içten duyguları ifade etmenin bir aracı olarak kullanılır.

Oral seks yoz bir düşkünlük olarak değerlendirilemez. Bir erkeğin ereksiyon zorluğu olduğunda ya da ilişki eşlerden biri için ağrılı olduğunda bir cinsel ilişki yöntemi olarak, kuşaklar boyunca çok başarılı şekilde kullanılmıştır. Oral seks omurilik yaralanması gibi sakatlığı olan insanlar için de can simidi işlevi görmüştür. Ayrıca, heteroseksüel çiftler gebe kalmaktan kaçınmaları gereken ya da gebeliğin son evrelerinde ya da doğumdan sonra uygun ilişkinin tehlikeli ve ağrılı olabileceği durumlarda bu harekette umulmadık bir lezzet bulmuşlardır.

Hem oral hem de seksüel nitelikte olan ağızdan öpüşmeyle başlama, seksüel amaçlar için dudakların ve dilin kullanılması, erkek için bariz şekilde, kadının göğüslerine ve meme uçlarına doğru kısa sürede ilerler. (Buradan, daha tartışmalı olan iki cinsin de diğerinin genital organlarını yalamak için ağzını kullanmasına varmak yalnızca santimetreler meselesidir.)

Cunnilingus (Latince *cunnus* [vulva] ve *lingere*'den [yalamak] gelir), kadın genital organının dudaklar ve dille uyarılması, hem erkek hem de kadın tarafından uygulanır. Eş dış ve iç dudakları parmakları ve diliyle nazikçe ayırır, sonra klitorisi yalar, emer ve didikler, bazen klitorisin şaft bölgesine hızlı fiskeler vurur. Bazı kadınlar vajina girişini ileri geri hareket ettiren yavaş, sürekli bir ritimden, orgazmın hemen öncesinde dilin derin girişinden hoşlanırlar. Aynı anda elle uyarma da uygulanabilir. Genellikle çok yavaş vurma, emme ya da hafifçe ısırma olur. Bazı kadınlar eşlerinin vajinalarının içine hava üflemesinden hoşlanırlar, fakat bu çok da tehlikeli olabilir; enfeksiyona, hatta emboliye yol açabilir.

Seksüel bakımdan ihmal edilen burun bile oral sekste rol oynayabilir. Eşin dili vajinanın içi ve dış dudaklarla oynarken, burun eşzamanlı klitoris uyaranı olarak mükemmelen devreye girer. Kadının dudak boyasında görülen cinselliği alenen teşhir etmenin benzerini yapmak için, erkekte burnun büyüklüğünü öne çıkaran erkek modasını engelleyen ancak utanma olabilir. Tekrarlarsak, Barry Manilow'u seks sembolü yapan yalnızca şarkı söylemesi ve kişiliği olamaz; *inter alia* (başka şeylerin yanı sıra) ona tapan milyonlarca kadın hayranı Manilow'un koca hortumuyla yapabileceği şeyin hayalini kuruyor olabilirler mi?

Erkekler *cunnilingus*'la ilgili duyguları birbirine karıştırabilirler. Onlar açısından görsel uyarı o kadar önemlidir ki, genital organlara yakından bakmakla ve bir çiçek gibi açan vajinanın merak uyandıran görüntüsüyle çoğu seksüel heyecan duyar. Vajina salgılarının tadı da aşırı uyarıcı olabilir. Bazı erkekler *cunnilingus* yapmaya hafif tertip zorlanırlar; hijyen, dinsel, mahremiyet ve başka sebepler onları bu işlemden gerçekten zevk almaktan alıkoyar. Amerikalı seksologlar Dr. Jennifer ve Dr. Laura Berman, *cunnilingus* uygulayan erkeklerin daha hedef yönelimli olduğunu ve bu yola öncelikle ilişkide bir son olmaktan ziyade, ilişki öncesi 'hararet yükseltme' taktiği olarak başvurduklarını ileri sürmüşlerdir. Tayland'da pek çok erkek *cunnilingus* yapmakla *choak suay*'dan -kötü talih- mustarip olacağına inanır. Bu oldukça acayip bir bahane gibi görünebilir, fakat iğrenme, Tay erkeklerinin kadın eteği ya da iç çamaşırının olduğu çamaşırların altından geçmeyi uğursuzluk saymasını açıklamaz. Bazı kültürler *cunnilingus*'a âdeta bir sanat formu giydirir; Güney Pasifik Mikronezya'sındaki Ponape'de bazı erkekler, sevgililerinin vulvasına bir balık yerleştirip yavaş yavaş diliyle çıkarmaktan hoşlanırlar.

Unutulmamalıdır ki, *cunnilingus* hemen bütün lezbiyenler için orgazma ulaşmada birincil yöntemdir. *Cunnilingus* uygulayan kadınlar, kendilerinin eşlerini iyi hissettirmeye yükümlü olduklarını düşündüklerinden, diğer kadına zevk verme konusunda daha etkin olmaya eğilimlidirler. Bu etkinliğe erkeklerin

yaptığından daha yavaş yaklaşmaya ve bizatihi onun hatırına uzatmaya meylederler.

Fellatio (Latince *fellatus*, 'emmek' fiilinin geçmiş zaman çekimi) erkek genital organlarının, öncelikle penisin, bir kadın ya da başka bir erkek tarafından oral yolla uyarılmasıdır. Penis birkaç santimetre derinliğe ya da pratik olarak şaftın tabanına kadar ağza sokulabilir. Penisin duyarlı koronası ya da başı *fellatio*'nun en yaygın odağıdır; şaft, frenulum (başın alt kısmındaki tutucu bağ), perine (testislerle anüs arasındaki bölge), testis torbası ve bazen anüs ya da yakın çevresi de içerilebilir. Bütün bu bölgeler emilir, yalanır ve yumuşakca ısırılır. *'Blowing'* (üfleme) yapılamayacağı için *'blow-job'* terimi acayip bir şekilde yanlış gibi görünüyor, fakat daha anlaşılabilir olan *'below'* (aşağıdaki iş) teriminden türetilmiş olması çok daha muhtemeldir.

Fellatio, homoseksüel erkekler arasında çok yaygın bir seksüel aktivitedir. Fahişelerin 'müşterileri'nin de en fazla talep ettiği muameledir –kolay, hızlı ve her yerde uygulanabilir olduğundan, ne özel bir yer, ne girizgâh gerektirdiğinden onlar tarafından da tercih edilir. *Cunnilingus* yapmaya sıcak bakan kadının durumundaki gibi, erkek sıklıkla bu işlemde karşı cins üyelerinden daha iyidir. Kendilerini heteroseksüel olarak değerlendiren bazı erkekler, anal ilişki gibi bir homoseksüel eylem yapıyormuş duygusunu yaşamadıkları için, bir başka erkek tarafından *fellatio* yapılmasından hoşlanırlar.

Seksüel çalışmalarda uzmanlaşmış bir psikolog olan, Pennsylvania, Widener Üniversitesi'nden Dr. William R. Stayton'a göre, *fellatio* yapan hemen bütün homoseksüel erkekler ek bir erotik zevk sağlayan semeni yutarlar, oysa kadınların hemen hiçbiri yutmaz, tadını bahane ederler (biraz balık gibi, biraz tuzlu, bazıları için acı ve bir avuç gerçek düşkün için hoş baharatlı), ağızda böyle büyük bir yer tutan nesnenin öğürtmesinden ve semenin şişmanlatacağı şeklindeki yaygın bir inançtan endişelenirler (gerçekte her boşalmadaki semen yalnızca 5 ila 10 kalori içermektedir). Orgazm öncesi yükselme durumundan orgazmın sonuna kadarki ortalama 4 dakikalık zamanda, her *coitus*'ta tipik olarak

25,6 kalori yakılmasını bekleyebiliriz; bu da fazladan sağlıklı bir semen öğünüyle birlikte olsa bile, seksin hâlâ makul bir zayıflama aktivitesi olduğu anlamına gelir.

Vajinal salgıların tadının kadından kadına değişmesi gibi, semenin tadı da bireyden bireye değişiklik gösterir. Beslenme bir faktördür; özellikle asparagus (kuşkonmaz) semene güçlü, acı bir tat verir; süt ürünleri tabiatındaki bakteriyel kokuşma yüzünden hemen her zaman kötüdür. Bazı *fellatio* yapanlar ağza boşalmanın uyardığı öğürme refleksini, bir elle penis kökünü sıkıştırırıp, böylelikle girişin derinliğini kontrol ederek engelleyebilirler. Bazı becerikli 'derin gırtlak' *fellatio* yapanlar, penisi gırtlakta en derine yavaşça yerleştirdikleri bir işlemle, öğürme reflekslerini ıslah etmeyi öğrenmeyi becerirler.

Kadınların *fellatio*'ya karşı tavrı, sapıkça ve hijyene aykırı bir şey olduğu fikrinden, normal ve zevkli, hatta gebelik riski taşımadığı için tercih edilen bir seksüel aktivite olduğu görüşüne kadar değişiklik gösterir. Erkeklerin hemen hepsi bir kadın tarafından kendilerine *fellatio* yapılmasından hoşlanırlar, fakat ağza boşalınırsa nefeslerinin kesileceği konusunda biraz endişelidirler.

Oral seks, genital organlara uygulanan çiftleşme öncesi seksüel rutinin -tercih edilirse- doğal bir parçası ya da önceden hiçbir şeyin vuku bulmadığı yerde, orgazmı kışkırtmak için ya da alternatif olarak çiftleşmeden sonra dinlendirici bir tarzda orgazmı tekrarlamak için hesaplanmış davranışlara eklenen, tasarlanmış bir şey midir? Ayrıca biz bunu düşünürken, uzak atalarımızın da *fellatio* ve *cunnilingus*'u keşfetmiş olmaları mümkün müdür?

İlk soruya cevap 'her ikisi de' şeklindedir; oral seks marifet ister, fakat zekâ ya da muhayyilenin çok fazla suçlu olduğu söylenemez. Daha ilkel Amerikan eyaletlerinin duyarlılığına rağmen, oldukça 'doğal' bir pratik olarak tanımlamak mantıksız kaçmayabilir. Orgazmın tarihi açısından oral seksin ilginç yönü, üretime dönük olmayan fakat insan seksiyle birlikte gelişmiş haz arama karmaşasının iyi bir örneği olduğudur. İleride ele alacağımız mastürbasyon ve daha önemlisi doğum kontrolünün, esas olarak üretime yönelik bir davranışın çeşitlemeleri olduğunu unutmak kolaydır.

Sosyetede ancak son zamanlarda bahsedilebilir hale gelmesine rağmen, özellikle doğum kontrolüyle birlikte oral seks, insan hayatında orgazmın önceliğinin en gözüpek ifadelerinden biridir. Yalnızca üremeden bağımsız seksüel zevkin en katıksız örneği olmasıyla değil, aynı seksüel karşılaşmada üretilen semenin sonraki kısmının daha az sperm içeriğine sahip olmasını sağlayarak, erkek sperminin büyük kısmına üretken olmayan bir düşman kazandırmasıyla, uygun çiftleşmeden önce yapılırsa hoş bir doğum kontrol yöntemi olarak kullanılabileceği bile söylenebilir.

Kuşkusuz oral seks, insan seksüel davranışının çelik zırhında özel bir pozisyona layıktır. İngiliz yazar Paul Ableman 1969 tarihli *The Mouth and Oral Sex*'de (Britanya'da yayınlandığında bir müstehcenlik davasına konu olan son kitap) oral seksin özü itibarıyla insani bir özellik taşıdığını güçlü biçimde savunmuştu.

"Oral-genital uygulamayla, sevilen biriyle ilgili hiçbir şeyin tiksindirici olmadığı ima edilebilir," diye yazar Ableman, "...boşaltım aygıtının genital organlara yakınlığı centilmence bir meydan okuma, 'Bak seni ne kadar seviyorum – bunu yapmaya hazırsam' şeklindeki kimi duygu ifadelerinin kabulü olarak tasavvur edilebilir. Birisinin ağzını genital bölgeye yaslaması, hijyen tabusunu ve terbiye alışkanlıklarını ihlal etmesi, gerçekten *coitus*'un kendisini aşan bir yakınlık jestidir."

Geçmiş çağlarda durum ne olursa olsun, tabuların gücünü kaybettiği ya da öldüğü kültürlerde, oral seks aşırı derecede popülerdir. Modern araştırmacı William R. Stayton, Batılı toplumlarda 25-34 yaş arası bekâr erkek ve kadınların yüzde 80 kadarının, evli olmayan ve yaşı 25'in altında olanların yüzde 90'ının oral seks yaptığını gösterdi. Stayton 1950'lerden sonraki araştırmaların, iyi eğitimli ve genç insanlarda bu uygulamanın sıklığının daha arttığını kuvvetle akla getirdiğini belirtir.

İyi eğitimliler arasında oral seks konusundaki bu istekliliğin, açıkça katı hijyen takıntısı olarak görülen şeyin modern bir entelektüel reddinin sonucu olduğu düşünülebilir. D.H. Lawrence'dan Dr. Alex Comford'a kadar seks üzerine ilerici 20. yüzyıl düşünürleri, varoşlu ve küçük burjuvalar gibi, seksüel vecd yara-

rına hijyeni küçümsemişlerdir. Tarih öncesi insanlara ve onların oral seks yapma girişimlerine gelince, mağara resimleri ve sanat eserlerinde açık bir kanıt yoktur, fakat bilgiye dayalı tahminler ileri süren Mr. ve Mrs. Ug herhangi bir hijyenik takıntının yokluğunu şu ya da bu şekilde ortaya çıkarmış durumdadırlar. Muhtemelen ne zaman ki din burnunu insanın bacak arasına sokmaya başlamıştır, ancak o zaman oral sekse karşı tabular kök salmıştır.

Kimi yerleşim yerleri ya da kabilelerde, boşaltım organlarının yeme ve soluma organlarıyla çok yakın olmasının yol açtığı bir tabu söz olabilir de olmayabilir de. Fakat yine, en eski atalarımızın bir hijyen kavramı bulunduğunu varsaymak saçma olacaktır. Gerçi değişik bölgelerde spermin israfıyla ilgili tabular tespit edilmiştir, fakat yine tarih öncesi insanların seksüel ilişki ve çocuk doğurmanın bağlantısının farkında olmaları ihtimal dahilinde olmadığından bu mümkün değildir.

Hepsinin ötesinde, tarih öncesi insanların oral seksi keşfedecek bollukta zamanları olmuştu. Tarih öncesi geceler uzun ve karanlıktı ve çiftlerin sadece sıcak olsun diye, karmakarışık uyumadıklarını farz etmek için bir sebep yok. Kimi safhalarda erkeğin yüzdeki ağzı vajinanın ağzına belli bir yakınlığa götürmüş olması ve sonra penisini kadının ağzına koymanın ilginç olabileceğinin içine doğması, ya da tersi hareketler, kesinlikle bir iddianın ötesindedir.

Hayvanlara yakınlığın, başka hiçbir şey değilse, ilk insanda oral seks hakkında bir merak uyandırmış olacağı ileri sürülmüştür. Paul Ableman şu iddiadadır: "Çocukların ağız ve genital organlar arasında zevk veren bir temasın mümkün olduğunu keşfetmesindeki görece yaygın bir yol, hayvanlarla tesadüfi temastır. Bu başlayış biçimi kızlarda erkeklerden çok daha yaygındır; bunun açık sebebi bir kedi ya da köpeğin kendiliğinden *cunnilingus* yapabilmesi ama *fellatio* yapamamasıdır."

Hayvanlarla yakınlığının yol açtığı oral seks yoluyla orgazm zevkinin daha az bilinen bir biçimi, 2003'ün bir Haziran akşamı İngiliz Lordlar Kamarası'nda biraz şok edici bir konuşmanın konusuydu. Asilzade bir Muhafazakâr Parti üyesi, Crudwell ve Ding-

wall Lordu Lucas, yeni Cinsel Suçlar Kanun Tasarısı hakkındaki değişiklik önergesinde, *avisodomy* adıyla bildiği eski bir tarım toplumu pratiğini Lord cenaplarının dikkatine sundu. Bu, geçici bir hazne olarak tavuk anüsünün ya da kafası kesilmiş tavuk gırtlağının kullanıldığı sekstir. Onun tanımlaması, *Hansard* tarafından kaydedildiği gibi, koleksiyon parçası gibi bir şeydir. "*Avisodomy*," demiştir, sus pus olmuş topluluğa karşı, "hayvanın sonradan maruz kalacağı kasılmadan yararlanmak için duhulden önceki anda bir tavuğun boynunun koparılması pratiğidir." Lord Lucas kendisinin *avisodomy*'ye karşı olduğunu açıkça söylemekle birlikte, kumpasçısı orgazm olurken tavuğun klinik bakımdan ölü olduğu için yasadışı ilan edilmekten kurtulabileceğiyle alakadardı.

Tarih öncesi dönemde *cunnilingus* yapma ihtimalinin bulunup bulunmaması daha tartışmalı görünebilir. *Cunnilingus* aşikar dürtüsel bir davranış gibi görünmüyor, *fellatio* gibi yakın bir seçenek de değildir. Fakat tarih öncesi kadının muhtemelen işe yarar bir klitorise sahip olduğunu bildiğimize göre, hayli zevkli olabilecek şekilde onu manipüle etmesini keşfetmiş olduğunu varsayabiliriz. Bu bilgiyi erkeklere aktarma ilkel iletişim yeteneklerini çok uzağa taşımayacaktı (bugün bazı çiftler öyle yapsa bile). Hem hijyen hem de gebelik hakkındaki bilgi eksikliği, erkek ve kadının sonunda ikiyle ikiyi toplamasını daha muhtemel kılmıştır.

Zevkli oral seks yan yolu ister takip edilsin ister atlansın, en seksüel karşılaşmalar nihai olarak duhuli ilişkiyle sonuçlanır. Tıpkı orgazm gibi, seksüel piramidin tepesi girizgâhından çok daha kısa ve daha akuttur. Seksin duhuli evresi bugün genellikle seks öncesi, kur yapma ve ön sevişmeden çok daha kısadır. Tarih öncesi insanlar ön sevişmeye zaman ayırırlar mıydı? Elimizde şu ya da bu yönde kanıtlarımız bulunmamasına rağmen, bütün çiftleşme sekansının günümüzde, uzak atalarımızda olduğundan çok daha uzun sürdüğünü tahmin etmek saçma olmayacaktır.

Fakat neredeyse kesin olan şey, orgazma ulaşmadan önce erkeğin itip kakma hareketinin miktarınca belirlenen ilişkinin son evresinin zaman olarak uzunluğunun bugünküyle aynı olduğudur. Bu süre birkaç saniyeden bir saat ya da daha fazlasına kadar

değişiklik gösterir; ikinci ihtimal, tasarlanmış ve oldukça entelektüel bakımdan talep edilen geciktirme stratejileri kullanan ileri derecede kontrollü erkeklerin durumunda geçerlidir; erkek orgazmından hemen sonra, biraz çaba ve rahatsızlık pahasına erkeğin devam etmesini mümkün kılacak bir derece şişkinlik kalabilirse de, duhuli ilişkiye devam etmek genellikle zordur.

Erkek orgazmı sırasında (genellikle buna meydan vermemek için alınan önlemler olmadıkça önce vuku bulan erkek orgazmını ilk olarak ele almak için geçerli sebeplerimiz var) vital fonksiyonlar, aşırı tehlike anında ulaşılanların dışında, en yüksek piklerini yapar. Seksüel zirvede kalp atımı 180'e ve kan basıncı 250'ye kadar yükselir. Özellikle fizik kondisyonu iyi olmayan insanlarda olmak üzere, ekstra kalp vurumu ve atlayan vurumlar nadir değildir. Nefes alma sıklığı dakikada 40'a çıkabilir. Yüz buruşturma görüldüğü gibi, ritmik bir inleme ve çığlık atmayla birlikte nefes nefese kalma da görülür. Testisler olabildiği kadar yukarı çekilir.

Erotik duygulanımlar, erojen cildin muhtelif ileri karakollarından beyne doğru yüksek hızda -tam doğrusu, saatte 251 km.- seyreder. Sonuncu orgazmik reflekste yok olmadan önce kas gerilimi ve pelvise kan akımı doruk noktasına ulaşırken, kalçalarda spazm, el ve ayak parmaklarında bükülme, boyunda, bacaklarda ve kollarda tırmanan kas gerilimi (*mytonia*) görülür. Çoğu (ama hepsi değil) erkek orgazmı boşalmayı içerir ve içindeki iki aşamada vuku bulur. İlk aşamada seminal sıvı vas deferensten, seminal keselerden ve prostata yakın idrar borusu yakınındaki prostat bezlerinden salınır. Sıvı birikmesi boşalmanın yakın olduğu hissi verir. Bazı erkekler bu noktada prostat bezini ovalamak suretiyle orgazma ulaşabilirler.

Boşalma aşamasında, seminal sıvı idrar borusunun penis içindeki kısmındaki orgazmik kas kasılmalarıyla ileri itilir ve sonra idrar borusunun girişinden dışarı atılır. Boşalma mekanizması, pelvis tabanını destekleyen pubik ya da pubokoksigeal kas grubunun bir seri güçlü kas kasılmasıdır. Bu kaslar önde pubik kemikten arkada coccyx ya da kuyruk sokumuna uzanır; testisleri ve testis torbasını içine alır, daha sonra epididim, vaz deferens, seminal ke-

seler, prostat bezi, idrar borusu ve anal sfinkter boyunca devam eder. 0,8 saniye aralıklı 3-4 kasılma seminal sıvıyı idrar borusu boyunca saatte 45 km. olarak ölçülmüş bir hızda ileri atar. Başlangıç kasılmalarını iki ila dört 'artçı şok' kasılması takip edebilir. Erkek orgazmının uzunluğu ortalama 10 ila 13 saniyedir.

Penis içindeki geçitteki sürtünme açık olarak spremlerin başlangıçtaki 45 km.'lik hızını yavaşlatsa bile, ilk yaylım ateş kimi zaman, özellikle semen artması olduğunda, çıkışta kabaca santimetrenin kesirlerinden birkaç santimetreye kadar seminal sıvının bir bölümünün fırlatılmasına yetecek kadar hızlı ve güçlüdür. Bununla birlikte, genç erkeklerin seksüel mitolojikleştirmeleri, mastürbasyondaki bu fırlatma kapasitesini, akılalmaz biçimde tavandan kazımaya kadar vardırır. Arjantin'de parkta toplanmış genç oğlanların mastürbasyon yaparken kimin semenini en ileri fırlatacağını görmek için yarıştıkları söylenir.

Etkileyici bir (ve sıklıkla sahte) *'cum shot*'ın (attırma) (başkaca *'the money shot'* olarak bilinir) mecburi olduğu pornografik filmler, kendi fırlatma kapasitesinin abartmak için erkekler üzerindeki baskıyı artırır. Vajinaya gitmek üzere dizayn edilmiş semenin vajina içinde pekmezde yüzmeye benzer bir ileri gitme mücadelesi verdiği söylenebilir. Bu, sümüklüböceğin saatte 1,770 km.'lik hızından daha yavaştır; bu da meninin rahim ağzına kadarki 15 cm. ya da daha uzun yolculuk için 5 dakikasını harcayacağı anlamına gelir.

Her orgazmda ortalama bir iki çay kaşığı (2,5-5cc.) olan meninin miktarı erkekten erkeğe göre değişir; hacim (gücün yanı sıra) orgazm sıklığıyla farklılaşır. Bir erkek günde 125 milyon sperm üretir ve her orgazmda yaklaşık 80 milyon ila 800 milyon spermi dışarı atar. Ortalama bir ömürde bir erkek, ortalama büyüklükte bir aile arabasını doldurmaya yeter miktarda, 64 litre meni üretir. Spermatozoa bir yana, semenin kimyasal bileşimi bireyde bile değişkendir. Sıvının yaklaşık yüzde 8'i kuru maddeden ibarettir; spermin çoğunluğu nitrojenden fruktoz, kolesterol, C ve B12 vitaminine otuzdan fazla element ve fazlasının karışımıdır. İlginçtir ki, ortalama hacimdeki meni Amerikalıla-

ra günlük olarak almaları tavsiye edilen C vitamininin yaklaşık yüzde 60'ını içermektedir.

Meninin mesafesiyle ilgili hakikatin kendini beğenmişlik ve saçmalıkla bulandırılması gibi, meni hacmi de, mitoloji ve palavra tarafından bozulmuş, tartışmalı bir konudur. Birçok web sitesinin (genellikle sahte ilaç satan sitelerin) aldığı mektuplarda, kadınların, erkeklik algıları ve gebe kalma ihtimalleriyle alakalı psikolojik sebeplerle (penis boyutundan daha az olsa da) hacimli meniden etkilendiği yazılır. Çoğu kadının bir yemek kaşığından az bir miktara kabul edilemez olarak baktığı için 2,5 ila 5 cc.'lik meni standardının düşük olduğu bile söylenir. Meninin niceliği seksüel heyecanla ilişkili olduğu ve erkek laboratuar koşullarında fazla heyecanlı olamayacağı için 1 ila 2 çay kaşığı miktarın yanıltıcı olduğu iddia edilir.

Şimdiye kadar, mesafe ve hacim konusundaki verilerle ilgilendik; bu miktarların en alttan ortanın sonuna kadar yayılması şaşırtıcı değildir. Subjektif kanıtlardan bahsedilebildiği müddetçe, hemen her erkek arzu ettiğinden ya da eşinin ümit ettiğini düşündüğünden daha az meniye sahip olmuştur; ilaveten okul çocukları ve yatakhane meni hikâyelerindeki gerçek mesafe nadiren söylendiği kadar büyüktür ve vakaların ezici çoğunluğunda çok küçük olma eğilimindedir. Fırlatma mesafesi konusunda *'the money shot'* isteği bile görece ılımlıdır; şayet semen gülünç bir hızda fırlatılmış olsaydı, kamera gerekli 10-15 cm.'lik filme çekme mesafesinden onu asla yakalayamazdı. Sıvı mekaniği her halükarda şunu dayatır; semen, sağlıklı olduğu müddetçe çok yoğundur ve penis de bir süs çeşmesi gibi onu yukarı fışkırtmak için etkisiz bir ateşleme tertibatıdır.

Klasik olarak erkek orgazmı, boşalmayla hem terim hem de kavram olarak birbirinin yerine konulabilirliği ima eden yekpare bir tanımın sırtına yüklenmişken, erkek seksüel zirvesi muhtemelen her zaman tek tek erkekler ve bu erkeklerin farklı zamanlarında farklı olarak yaşanmıştır.

Erkek insanın ereksiyonu sürdürmede, tamamen hidroliğe bağımlı olan çoğu memeliden -insan dışındaki bütün primatlar da-

hil çoğu hayvan, kendisini payandalayacak *baculum* denen bir kemiğe sahiptir- daha ustalık gerektiren bir görevi olmasına rağmen, erkekler orgazm ya da boşalmadan sonra kaçınılmaz olarak ereksiyonu kaybederler. Tartışmalı (ve sonradan moda olan) bir kanaate göre, erkekte orgazm ve boşalma oldukça ayrı fonksiyonlardır; fizyolojik bakımdan boşalma belkemiğinin altında vuku bulan bir reflekstir sadece, istemsiz bir kas kasılması semenin atılmasıyla sonuçlanır ve yalnızca peniste hissedilir; oysa orgazm her nasılsa bundan daha fazla bir şeydir, penisin duyarlılaşmasından kaçınmak üzere vücudun her tarafındaki kasların sıkılmasıyla üretilen spesifikleşmemiş 'bütün vücut deneyimi'dir.

Kimi modern araştırmacılara ve seks üzerine antik metinlere göre, beraberinde boşalmanın gelmesi zorunlu olmayan çoklu orgazm, erkeklerin fizyolojik bakımdan malik oldukları, yalnızca öğrenilmiş tekniklere ihtiyaç duyan bir melekedir. California, Long Beach'deki Center for Marital and Sexual Studies'de araştırmacı William Hartman ve Marilyn Fithian, çoklu orgazm olan erkeklerin varlığı üzerine bilimsel veriler sunan ilk seksologlardır. Araştırmacılar 33'ü çoklu orgazm olmak üzere, 282 orgazmı gözlemlemişlerdir. En verimli denekleri, bir saatten az bir zamanda 16 ya da o civarda orgazmı aralıksız beceren sportif bir gençti. *Journal of Sex Education and Therapy*'de yazan seks araştırmacısı Beverly Whipple ve meslektaşları da, ereksiyonu kaybetmeden 36 dakika içinde 6 kez orgazm olan bir erkeği raporlarına almışlardı.

Hartman ve Fithian'a göre, çoklu orgazmı başaran erkeklerin sırrı, istemli idrar sfinkter kası olarak da bilinen, idrar akışını başlatıp bitiren PC kasları yoluyla boşalma kontrolünü öğrenmekten daha ruhani ya da gizli bir şey değildir. Bu kas kuvvetlenince, boşalma üzerinde de aynı türden kontrol sağlayabilir. "Boşalmanın kaçınılmaz olduğu andan hemen önce, PC'leri sıkın ve boşalma zorlaması geçene kadar tutun –kabaca 15 saniye," diye yazıyor Hartman.

Vekil seksüel partner olarak çalışan, bir başka modern araştırmacı Barbara Keesling, erkek çoklu orgazmının üç farklı biçimini tanımlıyordu: Boşalma olmadan orgazm *(NEO/non-ejaculatory*

orgasm) dediğinde, erkek orgazm olur, fakat PC kaslarını kullanarak boşalmayı engeller ve ancak birkaç orgazmdan sonra kendisinin boşalmasına ('tazıları salmak') izin verir. Keesling'in ikinci modeli, çoklu boşalmadır; bunda erkek birbiri ardınca birkaç partide boşalır. Üçüncü kalıp daha az yoğun 'artçı şokların' takip ettiği yoğun bir orgazmı ve boşalması olan erkeklere uyar. Üç kalıp da, diyor Keesling, ereksiyon kaybı olmadan vuku bulur. Başka araştırmacılar 'boşalmama' dedikleri bir fenomenden bahsederler; burada semen penisten dışarı atılmak yerine irade gücüyle idrar kesesinin içine çekilir. ('Boşalmama' daha sonra göreceğimiz gibi sıradan hayatın kısıtlılıklarını aşmanın bir yolu olarak seksüaliteyi keşfetme peşindeki Budizmin bir dalı olan 'Tantrik seks' uygulayanların Kutsal Kâse'lerinden biridir. Fakat belirtmek gerekir ki, geri akan semen başka yerde bir erkek cinsel fonksiyon bozukluğu olarak görülür.)

Keesling, çoklu orgazmı başarabilen erkeklerin, orgazmdan sonra kendilerini tükenmiş olmaktan ziyade enerjik hissettiklerini ve zirvelerinin daha güçlü ve yoğun olduğunu söylediklerini (*söyleme* önemli kelimedir, çünkü meninin hacmi ve menzil ölçülerinde olduğu gibi bu alanda da, bir üstün erkeklik ölçütü olmasından kuşkulanılır hep) aktarır. Keesling şöyle yazar: "Orgazmı yumuşak bir zevk olan bölgesel genital duyumdan, yoğun psikolojik duygular ve her tür havai fişekle birlikte -müşterilerimden birinin 'evreni ışıklandıran sanrısal büyük ikramiye' dediği orgazm türü'- bütün beden orgazmına bir süreklilik içinde tanımlarım."

Bununla birlikte, erkeklerce uygulanan, görünüşe göre sofistike seksüel tekniklerin en önemli özelliği, gerçeklikten daha çok hayali olup olamaması değildir; bir sonraki bölümde tartışacağımız gibi, bugün tamamıyla gözden düşmüş bir teori olan Freud'daki klitoris ve vajina orgazmı farkı gibi yıkılmış bir mit haline gelmeye bırakabilmek de değildir; orgazm geciktirmenin Tantrik ve Taocu yöntemlerinin, kadınların seksten fiilen istedikleri şeyin saatlerce sokup çıkarma olduğu şeklindeki manasız, maço zehaba dayandırılması da değildir; iki cinsiyet arasında kadının daha zengin orgazm deneyimine sahip olduğunu erkek geç fark

ettiğinden, şimdi bu tekniklerin erkek orgazmını geriye dönük bir 'kadınsılaştırma' girişimi olması da değildir.

Önemli olan, yararlı ya da değil, boşalmanın alıkonmasının edinilmiş bir beceri olmasıdır; halbuki erkeğin seksüel zevkinin çoğunluğu hayli içgüdüseldir. Ereksiyon istemsiz, hidrolik bir fenomendir, ki normalde iradi bakımdan kontrol edilemez. Boşalma, genellikle minimum bir çabayla birlikte ilişkinin sonucudur.

Uzatılmış ereksiyon ve çoklu orgazm için kadına zevk verme kabiliyeti geliştirmeye (tartışılabilir) tarih öncesi erkeklerin sonraki kültürlerde olduğu kadar meraklı olduğunu hayal edince, seksin yapısındaki 'doğallığı' ve içgüdüsel karakteri konusundaki inancımız zorlanacak gibi görünüyor. Genç erkeklerin mastürbasyonu öğrenmesi gerekmemişti, oysa bugün bile, çok sayıda kadın böyle bir şeyin mümkün olabileceğini bile bilmeden yaşayıp ölüyor. Bundan şu sonuç çıkar; seksin paylaşılan bir zevk olması için, onu yapma iradesi artı çalışma ve uygulama birincil önemdedir.

Öte yandan, tarih öncesi erkeğin cinsel fonksiyon bozukluğunu kafasına takıp takmadığı ilginç bir sorudur. Hem orgazm hem de boşalma, ereksiyon olmadan kolayca vuku bulabileceği ve bazı erkekler için sarkık ya da yarı sarkık bir penis tam ereksiyondaki bir penisten daha tatminkâr mastürbasyon deneyimi sağladığı için, basit ereksiyon fonksiyon bozukluğu kesinlikle bu kitabın ilgi alanının biraz dışındadır

Yine de, çeşitli araştırmaların vardığı ortak noktaya dayanarak, modern dünyadaki erkeklerin yüzde 80 kadarının *zaman zaman* ereksiyona muktedir olmadığı tahmininde bulunabiliriz; *doğrudan* orgazma yol açmasa bile, kadınların hemen hepsinin duhul duygusundan büyük zevk aldığı verili olduğuna göre, sertleşme eksikliği herşeyden önce hem bir fonksiyon bozukluğu hem de eşit derecede, ya partnerinde medikal ya da psikolojik bakımdan yanlış bir şey olduğunu kadına bildiren bir işaret olarak değerlendirilmelidir. Bu bakımdan hem ereksiyon hem orgazm fonksiyon bozukluğunun gerçek hayattaki Taş devrinde pek bilinmeyen bir şey olmaması akla yakın gibi görünüyor.

Erkekler için erken boşalmanın tartışmalı bir konu olduğu da belirtilmelidir. Yalnızca, aynı anda orgazmda -insanların muazzam çoğunluğu için ele geçmez Kutsal Kâse- en üst noktaya varan duhuli seks olarak 'tatminkâr' heteroseksüel ilişkiye işaret eden bir çerçeve içinde ele alındığında, klasik olarak tanımlandığı şekliyle erken boşalma, sevgi dolu ve karşılıklı orgazmın var olduğu bir seks hayatı için gerçek bir handikap haline gelecektir. Açık konuşursak, 10-15 dakikadan sonra boşalan bir erkek (ortalama standartlarla kahramanlara özgü bir performans, fakat yine de zayıf bir 'doğal' orgazm ihtimali bulunan çoğu kadın için yetersiz bir süre) erken boşalmadan mustariptir. Feministlerin birçoğu böyle söyler, tıpkı kadın düşmanı birçok erkeğin duhuli seksle orgazm olmayan her kadının ilgisiz, *ergo* (o yüzden de), fonksiyon bozukluğundan mustarip olduğunu söyleyeceği (ve söylediği) gibi.

Modern zamanlarda erkek cinsel fonksiyon bozukluğu kızların eğlence geceleri şakalarının zırvalığı ve deniz kenarı kartpostallarının sosudur, fakat daha anlayışlı bir yaklaşımı hak etmektedir. Kadın orgazmı esrarengiz ve karmaşık bir fenomen olabilir, fakat erkeklerin duyarlılığı cevabı hafifsenebilmekte, genellikle de hafifsenmektedir. Zamanında erkek cinsel fonksiyon bozukluğunun en geniş epidemiyolojik araştırması olan, 1994'deki Massachusettes Erkek Yaşlanma Çalışması, 40 ila 70 yaşları arasındaki Amerikan erkeklerinin yüzde 52'sinde minimal, orta derecede ve tam cinsel iktidarsızlık olduğunu ortaya çıkarmıştır.

Tipik bir modern Batı toplumunda herhangi bir verili anda -bunun eski çağlarda da olabileceği iması üzerine spekülasyon yapılabilir- erkek cinsel fonksiyonun epidemiyolojik araştırması, cinsel bakımdan aktif yaştaki erkeklerin yüzde 13-17'sinin libido azalması ya da yokluğundan mustarip olduklarını göstermiştir; ayrıca, yüzde 7-18 ereksiyon olamamaktadır; yüzde 28-31 kendi ölçütlerine göre erken boşalmadan mustariptir; yüzde 7-9 kendilerinde iyi, uzun süreli ereksiyon bulur ancak anorgasmia'dan, hiç orgazm olamamaktan endişelidir; yüzde 15 de seksüel performansları hakkında ya kendilerinin ya da partnerlerinin algıların-

dan kaygılıdırlar. Erkeklerde sertleşme fonksiyon bozukluğu yaşla birlikte artış gösterir; 40 yaşında yüzde 5'i bu durumdan mustariptir; 65 ve daha ileri yaşlarda görülme sıklığı yüzde 15-25'dir. Fakat erkekte cinsel kuvvet yaşla düşse de, fiziksel ve duygusal bakımdan sağlıklı bir erkek yaşa bakmaksızın, ereksiyonu sürdürecek ve seksten zevk alacaktır; iktidarsızlık yaşlılığın kaçınılmaz bir parçası değildir.

Erkek cinsel performansı genel olarak kabul edilenden kesinlikle bir hayli daha hassastır. Yaşlanma bir yana, önceki belirtilerin her biri, takip eden alanların her birinde soruna yol açabilir: kötü vücut sağlığı, psikolojik iyilik; tıbbi tedavi, sigara içme; ailesel, sosyal ve dini inanışlar, nörolojik, damarsal ve endokrin sistemler. Boşalma bozuklukları üçe ayrılır: erken boşalma, geç boşalma ve geri boşalma –'içe boşalma' da denen, semenin penisin ucundan çıkmaktan ziyade idrar torbasına geri itilmesi.

Ayrıca, zihin cinsel fonksiyon üzerine muazzam bir etki yaptığından, erkek cinsel fonksiyon bozukluğu oldukça paradoksal olabilir. Mesela, kadın ona çekici gelmediği için erkeğin ereksiyon olamadığı iddiası basmakalıp bir laftır. Erkek böyle bir partnerle iyi bir ereksiyonu kolaylıkla başarıp sürdürebilir; sadece altta yatan gerçek seksüel cazibeden mahrumluğu anorgasmia olarak ortaya çıkar. Erkek bir kadını gerçekten çok çekici bulmadığında, bir şampiyon performansı olarak görünen şeyi (boşalmada başarısız olana kadar) kolaylıkla ortaya koyabilmesi gibi, partnerini çok güzel bulduğu için aynı şekilde erken boşalma felaketinden mustarip olabilir. 17. yüzyılda *Secret of the Bedchamber* adlı kitabın yazarı Su-nii-ching Fang Nei Chi, erkeklerin çekici olmayan bir partnerle ereksiyonu sürdürmek için bu kabiliyeti kendi avantajlarına kullanma potansiyelini fark etmişti. Yazar şunu tavsiye ediyordu: "Güzel bir cariye edinen her erkek, doğal olarak onu bütün kalbiyle sevecektir. Fakat her zaman da, kendisini onun çirkin ve tiksindirici olduğunu düşünmeye zorladığı kadınla çiftleşir."

Mastürbasyon da erkek cinsel fonksiyon bozukluğunun resmini biraz karıştırmaktadır. Pek çok erkek mastürbasyon yoluy-

la kolayca orgazm olur ama heteroseksüel ilişkide zorlanır. Bunun sebebi, mastürbasyonda, vajinal ilişkide normal olandan daha fazla baskı kullanması olabilir. Daha hafif baskıyla orgazm olmasını öğrenene kadar *coitus* sırasında boşalmada pekâlâ problem yaşayabilir. Aynı şekilde, yakınlık üzerine duygusal bir fonksiyon bozukluğundan mustarip olduğu için, orgazm olamayan bir erkeğin boşalmasında mastürbasyon yapmak fiilen ilişki kurmaktan daha kolay bir yoldur.

Öyleyse çoğu cinsel fonksiyon bozukluğunu, kadının nahoş durumu fiilen bir erkeğin başarısızlığıdır şeklinde *görüp görmemek* tartışmalı bir sorudur. 'Tatminsizlik teorisi' denen yaklaşıma göre, pek çok kadın cinsel fonksiyon bozukluğunun -yakın zamanlara kadar hoş bir şekilde söylendiği gibi 'frijitlik'in- sebebi ne psikolojik faktörler, ne hormon eksikliği, ne azalmış pelvik kan akımı ne de olağan şüphelilerden biridir; erkek tarafından çok yetersiz genital uyarmadan başka bir şey değildir.

Dinsel kurallardan utangaçlığa, basit iletişim eksikliğine kadar pek çok faktör, erkeğin bir kadını tahrik olması için nasıl uyaracağını bilememesine yol açabilir; bu da, tatminkâr olmayan sekse ve seksüel ilginin kaybına, depresyona ve seksten hoşlanmamaya varır. Pekâlâ genç, sağlıklı, görünüşe göre dengeli kadınların da yaşadığı cinsel fonksiyon bozukluğu, herhalde bu görüş doğrultusunda perçinleyici bir göstergedir.

Erkek cinsel fonksiyon bozukluğunun tarih öncesindeki erkek tarafından bir şekilde 'tedavi' edilip edilmediğine gelince, bu konuda özellikle karanlıktayız. Bir sonraki bölümde göreceğimiz gibi, antik uygarlıklar konunun pekâlâ farkındaydılar ve bu tür sorunlarda devreye soktukları çok miktarda halk çareleri vardı. Fakat tarih öncesi insan söz konusu olduğunda, fonksiyon bozukluğunun bir problem olarak değerlendirilip değerlendirilmediği konusunda herhangi bir fikrimiz yok, çünkü *doğru* fonksiyonun o devirlerde özellikle arzu edilen bir şey olup olmadığını bilmiyoruz.

3
KADININ ÖYKÜSÜ

"O kadının sahip olduğuna sahip olacağım."
(*When Harry Met Sally*'deki Müdür
Rob Reiner'ın annesinin dizesi)

Teoride, mağara adamı olsun olmasın erekte haldeki erkek, penisini kadının içinde yeterince uzun, ortalama 10-20 dakika sokup çıkarmaya yetecek kadar kendisini kontrol edebilirse, kadın otomatik olarak erkeğinki kadar yoğun ve teskin edici olan, patlayıcı bir orgazma, son bir rahatlamaya ulaşacaktır. Kadının kas hareketleri duhul anından itibaren geniş ölçüde istemsiz hale gelir; vajinal kasılmaları sokup çıkarmayla uyum içinde olur, gözleri vecd içinde odağını kaybeder.

Pratikte, durum biraz daha karmaşıktır. Fakat mitolojideki Tiresius'un görme gücü pahasına keşfettiği gibi, bir kadının orgazma ulaşması uzun ve çok meşakkatli bir süreç, basitçe kendiliğinden olmayan, bilinçli olarak tatlı sözler söylemek ve dostluğunu kazanmak zorunda olunan bir duyum olsa bile, nörolojik ödül çok daha yoğun, uzun süreli, tatminkârdır –ve neredeyse hemen tekrarlanabilir.

Kadın orgazmı ne kadar uzun sürer ya da sürmesi gerekir? Laboratuvar deneylerinde -aramızdaki çok karmaşık fantezileri olanlar hariç, hiçbirimiz için en ayartıcı faktör atmosfer değildir- kadınların küçük bir azınlığı orgazma ulaşmadan önce bir saat ya da daha fazla kendilerini uyarmaya ihtiyaç duymuşlardır -deneyimle (yani, laboratuvarın klinik atmosferinin deneyimiyle) bu zaman genellikle azalsa da. Çoğu kadında laboratuvarda orgazma ulaşmanın ortalama süresi 20 dakikadır. Araştırma laboratuvarında bir kadının orgazma ulaşması için gereken en kısa zaman 15 saniye olarak ölçülmüştür, fakat bu süratin gerçek olması çok nadirdir.

Laboratuvardaki orgazm gözlemleri, uyumaktan davranış deneylerine kadar herhangi bir psikolojik prosesin klinik çalışılmasında olduğu gibi, ancak insanların küçük bir oranında geçerlilik taşımaktadır. Denekler hafif teşhirci mizacı olan seks deneyine katılmaya pekâlâ hazırlanmış olabilirler, fakat bu durum sınanan psikolojik süreci etkilememelidir. Ve bilimsel olarak gözlemlendiği gibi, kadın orgazmı psikolojik bakımdan erkeğinkinden farklı değildir; hatta ereksiyonun (idrar borusunun etrafındaki alanın tahrik olmasıyla şişme ve sertleşme) ve boşalmanın (idrar borusu çevresindeki bezlerin etrafındaki Skene bezlerinin plazma benzeri üretiminden ibaret olan, kayganlaştırıcı, erkek menisi ve idrarla karışan, zirve anında az miktarda soluk süt rengi sıvının salgılanması) bir benzerine kadar. Kadın menisinin ana bileşeni, vajinanın arkasında toplanan ve orgazm kasılmalarıyla dışarı atılan kayganlaştırıcıdır.

Kadınlar da erkekler kadar ıslak rüya görme kapasitesinde olsa bile, kadın boşalması fazla bilinmediğinden, genel olarak tek başına idrar olarak yanlış anlaşılır ve bu yüzden, orgazm öncesindeki gergin dakikalarda, kadınlar içgüdüsel biçimde vajina du-

varlarını ve idrar torbasını kasma ve sıkma eğilliminde olurlar. Bununla birlikte, platoya ulaştıktan sonra bir kadın istemsiz biçimde gerilimi düşürür ve oldukça çabuk kas gevşemesi yaşar; içeride tuttuğu az miktardaki meni, artı (varsa) biraz erkek menisi, şimdi erkek menisinden daha görkemli bir hızda atılır.

Bazı kadınlar orgazm esnasında idrar borusundan sıvının dışarı çıkışının, vajinadan birikmiş kayganlaştırıcı akımıyla birleşmesinin, belki erkeklerin yoğun zirve noktasını penise hücum eden sıvıdan hissetmelerine benzer şekilde çok güçlü ve yoğun bir duyguya katkıda bulunduğunu söylerler. Bu, orgazmın en fazla merak uyandıran özelliklerinden biridir, ama tarihte hiç kimse orgazmın her iki biçimini de deneyimlemediğinden bunu kesin olarak bilemeyiz. Fakat kıskanç erkeklerin zannettiğinin tersine, kadınların orgazm tarifi, ya kadınların daha karmaşık anatomilerinden kaynaklanmaktadır ya da sadece duygularını tanımlamakta kendilerini daha az ağzı sıkı hissetmelerindendir. 'Değişmiş bir bilinç durumu', 'kendinden geçme', 'ruhani bir deneyim' ve 'bir okyanus kükremesi', kendi orgazmlarını tanımlamakta kadınların kullandığı tatlı sözlerdendir. 'Okyanussal' benzetme ilginç olarak Freud'un inancını yankılar ve bütün dinlerin kökeninde böyle bir duygu yatar.

"Erkek ve kadın orgazmı görece benzer hissedilir" şeklindeki modern düşünme temayülünün tersine, kültür tarihçisi Dr. Shere Hite tarafından 1976 tarihli kitabı *The Hite Report* için kadınlara gönderilen anket cevaplarındaki tanımlar, kadın orgazmının erkeğinkinden daha güçlü ve ilginç olduğu görüşünü güçlü bir şekilde desteklemiştir. Söz konusu kitapta yapılan şeyin çığır açmaktan ziyade, insan cinsel davranışının sosyolojik çalışmasını (Batı dünyasının yüzlerce yıllık kötülük ve mitolojiden seksüel bağımsızlık deklarasyonu olan çalışma) yapmadan önce ur arısı üzerine dünya çapında bir uzman olan Indiana Üniversitesi'nden Prof. Alfred C. Kinsey tarafından 1950'lerde daha kuru sunulan kadın cinselliği konusundaki materyalin popülerleştirilmesi olduğu tam olarak söylenmesine rağmen, Hite'ın kitabı devrimci olarak ilan edilmiştir.

İki araştırmacı da klitoris manipülasyonunun kadını orgazma ulaştırmanın en iyi, ya da genellikle, yegâne yolu olduğunu göster-

mişlerdir. Hite "ilişkide orgazm olmamak kadınların çoğunun yaşadığı şeydir" sonucuna varırken, Kinsey şu kanaatteydi: "Mastürbasyon ve okşama tekniklerinin orgazma etkisinin bizatihi koitus tekniklerinden daha fazla olduğu hesaplandı." Fakat Kinsey'in sağlam akademik çalışmalarının karşısında, savaş sonrası çok satan kitaplar arasında beklenmedik bir şeyken Hite'ın hileli üslûbu ve biraz tahrik edici anekdot tarzı anlatımları onu medyanın gözdesi yapacaktı.

"Orgazmın kendisi bana bir barajın yıkılmasını hatırlatır. İçimdeki kasılmaları ve tam bir sıvı duyumunu hissedebilirim. En iyi bölüm, uzayan büyüme dalgaları ve çoklu orgazm esnasında zincirinden boşanmasıdır," diyor Hite'ın anketine cevap verenlerden biri. Bir başkası şöyle yazıyor: "Vajina ve klitoris bölgem kesinlikle sıcaklaşır ve üzerinde bilinçli kontrolüm olmayan pelvik bir ritme girmişim gibi gelir; bu anda klitorisime her temas minyatür bir orgazmdır, ki o muazzam kas kasılması gerçekleşene dek daha sık bir hal alır." Bir başkası: "Önce gerilim vücudumu, başımı, kalp atımlarını kaplar, sonra sevgilime sıkıca sarılırım, daha sonra bir iki saniye nefes bile almadığım mutlak hareketsizlik vardır; orgazmın bir ya da iki saniye sonra geleceğini bilirim. Sonra dalgalar; partnerime doğru sallanırım ve onun kalçalarını bile doğru dürüst tutamam. O bütün vücudumdadır fakat özellikle karnımda ve bağırsaklarımda. Sonra sıcaklığın, sevginin ve mutlak mutluluğun her yanı kapladığını hissederim."

Boşalmanın kadın orgazmının ana bileşeni olmadığını söylemek gereksizdir. Kadın açısından seksüel Nirvana, esasen vajina duvarlarının, rahmin, anüs büzgüsünün istemsiz, ritmik kasılmalarının eşlik ettiği muhtelif pik noktasında kas deneyimidir; bunların hepsinin cinsel tahrikin kas geriliminin kısmi dağılması ve paralelindeki damar genişlemesi nedeniyle oluşan kan birikmesinden kurtulmayla -fakat önemli olarak erkekteki kadar tam değil- yakın ilişkisi vardır.

Vajinanın kendisinin seksüel sürtünmeye duyarlı olup olmadığı tartışmalı bir konudur. Kinsey bu konuda çok serttir: "Vajina duvarları, kadınların büyük çoğunluğunda, oldukça duyarsızdır... vajinanın tahrikin mutlak kaynağı, hatta herhangi bir kadında erotik tahrikin birincil kaynağı olduğuna dair kanıt yok-

tur," kararını verir. Bununla birlikte, 1970'de yayınlanan *The Female Eunuch* adlı kitabında Germaine Greer şöyle yazar: "Erkeğin penisi vajinasının içinde hareket ederken bir kadının bir şey hissetmediğini söylemek saçmalıktır. Vajina bir boşluk yerine penisin etrafında dalgalanabildiğinde, orgazm niteliksel olarak farklıdır." Keşke sırf kadın cinselliği üzerine öncü bir teorisyen olarak değil, modern bir kadın olarak Greer'den, daha sonra inceleyeceğimiz gibi, pozisyonu bugün eleştirel olarak oldukça negatif bir ışık altında yeniden değerlendirilen, kesinlikle komik bir Kinsey figüründen daha çok şey bilmesi beklenebilseydi.

Duyarlı olsun ya da olmasın, vajina kaslarının seksüel karşılıkta kesinlikle temel bir rolü vardır. Orgazm yaklaşırken vajinal haznenin kasılan dış üçte biri şişer, bizatihi orgazm esnasında bu bölgede 2 ila 4 saniyelik kas spazmı olur, peşinden 0,8 saniyelik aralıklarla ritmik kasılmalar gelir. Her orgazm deneyiminde 5-8 arası ana ritmik kasılma vardır, peşinden 9-15 arası minör kasılma gelir. Kadınlar öznel algılarıyla orgazmı 7 ila 107 saniye devam eder şeklinde bildirmişlerse de, bu kas kasılmalarının toplam süresi 13 ila 51 saniye olarak ölçülmüştür. Bu kasılmalar esnasında kalp hızlanır, kollar ve bacaklardaki spazm daha artar ya da daha az kontrole tabi olur. Vajinanın iç üçte ikilik kısmı hafif genişler, rahmin bir tarafı kasılır ve sıklıkla vücudun pek çok parçasında güçlü kas kasılmaları gözlenir. Nefes alma sıklığı ve kalp atımı yaklaşık iki katına çıkar.

Kadınların, orgazmlarının başlangıcına kadar oldukça sakin kalabilen yüz ifadelerinin sükûneti bu noktada kırılır; yüz hareketli ve çarpılmış hale gelir. Nefes alıp vermeleri şiddetlenir ve hızlanır, burun delikleri genişler, ağızda ekstra tükrük birikirken dil dışarı sarkıp kıvrılabilir. Göz bebekleri genişler ve çılgın zevk ânı boyunca geçici fotofobi göz kapaklarını kapamasına yok açabilir. Orgazmın zirvesi devam ederken, ileri derecede duyguyla yüklü parça parça sözler, yüksek zevkin tek bir uzun çığlıkla ifadesiyle birleşerek ağızdan dökülebilir.

Bir orgazm nadiren yeterlidir. Kadınlar doğal olarak çoklu orgazm olabilirler. "Bir kadın genellikle 3 ila 5 orgazmla tatmin olur," diyor William Masters ve Virginia Johnson, 1966 tarihli ki-

tapları *Human Sexual Response*'da. "Yani, bir kadın orgazmın peşinden hemen uyarılırsa, üst üste birkaç orgazm yaşaması muhtemeldir. Bu istisnai bir olay değil; çoğu kadının muktedir olduğu şeylerden biridir."

Çoklu orgazmın ilginç bir çeşitlemesi 2003'te New Jersey'deki MMDNJ-Robert Wood Johnson Medical School'daki Centre for Sexual and Relationship Health'dan Prof. Sandra Leiblum ve psikolog Sharon Nathan'ın, Persistent Sexual Arousal Syndrome (Devam Eden Seksüel Tahrik Sendromu) PSAS adını verdikleri daha önce bilinmeyen bir 'musibet'i yayınlamalarıyla ortaya çıkmıştır. Bu, kadının normal biçimde işlev görmesi için şu ya da bu şekilde gereğini yapmak zorunda olduğu, *sürekli* orgazm arzusudur. Leiblum dünya ölçeğinde 50 kadar kadında PSAS teşhis edildiğini bildirmiştir. PSAS'dan mustarip bir kadın günde 800'e varan sayıda orgazma ihtiyaç duymaktadır!

Bu dertten mustarip kadın Londra *Sunday Telegraph*'a şunları yazmıştır: "Ona anlattığımda bana, 'Sen her erkeğin rüyasısın,' dedi. Hemen ona sıkı bir yumruk atmak istedim. Dedim ki, 'Bütün gün boyunca hep sert kalsaydın kendini nasıl hissederdin?' Tabii ki çenesini kapattı."

Kadın ve erkek orgazmı arasındaki psikolojik benzerliklere rağmen, muazzam bir fark da vardır. Fark sadece, erkeklerde daha az (en iyisinde 3-4) orgazm kasılması olması ya da eşinin tersine kadının genital organlarının orgazmda dolan kanı alıkoyması, böylelikle eğer isterse tekrar tekrar zirve yapabilmesi değildir. Bu fark, erkeğin en yoğun zevki ilk birkaç kasılmada yatarken, kadının orgazm kasılmalarının uzun sürmesi de değildir. Tersine, iki cins arasındaki en büyük fark, kadınlarda orgazm duyumu pelvik bölgenin tamamında hissedilirken, erkekteki orgazm duyumunun penis ve testislerin hemen yakınındaki genital bölgeye lokalize olmasıdır.

Anatomik bakımdan kadın orgazmı erkeğinkinden daha yaygın bir olgudur. Bu yüzden, farkında olan kadınlar orgazm için böyle muazzam bir iştaha ve yorulmadan tekrar tekrar zirve yapma kapasitesine sahiptirler. Radikal feminist psikiyatrist Dr. Mary Jane Sherfey'in, 1973 tarihli *The Nature and Evolution of Fe-*

male Sexuality adlı kitabında ileri sürdüğü gibi, kadınların yapısı yüzünden, onlardan bir orgazmla tatmin olmalarını beklemek yanlıştır: Bir kadın ne kadar çok orgazm olursa, orgazmlar o kadar iyi hale gelir ve hep daha fazla ister. Kadın orgazmının geniş yelpazesi ve karmaşıklığının, evrimsel olayların düzeninde o kadar önemli olmasının sebebi olduğu da düşünülmektedir.

Sherfey, kadının seksüel zevk kapasitesinin, klitorisin -sırf seks için dizayn edilmiş bir sinir demeti- olağanüstü varlığının akla getireceğinden bile daha temel olduğu görüşündedir. Kadının zevk alma potansiyeli, hepsini birden geniş bir 'erotik ağ' olarak tanımladığı, içinde klitoris, dudaklar ve perine, dış vajina, anal bölge ve dört-beş yoğun sinir ve damar kitlesine sahip (kısaca) G (Gräfenberg) noktasının, entegre olmuş, daha basit erkek seksüel aygıtının performansını aşma potansiyeli taşıyan hiperduyarlı bir seksüel organda biraraya geldiği daha alçak leğen kemiği yapısının bir işlevidir.

Kadın genital organlarının kombine tertibi başka araştırmacılar tarafından da benzer şekilde, ereksiyon dokusunun 'orgazmik hilal' şeklini alması olarak tanımlanır. Dr. Sherfey kadının aşırı seksüel duyarlılık potansiyelini yaratan kan damarları ağının her doğumdan sonra ve yaşla daha karmaşık hal aldığını da iddia eder. Başka türlü söylendiğinde, yine katı bir Darwinciye zorunlu gibi gelebilecek şeyin tersine, kadınlar biyolojik bakımdan, çocuk doğurma çağlarında ilerledikleri -ve sonrasında- sekste daha da hassaslaşacak şekilde dizayn edilmiştir.

Kadının 'erotik ağ'ındaki organların boyutu ve çeşitliliği, muhtelif zamanlarda teorisyenlerin bir türden fazla kadın orgazmı olduğunu öne sürmelerini şaşırtıcı olmaktan çıkarır. Freud'un 'vajinal orgazm'ı artık gözden düştü. Sigmund Freud kadınların biyolojik bakımdan erkeklerden daha aşağı olduğunu, hayatlarını 'penis hasedi' ve aşağılık duygusuyla kıvranarak yaşadıklarını teorileştirdi ya da daha muhtemelen böyle bir fantezi kurdu. 20. yüzyılın çoğunda altın standart sayıldığı için teorisi çok daha çirkindi. Freud, klitoris orgazmının cinsel olgunlaşma-

mışlığın bir işareti olduğunu, yalnızca genç kızlara uygun düştüğünü ileri sürer. Ona göre, olgun kadının her bakımdan üstün bir vajinal orgazma sahip olabilir. Elbette fark koymakla, erkek egemenliği nosyonuna ('erkek merkezlilik' ya da toplumsal cinsiyet çalışmaları argosunda 'penis eğemenliği') destek sağlar; bir kadın, erkek için en hızlı memnuniyet sağlayacak türden seksüel aktiviteye karşılık vermelidir. Şayet yalnızca duhulden orgazm olmayı başaramazsa, kadın anatomik bakımdan kusurludan da kötü sayılır –bu, bir nebze kabahatsizlik ima eder; cinsel olarak da *çocuksu* olarak değerlendirilecektir.

Harvard paleontolog ve biyologlarından Stephen Jay Gould meşhur makalesi "Erkeğin Meme Ucu ve Klitoral Kıvrım"da, Freud'un kadına çektirdiği acının ve kaygının altını çizmiş ve 1960'lar gibi geç bir tarihe kadar revaçta -neredeyse bir kült olarak- kalmıştır. Gould şöyle der: "Kadınların zamanımızın şafağından beri bildiği gibi, orgazm olmak için birincil uyarılma alanı klitoriste toplanmıştır. 1953 tarihli Kinsey raporuyla ipi çözülen devrim, herhangi bir sebeple, deneyim ve duyarlılığın daha açık yollarından kendi kendilerine bunu çözemeyen erkeklere bu bilgiyi sağladı." Gould, Freud'un çocuksu ve olgun orgazmlarıyla ilgili iddiasının gerekçelerinin bir kısmının erkek kibrinden -bir kadının bir erkeğe ihtiyacı olmadan seksüel zevk aldığı fikrinin öfkeyle reddedilmesinden- çıkmış olabileceğinden şüphelenmektedir.

Oysa kadın seksüel zevkinin gerçek alanı olarak klitorisin 20. yüzyılın sonlarındaki üstünlüğü, kadın orgazmının kadın bakış açısından erkeğinki kadar tek boyutlu hale gelmesiyle sonuçlanmayacaktı. Şayet kadın orgazm deneyimi derli toplu anlatılabilse, bütün orgazmların nihai olarak klitoriste *toplandığı* fakat 'orgazmik hilal'in içindeki bir sürü yerden başlayabileceği anlaşılacaktı. Duyarlı dokudan fasulye şekilli bir kitle halinde bazı kadınlarda pubik kemiğin arkasıyla rahim ağzının üstü arasında bulunan ve çoğunda seksüel tahriğin odağını oluşturan G noktası, bu orgazm merkezlerinden yalnızca biridir. (G noktası ile orgazm arasındaki bağlantı çok belirgin değildir; söylenebileceklerin en iyisi, bazı kadınlarda işe yarar gibi göründüğüdür.)

Journal of Sex Research'de 1972'de yayınlanan bir makalede, kadın orgazmının az çok ayrı üç biçiminden bahsedilmişti: vulvayla, rahimle ilgili ve 'karışık'. Vulva orgazmı klitoris orgazmı olarak iyi bilinen şeydir, esas olarak PC kaslarının istemsiz kasılmasıyla karakretize olmuştur; rahim orgazmı vajinanın derinliklerinin uyarılmasının sonucuyken, karışık orgazm ikisinin çok tatminkâr bir bileşimidir.

Bir tür çok araçlı seks zevki konusunda kadının bu doğal üstünlüğünün, hem kadın hem erkek, seks 'tüketicileri'nin namına binlerce yıllık anlaşılması mümkün kafa karışıklığına yol açmasının, insanoğlunun bütün varoluşu adına doğru olduğu ancak iddia edilebilir. Tarih öncesi atalarımız kadının seksüel memnuniyetinin çok ve çeşitli biçimleriyle kesinlikle karşılaşmış olmalılar; bu durumda onları tabulaştırmaya ya da rasyonalize etmeye çalışmış olmaları muhtemel değildir.

Bununla birlikte, art arda gelen kültürler tam da bu yönde hareket etmiştir, ama asla bizim bilimsel çağımızda yaptığımızdan çok değil: Klitorisin biraz önce etki ettiklerinden fazlasının olduğunun (ve her halükarda klitorisin özellikle orgazmdan hemen sonra uyarılmaya iyi karşılık vermediğinin) farkında olan araştırmacılar, ortalama bir kadının seksüel tatminde ihtiyaç duyduğu üç ila beş zirve için gerekli alternatif kadın zevk noktalarının haritasını çıkarmak üzere bir alfabe çorbası yaklaşımı benimsediler; bu kapsamda önce G noktası keşfedildi, sonra U noktası (idrar borusunun duyarlı girişi), daha sonra rahim ağzındaki X noktası ('kâşifi' Chicagolu seksolog Debbie Tideman'ın sloganına göre, "G noktasından daha iyi ve bulması daha kolaydı"). Barbara Keesling ise *cul-de-sac* ya da *fornix,* yani karın iç duvarını kaplayan zarın vajina arkasında yaptığı kıvrım diye bilinen vajinanın üst arkasındaki ilginç bir mücavir alan buldu. Nitekim 1999'da *Psychology Today* dergisine şöyle yazdı: Bir kadın ileri derecede tahrik olduğunda, rahmin etrafındaki kaslar ve bağların duhule imkân vermek üzere rahim ağzını *arkasındaki* küçük boşluğa doğru kaldırdığı, 'çadır kurma' denen bir olguyla 'inanılmaz' orgazm duyumları başarılabilir. Keesling, vajina girişini

çevreleyen PC kaslarının uyarılmasının orgazma ulaşmada başarı sağladığını da keşfetmiştir.

Dişi insani hayvanın temel ve değişmemiş cinsel doğasıyla ilgili üç ana nokta, farklı zaman ve kültürlerdeki başarılı seks araştırmacı kuşaklarının keşiflerinden çıkarılabilir.

Birincisi, klitoris sadece bir kadın penisi değildir. Germaine Greer şöyle der: "Kadın karşılığını klitorise lokalize edersek, erkeğin karşılığını bodur bırakan aynı seks kısıtlarını kadına da dayatmış oluruz." Hem bel altında hem de başka yerlerde pek çok diğer orgazmik duyarlı alan olmaktan başka, kadının seksüel hazzı, çok önemli olarak orgazmın son kas kasılmasından sonra da devam ettiği, genelleşmiş, 'bütün beden', psikolojik deneyiminin bile fazlasıdır. Yine Dr. Greer'in dediği gibi: "Bitkinlik ya da aşk olmadan erkeklerin seksüel erkeklik ideali son derece ıssızdır; salıverme mekanik terimlerle ifade edildiği zaman, mekanik biçimde onun peşinde koşulur. Seks vajinanın içinde mastürbasyon haline gelir."

İkincisi, kadın orgazmının (erkeğinkinin kullanıcı dostu olmasının tersine) karmaşık ve zaman tüketen doğası ne bir yapım hatasıdır ne de kaprisliliğin ya da beceriksizliğin biraz psikolojik tuhaflığı. Hepsinin bir mantığı vardır. Mary Jane Sherfey'in görüşünce, kadınların uzun, uzatılmış ön sevişme ve psikolojik zemin hazırlamaya ihtiyaçları biyolojik niteliklidir; kadının kibarca, duyarlı, sevgiyle seksüel ilişkiye doğru götürülmesi gerektiğini belirleyen şey kültür değil doğadır. Bu psikiyatrist, kadınların kızışma dönemi olmadığından, üreme sistemlerini en avantajlı olana ayarlamak üzere ihtiyaç duydukları pelvise kan akımını uyarmak için okşamaya ve cesaretlendirmeye ihtiyaç duyduklarını iddia eder. (Kadın orgazmının karakteristik başlama zorluklarından ayrı olarak gücü, etkililiği ve uzunluğu konusunu daha sonra tartışmamız için başka, benzer gerekçeler de vardır.)

Kadın orgazmı mitlerinden çıkarılan üçüncü sonuç, erkek nesilleri nezdinde daha çıplak ve daha rahatsız edicidir. Basitçe söylersek, penis duhulü kadının orgazma erişmesinde periferal bir rolün haricinde nadiren etkilidir. Kadınlar duhuli seksten orgazma *yardımcı olan* pek çok psikolojik tatmin alabilirler, fakat hep-

si de ciddi çalışmaya ve anekdota dayalı kanıtların büyük çoğunluğuna göre, tek başına geleneksel cinsel ilişkinin sürtünmesi yoluyla bir kadının -duhul duygusundan ve sadece erkeğin kalkmış penisinin içinde olmasından büyük bir zevk alsa bile- orgazma ulaşması pek görülmüş bir şey değildir.

Bu arada anatomi, çiftleşme kuralları sorunları ve toplumsal cinsiyet politikalarındaki muğlaklık seksüel denklemin çarpanlarına ayrıldığında bile, bütün kadınların orgazm olmadığı inkâr edilemez bir şeydir. Erkeğin ikili kesinliklerinden daha öznel kadın orgazmı meselesinde istatistiklerin farklı olması anlaşılır bir şeydir, fakat Amerikalıların cinsel pratikleri içinde en kapsamlı ve yöntem bakımından güvenilir araştırmaları da yürüten, Chicago Üniversitesi, Nation Opinion Research Center üyelerinin yaptığı 1994 tarihli *Sex In America: A Definitive Survey* araştırması, kadınların erkeklerden daha fazla seksüel tatmin ve ilgi problemi yaşadığını doğrulamıştır. Bu çalışma ve başkaları kadınların yüzre 40 ve daha fazlasının cinsel fonksiyon bozukluğundan mustarip olduğunu göstermiştir. Bu kadınların hemen hepsi 25-50 yaşları arasındaydı.

Öyle görünüyor ki, çoğu kadın klitoris uyarımıyla orgazma erişebilmekte, fakat her *istediğinde* orgazm olabilen kadınların yalnızca yüzde 50'si *coitus* sırasında zirveye ulaşabilmektedir. Uyarımın durumu ve derecesi ne olursa olsun kadınların yüzde 10 kadarı hiç orgazm olmaz. Kadınlar hayatlarının tamamında orgazm olabilirler ve yüzde 85'inde menopozdan sonra seksüel arzu devam eder, zira bir kadın nasıl orgazm olacağını bir kez öğrenince, bu kapasiteyi nadiren yitirir. Bununla birlikte, partner yokluğu ve vajinal mukoza atrofisi gibi tedavi edilmemiş bedensel değişiklikler nedeniyle seksüel aktivite 60 yaşından sonra azalır.

Otuz ülkede yaşları 40-80 arasındaki 27.500 kadın ve erkekle, Pfizer'ın sponsorluğunda, Chiago Üniversitesi tarafından 2001'de yapılan ortaklaşa bir araştırma olan *Global Study of Sexual Attitudes and Behaviours*'da, bütün kadınların üçte birinin herhangi bir zamanda (yalnızca fonksiyon bozukluğu olan yüzde 43 değil) seksse karşı her türlü ilgisini kaybettiği, üçte birinin orgazm olamadığı, üçte birinin yalnızca ara sıra orgazm olduğu, yüzde 21'inin

seksten zevk almadığı, yüzde 20'sinin kayganlaşma sorunu yaşadığı, yüzde 14'nün ilişki sırasında ağrı hissettiği öne sürülmüştü.

Kadında orgazm bozukluğunun ömür boyu ya da sonradan edinilmiş, genel ya da durumsal olabileceği günümüzde genel olarak kabul edilen bir görüştür. Kadın orgazmının çok çeşitli tanımları sebebiyle -bir orgazm farklı kadınlarda farklı anlamlar taşıyabilir- cinsel fonksiyon bozukluğu tanısı, sıklıkla problemlidir. En klinik tanım, kan akımının artmasıyla vajina ve rahmin kasılması ve orgazmın imkânsızlaşmasıdır. Fakat kadın cinsel anatomisinin çoğu, özellikle seksüel fonksiyonu etkileyen sinirler ve kan damarları, bugün bile bilinmezliğini korumaktadır. Sebeplerin büyük çeşitliliği bile erkekten çok kadında orgazmı etkileyebilir ve yok edebilir.

Kadın açısından orgazmı zorlaştırabilen ya da imkânsız hale getiren faktörler arasında şunlar sayılabilir: tıbbi hastalıklar, küçük rahatsızlıklar, depresyon, anti-depresanların da içinde olduğu bazı ilaçlar, stres, parasal, ailevi ya da iş problemleri gibi psikolojik zorluklar, ailede hastalık ya da ölüm, fiziksel, (yakın zamanda ya da geçmişteki) cinsel istismar ya da tecavüz, sigara içme, bisiklete binme (orgazmı uyarabilen ata binmenin tersine, bisiklet selesi perine baskısına yol açıp kan akımını azaltabilir), öfke, genital anatomi ve klitorisin işlevinden tahrik olma ve tekniklerinden iğrenme, kaygı, seksi günahkârlıkla ve seksüel zevki genelleşmiş suçluluk duygusuyla ilişkilendirme, daha özel suçluluk (yeni eşini eski karısı gibi hissetmek ya da evlilik dışı bir hadiseye bulaşmış bir kadın), yakınlık korkusu, itibarıyla ilgili kaygı, istenmeyen gebelik korkusu, hormon değişiklikleri, ruh hali bozuklukları, 'elinden kaçırma' ve kontrolü kaybetme korkusu, yorgunluk, zaman baskısı, dinsel tabular, toplumsal kısıtlamalar, cinsel kimlik çatışmaları, seksüel deneyimsizlik, partnerden farklı seksüel tercihler ya da başka çatışmalar ve yetersiz seksüel iletişim.

Kanada'daki QueenDom.com websitesi 1999'da ABD, Kanada ve İngiltere'de cinsel bakımdan aktif 15.000 örneklemlik geniş bir araştırma yaptı; bu araştırma sonuçlarına göre, basit kendilik bilinci meseleleri kadınların büyük oranında ve erkeklerin aynı

ya da daha büyük miktarında orgazmı ketliyordu. Orgazm olmayan kadınların yüzde 47'si bu durumdan dış görünüşlerindeki güven eksikliği problemini sorumlu tutarken, orgazm sorunu olan erkeklerin yüzde 70'i engelin seks yaparken nasıl göründüklerini kafaya takmaları olduğunu itiraf ediyordu.

Seksin son evresi sırasında hırıldama, inleme ve yüz buruşturma (yüz ifadeleri nedeniyle kritik sona, halk arasında 'sirke etkisi' denir) bizi utandırıp, orgazmı engelleyebilir (yüz ifadeleri daha göze batar hale geldiğinde, kadınların yüzde 61'i ve erkeklerin yüzde 72'si 'hedefi kaybettikleri' duygusuna kapılırlar). Aynı şekilde, seks sırasında eşlerden biri işi ya da futbol maçının sonucunu düşünüyor gibi görünüyorsa orgazm şansı kaybedilir. Çözülmemiş duygusal bir konuda eşe duyulan öfke, yanlış türden bir fiziksel iddialılık gibi, emin bir oyun kesici faktör olarak ortaya çıkar. Gelgelelim, bu konuda iki türlü istatistik vardır: Kadınların yüzde 60'ı ve erkeklerin yüzde 52'si orgazmı elden kaçırdıklarında, bunun partnerlerinin çok haşin davranmasından kaynaklandığını ifade etmişlerdir; aksine, kadınların yüzde 50'siyle erkeklerin yüzde 63'ü eşleri yeterince haşin davranmadığı için bu sonucun ortaya çıktığı kanısındadırlar.

Bu doğrultuda, yeni cinsel fonksiyon bozuklukları tanımlanmaktadır. Montreal Concordia Üniversitesi'nde cinsel davranışların nörobiyolojisi üzerine çalışan Jim Pfaus'un yakın tarihli çalışmasına göre, örneğin bazı kadınlar artmış kalp hızı, terli eller, sinirlilik, vb. belirtileri olan, sempatik tahrik denen şeyle korkuyu birbirine karıştırırlar. Pfaus şu açıklamayı yapar: "Bu onların durumdan kurtulmak istemelerine sebep olur. Psikoterapi yaygın tedavidir, kaygı bir faktörse hastaya Valium da reçete edilebilir. Fakat o zaman Valium fiili olarak orgazmı geciktirir."

Kültürel farklar -özellikle erkek maçoluğu- da orgazm olamamada rol oynar. 1985'de yapılan bir araştırmada, Porto Riko'da işçi sınıfından kadınların yüzde 60'ı ve iş kadınlarının yüzde 50'si, erkek partnerlerinden kendini beğenmişlik dolu sorulardan uzak durmak için orgazm taklidi yaptıklarını itiraf etmiştir. Güney Afrika'da Johannesburg Hastanesi, Cinsel Fonksiyon Bozuklukları

Kliniği, gerçekçi olmayan uzunlukta bir zaman ereksiyonu sürdürme ya da bir gecede dört-beş kez seks yapmadaki yetersizliklerinden endişelenen siyah erkekleri tedavi etmektedir. Cinsel beklentinin genellikle yüksek olarak algılandığı Brezilya'da, 1990'da orgazm olmama dolayısıyla tedavi gören tarlalarda çalışan yoksul kadınların, ne bir beklentilerinin ne de zerre seksüel bilgilerinin olduğu ortaya çıkmıştır. Kadınların üçte birinden fazlası evlilikte cinsel eylemin normal olduğundan bihaberdi; buna karşın fahişelerin ve diğer 'kötü kadınlar ve erkekler'in *sacanagem*'le ('erotik deneyim dünyası') iştigal ettiğini biliyorlardı. Öyle sanıyorlardı ki, her türlü seks ahlâksız ve yakışıksızdır ve kocaları seks arzusuyla aklını kaçırmıştır.

Orgazmın kadından kadına farklı anlamlara gelebileceği yolunda daha önce yaptığımız ikaz, üstünkörü bir dikkatten fazlasını hak eder. Bazı anlatımlara bakılısa, orgazm fonksiyon bozukluğunun yanlış algılanması kadınlar arasında önemli bir olgudur. Bu pekâlâ pek çok kadının, hassas konularda yaşıtlarıyla dobra dobra tartışmaya, orgazm deneyimleri ve beklentileri hakkında açıkça konuşmaya istekli olmamasından kaynaklanabilir.

Bir ürolog olan J.G. Bohlen'in 1980'lerin başındaki çalışmasında kayda değer bulgular vardı; orgazmın kadınlar tarafından algılanmasıyla, laboratuvarda ölçülen psikolojik işaretleri arasında çok küçük bir korelasyon söz konusudur. Bohlen, gözlemlediği bazı kadınların kas kasılmaları olmadan orgazm yaşadığını saptamıştır. Başka seks araştırmacıları da testlerde bazı kadınların sakin sakin ve kasılmalar olmadan yatarken, onları tatmin eden bir orgazm yaşayabileceklerini bildirmişlerdir.

Öte yandan Hartman ve Fithian, orgazm olmadığını iddia eden terapi müşterilerinden 20 kadınlık bir grubu gözlemlemişlerdir. Grubun dörtte üçünün orgazmla alakalı klasik fizyolojik karşılık verdiği gözlenirken, kadınlar bu değişiklikler konusunda aydınlatılınca, biri hariç hepsi, sonraki sefer gözlemlendiklerinde bunu kendileri açısından bir orgazm olarak teşhis edebileceklerdir. Deneklerin çoğu orgazm konusunda çok şey okumuştu, fakat neye benzediğini farz ettikleri şeyi tam olarak hissetmediklerinde

karar kılmışlardı. Sanki modern orgazm mitolojisi ve kültü, hissedilen şeyi öyle bir kaidenin üzerine yerleştirmiştir (onun öyle bir arzulanan 'süper markası'nı yaratmıştır) ki, kadınların mükemmelen orgazm olabilirliği, adi bir taklit markayı deneyimlemek zorunda kalacakları yerde yasal bir tanesine sahip olduklarına inanmayı reddeder; ya bu ya da sadece orgazmın hiç de uzaktan göründüğü gibi bir şey olmadığını keşfederler.

Bir kadının orgazm olamadığı yargısı (ve yukarıda kuvvetle iddia edildi ki, bir düzeyde bu bir *yargıdır*) tarihte belirli bir zamandaki kültürel rüzgâra bağlıdır. Evrimsel bağlamda kadın orgazmını yerli yerine koyma konusunda bir girişim yapan, ilk erkek seks araştırmacılarından E. Elkan, 1948'de yılan gibi alt türlerde dişiyi döllemek için erkeğe fırsat sağlamak üzere çengeller ve kancalar gibi 'sabitleme' mekanizmalarının geliştiğini savunur. Böyle yakalama mekanizmaları olmayan türlerde, döllemeyi sağlamak için iskelet kasılmaları gibi davranışsal hareketsiz kılma mekanizmaları geçerlidir. Elkan savına şöyle devam eder: Orgazm bu mekanizmalardan biri olmadığı ve bu yüzden hayvanlarda görülmediği için, kadınlar orgazma alacaklarının parçası değil, bir armağan olarak bakmalıdırlar. Bu yüzden, orgazm olamayan bir kadın, piyano çalamamaktan daha fazla endişelenmemelidir.

Çok farklı bir çağda, 1980'lerde, liberteryan psikiyatri profesörü Thomas Szasz, *Sex: Facts, Frauds and Follies* adlı kitabında şöyle yazıyordu: "Kadınlar seksüel bakımdan kendini olumlamanın 'kadınca olmadığı'nı ve bundan dolayı *coitus* orgazmı yoluyla seksüel gerilimlerini gidermeyeceklerini öğrendiler." Kadının, erkekten daha az orgazma yatkın olduğunu *öğrendiği* şeklindeki bu toplumsallaştırma argümanı günümüzde genişlemiştir. Szasz'ın saptaması şöyledir: "Böyle kadınlara artık 'orgazm olamayan' deniyor, fakat ağlayamayan erkeklere gözyaşından mahrum denmiyor. İlkinin bir cinsel fonksiyon bozukluğu olduğu düşünüldü, fakat ikincisi bir gözyaşı fonksiyon bozukluğu olarak değerlendirilmedi."

Queendom.com'un yaptığı bir soruşturmada, uzmanların kadın orgazm olamama sorununun gizeminin -ve hayal kırıklığının- sebepleriyle ilgili değişik ve ilginç açıklamalarını topladı.

Californialı bir seks terapisti olan Peg Burr şöyle diyordu mesela: "Orgazm olamamanın, kişinin hayatı üzerindeki etki ve kontrol kaybıyla alakalı olduğunu sanıyorum. Orgazm, incinebilir ve açık olmayı gerektirir. Bu açıklık seksüel birlikçe tehdit edilme (yutulma ya da hakim olunma) hissetmeyen sapasağlam bir kendiliğe dayanır. Katı ve/veya kontrollü insanlar, kendilerini incinebilir ve başka bir insanla orgazmik bakımdan tam uyumlu olmaya bırakmada büyük zorluklar çekerler... Onlara hayatta pasif davranmalarını ve fazla iddialı olmamalarını öğreten sosyal roller dolayısıyla, kadınların hayatlarında (ve hayatları üzerinde) daha az kişisel güçleri vardır. Bu yüzden kadınlar yapabildikleri yerde, kendi vücutları üzerinde (bilinçdışı olarak) kontrol ortaya koyabilir ve malesef kendi seksüel zevklerini kısıtlayabilirler."

Orgazm olamamanın pratik ve pragmatik bir analizi -ve muhtemel bir çözümü-, gazete sütunlarında seks tavsiyeleri yazan Dr. Judith Schwambach'dan gelmiştir: "Kendi pratiğimde gözlediğim büyük farkla en sık karşılaşılan suçlu, kadının güçsüz PC (*pubococcygeal* ya da *pubic*) kaslarıdır. Güçlü bir PC olmadan çoğu kadın orgazm deneyimlemek için doğrudan klitoris uyarımına gerek duyar. Çok güçsüz bir PC, erkeğin kolaylıkla orgazmı başarması için yeterli vajinal sıkılığı sağlamakta aciz kalabilir." Dr. Judith tavsiye olarak, PC'nizi kuvvetlendirmek için çeşitli medikal kaynaklardan elde edilebilecek 'Kegel egzersizleri'ni gösteriyor.

Bu arada Kanadalı bir hipnoterapist ve domain http://hypnosis.org web sitesinin sahibi Bryan M. Knight, orgazm olamama konusunda daha kesin açıklamalar yapmaktadır: "Eğer biyolojik bir sebep yoksa, muhtemel sebepler kadının çocukken cinsel bakımdan istismar edilmesidir. Kişinin kontrolü elinde tuttuğunu hissetmeye ihtiyacı vardır. Düşüncesiz ya da bilgisiz bir kişiyle seks yapıyordur. Bir kadını cazip bulur olmuştur."

QueenDom uzmanlarının problemle başa çıkmak için öngördükleri diğer tavsiyeleri şunlardır: "kendini hipnozlamak, olumsuz sonucun şimdiye kadar hiç orgazm olmadığınızdan mı yoksa sadece bunun böyle olduğunu bilmediğinizden mi kaynaklandığından emin olmak, stresi kontol altına almak, seksten önce al-

kolden ve ilaçlardan uzak durmak, soğukkanlılık ya da haysiyet kaybı için endişelenmemek, asla orgazm taklidi yapmamak ve biraz açgözlü olmak: Neden hoşlandığınızı bildiğinizde, onu talep edin. Sizin zevkiniz, eşinize de haz veren şeydir."

Fakat yine de, dişi insanın son tahlilde seks ve orgazm zevki için o kadar da iyi dizayn edilmemiş olması mümkün müdür? Kadının fiziki donanımda bir sorun mu vardır? Ya da en önemli şey, erkek ve kadının seksüel zevki eşit derecede arzuladıklarını ve eşit seksüel zevk kapasitesine sahip olduklarını -fakat ona ayrı yollardan ulaşmak üzere dizayn edildiklerini- anlamak zorunda olmamız mıdır?

İkinciyle ilgili sosyo-biyolojik açıklamalar Illinois'den klinik psikolog John B. Houck tarafından açıklıkla ifade edilmiştir: "Gen havuzlarını artırmak üzere erkeklere en uygun strateji, mümkün olduğunca çok kadından mümkün olduğunca çok bebeğin babası olmaktır; erkekler bu çocuklardan bazılarının yetişkinlikte sağ kalacağına ve zürriyetlerinin devam edeceğine güvenirler. Bu, erkeği mümkün olduğunca çok orgazma hazırlanmaya sevk eder. Tersine, kadın açısından en iyi stratejiyse, bir erkekle ilişki kurmak ve onun kendisiyle çocuklarını koruması ve geçim ihtiyaçlarını karşılamasını sağlamaktır; modern doğurganlık ilaçları olmadığı için kadın genellikle yılda bir çocuk yapabilmiştir ve bu çocuğu yetişkinlik ve üreme çağına kadar büyütmek üzere büyük bir çabaya ihtiyaç duyar. Bu durum da kadını bir erkekle ilişkisine odaklanmaya, kendisini güvende, korunmuş ve geçim ihtiyaçları karşılanmış hissettiğinde bunu göstermeye, hissetmediğinde göstermemeye sevk eder."

Houck şu sonucu çıkarır: "Hangi açıdan bakarsak bakalım, hemen her kadın için kendisini güvende, korunmuş, sevilen, itina gösterilen ve özel biriymiş gibi hissetmek, orgazma ulaşmak açısından kesinlikle çok önemlidir. Çoğu kadın için, onları bir sevgi moduna sokan ön sevişme seks eyleminden bir-iki gün öncesi erkeğin ona özel bir önem ve sevgi göstermesiyle başlar. Erkek ise genellikle hazır olmak için böyle uzun bir zamana ihtiyaç duymaz."

4
GERİYE KALAN TAT

"Orji potansiyeli lanet olası bütün seksüel heyecanın, vücudun istemsiz zevkli kasılmaları yoluyla tamamen boşalma kapasitesi olarak tanımlanır."

(Wilhelm Reich, *Function of the Orgasm*, 1942)

Birçok antik kültür orgazmın mistik bir deneyim olduğuna inanır ve böyle bir algının köklerinin antik insanların uzak atalarının birikmiş halk bilgeliğinde yattığına pek şüphe yoktur. Gerçekten, orgazmın doğrudan sonuçlarının kendinden geçirici duyumunun, insanoğlunun maneviyatı (sıklıkla kriz anlarının önayak olduğu, anlam, amaç, ilham ve sonsuz hayatta olmayla ilgili cevaplar veren inancı) geliştirmeye başladığı andan

itibaren, dinsel deneyime benzer bir durum olarak kutsanmasına kimse şaşırmamalıdır.

Ateistlerin bile orgazm olurken ağzından çıkan en yaygın kelime 'Tanrım'dır. *In extremis* (son anda), oksitosin ve diğer zevk tetikleyen kimyasal maddelerin salınımıyla, istisnai bedensel zevk duyumları ve evrenle uyumun huşu içinde, vahiy gibi, mistik metafizik hislerini birbirine karıştırmak kolaydır.

Bugün bile, orgazmın mistik bir deneyim olayı olduğunu savunan, geniş ve bazen biraz belirsiz bir literatür söz konusudur. Günümüzdeki 'Tantrik' kültten uzun zaman önce, 1960'ların pek çok abuk sabuk incik boncuğu, antik Hint, Maya, Aztek, Mısır, vb. insanlarının modern, tüketici insandan daha iyi ve daha anlamlı orgazma sahip oldukları şeklindeki bir düşünce okuluna öncülük etmiştir. Mesela, 1960'ların 'karşı kültürü'nün önde gelen sözcülerinden Elizabeth Gips'in *Scrapbook of a Haight Ashbry Pilgrim: Spirit, Sacraments and Sex in 1967/1968* adlı hatıraları vardır. Gips burada, 1966 yılbaşı gecesi yaşadığı muhteşem orgazmı anlatır. "Tanrı/ben doğmadan, kendini yaratmadan önce, erkek ve kadın beden olmayan bir bedendir. Zayıf enerji akımının titrettiği orgazmın ötesinde bir orgazm ki, uzay, yıldızlar, gezegenler, ağaçlar, böcekler ve insanlar haline gelir. VECD. Ben Tanrı'yım, enerji ya da her neyse oyum, ben/sen/onlar. Her şey. Yaratıcıyı yaratan."

Neo-mistik orgazm sonrası vecd duygusunun önemi, klinik psikolog John B. Houck tarafından biraz daha sakin bir yaklaşımla ele alınmıştır: "Cinsellik insanları, ilahi olanla, bir başkasıyla ve yaratılmış olanların hepsiyle bir olmanın esrik deneyimi dahil güçlü tinsel deneyimlere götürebildiğinden, cinselliğin manevi boyutu çok önemlidir."

Modern Hıristiyan dünyada cinsel zevkin, insanın hayvanlar üzerinde üstünlüğünü iddia etmenin bir yolu olarak suçlulukla kaplandığını ileri sürenlere göre, cinsel ve dinsel vecdin aynı kefede düşünülmesi elbette lanetlenmişti –oysa bu durum, hippi hareketine açıkça cazip gelen bir şeydi. Fakat Hıristiyanlık öncesi günlerde, en kayda değer olarak Eski Ahit'in milenyu-

munda, seksten zevk almada dine aykırı bir şey yoktu; tersine, zevkli seks dinsel olarak yapılıyordu. Bir tarihçi olan R.C. Zaehner 1957 tarihli *Mysticism Sacred and Profane* adlı kitabında şöyle yazar: "Deist mistiklerin vecdinin, seksüel birliğin kendinden geçmesiyle, ruhun kadının parçası rolü oynaması ve Tanrı'nın erkek olarak görünmesiyle yakın akraba olması gözden kaçacak gibi değildir. Seksüel eylem ve mistik birlik arasındaki yakın paralellik bugün kâfirce görülebilir. Ama kâfirlik kıyaslamada değildir; hem partneriyle birliğinin yoğunluğunda hem de bu birlik içinde Tanrı'yla birlikte yardımcı yaratıcı olmasında, onu Tanrı'ya benzer kılan bir kapasiteye sahip insanın bir eyleminin gözden düşürülmesindedir."

Ya da bir tarihçi, sosyolog ve antropolog olan Ryley Scott'ın 1966 tarihli *Phallic Worship* adlı kitabında dediği gibi: "...ne kadar çok soyut, elle tutulamaz ve sembolik olan kült haline gelirse, seksüel düşkünlüğün, aksi takdirde bir hayal kırıklığı duygusuyla sonuçlanacak şey için yegâne mümkün çıkışı ortaya çıkarması o kadar çok muhtemeldir... Seks eyleminin zevkli doğasından sorumlu yer tam olarak anlaşılınca, bu duyuyu yaratan organlara en büyük saygıyla ve tapınmayla muamele edilmesi tamamen doğaldı... seksüel düşkünlüğün büyülü bir etkisi vardı. Seks her zaman gizemle ilişkilendirilmiştir; bugün bile bir dereceye kadar ilişkilendirilir."

En erken uygarlıklar ve neo-uygarlıklarda bu seks ibadeti, Güney İngiltere'de kireç taşı tepelerine oyulmuş devasa, kalkmış penisli erkek gibi fallik sembollerde görülür. Şu söylenebilir: Penisten (ve vajinadan, nispeten daha az oranda) kaynaklanan bedensel hazza içten gelen, Neanderthal saygı, kendini daha az ifade edebilen modern toplum üyelerinin çiziktirdiği tuvalet duvarlarında yaşamaya devam eder; hem kadınlar hem de erkekler, uzak geçmişten seslerin pek anlaşılır olmasa da, otantik yankısının olduğu bir duygunun (hangisi: coşku? vecd?; çok önemi yok ama, bu fenomende kültürden kültüre dikkate değer bir değişmezlik vardır) ifadesi olarak tuvalet duvarlarına kısıtlı imkânlarla damlayan, orgazmik penisler (daha sanatçı olanlar, vajinalar) çizerler."

Zihinsel ve fiziksel bakımdan hoş orgazm deneyiminin aslında, sinir sisteminin her tarafında nörotransmitterlerin, yani iki katekolamain, noradrenalin ve dopamin artı indolamin, seratoninin bir kokteylinin salınımının sebep olduğu kimyasal bir deneyim olduğunu artık biliyoruz. Bilimciler özellikle seratonin ve dopaminin, beyinde endorfin denen zevk uyaran bileşiklerin salınımına yol açtığını söylüyorlar. Bu, esas olarak ağrı önleyici moleküllerin morfine benzer bir yapısı vardır.

Tek başına bu uyuşma, hafif uyuşturucu, sakinleştirici duyum, rahatlık ve gerçeklikten geçici kopma hissi, insanoğlu nezdinde orgazmın ebedi cazibesini pekâlâ açıklayabilir. Fransızların meşhur orgazm tanımı -'*le petit mort*' (küçük ölüm)- biraz abartılıdır, ancak buradaki abartı, her istemli uyuşturucu madde alımını kendini yok etmenin kıyısına gelme olarak niteleyen aynı temanın bir ayrıntısından fazla değildir. Örneğin, bir Viktoryen olarak bedensel tutkuyu nadiren metheden şair Algernon Charles Swinburne, cinsel tatmin fikrini ölüm ve acıdan zorlukla ayırabilmektedir. Swinburne'ün şiirlerine göre, seksüel arzu dünyada tatmin de edilemez. Ve hafif (ama hafifçe hoş) bir kayıp, boşluk ve hüzün duygusu -ya da dramatik olarak istenen bir küçük ölüm duygusu- pek çok insan için önceki coşkun duyum kadar seksüel zirvenin ayrılmaz parçasıdır.

Bazı seks teorisyenleri, orgazm ile ölüm arasındaki algısal bağlantının izinin, orgazmın bilinç kaybıyla birlikte olduğu birkaç nadir vakadaki durumun değerlendirilmesinde sürülebileceğini savunurlar. *Petit mort* için bir başka açıklama, orgazmın doğuştan olduğu şeklindeki halk inancıdır. Kökeni belirsiz fakat Avrupa'dan Uzak Asya'ya çeşitli kültürlerde nadir de olsa görülen ve devamlılık arz eden bu inanca göre, kadın ya da erkek her insan belirli bir orgazm sayısıyla doğar ve en sonuncu kullanıldığında o insan ölür.

Ölüm ile orgazm bağlantısı popüler kültürde yaygındır. Daha sonra göreceğimiz gibi, Shakespeare'de baştan başa bulunur. İsveç doğumlu Alman şair Ernst Moritz Arndt 18. yüzyılda seksüel sevgililerinden birine mektubunda şöyle yazar: "İlahi bir ateş

sarar ruhumu, eririm, vecd içinde ölürüm, günün ışıkları gibi sönüyorum." Aynı dönemde bu eğilim, anonim erkek orgazmı şiiri gibi halk şarkılarında da görülür: *Stand, Stately Tavie*:

> *Kalk haşmetli Tavie, fermuarın dışına çık,*
> *ve hanımın kalçaları arasında bir mezar kaz;*
> *Çabuk kalk, sonra o karşılık verene dek içine gir,*
> *Sonra yavaşça akıt ve akıttıktan sonra öl.*
> *Kalk Tavie ve eksik dersi bitir;*
> *Yoksa ellerimle seni çekmeyeceğim bir kazık olsan da.*

Ölüm-orgazm fikrinin kökeni karmaşık bir şey olmayabilir; ne de olsa, erkek ereksiyonu kelimenin gerçek anlamıyla boşalmadan sonra 'ölür'. Bu eylem tarihsel olarak mastürbasyonun tabu haline getirilmesini izah edebilir. Spermin anlamsız bir ölümle ölmesi fikri bir şeydir, fakat antik mastürbasyon vesvesesi intiharın tasvip edilmemesinden (çok anlaşılır) başka bir şey olabilir mi? Her orgazmda bizim küçük bir parçamız ölüyorsa, 'meyvesiz' boşalma küçük bir intihar girişimi değil midir?

Kadınlar ve erkekler orgazmı tanımlarken her zaman süslü ölüm ve hayat imgelerine başvurmazlar. W.H. Auden ölümü orgazm takımından daha etkili ve akılda kalıcı şekilde, cinsel arzuyu 'katlanılmaz sinirsel kaşıntı' olarak tanımlar. Fakat bu kaşıntıyı kaşımanın tatmini, kesinlikle insanları ilişkiye gitmelerinde -ve başka herhangi bir olayda- kullandıkları usulden çok farklı davranmaya sevk eder. Birincisi, aksayan fakat güzel bir rahatlama, hoşnutluk verici azalmış kontrol duygusuyla birlikte ağrı giderici endorfinlerin sağladığı ferahlama ve gevşeme durumuna, bazen de değişmiş bir bilinç durumuna girer.

Erkeğin ereksiyon isteği, birkaçı hariç her vakada, boşalmadan saniyeler sonra, ardında geçici tükenmişlik ve daha fazla seks için imkânsızlık izlenimi ve bazen penis ucunda ve testislerde hafif bir ağrı bırakarak sona erer. Hemen sekse yeniden başlamayı isteyen biri varsa bu da kadındır: Sherfey 1966 tarihli makalesi "A Theory of Female Sexuality"de şöyle yazar: "Teorik bakımdan bir kadın fiziksel yorgunluk ortaya çıkmadıkça, sonsuza dek orgazm olmaya devam edebilir."

Fiziksel olarak, heyecan verici ön sevişme ateş düzeyinin neredeyse bütün işaretlerinin çözülmesi ve bir uyku örtüsüyle normale, sakin fizyolojik duruma bir dönüş söz konusudur. Art arda gelen görünümlerin ters sırada ortadan kalkmasıyla seksüel kızarma azalır. Önceki seksüel aktiviteye ne kadar fiziksel çaba harcandığına bağlı olmaksızın, iki cinste de sıklıkla bol terleme olur. Bu terleme yapılan aerobik egzersizin gerçek miktarından fazla orgazmın yoğunluğuyla alakalıdır. Sırt, göğüs, omuzlar ve kalçalar, avuç içi ve ayak tabanı, yüz, alın ve dudağın üstünde bir ter tabakası oluşur. Ter koltuk altından damlayabilir.

Psikolojik olarak, orgazm sonrasında altüst edici duygusal hisler, gülme (ya da ağlama) krizleriyle birlikte görülebilir ve normaldir; iki cins de mevcut bağlanma, şefkat, duygulanım ve sükûnet hisleriyle -hepsi bir ilişkiye bağlanmak için çok faydalıdır- birlikte onları oksitosin etkisine daha açık kılan kıkırdayıcı ve hoş bir çocukluk durumuna girerler.

Fakat orgazm sonrası belirsiz hüzün duygusuna benzeyen, *coitus* sonrası kederi kapsayan her şeyin tersine dönmesiyle karışık hafif hayal kırıklığı, edebiyat ve popüler şarkılardan olduğu kadar yaygın deneyimlerden de bildiğimiz gibi yüzeyden hiç de çok uzak değildir. Bu orgazm sonrası yorgunluk duygularından bazıları psikolojik tabiatlıdır, duygu 'harcanması'nın fiziksel eşlikçisidir. Fakat sıklıkla da buraya tecavüz eden önemli bir kültürel ya da sosyal duygudan bahsetmek gerekibilir: hayıflanma.

Orgazm sonrası hayıflanma, binlerce dertli Country ve Batı şarkısında anlatılan bir tür yas duygusu, özellikle de ciddi, hatta ölümcül yasal sonuçlara yol açabilen sosyal sistemlerde çiftleşmenin haram ya da zina sayılması gibi basit bir faktöre yol açabilir. Fakat işin içinde daha karışık ve karmaşık faktörler de vardır.

Kadınlar niçin yanlarında yatan erkekle seks yaptıklarına şaşırabilir, hatta değersiz bir eş için kendilerini 'harcattıkları' fikrine kapılabilirler? Seksüel hararetin dağılması ve orgazmın sonuyla birlikte, saatler önce çekici görünen erkeklerin cilası kadınlar nezdinde kolaycacık dökülebilir.

Kadınların kimi vakit görülen kaçınılmaz orgazm sonrası hayıflanması, en yoğun haliyle, ya ilişki yeni ve güvenilmez ya da eski ve yıpranmış olduğu için kadın bağlanmadığı birisiyle seks yaptığı zaman ortaya çıkan yaygın bir deneyim gibi görünüyor. Hayıflanma, bir cinsel dönemde hiç orgazm olmamaktan çıkan (çok da sık) bilindik hayal kırıklığı duygusundan epey farklıdır. Dinsel ya da sosyal yasak ya da sekse -özellikle de gayrı meşru sekse- karşı endoktrinasyondan türeyen suçlulukla da doğrudan ilişkili değildir.

Yine kişi anlatımlarında böyle bir hayıflanma hissinin bir yanlış yönlendirme (kadın erkek gibi seksüel bakımdan yırtıcı olmak için sezdiği biyolojik alın yazısını takip eder, fakat niçin öyle yaptığından pek emin değildir) duygusundan gelmesinin çok muhtemel olduğu ileri sürülür. Orgazm peşinde koşmaya her erkek kadar hevesli olma, insan kadının gerçek durumu ya da modern bir feminist kurgu olabilir. Fakat Dr. Eustace Chesser'in yazdığı, 1962 tarihli bir seks el kitabı *Woman and Love*'da, çok özgürleşmiş bir çağda düşünmekten hoşlandığımızdan daha fazla meselenin özüne dokunulabilmiştir. Chesser, kadınların biyolojik bakımdan ilişkiye tekil, izole, hedonist bir ânı kovalama olarak değil, "kur yapma, peşinde koşma, seks eylemi, gebe kalma, hamilelik, doğurma, emzirme ve anneliği" içeren ânların bir dizisi olarak bakmaya programlandığı görüşündedir.

Chesser'inkinden daha sert, daha feminist eğilimli bir dünyada, orgazm sonrası hayıflanma, öfkeli erkekler ve öfkeli kadınlar arasındaki politik futbolun uzun garez maçı gibi bir şey haline gelmiştir. Tartışma konusu, bir tecavüz şikayetinde orgazm sonrası hayıflanmanın kadın lehine yeterli mesnet olup olmamasıdır. Bu tek yanlı bir argümandır, çünkü doğal olarak çoğu kadın "tecavüz tecavüzdür" der ve tecavüzün asla rızaya dayalı seks zannedilemeyeceği görüşünü ileri sürer. Bununla birlikte, küçük ama yaygaracı 'erkek hareketi', kadınların küçük bir azınlığının *coitus* sonrası hayıflanmalarını, belki bittikten sonra bir seksüel karşılaşma hakkında birazcık çelişik duygular içinde olduklarında, tecavüze uğramalarının bir işareti olarak yorumladığına inanır.

Ayrıca, bir tecavüz şikayetinde '*coitus* sonrası hayıflanma'nın gerekçe olarak gösterilmesinin popüler bir teori haline geldiği günümüzde kadınlar, tecavüz iddialarını soruşturan erkek polis memurlarının, onların gerçekte rızaya dayalı seks yaptıklarından fakat ne hikmetse yaşadıkları şey yüzünden hayal kırıklığına uğradıkları için karşılarındakini suçlamakta ısrar ettiklerinden şüphelendiklerini savunurlar.

1993'te Seattle'da toplumsal cinsiyet konulu bir forumdaki konuşmada Rod Van Mechelen, tartışmaya yol açan bir vaka sunmuştur: "ABD ve Kanada'da misandristler (erkekten nefret edenler), şayet alkol etkisi altındaki kadınla, *coitus* sonrası hayıflanma yaşamış kadınla ya da seks yapmaya gönülsüz kadınla seks yapmışlarsa, erkekleri tecavüzden mahkûm ettirmeyi kolaylaştırmak için çok çalışırlar.

"Yıllar önce, ben üniversitedeyken," diye devam eder Van Mechelen, "dostlarım gizli bir korkudan bahsederlerdi. Bir Cuma akşamı bir bara gidip, içki içme ve ertesi sabah 'kart zampara adam'ın muadili bazı kadınların kollarında uyanma korkusu. Bunu yaşayan arkadaşlarım oldu ve kendilerini çok kötü hissettiler. Bu kadınlar onlardan faydalanmışlar gibi. Onlara tecavüz edilmiş midir? Hayır. Okullu çocuklar tecavüze uğrayamazlar, çünkü yalnızca kadınlar yasayla korunmuştur."

Orgazm sonrası hayıflanmanın bir çeşidi de erkek gey kültüründe bildirilmiştir. ABD'de yayınlanan alternatif bir yayın organı olan "Savage Love"ın seks tavsiyeleri sayfası yazarı Dan Savage, hayıflanmaya yol açan ve kötü biçimde yanlış giden gayri meşru bir ilişki anlatır: "Güzel bir Amer-Asyalı çocuktu ve ona kadın elbisesi giydirdiğimde bir kız gibi görünürdü. 'Tamam, bu benim yanlışım değil ama bu bir daha asla benim için olmayacak' dediğin deneyimlerden biriydi. Tehlikeli bir şey yapmadık ve onu korkutmak istemediğim için kendisinin önde gitmediği bir şey yapmadım. Fakat insanların yolculuğun hemen başında yaşayabileceği orgazm sonrası hayıflanmayı yaşadı. Geldiği anda çekip gitmek istedi. Pantolonunu ve saatini bırakıp hışımla gitti. Onu aradığımda 'Beni bir daha arama' dedi. 'Sana yalnızca şunu demek için ara-

dım...' dedim. Telefonu yüzüme kapatmadan önce şunu söyleyebildim '...saatini benim dairemde unutmuşsun.' Çok acayipti."

Heteroseksüel erkekler, *coitus* sonrası hayıflanmaya -ya da çok düşünceliliğe bile- pek eğilimli olmamakla birlikte, genellikle oksitosinin yol açtığı orgazm sonrası "çiftleşme anı geçince, acilen başka bir yerde olmaya ihtiyaç duydukları tamamlayıcı bir duyum"dan -hoş bir şekilde 'becer ve git sendromu' olarak tanımlanan bir histen- mustariptirler. Bazı psikologlar orgazm sonrasında kendini çekip gitmeye mecbur hissedenlerin, istenmeyen bir ilişkide aniden tuzağa yakalanmama endişesi duydukları, seks tarihinde genellikle baş tarafını kestiğimiz 'yutulan yem' tabirini kullanarak da tuzağa düşmediklerini sandıkları kanısındadırlar.

Kadınlar bazen orgazm sonrası 'yutulan yem' düşüncesine kapılırlar, fakat hislerinde, sevgilileriyle araya mesafe koyma ihtiyacı hissetmekten çok, baştan çıkarılmış ya da kullanılmış olma duygusu ağır basar. Kadınların endişeleri sevildiklerine dair sözlü garanti için duyma doğrultusunda hissedilen ani, acil ihtiyaç şeklinde gösterir. Küçük çocukları gözlemleyen bazı araştırmacılar, bu *coitus* sonrası duygusal kalıbın erken yaşlarda başladığını ileri sürerler. Oğlanların, ayrılma ihtiyaçlarını ifade etmenin bir yolu olarak, anne figürüyle göz teması kurmaktan kaçındıkları, kızların güvence -sonraki hayatta sevgiliyle yakın temas arzusunca yansıtılan bir özlem- için göz teması aradıkları söylenir.

Bununla birlikte, eğer erkeğin orgazm sonrası hüznünü karakterize eden bir duyum varsa, bu, bir kararsızlık, bir tür genel uyuşma, o kadınla seks yapmadan önceki saatler ya da dakikalarda niçin o kadar kaygılı olduklarını çabucak hatırlayamadığı bir dönem olacaktır. Romancı Jonathan Franzen bu anı *The Corrections*'da enfes şekilde yakalar: Alfred'in kayıtsız ve soğuk karısı Enid, onunla yaşadığı kısa ve tatminkâr olmayan seksten sonra ağlar. Bu an hepsinden daha travmatiktir, çünkü Enid hamiledir ve ne o ne de Alfred seks yapmanın kendileri açısından doğru olduğuna inanmaktadır. "Kadınlar ağlamak için niçin geceyi seçerler?" diye yazar Franzen. "Şayet işe gitmek için dört saat içinde bir trene yetişmek zorunda olmasaydın ve senin gözünde önemi-

ni bile hatırlamadığın bir tatminin peşinde biraz önce birisini kirletmeseydin, geceleyin ağlamak çok güzel olurdu."

Bu duyguların pek çoğunun erkeklerin zihinlerinde bir kadın partnerin cazibesini abartabilmelerinde (onunla fiilen seks yapana kadar ve bundan dolayı, orgazm sonrasında aynı şekilde abartılmış, hormonların yarattığı davranışla "gözlerindeki perde kalkar" hali) payı olmalıdır. Çalışmalar tek çizgide yapılmaktadır ve Texas Üniversitesi psikoloji profesörü David M. Buss, 1994 tarihli kitabı *The Evolution of Desire*'da erkeklerin gecenin akışı içinde aynı kadını giderek daha cazip ve arzu edilir bulduğunu ileri sürer. Algılanan cazibedeki bu artış, erkeğin az ya da çok alkol tüketmesinden -kaba halk dilinde bir köpeği tilkiye döndürebilen, darbı mesel haline gelmiş 'bira gözlüğü'- bağımsız görünmektedir.

Onun yerine, Buss'un söyledikleri daha isabetli olabilir: "Bu, gecenin akışı içinde rastgele seks için fırsatların artmasına duyarlı psikolojik bir mekanizmaya atfedilebilir. Gece ilerlerken ve erkek daha bir kadını tavlamada başarılı olmamışken, barda kalan kadınlar ona giderek daha cazip ve onlara seks için asılma çabalarını muhtemelen artıracak şekilde değişmiş görünür.

"Bir başka algısal değişme, onunla daha ilerisini düşünmedikleri, rastgele bir seks partneriyle yaşanan orgazmdan sonra erkeklerde görülebilir. Bazı erkekler bir seks partnerini orgazm olmadan önce çok cazip gördüklerini, fakat orgazmdan sadece on saniye sonra birlikte oldukları kadının kendi gözlerine daha az cazip, hatta sevimsiz göründüğünü söylerler," diye yazar Buss. Sonra da, "Bedel ödemeden rastgele seksten fayda sağlamaya uyarlanan mekanizmaların geliştirildiğine inanmak yanlış olmaz," sonucuna varır.

Bu kapsamda, zamanın başlangıcı modern tıbbi araştırmada temel bir nokta olduğundan, sağlıklı, tatmin edilmiş fiziksel erkek ve kadın duyumlarının orgazmdan geriye kalan tat olarak deneyimlendiği rahatlıkla iddia edilebilir. Galiba hoşlanılan her şeyin ya yasadışı, ahlâksızca ya da şişmanlatıcı olduğu kuralı bir kez ters çevrilince, orgazmın zevkli bir etkinlik olmasının yanı sıra sizin açınızdan iyi olduğu da görülecektir.

Enerjik bir aerobik egzersizin eşiti olan bir orgazmın, kalp hızının artışı nedeniyle, zihnen ve fiziksel bakımdan 8,5 kilometre koşmuş kadar faydalı olduğu söylenir. Orgazmın çeşitli araştırma sonuçlarıyla (farklı bilimsel titizlik dereceleri, şüphe uyandırır) gösterilen daha az aşikar faydaları da çoktur. Anlaşılan orgazm nefes almamızı, dolaşımı, kalp damar sistemini, kuvveti, esnekliği ve kas tonüsünü iyileştirir. Parlak gözlerin, ışıltılı yüzün ve parlayan saçların ve aybaşı problemlerinin, kemik erimesinin ve eklem iltihabının iyileşmesinin sebebi olduğu da söylenir. Orgazm kilo vermede bile yardımcı olabilir. İddiaya göre, orgazmla salınan adrenalin şekerin düşmesine yardım eder ve yağ olarak depolanmasını engeller.

İki çalışmada (biri Edinburgh'daki çiftler, diğeri Galler'deki orta çağ erkekleri üzerine yapılan çalışmalarda) sürekli ilişkiler içinde ya da dışında düzenli seksin, farklı sebepleri bulunan ölü erken doğumu önlemede önemli bir faktör işlevini görebileceği ve ayrıca bireyler ve çiftlerin gerçek yaşlarından on yaş daha genç görünmelerini sağlayabileceği ileri sürülmüştür. Orgazm özel bir yaşlanmayı önleme mekanizmasının çalışması gibi değil, daha ziyade duygusal ve fiziksel bakımdan iyi olma halinin iyicil bileşimi izlenimi uyandırmaktadır.

Ayrıca 2003'te Avustralya'da yapılan bir araştırmada, sık erkek orgazmının prostat kanserini önlediği iddia edilmiştir. Melbourne'deki Victoria Kanser Epidemiyolojisi Merkezi müdürü, Profesör Graham Giles'in başkanlığındaki bir ekip, 2.000'in üzerindeki erkekle yapılan çalışmada şu sonuca varmıştır: Erkekler 20-50 yaşları arasında boşalmanın ne kadar fazla keyfini çıkarıyorlarsa, prostat kanseri olma ihtimalleri o kadar az azdır. Yirmilerinde haftada beş kezden fazla boşalan erkeklerin yaşlılıklarında saldırgan prostat kanserine yakalanmaları üç kez daha az muhtemeldir.

Melbourne çalışması, cinsel enfeksiyonlar prostat kanseri şansını artırma eğiliminde olduğundan, mastürbasyonun kanser koruyucu bir etken olarak ilişkiden daha fazla işe yaradığını açıkladığı için özel ilgi çekmiştir. Prof. Giles mastürbasyonla boşalmanın prostat sıvısındaki bir kansere yol açabilen bir maddenin, 3-methylcholantrene'in (sigara içenlerde de bulunur) çoğalmasını

engellediği kanısındaydı. Nitekim *New Scientist* dergisinde, "Bu bir prostatla ilgili bir durdurma hipotezidir," diye yazdı. Ne kadar çok kanalların dışına atarsanız, dolanıp durması ve onları kaplayan hücrelerin zarar görmesi o kadar az olur. Melbourne'deki La Trobe Üniversitesi Seks, Sağlık ve Toplum Araştırma Merkezi'nden yardımcı Profesör Anthony Smith ise dergiye şu yorumu yapacaktı: "Eğer bu bulgular gerçeğe uyuyorsa, o zaman erkeklerin mastürbasyona teşvik edilmeleri çok mantıklıdır."

Orgazmın bağışıklık sistemine faydalarının, hastalıklara karşı direnceye katkıda bulunduğuna inanılır. Orgazmın peşinden salınan endorfinin, tükürükte ve burun mukozasındaki sıvıda bulunan ve bakterilere yapışıp bağışıklık sistemini onlara saldırmaya teşvik eden bir antijen olan immün globulin A'yı (IgA) artırdığı gösterilmiştir. İlaveten, oksitosin vasıtasıyla orgazmla ortaya çıkan duygusal ve fiziksel irtibat, akıl sağlığını sürdürmekte kuvvetli bir temel sağlar.

Orgazmda ortaya çıkan endorfin akışının da, kaygıyı ve depresyonu azaltıp canlılığı artırarak, akıl sağlığına pozitif bir katkısı olabilir. Bazı araştırmacılar kadınların vajina duvarlarının yalnızca semenle temas etmesinin bile, onların *coitus* sonrası mutluluk yaşamalarına yardım edebileceğini iddia etmişlerdir.

Kanadalı psikiyatri profesörü Philip Ney, 1986'da *Medical Hypotheses* adlı önemsiz bir dergide, seksten sonra semptomları azalan depresyondaki bir kadın vakasıyla ilgili bir makale yayınladı. Daha sonra 2002'de, New York Eyalet Üniversitesi'nde Dr. Gordon Gallup tarafından yaşları 18-35 arasında 293 kadın öğrenci üzerine yapılan çalışmada, standart bir psikolojik ölçüt olan Beck Depresyon Inventory'e göre, hiç prezervatif kullanmayanların seksten korunan ya da çekinenlere oranla niceliksel bakımdan daha mutlu olduğu göre saptandı.

Gallup yine, ara sıra prezervatif kullananların mutluluk sonuçlarında ikinci sırada geldiğini keşfedecekti –en az mutlu olan kadınlar her zaman ya da genellikle prezervatif kullanan kadınlardı. Seks yapmayan kadınların sonuçları 'her zaman' ve 'genellikle' arasındaydı. Doğum kontrol hapları gibi açık çarpıtıcı fak-

törler anlaşılan deney tasarımında dikkate bile alınmamıştı; psikologları sonuca götüren şey, başta testesteron, östrojen ve prostaglandinler olmak üzere semendeki ruh hali değiştiren hormonların, iç dokular yoluyla kadının bedenine lokal olarak girmesi ve bir anti-depresan işlevi görmesiydi. Gallup bulgularını sunduğu sıralarda, 700 kadınlık bir grupla yapılan benzer bir testte de aynı trendin gösterildiğini bildiriyordu.

Gallup, yayınlanmasından sonra Gallup bulgularını Cambridge Üniversitesi dergisi *Archives of Sexual Behaviour*'da genişletti. Kendisinin oldukça ürkekçe birleştirilmiş keşifleri arasında, eşleri prezervatif kullanmayan kadınların ilişkileri sonlandığında daha depresyona eğilimli hale geldikleri, intihar girişimi gibi ajitasyon ve sinirliliğin de prezervatif kullanmakla arttığı (ve sperme maruz kalmayan kadınların yeni bir seksüel ilişkiye başlamalarının uzun zaman aldığı, oysa eşleri 'çıplak giren' kadınların daha çabuk ilişki kurdukları) vardı. Ayrıca, semenle temasın bazı kadınlarda kimyasal bir bağımlılık haline geldiğine ikna olmuştu.

Gallup'un bulgularının tıp açısından çok anlamlı görülmediği söylenmelidir. Bazı tıpçılar bu bulguları çok basit olarak değerlendirirlerken, bazıları da korunmasız seks çağı için bir 'açıl susam açıl' çağrısı anlamı yüklemişlerdir. Orijinal keşfe sahip çıkan British Columbia'daki profesör Ney'in, Kanada ve ABD'deki dinsel kürtaj karşıtı harekete dahil olduğunu görmek ilginçtir. Onun elinde mutlaka Katolik doğum kontrol karşıtı bir meşale taşıdığı kimsenin aklına gelmezdi, fakat bu durumu daha fazla almamızda yarar var gibi görünüyor.

Orgazmın fiziksel zararlarına gelince, her iki cinsin genital organlarında ilişkinin mekaniklerine bağlı basit ve geçici sızının ötesinde, zararın pek az olduğu söylenebilir. Orgazmın oldukça ayrıntılı belgelenmiş yegâne kötü etkisi, nadir rastlanan 'orgazmik sefaljia' durumudur; bu, iki cinste de zirve anında başlayan yoğun, patlayıcı baş ağrısının görülmesidir. Baş ağrısı birkaç saat içinde son bulabilir ve *coitus* kadar mastürbasyonda da olur. Sebebi bilinmez, fakat bu sıkıntının seks esnasında kan damarlarındaki artmış kan akımıyla alakalı olduğu düşünülmektedir.

5
BİR ZAMANLAR NASILDIK?

"Seks büyük şenliktir... genital organların dansıdır; sevgilinin kollarında kendinden geçirici bir sallanmadır. Çok yoğun da olmaması gerekir; kendine yontmayla alçaltılmamalı ya da kıskançlıkla lekelenmemelidir."

(antropolog Verrier Elwin, Kuzey Hindistan'ın aborijinal Muria halkı arasındaki seks üzerine)

Boşalmada son noktaya erişen seksüel ilişkinin, çok eski tarih öncesi insanlar tarafından, ancak birkaç ay sonra görünür hale gelen gebeliğin sebebi olarak bilinmesi mümkün değildir. Bazı düşünceli bireylerin tam aynı yerden bebeğin çıkmasıyla, penisin vajinaya konmasının tamamen bağlantısız olup olmadığını merak ettiğini farz etsek bile, seks ile bebek arasındaki bağlantının Ne-

anderthal zihninde önemli bir yer taşımadığından emin olabiliriz (garip görünse de Hap çağına kadar tekrarlanmayacak olan şartlar, her iki cinsin de ilişkiyi zararlı bir sonucu olmayan, zevkli vakit geçirme olarak algılamasına yol açmıştır).

Toplumlarda ilk inanç sistemleri şekillendiğinde durumun çok değiştiğini düşünmek için bir sebep yoktur. George Ryley Scott *Phallic Worship: A History of Sexual Rites*'de şöyle der: "İstisnasız bütün ilkel ırklarca seks tapınması *coitus*'la alakalı zevkten neşet eder; ilişkiden bir çocuk doğacağı yolunda düşünülmüş bir nosyondan değil. Seks eylemi ona katılanlara zevk verir; benzetmeyle, tanrılara da zevk verecektir. Erkek burada, kendi cinsel uzvundan daha muteber gördüğü için kendi payının olmadığını, onun cinsel organından daha fazla saygı duyduğu için kadının payının da bulunmadığını düşünebilirdi."

Hâlâ akıl almaz derecede uzak olan 1960'larda tekrarlanacağı üzere, orgazm mutluluğuyla çocuk doğurma ve ebeveynlik sorumluluğu arasındaki bağın karartılması, insan toplumundaki güç dengesini kadının lehine bozmuştur. Kadın, erkeğe orgazm sağlıyordu ve az ya da çok iradesiyle bunu canı istediğinde geri çekebilirdi; dahası, görünüşte kendi irade ve icraatlarıyla şapkadan tavşan çıkarır gibi bebek yapabilirdi. Avlanma bile erkeğin tekelinde değildi; kadın onu da paylaşıyordu.

Uygarlık tarihi kısmen kadının seksüel arzularının yüceltilmesinin tarihidir; Nuh nebiden beri 'mağara' kadınının seksüel inisiyatifi de ele aldığı ve erkeğin daha sonra olduğu kadar talepkâr, yırtıcı ve uçkuru gevşek olduğu, yalnızca feministler değil, akademisyenlerce de kabul gören yaygın bir varsayımdır. M.S. 2000'in sonunda kız kardeşler seksüel inisiyatifi ele alma anlamında bu işi 'kendileri için yapmaya' başladılar –ve böyle bir devrimci nosyonu düşündükleri için kendilerini kutladılar. Fakat tarih öncesi dünyadaki insan yerleşimlerinin boş, izole hudut köylerinde, daha önce hoşa giden şeyler her zaman hatırlanmaya değerdir. Bin kilometre kareye bir insandan fazla düşmeyen zamanlarda, kadınlar yeni insan hayatının yegâne yaratıcısı olarak görülüyorlardı. Bugün seks/bebek bağının bilinmediği ya da yanlış an-

laşıldığı dünyanın yazısız toplumlarında, orgazm olarak bilinen duyumu veren lezzetli mezenin yegâne tedarikçisi, kadınlar, kendi toplumlarında daha bilgili kültürlerdekinden hissedilir derecede daha fazla güç sahibidirler.

Sanki ne kadar çok uygar hale gelirsek, seks o kadar daha az içgüdüsel hale geliyor. Seks eylemi hayvanlarda doğuştan, çok ilkel insan gruplarında sezgisel olarak yapılsa da, uygar insanda içgüdüsel olmaktan uzaktır ve avlanma gibi, uygarlığın daha karmaşık büyümesiyle giderek daha az içgüdüsel hale gelmiş gibi görünüyor.

Uygarlaşma art arda gelen ahlâk kaplamaları, karmaşık ekonomiler, dinsel kısıtlamalar ve politikalar gerektirir; her kültürün kaplama levhaları basit seks hazzını çok karmaşık bir iş haline getirmişe benzer. İlk örgütlü tarımsal insan yerleşimlerinde erkekler sürüye bakarken, kadınların tahıldan sorumlu olmaya eğilimli olduğunu biliyoruz. Buradan şu mantıksal sonucu çıkarabiliriz; birçok kuşak sonra, erkekler koyunlarının hiç gebe kalmadan güzel güzel otladığını fakat sürüye yalnızca bir koçun girmesiyle nasıl bütün dişilerin gebe kaldığını fark etmişlerdir. Buna uygun olarak, erkeklerin penisli yaratıkların sahip olduğu muhteşem bir güce kendilerinin de sahip olduğunu anlamaya başladıklarını tahmin edebiliriz. Fakat böyle bir akıl yürütme ne kadar ileri götürülürse, kafamız o kadar karışır.

Erkekler bebek yapma işleminde asli unsur olduklarını biraz şaşırtıcı biçimde anlamalarını takiben, gücü geri almak ve kendilerini hakim cins yapmak doğrultusunda her fırsatı yakalamış gibi görünüyorlar. Sonrasında penislerini tapınma talep eden, hayat veren bir totemin statüsüyle doldurarak, kadınlara göre uzun süreli alt statülerini fazlasıyla telafi etmişlerdir –bir şekilde hâlâ çoğu topluma uygun bir seksüel konsensüs sayılabilir bu. Erkeklerin penis idolleştirmesi, klasik dünyada daha sonra yayılan erkek eşcinselliğinde de aşikar biçimde ortadadır. Tarih öncesi insanlar arasında eşcinselliğin var olup olmadığına ilişkin özel bir kanıtımız yok. Fakat eşcinselliğin birçok hayvanda var olduğu bilinir ve çoğu antik kültürde, özellikle eski Yunanlarda pozitif bir

külttür. Yazısız halkların homoseksüel aktiviteyle ilgilenmediğini düşünmek de yanlış olacaktır.

Erkeklerin çocuk da yaptıklarını şok edici bir şekilde keşfetmeleri, kadında bâkirelik kültüne doğrudan yol açmıştır, ki İbrahimi inançlar için bu merkezi önemdedir ve özellikle *post partum* (doğumdan sonra) bâkireliği iddia edilen Meryem'in hikâyesinden sonra Hıristiyanlığa düşülen not, geriye dönük olarak İncil'de Mark ve Lukka tarafından İsa'nın özgeçmişi içinde yazılmıştır. Bununla birlikte birçok eski pagan din, yokluğundan ziyade, -ne olduğunu bile bilmeden- özel bir saygı gösterdikleri sekse batmış gibi görünür.

Gebelikte erkeğin rolünün tam olarak bilinmediği yazı-öncesi, tarım öncesi kabilelerde bugün, kadın bekâreti -daha sonra göreceğimiz gibi- çok az ya da hiç önemli değildir. Fakat döllenmeye erkeğin katkısının bilindiği toplumlarda, erkekler hızla çocuğun 'kendilerinin' olduğu fikrine yoğun bir ilgi geliştirmeye başlamışlardır. Açık biçimde tanımlanmış mülkiyet hakları olan çekirdek aile yapısının ortaya çıkmasının kanıtı, Türkiye'deki Neolitik Çatal Höyük'te, dünyanın bilinen en eski kentinde keşfedilmiştir. 10 bin kadar insanın yaşadığı bu yerleşimde evler sıkıca biraraya gruplanmıştı. Komşular birbirlerine göz dikecek ve dedikodu yapacak kadar yakındı. Böyle bir sosyal yerde seks, başka insanların işi ve buna bağlı olarak, toplulukta önemi olanlarla yapıldığı için insanın mahremiyet aramak zorunda kaldığı bir şey haline geldi. Arkeologlar mimarinin insanların seks hayatının yeni, yerleşik, yarı kamusal modelini yansıttığını buldular; açık bir seksüel amacı olan yatak odaları ilk defa görülüyordu. Odalar erotik sanat çalışmalarıyla süslenmişti; birinde bacaklarını ayırmış ve penisin içine girdiği bir kadın, bir başkasında iki leoparın arasında taşınan çıplak bir kadın kazınmıştı.

Kadın, Neolitik devrimden bir fayda görmedi. Devrim çiftçiliğin ortaya çıkışı ve mülke sahip olma ama kadına ve onun kıymetli doğurganlığına da sahip olma anlamına geliyordu. O vakit peçe icat edildi ve erkeğin kadın cinselliğini kontrolü başladı. Bir tarla ya da cinsel ilişki 'benim' olabiliyorsa, çocuk ve annesi

de aynı konumda tutulabilirdi. Bir kavram olarak babalıkla mülkiyet hakları fikri birbirine tam uydu. Ne de olsa, kadın ya da çocuk erkeğin semeninin gücü olmadan ne olacaktı? Biri verimsiz olacak, ötekiyse hiç var olmayacaktı. Seks artık sırf zevk olmaktan fazlası haline gelmiş; bir iş olmuştu. Avcı toplayıcı göçebeden ticari çiftçiye geçişte, kadının rolü önemini kaybedip besleme makinesinin bir dişlisine döndü. Ekinler büyürken, hayvanlar otlarken, kadın ve çocuklar eşek gibi çalışırken, erkekler anlamlı bir şekilde aylak aylak oturmaya ve büyük düşünceler kurmaya daha çok zaman ayırmaktaydılar. Kuşkusuz entelektüel hayat, felsefe ve dini düşüncenin kökleri bu 8.000 yıl önceki döneme kadar geri gidiyordu.

Seks yapma yöntemi bile bu dönemde değişmiş gibi görünüyor. Çatal Höyük'te yakınlarda çalışmış Bradford Üniversitesi antropologlarından Dr. Timothy Taylor, heykelcik kanıtlarına bakarak, evlerin standardizasyonu ve yeni, şehirli, yarı endüstriyel hayat tarzının seksin standardizasyonuna delalet ettiği kanaatine varmıştır. Artık gözde pozisyonun, kadının elleri ve dizleri üzerinde durduğu pozisyon -çiftlik hayvanlarından kopya edilmiş gayri şahsi tarz- olduğuna inanılmaktadır.

Böyle bir toplumsal yapıda, hem sosyal hem mali bir ödülün bâkire olarak nişanlanması garanti edilebilecek bir kadınla ilişkili hale gelmesi makuldü; evliliğin her çocuğunun başka birinin değil de kocanın olmasının ve bu yüzden öldüğünde kocanın topraklarıyla hayvanlarının varisi sayılmasının az çok sağlam bir güvencesi olması, başka erkeklerin kadına dokunması konusundaki titizlikten daha önemliydi. Babalığın bu keşfi sabit aileler, medeni kanunlar, şehirler ve toplumların gelişmesi açısından önemli bir aşamaydı. Fakat yeni ciddi denklemin parçası olarak sırra kadem basan şey, özellikle kadının payına, zevkli bir aktivite olarak seks fikridir. Cinsel arzunun bastırılmasını, orgazm zevkinin zapturapt altına alınmasını ve kadının baskı altına alınmasını gerektiren yasa ve göreneklerin ruhunun izi, birkaç kültür boyunca, Neolitik dönemde kadının gebe kalması için erkeğe ihtiyaç duymasının keşfedilmesine kadar geri sürülebilir.

Mülkiyet faktörü, sonraki muhtelif kültürlerdeki aşk nosyonuna da gölge düşürmüştür. Örneğin, Bedeviler arasında romantik aşkın utanç verici bir kusur olarak değerlendirildiği söylenir, çünkü böyle durumlarda insanların sırf eşinden ziyade ailesini ve sülalesini sevmesi beklenmektedir. Bedeviler buna bağlı olarak erkek ve karısı arasındaki duygulanımın kamusal teşhirinden dehşete kapılırlar.

Neolitik dönem öncesi erkek için, seksin tamamen zevk adına ve orgazmın kendi başına bir amaç olarak, bir yiyip içme, ölüm kalım meselesi yoksa, çok özel bir şey olarak var olduğunu eldeki kanıt kırıntılarından tahmin edebiliriz. İlişkinin fiziksel tatmini ve orgazmın sağladığı büyük rahatlama, seks ve eyleme katılan vücut parçaları için saygıya neden olmada yeterli olmuş gibidir. Bu hürmet, dinin habercisi olan fallik kültlerde ve tesadüfen doğum kanalı işi gören fakat her iki cins için de fiziksel zevkin çok özel ve biricik formunun özel alanı da olan vajina tapınmasında açıkça gösterilmiştir.

Zevk adına seks yapmanın Taş Devri insanları için geçerli bir varsayım olabileceğinin en eski kanıtlarından biri, duvara çizilmiş çaprazlama bir grup pembe-kırmızı aşı boyası topağında bulunur. Aşı boyaları Güney Afrika'da Cape kıyılarında, Stilbaat yakınlarındaki Blombos mağarasında keşfedilmiş ve bazı antropologlar tarafından bunun 70.000 yıl önceki ruj olduğuna inanılmıştır. İnsan kültüründe bilinen en eski sembolizm kanıtı olan o şey eğer rujsa, onların teorisine göre, pigment kadınlar tarafından ağızlarının bir vajina gibi görünmesini sağlamak -ve böyle yaparak erkeklere seks yapıp yapmayacakları sinyalini vermek- için kullanılıyordu.

Oysa 50.000 yıl kadar sonra sıra, erken insan cinsellik kültünü destekleyen, daha az muğlak kanıtsal incik boncuk örneklerine gelmektedir (geçen yüz yıl içinde Rusya'dan Fransa'ya kadar çeşitli yerlerde, 30.000 ila 20.000 yıl önceki Buz Devri'ne tarihlenen kadın vücudunun işlendiği 200'den fazla kil heykelcik bulunmuştur). Bu sözde Venüs heykelciklerin yüzü yoktu, fakat büyük göğüsleri, yuvarlak karnı ve dudakları, hatta bir tanesinde

klitorisiyle -gayretli orgazm öğrencilerine özellikle cazip gelen bir keşif- ayrıntılandırılmış çıkıntılı bir vajinası vardı.

Bu tür, belirgin olmayan şeylere bir ipucu, eşdeğer erkek figürlerinin olmamasıdır; mağara resimlerinin (çok sayıda vajinanın) kabataslak grafitisinden ayrı olarak, aynı Neanderthal sonrası Neolitik-öncesi döneme tarihlenen yegâne erkek tasviri (günümüz kadınına eğlenceli gelecek) bir kuklaydı. Bu yüzden, Venüs heykelcikleri, ilkel doğurganlık tanrıçaları ya da bir kadın olma sanatında genç kızları eğitmede kadınlar için yardımcı eğitim aracı ya da aynı gelenekteki heteroseksüel erkekler tarafından yaratılan kendi adına bir sanat olabilir (en azından günümüzde öyledir) –ki kadın formu erkek çıplaklığından hep daha cazip olmuştur.

Ayrıca, heykelcikler mastürbasyon yapmak için eşinden uzak erkeklere yönelik ilk pornografiden, üç boyutlu sayfalardan başka bir şey olmayabilir; her şey bir yana, av gezisindeki Paleolitik erkek niçin otel odasında mastürbasyon yapan iş gezisindeki modern erkekten çok farklı olsun ki? Venüs heykelcikleri ululanan tanrıçalar mıydı yoksa şuh kadın tasvirleri mi? Eski insanların bu heykelcikleri yaparken meramlarını tahmin etmek akademik kuşakları epeyce meşgul etmiştir. Tıpkı porno dergilerin otel odasındaki çöp kutularında bulunma eğiliminde olması gibi, heykelciklerin de sıklıkla çöp yığınlarında kırılmış olarak bulunması, daha çok ikinci ihtimali akla getirmektedir. Fakat hâlâ görece bilinmeyen bir varsayımlar alanındayız.

Orgazm zevkinin tarih öncesi insanın hayatında nasıl bir rol oynadığı konusunda, Taş Devri'nden bu yana az ya da çok dokunulmamış kalan ilkel insanların alışkanlıklarında yaşayan antik seks hayatının tahayyülümüzde yeniden yaratılmasına dayanarak daha belirgin bir bakış elde edilebilir. Örneğin, Blombos Mağarası ruju teorisi, antropologlar tarafından, bazı yaşayan geleneksel toplumlarda belirledikleri seksüel vücut boyama ritüelleriyle temellendirilmişti.

Modern araştırmacıların bize seks hakkında en sağlam kanıtları Cennet Bahçesi'ndeki haliyle sunmalarına baktığımızda, antik, yazı öncesi kabileler üzerine yapılan çalışmaları kendi çağdaş

toplumlarına hiç sevdiremediklerini görebiliriz. Darwin'in Viktorya çağındaki ardılı Alfred Russel Wallace, zamanında bütün dünyada 'vahşiler' diye alay edilen Amazon halkları üzerine çalışmıştı. Wallace zaten insanı maymundan getiren Darwincilerin iddialarıyla travmaya uğramış Viktoryen toplumu, Amazon Havzası 'vahşileri'yle bizim aramızda düşündüğümüzden daha az fark vardır diyerek hepten dumura uğratacaktı.

Hem Batı hem Doğu'daki çağdaş toplumlarda orgazmın ve onun teçhizatlarının takıntı haline getirilmesi, yazısız bir toplumdan herhangi bir gözlemciye garip gelmeyecekti –ve dışarıdan bir değerlendirmeyle, tarih öncesi zaman seyyahına aynı derecede tanıdık gelecekti. O insanlar, bizimki de dahil pek çok toplumda cinsel konular etrafında devam eden kafa karışıklığı, yanlış bilgilenme ve mistifikasyonu da rahatlıkla fark edebilirlerdi. Sonraki bölümlerdeki cinsel bilgiyi evrenselleştirdiği için kendi kültürümüzü kutlama anlayışı öne çıkarılırsa, kültürümüzün bunu ancak kısmen hak ettiğini belirtmemiz gerekir; modern toplumda cinsel konular üzerinde aydınlanmanın genişliğini abartmak çok kolaydır.

Örneğin, Bronislaw Malinowski tarafından 1929 tarihli *The Sexual Life of Savages of North-West Melanesia*'da incelenen, Pasifik kabilesi Trobriandlı'larda baba karşılığı bir kelime yoktur. Bu onların babalık kavramının olmamasından -hayvanların cinsel üremesini tam olarak anlamış olsalar bile- kaynaklanır. Bu kabile insanları, babalık nosyonunu meşrulaştırmanın bir yolu olarak, kendilerine Hıristiyan evliliği tanıtmaya uğraşan Batılı misyonerlere gülüyorlardı. Anlaşılan -Malinowski'yle dalga geçmedilerse, ki bu imkânsız değildir- zamanın Trobriandlılarının gözünde seks yalnızca bir zevk kaynağı olmuştur.

Bugün de, birçok Avustralya aborijini cinsel ilişkiyi çocuk doğurmaktan ayırma eğilimindedir. Bildiğimiz hayat gerçeği bir aborijin kabile kadınına açıklandığında, onlar böyle saçma bir şeyle alay eder, küçümsemeyle, "Erkek solda sıfırdır," mealinde bir lafla cevap verirler. 1960'ların sonu kadar geç bir tarihte, Kuzey Queensland'in Tully River halkı, bir kadının muhtemel baba

tarafından kendisine getirilen özel bir tür mercan balığını pişirdiği ocağın üzerinde oturduğu için gebe kaldığına inanıyordu. Bir başka Avustralya kabilesi, kadının insan eti yenmesiyle gebe kaldığını kabul ediyordu. Papua Yeni Gine'den çok uzak olmayan Hua halkı insanları, hâlâ bir erkeğin gebe kalabileceği ama doğururken öleceği iddiasındaydılar. (Bu iddia, bir kötü beslenme hastalığı, kwashiorkor'un mideyi çok fazla şişiren bir semptomunun tarifi olarak, yakın zamanlarda çürütüldü.) Ayrıca Solomon adalarının Bellonese'leri misyoner çalışmaları onları başka türlüsüne ikna edene kadar, seksin yegâne işlevinin zevk alıp vermek olduğuna ve bebeklerin kadının karnına atasal tanrılar tarafından yerleştirildiğine inanmaktaydılar.

Öte yandan, insanın çoğalmasının nasıl gerçekleştiğine dair belirgin bir nosyon olmasa bile, birbirinden binlerce kilometre uzak çok çeşitli ilkel toplumlarda orgazmca üretilen spermin çok özel ve güçlü bir madde olduğu fikri kök salmış gibi görünmektedir. 1970'lerde antropolog Gilbert Herdt tarafından araştırılan, Yeni Gine'nin Sambia'larına bakılırsa, atalarımız semeni oldukça takıntı haline getirmiş olabilirler. Bu geçici cangıl çiftçileri, spermin çocuk üretiminde çok önemli bir unsur -ayrıca çok saygıdeğer ve kıt bir şey- olduğuna inanırlar. Bir oğlan ileride hem semen hem büyüme üretecek bir iç organla doğar, fakat öyle olabilmesi için daha yaşlı bir adamdan semen alması gerekir. Bu gittikçe azalan kaynağı en fazlaya çıkarmak için, bir kadından bebek yapma kapasitesine sahip, cesur, güçlü erkeği meydana çıkarmak üzere tertiplenen alışılmadık bir homoseksüel heteroseksüel pratik karışımından yararlanırlar.

Sambia erkeğine kuvvetli sperm sağlayan anahtar eylem, erkek erkeğe *fellatio*'dur. Bir dizi kural semen verecek olanı belirler (*fellatio* yapanın kız kardeşinin kocası arzu edilendir; baba kabul edilemez). On yaşlarından itibaren oğlanlar uygun bir vericiden her gün *fellatio* yaparak semen almaya çalışırlar. Bir oğlan alıcı olarak altı-yedi yıl geçirdikten sonra bir verici olur.

Herdt şöyle der: "Yeni Gine Sambia'ları arasında sapık bir bekâr, ergenlik öncesi oğlanlar tarafından emilmek için penisini

sunmayan biridir." Daha büyük yeniyetme, daha küçük bir oğlanla ıssız bir çalılıkta bir buluşma ayarlar, penisini genç erkeğin ağzına verir ve orgazma ulaşır. Bu geleneğin can alıcı kısmı, genç oğlanların çıkan semeni yutmalarıdır. Büyük olan, *fellatio* yapan oğlan, bu işlem sırasında ayakta durarak üst statüsünü gösterir; *fellatio* yapılan onun önünde dizlerinin üzerinde durarak alt statüsünü temsil eder. Bununla birlikte, garip şekilde *fellatio* yapan, farklı koşullarda kurallara uygun olan bu standart homoerotik düetten, çok az seksüel zevk aldığını öne sürer. Zira, adet küçük *fellatio* yapılanın ritüelden esas fayda sağlayan olmasıdır; akranının vücudundan çıkan kıymetli maddeyi mideye indirerek, kendi gelecek semen ihtiyacı için yüksek potansiyelli yakıta sahip olur. *Fellatio* yapan bundan başka, kendisi için belli bir risk alarak spermini verir, çünkü Sambia felsefesinde güçlü, olgun erkekler bile, eğer onu bol keseden harcarlarsa, semenlerinin tükenmesi ihtimaliyle karşı karşıya kalabilirler.

Sambia'ların sperm ritüeli, eşcinselliğin kurumsallaşması gibi görünüyor; bu toplumdaki ergen ve yetişkin erkeklerin genellikle, daha küçük erkeklerin ağzıyla ilgili imge ve fantezilerle erotik olarak uyarıldığı anlaşılmaktadır. Küçük Sambia *fellatio* yapılanların görevlerini yerine getirmekten seksüel bir zevk aldıklarını söylememeleri şaşırtıcı değildir, ama ergenliğe yaklaşırken, içlerinden bazıları bu işlemi uyarıcı bulmaya başlar ve *fellatio* yaparken ereksiyon olur. (Yazık ki, semenin boşa harcanması anlamına geldiği için mastürbasyon tabu olduğundan, bu ereksiyonla yapabilecekleri çok az şey vardır; Sambia'lar düş azması şeklinde istemsiz orgazmın sebep olduğu boşalmayı, kötü ruhların gelmesinin ve onları uyurken baştan çıkarmasının sonucu olarak değerlendirirler.)

Yine de hem Batı hem de Asya'dan pornografik web siteleri, kadınların *fellatio* yaparken hatırı sayılır yoğunlukta zevk alabildikleri bir şey olarak, oral ya da ağız orgazmı dedikleri faaliyeti tartışıyorlar. Bu sitelerin daha okuryazarlara yönelik olanlarında bazı kadınlar, ağızlarında başlayan ve vücutlarına yayılan 'elektrik akımı'na benzer bir şey olarak tanımladılar bunu. Ağız orgaz-

mını savunan, yasalara uygun, pornografik olamayan bir seks sitesindeki (*www.afterglow.com*) muhalif bir seksolojik ses, bunun *fellatio* yaparken kadının bilinçli olmayarak kalçalarını sıkıştırmasının ya da bacaklarını birbirine sürtmesinin sonucu olduğunu, böylelikle klitorisi uyarıp alışılmış bir zirveye yol açtığını savunur. Benzer bir mekanizma pekâlâ genç Sambia erkek *fellatio* yapanlarda da işliyor olabilir.

Böylesine aşikar bir homoseksüel ergenliğe geçiş geleneğine rağmen, hemen hemen bütün Sambia erkekleri heteroseksüel evlilik yaparlar –yalnızca oral seks içeren erken seks hayatlarından keskin bir dönüş söz konusudur yani; kocalara artık karıları tarafından *fellatio* yapılır. Karıları, kendilerinin seksüel olgunluğunu ve özellikle çocuk doğurduktan sonra emzirdiklerinde sütlerini artıracağı inancıyla, onların semenini yutar.

Bu yüzden, yazısız bir halkın ortasında böyle ritüellerin sürmesi boşuna değildir; esas olarak Amerikan Yerlileri ve Güney Amerika halkları üzerine çalışan, ünlü Duke Üniversitesi antropologlarından Raoul Weston La Barre, atalarımıza göre, sperm, kemik iliği ve beyin maddesi, birleşmiş bir hayat özüydü sonucuna varmıştır –Neanderthallere kadar, kökeninin çeyrek milyon yıl geri gittiğini düşündüğü bir inanış.

Fakat artık insanın üremesinin en ince ayrıntıları hakkında bir yanlış yorum olduğunu bildiğimiz şey, babalık kavramını bilen insanları bile yanıltmaya devam eder. Kuzeydoğu Hindistan, Nagaland'daki (yakın zamana kadar) kafa avlayan Sema halkının yaşlıları, gebeliğin defalarca seks yapmanın toplam etkisi olduğunda ısrar ederler. Sambia'lar da benzer olarak, bebeğin bir erkekten gelen düzenli dozlardaki semenle karında oluşturulduğuna inanırlar.

Ayrıca, Pennsylvania Eyalet Üniversitesi antropologlarından Stephen Beckerman tarafından çalışılan, Paraguay'dan Tanzanya'ya kadar yirmiden fazla kabile, bir çocuğun bir babadan fazlasına ait olabileceğine ve ideal olarak da olması gerektiğine inanıyordu. Son yüzyılın ortalarına kadar, Brezilya Amazonlarındaki Canela kadınları hem gebeliği sağlamak hem de babalığı bulanık-

laştırmak üzere tasarlanan festival ritüellerinde kırktan fazla erkekle ardı ardına seks yapmışlardır.

Yine bu kültürde kadın düşmanı bir 'gang-bang' anlayışının (bir kadının bir erkek güruhuyla seks yapması) rahatsız edici imgesi güvenlikle bir kenara bırakılabilir; Canela toplumunda kadının elinin altında pek çok erkek vardır. Bir çocuk yapmak istediğinde, döllenme işinde kocasına yardımcı olacak beş ya da daha fazla favori sevgilisini seçer. Onlardan alınan her parça semenin bebeğe katkıda bulunduğuna inanılır ve anne olmak için katkıda bulunan sevgilileri arasında seksüel becerilerden iyi görünme, iyi şarkı söylemeye kadar arzu edilir çeşitliliği nitelikler seçilir. Canela'lar arasındaki çoklu babalık geleneği nihai olarak ancak, İncil'in Canela diline tercüme edilmesi gibi propagandaya dayalı yöntemlerle, bu yöntemin ahlâken yanlış olduğuna kendilerini ikna eden misyonerler -özel mülkiyete tamamen yabancı bir nosyon olduğunu öğreten, kap kacak gibi maddeleri değiş tokuş eden tüccarlar- tarafından yok edilmiştir.

Kolombiya ve Venezüella'daki Bari kabilesinin evli kadınları, bir çocuk doğurduklarında 'babalar'ın listesini yüksek sesle anons ederler. Söylendiğine göre, yaşlı Bari kadınları kendi hayatlarının sevgili yoklamalarını hatırlayarak kıkırdar ve birbirlerini dürtüklerlermiş. Aynı bölgedeki Curripaco halkı arasında gebeliğe, birçok erkeğin katıldığı büyük bir işbirliği gerektiren bir işlem olarak bakılır. Fakat hâlâ bu işlemi tanımladıklarında, Beckerman'ın çalışma arkadaşı, Güney Afrika, Doğu Londra Üniversitesi'nden Dr. Paul Valentine'in 'tatmin olmuş bir ifade' olarak tanımladığı şeyi takınırlar –çoklu baba 'gebeliği'nin iş ve zevkin nihai çakışmasını temsil etmesinin bir işareti.

Çoklu babalık şaşırtıcı bir inançtır; fakat garip bir şekilde Charles Darwin'in bu inanca bir itirazı olmayacaktır. Döllenmenin tek bir sperm tarafından saniyesinde meydana getirildiği 19. yüzyıl kadar geç bir tarihte hâlâ anlaşılamamıştı. Yine de, böyle fikirleri antropologlara söyleyen sofistike olmadıkları varsayılan insanlar, Batı saflığının derecesini test ederek, hassas ve utandırıcı konularda diplomatik olarak, gerçekte araştırmacıların zararı-

na bir şaka mı yapmışlardır, ya da 'rafine' Batılıların hoşlanmadığını ya da hoşlanamayacağını hepsinin bildiği bir şey, bir günde birçok orgazm olmanın zevki hakkında ketum mu olmuşlardır –bu sorular cevaplanmamış olarak durmaktadır.

Bu konunun, Herdt'in kendisini Sambia'ların homoseksüel pratiklerini araştırmada özgür hissettiği Papua ve Yeni Gine'de yapılan bir yığın öncü antropolojik çalışmadan sonraki onyıllara kadar açıklığa kavuşmaması pek önemsiz olmayabilir. Hatta 20. yüzyılın ortalarından sonlarına kadarki akademik araştırmalarda, Batı toplumunda böyle bir konuyu incelemek uygun görülmemiştir. Sheffield Üniversitesi hayvan bilimcilerinden Tim Birkhead, sperm rekabetinin merkezi evrimsel konusunda 2000'de yazdığı kitabın önsözünde aynı noktaya değindi; uzun zamandır, saygıdeğer bulunmadığı için üreme konularına dair bilimsel çalışmalar genellikle yakın zamandadır.

İzole halkların çoklu babalık fikrini muhafaza etmesinin bir başka sebebi -seksten büyük zevk alan herkese izin verilmesi olgusunun ötesinde- bu geleneğin istikrar sağlayıcı ve önemli ekonomik ve sosyal faydalarının olmasıdır. Birden fazla babası olan Bari çocuklarının, kıtlık zamanlarında birkaç kaynaktan yiyecek armağanı alarak, yetişkinliklerinde hayatta kalmaları çok daha muhtemeldir. Bari erkekleri de sıtma ve veremden genç ölme eğilimindedirler. "Bilirsiniz ki, ölürseniz çocuğunuzun en az birine bakma yükümlülüğü duyan birkaç başka adam vardır," diye açıklar bu durumu Beckerman. "O yüzden karınız bir sevgili aldığında oralı görünmemek, hatta şükranlarınızı sunmak, satın alabileceğiniz yegâne sigortadır."

Kendi garip kabile geleneklerimizden kopmuş olmaktan hâlâ biraz uzaktayız. Tully River aborijinleri balık kızartma eylemiyle gebe kalan kadınlardan söz ederlerken, aslında İsa'nın bir bâkireden doğduğuna inandığını ifade eden Batılı bir Katolikten daha saçma bir şey söylemiş olmaz. Modern bir antropologun yorumladığı gibi: "Şayet Bâkire Doğum'a inanıyorsak, dindarızdır; aynı şeye başkaları inanıyorsa, geri zekâlıdır."

Modern dünyadaki eğitimli ateistler de, belli seksüel davranışların tabu olup olmaması konusunda kararsız kalabilirler. Örneğin, yazarla görüşme yapan bir Glaskow ebesine göre, bazı orta sınıf Batılı anneler, çocuklarının seksüel hislerini geliştirme ve artırma -ya da uykuya geçmeleri- ümidiyle çok küçük erkek bebeklerine diğerkamlıkla mastürbasyon ya da *fellatio* yapma pratiği sürdürürler (göreceğimiz gibi, bu uygulama Güney Pasifik'de iyi bilinir). Fakat bu antik halk pratiğini bir miktar suçlulukla ifa ederler –çünkü böyle bir şeyin *inter aila* (başka şeylerin yanı sıra) aynı hareketi küçük bir kıza yapan bir babaya uzun süreli hapis kararı çıkması için yeterli olacağının farkındadırlar.

Cinselliğimizle huzur içinde olmaya hâlâ çok yolumuz olduğunu doğrulamanın yanında, bazı ilkel halklar arasındaki takdire değer seksüel saflığın paralel kanıtları da bulunmaktadır. Bunlar uzak atalarımız arasındaki seksin kaba, erkek merkezli 'mağara adamı'na özgü formunu muhafaza edebileceğimiz yönündeki her fikrin yanıltıcı olduğunu akla getirir. Kadını duygusal olarak uyarırken, erkekleri kendi orgazmını ertelemeye teşvik eden bir geleneği olan daha az gelişmiş toplumlar, seksüel bakımdan daha az demokratik gelenekleri olan kültürler kadar iyi belgelenmiştir.

Faydalı tarih öncesi seksin varlığının kimi işaretleri, mesela Kalahari'nin ve orta Hindistan düzlüklerindeki aborijinal bir halk olan Muria'nın, !Kung yerlileri üzerine yapılan antropolojik çalışmalarından derlenebilir. Bu insanlar birbirlerinden devasa mesafelerle ayrılsalar da, cinsel inançları ve pratikleri kayda değer derecede benzerdir –ve bu yüzden onlar insanlığın şafağındayken, cinsel kültürlerindeki yankıların alıkonduğuna güvenmek makul bir yaklaşım sayılabilir.

!Kung ismindeki ünlem işareti, dil ve ağzın üstü arasında bir boşluk oluşturup sonra dilin şaklatılmasıyla yapılan bir patlama sesini temsil eder (tabii bu konuda, !Kung erkeklerinin genellikle her zaman yarı erekte olmayı becermeleri de eşit derecede bir açıklamadır). Bu sürekli ereksiyon halindeki Bushman'lar bebeklerin adet kanıyla semenin karışımından üretildiklerine inanırlar; kadınların adet dönemindeyken hamile kalmaları pek mümkün

olmadığından, ne kadar az !Kung'un hamile kaldığı sorunu ortaya çıkar. Fakat kabile seks konusunda son derece pozitiftir; onu hem bir hayatta kalma ve hem de zevk aracı olarak yiyecekle eşitlerler. !Kung kadınları orgazm talep ederler; eğer bir adam 'işini bitirmişse' kadın da tatmin olana kadar sekse devam etmelidir derler. Bir kız düzenli seks olmadan büyürse, aklını kaybedeceğine ve sonunda ot yiyip öleceğine inanırlar. !Kunglar oral seks yapmazlar, fakat hem kadınlar hem de erkekler enerjik bir şekilde mastürbasyon yaparlar.

20. yüzyılın ortalarında Oxford'dan eğitimli antropolog Verrier Elwin tarafından incelenen, Muria toplumunda seks, evli olsun ya da olmasınlar, kadın için erkek tarafından icra edilen bir görevdir. Misyoner olarak Hindistan'a giden dindar bir Hıristiyan olan Elwin Hinduizme dönmüş, bir Muria kadını olan Kosi'yle evlenmiş ve hayatının çoğunda bu insanların arasında yaşamıştır. Orada, cinsel eşitsizliğin olmaması, sorumlulukların eşit olarak paylaşılması gibi kabile geleneklerinin 'uygar' toplumlarınkinden daha üstün olduğuna kanaat getirmiştir.

"Muria'ların seks konusunda basit, masum ve doğal bir tutumu vardır," diye yazar Elwin. "Seksüel ilişki iyi bir şeydir; sağlıklı ve güzeldir; doğru insanla [birbirleri için tabu olmayan bir erkek ve kadın] doğru zamanda (adet dönemi dışında ve yasak günlerden kaçınarak) ve doğru yerde yapıldığında... hayattaki en mutlu ve en güzel şey olduğuna inanırlar. Seksin iyi ve normal olduğuna dair bu inanış Muria'lara bir yumuşaklık verir. Penis ve vajina *hassi ki nat*'dır, birbirleriyle 'eğlenceli bir ilişki' içindedir deyişi, durumu çok güzel anlatır. Seks büyük eğlencedir... genital organların dansıdır; sevgilinin kollarında vecd içinde sallanmadır. Çok yoğun olması da gerekmez; mülkiyetçilikle azaltılmamalı ya da kıskançlıkla kirletilmemelidir."

Elwin tarafından derlenen bir Muria atasözü şöyledir: "Kadın topraktır; erkek onu süremez" –Elwin'e göre bunun anlamı, nasıl ki tek bir saban toprağı kazamazsa, hiçbir adamın da bir kadını gerçekten tatmin edemeyeceğidir. Elwin, Muria'ların seksüel zevke bir kadın hakkı, onun adet ve çocuk doğurma acılarının tela-

fisi olarak baktığı sonucuna varır. Ayrıca, Muria kadınları cinselliklerini erkeklere karşı bir hakimiyet ve boyun eğdirme aracı olarak kullanırlar. Öte yandan kuşkucular, anlatılan gelenek içinde Elwin'in Kosi'ye geçici alternatif olarak, bir başka kadın, köy başkanının kızı Leela'yı almasını bir kenara not edebilirler.

Amazon havzasından 6.000 kilometre uzakta, 1970'lerde Nashville Vanderbilt Üniversitesi antropoloji profesörü Thomas Gregor tarafından incelenen, çalılık çiftçiliği yapan Mehinacu halkı için seks başlıca boş zaman meşgalesidir. Gregor, Mehinacu kabile üyelerinden seksüel düsturlar derlemiştir: "Taze balık aptallaştırır ama seks her zaman eğlencelidir" ve "Seks hayata canlılık katan biberdir" gibi. Fakat Mehinacular için seks erkeğin boşaldığı an sonlanır, ki bu da ümit verici bir durum gibi görünmez. Mehinacular klitorisin seks sırasında sertleştiğinin ve bir zevk mahalli olduğunun gayet farkındadırlar. Ama kadın orgazmı için bir ifadeleri ya da kelimeleri yoktur, onların orgazm olmadıklarını ileri sürerler. (Batı'da en mükemmeli olmasa bile, en azından kadın orgazmı gibi bir terim geliştirdik.) Onlarda romantik aşk kavramı da yoktur. Radyoda bir Portekiz şarkısı duyduktan sonra, Mehinaculardan biri Gregor'a sormuş: "Bütün bu 'Seni seviyorum, seni seviyorum'lar neyin nesidir? Anlamıyorum. Hoşuma gitmiyor. Beyaz adam kendini niçin budala yapıyor?"

Güneybatı Pasifik'in Malenezya adalarında, kadın orgazmı karşılıklı mastürbasyonla gerçekleştirilir; duhuli seks ancak eşzamanlı zirveden hemen önce başlar. Bu arada Cook adalarının en güneyindeki Mangaia'daki bir başka Pasifik halkı, son derece erotik bir kültürden hoşlanırlar. Adadaki on üç-on dört yaşlarındaki küçük oğlanlar, yaşlı kadınlar tarafından erotik sanatlarda eğitilirler. Tipik olarak 'iyi' bir kızın on üç-yirmi yaş arasında üç-dört sevgilisi vardır ve bütün kadınlar ilişki esnasında, genellikle birkaç kez orgazm olduklarını söylerler.

Mangaia'nın cinsel kültürü 19. yüzyıl antropologlarınca biliniyordu, fakat kendi hakim anti-seksüel kültürleri içinde incelenmek açısından münasebetsiz bir konuyu temsil etmekteydi. Zamanında Mangaialılar sert ve merhametsiz olarak bilinirlerdi;

1777'de adayı 'keşfettiğinde' kaptan Cook'a özel bir vahşi karşılama töreni hazırlamışlardı. Bu yüzden burayı sekste gevşek tavırlarıyla meşhur ada yapmak, Amerikalı bir antropolog olan Donald S. Marshall'a kaldı. Onun büyük eseri 1971'de "Sexual Behavior on Mangaia", *Human Sexual Behavior. Variations in the Ethnographic Spectrum* içinde yayınlandı.

Marshall, genç erkek Mangaialılara, birkaç ilişki tekniği, artı *cunnilingus*, öpüşme ve meme emme ve her zaman kendileri boşalmadan önce partnerlerinin birkaç kez -yalnızca partnerinin zirvelerinden biriyle aynı zamanda- orgazm olmasını sağlamalarının öğretildiğini söyler. Oğlanların eğitimi yaşlı bir kadınla pratik bir ilişki dersiyle sona erer. Mangaia oğlanlarının seks derslerine dikkat vermeleri umulur; seksüel bakımdan dikkatsiz oldukları kanıtlanan erkekler, sahip oldukları sevgililerini hemen daha becerikli erkeklere bırakmaya müsaittirler ve *en passant* (bir de) kadınlar sıklıkla başarısız sevgilinin itibarını kasten mahvetmekte bir sakınca görmezler. Mangaia kadınlarının evlenmeden önce birkaç partneri vardır.

Mangaia'da kızlar da yaşlı kadınlar tarafından eğitilirler; fakat orgazmın bir kadınla 'öğrenilmesi gerektiği'ne, ancak ona nihai olarak becerikli bir adamın yardımıyla ulaşılacağına inanılır. Adada mükemmel seks 5 dakikadan fazla olmayan ön sevişmeden, bunu takip eden ve kadının aktif biçimde katılıp, iki ya da üç kez orgazm olmasını sağlayan 15-20 dakikalık enerjik itip kakmadan ibarettir. Kadınların son orgazmı erkeğinkiyle kesinlikle çakışmalıdır. Tipik on sekiz yaşındaki Mangaia çifti, haftalık ortalamanın yalnızca on dörde düştüğü otuzlarına kadar, her gece üç kez sevişir.

Daha sonraları Batılı seksüel araştırmacılar, 1000 sakini ve bir avuç zevk sahibi turisti olan Güney Pasifik cenneti Mangaia'nın neredeyse sürekli özelliği haline gelmiştir. Herhangi bir dinsel yapının dışında var olduğundan, bu adanın seksüel (artık geniş olarak Judeo-Hıristiyan) gelenekleri özel bir ilgi alanı olmuştur. Bu adanın alışkanlıkları dinsel bir göreve düşkünlükten ziyade, kendi namına bedensel bir zevkte bulunmuş neşeyi yansıtıyor gibidir.

Mangaia'nın seks hayatı Batı toplumunda çocukların cinselliğine daha liberal bir yaklaşım için ideal olarak da gösterilmiştir. Hawaii Üniversitesi Çocuk ve Ergen Psikiyatrisi bölümü başkanı Dr. Alayne Yates 1982 tarihli kitabı *Sex Without Shame: Encouraging the Child's Healthy Sexual Development*'da Mangaia hakkında şöyle yazar: "Çocuklar bütün aile üyeleri tarafından sevilip şımartılan özel insanlardır. Çıplak genital organlar oyun olarak ya da rastgele uyarılır ve minik penisin dille manipülasyonu yaygındır... Mahremiyet bilinmez; her kulübe her yaştan beş ila on altı aile üyesi barındırır. Ergen kızlar sıklıkla geceleri sevgililerini alır ve ebeveynler 'birbirlerine çarparlar', öyle ki küçük çocuklar ıslak genital organların şaplamasıyla uyanabilirler. Yetişkinlerin çocuklarla seks hakkında konuşması nadirse de, erotik nükte ve imalar yaygındır."

Dr. Yates şöyle devam eder: "Üç-dört yaşında çocuklar biraraya toplanırlar ve kendilerine yoğun tropikal çalılığın gizemi açıklanır... Seks ağaçların altında yeşermeye başlar ve cinsel ilişki her an başlayabilir... Küçük oğlanlara ergenlikteki daha büyük erkekler tarafından... öpüşme ve göğüsleri emme gibi teknikler öğretilir. Kayganlaşma anlatılır ve kendi boşalmasından önce partnerini birkaç kez zirveye ulaştırma yöntemleri öğretilir."

Mağara adamı seksinin her şeyden önce muhtemelen diktatörce ve kaba olduğuna inananlar için, Mangaiaların görünüşe göre serbest seks hayatlarında pek çok kanıt vardır. Marshall karanlık yüzün izinden daha fazlasını ortaya çıkarmıştır.

Mangaia kadınları rastgele seks arzularında erkekleriyle eşit gibi görünseler de, Marshall'a göre Mangaia erkekleri önüne gelenle yatmakta kadınlardan çok daha başarılıdırlar: "Ortalama bir kızın on üç-yirmi yaş arasında en azından üç-dört sevgilisi vardır, oysa ortalama bir oğlanın sevgililerinin sayısı ondan fazladır." Marshall bunlara, oğlanların deneyimlerini artırmak için sık sık komşu adalara seyahat ettiklerini ekler. Bu yüzden Mangaia kültürü Batı kültürlerinden daha uçkuru gevşek olabilirken, erkek yine de onun cömert sınırları içinde kadından daha uçkuru gevşek olmak için kendisine izin vermektedir. Marshall,

Mangaia erkeklerinin doğal olarak kendi halkından kadınlardan daha sık seks arzuladıklarına inandıklarını da keşfetmiş ve sonunda şu sonucu çıkarmıştır: "Bazı kocalar boyun eğdirmek için karılarını döverler."

Mangaia rutin olarak aşırı cinsel serbestlik lehine standart bir argüman olarak kullanılsa da, Marshall'dan bu yana araştırmacıların gözünden düşen bir ölçüt olmuştur. Adanın şiddet içeren yanı artık, akademik ilgi için seksüel bakımdan her şeyin serbest görülmesinden daha caziptir. New Hampshire Üniversitesi'nden sosyolog Murray Strauss, US National Institute of Mental Health için aile içi şiddet üzerine bir projenin parçası olarak yakınlarda yayınlanan raporuna başlık seçerken, bir Mangaia kadınından alınan bir cümleyi tercih etmiştir: "Beni dövmezse, sevdiğini nasıl anlarım?"

6
ORGAZMIN EVRİMSEL PARADOKSU

"Kırk iki yaşındaki Kim ilk sevgilisinin ona yeri göğü sarsan orgazmlar yaşattığını söyledikten kısa süre sonra, Sex and the City*'nin yıldızı Kim Catrall ve kocası Mark Levinson ayrılmıştı. Üçüncü evliliğin yıldızı Mark'ın artık sekse kafayı taktığını iddia ediyordu. Onunla* Satisfaction: The Art Of The Female Orgasm *adlı bir kitabın yardımcı yazarlarıdır."*

(ABD dedikodu yazarı Cindy Adams'dan aktarılan 2002 Aralık haberi)

Takip eden bölüm pek çok açıdan bu kitabın kalbidir. Çünkü bundan sonraki bölümde, iki cinsin cinsel arzularının ve orgazm duyumlarının nasıl birbirinden ayrıldığını; ister kadın kültürel sınırlamalardan ve tabulardan, fiziksel ve sosyal durumdan azade,

doğal olarak erkek kadar uçkuru gevşek ve haz merkezli olsun, isterse erkekten çok farklı olan kadın orgazmının doğası, özel bir üreme yararı olan Darwinci bir adaptasyon yoluyla gelişmiş olsun, isterse de zevkli olsa bile manasız bir biyolojik gariplik olsun, bunun toplumumuzun düzenlemiş olduğu yolların bazılarını nasıl izah edebileceği açıklanmaya çalışılacaktır.

"İlişki arzusu, türü yaşatan ruhtur," diye yazar Schopenhauer. Meğer ne karmaşık bir dahiymiş. Bir dizi şeytani yetenekli evrimsel hileyle ya da belki kültürel faktörler ya da ileri derecede düzenbaz bir Tanrı'nın kasti tasarımınca şekillenen tesadüflerin saptırmasıyla, kadın ve erkeğin tamamen farklı cinsel arzuları, farklı cinsel deneyimleri ve farklı cinsel hedefleri olmuştur. Ayrıca, insanoğlunun ortaya çıkmasından bu yana, seksten her zaman farklı beklentiler duyulmuştur. Erkek ve kadının hep farkında olduğu gibi, orgazmın tadını çıkarmak için her zaman bir diğerine fiilen ihtiyaç duymazlar.

Yine de tarih öncesinden günümüze dek, bu iki farklı kabile bir diğerinin dostluğunu aramaya devam eder ve hayatlarının çoğunu birlikte geçirirler; farklı deneyimlerinin olduğu bir aktivitede, seksüel ilişkideki ortak duygusal varoluşlarının büyük kısmını temel alırlar. Türü yaşatan ruh, ezici çoğunluğumuzun homoseksüel olmamasıdır –ki, şu ya da bu sebeple, başkalığın karmaşık cazibesi her zaman seksüel uyuşmanın zahmetsiz zevkine üstün gelir ve türün devamlılığı bu şekilde teminat altına alınır.

Erkek ve kadındaki orgazm arzusu arasındaki en çarpıcı ayrılığın duygusal ya da fiziksel nitelikli olması, artık kesinleşmiş bir bilgidir. Duygusal cephede kadının önce âşık olduğu, sonra şehveti keşfettiği, erkeğin şehvete kapıldığı ve ancak onun peşinden aşkı öğrendiği aksiyomatiktir. Başka türlü söylersek, doğru ya da değil, yaygın, kültürler aşırı, popüler bir algı söz konusudur: Kadın ancak pelvik bölgedeki nöral bir arzunun rahatlamasıyla birlikte uygun şekilde gerçekleşecek romans, duygulanım ve güvene karşı genel bir istekle yola koyulur; oysa erkek, ancak romans, duygulanım ve güven içinde uygun şekilde gerçekleşecek pelvik bölgedeki nöral bir arzuyla yola koyulmaktadır.

Erkek ve kadın orgazmı arasındaki en temel fiziksel ayrılık çok belirgindir. Seksoloji sahnesine ilk 1948'de çıkan Kinsey'in *Sexual Behaviour in the Human Male*'da tanımladığı açık bilgiyi alalım: "Erkek esas olarak, dışarıda olan ve duhuldeki gibi sürtünmeye sebep olamayacak klitoris bölgesine değil, vajinaya sürtünme yoluyla orgazm olur."

Ya da aynı çalışmanın diğer ana sonucuna bakalım: "Belki bütün erkeklerin dörtte üçü için, orgazm cinsel ilişkinin başlamasından sonraki iki dakika içinde gerçekleşir." (Bazı erkeklere oldukça etkileyici gelecek bir zaman!) Ya da on beş yaşındaki bir oğlanın orgazm oranına denk olabilmesi için ortalama bir kadının yirmi dokuz yaşında olması gerektiği ispatlanabilir bir olgudur (Stephen Jay Gould'un *Male Nipples and Clitoral Ripples*'de yazdığı gibi, erkek ve kadınlar anatomik olarak çok benzer yaratılıştaysa, dikkat çekici bir eşitsizlik). Kadında bir dakikanın üzerinde zirveler bilinirken, tipik erkek orgazmı birkaç saniyeden fazla sürmez.

Gould'a göre: "Erkek ve kadınlar ayrı varlıklar değildir, doğal eleme tarafından bağımsız olarak şekillendirilmiştir." "İki cins de tek bir ana planın çeşitlemeleridir... Erkek ve kadın arasındaki dışsal farklar, cinsiyeti kolayca belirlenemeyecek kadar genel olan embriyonun ilk aşamalarından itibaren tedricen gelişir. Klitoris ve penis bir ve aynı organdır, erken formda özdeştir fakat sonradan erkek fetüste testesteronun etkisiyle genişler. Benzer olarak kadının dış dudakları ve erkeğin testis kesesi de aynı yapıdadır, küçük embriyoda ayırt edilemez fakat erkek fetüste sonradan genişleyip kıvrılır ve orta hat boyunca uzar."

Yapıdaki bu benzerliklere rağmen, kadın nezdinde cinsel ilişki orgazm üretmenin etkisiz bir yoludur. 1967'deki *The Naked Ape* kitabında Desmond Morris'in yazdığına göre, uzak atalarımızın çocuk doğurma yaşının piki olan on beş yaşında, 19. yüzyıl kadınlarının yalnızca yüzde 23'ü mastürbasyon ya da seks yoluyla, herhangi bir şekilde orgazm yaşamıştır. Morris yirmi yaşındaki -ecdadımız için yaşlılıkta- kadınların yalnızca yüzde 53'ünün orgazmı bildiğini; kadının seksüel piki olan otuz beş yaşta bu oranın ancak yüzde 90'a ulaştığını iddia eder.

Modern araştırmacıların çoğu bu nahoş 1960 istatistiklerinde önemli bir iyileşme göstermemiştir. QueenDom.com'un 15 bin kişilik anketi, ilişki esnasında erkek ve kadının orgazm deneyimi arasında temel bir farkın varlığını destekler. Hâlâ kadınların orgazm olması daha az muhtemeldir. Yalnızca yüzde 42 çoğu zaman orgazma 'ulaştığı'nı bildirirken, kadınların yüzde 26'sı ilişki sırasında 'nadiren ya da hiç' orgazm yaşamadıklarını söylemişlerdir. Erkekler için 'seks esnasında' orgazma ulaşma oranı yüzde 89'dur; erkeklerin yalnızca yüzde 2,5'u zirveye ulaşma problemi bildirmiştir. Web sitesi şu yorumu yapar: "Bu sayılar göz önüne alındığında, kadınların cinsel ilişki sırasında orgazm problemi yaşaması 10 kat daha muhtemeldir."

Mastürbasyon oranları kırk yıl önceki Morris'in verilerine göre bir iyileşme gösterir ve muhtemelen mastürbasyon yapılması ve/ya izin verilmesi tabusunda bir gevşemeyi yansıtır. 1999'da, kadınların yüzde 77'si orgazma ulaşmak için her zaman ya da çoğu zaman mastürbasyon yaptığını, yüzde 10,5'u nadiren, hemen hemen hiç ya da hiç yapmadığını söylemektedir. Erkekler için benzer mastürbasyon 'başarı' oranları yüzde 92 ve yüzde 2'dir. Aynı rakamlara daha az pozitif bakılırsa, mastürbasyon yaparken bile, orgazmın bir dereceye kadar sorun olmasının kadınlarda erkeklerden beş kat daha muhtemel olduğu hâlâ bir gerçekliktir.

QueenDom rakamlarının açıkça yansıttığı gibi, erkek âdeta orgazmik zirveyi garantiler ve ilave olarak bazı psikolojik ve fizyolojik bozukluklardan mustarip olmadıkça, on-on bir yaşından sonra, sıklıkla daha küçük yaşlardan itibaren orgazm olabilir. Bununla birlikte, erkek mekanizması kadın partnerine 'klasik', duhul neticesinde bir orgazm için zayıf da olsa bir şans vermekte genellikle hızlı ve etkili değildir. Sonuç olarak, kadın için orgazm, düz üreme ilişkisinden çok daha sık olarak çeşitli mastürbasyon yöntemleriyle elde edilir. Fakat sanki bu fiziksel uyumsuzluğu telafi etmek ister gibi, doğa ona el altından mastürbasyonla ulaşılan kat kat yoğun kadın orgazmı bahşetmiştir.

Öte yandan, duyguların arenasında kadın ve erkeğin orgazm beklentileri ve duyguları arasındaki uçurum daha da açılır. Bu-

nun yazı-öncesi dönemdeki atalarımız için doğru olup olmaması bir varsayım meselesidir, fakat yine yaşayan ilkel kabilelerden elde edilen kanıtlar bizi, geniş ya da dar böyle bir körfezin her zaman olmuş olması sonucuna doğru götürmektedir.

Gündelik deneyim ve anekdota dayalı kanıtların kuvvetli şekilde ortaya koyduğu gibi, insan erkeği ilişkiye, çift olmaya, güvene ve tekeşliliğe daha az önem verip, orgazma büyük ilgi göstermeye *eğilimlidir*, oysa kadının eğilimi ilişkiyi, çift olmayı, güveni ve tekeşliliği *per se* (kendi başına) mekanik orgazm tatmininin önüne koyma *yönündedir*.

Araştırma verileri bu önermeyi desteklemektedir. QueenDom oylamasına katılanlara orgazmın onlar için ne kadar önemli olduğu sorulur. Site editörünün yorumu şöyledir: "Bu soruyu iki farklı perspektiften sorduk: Orgazma ulaşmak SİZİN için ne kadar önemlidir ve orgazma ulaşmak PARTNERİNİZ için ne kadar önemlidir? Kadınların yalnızca yüzde 10'u KENDİLERİ için orgazma ulaşmanın son derecede önemli olduğunu söyledi fakat kadınların yüzde 41'i partnerlerinin orgazma ulaşmasının son derecede önemli olduğunu söyledi. Başka bir deyişle, partnerlerinin orgazma ulaşması dört kat daha önemlidir. (Bu, partnerlerinin orgazmını düzenleyen erkeklerin önemini azaltmak değildir; karşılıklı zevk almada kadından *daha* stresli oldukları bilinmesine rağmen, cevap veren erkeklerin yüzde 48'i partnerlerinin orgazma ulaşmasının son derece önemli olduğunu bildirdi. Aynı zamanda, oylamadaki erkekleri yüzde 27'si orgazmın onlar için son derece önemli olduğunu söyledi. O yüzden rakamların yansıttığı şey, muhtemelen kadınlardan çok erkeklerin, seksin özü olarak, orgazma *çok yönlü* bir ilgisinin olduğudur.)"

Kadınların daha uzlaşmacı (kolaylık gösteren) doğaları, 1966 tarihli makalesi *A Theory of Female Sexuality*'yle tanınan Mary Jane Sherfey gibi radikaller tarafından bile kabul görmektedir: "Bir kadın, herhangi bir orgazm ifadesinin yokluğunda bile, duygusal olarak tamamen tatmin edilebilir." (1972'deki *The Nature and Evolution of Female Sexuality* kitabında bu saptamaya bir ekleme yapar: "Kadın kendi orgazm kapasitesinin büyük-

lüğünün farkında olmadığından, tatmin edilmeyi genellikle kendi kendine arzular.")

Feminist teorisyenler kadınların eğiliminin küçük bir keyifsizlik namına her zaman orgazma öncelik verme eğiliminde olmadığını ve bildiğimiz kadarıyla, tarih öncesindeki seksüel bakımdan doymak bilmez, uçkuru gevşek kadın modellerinin tamamen doğru olabileceğini söylerken, modern zamanların araştırma kanıtları böyle bir bakışı desteklemeyi kesinlikle reddeder. Shere Hite *The Hite Report*'da, ilişkide düzenli olarak orgazma ulaşsalar da ulaşmasalar da, yaptığı ankete cevap veren kadınların çoğunluğunun seksten hoşlanmak için birincil sebepleri olarak, orgazmdan ziyade duygulanım, yakınlık ve aşka değindiklerini söyler. Kadınlar elbette orgazmın, seksin yol açtığı en önemli bedensel hoşnutluk olduğunu da söylemediler; önemli bir çoğunluk tarafından tercih edilen fiziksel duyum, duhul ânıydı.

Netice olarak, pek çok kadın için orgazm aşırı değer verilen bir duyumdur. Britanyalı gazeteci Lucretia Steward şöyle yazar: "Pek çok durumda yolculuğun varıştan daha iyi olduğuna inandığımdan, kişisel olarak her zaman orgazmın önemini abartmanın mümkün olduğunu düşündüm. Her budalanın bildiği gibi, bir aşk hadisesinin en iyi aşaması sürekli, taşkın, tatmin edilmemiş bir arzu durumunda olduğunuz, ilk aşamalarıdır. Bir erkek seni nasıl tatmin edeceğini bir kez öğrenince ortada gizem kalmaz ve içinde can sıkıntısı tohumları barındırır."

Daha önce Madeline Gray *The Normal Woman* adlı kitabında ('olgun' vajina orgazmı yaşamamış olsalar bile normal kadınların 1960'ların Sigmund Freud kültünün ağırlığı altında olduğunu anlatır) şöyle yazarak hararetli bir tartışmaya yol açmıştı: "Yani, kadın orgazmı sadece seks ilişkisinde sinirlerle ilgili bir zirvedir... Tahıl kutusuyla birlikte gelen bir tür zevk ödülü olarak düşünülebilir. Ödül oradaysa çok iyidir, ama yoksa da tahıl değerli ve besleyicidir."

Bütün kültürlerde kadın için, tekil bir seks eylemi sırasında, tamamına erdirme çok tali bir amaçken, yolculuk (kur yapmadan ön sevişmeye kadar) çok önemliymiş gibi görünüyor. Fakat bir

kadının seks hayatına şöyle bir bakınca, amaçların -aşkı, güvenliği, entelektüel paylaşımı, yakınlığı, güveni, çocuklar için iyi bir çevreyi sürdürmek, vb.- bireysel yolculukların, izole hoşnutluk anlarının toplamından daha önemli olduğu görülür. Bu açık gerçeklik genel -ve muhtemelen doğru- olarak kadına, seksüel armağanını, seks uğruna seksten ziyade, güvenlikle değiş tokuş eden, 'tacir' olarak bakılmasına katkıda bulunmuştur.

Bunun tersi, erkekler için her iki durumda da geçerlidir. Kadınların çok değer verdikleri neredeyse bütün hedefleri, erkekler görece az sayıda ve kısa, orgazmik 'tepe' uğruna sıklıkla geniş bir parametreler yelpazesinde -en aşırı durum fahişelerdir- elverişsiz olan partnerle dengeleyebilirler.

Tim Birkhead gibi bir zoologun gözünde, kadın ile erkek arasındaki bu ayrılığın biyolojik bir rasyonalitesi vardır; Birkhead'e göre, erkekler asıl olarak ne kadar yumurta dölleyebildikleriyle, kadınlar kendilerini dölleyenlerle ilgilenirler. Cinslerin fark vurgusu, her cinsin manastır düzenine katıldığında bile bile feragat etmeyi seçmesindeki zevkten daha iyi resmedilemez. Keşişler erkeğin orgazmın gerilimi azaltan fiziksel 'iç çekmesi'ni arzulamasını terk eder ve onun için dua ederler (ya da biz durumun böyle olduğuna inandırılırız); kadın refakatçi için arzudan kurtulmanın onaylanmış bir yolu yoktur. Öte yandan, rahibeler ilişkilerden sarfı nazar eder ve onun yerine İsa'yla 'evlenirler'.

Daha erkeksi model cinsel hayat tarzının kültürel ve siyasal gerekçeleriyle yapılan bilinçli seçimlerde bile, kadında romans ve istikrara doğru kimi baş eğmez, atalardan kalma itkileri azaltıyor gibi görünmez. Amerikan *Redbook* dergisi tarafından 1977'de yapılan 100 bin kişilik yoklama sonuçlarını özetleyen Tarvis ve Sadd, kendi zamanları için devrimsel bir bulgu ortaya koydular: Daha maceracı ve deneysel cinselliği olan kadınlar evlenmeden önce hiç seks yapmamışlarsa (ki pek çoğu yapmamıştı), sevdikleri ve sonradan evlendikleri bir erkekle seks yapan kadınlardan daha az orgazm oluyorlardı. Örneğin, *Redbook*'a cevap verenler arasında, bir dizi tek gecelik ilişkisi olanların yüzde 77'si hiç orgazm olmadıklarını söylemişlerdi; buna karşı istikrarlı bir part-

nerle sık sık seks yapan kadınlarda oran yüzde 23'e iniyordu. Tarvis ve Sadd, Doris Lessing'in *The Golden Notebook*'undan şu alıntıyı yaparlar: "Orgazm bizim gözümüzde ne ifade eder? Özgürlük diyelim ama hakikat, erkeklerin umurlarında olmayan bir kadınla birlikte olduklarında sertleşmeleri, fakat bizim erkeği sevmedikçe orgazm olmamamızdır. Bunun neresi özgürlük?"

Santa Barbara, California Üniversitesi antropoloji profesörü ve seks hakkında en güvenilir kitabı yazdığı geniş kabul gören *The Evolution of Human Sexuality*'nin yazarı Donald Symons, kadın ile erkeğin sekse bakışı arasındaki ayrımı özetlemek için W.H. Auden'den veciz bir sözü tercih etmiştir: "Erkekler hovardadır, kadınlar gerçekçi."

Bir başka antropolog Lionel Tiger, erkek seksüel düşüncesini ve bizim tahayyül ettiğimiz mağara adamının seksüel repertuarına ne kadar benzediğini resmetmek için klasik pop şarkılarının sözlerini araştırmıştı. "Meatloaf tarafından kaydedilen Jim Steinman'ın söylediği eşsiz 'Kontrol Panelinin Işığındaki Cennet'te anlatılan hikâyede, bir erkek bir kadını baştan çıkarır. Olay (bir basketbol kahramanı ve anonsçu Phil Rizzuto tarafından) ergen erkek terimleriyle anlatılır; birinci amaca ulaşma, ikincisine ulaşma, üçüncünün etrafında dönme, eve atma. Aniden müzik durur. Kadın birdenbire keser. Hararetle sorar: 'Beni seviyor musun? Beni her zaman sevecek misin? Bana ihtiyacın var mı? Beni hiç bırakmayacaksın, değil mi? Hayatımın geri kalanında beni böyle mutlu edecek misin?... Şimdi doğruyu öğrenmem gerek.'"

"Oysa erkek, 'Bırak uyuyayım,' diye bağırır, kaçamaklı ve iki anlamlı bir karşılıkla. Kadın 'kıyamete kadar' onunla birlikte olacağına söz verene dek seksüel yaklaşıma izin vermez. Acı final dizesinde yeni koca umutsuzca bağırır: 'Kıyamet gününün şimdi olması için dua ediyorum.' İlişki ve onun merkezindeki zevk mecrası vaadi, içinde var oldukları gerçek gündelik hayatla çakışmaz." Başka yerde olduğu gibi burada da kadın, bu zevki ve onun hayatındaki önemini değerlendirme gibi daha ciddi ve karmaşık bir görev üstlenmiştir. Kadın büyük resmi şekillendirmeli ve yeniden şekillendirmelidir; onu içinde kendinin ve

partnerinin zamanlarını geçirebileceği değişen koşullarla zamanın akışına ayarlamalıdır.

Gerçi hiçbir erkek, tutulmayan sözlerde, sosyal yükümlülüklerde, özensiz ya da laubali seksüel davranışların sonucu olan herhangi bir cezadaki bedeli ne olursa olsun, boşalma sonrası rahatlamanın yatıştırıcı sıfır noktasını amansız şekilde arayan, boşalma bağımlısı, semen püskürtme sarhoşu biri olduklarını kabul etmez. "Aşk yapmak sadece düzüşmektir" şeklindeki erkek bakış açısından yapılmış bol miktarda pop şarkısı vardır.

Fakat şu sonuçtan kurtuluş yok gibi görünüyor: Kadın için engellemelerden kurtulmak ve seksüel bakımdan orgazm noktasında karşılık vermek, âşık olmaya ve sevgilisiyle kendini rahat hissetmeye bağlıdır. Vücut dekorasyonu ve süslenmeye -makyaj yapmaya, giyime, mücevhere, diyete vb.- verilen büyük önem tarihindeki kadın çizgisi, kadınların seksüel partnerlerin cezbeden fuzuliliğiyle erkeklerden daha çok ilgilendiğini akla getirir. Fakat kadınların dış görünümlerindeki büyük yoğunluk bir tuzaktır; bu, başarılı bir eş keşfinin ötesinde uzun süre devam ettiğinden, seksüel açıdan elde edilebilirliğe işaret etmekten başka faktörlerin de payı olması gerekir.

İki cinsin de zorunlu ya da arzu edilir bulduğu seksüel aktivite miktarı arasında yok denecek kadar az bir eşitlik söz konusudur. Kadınların erkeklere göre, ilişkilerinde tekeşliliği ve özel olmayı korumak için uzun aralıklarla seksüel özlemlerini bastırmada kayda değer bir yetenekleri var gibi görünüyor. Erkeklerin hapishanede, denizde ya da savaşta oldukları durumlarda, kadınların pekâlâ aylarca, hatta aralıksız yıllarca seks yapmadan mükemmelen hayatlarını sürdürdükleri anlaşılmaktadır. Bu cinsel ihtiyaçları erteleme yeteneği ile, insanın avlanma/çalışma/savaşma kalıpları, muhtelif antik toplumlardaki erkeklerin sıklıkla uzun dönemler için eşlerinden ayrı yaşamaları mükemmel bir biçimde bağdaşacaktır.

Ek olarak, mastürbasyondaki tek eşliliği koruyan güvenlik tapasını doğa dahice tasarlamıştı; bizeyse sadece bunu keşfetmek düştü. İşe yarar fakat genellikle daha çılgın erkek seks dürtüsü-

nün bir yankısı olarak mastürbasyonun iki cinste oldukça farklı bir temposu olması tipiktir. Anekdotlardan anlaşılacağı gibi, tipik bir erkeğin avda/iş gezisinde günde bir ya da daha fazla mastürbasyon yapması sıradandır, kadınsa birkaç günde bir ya da daha az yapar. Mastürbasyon rutinleri arasında da ilgi çekici bir ayrım vardır. Kadın normal olarak mastürbasyonla, buz gibi bir durumdan orgazma dört dakika içinde ulaşabilir. Erkekse, 'gerçek' sekste kadının yaptığı gibi, ya özenli zihinsel sahne tasarımı ya da görsel pornografin uyarımlarıyla havaya girmeye ihtiyaç duyar; onun arkasından orgazma kolaylıkla ve hızla erişilir.

Her halükarda, ten tene ve zihin zihne temastan yoksun olsa da, *kendi* mastürbasyon kısa yolu çoğu insan için bütünüyle tatmin edici bir ilişkinin yerini tutacak kadar tatminkârdır. Bu kendi içinde paradoksaldır, zira kadında mastürbasyonla elde edilen mekanik orgazmın, tek başına ilişki yoluyla elde edilen herhangi bir şeyden daha yoğun olduğu genel kabul görür. Şaka yollu mastürbasyon seksten daha iyidir, çünkü istediğinle uyuyabilirsin denir, oysa gerçekte iki cins de solodan ziyade bir düet içinde orgazmdan hoşlanmaya programlanmış görünürler; bu anlamlıdır. Zira basit ve duygudan azade kendini tatmin şakaları ilişkinin tam bir analoğu haline gelse bile, türün devamlılığını tehdit edebilir.

Bununla birlikte, Lionel Tiger'a göre, mastürbasyon erkek ve kadın orgazmı arasındaki uyumsuzluğun en rahatsız edici ve şayanı hayret örneğini sağlar. Tiger için bu, dildonun ve dildo biçimindeki vibratörlerin varlığıdır. Erkeğin 'dildo' yapısında elleri olduğundan, mastürbasyon için böyle yardımlara ihtiyacı yoktur. Fakat parmaklar yardım edebilse bile, kadın tarihsel olarak küçük bir icadın kıymetini bilmiştir. Yine de Tiger'ı büyüleyen şey, dildolar genellikle penis şeklindeyken, düzleştirilmiş bütün doğal çıkıntı ve kabartılarıyla ve bir de ilave edilmiş titretme mekanizmasıyla otantik bir penisle yalnızca çok yüzeysel, geçici ilişkisinin olmasıdır. Bu yüzden, bir kadının orgazma ulaşması için en güzel insan-vekili, herhangi bir insan vücut parçasını en az andıran bir makinedir. Oysa klasik erkek mas-

türbasyon *aide memorie*'si (anımsatıcı) olan yalancı bir elektronik vajinası ve yapıştırma kılları şişme bir kadın, kadın formunu öven pozitif bir duygusal nesnedir.

Bunlar marjinal konular gibi görünse bile aslında hiç de öyle değildir. Zira vücutlarımız sanki türün çoğalması için kasti olarak yanlış dizayn edilmiş gibidir. Başka bilimciler için de erkek ve kadın arasındaki başlıca seksüel uyarsızlık temel bir dizayn meselesidir. Stephen Jay Gould, klitoris orgazmının Darwinci biyoloji açısından bir paradoks olduğunu savunur. "Evrim farklı üreme başarıları için organizmalar arasındaki mücadeleden çıkar," diye yazar. "Kısacası, seksüel zevkin üreme için bir uyaran olarak evrimleşmesi gerekir. Bu, seksüel heyecanın piki boşalma -ilişkinin birincil ve doğrudan yardımcısı- esnasında olduğundan erkekler için geçerlidir. Erkek açısından maksimum zevk, zürriyetin babası olma ihtimalinin fazlalığıyla alakalıdır. Bu perspektifte kadın seksüel zevki gebeliğe yol açan eylemi -ilişkinin kendisini- merkeze almalıdır. Fakat orgazmımız ilişkinin alanından çıkarılırsa, dünyamız nasıl işlevsel ve Darwinci olabilir? Darwinci hayat oyununda seksüel zevk işlevsel öneminden nasıl bu kadar ayrılabilir?"

Böylesi meselelerin ciddi söylemlere uygun konular sayıldığı birkaç onyılda, Gould'un ortaya koyduğu merkezi problemi açıklamak için üç ayrı, ikna edici, büyüleyici teori ortaya atılmıştır.

İlk olarak, klasik teori 1967'de Desmond Morris tarafından savunuldu ve psikologlardan sosyologlara, psikiyatristlere, hatta Masters ve Johnson'a kadar geniş bir araştırmacı yelpazesi tarafından desteklenmişti. Hipotezleri, başka herhangi bir tür primattan daha yoğun seksüel aktivite göstermemiz ve kur yapma ve eşe bağlanma süremizde de benzersiz olmamızdır. Bu, erkek ve kadın üreme tavırlarının birlikte gelişmiş, her birinin diğeriyle dengelenen adaptasyonlar olmasının sonucudur. Bu yüzden, kadın orgazmı az çok eşsiz biçimde insana özgüdür ve çok daha zor ortaya çıkmasıyla, erkek orgazmının, tabiri caizse, mütemmim cüzü olmak üzere 'dizayn edilmiştir'. Bu bakış uyarınca, kadın orgazmı monogam eş bağını güçlendirmeye ve aile hayatını daha tatminkâr düzeye getirmeye bir adaptasyon vasıtası olarak gelişmiştir.

Bunun sebebi, ancak uzun vadeli, istikrarlı bir erkek partnerin, özel bir kadın zirvesine nasıl ulaşılacağını aşinalık yoluyla bilmesinin mümkün olacağıdır.

Feministler ve -bazı yönlerden- siyasal sol tarafından tasarlanıp geliştirilen ikinci teoride de, kadın orgazmı evrimsel bir adaptasyon olarak kabul edilir, fakat düz ilişkiden daha karışık olmayan bir şey tarafından tetiklendiği varsayılır; üstelik şayet öyle değilse, ya kadın açısından anormal ya da erkek açısından uygunsuz bir şeydir. İlaveten kadının, erkeğin boşalmadan sonra hissettiği eylemsiz 'refrakter' dönem olmadan çoklu orgazma ulaşabilme yeteneği, bu okulun düşüncesinde, Mary Jane Sherfey'in 'saldırgan erotizm' diye adlandırdığı, neredeyse doymak bilmez bir seksüel arzunun kanıtıdır. Bu teorisyenlere göre, tekeşlilik doğa dışıdır ve siyasal bastırmanın bir aracıdır. Bu bakış açısında tarım sonrası uygarlık, ataerkilliğin büyümesinin eş anlamlısıdır ve kadın cinselliğinin acımasız biçimde boyun eğdirilmesinden ibarettir.

Kadın orgazmı konusunda Donald Symons tarafından ortaya atılıp, Steven Jay Gould tarafından hararetle desteklenen üçüncü bakış açısına göre, bütün anatomik, kültürel, sosyal faktörler kümesi kadın orgazmını çapraşık bir fenomen haline getirir. Bu, üçüncü bir orta yoldur; bu bakış açısı, kadın orgazmının var olmanın mutlu bir rastlantısı fakat karında cinslerin benzerliği sonucu olan küçük, bedensel bir gariplik (başka deyişle, erkek orgazmının bir yankısı) ve adaptasyona okuma yazma gibi öğrenilen bir yetenekten daha fazla yaramayan, kültürel bir marifet olduğunu ileri sürer. İnsan kadının tuhaf orgazm yeteneği, Symonds ve Gould'a göre, alışılmadık yüz yüze çiftleşme tercihimiz tarafından büyütülmektedir. Aynı şekilde kadın orgazmının öğrenilmiş, kültürel cephesi, duygusal ve entelektüel seviyedeki aşka duyduğumuz doğal eğilimimizle çoğaltılacaktır.

Antropolog Helen Fisher, taşıdığı ada rağmen misyoner pozisyonunun bir Batı dayatması olmadığını, hemen her kültürde tercih edilen çiftleşme pozisyonu olduğunu vurgulamıştır. (Mesela, Desmond Morris'in *Manwatching*'de bahsettiği gibi, Colomb öncesi Amerikan çömleklerinde bu pozisyon açıkça seçilebilmektedir.)

En geniş kabulü gören ilk teorideki Desmond Morris'in anahtar noktası, kadın orgazmına döllenme için gerekli olmadığından, geçmişte bir zevk arama düşkünlüğü olarak bakıldığıdır. Yine de gerçekte eş bağını sağlama ve sürdürmeye yardım eden, "insan evriminde azami önemde, eşsiz bir gelişmedir".

Morris, tarihsel evrimin delilinin, beynimizin büyüklüğü ve onun bebeklikten yetişkinliğe gelişmesi için gereken haddinden fazla zaman olduğu savındadır. Çünkü küçük çocuklarımızın bağımsız hale gelmesi o kadar yıl alır ki, bir çocuğun hayatta kalma şansı kendisini destekleyen geniş bir sosyal grubun yardımıyla artacaktır. Bizler durağan aileleri kesintisiz biçimde sürdürmeye ihtiyaç duyarız; bunu yapmanın en iyi yolu, insan çiftlerine zevkli kadın orgazmı dürtüsü temin etmekle olur.

Cinsel ilişkinin insana ait bu 'en yüksek' formunun önkoşullarından birisi, neredeyse yalnızca bize özgü olan yüz yüze, kişiselleşmiş sekstir. Bu pratik, duhuli seks sırasında klitorisin uyarılmasına (bir nebze) yardımcı da olur ve bundan dolayı, bir bakıma, dört ayaklı koşuşturmadan diz eklemini düzeltip iki ayak üzerine kalkmamızdaki bütün seksüel morfolojimizi değiştirir. Diğer primatların tersine insan, bütün bölgelerini ve vücudunun ön tarafındaki seksüel sinyalleri âdeta teşhir edecek şekilde evrimleşmiştir. Yüz yüze ilişkiyi daha da kolaylaştırmak için, insanın öne ve aşağı eğilme davranışını vajina kendi üzerine almış gibidir. İnsanın yeni şekil alma işlemi, tercih edilen seksüel pozisyonda bazı ilginç dekoratif gelişmelerin meydana gelmesini de zorlamıştır. Mesela, zamanla cepheden pozisyonu benimseyen ilk insanın tüyleri dökülmüştü.

Özellikle çıplaklık insan cinselliğinde önemli ve eşsiz bir rol oynadığından, yarım milyon yıl önce bunun niçin ve nasıl gerçekleştiği ilginç bir sorudur; biz ayırt edici, çıplak derili bir 'seksüel' modu olan ya da en azından çoğu kültürde, elde edilebilirliği ima etmek üzere giyinmemişliği seksüalize etmiş yegâne yaratığız. Çok uzun zamandır kılsızlığımızın, sıcak Afrika düzlüklerinde avlanmaya başlamamız ve ağaçlardan aşağı inmemizden sonra gün içinde serin kalmamıza bir yardım olarak geliştiği dü-

şünülmüştü; fakat bunun anlamı doğanın insana, geceleri üşümenin çok önemli dezavantajı karşısında, rahatça avlanmanın marjinal faydalarını sağlamasıdır ki bunun pek de anlamlı bir açıklama olduğu söylenemez.

En son düşünce, kıllı örtümüzün kaybolmasının zaman alan ama mecburen kene ve pirelerle mücadele etmek üzere akıllıca geliştirilmiş bir evrimsel strateji olduğudur. Bu, akşam yemeği peşinde koşarken insanın postunun altında küçük terletici bir şey olması türü bir tehdit değildir; fakat tehlikeli, hastalık taşıyan parazitlerle temasın yanı sıra, 7 gün 24 saat kaşınarak çılgına dönmek bir topluluğu yok etmeye yeter. Başka primatların neredeyse bütün zamanlarını kendilerinin ve bir başkasının kürkünü temizleme işine verdikleri kolaylıkla gözlenebilir; fakat genellikle, öğle yemeğini elde etmek için sadece yakın bir dala uzanmaları bile yetecektir. Entelektüel bakımdan hevesli ilk insanın büyük beyni yüksek proteinli beslenme gerektirir ve programı kene ayıklamaya zaman harcayamayacak kadar av peşinde koşmayla doludur. Bazı gecelerde soğuk hâlâ sorundur, fakat ateşi keşfedip döşek kullanmamızdan beri soğuk, soyu tüketecek bir etken değildir.

Elbette bu, niçin hâlâ başımızda, sakalımızda ve pubik bölgemizde kıl olduğu bilmecesini cevaplamaz. Baş ve sakal kılları hemen hemen kesinlikle cinsel çekicilik yüzünden var kalmıştır. Pubik ormanın tamponlayıcı bir işlevi olduğu ve eşit biçimde zifiri karanlıkta bir yol bulma yardımı olarak kalmış olabileceği savunulabilir. Diğer bir güncel teori, pubik kılların seksüel bakımdan ayartıcı kokuların saklanması ve yayılmasına yardım ettiğidir.

Morris ve arkadaşlarının teorisine göre, kadın orgazmının dahiyane bir yan ürünü de bulunmaktadır. Dişi maymunlar döllenince, seminal sıvıyı yerçekimi etkisiyle kaybetmeden dört ayak üzerinde dolaşabilirler. Fakat bir kadın seksten sonra ayağa kalkarsa, yerçekimi aldığı spermin birazını ya da hemen hemen hepsini kaçırmasına sebep olacaktır. Bununla birlikte, orgazmın tıka basa doyurucu doğasının, kadını bir süre bitkin ve yatay durumda tutma gibi bir yan etkisi görülür; böylelikle semeni daha uzun süre vajina kanalında tutmasını sağlar ve döllenme şansını yük-

seltir. Nihayet, Morris'in bahsetmediği fakat aynı düşüncedeki başka teorisyenlerin söylediği gibi, orgazmın tatminkârlığı bir kadını daha fazla *coitus* aramaya sevk eder ve böylelikle başarılı gebelik şansı daha da artar.

Morris'in *düz* teorisi, hepsi de tek eşli çiftler ve durağan aileler halinde yaşamak üzere dizayn edildiğimiz fikrini sağlamlaştırmaya yarayan, insandaki çok sayıda toplumsal fayda getirecek makul bir açıklama da sunar. Bu sosyal avantajların en önemlisi, erkek ve kadın orgazmı arasındaki en şaşırtıcı ayrıma -karşılıklı orgazma ulaşmada erkek/kadın çiftlerin büyük çoğunluğu için zorunlu mekanik hüner seviyesine- oldukça tatminkâr bir açıklama sağlar gibi görünmektedir.

Peki, bu yüzden orgazm, ancak parmakların, dilin, burnun, ağzın, bir şekilde, klitorise içgüdüsel olmayan, öğrenilmiş uygulanmasıyla ve erkeğin çok erken boşalmadan kaçınmak için önceki haftanın futbol sonuçlarını düşünmeye belli bir çaba harcamasıyla işleyen *doğal* bir süreç midir? Bu tamamen doğa*dışı* gibi görünüyor, ki pek çok kültürde çok uzun zamandır, sekse elle ve zihinsel düzlemde yardım etmenin böylesi formlar etrafındaki tabulara yol açtığı söylenebilir kuşkusuz. Ancak Morris'in bakış açısı inandırıcı şekilde bizden, orgazmın yüce bir tasarımın parçası olduğunu; doğanın paylaşılan orgazmın zor olmasını kararlaştırdığını kabul etmemizi beklemektedir.

Morris'in savı, kadınların 3'e 2 azınlık olduğu (iskelet kalıntılarının doğruladığı bir gerçekliktir bu) ve erkeklerden ortalama sekiz yıl daha az yaşadığı tarih öncesi toplumlarda, seks yapacağı erkeği seçme lüksünün bulunduğudur. Daha önce anlattığımız gibi, bağlantıyı kurmuş olmaları muhtemel olmadığı için, kadınların bilinçli olarak çocuklarına bir baba seçme pozisyonunda durduklarını söylemek makul sınırları aşmak olur.

Fakat seksin özel, değerli bir faaliyet sayıldığı saçma değildir ve şayet bir kadın seks yapacaksa, bunu kendi payına da zevkli bir deneyim kılmanın bazı işaretlerini veren bir erkeği seçmesi çok muhtemeldir. Onun seçeçeği muhtemelen, seksi hoş vakit geçirme olayı olmaktan özel bir hobiye nasıl yükselteceğini her-

hangi bir yolla -daha yaşlı, daha deneyimli bir erkekten, av gürühundaki adamlardan- öğrenmeye biraz zaman ayıran bir erkek olacaktır. Daha açık söylersek, ön sevişme hakkında birkaç şey öğrenmiş olup, klitorisin ne işe yaradığını çözecek ya da öğrenecek beyin gücüne sahip bir erkek. Böyle karşısındakini düşünen erkeklerin, binlerce yıldır kadınların seçeceği cazibeye sahip olmuş olmaları ve ayrıca, bir kadını tatmin etme duygusuyla psikolojik bakımdan daha tatmin edici seksüel deneyim yaşamış olmaları oldukça muhtemeldir.

Erkek içindeyken orgazm olan bir kadının erkeğin penisine hafif kas 'kenetlenmesi' hissi hoş olsa da çok marjinal bir şeydir; bu, daha ziyade, bazı kadınların bir erkek içlerinde boşalırken hissettiği zayıf duyuma benzer. Fakat penisi kavrama hissi, erkeklerin küçük bir azınlığınca kesinlikle hoş karşılanmayan bir histir; iğdiş edilme korkusunu haklı çıkarmaya yarayan, dişleri olan ya da dikenle kaplı vajina nosyonu pek çok kültürde görülür. Bununla birlikte, bir kadının duhuli seksle orgazm olduğu nadir durumlarda erkeğin hissettiği başarı duygusu kesindir. Tersi olarak herhangi bir yöntemle bir kadını zirveye ulaştırmada başarısızlık, özellikle tekrarlandığında, tipik erkek prestijine çok büyük hasar verecektir. Erkeğin başarısının kendisine bağlı olduğuna inandığı bir olayda, kadının başarısız olduğunu acıyla fark eder.

Erkeğin vajina ya da orgazmik, genelde seksüel bakımdan aktif kadın korkusu konusunda bir başka görüşten bahsedilebilir. Bu kapsamda birçok psikolojik ve siyasal nitelikli açıklama bulunur, ancak çok basit bir sebep de görmezlikten gelinemez. O da şudur: Erkek, seksi yalnızca kabul etmeye ya da katlanmaya hazır olan kadından ziyade, onu isteyen kadının yüksek performans beklediğini ve talep ettiğini düşünür. Deneyimsiz bir erkek bunun bir meydan okuma olarak karşılanma ihtimalinden korkar; öyle ki, akıl almaz boyutlu, Olympus tanrılarına özgü bir süre ereksiyonu sürdüremedikçe, küçümsenmeye ve alaya maruz kalacağını sanır. Daha tecrübeli erkekler bilirler ki, kadına hemen her zaman hoş gelen şey, bir derece zihinsel uyumla kombine olmuş doğru yerdeki dilin ya da parmağın becerikli eylemidir; o

yüzden, kadının başarısızlığı yalnızca tembellik neticesi olabilir ki, bu da kaçınılmaz bir duruma değil, iradi bir tercihe bağlanır.

Gelgelelim, seksüel bakımdan marifetli erkekler de yanılıyor olabilirler; Donald Symons kadın orgazmıyla ilgili erkeklerin, orgazmın kadının seksüel deneyiminde, kendininkiyle aynı rolü oynadığı şekilde bir yanlış anlamaya dayanıyor olabileceğini söyler. Fakat burada yine de bir ilgi söz konusudur. (Symons da ilginç bir örnek verir; seksten zevk alma taklidi yapan fahişeler daha yüksek ücretlidir ve bu çerçevede numara yapmak -tek yönlü bir zevk trafiğinden çok, eşit bir seksüel alışverişi andıran bir şey yaşama arzusunun erkekte oldukça derine gitmesinin işareti- pahalıdır.)

Sekste erkeğin kadına zevk vermesinin evrimsel öneminin bir başka yüzü Lionel Tiger tarafından ortaya konmuştur. Tiger, yüzde 100 etkili doğum kontrolü uygulayan kadınların bile eşleşme hakkında kayda değer derecede müşkülpesent olduğunu, çoğu durumda atalardan kalma, seçici eğilimlerin kendini gösterdiğini söyler. Ayrıca, antik erotik ve duygusal buyrukların eskimezliği de *homoseksüellerin* orgazm şartlı eşleşme kalıpları arasından ışıldar. Tiger, lezbiyenlerin üremeye yönelik olmadığı apaçık ilişkilerinde bile üremeye yönelik, evrimsel rollerini yansıttıklarını ekler. Ona kalırsa, lezbiyenler erkeklerden çok farklıdırlar ve genellikle ömürlerinde 4-12 arası partnerleri olur: "Nihai üreme vesilesi düşünülmediğinde bile, erkek ve kadın homoseksüeller yine de böyle bir gayeleri varmış gibi davranırlar.".

Mekanik bakımdan zor, duygusal bakımdan esrarengiz kadın orgazmı bu şekilde yeni bir ışıkta değerlendirilebilir: Kadının, hayvanlardaki gibi beden boyutlarına, yırtıcılığa ve saldırganlığa göre değil, zekâ, duyarlılık, arkadaşlık, şöhret ve popülerliğe -uz biber olarak, artı parmaklar ya da dilde biraz maharete- göre eş seçmesinde bir eleme mekanizması olarak orgazm. Hayvanlarda kaba parametreler bir erkek eşin sağladığı faydaların ve onun genetik niteliğinin en önemli falcılarıdır, fakat insanda sosyal nitelikler gelecekteki genetik başarının kesinlikle en iyi kâhinidir.

Darwin'in şu saptaması boşuna değildir: "Kadını cezbeden gücün, bazen savaşta diğer erkekleri mağlup eden güçten daha faz-

la önemi vardır." Ya da Amazon düzlüklerindeki dostumuz Mehinacuların bir sözünde şöyle denir: Klitoris "seksüel partnerin kokusunu alan burundur".

Kabul edilebilir bu evrim modelinde, klitorise ve onun seçici beğenisine, insanın entelektüel ilerlemesindeki birincil motor güçlerden birine çok benzer bir şey olarak bakmaya tehlikeli bir şekilde yakınız: Zeki ve duyarlı erkeklerin kadını gebe bırakmada daha fazla şansı vardır, kendi genetik avantajlarını çocuklarına geçirirler; zekâ ve duyarlılık niteliği seçilme sebebidir; insanlık entelektüel merdiveni basamak basamak çıkar; böylelikle en zeki olanın hayatta kalması türün devamlılığını sağlar.

Ayrıca, bu modeli insan cinsel davranışının, hem şimdiye kadar evrimleşmiş hem de kültürel düzlemde gelişmiş başka cephelerine uygulamaya başlayınca her şey anlamlı olur. İnsan kadının âdeta eşsiz, sürekli seksüel elde edilebilirliği, gerçek bir evrimsel adaptasyon -biri bile olsa- monogam zorunluluklarla mükemmel bir uyum içindedir. O yüzden fi tarihinden bu yana pek çok kadın ve hiç de az sayıda olmayan erkek tarafından yapılmış olması çok muhtemel orgazm taklidi asla onaylanmamış ve anlaşılan kendini başarısızlığa uğratmıştır. Yine, görmüş olduğumuz gibi pek çok yazı-öncesi toplumda kuvvetle inanılan, bir bebek doğurtmak için tek bir seks eyleminden fazlası gerektiği şeklindeki kalıcı izlenim, tek eşliliğin sürdürülmesi ve tutkun, becerikli bir seks hayatının meşakkatle geliştirilmesine oldukça uygun olan bir kanaattir. (Geniş bir tanımla, önceki bölümlerde incelediğimiz, bir kadını gebe bırakmaya 'yardım etmek' üzere bir dizi erkeğe izin veren kabilelere tek eşli olarak da bakılabilir; zira böyle bir durumda bir köydeki *bütün* erkekler, rekabet eden bir erkek grubunu temsil etmekten ziyade, kabilenin *kombine* erkekliğini oluştururlar.)

Semenin kadının üzerinde ruh halini iyileştirici etkisi gibi, evrimsel anlamı açık olmayan, görünüşte tuhaf araştırma bulguları belli bir ışık altında mantıklı görülebilir. Kadın orgazmdan sonra kendini mutlu hissederse, bu erkek için yararlı olmasının yanı sıra memnun edicidir –özellikle kahvaltıya kalmayı planla-

madıysa. Erkek sıklıkla partnerinin orgazmına, onun canlılığının bir yansıması olarak bakar. Aynı şekilde bu durum kadın için de memnun edicidir; perde kapanırken, doğal bir depresyon ilacından küçük bir doz alıp zihnini gebe kalma ihtimaliyle oyalanmaya bırakabilir.

Evrim konusunda katı şüpheciler de, kültüre atfedilen fakat eşit derecede işlerlikteki Darwinizmin üretimi olabilecek insandaki seksüel karakteristiklere dikkat çekeceklerdir. Amerikalı ortodoks haham ve çok yönlü düşünür Shmuley Boteach, Tanrı'nın kadın peşinde koşan erkeklerin, hiçbir zaman hayal gücü geniş ya da yaratıcı olmadıkları için düşük standartlı sevgililer olmaya eğilim göstermelerini, onun yerine ancak aynı eski seks rutinini yeniden yeniden tekrarlamaya bel bağlayabileceklerini mukadder kıldığını iddia eder. Fakat ister Tanrı isterse evrim yapmış olsun, Morris'in ya da Boteach'ın teorisinde, sekste iyi olmanın eş bağını canlı tutmak açısından kesin, güvenilir bir yol olması değişmez bir gerçek olarak kalacaktır.

Kadın orgazmına getirilen tatminkâr ve başarılı bir teori Morris'indir. İki cinsin de zevkleri uyuşuyorsa, biz insanlar çift olmanın çok sıkıcı bir türünü yaşarız. Fakat çift olmanın garip bir dengesiz formunda, her cins ötekinin perspektifine yeterince ilgi gösterip, o perspektifle özdeşleşir; öte yandan da enteresan şekilde farklılık gösterir. Bu durum çift olmayı tatminkâr ve hepsinden önemlisi, uzun süreli kılar ve uzun süreli olması da onun ana delilidir.

Ayrıca Morris'in teorisi, Batı'nın en parlak zihinlerinin bazılarına yetecek kadar, entelektüel bir kapsayıcılık sağlamıştır. Felsefeci Jacob Bronowski'ye göre, bu teori çok etkili bir fikri barındırır: "Hem erkek hem de kadın tarafından bir eş seçme düşüncesine, geliştirdiğimiz ana seçici kuvvetin süregelen yankısı olarak bakıyorum," diye yazar Bronowski. "Rastladığımız her kültürde bulunan, bütün o duygululuk, evliliğin ertelenmesi, hazırlanma ve başlangıç evreleri, bir eşte saklı niteliklere verdiğimiz önemin bir ifadesidir. Bütün kültürleri ve ayrımları enlemesine kat eden evrensel motifler nadir rastlanır şeylerdir ve çoğu da dedikodudan ibarettir. Biz-

ler kültürel bir türüz ve seksüel seçmeye ayırdığımız eşsiz dikkatimizin onu biçimlendirmeye yardım ettiğine inanıyorum.

"Kadının seksüel zevkinin evrimsel bir nimeti olduğu konusunda spekülasyon yapmanın dayanılmaz bir cazibesi söz konusudur. Belki de bu zevkin işlevi, kadına karşısındakini düşünen bir eş arama ve bencil bir partnerle birlikte olmaya devam etme bakımından caydırıcı, fiziksel bir dürtü sağlamaktır. Bu şekilde partnerler arasında ayrım yapma, çocuk yetiştirmeye yardım edebilecek koruyucu, bakımcı erkek bulma çabasında bir avantaj sağlanabilir. Böyle bir eş de biyolojik piyangoda hayli faydalı olacaktır. Kısacası, kadına kendini iyi hissettirme becerisi, erkeğe Darwinci üstünlük mücadelesini kazanmada yardım edebilir."

Ne var ki Morris'in savı Donald Symons'ın postmodern sesi tarafından desteklenen (kadın orgazmının ikinci, feminist teorisinin yaptığı gibi) bir saldırıya maruz kalmaktadır. Symons, Morris'in evlilik geleneğine evrimsel temelde bir meşruiyet sağlamak için, bunun bilinçli ya da bilinçdışı olarak dizayn edilmiş ve biraz abartılmış bir yapıya sahip olduğunu düşünür. Symonds klitorisin ilişki sırasında (basitçe tamamen kendini iyi hissetmenin zıttı olarak) *orgazma* otomatikman uyarıldığı şeklindeki hüsnükuruntuyla alay eder. Dahası, eğer orgazm evrimsel bir adaptasyonsa, kuşkusuz çok az orgazm olamayan kadın hayatta kalacaktır (ve tabii, erken boşalmadan mustarip pek çok erkek de hayatta kalamayacaktır), çünkü orgazm olan kadınlar ve süper kontrollü erkekler, çoktan beri doğal eleme tarafından kayırılmış olacaklardır.

"Seksüel bakımdan doymak bilmez kadınların orgazm şansı, yalnızca ataerkil toplumca kalıcı bir şekilde ellerinden alınır" şeklindeki ikinci teori, Symonds tarafından daha da zevkle yıkılmıştır. Morris'in 'eş bağı' ve Sherfey'in 'doymak bilmez kadın' teorisi birbirine yakındır, yalnızca bu teorilerin ideali kavramlaştırmada (Sherfey için sonsuz seksüel zevkin bir cenneti, Morris için seksüel bakımdan yoğun monogaminin nirvanası) bir farklılıkları söz konusudur.

Symonds'a göre, iki teori de yalnızca insanın hayal dünyasındadır. Tarım öncesi topluluklardaki bütün o doymak bilmez,

çoklu orgazm olan kadının varlığını doğrulayan herhangi bir kanıt bulunmamasının yanında, bugün öyle kadınlara hâlâ pek nadir rastlanmaktadır. Seksüel bakımdan serbest Mangaialarda bile erkeğin sekste kadından daha ateşli olduğu kabul edilir. Symonds, seksüel bakımdan doymak bilmeme eğiliminin ilk kadınların gerçekten adaptasyon sağlayıcı yiyecek toplama, hazırlanma ve çocuk bakımı faaliyetlerini sekteye uğratacağını da savunmuştur. Meşhur antropolog Margaret Mead'in de altını çizdiği gibi, Symonds da ön sevişmenin teşvik edildiği Samoa gibi kültürlerde bütün kadınların orgazm olduğunu, fakat ön sevişmenin yasaklandığı ya da seks yaparken giyinik olmanın ya da ışığın söndürülmesinin gerektiği ya da deodorantlarla bütün kokuların belirsizleştirildiği kültürlerde orgazm potansiyelinin genellikle tüketilmemiş olabileceğini söyler. Mead şu sonuca varır: "Böylesi bir gerçekleşmemiş potansiyelin kaçınılmaz şekilde hayal kırıklığı uyandıracağını anlamak önemlidir." Ya da Symonds'ın acıyla not ettiği gibi: "Seksüel bakımdan doymaz kadın, oğlanların ümidi ve erkeklerin korkusu olarak, tek başına değilse de en başta feminizm ideolojisinde bulunur."

Symonds, kadın orgazmının fiilen fonksiyon *bozukluğuna* denk geldiği yolundaki iki görüşten bahseder fakat bu yaklaşımları desteklemez. İlk görüş uyarınca, orgazm gebelik şansını azaltmaktadır. Seksin son aşamasındaki aşırı heyecan duygusu, damarlara kanın birikmesiyle vajinanın dış üçte birini kasar; bu durumun tıkayıcı ve semeni alıkoyucu etkisi vardır. Fakat damarlardaki sıkışıklık orgazmda gevşer; Masters ve Johnson bu yüzden gebe kalmaya çalışan kadınlara orgazm olmamayı salık vermişlerdir.

Oysa bu görüş bugün için doğru kabul edilmemektedir. Texas Eyalet Üniversitesi'nden psikolog David Buss, *The Evolution of Desire*'da şu görüşü ileri sürmüştür: "Kadın, döllenme zamanının otuz dakikası içinde spermin kabaca yüzde 35'ini dışarı atar. Bununla birlikte, kadın orgazm olmuşsa, spermin yüzde 70'ini alıkoyar ve yalnızca yüzde 30'unu dışarı atar. Orgazm olamama daha fazla spermin atılmasına yol açar. Bu kanıt, kadın orgazmının iş-

levi spermi vajinadan rahim ağzıma emerek gebelik ihtimalini artırmaktır teorisiyle uyumludur." Şu da belirtilebilir ki, şayet orgazm başarılı bir döllenme ihtimalini azaltıyorsa, tatminkâr olmayan bir ilişkiyle -ya da tecavüzle- kadının gebe kalması, sevgilisiyle gönlünce seks yapan bir kadından daha kolay olacaktır. (Dürüst olmak gerekirse, kötü seksin, iyi seksten daha fazla ya da daha az üremeye yardımcı olduğuna dair ağırlıklı bir veri yoktur.)

"Orgazm üreme açısından fonksiyon bozukluğu olabilir" önermesini destekleyen ikinci sav şudur: Orgazm hissi çocuğa gebe kalma ya da sıhhat düşüncesinden bağımsız bir arzu haline gelecek kadar zevkli olursa, kadının üreme ve çocuklarını yetiştirmek için en iyi çevreyi yaratma faaliyetinin altını oyabilir. Aynı durum eşit olarak -aslında daha doğru biçimde- erkek orgazmı için de söylenebilir; saf fiziksel zevk, yeni bir hayat kavramı kadar ciddi ve ağır bir şeye eşlik eden en uygun duygulanım değildir.

Böyle bir kurgunun akla getirdiği gibi, yukarıda anlatılan şeyin anlamı, erkeğin orgazm arzularını hiç kontrol edemeseydi, aslında orgazmın insan dizaynında bir zaafı temsil edeceğidir. O yüzden, cinsel ilişkiye girdiklerinde ne yapıyor olduklarının önemini erkeğin anladığından emin olmanın en iyi yolunun, seksüel ilişkiyi acılı ve zevksiz kılmak ve ancak çok sıkıcı bürokrasi ve form doldurmalardan sonra izin verilebilir hale getirmek olup olmadığını düşünmemiz gerekir. Fakat elbette, bizi hayvanlardan ayıran anahtar niteliklerden birisi, hem kadınların hem erkeklerin seksin yol açtığı şeyi bilmeleri ve ayrıca iki ebeveyn tarafından da istenen bebeği sağlamada rol oynayan gelişmiş psikolojik romans, aşk ve duygulanımın mekanizmalarına sahip olmamızdır.

Symonds'ın kadın orgazmına bakışta en çok benimsediği savı, kadın orgazmının bir adaptasyon değil, tıpkı erkek meme ucunun kadının bir yankısı olması gibi, erkek orgazmının bir yankısı, bir yadigâr olduğudur. Aynı vücut hem erkek hem kadın olamazken, beyin ikisinin de potansiyelleriyle donatılabilir. Erkek ve kadın orgazmı arasında önemli bir benzerlik bulunduğunu Kinsey 1953'de söylemiştir, fakat bunun için en çok gösterilen

kanıt, Masters ve Johnson'ın iki cinste de orgazm kasılmalarının tam aynı, 0,8 saniye aralıklı olarak geldiğini keşfiydi.

Symonds akıl yürütmesini şöyle sürdürür: Kadın orgazmı, erkek açısından çok büyük önem taşıdığı için ancak evrim yoluyla alıkonabilmiştir (her şeyden önce erkek meme ucu gibi işlevsiz bir kalıntı olarak var olmuştur). Yine, kadın çoklu orgazmının, kadının boşalma yeteneğinden yoksun olmasının muhtemel bir etkisi olabileceğini iddia eder. Ergenlik öncesi erkek orgazmının doğrudan bir taklidi bile olabilir. Ergenlik öncesi mastürbasyon yapan oğlanlar, kısa bir zaman aralığında boşalmasız orgazmı tekrarlamayı becerebilirler (ve bu en erken beş aylıkta bildirilmiştir). Oğlanların ereksiyon kaybı olmaksızın bu 'kuru' orgazmı tekrarlama kapasiteleri ergenlikte azalır ve olgun erkeklikte daha da düşer. Stephen Jay Gould bu olgudan, pek çok kadının münasebetsiz bulacağı şu sonucu çıkarır: "Klitoral bir orgazm mevkisinin sebebi basittir –ve kesinlikle, bir muamma olmayan erkek meme ucuyla kıyaslanabilir. Klitoris penisin bir dengidir –aynı anatomik yapıya ve karşılık verme kapasitesine sahip organdır."

Son zamanlarda yıldızı parlasa da, Symonds/Gould kampı, post-post-modernist eleştiriye karşı muaf olmaktan uzaktır. Helen Fisher kadının çoklu orgazmı ve erkekle aynı yüce kapasiteye sahip olmaması sorusunda onlardan ayrılır. Fisher'e göre, kadın orgazmını erkeğin meme ucuyla kıyaslamak geçersiz değildir. Fisher şunun altını çizer: Erkeğin meme ucu cansızdır, oysa klitoris muazzam bir fiziksel duyum ve duygusal deneyim -değişmiş bir bilinç durumu- yaratan son derecede sofistike, küçük bir alettir. Bir işaret verme kapasitesi de vardır. Erkekler kadının zirveye çıkmasından hoşlanırlar, çünkü bu durum kendilerini partnerlerini tatmin etmiş olduklarına, kadının başka bir yerde seks aramasının pek muhtemel görünmediğine, erkeğin yerleştirdiği genetik materyalin bu yüzden komşununkinden daha fazla hayatta kalma şansı bulunduğuna inandırır. "Kadın orgazmı erkek egosunu şişirir," der Fisher: "Yoksa kadın niçin orgazm taklidi yapsın ki?"

Fisher kadının orgazmdaki başarısızlığının da, bin yıl önce seçilmiş bir durum olabileceğini iddia eder. Kadınlar, karşılarında-

ki düşünen ve bağlı partnerle, gevşemiş bir ruh halindeyken zirveye ulaşmaya eğilimlidirler. Bunun (ahlâkçıları keyiflendiren) sebebi, *Redbook*'unki gibi araştırmaların, kadının kocasıyla, gizli sevgilisiyle olduğundan daha iyi seviştiğini doğrulamasıdır. Fisher sokak fahişelerinin en azından 'gerçek' sevgili taklidi yapan tele kızlardan daha az zirveye ulaştıklarını söylediklerini de ekler. Bu durum Morris kadar Fisher'i de doğrular; kadınların değişen orgazm cevapları, onun gözünde değersiz partnerlerden değerli olanlara evrilmiş bir mekanizmadır.

Bu arada bir erkeğin anatomik gerçekliği, kadın orgazmının, acımasız evrimsel elemenin bir ürünü olmaktan ziyade, yine anlamsız ama zevkli bir kalıntı *olduğunu* akla getirecektir. Dünyadaki küçük penisli erkeklerin evrimin insafsızlığından kurtulup nasıl hayatta kaldıkları sıkıcı bir sorudur. İnsanoğlunun en şehvetli primat olmaya doğru evrimleştiği yolundaki Desmond Morris'in savı, insan penisinin çok büyük olmasıyla desteklenir. Fakat insan penisi her zaman büyük değildir ve "boyut *önemlidir*" şeklindeki kadınların evrensel savına inanılacak olursa, küçük penislerin vajinalarıyla oy veren kadınlar tarafından yüzlerce kuşak önce nesli tüketilmiş olmalıydı.

Bununla birlikte, penis ebadının, uzunluk ve kalınlık olmak üzere iki boyutu vardır; "Kritik faktör kalınlıktır," der Helen Fisher. Kalın bir penis kendi başına genellikle orgazm sağlayamasa bile, çoğu kadının gözünde kesinlikle daha tatminkâr bir duyum sağlar gibi görünmektedir ve Fisher'e göre bu, kalın penislilerin daha fazla sevgili ve daha fazla çocuk sahibi olmalarını sağlamış olmalıdır; o penisler buna bağlı olarak kuşaklar boyunca daha kalın hale gelmiştir. Tabii, şu ya da bu şekilde fosilleşmiş yumuşak doku kanıtlar olmadan, kuşaklar boyunca penis ebadının artıp artmadığını bilmek imkânsızdır. Muhtemel gerçeklik, çok küçük ya da ip gibi penisli erkeklerin ölmüş olması, fakat bin yıllar boyunca, erkeklerin genellikle penis ebatlarındaki herhangi bir eksikliği çekicilik, sevecenlik, cesaret, güç ve beyin gibi atfedilen cazibelerle telafi edebildikleridir.

Öte yandan, bütün bu orgazm teorilerinin atlama eğiliminde olduğu çok önemli bir problem, gerçekte kadının tekeşliliğe varsayıl-

dığı kadar eğilimli olup olmamasıdır. Evrimsel psikologlar arasında yaygın kanı şudur: Milyarlarca sperm pompalayan inanılmaz büyük testisleriyle erkekler müzmin zamparalardır, oysa önemli bir yatırım gerektiren sonlu yumurta stoklarıyla kadınlar doğal olarak çekingen ve birlikte uyuyacakları kişi konusunda titizdirler; seksüel zevk sorunu onların hayatlarında çok tali bir yer tutar. Sonuç olarak, erkekler biyolojik bakımdan uçkuru gevşek olmaya eğilimlidirler, oysa kadınlar ideal baba materyali aramada potansiyel eşleri sık eleyip ince dokuyarak belirlemeye yoğunlaşırlar.

David Buss cinsler arasındaki bu ayrılığı, 1993 tarihli lisansüstü çalışmasında deneysel bir yolla göstermiştir. Buss'ın araştırmasındaki kadınların hayatlarında, ideal olarak beş kadar seks partneri istedikleri saptanmıştır. Erkeklerin idealleştirdiği sayı 18'den 1000'e kadar geniş bir yelpazedeydi. Oysa kadınların bir gecelik ilişkilerde bile, değişmez ölçüde yüksek standartları vardı. Buss, kısa vadeli partner için erkeklerin "kadın mırıldanabildiği müddetçe, yüzde 10'a girmeye gönüllü oldukları" sonucunu çıkarmıştı.

Symonds'ın alayla "Sherfey'in cenneti" dediği şey -kadın için sonsuz yaban seks- bile zorunlu olarak kadının uçkuru gevşekliğini akla getirmez. Pek çok 21. yüzyıl Batılı kentli kadın için bir manifesto ayarında olan *Sex and the City*'deki dört kadından yalnızca birinin hakikaten uçkuru gevşek olduğunu anlatır. Sherfey dört kadının en yaşlısı olan, aşüfte Samantha'dan cesaret alır, fakat şovun yaratıcılarının, informel olarak ya da başka türlü, piyasa araştırmaları yaptığı ve şovun hedef kitlesi kadın izleyiciler olsa bile, tek eşlilik dizisine zıt olarak, gerçek uçkuru gevşekliğin çok iyi izlenim uyandırmadığına kanaat getirdikleri ileri sürülebilir.

Seksüel zevk ve doğrudan bir yolla olan, yani mastürbasyonla gerçekleşmeyen erkek orgazmının, her zaman tarih-öncesi toplumlarda azınlıkta kalmış ve şimdiki gibi hayatlarının yalnızca üçte ikisinde ya da daha az kısmında seksüel bakımdan elde edilebilir özellikteki kadınlarca kontrol edilen kıt bir kaynağı olmuştur. Fakat kadınların her zaman aşklar yaşamış olmaları muhtemel görünmektedir; en nihayetinde, her zampara erkek için zampara bir kadın gerekir.

Çağlar boyunca kadının seksüel sadakatinin gerçek durumuna dair bir ipucu, kadının seks dürtüsü üzerine modern verilerden elde edilebilir. 1950'lerde psikolog Clellan Ford ve Frank Beach, kadınların dünya çapında seksüel avantaj elde ettiğini göstermiştir; sonraki araştırmalarda da seks dürtüsünün gözle görülür bir eşitlik sergilemesinin, toplumların büyük çoğunluğunda hiç rastlanmadığı kadar yaygın olduğu ortaya konmuştur. Helen Fisher, Batılıların hâlâ baştan çıkarıcı bir erkek, boyun eğen kadın imajlarına sarılıp duruyor olmalarını garip bulur. Bunun tarımcı geçmişimizin bir kalıntısı olduğu kanısındadır; o zamanlar kadınlar evlilikteki mülk değiş tokuşunda bir piyon konumundaydılar ve onların değeri 'saflıkları'na bağlıydı. Bu durum, fiilen parasal sebeplerle genç kızların seks dürtüsünün inkâr edilmesi anlamını taşıyordu. Ekonomik bakımdan daha bağımsız olan günümüz kadını sıklıkla (yalnız *Sex and the City* tarzı kurguda değil)seksi kovalayan taraftır.

Kadınların seksüel zevk peşinde, uçkuru gevşek davranışlar sergilemeye doğal olarak erkekler kadar hazır olup olmadıklarının en önemli ipuçları tarih-öncesinde (artı, sağlıklı dozda bilgiye dayalı tahminde) aranmalıdır. Atalarımız hakkında bildiklerimizden güvenilir şekilde ne sonuçlar çıkarabiliriz? Atalarımızın seksüel morfolojisi bizimkine çok benzer görünüyor, demek ki hemen hemen kesinlikle yüz yüze çiftleşiyorlardı; buradan, çiftlerin kabul gördüğünden dürüstçe emin olabiliriz. Fakat tarihöncesi çiftler gerçekten birbirlerine sadıklar mıydı?

Antropologlar arasındaki ortak kanaat, tarih öncesi dönemin kadınlarının bir periyotta bir erkekten fazla eşleri olduğudur. Fakat spermleri diğer erkeklerinkiyle yarışan erkeklerin, duygulanım üreten oksitosin hormonuna rağmen (ya da onun yüzünden) kıskançlık nosyonu geliştirdikleri konusunda herhangi bir uzlaşma yoktur. Bu, kadınların sekste yüksek piyasalarından faydalandıklarını fakat 'onlara ait' -onlara orgazm sağlamadaki özel yetenekleri yüzünden oldukça muhtemel- özel bir sevgili ayırmak da istediklerini akla getirir.

Anlaşılan, dürtüsel alan işaretleme alışkanlığının bugün de bazı kadınlar arasında devam etmesinden -orgazmdaki vecd haline

ulaşırken erkeğin sırtını tırnakla çizmek böyle bir şeydir- sezinleyebiliriz ki, kadınların da seksüel kıskançlık kapasitesi vardır. Tarih öncesinde iki cinste de bir uçkuru gevşeklik arzusuna rağmen ilişkilerin bir norm olarak geliştiği tartışmasına yol açan formel eş bağının kültürel kanıtları mevcuttur. Sadakatsizlik ideal bir durum değildi, fakat sıklıkla kabilenin ya da türün hayatta kalmasını sağlamak adına zorunlu sayılıyordu.

Helen Fisher'e göre, çeşitli eşlere genetik materyali yaymada erkek kadar kadının da çok fazla genetik üstünlüğü bulunmaktadır. Kadın, kendisi ve çocukları için ekstra kaynaklar, bir garanti önlemi ve en ufak fikirleri olmasa da çocuklarının biyolojik geleceği için, en iyi genler ve çok çeşitli DNA temin edebilirdi. Fisher *Anatomy of Love*'da, "Bu yüzden gizli sevgilileriyle çalılıklarda buluşanlar, bir şekilde yüzyıllar boyunca bilinçdışı yolla aktarılarak, modern kadını zamparalığa motive eden dişi ruhunda yaşamaya devam eder," der. Fakat buradaki apaçık kurgudan bahsetmez; daha becerikli ya da çeşitli sevgililerle orgazm olmak kadına her zaman kendini iyi hissettirmiştir. Ancak Fisher, kadın fahişelerin seks karşılığında para ve armağan almasının mutlaka ekonomik saiklerle gerçekleşmeyip, bunda pekâlâ öyle kadınların seksüel çeşitlilikten hoşlanmalarının da rol oynuyor olabileceği kanısındadır.

Fisher kitabında, California Üniversitesi antropoloji profesörü Sarah Blaffer Hrdy'nin tarih-öncesi dönemde kadın zinası hakkındaki yeni hipotezine insan dişisinin yüksek seks dürtüsünün nasıl yol gösterdiğini anlatır. Hrdy, bonobolardaki gibi dişi maymunların (tam gerçekleşme olmadığı sanılır) değişik partnerleriyle üremeye yönelik olmayan çok sayıda seks yaptığını ve bunun zekice bir Darwinci amaç (topluluktaki her erkeğin ona cömertçe, çocuklarına babaca davranması, böylelikle onların iyi olmalarını ve başarılarını güvenceye almaya yardım etmesi için babalığı belirsizleştirmek) peşinde koşan dişilerin işine geldiğini iddia etmektedir.

Hrdy, "İnsanda da aynı durum meydana gelmiş olmalı, dişiler arkadaş kalmak için bir dizi erkekle seks yapmış olmalılar," der. 4 milyon yıl önce ağaç tepelerinden Afrika otlaklarında iki ayak

üzerinde bir hayata geçip uygarlaşmanın ilk heyecanı başladığında, çift bağı gelişmiştir ve genç dişiler açık serbestlikten gizli çiftleşmeye dönmüşlerdir. Fakat burada genetik olanın yanı sıra maddi bir zevk ödülü de etkilidir. Yine Hrdy'dan yola çıkarak tahmin edilebilir ki, bu durumun yegâne sebebi, dişi sadakatsizliğinin ilkel kültürlerde kuvvetli bir tabu olan tüm erkeklerin iyi orgazm vermemesini ima etmesidir.

Helen Fisher, Müslüman toplumlardaki peçenin ve Endülüs gibi bölgelerdeki yaşlı bir kadının genç kıza eşlik etmesi kuralının, kadındaki bu baştan çıkarıcı, seksüel olarak haris, orgazm arayan niteliğe doğrudan tepki olarak gelişmesinin muhtemel bir durum olduğu görüşündedir. Sonraki bölümde tartışacağımız, Talmud kaynaklı erkeğin karısını seksüel bakımdan tatmin etme yükümlülüğüne de, çok muhtemelen kadının kadim bir tecrübesi olarak, kuvvetli bir seks dürtüsünü taşıması vesile olmuştur. Kadim Yahudilik tarafından benimsenen anaerkil toplumlar, bu güçlü kadın cinselliğini kabullenmelerinin bir ürünü ya da önceli olabilirler. Kadın sünneti de, Afrika toplumlarında yüksek kadın libidosunu sınırlandırmak üzere kıskanç erkekler tarafından tasarlanmış olabilir. Kadın sünneti meselesi, kadının seksüel duygularının nasıl işlediği konusunda ilginç bir yorum olarak orta durmaktadır; burada kastedilen, kadın orgazmına dair önceden var olan halk bilgisi gerektiren kadının şahlanmış seksüel arzularını stabilize etmek için klitorisin çıkarılması gerektiğine inanmaktır.

Karşı-sezgisel düşüncenin fazlasıyla görülebildiği günümüz araştırmaları, aile için yiyecek alışverişinde dişi cinsin bağlılığı ve garanti edilmiş babalık arasında kabul edilmiş, ananevi ekonomik sözleşmeyi pek desteklemez ('ahlâksız' kadın davranışı tür adına iyidir, çünkü kadının gen havuzu eşi olan muhtelif erkekler sayesinde gelişir).

'Yiyecek karşılığı sadakat' pazarlığının geçerliliğini desteklemekte genellikle tavizsiz bir tutum takınan evrimci psikologlar bile, kadının bir parça serbestliğinin, şayet çocuklarının babası öldürülürse kadına yedek bir garanti sağlayabileceğini kabullenmeye eğilim göstermişlerdir. Yine de böyle bir durumda kadının

sırf orgazm zevki uğruna cinsel bakımdan serbest davranmış olacağı fikri günümüzde evrensel geçerlilik kazanmıştır.

Evrimsel mantığın dışarıda seksüel macera aramayı ihtiyatla akla getiren uçkuru gevşek kadın kavramı, kurumsal olarak, Amazon'daki seksi Canela halkı gibi topluluklar üzerine çalışan, Pennsylvania'dan antropolog Stephen Beckerman ve yıllarını bir Paraguay halkı olan şehvetli Achéleri ve zengin çeşitlilikte bir aşk hayatından hoşlanan Kuzey Tanzanya Hadza kabilesini araştırmaya harcayan Utah Üniversitesi antropoloji profesörü Kristen Hawkes gibi araştırmacılarca destekleniyor gibi görünmektedir.

Beckerman ve Hawkes'in bakış açısına göre, bazılarımızın ölene dek uyguladığı Desmond Morris'in misyoner pozisyonu insan tarihinin ancak minik bir parçasıdır. Hawkes 2002'de internet dergisi AlterNet.org'da Sally Lehrman'a, "İnsan cinselliğinin kalıpları çok çeşitlidir," diyordu. Hawkes ortalama bir Hadza avcısının ancak ayda bir kez büyük av eti alabildiğini ve avını topluluktaki herkesle paylaşma mecburiyeti olduğunu, karısına ve çocuklarına özel bir kayırmada bulunamayacağını keşfetmişti. Ekstra eşlerle kuvvetli duygusal bağlar kurmak bir Hadza kadınının tehlikeli zamanlarda kendini güvende hissetmesine katkıda bulunuyordu. Fakat, sırf zevk uğruna evlilik dışı seks arayan bu uçkuru gevşek kadın fikri gündemde bile değildi.

Bazı bilimcilerden gelen homurdanmalar ve kahkahalardan sonra Helen Fisher *Anatomy of Love*'da şöyle der: "Eş bağları insan hayvanın alameti farikasıdır." Çok eşli 'aileler'de ve serbest seks komünlerinde bile, erkek ve kadının gözde eşleri bulunmakta ve *de facto* çift oluşturmaya eğilim gösterilmektedir. Ayrıca, resmiyete dökülmüş evliliklerde çiftler sık sık geriye dönük romantik bağlar kurmuşlardır.

Fisher bize şu verileri aktarır: Kayıtlardaki 853 kültürün yalnızca yüzde 16'sı tek eşlilik gerektirmektedir, oysa bütün toplumların yüzde 84'ü çok karılılığa, erkeğin birden fazla karısı olmasına izin vermiştir. Çok karılılık (çok eşliliğin tersine) kadının uçkuru gevşekliğine özellikle yol açar gibi görünmez. Ancak Fisher, çok eşliliğe izin veren toplumlarda, erkeklerin yalnızca yüz-

de 5-10'unun fiilen aynı anda birden fazla kadına sahip olduğuna dikkat çekecektir. Gerçekte tek karı dünya çapındaki normdur; hatta tek koca da öyledir.

Fisher'in çıkardığı sonuç şudur: Seksin cinsel zevk çeşitliliğine daha yatkın olduğundan kesin bir şekilde söz edilemez, fakat her şey bir yana karışık bir üreme stratejisi -tek eşlilik *ve* zina- izlediği söylenebilir. Bununla birlikte Kristen Hawkes, tarih öncesi kadın atalarımızın uçkuru gevşeklik geleneğinin, modern toplumda oldukça şahlanmış bir eleme işlemine vardığına inanmıştır. Hawkes'e göre, koyu sadakatsizlik, yeniden evlenme ve boşanma oranı, ortak cinsel geçmişimizde modernitenin geliştiği dönemden bile daha az olabilir. Hawkes, "Bu, modern toplumda çeşitliliği ziyadesiyle anlaşılmaz bulmamızın kaynağını oluşturur," görüşündedir.

Lehrman da AlterNet'deki makalesinde, "Antropologlar haklıysa, tek eşlilik pekâlâ evrim karşıtı bir durum ya da modern hayata uyarlanma yolu olabilir. Ya da belki de çekirdek aile her zaman için gerçeklik olmaktan ziyade ideal bir durumu temsil etmiştir," sonucuna varmıştır.

7
MİLAT'TAN ÖNCE ORGAZM

"Bırak sol elin başımın altında dursun, sağ elinle beni avuçla."
("Solomon'un Şarkısı"ndan)

Çok erken dönemin uygarlıkları, geniş çaplı örgütlü dine dönüşen kültürün boy atmaya başladığı Petri kutusunda gelişmiş olabilir.* Fakat en önde gelen inançlar, akıllarında gelip geçici zevkin detaylarından ziyade türün uzun vadeli zor hedefleriyle, üremeye yönelik seksi bir numaraya yerleştirirlerken, onların öncelleri orgazma heteroseksüel ya da homoseksüel ilişkiyle ulaşmaları konusunda daha az titizlenmiş -yeter ki ulaşsınlar- görünmektedirler.

Yerleşik erkek erkeğe anal seksin dünya çapında yazı-öncesi uygarlıklarda oldukça yaygın biçimde yaşandığı düşünülmekte-

*) Petri kutusu: İçindeki jelde bakteri kültürünün çoğaltıldığı kapaklı cam kap. (ç.n.)

dir; tipik olarak, Sibirya'nın Chuckchee'leri, Alaska'nın Aleut'ları ve Konyage'leri, ABD'nin Creek'leri ve Omaha'ları, Kongo'nun Bangala'ları kadar çeşitli toplumlarda, bu uygulama bir erkek ve bir travesti arasında bir çeşit dini evlilikle meşrulaştırılır. Söz konusu topluluklarda anal sekse vajinal seks kadar saygı gösterilir ve erkek ve kadın tanrıların melezi *androgynous* (iki eşeyli) tapınmasıyla birleştirilir. Ortadoğu kültürlerinde formel tapınakların görülmeye başlandığı zamanlarda bile, kült mensupları ve tanrıları arasında arabuluculuk etmenin bir yolu olarak anal ilişkiye eğilimli rahiplere başvurulduğu söylenmektedir.

Dünyanın daha ilerlemiş bölgesinde, yani Ortadoğu'da, 5.500 yıl kadar önce, özellikle zamanlarının avangard entelektüelleri olan çöl göçebeleri arasında, pagan kültleri gelişip karmaşık, kodifiye dinler haline gelmişti. Gelişen bu embriyo halindeki yeni dinler ağır ve koca bir cinsel bir içeriği içselleştirme alışkanlığına sahiplerdi (orgazmın hâlâ en kendinden geçirici fiziksel ve psikolojik deneyim olmasının, yanan çalıları görme, dağın tepesinde Tanrı'nın sözlerinin yazılı olduğu tabletleri alma, vb. ayrıcalığına sahip olanlar hariç çoğu insanın hoşuna gitmesi şaşırtıcı değildir). Mevcutların içinde en önde gelenleri olup günümüze kadar kalan çöl dinleri, yani Musevilik ve Hıristiyanlık, artı onların modern rakibi İslamiyet –bunların hepsi, sekse ve bütün çağların düşünen insanları için hayatı yaratmanın başlıca eylemiyle, orgazmın hedonist lüksü arasındaki anlamı tahrif edilmiş ilişkiye aşırı derecede kafa yormaktaydılar.

Büyük dinler henüz inşa aşamasındayken, Antik Mısır'da eşsiz bir kültür vardı. Mısır'da insanvari seks eylemlerinin her şeyin, evrenin bile çıkış kaynağı olduğuna inanılırdı. Mısır yaradılış hikâyesi farklı kentlerde farklı anlatılırdı; her şey açıkça bir mit sayılıp, yorumlar da esnek olduğundan, bu pek mantıksız değildi. Fakat bu hikâyelerin tamamındaki ortak tehlike (daha sonraki uygarlıkların bu konudaki tabuları düşünüldüğünde şaşırtıcı bir şekilde) mastürbasyondu.

Mısır'da Firavunların en sıkıcı seremoni görevlerinden biri, suyun içinde mastürbasyon yaparak, yılda bir kez Nil'e bereket

vermekti. Gelenek güya, zamanın yaradılış mitinin çeşitli versiyonlarındaki bir ilk olaya kadar geri gidiyordu; öyle olduğunu düşünecek olursanız, yaradılış mitinin Nil'de mastürbasyon töreninin sonradan rasyonelleştirilmesiyle icat edilmiş olması gerekir. Mitte geçen yüce varlık, Atum, ilk baştaki karanlıktan çıkmıştı. Kendisi güneş tanrı, Ra, Mısır'ın Yüce Tanrısı haline gelirken, hava tanrısı Shu ve ıslaklık tanrıçası Tefênet formuna mastürbasyon yapıyordu. Tefênet'in vajinası sabah çiyi yaratmıştı ve onların ensest aşkından Dünya meydana gelecekti. Ya da Piramit metinleri, 527. Söz, resimlerle şöyle diyordu: "Atum, ilk önce var olandır, Ôn'da mastürbasyon yapandır. Orgazm olabilmek için penisini avcuna koydu; böylece ikiz Shu ve Tefênet doğdu."

Firavunun nehir töreni, bencil bir zevk eyleminin kutsallaştırılması değil, doğurganlığın önceliğinin yeni bir tasdikiydi. Nil nehrinin verimsiz toprakları o kadar gözle görülür ve elle tutulur şekilde bereketli kılıp hayatı mümkün hale getirdiği bir coğrafyada, kaçınılmaz olarak, doğurganlık özellikle kadın için, sekste herhangi bir zevk düşüncesini tamamıyla çiğneyecek kadar önemli olacaktı. Elbette büyü de geniş ölçüde doğurganlığa yardıma memur ediliyordu; kısırlık bir kişinin en büyük tasasıydı.

Mısır yaradılış mitinde özellikle ilginç olan, Atum'un dünyayı kurmasının, belirli bir babalık arzusundan ziyade, açıkça onun fiziksel memnuniyetinin bir fonksiyonu olmasıdır; 527. Söz'e inanılacak olursa, babanın zürriyeti, kendisinin sekste zevk almasının arızi bir yan ürünüydü.

Fakat Mısırlıların şehvetli tanrılarının kudretli cinselliklerinin aşağıdaki örnekleri Firavun adına dinsel bir görevken, sivil köleler ve sıradan vatandaşların da kralları kadar tensel hazzı yaşamayı arzuladıkları sanılmaktadır. Orta ve çalışan sınıf evlerinin kazılarından çıkan malzemeler (Viktorya Çağı Mısıroloji patlaması sırasında gizlenenlerin çoğu) göstermiştir ki, sıradan Antik Mısırlılar duvarlarını açıkça erotik resimlerle kaplamışlardı ve dış görünümlerine, elbiselere, makyaja, mücevhere ve parfüme -ve hatta, British Museum'un ahşap çekmecelerinin derin dehlizlerini

dolduran geniş bir koleksiyondaki dildoya- müsrifçe harcama yapmışlardı.

Hava şartlarının bileşimi, kültürlerinin kendine güveni ve Nil deltasının yeşil bereketi, Mısır'ı istisnai bir tensel toplum yapmaya katkıda bulunmaktaydı. Acımasız güneş altında kadınlar şeffaf bir keten iç gömleğinden fazla bir şey giymiyorlardı; kadın kölelersa o kadar bile giyinmemekteydiler –yalnızca birkaç dizi boncuk, o kadar. Erkekler pileli bir kısa etek giyiyordu; akşamları kolaylıkla atılan yünlü bir pelerin. Böyle erotik bir yerde herkesin aklında seks nasıl olmasın?

Bununla birlikte, Antik Mısır'ı biraz serbest aşk seksüel ütopyası olarak göstermek yanlış olur; çünkü Antik Mısır hiçbir anlamda liberal bir toplum değildi. Kızların resmi evliliklerde töreye uygun olarak altı yaşında kızlıkları bozuluyordu. Erkekler, karılarının gözüne bakmaktan kaçınmak için, anal ilişkiyi ya da arkadan vajinal duhulü tercih ediyorlardı. Fakat bu, seksin insani durumun bir parçası ve tabiatı gereği suçluluk duygusundan azade olmasıyla ilgili bir inançtı. Cleopatra'nın bir gecede, içlerinde 100 Roma asilinin de bulunduğu 1.000 erkeğe *fellatio* yaptığı söylenir; Yunanlar onu *Merichane* ('açık ağız'), 'on bin ağızlı kadın' ve *Chelion* ('kalın dudaklı') olarak anarlar.

Aşk şiirleri Antik Mısır'ın günlük hayatında çok yaygındı. Boşanma, yasak aşk, cinsel patavatsızlık, zina ve zamparalığın özellikle önüne geçilmiyordu ya da bu tür hareketlere karşı resmi bir yaptırım uygulanmıyordu. Bir hane reisinin kölelerden çocuk sahibi olmasına izin verilmekteydi. Bekâret bir ideal olarak bile saygı görmüyordu. Doğurganlığın kültürel önemine rağmen doğum kontrolü uygulanıyordu; 1860'da bulunan Kuhun papirüsünde, bal ve tuzla sıvanmış timsah dışkısından bir tampon kullanmak dahil, çeşitli doğum kontrol yöntemleri sayılmıştı. Homoseksüellik kabul görüyordu; Set ve Horus tanrıları sodomist bir toplantıda resmediliyorlardı. British Museum'da seks yapan iki moda kuaförü erkeğin resmi vardır. Hayvanlarla cinsel ilişki bile tabu değildi; yerel güneş tanrısı Mendes genellikle bir keçi olarak resme-

dilirdi. Heredot, iki cinsin Mendes'e tapanlarının keçilerle bedensel ilişkiye girdiğini söyler.

Onları köleleştiren Mısırlılardan daha etik bir maneviyatı kurumsallaştırma dürtülerinin parçası olarak anal seks tabusu geliştiren Antik İbraniler arasında, paradoksal olarak, anal seksin görece rutin olduğu düşünülür. İncil'deki Sodom miti ilk Yahudilerin sorumluluk olmaksızın orgazm pratiğiyle aralarına mesafe koyma arzularını açıkça resmeder. Şu da ilginçtir ki, daha yüksek, daha entelektüel bir meşgale yararına insanlığın seksten arındırılmasının parçası olarak, cennet bahçesi yaratılışı hikâyesi yüzeysel olarak seksi dışlayan bir içeriğe sahipti; ilk tam cepheden, çıplak drama bir bakışta birçok meseleyle uğraşır gibi görünür fakat onların arasında sekse pek rastlanmaz. (Aslında vardır, ama yalnızca en gelişkin okurlar için ve bu yüzden, çeviride değil, yalnızca orijinalinde bulunur.)

Kutsal metinlerin orijinal yazarları gerçekte cinsel zevke -sonraki çevirmenlerinden- daha taraftardılar. Gerçi Hasidik talebelerin Torah öğrenirkenki sallanma ritminin, bizatihi tinsel çiftleşmenin bir biçimi olduğunu söylemek biraz hayal mahsulüdür. Yine de İncil'in birçok yerinde cinsellik Tanrı'nın bir armağanı ve insan olmanın merkezi bir parçası sayılır ve sevişenler şayet evliyse seks genellikle adını anmadan tanımlanır. Harman yerinde Boaz'ı baştan çıkaran Ruth'un hikâyesinin anlatıldığı *Book of Ruth* gibi erotik metin olarak tanımlanabilecek pek çok şey vardır. "Solomon'un Şarkısı", yarım kulakla dinleyen birine göre, uzun bir erotik şiirdir. Antik metinler, New York'taki bir mezhebe bağlı olmayan teoloji yüksek okulu, Union Theological Seminary'de Eski Ahit profesörü olan David M. Carr gibi bilimcilerce, kasti ve açık seksüel imgeler olduğu söylenen 'nar', 'üzüm bağı' ve 'bahçe' gibi kelimelerle doludur. Keza, üzümlü keklerin afrodizyakları simgelediği iddia edilir: "Mür dağına ve tütsü tepesine kendi yolumdan gideceğim" mısraının, karısının göğsüne yüzünü gömmek isteyen bir erkeği anlattığı iddia edilir. Başka bir cümle daha az belirsizdir: "Senin iki göğsün ikiz ceylanlar gibidir", "dudaklarından, gelinim, bal

damlar." Şarkı da bir erkeğin sevgilisinin klitorisini elle uyarmasını mümkün olduğunca açık bir şekilde tavsiye eder: "Bırak sol elin başımın altında dursun, sağ elinle beni avuçla."

Doğal olarak hazza karşı olmaya eğilimli post-rasyonalistler yaklaşık 3.000 yıllık materyali seksten arındırmaya çalışmışlardır. "Solomon'un Şarkısı" genellikle Eski Ahit'in geri kalanıyla uyumsuz bir sapma olarak dikkate alınmaz. Pek çok Yahudi bunu, Tanrı'nın Beni İsrail sevgisinin bir alegorisi olarak açıklar, bazı Hıristiyanlarsa İsa'nın takipçileriyle ilişkisinin bir temsili olarak mazur görürler.

Genel olarak konuşursak, İncil çevirmenleri cinsel referanslara rastladıklarında, kızların gittiği Sunday School öğretmenlerinin doğmamış kuşaklarını korumakla görevli adamlar gibi, bunları azimle örtmece kullanarak nötralize etmeye çalışmışlardır. Bu yüzden 'penis' her seferinde 'uyluk'la değiştirilmiştir. "Allah aşkına, elini uyluğumun üzerine koy," der Abraham kölesine *Genesis*'de, "ve sana Tanrı adına, cennetin Tanrısı ve dünyanın Tanrısı adına yemin ettireceğim". (Bu, el testislerin üzerine konarak ant içilen 'tanıklık etme' geleneğine bir göndermedir.)

İlk Yahudilerin mastürbasyondaki 'tanıklık etme' konusunda resmi olarak tasarladıkları şey, Onan'a acayip bakma işiyle karartılmıştı; basit bir *Genesis* okumasıyla, Judah'ın oğlu Onan yaptığı yüzünden idam edilmiştir. Bu yorum, gerçekte çok ciddiye alınmasa da, binlerce yıl boyunca 'Onanizm'in yasaklanmasına yol açacaktı.

Erkeklerin mümkün olduğunca çok erkek çocuk meydana getirmeye ihtiyaç duyduğu ve istedikleri kadar çok karılarının olduğu çöl toplumlarında, hem mastürbasyon hem de boşalmadan önce çekilmenin en kıymetli insan kaynağının israfı olmasının bir anlamı vardı. Fakat mastürbasyon 18. yüzyıldan önce çok az ahlâkçının canını sıkmıştı ve en azından bir yazar, 1644 tarihli *Hippolytus Redivivus* aldı eserin anonim yazarı, mastürbasyonun kadının tehlikeli ayartmasına karşı bir ilaç olduğu iddiasındaydı. Mastürbasyonun, İngiltere'deki Viktorya dönemi gibi aşırı iffet taslayan zamanlarda oldukça histerikleşen bir korku yaratmasıy-

la, daha sonra o kadar büyük tabu haline gelmesinin sebebi gizemli bir durumdur. Fakat artık bir dereceye kadar kesinlikle söyleyebileceğimiz şey, tohumlarını saçıp durduğu için kanaryasına onun adını verdiği, *Genesis*'de anlatılan Onan, mastürbasyon yapan biri değildi. Tersine, onunki sorumlu bir *coitus interruptus** önerisiydi.

Dağınık İncil pasajlarının okumasından ortaya çıkan, ona bir erkek mirasçı sağlayarak aile soyunu korumak için, Onan'ın Yahudiliğin Levirate yasasınca ölü kardeşi Er'in karısı Tamar'la uyumasının gerektiğidir. Bununla birlikte, Onan Tamar'ı hamile bırakmayı istememiştir. *Genesis*'deki ilgili pasajda şöyle denir: "Yine de Onan bildi ki, torunlar onun sayılmayacaktı, o yüzden kardeşinin karısıyla her ilişkiye girdiğinde, kardeşi için döle katkıda bulunmaktan kaçınmak için tohumunu yere saçtı." Penisini onun vajinasından ('çiçek') kritik anda çekmesinin, onu tarihin ilk kayıtlı centilmeni mi yoksa tipik bir hödük mü yaptığı bir yorum meselesidir. Fakat temel bir doğum kontrol yöntemi uygulaması ve böylelikle Yahudi yasalarına göre ölü kardeşine bir oğul vermekte kusur işlemesiyle, onu öldürecek olan Tanrı'nın öfkesini üzerine çektiği bize sık sık anlatılmıştır.

Makul bir kuşkucu bakışı sürdürmesi gereken biri olarak, Tanrı'nın Onan'ı öldürmesiyle ilgili bölümün yazman tarafından uydurulduğunu ya da bir şekilde tesadüfen öldüğünü söyleyebiliriz; hem zaten, açıkça mastürbasyon karşıtı olan geri kalan İncil meselleri şaşırtıcı şekilde azdır. Bunun sebebi pekâlâ şu olabilir; 'heba edilen' tohumun her zaman ya mastürbasyonu ya da doğum kontrolünü işaret etmediğini her akıllı insan kabul eder; her şeyden önce, az sayıdaki spermi de ziyan edecek olması çok muhtemel bulunduğundan, sperm sayısı düşük bir adam seks yapma girişiminde bile bulunmamalıdır inancının olmadığı her din, sırf gebe kalması uğruna karınızla seks yapmamanızı savunur. *Romans*'da inananlara, söz konusu uzuvlar Tanrı'ya ait olduğundan, günah eylemleri işlemesi için 'üyeleri'ni kullanmaması söylenir. Musa dolaylı bir şekilde müritlerini "asla kök-

*) Cinsel ilişkide erkeğin boşalmadan geri çekilmesi. (ç.n.)

lenmeyecekleri kayalara ve taşlara tohum serpmemeleri" konusunda uyarır. Daha karanlık İbrani yazarlar "ona dokunmak ölüye dokunmak" gibidir sözünden yola çıkıp, dökülen semeni ölüye benzetirler. İşte, olay budur.

Ayrıca, kirletilecek 'üyeler'den olmadıkları, saçılacak semenleri bulunmadığı, gebe bırakma gücü sona erdiği için dul bırakılmadıkları açık olduğundan, kutsal kitaplarda kadınların kendilerine dokunmamaları gerektiğiyle ilgili bir ima dahi yoktur. İncil'in kendisi tarafından değilse de, sonraki yorumcular tarafından niçin hep erkek hedeflenmiştir? Cinsel üremenin doğasıyla ilgili çağdaş inançların temelinde, erkeklerin mastürbasyondan uzak durmaları için en azından insani bir haklılaştırma vardır. İbranilerde ve onlardan sonraki Yunanlarda, sperme kadının içindeki tam olarak şekillenmiş fakat minyatür insan olarak bakılıyordu; kadının üremedeki rolü sırf kuluçka makinesinin rolüydü. Bu yorumda israf olan sperm, milyonlarca insanın öldürülmesiyle aynı şeydi.

Kutsal kitaplarla ilgili meselelerde, bilgili yorum her şeydir. Ve bilen gözle bile bakılsa, Yahudi Torah ve Talmud kısa bir pratik evlilik el kitabı olarak ortaya çıkar. İlk Yahudiler seks dahil hayatın zevklerinden yararlanmak gerektiğine inanıyorlardı; bazı hahamlar son günde insanların yararlanmayı başaramadıkları her zevk için Tanrı'ya hesap vereceklerini söylüyorlardı.

Haham Shmuley Boteach *Kosher Sex* kitabında, "Kadim Yahudi düşüncesinde cinsel birleşme Tanrı'nın Dünyasını yaratmasının ve onunla etkileşimde olmasının bir metaforudur," der. "Seksin erkek ve kadın enerjilerinin ilahi birliğini meydana getirdiği söylenir... Dünyamız Tanrı'nın birliğini gösteren bir arena olarak yaratıldığından, bunu başka hiçbir eylem, sevgili haline gelen yabancıların, dost da olan sevgililerin, kadın ve erkeğin fiziksel birliğinden daha iyi gösteremez.

"Uzun zaman önce, Hıristiyanlık rahiplerine evlenmeyi ya da seks yapmayı yasaklayan kanunu getirmeden önce, eski hahamlar evlenen erkek ve kadınlara, nasıl zevkli ama dine uygun mahrem ilişkiler kurabilecekleri gibi açık cinsel tavsiyelerde bulunu-

yorlardı. Hahamlar kadın orgazmını her Yahudi koca için bir zorunluluk kıldılar. Erkeğin sırf kendi hoşnutluğu için bir kadını kullanmasına kesinlikle izin verilmezdi." İncil, der, evlilik içindeki seksi kadının hakkı ve erkeğin görevi olarak anlar, daha sonra -sadece 2000 yıl evvel- Talmud kadının seksüel tutkusunun erkeğinkinden çok fazla olduğunu bildirdi. Daha da sonra, 18. yüzyıl Yahudi bilgini Nachmanides İncil yorumunda, Tanrı, elma ağacından yedikten sonra Havva Adem'i arzulayacak dediğinde, Havva'nın canının çektiği şeyin Adem'e karşı fevkalade büyük bir seksüel arzu şekline büründüğünü söyler. Yahudi kanunları ve gelenekleri bir tutku artırıcısı olarak yüz yüze ilişkinin özel statüsü konusunda Desmond Morris gibilerle uyuşmaktadır. "Başka hiçbir seksüel pozisyonda bütün dudakların tam birleşmesine eşlik eden ağızların buluşmasını görmeyiz," der Boteach. "Karı ve koca birlikte genital bölgede kenetlenmekle kalmaz, kendi bütünlükleri içinde tekvücut olurlar; öyle ki, görünüşte bile bir haline gelirler. Misyoner pozisyonu özü itibarıyla insani olan bir şeyi deneyimlememize imkân tanır." Hahamların araştırmalarına göre, *cunnilingus*'u 'azgınlık' ve *fellatio*'yu tohum israfı günahı olarak itham eden Yahudi geleneği "hakikatin bir hicvidir" ve hahamların gerçek öğretisine ters düşer.

Haham Boteach anti-feminist olduğunu açıkça söylemesine rağmen, Yahudiliğin yapısı gereği seksi bir din olduğu teorisi doğrultusunda, yazar Naomi Wolf'da umulmadık bir müttefik bulur. Wolf, dindar Yahudi toplumunda, evlilik içinde kadın tatmininin her zaman göz önüne alındığı ve hâlâ birincil ailevi değer olduğu savındadır. Çin'deki daha sonraki Taocular gibi, Yahudi mistikleri Kabbalacılar da, erkek tarafından kadına verilen cinsel tatminin Yaratıcı'yı sevindirdiğine ve kozmik ölçekte denge, düzen ve uyum yarattığına inanırlar.

Wolf kendi kitabı *Promiscuities: A Secret History of Female Desires*'da, "Yahudi-Hıristiyan geleneği içinde bile kadın arzusuna düşündüğümüzden çok daha fazla değer veren inanç sistemleri vardır," der. "Avrupa Yahudi mistik geleneği *Zohar*'lar şunlarla doludur: 'Karısı arındığında [yani adet dönemi bitip yıkanma ri-

tüelini yaptıktan sonra] onu memnun etmek erkeğin görevidir, dinsel bir yükümlülüğün neşeli bir icrasıdır... Eve dönünce [bir seyahatten] karısına zevk vermek onun görevidir... Bir adam karısına zevk vermelidir, çünkü 'bu zevk dinsel bir zevktir, İlahi Varlığa da neşe verir ve dünyada barış için bir araçtır'." Wolf benzer olarak İslamiyet'in de kadının cinsel arzusuna değer verme geleneği olduğunu vurgular.

İslamiyet üzerine Amerikalı bir uzman olan Geraldine Brooks, İslami dünyada kadın üzerine çalışması *Nine Parts of Desire*'da, "Kadının cinsel arzusunun eksiltilmesi doğrudan Muhammed'in öğretisiyle çelişiktir," saptamasını yapmıştır. Öyle anlaşılıyor ki, dünyanın izole bir parçasında İslamiyet, tıpkı aynı oranda seksi rakibi Yahudilikte olduğu gibi, fazilet taslayanlar ve kadın düşmanları tarafından sonradan kendi istedikleri yöne çekilmiştir. Fakat Brooks'a göre, İslamiyet'in kutsal metinleri ve geleneğinin daha doğru okumasında şunlar vardır: "Kadiri mutlak Allah cinsel arzuları on parçada yarattı; sonra dokuz parçasını kadına verdi, bir parçasını erkeğe." Ve Talmud gibi, akıllı okunursa, cinsel arzunun eşitliği lehine çıkar. Kuran tefsirlerinin büyük çoğunluğu ortak olarak, Muhammed ve yakınlarının kadın cinselliğinin ve evlilik içinde kadının cinsel arzularının lehinde olduğunu söyler. Muhammed fiili olarak kocaları yatakta karşısındakini düşünmeye teşvik etmiştir: "Sizlerden biri karısıyla seks yaptığında, kuşlar gibi ona gitmemelisiniz; tersine, yavaş olmalı ve geciktirmelisiniz." Başka bir yerde, uzunca ön sevişme olmadan seksi zulüm olarak nitelemiş ve karısıyla sevişemeyecek kadar 'çok meşgul' bir kocayı azarlamıştır.

Tıpkı birçok Kadim Yahudi cinsel tabusunun (ve öğütlerinin) sonraki Hıristiyan mezheplerinde yankılanması gibi, Peygamber ve takipçileri tarafında İslamiyet'te kurumsallaştırılan cinsel haz prensipleri, yalnızca İslami hilalin etkisindeki bir sürü Ortadoğu kültüründe değil, Hindularda ve başka dünyalarda da, binlerce yıldır pek çok seksüel geleneğin içini doldurmaya devam etmiştir. Göbek dansının kökeni, iktidarsız erkeklerin orgazm olmasına yardım etmekti. Orta Asya, Özbekistan do-

ğumlu Abu Ali al-Husain ibn Abdallah ibn Sina olarak bilinen 11. yüzyıl Arap filozofu ve doktor Avicenna, kadının spermi olduğunu iddia etmiştir: Bu madde "erkeğin testis damarlarında ve karnının ağzında... özel bir seksüel kaşıntıya neden olur... ki yalnızca ilişkinin ovuşturmasıyla ya da onun eşiti bir şeyle rahatlar." Avicenna şöyle devam eder; kadının arzusunu bastırmak imkânsızdır ve bir şekilde doyurulmazsa kadın "kendi aralarında arzularını tamamına erdirmek için, başka kadınlarla sürtünmek"ten medet umacaktır.

Kadın sünneti, ya da bugün bilindiği şekliyle Kadın Genital Sakatlanması, Batılıların en çok mücadele ettiği (sözde) İslami seksüel gelenektir. Nil Vadisi'ndeki ilk çıkışı 5.000 yıl önceye dayanır. Bu bölgede pek çoklarınca, aile şerefinin ana ölçütü kadınlarının seksüel saflığı olduğundan, 'namuslu' kadının fahişe ve köleden ayırt edilmesi olarak bakılmıştır. M.Ö. 1. yüzyıl Yunan coğrafyacısı Strabo, Nil'de seyahat ederken bu göreneği ilk kez kayda geçirmiştir. Malezya ve Güney Amerika'da da örnekler kayda geçirilmişti, fakat bu neredeyse yalnızca Kuzey ve Orta Afrika'ya özgü bir görenek olarak kaldı. Bugün Sudan'ın bazı yerlerinde bir kız sünnetsizse evlenemez –sünnet 1956'dan beri resmi olarak yasadışı olsa bile.

Kadın sünneti iki işlemi içerir: *klitoridektomi*, klitorisin bir parçasının ya da tamamının kesilip çıkarılması ve *infibulation* ('firavun sünneti'), ip, katgüt ya da dikenle büyük dudakların birbirine dikilmesi. Dahası, kadınlar seks yapmaya başladıklarında ve çocuk doğururken, ilk sünnetlerinin travmasını tekrar yaşayacaklardır. İlişkiye girmeden önce kocaların genellikle kadını 'kesip açması' gerekir. Kadınlar genellikle doğum yaptıktan sonra 'yeniden dikilirler'. Kadın sünnetinin bazıları sıklıkla ölümcül olan çeşitli uzun ve kısa vadeli yan etkileriyle, çok tehlikeli olması şaşırtıcı değildir.

Bu zalim pratiği öyle olmayandan fiilen ayırmak, genellikle kadın orgazmının varlığının ve antikitedeki öneminin doğrulayıcı kanıtı sayılan bir uygulama olduğu için, bir orgazm çalışmasında önkoşuldur.

Kadın sünneti hakkında söylenmesi gereken ilk şey, özellikle İslamiyet'le ilgili bir şey olmadığıdır. Katolikler, Protestanlar ve Kıptiler (Mısırlı Hıristiyanlar) dahil bütün dinlerin Afrikalı takipçileri kadın sünnetini uygularlar ve bu ritüel pek çok erkek din lideri tarafından hoş görülür. Fakat bu konuda İslamiyet'in yerel türleri de masum değildir. Pek çok Müslüman şeyh ve lider kadın sünnetinin dinsel bir gereklilik olduğunu vaaz eder. Yine de şunu söylemek doğru olur; kısmen kadın sünnetine karşı lobinin en çoğu İslamiyet'i ele almada Afrikalı ya da Avrupalı kadınlardan ispatlanabilir şekilde daha az titiz olan ABD'li feministlerden geldiğinden, İslamiyet Batı eleştirisinin en sivri oklarına hedef olmuştur. (Özellikle Afrikalı kadınlar tarafından, kadın sünnetine karşı kampanyanın kültürel emperyalizmi sebebiyle haklı olarak suçlanmışlardı.) Örneğin Naomi Wolf bu zulmün adını koymaya ve rezil etmeye niyetlidir: "Elbette bugün Kuran ve tefsirleri, Şeriat evlenmeden önce bekâretini kaybeden yeniyetme kızların ve sadakatsizlikle itham edilen evli kadınların öldürülmesinden *klitoridektomi* ve *infibulation*'a kadar, kadının en kötü istismarına göz yummak için kullanılmaktadır. Bazı Müslüman ülkelerdeki yaygın *klitoridektomi* uygulaması, 'yapılmadığı takdirde kadın kendisini kontrol edemez, sonunda bir fahişe olur' inancına dayanarak yapılır."

İslamiyet'in kadın sünneti konusunda kendini iyi tanıtamamasındaki problemi, itikat bu pratiğe hiçbir şekilde müsamaha etmese de, taraftar olanların büyük çoğunluğunun sofu İslam takipçileri olduğunu *iddia* etmesidir. Kadın sünnetinin yapısındaki kadın düşmanlığının İslamiyet'in daha temel formlarına hepten yabancı olmaması da, anaakım İslamiyet adına talihsizliktir.

Gerçeklikte, yerel ekonomiler ve kadınların eğitim eksikliğiyle karışmış kadın sağlığıyla ilgili inançlar, kadın sünnetinden katı dinsel kurallar, kadından nefret ya da kadınların doymak bilmez orgazm iştahlarından duyulan korku kadar sorumludur. Sünnetin yaygın olduğu izole bölgelerde babalar için sünnetsiz kızlarını evlendirmek pratik olarak imkânsızdır; aile gelirlerinin büyük kısmı kızlarının başlık parasından gelir. Sonuç olarak, bu-

nun bir ailenin kadınlarının uyması gereken standart olduğu yerel cemaat içinde kuşkuya yer vermemek için kızlar bazen sünnet edilmektedir. Afrika'nın her tarafına yayılmış İslami köylerin pek azında yerel bir sünnetçi olarak bir büyücü hekim vardır; genellikle saygı duyulan ve kutsanan bir şahsiyet olan kadın, ameliyat için yüksek bir ücret alır –ve onu gücendirmek sosyal bakımdan akıllıca bir hareket olmaz. İlaveten, kutsal metinlerde bu pratiğin geçerliliğiyle ilgili ona soru sormayı aklından geçiren her kadın iki kat hüsrana uğrayabilir; sünnete izin verilen (genellikle ulusal hükümetin iradesi hilafına) ücra kırsal bölgelerde kadınlar nadiren okuma yazma bilirler ve okuyabilseler bile, Kuran'a yaklaşmalarına asla izin verilmez.

Uygulayıcılarının söylediğine göre, büyük sıkıntı doğuran kadın sünneti kültü, seksüel bakımdan haris doğaları yüzünden pek çok orgazmdan da mustarip olacak kadınların sağlığını korumanın bir yoludur. Bu uygulama Batı'da en kötü namlısı Viktoryen Arabist ve *Kamasutra*'nın çevirmeni, erotik öncü Richard F. Burton olmak üzere umulmadık hayranları cezbetmiştir. Burton, süregelen *klitoridektomi* pratiğini modern dünyaya öğretmiş fakat bunda kıymetli bir yan da görmüştür. 1865'de *Memoirs of the Anthropological Society of London*'da şöyle yazar: "Böyle bir sakatlamanın sebepleri besbellidir. Sünnet derisinin çıkarılması penis başının duyarlılığını azaltır ve Venüs sanatı daha uzun sürer, ki Afrikalılar ve Asyalılar da muskalarla ve ilaçlarla uzatmaya uğraşırlar." Hem kocanın hem de karısının erotik hararetini bir şekilde yükselten orgazm arzusu küllenmiş, cinsel bakımdan sadakatsiz kadın fikri, bugün Afrika dünyasının bir kısmında açıkça popüler bir tartışma konusudur; Kahire Aile Planlama Birliği'nin yakınlarda görüştüğü genç kadınların yüzde 90'ının klitorisleri ve dudaklarının bir kısmı çıkarılmıştı, ki babalarının, en azından bunun iyi bir fikir olduğunu düşündüğünü bildiriyorlardı.

Seksüel zevke gelindiğinde kadın sünnetiyle ilgili bazı tuhaf konuların varlığından da bahsedilmelidir. Bir Amerikalı sosyal psikolog ve kadın sünneti karşıtı kampanya öncüsü Hanny Ligthfoot-Klein, Sudan'da sünnetli kadınlar tarafından deneyimlenen

seksüel zevk sorusuyla özel olarak ilgilenmiş ve olağanüstü nitelikteki bulgularını *Journal of Sex Research*'da yayınlamıştır.

Ligthfood-Klein sünnetin eğitimli insanlar arasında bile yaygın biçimde uygulandığını bulmuştu. Sünnet gizli bir faaliyet olmanın ötesinde, aile eğlencesiyle kutlanmaktadır; bir kadının sünnet günü düğününden daha önemlidir. Bu, yalnızca bir genç kızın seks dürtüsünün sağlıklı şekilde küllenmesi olarak değil (kadında açık seksüel zevk almaya mide bulandırıcı ve hayvanca olarak bakılır), orta sınıf insanlar arasında bile gözlenen, klitoris kesilmediği takdirde kadının bacakları arasında sallanan bir penis olana kadar büyür inancına karşı ek bir önlem olarak da görülür.

Böyle bir arkaplana rağmen, Ligthfood-Klein'ın Sudan'daki keşifleri daha da şaşırtıcıdır ve orgazmda klitorisin önceliği konusundaki bizim Batı inancımıza hayranlık verici biçimde yeni bir ışık tutar. Sünnetli Sudanlı kadınların büyük kısmı -söylendiğine göre yüzde 90 kadar büyük bir oranı- kadın araştırmacıların yaptığı mülakatlarda seksten zevk aldıklarını *ve* sıklıkla ya da (onlar için tamamen hareketsiz kalmaktan başka herhangi bir şekilde sekse tepki vermek, kocalarının onları derhal boşayabileceği, katı bir tabu olsa bile) her zaman orgazm olduklarını hararetle iddia ederler. Ligthfoot-Klein'a göre, seksten zevk almadığına yemin eden azınlık kesim, sünnetleri yüzünden hâlâ dindirilemez acılar çekenler ya da evlilikte mutsuz olanlardı.

Ligthfoot-Klein'a göre: "Bazı kadınlar yoğun, uzun süren orgazmlar yaşadıklarını söylediler ve bunu tarif ederkenki mutlu ve çok canlı yüz ifadeleri gerçeğin öyle olduğunu doğruluyordu." 1982'de Mısır'da, Kahire merkezli sosyal reformcu ve sünnete karşı kampanya yürütücüsü Marie Assaad'ın yaptığı küçük bir araştırmada da, algılanan ya da iddia edilen seksüel zevk şaşırtıcı bir seviyede bulunmuştu. Assaad, kendileriyle görüşülen 54 sünnetli kadının yüzde 94'ünün seksten zevk aldığını ve kocalarıyla mutlu olduğunu açıklamıştır.

Ligthfoot-Klein haklı olarak sorar: "Bu koşullarda orgazm nasıl mümkün oluyor?" Kendisi daha önce Sudan'da çalışmış birçok cinsellik teorisyeniyle konuşmuştu; sünnet olmamış kadınlarda

klitoris erotik olarak en duyarlı organ olabilirken, *klitoridektomi* geçirmiş kadınlarda, iç dudaklardan rahim ağzına, memelere, anüse, dudaklara kadar vücudun başka bölümlerinin, artı duygusal paylaşımın psişik faktörleri ve manevi bağlantının, klitorisin yerine oyuna girdiği öne sürülüyordu.

Klitoridektomi geçirmiş Sudanlı kadınların orgazm tarifi (Ligthfoot-Klein onların kesinlikle yalan söylediklerini düşünmez) çok inandırıcı şekilde akla şunu getirir: Orgazm klitoris uyarıldığında olur anlayışıyla, kadın orgazmına basit bir uyarana cevap etkisi olarak modern, Batılı, mekanik bakış, çok basitleştirilmiş bir yaklaşımdır. Vajina sinirsiz ve cansız olsa bile, yine de farklı bir vajinal orgazm olduğu -Freud ve yardakçıları gibi, hayali bir farklı ve *süper* orgazm değil fakat yine de bir orgazm ve şaşırtıcı şekilde bir klitorisin yokluğunda deneyimlenebilecek bir orgazm- neredeyse *prima facie* (aksi ispatlanmadıkça geçerli) bir kanıt gibi görünmektedir.

Kadınlar Ligthfoot-Klein'la konuşurken, hiç kendiliğinden genital organlarından bahsetmemişlerdi. "Kadınlar dudak, boyun, göğüs, karın, uyluk ve kalçalara ad takma eğilimindeydiler... Bu, en azından kısmen, namuslu ve edepli bir Sudanlı kadının vücudunun bölümlerinden asla söz etmemesi gerektiğini bilmesinden kaynaklanıyor. 'Yara izinin olduğu yerden ne haber?' ve takiben 'İçeriden ne haber?' gibi soruyla doğrudan genital organlara hitap edildiğinde, birinin ya da diğerinin (ya da her iki alanın) cinsel duyarlılığı kabul ediliyordu, hatta pek çok kadın tarafından övgüyle anlatılıyordu."

Sünnetli kadınların orgazm deneyimlerinin olup olmadığı ve ne sıklıkla olduğu sorularına verdiği cevaplar da kaydedilmişti. Cevaplardan biri şöyleydi: "İki-üç günde bir ilişkiye gireriz. Kocam ereksiyonu kırk beş dakika ya da bir saat sürdürdüğünde bile, ilk defasında hiç orgazm olmam. Bir saat kadar sonra, ikinci defa ilişkiye girdiğimizde orgazma ulaşabilirim ancak."

Bir başkası: "İlk kocamla neredeyse hiç zevk almadım ve yıllar içinde pek az defa orgazm oldum. Anne babam tarafından ayarlanmış bir evliliğim vardı ve kocam iyi kalpli, bana karşı iyi bir

adam olsa da, ona karşı herhangi bir tutkum yoktu. İkinci evliliğim bir aşk evliliğidir ve çok yorgun olduğum zamanlar ya da çocukların birinin hasta olması gibi nadir olaylar hariç, onunla her zaman kuvvetli orgazm olurum."

"Ben gençken, on seferin dokuzunda oluyordum. Şimdi evde o kadar çok çocuk ve torun var ki, iki-üç haftada bir ancak ilişki kurabiliyoruz. Çok az mahremiyetimiz var ve o zamanlarda da çok çabuk yapmamız gerekiyor... Şimdi ara sıra orgazma ulaşabiliyorum, belki on seferden birinde."

Ligthfoot-Klein'ın derlediği (muhtemelen) vajinal orgazm tarifleri, muazzam içgörülü ve şiirsel olmaları bir yana, aynı şekilde bir Batı gazetesinin kadın sayfasından çıkmış olabilirdi: "Karnımda bir titreme varmış gibi hissederim. Vücudumun her yanında çok tatlı ve zevkli sarsıntılar oluyormuş duygusunu yaşarım. Bittiğinde bayılacakmışım gibi olurum... Bütün vücudum karıncalanmaya başlar. Sonra pelvisimde ve bacaklarımda bir şok duyarım. Vajinam çok sıkılaşır. Harikulade bir zevk duyarım ve hiç kıpırdayamam. Uzaklara, çok uzaklara uçuyor gibiyimdir. Sonra bütün vücudum gevşer ve pelte gibi kalırım... Sanki bilincimi tamamen yitirmişimdir ve orgazmı en yoğun o an severim. Her yanım titrer. Vajinam kuvvetle kasılır ve bundan büyük bir zevk alırım. Sonra her yanım gevşer ve yaşadığıma ve kocamla evli olduğuma o kadar mutlu olurum ki... Ürperme hissederim, onu bedenimin içinde kaybetmek isterim. Sonra çok tatlı bir duygu vücudumun her yanını kaplar, erimiş gibi olurum. Yükseklerde, daha yükseklerde süzülürüm. Sonra uykuya sürüklenirim... Bilincimi hepten kaybetmişim gibi dalarım. Bu çok kuvvetli bir duygudur. Kocama sıkı sıkı sarılırım ve bebek yataktan düşse, onu bile kaldıramam."

Ligthfoot-Klein'ın alıntı yaptığı Sudanlı psikiyatristler bu görünüşte paradoksal fenomeni şöyle teorize ederler; sünnetin sakatlayıcı etkileri evli çiftler arasındaki alışılmamış derecede kuvvetli bağlarla bertaraf edilebilir. "Çoğunun kanaatine göre, Sudanlı kadınların seksüel cevapları geniş ölçüde bir tür tipik karşılıktan başka bir şey değildir. Orgazm kaslarla olduğu kadar beyinle ilgili karşılıklar da gerektirdiğinden ve solunum ve damar

reaksiyonları da işe karıştığından, sünnetli kadınlarda fizyolojik fenomen mevcuttur fakat hasar görmüş ya da azalmıştır. Telafide, beyinle ilgili bileşenin kuvvetlenmiş olabileceğini ileri sürerler."

Psikiyatristlerin (Ligthfoot-Klein'ın akıllıca vurguladığı gibi hepsi erkektir) bir hüsnükuruntu lekesinden mustarip olup olmaması konusunda yalnızca tahmin yürütülebilir. Fakat Sudan'daki sünnetli kadınların hayatlarından derlenmiş bulguların en çarpıcı yanı, seks hayatları muhtemelen Firavun zamanında Nil vadisindeki yüzlerce büyükbüyük annelerininkiyle aynı olan bu kadınların nasıl, 1970'lerde Shere Hite'ın görüştüğü Amerikalı kadınların bir kısmını garip şekilde yankıladığıdır?

Hite, kadınların büyük çoğunluğunun yatakta orgazmdan daha fazla duygu, yakınlık ve aşkla ilgilendiklerini keşfetmişti ve orgazmı seks hayatlarının en önemli bedensel duyumu olarak hesaba da katmıyorlardı; sorularına cevap verenlerin büyük çoğunluğu seksüel davranışların tümü içinde en tatminkâr kısım olarak duhul anını söylemişti.

Çok eski ve bize itici gelen gelenekleri takip eden Sudanlı Müslüman kadınlar, bazı yönlerden orgazm zevki hakkında evrensel bir hakikati (kadın sünneti kurbanlarının korkunç acılarına rağmen, zamanımızın ve kültürümüzün hakim inancı yüzünden kendisini kronik olarak orgazmdan yoksun gören Batılı kadını yine de biraz rahat ettirebilecek bir hakikati) tespit etmede bize katkıda bulunabilirler mi?

Kadın sünnetinin kadın orgazmı konusunda bize pozitif bir ders öğreteceği şeklinde en yüzeysel sonuca varmadan önce değerlendirilecek pek çok faktör vardır. Ligthfood-Klein ya da Assaad'ın araştırma bulgularını inceleyenlerin içine genellikle bir kuşku dolar. QueenDom.com'un 1999'da yaptığına benzer araştırmaların bize aktardığına göre, *Cosmo*'ya, vibratörlere *ve* sevdikleri partnere sahip, serbest, eğitimli, sünnet olmamış Batılı kadınların yüzde 26'sı hâlâ nafile yere orgazm ararken, bu istismar edilmiş kadınların vajinal orgazm olmayı başarması bize çok garip gelir. Sünnet edilmiş kadınlar orgazm olmadıklarını kabul etme konusunda kendilerini tehlikede ve utanmış hissettiklerin-

den, evliliklerinin mutlu olmadığını yabancılara itiraf etmekte gönülsüz oldukları ya da sadece her şeye burnunu sokan yabancılara karşı nazik davranmak için cevaplarını kafadan uydurup uydurmadıkları merak konusudur. Ayrıca, klitoris dışı orgazm hikâyeleri doğru olsa bile, onların kültürel geleneklerinin -eşlik eden ekonomik paket ve kültürel baskılama bir tarafa- kan kaybından ölmeye ve kan zehirlenmesi olmaya değer olup olmadığı soruları açık kalır.

Görünüşe göre, orgazm olan sünnet edilmiş kadınların vakaları, denebilir ki (pratik olmaktan ziyade akademik saiklerle) çok acayip ama üstünkörü belgelenmiş, hem ereksiyon kabiliyetine sahip hem de bir çeşit boşalan hadım erkek olgusuna benzetilmiştir. Hadım etmenin uygulandığı -iğdiş edilmiş köleler- Ortadoğu kültürlerinde ve Antik Yunan'da testislerin ve penisin çıkarılmasının cinsel arzuyu sona erdirmediği biliniyordu. Penis bırakılarak hadım edilenlerde ereksiyon kabiliyeti kaybolmuyordu. Bir defasında, bir hadımın karısı, yoğun bir uyarma döneminden sonra olsa bile, kocasının boşalabildiğini açıklamıştı. Böyle bir vakada meni muhtemelen prostat bezinden gelen sıvıdır.

Daha kabul edilebilir ve cinsel konularda tahsilli Doğu'da cinsellik ve hem erkek hem de kadın (özellikle kadın) orgazmının kutsal doğasının, kadın sünneti yapılan izole merkezlerden çok daha açık ve homojen ele alındığı belirtilmelidir. Tunuslu şair Şeyh Umar ibn Muhammad Nefzawi'nin *The Perfumed Garden*'ı yazması, Hindistan'da *Kamasutra*'nın görülmesinden sonra bin yıl sonraya, yani 1500'lere rastlıyordu. Fakat Nefzawi'nin kaleminin üslûbu ve felsefesi her bakımdan önceki Hintli çalışmayla aynı havadaydı. Bu kitap bize, Doğu'nun ve İslami kültürlerin duygusal tabiatının daha doğru bir havasını verebilir.

> Uzun zaman önce, devrinin en akıllı insanı olarak nam yapan, ünlü bir filozof olan Moarbeda adında bir kadın yaşıyordu. Bir gün kadına bazı sorular soruldu; verdiği cevaplar şöyleydi:
>
> "Kadının aklı vücudunun hangi kısmında bulunur?"
>
> "Uyluklarının arasında."
>
> "Ya en büyük zevki neresinde yaşar?"

"Aynı yerde."

"Ya bir kadının dini nedir?"

"Vulvası."

"Ya kendisini hangi parçasıyla sever ve nefret eder?"

"Aynı... Biz sevdiğimiz erkeklere vulvamızı veririz ve nefret ettiğimiz erkeklere onu vermeyi reddederiz."

The Perfumed Garden'da erkeklere şu tavsiye edilmektedir: "Onun oyunbaz okşamalarıyla heyecanlanana kadar bir kadınla bir olmayın, o zaman zevk karşılıklı olacaktır," ve meşhur duhul için doğru anı seçmek 'vajinasının emme kuvveti'ni uyandıracaktır öğüdü –sırasıyla ikisi de büyük bir orgazm zevkine yol açar. Duhul için mükemmel zamanlamayı ayarlamak, *The Perfumed Garden*'ın erkek okuru için vasattan daha az bir teminat olabilir yine de. Nefzawi -soğan yiyerek- "ara vermeden otuz gün erekte kalan" Abou el Keiloukh adlı bir adamdan bahseder. (*Kamasutra,* Olimpik seviyede ereksiyon yeteneğine erişmenin bir başka yöntemini savunur. "Tereyağında pişirilmiş, sonra bala bulanmış birkaç yumurta yemekle bütün gece uzuv sertleşecektir.")

Orgazmik olarak doygun toplumlara yakıştığı gibi, Kuzey Afrika, Türkiye, İran, bütün Yakındoğu, Hindistan ve Ortadoğu'dan Endonezya'ya kadar değişik ülkelerde eşcinsellik (erkek en azından) konusunda da eşit bir kabul söz konusuydu. Yahudi Hıristiyan tanrısı taraftarlarının sert eleştirilerini es geçersek, Doğu dünyasında antik zamanlardan günümüze geyliğin yıldızı parlamıştı. "Zevk için oğlan, çocuk için kadın" İran atasözüne Arap topraklarında hâlâ pek çokları tarafından suçluluk duymadan uyulmaktadır. İran'da *sodomy* 'yüksek' erdem anlamına gelirdi; anal ilişki ruhsal yüksekliğe ulaşmanın ve genç erkekleri eğitmenin bir yoluydu. Mısır'da Mağribiler, Araplar, Berberiler tarafından anal ilişkiye aynı şekilde saygı duyulurdu. Afganistan'da Afganlar bir gey aşkı şarkısı söylerdi: "Yaralı Kalp: *Nehrin karşı kıyısında arkası bir şeftali gibi bir oğlan vardı ama heyhat! Yüzüp de geçemedim!*" Orta Asya'daki göçebe kabileler de -Kazaklar, Hunlar, Tatarlar, Moğollar, Türkmenler- sodomicilerden hoşlanırlardı.

İslamiyet İspanya'ya hakim olduğunda, Arap şiiri bu kültürün eşcinsel temayülünü yansıtıyordu. Muhammad bin Malik 12. yüzyıl'da Endülüs'te "Yüzünü Mekke'ye Dönmek" adlı bir şiir yazmıştı: "Cuma/incecik bir genç oğlan takıldı gözüme/çok güzel/doğan ay gibi./beklediğim an geldiğinde/aklımda yalnız/ah, ona sahip olmak vardı/uzandı/yere önümde/kıç yukarı/yüz aşağı."

Böylesine umulmadık şekilde serbest ve tensel kadim Ortadoğu cinsel törelerinden bugüne miras kalan nedir? Bu soruya açık bir cevap İngiliz yazar Yasmin Alibhai-Brown tarafından, 2001'de Stephen Bayley'in editörlüğünde sarih bir şekilde *Sex* başlığıyla yayınlanan kitapta yer alan "Sekse Gelindiğinde Niçin Doğu Batı'ya Galebe Çalar?" adlı makalesinde verilmiştir.

Alibhai-Brown, Müslüman kadınların geleneksel baş örtüleri *hijab*'la ilettikleri muğlak seksüel mesajla ilgili bir yazısından sonra, bir İngiliz milyonerden aldığı bir mektubu aktarır: "Bunu size biraz korkarak yazıyorum," denir mektupta, "fakat sizin makalenize eşlik eden resimlerden gözümü alamıyorum. Onları gerçekten ilginç buldum. Ben her yerde vücudu teşhir etmekten tiksinirim. Bizatihi örtünen kadınların fantezilerimiz üzerinde gerçek güçleri var. Bu kadınlardan birine bile sahip olamayacağımı biliyorum ve bunu yapabilen erkekleri kıskanıyorum. Çok güzel paketlenmiş bir yaş günü hediyesini açmak hoş olmalı."

Alibhai-Brown pek çok Müslüman kadının akıllı ve cinsel yönden bilgili olduğunu söyler. "Büyüdüğüm Doğu Afrika'da, Zanzibar Müslüman kadınlarının sofistike, bağımlılık yapıcı sevgililer oldukları düşünülür; bir erkeğin etrafında görünmez bağlar örebilir ve genellikle kendilerini onlara hiçbir zaman tam olarak vermeyerek onları sarhoş edebilirler. Fakat onları hiç görmezsiniz. Gözleri anlatılamaz şekilde canlı olsa bile, hep siyah uzun elbiselerle tamamen örtülmüşlerdir." Alibhai-Brown İslami metinlerde, Allah'ın bir kadına kocasından talep edebileceği fiziksel hoşnut olma hakkı verdiğini doğrular.

Alibhai-Brown, "kamusal alanda seksin aynı anda her yerde bulunmasından bir adım geri atılabilirse ve göz önüne serme ve ifşanın bir kez daha mümkün hale geldiği o küçük dahili alan

içinde kalmasına izin verilirse, düzüşmeyle deneyim arasındaki farkı keşfedebileceğimizi" ileri sürer. Sonra, İslami ülkeler ve Hindistan alt kıtasındaki modern seks karşıtı trendi "fiziksel aşkı ve şehveti inkar etmek; yok etmek ve cezalandırmak için, saldırgan askerler gibi uygun adım tarihin içine dalmak" olarak tanımlar. "Baskıcı güçler yirminci yüzyılda mevzi kazanmışlardır; özellikle siyasal atalete, toplumlarındaki bütün neşeyi ve dünyasal zevkleri öldürerek ya da bunları maskelenmiş bir şekilde yaşamaya zorlayarak karşılık veren İslami ülkelerde. Hindu fundamentalizmi de aynı eğilimleri sergiler."

Alibhai-Brown bütün bunlardan ironik biçimde şu sonucu çıkarmıştır: "Dünyanın her yerine yayılan ticarileştirilmiş cinsellik, bu gruplar arasında bir zamanlar o kadar özenle geliştirilmiş hakiki ve derin tenselliği de tahrip eder. Televizyondaki gece yarısı seks şovları, midesi bira dolu sırt üstü devrilen ama düzüşemeyen herifler (aralarında pek çok Asyalı erkek olabilir) adına zevkli birer program olabilir, fakat bayağı, yalandan seks daha ince beğenileri ve gelenekleri olan insanlara çekici gelemez. Bu yüzden burada, modern cinsel devrimin parçası olan ve henüz olmayan bizler, fiziksel aşk konusunda pek çok Batılıdan daha bilgili ve daha rahatızdır (son zamanlara kadar mükemmel olmayan bedenler mevzusunda ıstırap çekmemiz gerekmemiştir) ama bugün tatminkâr seks sayılan hücum futboluna katılma konusunda hazırlıksız ve beceriksiziz."

8
SEKS-VE-ŞEHİR DEVLETİ

"O kadın bir erkeğin aletine küçük bir öpücük kondurmak için sekiz sikke talep eder."
(Efesli Hipponax, M.Ö. 6.yüzyıl)

Antik Yunanlar zevk peşinde koşma yöntemleri olduğunu bildiğimiz ilk kültürdür. *Orgasmus* kelimesinin "ıslaklıkla birlikte kabarma, heyecanlanma ya da arzulu olma" anlamında ilk cinsel kullanımını Yunanlarda görürüz. Kendi adına zevk peşinde koşma, uygarlığın gözden kaçan ama tanımlayıcı bir niteliği olarak, Yunanların tiyatro, sanat, komedi, spor -ve seks- şampiyonalarında görülür. M.Ö. 5. yüzyıldan kalma bir anonim sözde şöyle denir: "Önce şehvetli dokunuş olsun, oyun işten önce gelsin." Yu-

nan tanrısı Merkür/Hermes'in pek çok rolünden biri mastürbasyon tanrısı olmasıdır. Burgo Partridge *A History of Orgies* adlı kitabında şunları yazmıştır: "Yunanların kültürü tamamen zevki metheden bir şarkıdır ve bu zevkin tabiatı yoğun ve maharetli bir tenselliktir. Her entelektüel seviyedeki insan, insani meselelerde duyusal tatmine dayalı materyalizmin oynadığı temel rolü tanır."

Onunla birlikte giden bütün sefalet ve kendini kırbaçlamayla birlikte, Hıristiyan 'günah' düşüncesi daha formüle edilmemiş bir kavramdı. O an için bütün bedenin ve zihnin suçluluktan uzak hoşnutluğunu sağlamak, en hafif meşrep olarak gelişmiş uygarlıkta yaşamanın ikramiyesiydi. Yine de bu durumu, aynı zamanda Yunanların hedonizminin açıklaması olarak abartmak kolaydır. Daha temel olan şey, Yunan hayatındaki dengeye, bir başkasının zevkini tahrip eden bir şeyin peşinde koşmayı önlemeye yapılan vurguydu. Örneğin, evlilik tensel tatlar adına fırsatlar temin ediyordu, fakat eşit derece doğurmayla, kan bağının korunmasıyla ve çocukların uygun eğitimiyle de ilgiliydi. Yunanlar başıboş cinsel arzunun kimsenin seksüel tatminine yol açmayacağını ve değerli olan başka şeyleri tahrip edebileceğini pekâlâ kabul etmekteydiler.

Öte yandan hâlâ, hedonizmin her zaman geçici memnuniyetle bağdaşmadığı düşünülürken, denge kavramı garip seksüel fazlalığı da hesaba katmıyordu. Erkeğin yarı insan, yarı hayvan olduğu ve bu ikisinin çıkarlarının çatışabileceği farz ediliyordu. O yüzden, cinsel zevk iştahı kabul gören bir bağımlılıktı; alemler sosyal güvenlik supabı olarak görülüyordu ve Aristofanes'in bir komedisi, *Lysistrata*'da kocalarının savaşmasını durdurmaya çalışmak uğruna seks boykotu yapan Atinalı kadınlar vardı.

Üstelik orgazm iştahı salt erkeklere özgü sayılmıyordu. Yunan erkeği, kadının sadakatsizliği ve seksüel enerjisi olarak algıladığı dürtüden korkmaktaydı. Euripides'in *The Bacchae* adlı oyununda bu Yunan erkeği, kadınların şehvetle erkeğin dudaklarını dudaklarıyla kasten koparmasından korkar. Ergenlik çağındaki genç bâkireler özellikle vahşi görülüyordu. Zamanın çok miktardaki tıbbi yazılarında, kadının seksüel faaliyetteki dürtüleri, erkeği

baştan çıkaran zevk arzusundan ziyade doğuştan psikolojik bir itkiye bağlanıyordu. Fakat uygarlaşmış bir Yunan şehir devleti, bu tehlikeli seks açlığını kontrol altında tuttuğu müddetçe, sebep ne olursa olsun maddi çıkar değildi. Bu, tercihan ergenlikte gebelik, kalan her seksüel aşırılığı tedavi ettikten sonra, evliliğin gerekliliği teşvik edilerek sağlanıyordu. Çifte güvence olarak da kadın eve kapatılır ve genellikle etrafı koruma köpekleriyle çevrilirdi.

Bununla birlikte, evlilik, aşk ve seks özellikle birbiriyle alakalı değildi. Evliliğin amacı bir erkek çocuk ve mirasçı üretmekti, fakat Yunan bir koca nadiren karısına bir yoldaş ya da seksüel lezzet kaynağı gözüyle bakardı. M.Ö. 600 yılları civarında Atinalı bir yargıç, Solon, evlilikle ilgili bazı cinsel yasalar çıkardı: Bu yasalara göre, bir kadına kocasından en azından ayda üç kez kocalık görevini yerine getirmesini talep etme hakkı tanındı; boynuzlanmış bir kocaya zinacı rakibini öldürme izni verildi. Fakat pratikte erkek ve kadının evlilikten sonra birbiriyle pek fazla işi kalmazdı. Soylu bir erkeğe uygun rafine seksüel zevkler, birçok evlilik dışı yolla temin edilebilirdi. Fahişelik tam anlamıyla kabul edilir bir şeydi (aynı Solon, şehir surlarının dışında sabit fiyatlı, devlet kontrolünde genelevleri kurumlaştırdı; tül giysiler içindeki fahişeler açıkça cazibelerinin tanıtımını yapıyorlardı). Fahişelerin çoğu, köle ya da savaş ganimeti olarak alınmış kadınlardı. Ayrıca, genel beklenti erkeklerin biseksüel ya da "iki elini de kullanan" kişiler olmalarıydı, ki bu durumun erkek adına fevkalade denebilecek erotik fırsatlar yaratacağı apaçıktı.

Bu erotik fırsatlar içinde pedofili de vardı. Ebeveynler rutin olarak küçük çocuklarının cinselliğin esaslarını yaşlı erkeklerden öğrenmeleri için dolaplar çeviriyor ve çocukları baştan çıkmamışsa öfkeleniyorlardı. Aristophanes'in *The Birds* oyununda bir karakter, diğerine bu suçlamayı yöneltir: "Pekâlâ, bu ince bir devlet meselesi, seni çapkın. Oğlumla *gymnasium*'da, banyodan yeni çıkınca görüş ve onu öpme, ona tek kelime söyleme, ona sarılma, testislerine el bile sürme. Bizim bir arkadaşımız olduğunu farz et!"

Yunanlarda günah ya da yasak meyve olarak seks kavramı bulunmuyordu. Seksüel ilişkileri doğal, gündelik bir fenomen ola-

rak değerlendiriyorlardı. Seksle ilişkili utanma duyguları yoktu ve mastürbasyona burun bükmek hariç, her halükarda bir gustoyla yaptıkları seksin herhangi bir cephesini damgalamamışlardı. Mısır'dakinden farklı olarak, 'saygıdeğer' Yunan kadınları da çıplak tenlerinin birazını gösterirlerdi, ne ki erkekler pratikte hemen her zaman çıplaktılar. Yunanlar savaşlarda da neredeyse tümden çıplaktılar. Erkek Yunan kültürü her seviyede seksüel bakımdan şarj edilirdi. Yunanlar din nöbeti olarak bildikleri, bir adamın dindarlığa yakalandığı çeşitli durumlardan bahsederlerdi. Müzik dinlemek, dans etmek ve alkol almak bu ilâhilik duygusuna zemin hazırlayabilirdi; özellikle kişiliklerin sınırları erimiş ve kişinin gerçekliği sonsuzluğa karışmış gibi göründüğünde, bu duyguyu orgazmda da bulurlardı.

Yunan çömlekleri bu antik zevk düşkünlerinin azgın seks hayatlarının pornografik kaydına yakın bir şey sağlar. Çömlek resimlerinin büyük çoğunluğu açık biçimde seksüeldir; çıplak satirler ve periler zeytin ağaçlarının altında atlayıp sıçrarlar; ister heteroseksüel ister homoseksüel olsun genç sevgililer birlikte yıkanır, dans eder ve sevişirler. Keza, bu resimlerdeki bütün neşeli sahnelerin, sanatçının onu gördüğü haliyle, az çok hayattan alındığını varsayabiliriz.

Şu farkla ki, Yunanlar Hıristiyanlarca tarafından uygun bulunacak -aşkın yol açtığı- seksüel arzunun bir biçimine büyük şüpheyle yaklaşıyorlardı. Aşk her şeyden önce bir erkeğin çok sık çiftleşmesine sebep olur ve semeninin aşırı akmasıyla kuvvet kaybettirirdi; seksüel zevk insanın iyilik hali için zorunluydu ve *yeterince* çiftleşmeme de semen birikmesine yol açıp sağlığı bozabilirdi. Demek ki, seks kontrol altına alınmalıydı; bunun anlamı, açıkça sınırlanması demekti.

Aşkın aralıksız fiziksel hasretine, vücudun doğal dengesinin bozulması, zihnin vücut üzerindeki kontrolünü ortadan kaldıran bir hastalık olarak bakılırdı. Bizim orgazm sonrası büyük mutluluğun serotonin salınımı olarak saygı gösterdiğimiz şey, Yunanların gözünde zihinsel gücün geçici bir süreliğine körelmesi demekti. Yunanların entelektüelliklerine hayran olanlar, binlerce

yıl sonra hâlâ bu inancı yansıtırlar. Bir 19. yüzyıl felsefecisi olan Hartmann şöyle yazar: "Aşk zevkten ziyade acıya sebep olur. Zevk yalnızca yanılsamadır. Akıl aşktan uzak durmamızı emreder. O, ölümcül seksüel itkiden yana olmasaydı, o zaman hadım edilmek en iyisi olacaktı."

Bu yüzden balık tutma, çömlek yapma ya da sadece düşünme gibi biraz zor bir işle, zihnin bilinçli olarak entelektüel ya da fiziksel yan yollara saptırılması olarak görünen gelenek ortaya çıktı. Pornografiyi takıntı haline getirmiş 20. yüzyıl pornografi-karşıtı kampanya yürütücüleri gibi, Yunan filozofları da sekse çok kafa yormaktaydılar.

M.Ö. 4. yüzyılda Plato *The Republic*'de şöyle söylüyordu: Birisi yaşlılığında Sophocles'e sormuş: "Şimdi seks hakkında ne düşünüyorsun? Hâlâ bir kadına sahip olabilir misin?" Sophocles şöyle cevap vermiş: "Sus, be adam; hepten kurtulabilsem çok mutlu olurdum, çılgın ve vahşi bir efendiden kaçmışcasına." Socrates seksüel dürtünün tatmininin, ahlâki kemale karşı çalıştığı kanısındadır. Epicurus aşka "taşkınlık ve eziyetin eşlik ettiği, seksüel zevke duyulan şiddetli bir iştah" olarak bakar. Tensel ilişkiyi akıllı bir erkeğin huzurunun en kötü düşmanı olarak suçlar: "Cinsel ilişki hiçbir zaman kimseye iyilik getirmez; birisine bir zarar vermediyse de onun şanslı olduğu düşünülebilir. Akıllı bir adam asla evlenmez ve çocuk yapmaz. Aşkın tutkusuna da boyun eğmez."

Fakat bu düşünürlerin sözlerinin belli bir kısmı, ikiyüzlülükle ya da kendilerini içinde buldukları şehvet düşkünü toplumun avantajlarından artık yararlanamayan yaşlı adamların üzüm ekşisi tavrıyla baştan savma kaleme alınmıştı. Yunan bilimci Robert Flacelière 1960'da *Love in Ancient Greece*'de şöyle yazıyordu: "Pratikte Epikürcü bakış, 'filozofik erdem'in kulağa hoş gelen adıyla onun yüceltilmesi ve zihin huzuruna her şeyin üzerinde değer vermeyle, övüngen bir yaşlı bekârın tavrını çok andırır."

Çağlar boyunca büyük Batı evrenselliğinden İslamiyet dünyasına kadar, erkek egemen diğer toplumlar gibi Antik Yunan'da da, farazi büyük entelektüel ve tinsel bir meşgalenin yararına, kadının hayatın ana akımından dışlanması özellikle M.Ö. 6. ve 4.

yüzyıllar arasında, homoseksüelliğin olağanüstü derecede artmasına yol açmıştı. Aristotales'e göre homoseksüellik, ilk kez M.Ö. 650 civarında bir bronz plaka üzerinde homoseksüelliğin en erken temsillerini bulduğumuz Girit'te bir doğum kontrol yöntemi olarak kullanılmıştı. Hemen sonrasında da soylu bir oğlanın yaşlı bir adamı sevgili olarak seçmesi, Girit'te utanç verici bir durum olarak değerlendirilir oldu.

Yunan anakarasında gey aşkı başlangıçta erkek yoldaşlığı ve savaşçı arkadaşlara bağlılıkla ilgiliydi; burada paylaşılan, seksten ziyade cesaretti ve kesinlikle doğum kontrolüyle ilgili bir durum söz konusu değildi. Çok sayıda genç Yunan, askeri bağların sıkılığından dolayı başka aşk hayatı yaşamadan, savaşçılık yaşlarında öldüler. Askerliğin gerektirdiği fiziksel sağlamlık homoerotik kültürü açıkça beslemekteydi. Bir oğlan ne kadar sağlamsa, yoldaşlarına o kadar fazla orgazm zevki vermeye donanımlı görünüyordu; ne kadar güzelse sahip olunacak en iyi zihin farz ediliyordu. Bu yüzden, en iyi görünen oğlanlar, hocalar gibi yaşlı erkek seksüel âşıkları cezbediyordu.

Anal seks erkeklerin nezdinde tamamen yasal ve yaygın bir seksüel tarzdı; zevkli, sağlıklı ve aktiviteyi yükseltici bir tercih olarak değerlendiriliyordu. Bir Yunan doktor, seksüel zevk seminal sıvının salgılandığı vücut parçasının ovuşturulmasına bağlı olduğu ve doğumsal bir azizlik sebebiyle onlarınki rektumda vuku bulduğu için erkeklerin anal ilişkiden özel bir zevk aldıklarını söylemiştir.

Vazo resimlerindeki anal ilişkide genellikle partnerler aynı yaş grubunun üyeleri olarak gösterilir. Fakat öğleden sonra *symposia*'larında (içki içme ve entelektüel tartışma partilerinde) kullanılan erkek içki kupalarındaki resimlerle çizimlerde, çıplak bir yeniyetmenin kalçaları arasında kendilerini orgazma getiren yaşlı erkekler resmedilir. Babasının izniyle orada bulunan, onu gözüne kestiren -ve güzelliğini methetmek için özel çömlek boyacısı görevlendiren- başka bir yaşlı adam tarafından istenen oğlanlar hep onur konuğu oluyordu.

Homoseksüellik tam anlamıyla ahlâki bir eğilim olarak görülmekteydi; bir oğlanı doğru bir vatandaş olacak şekilde yetiştirmenin itirazsız kabul edilen bir yoluydu. Sodomi yapmadıkça, bir erkeğin toplum standartlarını yükselttiği kesinlikle düşünülmezdi. Sparta'lı meclis üyesi Lycurgus, bir erkek sevgilisi yoksa, herhangi bir vatandaşı değerli bir kişi olarak değerlendirmeyi reddeder. Anal ilişki konusunda da ebeveynlerin her titizlenmesi oğlanın eğitimine ciddi ölçüde zarar verir. En iyi öğretme *paiderastia* denen, öğretmen ile öğrenci arasındaki aşk yoluyla olur; erdemin bir oğlanın içine, öğretmeninin anal yardımını almakla, kelimenin gerçek anlamında yerleştirilebileceği yaygın bir duygudur.

Öte yandan, aynı dönemde heteroseksüel fahişelik çok geniş ve saygı duyulan bir endüstriydi. Evli kadınlar mahrem ev içlerinde bir kuluçka makinesiyken, ister pazaryerindeki ister yatak odasındaki fahişeler, erkeklerin seksüel fantezilerini keşfedebileceği özgürleşmiş kadınlardı. Yüksek piyasanın güzel ve seksüel beceriklileri ve son derece sağlıklı *hetairai*'ler kıymetli vazolar üzerine resmedilirdi. Modern zamanlarda Yunanistan'da devam ettiği söylenen bir *hetairai* pratiği, bir sevgiliye mastürbasyon yapmak için ayağın kullanılmasıdır. Düşük kalite sokak kadınlarının da letafetleri vardı; kimilerinin giydiği sandaletin tabanı tozlu bir yüzeyde izler bırakıyordu: "Peşimden gel."

Antik Atina'nın en meşhur kadınlarından biri olumlu anlamda kral gibi bir fahişe, Phryne idi; M.Ö. 6. yüzyıl sonlarında zamanının önde gelen erkeklerinden hayranları vardı. Atina heykeltıraşlarının en büyüğü ve zamanının en özgün sanatçısı Praxiteles'le ilişkisi çok ünlüydü. Onun ilk çıplak kadın heykeli -Afrodit- için de modellik yapmıştı. Daha sonra bu heykel, gençliği yüzünden ya da parasızlıktan Phryne gibi parıltılı bir fahişeye talip olamayan her Atinalı delikanlının mastürbasyon fantezisi haline geldi. Samosatalı hiciv yazarı Lucian *Erotes*'de, Phryne Afrodit heykeline âşık olan ve onunla bir gece geçirme hevesine nail olan genç bir askeri oldukça içtenlikli bir dille anlatır. "Heykel Paros adası mermerinden kusursuz bir çalışmadır. Tanrıça'nın dudakları küçümseyen, ironik bir gülümsemeyle hafif aralanmıştır.

Alımlılığını gizleyen giysisi yoktu fakat bir el gayri ihtiyari bir jestle edebini koruyordu," diye yazar Lucian.

Şöyle devam eder: "Onun bulaştığı o rezil olayın ayrıntılarını yeniden anlatacak kadar boşboğaz olmam gerekmiyor. Gün ışığı geri döndüğünde, maruz kaldığı travmaların bir ödülü olarak tanrıçanın bir lekesi vardı. Bu pisliği yaptıktan sonra genç adam kendini denize attı."

Bu hafif küçümseyici tona rağmen, Yunanlar erkek mastürbasyonuna *-cheiromania*, 'el tutkusu' diyorlardı- tamamen normal ve seks imkânı bulunmayan erkekler için ikame bir emniyet supabı olarak bakıyorlardı. Bir erkeğin 'yıldızlar görebileceği'ni ve prostat bezini kurcaladığında kendini bayılacak gibi hissedebildiğini Antik Yunanlar da biliyorlardı. (Prostat bezi bugün hâlâ bazılarınca erkeğin G noktası olarak kullanılır.) Mastürbasyondan hevesle söz edilirdi ve komedi oyunlarında bu sık sık göze çarpardı. Aristofanes'in bir oyununda, bir köle, yakında kamçılanmış bir kölenin sırtı gibi görüneceğini söyleyerek, sünnet derisinin fazla oynanmış olduğundan söz eder.

Sinik filozoflar kendine yetmenin tanımlayıcı bir edimi olarak mastürbasyonu teşvik etmekteydiler. Vazolara ve çömleklere mastürbasyon yapan erkek resmediliyordu; Brüksel'deki Royal Museum'da bu eylemi icra eden çelenklerle süslenmiş bir genci gösteren bir kupa vardır. Plutarch M.S. 1. yüzyılın Stoacı filozofu Dio Chrysostum'un, mastürbasyon konusundaki tavrı sebebiyle M.Ö. 5. yüzyıl filozofu Diogenes'i övdüğünü kaydeder. Diogenes genellikle toplumsal yasalara karşı gelinmesinden, özellikle de kamuda icra edilen doğal işlevler meselesinden kaygılıydı. Seksüel boy ölçüşmenin, "masrafa girmeden Afrodit'i her yerde bulmak" mümkün olduğundan lüzumsuz, toplum adına yıkıcı bir güç olduğunu savunuyordu. Birisi bunun ne anlama geldiğini sorduğunda, Diagones hemen pazaryerinde dinleyicilerinin önünde mastürbasyon yapmaya koyulmaktaydı. Gördüğüne şaşıran hayranlarıyla eleştirmenlerine şöyle diyordu: "Keşke aynı şekilde midemi ovuşturmakla da açlığımı geçirebilseydim." Diogenes mastürbasyonun kökenini, Echo onu seksüel tatminden mahrum bırakıp gittiğinde

aklını kaçıran Pan'a atfediyordu; özel ders aldığı babası Hermes/Merkür'den mastürbasyonu layıkıyla öğrenmişti.

Yaşlı erkeğin bir oğlanın kalçaları arasında sürtündüğü *Symposia*'daki geleneğin tersine dönmesiyle, vazo resimlerinde eğilmiş, yaşlı bir erkeğin kalçaları arasına penisini yerleştirerek mastürbasyon yapan genç erkekler görülmeye başlanır. Buna kibarca 'uyluklararası iletişim' denirdi. Dört birim kanın bir birim semen yarattığına yaygın olarak inanılsa da, mastürbasyonun semenin boşa gitmesi olduğu şeklindeki korku ciddiye alınmıyordu.

Kadın seksüel zevkine gelince, özellikle mastürbasyon, Antik Yunan'daki pek çok mesele gibi bir ikiliktir. Yunan mitolojisi, iffetli ve mahcup tanrıçalarıyla -Afrodit bile bir eli genital organlarını perdeler şekilde resmedilmişti- kadını, ölümlü kadınlara has olduğuna inanılan azgın cinselliği olmaksızın, idealleştirilmiş bir formda gösterir. Fakat gerçekte, kadın cinselliğinin formel terbiyeyle kuşatıldığı pek çok kültürdeki gibi, Yunan kadınları da ne erkeklerin korkularındaki nemfomandılar ne de erkeklerin düşündüğü kadar sadık ve edepli.

Farazi olarak bereket törenleri için yalnızca yılda bir kez evlerinden çıkmalarına izin verilen evli kadınlara, Phryne gibi kadınların özgürlüğü inanılmaz geliyordu. Öte yandan, kendi erotik hayatları ve törenleri olan, her şeye paydos edip uzaklaşabildikleri vahalar olan, yalnızca kadınlara özgü gizli mabetlerin varlığı pek iyi bilinmezdi. Burada, kadınlar kaba seksüel şakalar yapar, kendilerini eğlendirmek için açık saçık tasarımlanmış çömleklerden yemek için arkaya yaslanır ve doğum kontrolü sağlayıcı ve düşük yaptırıcı -boş zamanlarını daha iyi kullanıp kocalarıyla birlikte olmayı hayal ettikleri doğurganlığın kutupsal zıddı- olduğunu düşündükleri nar gibi meyveleri tanrılara sunarak bedenleri üzerinde bir nebze kontrolü geri kazanmak için kumpaslar kurarlardı.

Yalnızca gebelik ayak bağı olmadan biraz seks zevki almaya yönelik olsa da, gerçek ya da hayali doğum kontrol yöntemlerinin bilfiil varlığı, Yunan kadınlarının genellikle sanılandan daha iddialı, bağımsız bir karakterlerinin olduğuna kanıt gösterilir.

Doğum kontrolü için bir başka popüler yöntem 'misy', bakır sülfattı; bu maddenin çözeltisi içildiğinde bir yıl boyunca gebeliği önlediği düşünülüyordu. Doğum kontrol yöntemi olarak bu ağır metal düşüncesi binlerce yıldır vardır. Başka antik kültürlerin kadınları demircinin kovasından su içerlerdi; Birmingham yakınlarındaki İngiliz kadınları da 1914 gibi yakın tarihe kadar doğum kontrolü için metal paraların kaynatıldığı suyu içmekteydiler.

Klasik Yunanistan'da en gösterişli sanat eserleri, kadınları iffetli tanrıçalar ya da tehlikeli şekilde enerji emen seks bağımlısı gibi daha az, bu mabetlerin kadınları -erkekler gibi, aynı tür erotik arzulardan acı çeken ya da zevk alan normal ölümlüler- gibi daha çok resmetmişti. Bununla birlikte, Antik Yunan tıbbı, ünlü Hipokrat Külliyatı, ya gizemli bir 'Hipokrat' (ya da daha muhtemelen, kendilerine Hipokrat diyen M.Ö.400 civarındaki bir grup pratisyen) tarafından ambarda saklanmış ve adı bugüne Hipokrat yeminiyle gelmiş olan sözde tıbbi bilginin ana gövdesince, kadın cinselliğinin gerçekliği aynı derecede temsil edilmemişti.

Besbelli ki antik çağ insanları, bilimsel veri gibi sıkıcı gerekliliklerden azade, kendi tıbbi açıklamalarını uydurmuşlardır. Doğal olarak o devirdeki tıp uzmanlarının hepsi erkekti ve şaşırtıcı olmayan şekilde, daha çok erkeğin seksüel zevk elde etme hırsını haklılaştırmak gibi görünen bir cinsellik modeli tasarlamışlardı. Kadınların hasta olmamak -ki erkeklere, herhangi bir ahlâki müdahale sorunu olmaksızın, onları 'eğitmek'te serbest alan tanıyordu- için düzenli sekse 'ihtiyaçları'nın olduğu iddiasındaydılar. Erkekler her şeyden önce onlarla seks yaparak kadınlara tıbbi bir iyilik yapıyorlardı. Bu yüzden, kadın kendi sağlığı adına, ona karşı bir arzu hissetmediğinde bile, kocasının seks talebini reddetmeye cesaret edemezdi. Tersine, antik Mısır ve Hipokratçı tıpta, kadında aktif seks arzusu, heyecan uyandıran erotik fantezi, vajinal kayganlaşma dahil onun semptomları ve genellikle melankolik ya da akıldışı davranışlar, *hysteria* denen bir hastalık olarak bilinir (kelime anlamı olarak rahmin kayarak yer değiştirmesinin sebep olduğu bir rahatsızlıktır); keza, *hysteria* kelimesi histerektomiyle (rahmin alınması) ile aynı köktendir.

Külliyatın bir bölümünün Hipokratik yazarı *De Virginibus*, genç bâkirelerin intihar eğiliminin, on iki yaşında yaşlı bir adamla evlendirilmekten ziyade sekssizliğe bağlı olduğunu iddia eder. Kadın açısından en iyi tedavi gençken evlenmektir. Kadınların sekse psikolojik bir ihtiyacı vardır, ama bilinçli bir seks arzusundan da kendilerine gerçekten fiziksel bakımdan gerekli şeylerin bilgisinden de yoksundurlar. Kadınların iştahlarının tatmininin, kalplerindeki kan basıncını sadece rahatlatmaktan başka, zevkle çok az ilgisi vardır. (Belirtilmelidir ki, histerinin daha modern anlamı konusundaki kafa karışıklığı yüzünden, histeri kavramının orgazmla hemen hemen birbirinin yerine kullanılması eğiliminden, Amerikan Psikiyatri Birliği'nce resmi olarak ancak 1952 gibi geç bir tarihte vazgeçilmiştir.)

Antik Yunan tıbbi hipotezlerinde kadın orgazmıyla doğurganlığın artırılması arasında bir bağlantı da görülür. Hipokratçılara karşı, bir kadının seks zevkinin gebe kalacağının kanıtı olmadığı; tersine, gebe kalmanın onun ilişkiden zevk almasının kanıtı olduğu söylenmiştir. Anlaşılan bazı kadınlar peyda edilen çocuk şansını artırmanın bir aracı olarak kocalarının kendilerini orgazma ulaştırdığında ısrar etmişlerdir. Bu, en azından, onların orgazmı ifade etme tarzıdır.

Dolayısıyla, yetişkin zevki paylaşılmıyorsa, aklında doğurganlık olan insanlar büyük zorluklara girip aynı anda karşılıklı orgazm olmaya çalışıyorlardı; bunun için -Berkeley, California Üniversitesi'nde seks tarihçisi ve doktor olan Thomas W. Laqueur'a göre- hem ön sevişmeye başvuruyor hem de bir dizi doğal ilaç kullanıyorlardı. (Bulgaristan'dan *Tribulus terrestris* -demir dikeni- ya da 'dikenli asma', doğu ginseng'i, tropikal Afrika *Corynanthe yohimbe* ağacının kabuğu, Brezilya *Muira puama* -'iktidar ağacı'- sapı, Meksika damiana yaprağı, Avrupa'dan orman nanesi, Hindistan'dan ashwagandha (kış kirazı) kökü, Orta Amerika'dan cüce palmiye meyvesi ve *Avena sativa* -yabani yulaf; bunların hepsi ereksiyonu, seksüel dayanıklılığı, vb. artırmak için geçmişte muhtelif zamanlarda afrodizyak olarak kullanılmıştır.)

Bununla birlikte, kadının seksüel zevki ve orgazm Yunanistan'da mutlaka eşanlamlı olarak görülmezdi. Kadının duhul anında zevk hissettiği ve daha sonra herhangi bir heyecan kabarması olmaktan ziyade penisin vajina içindeki sürtünmesinden düz bir seviyede zevk deneyimlediği düşünülürdü. Hipokratçı bir yazar şöyle der: "İlişki bir kez başlayınca, erkek boşalana dek kadın bütün süre boyunca zevk yaşar. İlişki için arzusu kışkırtılırsa erkekten önce boşalır ve geri kalan sürede aynı derecede zevk almaz; fakat heyecanlı bir halde değilse o zaman zevki erkeğinkiyle birlikte sona erer."

Hipokratçı rahim nosyonu, kendi arzularıyla kadının iradesine tahakküm edebilen kadın vücudunun içinde bağımsız bir mevcudiyet olduğu görüşüdür. Rahme karşı taarruza geçmenin en iyi yolu, kadını biraz parfüme oturtmak ve burnunun altında katır pisliği yakmaktır. Rahim, beynin etrafındaki kötü kokulardan kaçacak ve güzel kokularla pelvis bölgesindeki ait olduğu yere doğru çekilecektir. Kadının seksüel arzusu da o zaman dağılacaktır –burnunun altına konan katır pisliğiyle bu arzunun kaçması hiç de şaşırtıcı olmaz zaten!

Hipokratçı Külliyat yalnızca tıbbi açıklamalar ve faraziyeler deposu değildi. Herkesin bir parça ev yapımı seksüel tavsiyeyle katkıda bulunmasına izin veriliyordu. İlgi ve erdemleri olağanüstü geniş bir adam olan Aristotales, doktor olmasa da *The Nicomachean Ethics*'de fikir beyan etmede kendini özgür hisseder; "ereksiyona esas olarak yabani havuç, enginar, şalgam, kuşkonmaz, şekerli tarçın, tozu fırçalanmış meşe palamudu yemek ve misket üzümü şarabı içmek, pırasa, kabuklu deniz hayvanları vb. yemek sebep olur" der –ve ciddiye alınır. (Dürüst olursak, Aristotales'in seksüel meselelerdeki tercihlerinin dayanağı genellikle bundan daha fazla dikkate alınırdı. Onun görüşleri, genellikle zamanının ötesindeydi. Örneğin, bir kadının seks ihtiyacına rahmin yer değiştirmesinin sebep olduğuna inananlarla aynı fikirde değildi.) Aristotales'in hocası olan Plato, benzer şekilde söz arasında (oldukça makul olsa da, tesadüfen) erkek ve kadın seksüel deneyiminin "aynı sebeplere borçlu olduğu"ndan bahsedebilirdi ve yine de bir

otorite olarak kabul edilirdi. Bu halka açık tıbbi tavsiye alışverişi Atina'nın entelektüel serasına özgü olmasa da, bizim uzmanlık olarak kabul ettiğimiz şeylere değer veren sonraki kültürlerle kıyaslandığında oldukça acayip ve sahte görünmektedir.

Dolaşımdaki seks üzerine muhteşem fikirlerin geniş çeşitliliğine rağmen, Antik Yunan'da seksüel üremenin nereye konacağı konusunda bir anlaşma yoktu. Homeros'un zamanında, M.Ö. 800 civarında, kadının, kendi içine girmenin bir yolunu bulan havada uçuşan hayvancıklar (*animalculae*) yüzünden gebe kaldığına inanılıyordu. Hipokratçılar kadın ve erkek tohumu arasında bir tür buluşmaya inanmaktaydılar. Erkek tohumu vücuttan ani ve oldukça zevkli bir boşalmayla sağlanıyordu; fakat, cenini şekillendirmeye yardım etmek için annenin de aynı tür sıvı katkısında bulunması gerektiği düşünülmekteydi. Bu, bir çocuğun niçin annesine benzediğini açıklıyordu, fakat kadının üremede eşit rol oynadığının işareti sayılmazdı; kocaların karılarının seksten zevk almasıyla ilgilenmesi gerektiği derecede önemli de görülmezdi. Hipokratçılar kadın tohumu üretimini orgazmla da ilişkilendirmişlerdi, ancak kocası onunkinden hoşlandığı gibi, karısının da onun orgazmından hoşlanması gerektiği kanaatinde değillerdi. Aristotales, Hipokratçı sonuçlardan farklı olarak, kadınların yumurtalıklarından semen ürettiklerini ve rahimlerinde, adet kanıyla kadın sperminin karışımından oluşan bir yumurta olduğunu düşünüyordu. 400 yıl sonra, etkisi Avrupa'da ve Müslüman Ortadoğu'da 17. yüzyıla kadar hakim olan doktor Galen, modern gebelik anlayışına çok yaklaşacaktı: Kadın testislerinin yaptığı semen erkek semeniyle rahimde karıştığında, bir embriyo üretiliyordu.

Galen, kadınların kendi başına, zevk uğruna ilişkiyi arzulayabileceklerine de inanıyordu. Dullar ya da rahibeler gibi amacına ulaşamayan kadınlar için terapötik mastürbasyonu ya da parmakla 'uyarma'yı savunan ilk doktorlardan biriydi. Önceleri Hipokratçı Külliyat'ın *De semine* olarak bilinen bölümünde kadın orgazmı, erkeğinkinin bir yansıması olarak görülmekteydi. Aristotales iki cinsin de seks arzusunun, bir cinsel perhiz döneminden sonra sıvıyı dışarı atma ihtiyacı tarafından zorlanabileceği kanısın-

daydı. Hipokratçılar, orgazmın ilişkiyi istemesinde kadını teşvik edici bir yol olacağını düşünemiyorlardı; bu yüzden kadın orgazm olamazsa, amacına ulaşamamış olacaktı. Aristotales bunu da kabul etmiyordu. Sonunda, bu sorunun üzerinde kafa patlatarak kendi bilgeliğini ortaya koydu; iki cins de cinsel ilişki için herhangi bir acil ihtiyacın ötesinde, geçmiş zevklerin hatırasıyla tahrik olabilirdi. Dolayısıyla, orgazm arzusu, seminal materyalin fiziksel olarak artışının baskısı görülmediğinde bile, iki cinste de var olan muhayyilede kendini gösterebilirdi.

Seks üzerine çok fazla görüş birliği bulunmamasına rağmen, Yunanlar en azından klitorisin nerede olduğu ve nasıl çalıştığı konusunda oldukça ilerlemişlerdi; oysa bu bilginin Avrupa'da doğru anlaşılmasına daha binlerce yıl vardı. Hipokratçılar klitoristen bahsetmezler (mamafih, 1918 kadar geç bir tarihte *Gray's Anatomy*'de de bahsedilmez), fakat Efesli şair Hipponax gibi edebi şahsiyetler ve Aristofanes gibi oyun yazarları klitorise *myrton* (mersin ağacı meyvesi) adıyla gönderme yaparlar ve bazı bilimciler klitorise gönderme yapmak için *nymphe* (gelin) kelimesini kullanan, M.Ö. 6. yüzyıl şairi ve Lesbos'un en meşhur sakini Sappho'ya inanırlar. Aristotales yazılarında ondan da söz eder: "Kadının semen çıkarmaması, ilişkide, zevkin erkeğinkiyle aynı yerde üretildiği ama bunun sıvı fışkırtılan yer olmadığına işaret eder," diye yazar.

Seks ve orgazm konusunda Yunan tıp anlayışının garip bir özelliği, ilişkide sıcaklığın önemine yapılan vurgudur; yani, seksten ve orgazmdan, neredeyse bir Bunsen ocağının yardımını gerektiren test tüpü içindeki bir kimyasal reaksiyonmuş gibi bahsedilir. Bunun sebebi, Yunanların seks üzerine yazılarında çok fazla ateş ve su imgesi olmasıdır; bu imgeler özel bir teori resmedilirken bol keseden kullanılırdı. Örneğin, kimileri rahmin yalnızca erkeğin seksüel sıvısıyla doldurulabilen kuru ve ağrı veren bir bölge olduğuna inanıyordu. Kimileri de doğurganlığın vajinal bölgede ekstra bir sıcaklık gerektirdiğini ileri sürmekteydi.

Hipokratçı Külliyat'a dahil bir yazar şöyle der: "Kadın konusunda iddiam şudur; ilişki sırasında vajina sürtündüğü ve rahim

taciz edildiğinde, rahimde zevk ve vücudun geri kalan kısmında sıcaklık yaratan bir tahriş meydana gelir... Kadın, bedeninden bir şey salar; bu bazen rahmindedir -ki o zaman ıslak olur-, bazen dışarıdan da görülür –şayet rahim normalden daha açıksa."

Erkek boşaldığında kadının seksüel zevkinin hemen bittiğini öngören Hipokratik inanç, sıcaklık ve alevlenme terimleriyle benzer şekilde açıklanır: "Olan şey şunun gibidir: kaynayan suya soğuk su koyarsanız, suyun kaynaması durur... Aynı şekilde, erkeğin sperminin rahme varması hem sıcaklığı hem de kadının zevkini sona erdirir. Hem zevk hem de sıcaklık rahme spermin varmasıyla eşzamanlı olarak en üst noktasına ulaşır, sonra biter. Mesela, ateşin üzerine şarap dökerseniz, önce ateş parlar ve kısa bir süre için artar. Aynı şekilde kadının ateşi erkeğin spermine cevap olarak parlar ve sonra azalıp yok olur. Kadının ilişki sırasında yaşadığı zevk daha uzun sürse de, erkeğinkinden epey daha azdır. Erkeğin daha fazla zevk hissetmesinin sebebi, onun durumunda bedensel sıvı salgılanmasının ani olmasıdır ve kadınınkinden daha şiddetli bir rahatsızlığın sonucu olmasındandır."

Bir başka Hipokratçı teorisyen, ilişkiden önce çok heyecanlanan kadının 'erken boşalacağı'nı, rahminin kapanıp gebe kalmayacağını iddia eder. "Şarap döküldüğünde parlayan ateş gibi, kadının sıcaklığı erkek spermi saçıldığında daha parlak alevlenir... Kadın ürperir. Rahim kendini kapatır. Ve yeni bir hayat için birleşmiş unsurlar güvenli şekilde içeride tutulur." Bir başka Hipokratçı, bir kadının susuzluğunu söndürmek için rahme sıvı alma ihtiyacı olduğundan, kocasına seksüel bağımlılıktan kurtulmak için kadın arkadaşlarına dönemeyeceğinden bahseder.

Bu konuda Hipokratçılardan çok sonra yazmış olan Galen'e göre, seksüel zirve sırasındaki sıcaklık gebelik açısından hayati önemdedir; eşzamanlı orgazm "tohumları birbirine karıştıracak, maddeyi canlandıracak ve yeni hayatı yaratacak" kadar sıcaklık üretir. Sonraki metinler de, bir kadının çok soğuk ya da çok sıcak olmasının doğurganlık için talihsiz sonuçlarla uğraşmanın en iyi yolu olarak karşılıklı orgazmı salık verir.

Kadının gebe kalma ya da en azından kadının gebe kalabilmesi için onu tatmin etmeye önem veren kocasını ikna etme kaygısı içinde, kadın mastürbasyonu ve bunun Antik Yunanların seks hayatında oynadığı -aslında makul- rol unutulmamalıdır. Yunan tıbbi yazılarında kadın mastürbasyonundan bahsedilmez. Bildik cinsel politikalar sebebiyle, Hipokratçı yazarlar kadınların mastürbasyon yoluyla kocalarına ihtiyaçtan vazgeçebilecekleri nosyonuna cevaz veremezlerdi. Bir yazar, oldukça yüzeysel bir tahminle şu açıklamayı yapar; kadınların idrar torbasından erkekler kadar sık taş çıkarılmaz, "çünkü onlar mastürbasyon yapmazlar". Hatta evli bir kadın ara sıra dildo kullansa bile, Hipokratçı tıbbi düşünceye göre, yapısı gereği rahminin içine semen alamayacağı için bunun ona bir faydası olamaz. Mastürbasyon, kadının seksüel iştahını kesinlikle gideremez.

Kadın mastürbasyonu aynı şekilde çoğu Yunan resim ve edebiyatında yanlış yorumlanır, ne ki bunun sebebi geniş ölçüde, kadının Yunan sanatında çok nadir resmedilmesidir. Öte yandan, Leipzig Üniversitesi'nde bir klasik profesörü olan Hans Licht, 1932 tarihli *Sexual Life in Ancient Greece* adlı kitabında şaşırtıcı bir şekilde Antik Yunan kadınlarının doymak bilmez mastürbasyoncular oldukları sonucunu çıkarır.

Fakat Licht, bu satırları Weimar Almanyası'nın uçarı atmosferinde yazmış olsa da, Antik Yunan kadınlığı ve mastürbasyon konusunda, 'gizemli tutumları'ndan ve *olisbos* denen, onları şehvetle arzulayan kadınlara *Lysistrata*'da gönderme yapılmasının yanı sıra pek çok vazo resminde de gösterilen, deriden yapılmış Antik Yunan dildolarının karakteristik bir formundan bahsederken dikkatlidir. Bununla birlikte, Antik Yunan literatüründe *olisbos* kullanırken tanımlanan kadınlar, sıklıkla hayal kırıklığı içinde malzemeyi kullanılmaz hale gelene dek eskitmiş olarak resmedilirler.

Licht, mutlu görünen çıplak kadınları ellerinde iki *olisboi* ile gösteren British Museum'daki bir kâseden bahseder. Benzer parçalar Louvre ve Berlin Museum'da da vardır; bir vazoda bir kadının *olisbos*'u kullandıktan sonra yıkaması görülmektedir. Lucian ve Plutarch, Sappho da dahil, *olisbos* kullanan lezbiyenlerle dolu

Lesbos'u yazarlar. Sappho'nun kendi çalışması seksüel bir nadastan sonra (Afrodit'e çok dua edip) elde ettiği, solo orgazmlarından birini anlatır:

Sana sadece bir an baktığımda, lal olmuş ağzımdan tek kelime çıkmaz
Dilim tutulur, ince bir alaz
Sarar o an bütün vücudumu
Gözlerim görmez, kulaklarım ancak duyabilir kalbimin mırıltılarını
Alnımda terler boncuklanır, hızlı titremeler geçer
Bacaklarımdan, otlardan daha güçsüz
Rengim solar ve çılgına dönerim, ölecek gibi
Nefes nefese kalırım

Dildo yapımı M.Ö. 500 civarında İonya'nın Milet'inde, özelleşmiş bir ticari ev endüstrisi haline geldi. Yunan dünyasının her tarafına ihraç edilen Milet *olisboi*'u, ahşap ve içi doldurulmuş deriden kunduracılar tarafından imal ediliyordu ve kayganlık için zeytinyağı kullanılıyordu. Kunduracıların becerisi, dikişleri kadın kullanıcıya zarar vermeyecek şekilde oğlak derisini dikkatle dikmekti.

Olisbos'lar hem heteroseksüel kadınlar hem de *tribads* olarak bilinen lezbiyenler tarafından kullanılmaktaydı. Alet ya yalnızken tek başına kullanılıyordu, ya da toplu olarak iki ya da üç kadının birlikte olduğu durumlarda. Lucian'ın *Erotes*'inin bir pasajında ikinci kullanımdan bahsedilir. *Olisbos*'la tecavüze uğrayan Charicles adlı karakter şöyle yakınır: "Böyle rezil aletlerin icadının, canavarca taklitlerin, bir kadının bir başka kadını erkeğin yapacağı gibi kucaklayacağı kısır aşklara faydası olur; şimdiye kadar nadir duyulan -adını anmaya utanıyorum- sevici müstehcenlik bırakalım utanmadan zaferini kutlasın."

Başka eserlerde bu uygulamanın daha az örtük eleştirisi vardır. M.Ö. 3. yüzyıl yazarı Herondas, *The Two Friends, or Confidental Talk*'da arkadaşların nasıl utanıp sıkılmadan *olisboi*'larını tartıştığını anlatır. Oyunun karmaşık, dedikoducu ve hep açık saçık konusu, modern bir *Sex and the City* bölümünden -ya da bir Ann Summer partisinden- çok mu yakışıksızdır?

Tıpkı mükemmel hedonistler olarak huzur içinde, felsefeyle uğraşan Yunanlar fikrini modern dünyada bir parça da kolaylıkla kabul etmemiz gibi, teknik bakımdan bilgili, gelişkin Romalıların seksüel açıdan bir parça sapkın ve düşük oldukları fikrine de biraz fazla aşinayızdır. Durum pek çok açıdan 21. yüzyıl İngiltere ve ABD'sinin birkaç yüzyıl sonra nasıl algılanabileceğiyle benzerdir. Günümüz popüler kültüründen kanıtlara dayanarak, eski moda İngiltere'nin seksüel konularda oldukça rafine olduğu, teknik açıdan gelişmiş, evlerin yüzde 90'ında internet pornografisi olan Amerika'nın utanmaz, şehvetli ve serbest olduğu görülebilir. Bununla birlikte, pratikte Amerika pek çok açıdan Birleşik Krallık'tan daha ılımlıdır ve seks konusunda aşırı iffet taslar.

Roma her zaman, erkek ve kadınlarının açgözlü orgazm iştahıyla beslenen, fahişeliğin bereketli olduğu bir şehir görünümü sunmuştur. Fahişeliğin 'en eski meslek' olduğu ifadesini bulduğu düşünülen, 1920'lerin İngiliz bilimcisi W.C. Firebaugh'a göre, fahişelik için karmaşık bir sınıflandırma sistemi söz konusuydu ve bu mesleği icra eden kadınlar katiyen toplumun alt seviyelerinden değillerdi.

En üst kademe, Yunan *hetairai*'lerinin tam eşdeğeri, *Delicatae* idi; bunlar zengin ve önemli erkeklere ait kadınlardı. Onun altında *Famosae* vardı; sadece seksten kendi adına zevk alan zengin ailelerin kızları, hatta karıları. Sonra saygı duyulan *Meretrix*, meslekten, para verilen fahişe; gelip geçen müşteriler için genelevlerinin önünde bekleyen *Prosedae;* dokuzdan önce görünmeleri yasak olan gece yürüyüşçüleri *Nonariae*, hepsi fahişe de olan mim aktrisleri *Mimae*, zille oynayanlar *Cymbalistriae*, *Ambubiae* (şarkıcılar) ve fahişe olarak gece işi de yapan *Citharistriae* (arp çalanlar) geliyordu.

Daha altta, Firebough'un yalnızca 'sıradan fahişe' olarak tanımladığı *Scortumlar*; seyyar, sokaklarda yürüyen gezici fahişeler *Scorta erratica*; dertli yas tutanlara hizmet etmek için mezarlık çevresinde bulunan *Busturiae*; yolcular tarafından gece için kiralanabilen bar kızları *Copae*; çıplak çalışan güzel fahişeler *Doris*; geldiklerinde ya da yalandan gelirken, orgazm olurken acayip kurt

benzeri sesler çıkaran ya da alternatif olarak dil kullanma becerileri bilinen (Romulus ve Remus'u bulup besleyen dişi kurdun onları nasıl yaladığını hatırlayın) 'dişi kurt', *Lupae* bulunurdu.

Bu sağlam tepenin en altında, genellikle fahişe olarak bakılan, özellikle fallus şekilli pastalar satan, fırıncının kızları *Aelicariae* vardı (*Aelicariae*'ler ekmek *fornix*'e -fırın- verildiğinde müşterilere kaçamak yaparlardı; '*fornicate*/zina' kelimemiz oradan gelir); gece yürüyüşçülerinin bir başka sınıfı *Noctiluae;* çalıştıkları tavernada satılan ucuz içkiden adlarını alan alt sınıf bar kızları *Blitidae*; ana yollara dadanan köylü kızları *Forariae*; çantanızı çalmaya meyyal fahişeler Gallinae (herhangi bir şeyi alma ve her şeyi saçmaya eğilimleri yüzünden sonradan 'tavuk' diye isimlendirildiler); yalnızca iki sikke (obol) karşılığı, ucuz seks yapan kızlar *Diobolares*; yalnızca seksüel zevk peşinde ateşli amatörler *Amasiae* ve hepsinin altında, artık alınıp satılabilir alımlılıkta olmayan *Quadrantariae* yer almaktadır.

Bu yüzden, Roma'nın sefahatinin kanıtlarına kimse karşı çıkamaz; ama hem hakkaniyetli evlilik hem de cinsler arasında orgazm zevkinin daha eşit dağılımı nedeniyle, bu uygarlığın Yunanlardan daha gelişmiş olduğunu unutmak kolaydır. M.S. 1. yüzyılda Romalı bir Stoik olan Musonious Rufus gerçekten, daha sonra Hıristıyanlıktan tarafından kapılan, modern evlilik fikrini yaratmıştır. Musonious'un ideası, evliliğin çocuk üretmek maksadıyla, ruhların komünyonu olmasıydı. Onun katı etik doktrininin o zamanlar nadir seksüel eşitliği haline gelmesiyle, eşlerin hiçbirine izdivaç dışı ya da evlenmeden önce seks izni verilmezdi. M.S. 4. yüzyılda zinanın para cezasıyla cezalandırılması Musonious'un inançlarının bir sonucudur. Öte yandan, bu vergiden elde edilen gelir o kadar büyüktü ki, devlet onunla Venüs için bir tapınak inşa edebilirdi.

Fakat Mr. ve Msr. Doğru'nun yeni Roma anlayışının kanıtı olarak, mükemmel evli çiftlerin kendi heteroseksüel erotik ev içi heykellerini yaptırmasının pek çok örneği de vardır. Roma hakimiyetindeki Ege'nin Delos adasındaki bir Roma evinde evli bir çiftin sembolik olarak birbirlerine kitlendikleri, aynı taş parçasından ya-

pılmış bir heykel vardır. Burada en çarpıcı yan, heykelin erekte olması ve ödemenin kadın tarafından yapılmasıdır. Daha genel olarak da Roma dünyasında anaerkillik sık rastlanan bir figürdü; oysa bu, Yunanların gözünde akıl almaz bir durumdu. Pompei fresklerindeki orta sınıf ve soylu kadınlar, ailenin erkekleriyle oldukça dikkate değer şekilde eşit keyif çattığı izlenimi verirler.

Yunanların eskiden beri kadın cinselliği konusunda duydukları korkuların bazılarının Roma toplumunu da kapladığını söylemek doğru olur. Pliny, kadının seksüel duygularının, dudaklara fare pisliği, sümüklü böcek dışkısı ve "siyah bir vahşi boğanın üzerindeki keneden alınan kan" -hem kadın hem de erkek şehvetini söndürmesi gereken bir bileşim olsa gerek- tatbik edilerek söndürmeyi önerdiği bir tehdit olduğuna inanır. Juvenal *Satires*'de şöyle yakınır: "Ve unutma, bu kadınların hep ıslak kasıklarını tatmin edecek hiçbir şey yoktur; onların tek bir takıntısı vardır: düzüşme."

Fakat Roma seks el kitapları daha modern, daha az kadın düşmanı bir bakış açısını ele verir; kadın orgazmını bütün erkeklerin peşinde koştuğu bir şey olarak resmeder. M.S. 1. yüzyıl *Ars Amatoria*'sında, Ovidius bile modern bir *Cosmopolitan* makalesinden çok farklı bir ton tutturmaz. "Güç kullanın. Kadınlar güçlü erkekleri severler," diye yazar şair. "İçine almaya gerçekten istekli olduklarında, genellikle istemeden teslim olmuş gibi görünürler. Bir kadının dokunulmasından hoşlandığı noktayı bulduğunuzda, ona dokunmak için fazla sıkılgan olmayın... Gözlerinde kıvılcımlar çaktığını göreceksiniz... İnleyecek, tatlı şeyler fısıldayacak ve hoşnutlukla iç çekecektir... Fakat çok hızlı gidip, onu arkada bırakmamaya da dikkat edin. Yani, sizden önce sona ulaşmayacağından emin olun."

En dürüst değerlendirmeyle, Roma seksi biraz karışık bir çuvaldır. Aşk tanrıçası Venüs, Roma hayatında aynı zamanda onurlu evliliğin koruyucusu, Roma ulusunun anası, fahişelerin hamisi -ve şehvet düşkünlüğüne karşı ikna edicilerin başı- olarak da görünür.

Roma toplumu hakkındaki hiçbir değerlendirme, Roma erkeklerinin egzotik orgazm tatlarına duydukları şehvetin daha

grotesk dışavurumları etrafında dolaşmadan tamamlanamaz. Romalıların yüksek oktanlı cinsel heyecan temayülünün kökeni, İtalya'nın uzak güneyinde doğan ve kuzeye doğru yayılan *Bacchanalia* geleneğine kadar geri götürülebilir. Yunanların *Dionysia*'sının düşük bir formu olan *Bacchanalia* festivalleri, şiddetin, yüksek heyecanın ve seksin toplaştığı bir arı kovanıydı.

Romalıların yakın ataları evliliği bir nikâh orjisiyle kutlarlardı; önce kocanın bütün arkadaşları şahitlerin huzurunda, gelinle ilişkiye girerdi. Bu geleneğin istikrarlı çift olma fikrinin bilinmediği eski zamanlarda evlilikten önce gelen sözde 'serbest fahişelik' durumunun devamı olduğu düşünülmektedir. "Doğal ve fiziksel yasalar evlilik bağına yabancı, hatta karşıdır," diye yazar Otto Kiefer, 1934 tarihli *Sexual Life in Ancient Rome*'da. "Bundan dolayı, evlenen kadınlar kendisine saygısızlık ettikleri için Doğa Ana'nın gönlünü almalı ve başlangıçtaki iffetsizlikle evliliğin iffetini elde edeceği serbest fahişelik dönemine girmelidir."

Böyle uygulamalar *Bacchanalia*'yla birlikte ortaya çıkmış olabilir. Fakat Roma'nın zamanının en büyük etkisiyle, *Bacchanalia*'ya artık iyi bir şey gözüyle bakılmıyordu. Tarihçi Livy, olayı ortadan kaldırmakla daha sonraki Romalıların ne kadar akıllı olduğunu anlatır: "Kadınların yanı sıra erkeklere de hizmet etsin diye ayinlerin herkese açık hale gelmesinden ve gecenin karanlığıyla şehvetleri artmasından sonra, çekindikleri hiçbir utanç verici ya da suç olan eylem kalmadı. Erkekler kendi aralarında kadınlardan daha ahlâksız eylemlerden suçludurlar. Onursuzluğa karşı mücadele edenler ya da onu başkalarına kabul ettirmede yavaş kalanlar, vahşi bir hayvan gibi boğazlanarak kurban edildi. İnançlarının en kutsal maddesi hiçbir şeyi suç olarak düşünmemekti."

Orji üzerine çalışan tarihçi Burgo Partridge'e göre, böylesi orji davranışları "bir bağırsak temizleyici değil, alışkanlık yapıcı ilaç haline geldi". Bununla birlikte, Roma yasa yapıcıları *Bacchanalia*'nın aşındırıcı doğasına bigane değillerdi. 7 bine yakın insana böyle bir orjiye katıldıkları için dava açıldı; çoğu da ölüm cezasına çarptırıldı. Sonunda M.Ö. 186'da Senato tarafından orji yapmak yasadışı ilan edildi. Neron'un hocası Seneca böyle aşırılıklar-

dan etkilenmişti: "Zevk kaba bir şeydir, adi ve saygı duyulmayan aptal hayvanlarda yaygındır." Yine de *Bacchanalia*'nın ruhu, Neron özellikle dahil olmak üzere, pek çok imparatorun seks hayatında yaşamaya devam etmiştir.

İmparator Galba'yı, Seutonius'dan biliriz: "Erkekler arası ilişkiye çok fazla düşkündü ve bunların arasından olgun erkekleri, *exoletes*'leri tercih ederdi." (*Pedicon,* 'uzvunu anüste kullanan adam'ın Latince ismiydi. 'Oğlancı' ya da 'kulampara' da kullanılırdı. "Bu şekilde duhul edilmeye izin veren" erkeğe de *cinede* (*cinaedus*) denirdi.) Şayet *cinede* 'yıpranır' ve neticede zindeliğini kaybederse, ona *exolete* denirdi. Domitian, heteroseksüel seksten daha çok hoşlanırdı. Bu tür ilişkiyi 'yatak güreşi' olarak tanımlardı. En çok tuttuğu 'güreş' aktivitelerinden biri de, kadınların ya yolarak ya da alevleyerek her şeyi yok ettikleri zamanın pubik kıl sitilini yaratmalarına yardım etmek için, metreslerinin kıllarını şahsen yolmaktı.

İmparator Augustus katı ve medeni Roma evlilik yasalarının ilk yapıcısıydı ama çok da sefihti. Bir keresinde eski bir konsülün karısının yatak odasında hazır bulunması talimatını vermişti ve kadını daha sonra kocasının yemek odasına geri göndermişti; kadın geri döndüğünde, imparatorla arasında ne geçtiği konusunda kuşkuya yer bırakmayacak şekilde yüzü kızarmış ve saçları dağılmış durumdaydı. Augustus kendisine bâkireler bulma konusunda karısından yardım da istemişti.

Tiberius, bâkirelerin ölüme mahkûm edildiklerinde hüküm yerine getirilmeden hemen önce cellat tarafından kamu önünde bikrinin izale edilmesinin yol açtığı fazladan bir aşağılanma acısını çekmek zorunda kalacakları için, bâkirelerin idam edilmesini yasaklamıştı. Suetonius'u ilk kaynak olarak kullanan Burgo Partridge şöyle yazar: "Tiberius Capri'deki inziva köşesinde koltukları ve yataklarıyla bir oda tasarlamıştı ve bu odayı 'iğrenç şehvetinin gizli pratiklerine göre düzenlemişti'. Orada onun zayıf iktidarını güçlendirmek için huzurunda *triplici serie conexi* (üçlü zincir halinde) birbirlerini kirleten ve *Spintriae* dediği ibneler ve kızlar topluluğuyla eğleniyordu... Blue Grotto'da, 'gereği gibi

güçlü fakat daha yeni sütten kesilmiş' yaştaki çıplak küçük oğlan yığınının ortasında, yaşlı bir köpek balığı gibi yüzerdi. Onlara 'küçük balıklarım' diyordu ve banyo yaparken uylukları arasında oynamaları için onları eğitiyordu. Çocuklar, bir meme ucuymuş gibi onun penisini emmeye teşvik ediliyordu."

Yine Partridge'e göre, Caligula, kocası olup olmadığına bakmadan, beğendiği her kadını kendisine alıyordu. Seks yaptıktan sonra odaya geri gönderiyor ve partnerinin cazibesine göre değer biçiyordu.

Neron orgazm ihtiyacıyla sıkışırsa, Tiber'in aşağısında kıyıya dikilmiş özel sefahat odaları olan Ostia'a yelken açıyordu. Yelkenle giderken, ümitli (ya da kestirilemez ve sınırsız sadizmi düşünülürse, daha muhtemelen gergin) ev sahibeleri odalarda duruyor ve özel hareketli yatak odalarına inmesi için ona yalvarıyorlardı.

Neron'un annesiyle ensest ilişkisi de vardı. Rivayete göre, bir tahtırevanda seyahat ederken onunla seks yapmıştı. En azından yolcuğun başında olmayıp bittiğinde elbisesinde görülen lekeler için alışılmış bir açıklamaydı bu. Neron hoş bir 'oyun' da icat etmişti; çeşitli vahşi hayvan kürkleri giyip kendisini kafesten 'salıyordu', sonra da kendini, başına geleceklere pek hevesli olmadığından sımsıkı bağlanmış erkek ve kadınların genital organları üzerine atıyordu.

Roma burjuvalarının kendilerine ait, çok daha mütevazı çekici unsurları vardı. Arkeologlar yakın zamanlarda Pompeii'de dolabı erotik seks sahneleriyle resimlenmiş bir banyo buldular. Pompeii ve yakınındaki Herculaneum'un klasik bir Hamburg tipi erotik bir şehir karışımı, fahişelik sanayiini müreffeh kılan zengin tüccar ve ziyaretçi gemicilerin bileşimi söz konusuydu. Pompeii ve Herculaneum'dan pornografik resimler özel bir taleple kamunun görmesine izin verilene dek, birkaç yüzyıldır Naples Arkeoloji Müzesi'ndeki gizli bir odada (*camera segretta*) depolanmıştı.

Gösterilen örnekler sırf grafiti olmaktan çok, takdire şayan derecede pornografidir. İyi yapılmış yağlı boyalar arasında, bir kadınla anal seks yapan bir erkek; modern porno dergilerinin favorisi olan bir tür yarı ereksiyon halindeki bir erkeğin birkaç resmi

(bu, bugün, fotoğraf çekiminden önceki birkaç saniyede mastürbasyon yapan erkek modellerle yapılır), normal bir (erkek) keçiye mastürbasyon yapan bir yarı insan yarı keçi, ata biner gibi erkeğin üzerine çıkan bir kadın, bir tapınağın sütunlarıyla çerçevelenmiş devasa penisler, bir başka kadının memesini okşayan bir kadın (Pompeii'de bulunan yegâne lezbiyen sahne), olağanüstü grafik *cunnilingus* sahnesi ve bir erkek kadınla anal seks yaparken bir başka erkeğin ona anal seks yaptığı garip bir üçlü vardır.

Roma dünyasında erkek mastürbasyonu geniş olarak kabul edilirdi. Juvenal kararı okul çocuklarının birbirlerine karşılıklı mastürbasyon yapmalarına karşı çıkar. Latin şair Martial, "Pontius, parmaklarınızın arasında kaybettiğiniz şey, bir insanoğludur," diye uyarır. Fakat şunu söyleyen de Martial'dır: "*Veneri servit amica manus*/Ellerin zevkinin kadını olarak hizmet eder." Phrygian, efendisinin karısıyla seks yapmasını seyretmesinin yol açtığı şehvete yenik düşerek mastürbasyon yapan köleyi anlatır. Mitolojide Mercury, karısı Echo'yu kaybetmenin üzüntüsüyle yıkıldığında oğlu Pan'a mastürbasyon yapmasını öğretir. Pan daha sonra çobanları seks sanatlarında eğitir. Aşk şairi Pacificus Maximus şöyle yazar: "Dualarımı işiten bir oğlan ya da kız var mı? Niçin biri gelmiyor? O zaman sağ elim alışık olduğu işi yapmalı."

Eşcinselliğe gelince, Romalılar Yunanlarla aynı ahlâki ve kurumsal saygıyı göstermiyorlardı, fakat ona yönelik coşkularına azgın denebilirdi. *Fellatio*, garip şekilde Roma'da 'doğa dışı' görüldüğü kadar büyük hayranlık da uyandırıyordu. Öte yandan, bazı Romalılar *fellatio*'nun bir biçimini icra ediyorlardı; partnerinin içinde kalıyor ve penisini itmeyi reddediyorlardı, bırakıyorlardı alıcı partner işi yapsın.

Bu arada şairler, tanınmış şahsiyetlerle ince ince alay edilse, yapanlar ve yapmayanlar hakkında söylentiler yayılsa -ve acemiler için faydalı ufak tefek tavsiyeler verilse- bile anal sekse methiyeler düzmekteydiler. M.S. 1. yüzyılda Petronius'un önerisi şöyledir: "Bacaklarını aç ve kendi haline bırak, havada ayaklarla uç, kıvrak uyluklarla ve çevik kalçalarla ve başıboş ellerle." Yaşlı Curio onun "bütün kadınların kocası ve bütün kocaların

karısı olduğu"na gönderme yaparak açık biseksüelliğine nükteli bir dokundurmada bulunur. Pacificus Maximus "Elegy II to Ptolemy"sinde şöyle yazar: "Nankör oğlan, senin için bütün hazinemi harcadım; kendiniz hariç hiç kimse onlardan hoşlanmamalı; penisim büyüyor; eskiden 17,5 santim ölçülürken şimdi 25 santim oluyor."

Bir toplumun seksüel eşitliğe doğru ilerlemesinin en iyi ölçütü doğum kontrolüdür (doğum kontrolünün yapılıp yapılmadığı, yasal olup olmadığı, teşvik edilip edilmediği, erkek ve kadın ya da yalnızca kadın tarafından uygulanıp uygulanmadığı, vb.). Bir İngiliz sosyal tarihçi, Keith Hopkins, 1965 tarihli *Comparative Studies in Society and History* içindeki "Roma İmparatorluğu'nda Doğum Kontrolü" başlıklı makalesinde, Roma erkeklerinin karıları sadakatsiz olduğu için prensip olarak geniş aileden uzak durduklarını öne sürer.

Roma'da jinekolog olarak çalışan M.S. 1. yüzyıl Yunan doktoru Soranus, karılar kendilerini evlenme ve çocuk doğurma baskısını ve bu baskının kendilerini yıprattığını hissettiklerinde, periyodik olarak seksten kaçınmalarını öneriyordu. Fakat Hopkins'in dikkat çektiği gibi, karınız kaçınmayı seçerse, seks hayatını sürdürmenin bir başka yolu fahişelerle, kölelerle -ya da erkeklerle- seks yapmaktı. Fahişeler gebeliği önlemek için dışarı boşalma gibi önlemler alma eğilimindeydiler, fakat köleler söz konusu olduğunda endişe kaynağı olabilen şey -istenmeyen bebek üretme- hiç sorun değildi. Roma'da kölelerin bebekleri ev hayvanı gibi yetiştirilirdi.

Soranus seks hayatlarını bırakmak ya da çocuk sahibi olmak istemeyen kadınlar için, ritim yöntemi ya da yapabildikleri kadar uzun süre emzirme seçeneği önerir. Bunun gebeliği önleyici bir etkisi vardır ve bazı sanayi öncesi toplumlarda kabul edilen bir doğum kontrol yöntemidir. Antik dünyada bir kadına üç yıl kadar emzirmeye devam etmesi tavsiye edilirdi. Güçlü Romalı erkekler karısının yumurtlaması tekrar başlayana ve mirasçı üretme önemli işine geri dönene kadar genellikle sütanne tutarlardı. Şair ve filozof Lucterius tarafından önerilen Roma'da

kullanılan bir başka doğum kontrol yöntemi de, hafif meşrep kadınların kalçalarını indirip kaldırma geleneğidir; böylelikle partnerine maksimum zevk vermekle kalmaz, semeni de rahimden uzağa yönlendirirlerdi.

M.Ö. 96-55 yılları arasında yaşayan Lucterius'un, diğer etkili ve özü itibarıyla Romalı olan inancı da, başarılı gebelikle karşılıklı orgazmın bağlantılı olduğudur. Lucretius, çocukların ebeveynlerine benzediğini, çünkü "onları yapan tohumların, ikisi de ne hükmeden ne de hükmedilen, karşılıklı tutkunun danışıklı dövüşüyle birlikte atıldığı"nı savunmaktadır.

Ya heteroseksüel aşk? Karşılıklı orgazm tutkusu? Bir tür duygulu, romantik senaryo· Yunanlara kesinlikle yabancıydı. Fakat M.Ö. 2. yüzyılda Romalılar Yunanistan'ı istila ettiklerinde, heteroseksüel, monogam aşk modern, devrimci hayat tarzıydı. Hıristiyanlık tarafından daha da devrimcileştirilen Akdeniz dünyasının her tarafında, istikrarlı bir ailenin müşterek başı olarak kadın vatandaşlara Roma'dan kalan şey, evrensel bir ideal haline gelme yolundaydı.

9
DOĞU'DA ORGAZM

"Mr. Simon Raven seksin 'ancak on saniye devam eden fazla değer verilen bir duyum' olduğu sonucuna vardı –ve o zaman niçin kimsenin Ortaçağ Hindistan'ının erotik kitaplarını çevirmeye zahmet etmediğini merak etti. Bunu yapmak için iyi bir sebep, kültürümüzde hâlâ seksin ancak on saniye devam edip fazla değer verilen bir duyum olduğu sonucuna varan insanların bulunmasıdır."

(Dr. Alex Comfort, *New Statesman*'a mektup)

Modern Batı dünyasının her yanında, 21. yüzyılda erkekler -hem sevgilisinin bakış açısından hem de kendi bakış açılarından- sevişmelerini geliştirecek stratejiler aramaya başladılar. Bu

stratejilerden birisi, Casanova olmak ve kadınların hoşuna gitmeye çalışmak, diğeri maceracı Viktorya çağı İngiliz seksüel öncülerinin izinden gitmek ve 529 seksüel pozisyonu olan 1.700 yıl öncesinin Hint *Kamasutra*'sını ya da partnerinizin klitorisini ve diğer erojen bölgelerini uyarmanın ileri tekniklerini öğrenmek için 1.500 yıl öncesinin Arap *Perfumed Garden*'ını çalışmaktır.

Fakat her şeye sahip olunan 21. yüzyılda, erkekler kadınlarınki kadar iyi orgazm istemeye başlamışlardır. Erkekler, cinselliklerinin nihai kertede hayal kırıcı nitelikteki boşalma hedefine odaklanmaya eğilimli olduğunun çok farkında olarak, daha fazla zevk almak ve sonunda boşaldıklarındaki orgazm duygusunu uzatmak -ve performanslarını tekrarlayabilmek- için seks sırasında uzunca bir süre zirvelerini geciktirmeyi becerebilme arzusundadırlar. Bir erkek bu şekilde çoklu orgazm olabildiğinde, daha etkili biçimde tatmin olabileceğine ve partnerini de daha eksiksiz olarak tatmin edebileceğine inanılmaktadır. 21. yüzyıl Batı erkeklerinin büyük çoğunluğu, çoklu orgazm olmanın, bir erkeğin partnerine verebileceği en büyük armağanlardan biri olduğu düşüncesindedir.

Erkeklerin mümkün olduğuna inandıkları gibi, boşalmanın 'kuru' orgazmın büsbütün yüksek bir formundan farklılaştırılması ve böylelikle seksten daha fazla ve daha iyi zevk alma hedefinin nasıl gerçekleştirilebileceğinin gözde kaynakları, seksüel virtüozlükle doğrudan alakalı kimsenin olmadığı bir toplumdur (çok yaygın olarak ünlü 'Tantracı seks'in vatanı kabul edilen Hindistan değil, fakat 6000 yıl kadar geriye takip edilebilen Tantracı seksüel pratiklerin Taoculuk -ya da Daoculuk- olarak bilinen Çin felsefesiyle geniş bir alanda birleştiği antik Çin, mesela).

Hindistan seksüel tarihinin, M.S. 3. yüzyılda *Kamasutra*'dan önce çok az kayda geçirilmiş olmasına karşın, Çin'de de genellikle uygarlığın beşiği olarak bakılan herhangi bir Batılı ülke kadar seksüel bilinç bulunduğuna dair belgesel kanıtlar eksik değildir. 1961 tarihli *Sexual Life in Ancient China* kitabının yazarı R.H. van Gulik'e göre, "[seks] hiç günah duygusu ve ahlâki suçlulukla birarada olmamıştır." Seks üzerine antik Çin yazılarının ayırt edici

özelliği, üreme sorununa önem vermeden, kendi adına orgazm zevkine yapılan vurgudur. Sevişmenin mekanik ve duygusal incelikleri Çinlileri öylesine kendinden geçirir ki, literatürde gebelik konusu neredeyse hiç görülmez. "Antik Çin ve modern Batı bakış açısı arasındaki incelik farkı, 'kar' için İnuitlerin çok farklı kelimeleri olmasını akla getirir," der feminist yazar Naomi Wolf.

Antik Çinlilerin kutsal kitabı *Yi Jing (Ben Ching)* M.Ö. 12. yüzyıla tarihlenir ve bin yıl sonra düşünceye dalan Yunan ve Romalıların kavramına kayda değer derecede benzeyen, kadın ile erkek arasındaki bir ateş/su temelli orgazm farkı tanımlarını içerir. "Ateş kolaylıkla alevlenir," denir *Yi Jing*'de, "fakat suyla kolaylıkla da söner; su ısınmak için ateşin üzerinde uzun zaman kalır fakat çok yavaşça soğur." Çinliler, erkekten daha tensel bir yapıya sahip olan kadının orgazmına ulaşmanın eşit derecede zaman aldığını, yırtıcılığını ve sonsuza yakın tekrarlanabilirliği gözleyen bir başka antik halktır.

Çinlilerin Tantra seksi Hıristiyanlıktan 500 yıl ve Hindu felsefesinden birkaç yüz yıl önce ortaya çıktı. Geniş bir felsefi vizyonun parçası olarak insanın seksüel karşılığı üzerine çalışan Tao/Dao'ya (Yol) bağlı Çinliler, erkekler için orgazm enerjilerini omurganın yukarısına, beynin içine yöneltip, boşalmayı tetiklemeden önce istemli olarak birkaç kez geri döndürmenin ve boşalma gerçekleşmeden orgazmdan zevk alırken 'semeni tutma'nın bir yolunu keşfettiklerini iddia etmişlerdi. Taocu ustalar tarafından, bugün 'boşalmama' denen semeni tutmanın daha ince bir versiyonu -semeni mutat yönün tersine, vücuda geri çekmenin bir yöntemi- geliştirilmiştir. Taocular semenin sonradan kana karıştığına inanırlar.

Wolf'a göre, Tao'nun antik Çin'deki takipçileri kadınlarına mümkün olduğunca fazla orgazm zevki tattırmaya aday, zeki öğrencilerdi, fakat yüce bir gerekçeleri vardı. Sorunları semende depolanan erkek, yang enerjilerinin sonlu ve değerli olmasıydı. Bütün Budist felsefede bir amaç olmadan boşalma, tinsel enerjinin boşa harcanmasıdır. Bununla birlikte, kadının seks sırasında ürettiği yin enerjisi sınırsızdır ve aslında erkeğin yang'ını besleye-

bilir. Ayrıca, ön sevişmeye aşırı dikkat etmenin, kadının orgazm olduğunda üretimi doruğa çıkan ying'i harekete geçirdiği farz edilir. Yine de, ying'in maksimumunu emmek için, erkeğin kadının içinde mümkün olduğunca uzun kalması ideal bir durumdu. Bu bencil tarz içinde, Çinli erkek, kadın orgazmına kendisininki kadar önem vermeye başlayacaktır. (Bazı ustalar, seksin gebeliğe yol açtığı gerçeğinin nadir bir bilgisiyle, erkekten yang enerjisinin boşalmasının yalnızca bir durumda -hamileliğe yol açan başarılı dölleme- gerekli olduğuna inanırlar.)

Bir *quid pro quo* (karşılık) olarak, Çinli erkek, kadına, orgazmlı seksin sağlıkları için de yararlı olduğunu, oysa tatmin edici olmayan seksin kadının iyilik halini tehdit edebileceğini söyler. Öte yandan, Taocular bir erkek ne kadar çok kadınla ilişkiye girerse, *o erkeğin* seksten elde ettiği faydanın o kadar büyük olacağına da inanırlar. Fakat kültürleri herhangi bir antik uygarlık kadar erkek egemen olsa da, ying-yang kavramı Çinli kadınların görece bir hayli seksüel aktivite içinde olmalarını sağlar. Batı'da Konfiçyüs olarak bilinen M.S. 5. yüzyıl filozofu K'ung-fu-tzu, evli kadınların ve cariyelerin seksüel hakları olduğundan bahseder ve onları tatmin etmenin bir kocanın görevi olduğunda ısrar eder, beş günde bir ilişkinin elli yaşın altındaki bir kadını tatmin etmeye yeteceğini ileri sürer.

Van Gulik'in ima ettiği gibi, Çin'de alternatif seksüel pratikler hor görülmüyordu. *Fellatio* çok fazla yang enerjisi tüketmediği sürece kabul edilebilirdi; *cunnilingus* hem zevkli olduğu hem de erkeğin ying özünü artırdığı için uygun görülüyordu. Yin'in sonsuz tedariki olması, kadınlara mastürbasyon yapma izni verilmesi demekti.

Bununla birlikte, Antik Çinli erkeğin ideali bir tür hiper heteroseksüeliteydi. Orta sınıftan antik Çinli erkek için, golf oyununda peş peşe dokuz defa hedefe ulaşmanın eşdeğeri, kendi boşalmasını sıkı biçimde kontrol ederek hepsinin orgazma ulaştığından emin olduğu ve hepsine *cunnilingus* uyguladığı dokuz kadınla aynı anda seks yapmaktı. Bir antik Çinli kocanın dört karısına ve daha da çok cariyesine düzenli bir seks hayatı sağlama konu-

sunda yasal bir zorunluluğu vardı. İkincisiyle minimum beş günde bir seks yapması centilmence olarak değerlendiriliyordu. Kocaların altmışında seksten emekliye ayrılmasına izin veriliyordu, fakat M.S. 79'un bir seks el kitabında, erkek yetmişine kadar yaşarsa sekse yeniden başlaması gerektiği belirtilmekteydi.

Anal sekse de münasip bir gözle bakılmaktaydı ve kısaca 'yarma şeftali' diye gönderme yapılmaya başlandığı M.Ö. 500 gibi erken bir tarihe kadar saygı gösteriliyordu. Kültürün Batılılaşmasının parçası olarak onaylanmamaya başladığı 20. yüzyılın ilk kısmına kadar, gey erkek aşkı geleneği Çin'de kuvvetli olmuştur. Eski tarzların yeni reddi, biraz inatçılıkla iğrenç bir Batı taklidi ve geleneksel Çin ahlâkına karşı olarak değerlendirildiği Komünist Çin'de de, Tayvan'da da devam etmiştir.

Çin kültürünün seksüel şöhret konusunda en büyük iddialarından biri, dünyanın en eski seks el kitaplarını üretmektir –bugünden bakınca pornografik sayılacak, detaylı çizimleri olan kitaplar. Yeni evlilere başlangıç bilgileri veren 2. yüzyıl yastık kitapları bu türün yalnızca bir örneğiydi. Bu kitaplarda 48 farklı pozisyonun ayrıntıları, ilaveten ön sevişme, oral ve anal seks eğitimi sunuluyordu. Rulo şeklinde, hikâye ve resimlerle gerçekten eğitici bir materyal olan Çin erotik eserlerinde, aşağılayıcı, kadın düşmanı dilin ya da kadının nesneleştirilmesinin yokluğu kayda değerdir; kalkmış penis etkileyici sözlerle tanımlanıyordu: 'Pozitif ya da Güçlü Pik', 'Çekiç', 'Kutsal Ejderha Kütüğü', 'Kızıl Anka' ve 'Mercan ya da Yeşim Sap'.

Kadın cinsel organı da şiirsel terimlerle isimlendirilirdi. Klitoris 'Mücevher Tümseği', 'Yeşim İnci', 'Yeşim Sarayın Altın Mücevheri'ydi. Dudaklar 'Sınav Salonu', vulva 'Altın Yarık ve Yeşim Damar', 'Açmış Şakayık Çiçeği', 'Altın Nilüfer', 'Yeşim Köşk', 'Saray', 'Açmış Nilüfer Çiçeği', 'Alıcı Vazo" ve 'Parlak Kırmızı (ya da Nar Çiçeği) Kapı'dır. Seks 'Wu Dağının Sisi', 'Ejderha ve Tekboynuzun Buluşması' ya da 'Bulut ve Yağmur'dur. Orgazm 'Bulutların Patlaması'dır.

Çin seks el kitapları açık biçimde hem erkek hem kadına göre tasarlanmıştı. M.S. 100 dolayında yazılmış Ghang'ın bir şiiri, *The*

Plain Girl adlı erotik bir el kitabı kullanmakla düğün gecesi seksüel arzuları canlanan genç bir kadını anlatır:

> *Onun altın kilidiyle çifte kapıları artık kilitleyelim*
> *Ve onun parlaklığıyla odamızı doldurmak için lambayı yakalım.*
> *Elbisemi çıkarıp attım ve boyalarımı ve pudralarımı sildim,*
> *Ve yastığın kenarıyla resim rulosunu açtım,*
> *'Sıradan Genç Kız'ı, eğitmenim olarak almalıyım*
> *Muhtelif pozisyonların hepsini yapabilelim diye,*
> *Sıradan bir kocada olan ama nadiren görülen.*
> *Hiçbir eğlence bu ilk gecenin tadına benzemez*
> *Bu hiç unutulmamalı, yaşımız geçse de.*

Aynı dönemin erotik bir romanı, Li Yu'nun *Jou P'u T'uan* (Tensel İbadet Minderi) bir öğretmen olan Vesperus'un, güzel ve aristokratik fakat aşırı iffet taslayan genç kız olan Yeşim Kokusu'yla evliliğini anlatır. Kız cinsel deneyleri ya da zifiri karanlıktan başka aşk yapmayı reddeder. Genç koca onu bir seks el kitabına bakmaya razı eder, kız hemen heyecanla inceler. Tutkusu kitapla 'aşırı derece artar' ve cinselliği uyanır. *Jou P'u T'uan* bugünkü Pekin'li otoriteler tarafından ahlâksızlıkla suçlanıp yasaklanma onuruna da sahiptir.

Naomi Wolf Çin 'eğitici' pornografisinin hem dilini hem kadın dostu olmasını onaylarcasına *Promiscuities*'de şöyle yazar: "Bir ergenken Antik Çin erotik metinlerini çevirisinden okuduğumda, tuhaf şekilde utanmıştım. Taocuların kadın genital organlarını tanımlarken kullandığı terimler, güzellik, tatlılık, sanatkârlık, nadirlik, güzel koku metaforlarıydı... İlk okumada kadın genital organlarına ait duygulanımlar güldürücü fakat hayran ediciydi. Çince tercümeyi gösterdiğim başka Batılı kadınlar da aynı tepkiyi verdiler. Bu tepkiye bakmalıyız. Her argo tanımda kadın genital organları için değerlilik ve güzellik metaforlarının kullanıldığını duysaydı ve her seks anlatısı onun zevkine -genel uyuma bağlı zevk- odaklansaydı, bugün bir genç kızın, kadınlığının gelişmesi konusunda kendi payına nasıl farklı şeyler düşünebileceğini bir hayal edin."

Antik Çin'in ileri derecede cinsellik bulunan kültüründe bile cinselliğin özel bir altın çağı vardır. M.Ö. 206'dan M.S. 221'e kadarki Han hanedanlığında, hem kadına hem de erkeğe, doğanın kuvvetli bir gücü olarak bakılırdı ve Naomi Wolf'un ifade ettiği gibi, özellikle kadın arzusu üzerinde "bizim şimdi kendimizi canlı ve iyi tutan eko sisteme odaklandığımız dikkatle çalışılırdı".

En ünlü Çin seks tavsiyeleri Taocu felsefenin doruğunda bulunduğu Han dönemine tarihlenir. Modern bir Çinli seksolog olan Jolan Chang, 1976 tarihli kitabı *The Tao of Love and Sex: the Ancient Chinese Way to Ecstasy*'de bu antik tavsiyeleri Batılıların anlayabileceği bir içerikle damıtmıştır. Bu tavsiyelerin çoğu sekse belirgin bir şekilde kadınsı yaklaşım olarak karakterize edilebilir. Chang gibi, bir başka anahtar modern Taocu seks rehberi Mantak China'nın *The Multi-Orgazmik Man* adlı kitabı da, Antik Çin'de iktidarsızlığın karşılığı bir kelime bulunmadığının altını çizer. Taoculuk modern Tao yorumcularının 'Yumuşak Giriş' dediği sıkı kontrollü bir tekniği savunur; erkek kemik gibi sertleşmediği, hatta yarı yumuşak olduğunda bile partnerinin içine girebilir.

Chang, Antik Çince metinlerde daha iyi sekse yönelik özel talimatlar keşfetmiştir; bunların dördü erkeklerin kadın partnerlerini nasıl heyecanlandıracaklarını öğrenmesini içerir.

> Erkek kadınının dokuz erotik bölgesini hissetmeyi bilmelidir.
>
> Erkek kadınının beş güzel niteliğini takdir etmesini bilmelidir.
>
> Erkek akan salgılarından yararlanabilmek için kadını nasıl heyecanlandıracağını bilmelidir.
>
> Erkek kendi *ching*'inin (semen) ve onun *chi*'siyle (nefes) uyum içinde olması için kadının tükürüğünü yutmalıdır.

Chang, erkeğin ayırt edebilmesi gereken kadın arzusunun on işaretini de şöyle ayrıntılandırır:

> Kadın erkeğin kalçalarını iki eliyle tutar. Bu onun daha yakın bedensel temas arzuladığının işaretidir.
>
> Kadın bacaklarını kaldırır. Bu onun klitorisine daha fazla sürtme arzuladığının işaretidir.
>
> Kadın karnını yayar. Bu onun daha sığ girilmesini arzuladığının işaretidir.

Kadın kalçalarını hareket ettirir. Bu onun büyük zevk aldığının işaretidir.

Kadın erkeği çekmek için... ayaklarını kullanır. Bu onun daha derin girilmesini arzuladığının işaretidir.

Kadın sırt üstü yatarken bacaklarını çapraz şeklinde erkeğin sırtına dolar. Bu onun fazlası için endişeli olduğunun işaretidir.

Kadın bir yandan diğerine sallanır. Bu onun hem sağda hem de solda derin girilmesini arzuladığının işaretidir.

Kadın erkeğe sarılarak vücudunu kaldırır. Bu onun olağanüstü zevk aldığının işaretidir.

Kadın vücudunu gevşetir. Bu vücut, kol ve bacakların sakinleştiğinin işaretidir.

Kadının vulvası kabarır. Yin'inin kritik dönemi gelmiştir. Erkek kadınının mutlu olduğunu bizzat görebilir.

Çin'deki seksüel açıksözlülük ve şiirsel berraklığın özel bir karışım halinde bulunduğu çağ, Han hanedanlığının sonuyla bitmedi. Han'dan birkaç yüz yıl sonranın bir Taocu metni olan *Yufang Bijue* (Yeşim Odanın Gizli Eğitimi) bir *coitus obstructus* tekniği olarak okunabilir: "Seksüel eylem sırasında, erkek boşalacağını hissettiğinde, sol elinin işaret parmağıyla orta parmağını kullanarak testis torbasıyla anüs arasındaki noktaya hızlı ve sertçe bastırmalıdır, eşzamanlı olarak derin nefes almalı ve nefesini bırakmadan dişlerini defalarca sıkmalıdır. O zaman semen aktive olacak fakat henüz çıkmayacaktır. Yeşim Sap'tan dönüp beyne girecektir." (Taocu ustalar testis torbasıyla anüs arasındaki o anahtar baskı noktasının tam yerini açıklamak için hevesli öğrencilerden yüklü bir meblağ talep ediyorlardı –bazen çeviride 'milyon dolarlık nokta' denmektedir.)

Reay Tannahill *Sex in History* adlı kitabında, zamanının doktoru Master Tung-hsuan'ın 7. yüzyıl bir seks el kitabı, *Yek Tê-hui*'den bir başka ilginç bölümü aktarır: "Yeşim Sap," der, "Zincifre Kapı'nın kıymetli girişi etrafında hafifçe dolaşmalıdır; bu arada sahibi kadını sevgiyle öpmeli ya da gözlerinin vücudundan ayırmamalı ya da aşağıdaki Altın Yarığa bakmalıdır. Midesine ve göğüslerine vurmalı ve Mücevher Terası'nı okşamalıdır. Arzusu yükselirken, Pozitif Pik'ini daha azimle, öne arkaya hareket ettir-

meye başlamalı, artık Altın Yarık ve Yeşim Damar'la doğrudan temasa geçmeli, Sınav Salonu'nun bir o yanına bir bu yanına oynamalı ve sonunda Mücevher Terası'nın bir kenarında dinlenmeye çekilmelidir. Sonra Zincifre Yarık taştığı zaman, Enerjik Pik'in içeri girme vakti gelmiş demektir." Tannahill, Tung-hsuan'ın hem Yeşim Sap'ı dik hem de ilişki esnasında kadının Mücevher Terası'nı uyarılmış tutmak için bir penis halkası kullanılmasını önerdiğini eklemiştir.

Çin'deki böyle gelişmiş seksüel materyal ışığında hayret verici gelen Antik Çağ'daki seksüel gelişme, bu uygarlığın komşusu ve büyük rakibi Japonya'da nasıldı? Çin'e kıyasla antik *Edo*'nun (Tokyo'nun eski adı) daha kapalı, içe dönük ve ketum doğasına bakılırsa, Antik Japonların seks hayatına ilişkin daha az materyal bulunması çok şaşırtıcı değildir.

En eski Japon dininin, Shinto kültünün en göze çarpan özelliği hayvan tapınmasıydı, fakat binlerce yıl önce bile geyşaların onu kabul ettiğini gösteren erotik resimlere dayanan kanıtlara göre, Shinto, çağdaşı Yunan kültürüe kıyasla bile son derece hedonisttir. İlk Çin seks el kitapları asıl olarak erkek sağlığı için yazılmıştı, oysa eski Japon seksüel metinleri iki tarafın seksten zevk almasını gerektiren oyuncu ruha daha fazla odaklanır.

Antik Japonya'da cinsellik *Izagani*, 'isteyen erkek' ve *Izanami*, 'isteyen kadın' gibi tanrılar aracılığıyla kutlanırdı. Tanrı *Kunado* bir penisle temsil edilir. 'İlahi Kök' -penis- tapınması evrenseldi; şehirde ve taşrada herkesçe bilinen tahtadan ve taştan fallik semboller vardı. Bunların güçlü sağaltıcı ve yeniden hayat veren niteliklere sahip oldukları düşünülürdü.

Güzel genç kızları Japon Venüs'ü *Kwan-Non*'ın hizmetine sunmak bir gelenekti. *Asakusa*'nın büyük tapınağı ona ithaf edilmişti. Kutsal fahişeler, aslında *Bikuni* denen dinsel bir rahibe tarikatına aitti. *Bikuni* üyesi olmak bir ayrıcalıktı; daha ticari genelevlerde çalışanlar da dahil bütün sınıflardan kızlar, güzellikleri ve aşk yapma kabiliyetlerine göre seçilirdi. Ayrıca, Shinto tapınakları Antik Roma *Bacchanalia*'larına rakip olan seksüel orji mekânlarıydı.

Japonların orgazmın tarihine en ünlü katkısı, güya tarihi bilinmeyen fakat *Rino-Tama* denen bir Japon fahişesi tarafından icat edilmiş ve modern seks-shopların ürünlerinden birinden sorumlu olan kötü *Ben Wa* ('Mutluluk') toplarıdır. *Rino-Tama* vajinanın içine uygun tasarlanmış iki bilye boyutunda top yerleştirmekle, kadının sürekli bir taşınabilir vibratöre sahip olabileceğini keşfetmişti. *Ben Wa* toplarının yerleştirip saatlerce dolaşılması, kadını farazi olarak anlaşılmayan ve ihtiyatlı ama etkili biçimde bir mini orgazma ulaştırabilirdi.

Daha sonraları geyşa topları olarak da bilinen ilk 'aşk boncukları'nın, fildişinden yontulmuş yumurta şekilli içi boş toplar olduğuna inanılmaktadır. Sonradan küçük bir ağırlığı olan altın ya da gümüş -erken antik çağlarda civa- kaplama yuvarlanması için merkeze yerleştiriliyordu; bu işlem, vajina ve çevresindeki duyarlı dokularda dönme duygusu yaratarak, uygulayan kadında orgazm etkisi uyandırabiliyordu. Toplar vajinanın aşağısına ya da doğrudan G noktasının arkasına yerleştirilebilirdi. Modern bağlamda, idrar torbası kontrolü ve ileri yaşlarda idrar kaçırmayı engellemenin yanı sıra ilişki sırasında daha iyi 'kavrama' sağlayan pubokoksigeal (PC) kasları sıkılaştırmaya ve kuvvetlendirmeye yardım ettiği söylenmektedir.

Bazı *Ben Wa* kullanıcıları özel bir ticari sırra çok itimat ederler; topların birini içi boş, diğerini dolu yapmak. Vajinada birbirine sürtünmeleriyle elde edilen, özel bir tür 'halkalanan' vibrasyonun, ayakta orgazm mutluluğunun dozunu kurnazca daha da artırdığı söylenir. Antik Japonya'da ve sonraki zamanlarda ilişkide *Ben Wa* topları kullanmaktan zevk alan başka kadınlar, erkek partnerlerinin duhul sırasında yumuşak kürelere rastlamaktan hoşlandığını söylerler.

Çinlilerin sıradan erkeklerle kadınlara yönelik açık seks el kitaplarıyla gelişmiş seksüel bilgiyi kamusal alana taşıyan ilk Doğulu halk olmasın rağmen, daha sonra Hinduizm, Budizm ve Taoculukta görülen, seksle ilgili özel, gizli bilginin orijinal gövdesi, Tantra, gelişmeye Antik Hindistan'da başlamış gibidir.

Üreme kaygısından uzak nihai orgazm peşinden koşmaya dinsel serüvene yakın bir şey olarak saygı gösterme Çin'den ziyade Hindu dünyasında daha fazla görülür. Antik Hindular zevk konusunda hedonist Yunanlardan daha açıktırlar. Bu doğrultuda, üç farklı ve eşit amacı olan dünyasal hayatla ilgilenirler: dindarca davranış (*dharma*), maddi zenginlik (*artha*), seksüel zevk (*kama*).

20. yüzyılda Batı'da her meraklı okul çocuğu *Kamasutra*'nın bazı basamaklarını öğrenir ve onda penise *lingam* ve vulvaya *yoni* dendiğini bilirdi. Fakat *Kamasutra* görece yenidir: Metin M.S. 3. yüzyıla aittir –mesela Ovidius'un *Ars Amatoria*'sından 200 yıl daha moderndir. Bununla birlikte, *Kamasutra*'nın en uzak kökleri, Pakistan'ın Pencap'ında bugünkü Sahiwal bölgesinde yaşayan Harrapan kabilesi arasında M.Ö. 4000 civarına kadar takip edilebilir.

Harrapanlar kadınsılığa taparlar. Tanrıçaları Shakti bir *yoni* biçiminde temsil edilir. Seks, erkek ve kadın enerjisinin birleştirilmesinin bir yoludur. Kadınlara büyük sevgi gösterilmesinin yanı sıra saygı gösterilir; tecavüz ölümle cezalandırılır. Büyüyen seksüel kült erkeklerin karılarını tatmin etmek ve aziz tutmak amacıyla ellerinden gelen her şeyi yapmalarını gerektirmektedir. Kadına saygısızlık yasaklanmıştır ve kadınlar alınıp satılamaz.

Tantracı hareket gerçek ağırlığına, Tantracı misyonerler tarafından uyarlanıp Çin'e yayıldığı M.S. 700'e kadar ulaşmadı. Bu sırada Tantrizm bir seri Tantra heykelinde vücut buldu ve kadına ait her şeyi kutsayan Hindu mezhepleri, *Shaktis* tarafından kolonize edildi. Onlara erkek tanrılara tapan *Lingayatis*'ler tarafından karşı çıkıldı. Tantracılar asıl olarak orta sınıflardan gelirlerdi fakat inançları daha sonra seçkin Brahmanlarca benimsenmişti. İzole Tantracı mezhepler neredeyse günümüze dek devam etti; bir tanesi 1980 kadar geç tarihte Bengal'de incelendi.

Çin'de kadının süper tensel arzuları olduğuna dair folklorik inançtan alındığı anlaşılan Tantrizmin en temel ilkesi, erkek ve kadının elektrikteki pozitif ve negatife benzemesidir –ki enerji seksüel ilişki yoluyla kadından erkeğe akar. Erkek tanrı Shiva bu yüzden genellikle 'fişi takılı', tanrıça Shakti'yle sürekli kılıç kında gösterilir.

Tantra, orgazmı iki sevgilinin seksüel potansiyelleri arasındaki etkileşimin mutlu ve tarifi imkânsız sonucu olarak tanımlar; gök gürültüsüne benzer biçimde serbest bırakılan bir coşku gerilimi formunda bir biyo-elektrik enerji kutuplaşması üretir. Orgazm iki sevgilinin her birinde, ayrı ayrı ve eşzamanlı olarak, varlıklarının her düzleminde senkronik yankıları olan derin bir hoşnutluk duygusu yaratır.

Sağlıklı bir hayat ve ruhsal gelişme için orgazm o kadar temel önemdedir ki, bazı Tantracı alt mezhepler dinsel bir görev olarak seks yapan kendi keşiş ve rahibelerine gerek duyarlar. Aşk tanrıçası Kama'ya adanan tapınaklar, Shiva ve Shakti'nin aşk yapma mevsimini kutlamak için dikilirdi. Böyle tapınakların iç odası Shakti'nin *yoni*'sinin temsili olarak yapılmıştır ve doğal bir kaynakla her daim ıslaklığını korur.

Hinduizmin birçok kutsal kitabının yanı sıra Tantra'nın kadınsılığını abartmak mümkün değildir; Hindu kültürünün kadının güven, emniyet, bağlanma ve bol bol, kapsamlı fiziksel tatmin arzusuyla seks yapmayı merkeze yerleştirdiği bir gerçektir. Yıllarını Hindistan'da çalışmaya harcamış saygıdeğer Tantracı seks öğretmeni Andre van Lysebeth, kitabı *Tantra: The Cult of Femimine*'de şöyle der: "Tantra için her ve her bir kadın Tanrıça'yı içine almıştır; o Tanrıça'dır, Mutlak Kadın'dır, Kozmik Ana'dır... Bir Tantracı bütün kadınlarda kozmik tanrıça Shakti'ye tapar. Bütün kadınlarda: şişman ya da zayıf, genç ya da yaşlı, düzgün vücutlu ya da sakat..."

Erkek Tantracılar, Van Lysebeth'e göre (ve kültle ilgili çok heyecanlandırılmadan önce hiç kimsenin herhangi bir kadın taraftarı olmaktan bahsetmemesi önemlidir) "seksüel deneyimi 'kadınsı' olabilir. Sıradan erkekler için seks hem zamanda hem uzamda birbirine yaklaşan bir deneyimdir –cinsel organları etrafında döner ve zamanda ve uzamda giderek daha dar hale gelir. Kasılma sona erdiğinde... gururları yaralanan erkeklerin arzusu kaybolur ve kadından yüz çevirirler".

Gelgelelim, Tantracılar "bir vajinayla sevişmezler, bir bütün olarak insanla sevişirler, mesela fiziksel, psişik ve kozmik kadın-

la, kozmik Shakti'nin yeniden dünyaya gelmiş haliyle... Kadın derin bir orgazm yaşadığında, Shakti'nin nihai seksüel duygusunu yoğun olarak paylaşırlar. Bu onların, vücudunu ya da seks hayatını kendine mal etmeye çalışmadan kadının kutsal parçalarının farkına varmalarını sağlar. Şöyle düşünmezler ve söylemezler: 'Bu benim karımdır, vajinası benim mülkümdür, ben onun şehvetinin sahibiyim.' Seksi, kişilerüstü olan kozmik yaratıcı gücün dışavurumu olarak algılarlar."

Hindu/Tantra geleneği, nihai örneği *Kamasutra* olan sekse karşı açık bir tavrı beslemişti. Fakat bundan uzun zaman önce de şehvet düşkünlüğüne çok yaklaşan büyük bir serbestlik yaşandığı aşikardı. Tantracı seksin devam eden müstehcen namının çoğunun temelleri Antik Hindistan'ın pratik erotizminde aranabilir. Gariptir ki Antik Çin, eşit derecede seksi gerçekliğiyle, modern zamanlarda savaş sanatları ve havai fişekleriyle hatırlanma eğilimindedir.

Bu konuda Tantracı seks ustaları tarafından kesin direktifler verilir –belki de sebeplerin bir kısmı modern dönemdeki erkek taraftarlarla, yatakta eğitici kitaplar okumaktan hoşlanan türden erkekler olarak alay edildiği içindir. Seks yalnızca bir kadın seksüel olarak heyecanlandığında vuku bulmalıdır. Bazıları açısından hedef hiç boşalmamadır, bazıları açısından kadın bir ya da daha fazla orgazm olana kadar boşalmamadır. Taoculuğa göre, penisi erekte olmasa bile, erkek bir şekilde kadının içinde ne kadar uzun süre kalabilirse, kendi yararına kadının enerjisini o kadar çok emecektir. Bu *coitus reservatus* ya da *askanda* pratiği bazen Hindu sanatında sarkık ya da 'sallanan' penis imgesiyle resmedilir.

Boşalmanın geciktirilmesi ya da tamamen önlenmesi (*coitus obstructus*) için kullanılan yöntemlerle ilgili olarak, Tantracılara meditasyon, özdisiplin ve 'milyon dolarlık nokta' yoluyla elle müdahale önerilmektedir. Erken boşalmadan kaçınmak için Tunghsuan şunu tavsiye ederken, Hint düşüncesiyle aynı fikirdedir: Son anda "erkek gözlerini kapar ve düşüncelerine konsantre olur: dilini ağzının tavanına doğru bastırır, belini çukurlaştırır ve boynunu arkaya atar. Burun deliklerini genişçe açar ve omuzlarını

kaldırır, ağzını kapatır ve nefesini içine çeker. O zaman boşalmayacaktır ve semen kendi başına içeri tırmanacaktır."

Tantrizmin Antik Hint seksüel tahrikçiliğinde kuyruk mu yoksa köpek mi olduğu belirgin değildir. Seksi, ruhsal gelişim adına bir araç olarak kullanan bir mezhep, çoğu toplumun standartlarıyla biraz avangard gibi görünür ama Hindistan'da orgazm maharetinin akla gelebilecek hemen her biçiminin antik zamanda şu ya da bu mezhep tarafından takdis edilmiş olması çarpıcı bir noktadır. *Fellatio*, *cunnilingus*, fahişelik, mastürbasyon, anal seks, röntgencilik, ensest, travestizm, mazohizm, dışkı yeme, hayvanla ilişki ve hatta nadir vakalarda yamyamlık, bir yerlerde bazı kültlerin dindar erkekleri adına kabul edilebilir şeylerdi. Ölüyle ilişki oldukça yaygındı; Hint sanatında Shiva'nın cesediyle aşk yapan ve orgazm yoluyla onu canlandıran tanrıça Kali'nin pek çok resmi vardır. Dolayısıyla, Tantracı seks böyle renkli bir arkaplana karşı oldukça munis bir ilgi gibi görünecektir.

Gey cinselliği imkânsız kılınmış değildi; pek çok tantra taraftarınca kutsal ve ilahi bir emir sayılıyordu. İki erkek seksüel zevklerini paylaşmayı kabul ediyorlarsa bunda zararlı olan nedir? Yaşayacakları deneyimden özsel kadın enerjisi kazanamayabilirler, fakat biseksüel oldukları sürece kalıcı hasardan da mustarip olmayacaklardır. Bazı Hindu heykellerindeki erkeğin kutsal noktası, testislerle anüs arasında yer alır ve en iyi anüsteki *lingum*'un dürtülmesiyle uyarılır. Birçok Tantracı bunun *yoni*'ye girmekten binlerce kez fazla zevk verdiğini iddia eder. Bununla birlikte, lezbiyenliğe düşkün evli kadınlar ilk Tantra kültü taraftarlarınca hoş görülmemiştir, hatta bazı durumlarda saçlarının kazınması, ilgili iki parmağın kesilmesi ve bir eşeğin üzerinde şehri terk etme cezası verilmesi önerilmiştir.

Tantracı seks zorunlu olarak aşk ve duyguyla aynı anlama gelmez. Bazı tarzlarında Tantracı seks salt kendisi için sekstir. Tantra'nın temel ilkesi benliğin iptalidir, herhangi bir başka insana bağlılık değil. Orgazm noktasında, Tantra uygulayıcılarının kendi varlıklarının bilincinin, 'benliğin' üzerine yükselmeleri önemlidir. Çünkü ritüeldeki ilişki pek çok uygulayıcı açısından Tant-

racı seksin önemli bir parçasıdır. *Chakrapuja* (çember ibadet) terimi eski Tantrizmin temel dinsel seremonisine işaret eder. Seremoniyi idare eden guru, törenin bir orji haline gelmesini engellemekle görevlendirilirdi, fakat olay esas itibarıyla yabancılarla seksle ilgiliydi.

Küçük çift grupları şölen kutlamasında ilerledikten ve uzun, önüne gelenle ilişkiler başladıktan sonra böyle olaylar şarap ya da esrarla kolaylaştırılırdı. Hakikaten adanmış Tantracılar için, aydınlanmanın sonraki basamağı, *dakinis* diye bilinen, özel olarak eğitilmiş kadınlarla ritüel ilişkide zirveye erişilen bir seremonidir. Bu süreklilik içinde nihai orgazm şehveti, ilahi olanla birlik olmaya en fazla yaklaşma, tek başına doğurabilen bir kadınla seks yapmaya benzer duygusu olan 'kendi kendiyle ilişkide bulunma' olarak tanımlanır.

Heteroseksüel, anaakım ve evli çiftler için önerilen *Kamasutra* ('cinsel zevk konulu eser' demektir) Hindistan'ın şehvet düşkünü kültürünün kitlesel tüketim versiyonu olarak piyasaya çok geç çıkmıştı. Yine de *Kamasutra* bütün zamanların en meşhur seks kitabıdır. İnternette 2003'te, eşit derecede açık bir dili olan Çin yastıknamesi için ancak 100'den az referans varken, *Kamasutra* için yaklaşık 1 milyon referans olması hayrete şayandır.

Kamasutra Hint metinlerinin, Ganges'daki Benares şehrinde yaşadığından başka hakkında bir şey bilinmeyen, bir Mallanaga Vastyayana olan yazarın, zamanından yüzlerce yıl geriye giderek hem manevi hem de pratik açıdan düzenlenmiş bir derlemesidir. Yazar üst orta sınıfta aitti ve okurlarının benzer şekilde hizmetçileri olduğunu farz ediyordu –ve kendisini pek az ciddiye alıyordu; *Kamasutra*'nın sonunda eseri "zihinsel bir arınma ve temizlik durumunda" yazdığını ifade eder.

Kamasutra, 1.700 yıl sonra Dr. Alex Comford'ın *The Joy Of Sex*'de hedef kitlesi olarak seçtiği kesinlikle aynı insanlar için Sanskrit dilinde kaleme alınmıştı; bunlar, Vastyayana'nın Hindistan'ında *Nagaraka* olarak bilinen genç, eğitimli, geniş ufuklu şehirlilerdi. Kitap genellikle hayli detaylı resimlerle yayınlanmasına rağmen, vücudu şekilden şekle sokan bir Yogi değilseniz (atletik,

sıklıkla akıl almaz, seksüel pozisyonlar *Kamasutra*'nın en meşhur yanıdır) bir seks el kitabı sayılmaz. Bu özelliğiyle bir pornografi eseri de değildir. Seksüel çizimler Hint kültüründe yaygındır; sağlıklı Hindu kocalar, 18. yüzyıl Avrupalılarının kendilerini av köpekleriyle poz vermiş resmettirmeleri kadar rutin biçimde, karılarıyla sevişirken kendi resimlerini yaptırırlardı.

Bir Sanskritçe öğrencisi olunmadıkça, androjen dilden ve Viktorya çağı İngilteresi'nin önyargılarından azade *Kamasutra*'yı okumak ancak çok yakın zamanda mümkün olacaktı. 1883'de Sir Richard Burton tarafından yayınlanan standart tercüme, zamanına göre cesur bir atılımdı, fakat bu genellikle yalnız erkek seksüel zevkinin tanındığı zamanlarda söz konusu oluyordu.

Astronomi bilginlerinin Hubble uzay teleskobundan gelen ilk görüntüleri gördüklerindeki gibi, uzun zaman öncenin seks hayatını görüşümüz üzerinde neredeyse aynı netleştirici etkiye sahip olan yeni tercüme 2002'de ortaya çıkmıştır. Yeni tercümeyi yapan Chicago Üniversitesi dinler tarihi profesörü Wendy Doniger ve önde gelen bir Hint psikanalist olup, Harvard'da Dünya Dinleri Araştırma Merkezi'nde kadrolu uzman Sudhir Kakar, Antik Hindistan'ın seksüel demokrasisini göklere çıkarırlar –ve bazen şok edici derecedeki erkek önyargılarını ortaya sererler.

Artık daha açıktır ki, *Kamasutra*, herkesçe kabul edildiği üzere popüler, kitle piyasa kitabı olarak, kendisini seksüel bilginin en başına yerleştirmeye girişmemişti; daha ziyade tutucu, ulaşılabilir bir rehber, bütün duyarlı, normal insanların şimdiye değin çağlar boyunca kazanılmış bilgeliğinden seksüel zevk hakkında bilmesi gerekenlerin bir derlemesiydi. Son sanatsal gelişmelere uygun değildi, kesinlikle deneysel değildi; 4. yüzyıl Hindistan'ının gerçek seksüel gurmelerine ilerici görünmesi de mümkün değildi. Modern anlamda *Kamasutra, Playboy,* hatta *Cosmopolitan*'dan daha ziyade *Daily Mail* ya da *USA Today*'in taşra baskısı seviyesindedir (Vastyayana'nın iki cinsin de evlilik dışı romantik ilişkisi konusunda banliyöde bugün kabul edilebilir olandan çok fazla liberal olmasına rağmen). 4. yüzyıl Hindistan'ında sadakate bakış şöyleydi: Çiftler cinsel bakımdan birbirlerinden

bıkmılarşsa, kaçınılmaz ve tedbirli oldukları sürece, bir başka erkeğin karısıyla ya da bir başka kadının kocasıyla geçici duygusal kaçamak yapılması kabul edilebilir bir şeydir.

Lingam ve *yoni*'nin göreli koordinatlarıyla ilgili gelişmiş pozisyonların ve geometrik tavsiyelerin karışımı, Batı'da 20. yüzyıl genç erkeklerini heyecanlandıran şeylerin tamamı, şaşırtıcı derecede yavan bir boş laftır. Vastyayana, çoğu kadının sırf ilişkiyle asla orgazma ulaşamayacağını, Tantracı heroik erkeklerin sokup çıkarmalarını sabaha kadar sürdürmelerinin de bir önem taşımadığını asla kabul etmemiştir. *Kamasutra*'nın oral seksi onaylamadığı da görülür: "Ahlâk kurallarına aykırı olduğu için yapılmamalıdır," der ve şöyle bir açıklama getirir: Kutsal kitaba göre, ilişki sırasında bir kadının ağzı istisnai olarak mübarek bir yerdir ve *fellatio* ile doldurulmamalıdır. Erkek ondan hoşlanıyorsa, *Kamasutra* bir erkeğin "kibarlık hareketleriyle başını ağrıtmayacağı", "orta malı kadınlar, köle kızlar ve masözlerle" yapılması gerektiğini söyler. Vastyayana *cunnilingus* lehine gibi konuşurken aslında kötüleyici bir görüşe sahiptir: "Bazen erkek, bir ağzı öpme prosedürünün yerine koyarak, kadın üzerinde bu işi yapar." (Bununla birlikte, 'mango emmek' dediği eğitimi detaylandırmaya devam eder, hatta bazı erkeklerin birbirlerinin mangosunu emmekten hoşlandıklarını yorum yapmadan aktarır.)

Kamasutra'da klitoristen açık olarak bahsedilmez ve gizemli kadın boşalması meselesi üzerine hiçbir değinme yoktur. Doniger ve Kakar klitorisin, hatta G noktasının çok kısaca ima edildiğine inanırlar. Burton'un *Kamasutra*'sında "aşk yaparken dokunulması gereken kadının vücudunun parçası"na müphem bir şekilde gönderme yapılır; erkek "onun gözlerinin çevrildiği vücudunun bu noktasına daima baskı yapmalıdır" diye açıklanır. Doniger bunun yanlış olduğu fakat Sanskritlerin tam olarak söylediği şeyin çok belirgin olmadığı kanısındadır: "Metinlerin söylediği şudur, bir erkek kadının içinde olduğunda ve ona dokunduğunda ve kadının gözleri devrildiğinde, o noktaya daha fazla dokunmalıdır."

Kadın boşalması konusunda, Vastyayana'nın kullandığı kaynaklar tamamen tarihi geçme noktasına kadar saygıdeğerdir. Mese-

la, kadın boşalması sorununda son söz için, bin yıl kadar öncesinin bir Vedic bilgesi olan Svetaketu'ya döner: "Kadınlar erkekler kadar püskürmez," der Svetaketu ve Vastyayana onu doğrular. "Erkekler sadece arzularını uzaklaştırır, oysa kadınlar arzularının bilinçliliğinden, onlara tatmin sağlayan belli bir tür zevk hissederler, fakat kadınların ne tür zevk hissettiğini sana söylemem imkânsızdır. Bunu aşikar kılan olgu, erkeklerin *coitus*'a giriştiklerinde, atımdan sonra durmaları ve tatmin olmaları fakat bu tatminin kadınlarda o kadar iyi hissedilmemesidir." (Muhtemelen daha ilerici yazarlar kadın boşalmasının zaten farkındadırlar. 7. yüzyılda şair Amaru'nun *Amarusataka* adlı eserinde bu açık bir şekilde tanımlanır.)

Naomi Wolf *Kamasutra*'nın kadınlara saygısından olumlu bir dille bahseder; kitabın bir bölümünün açıkça onlar için yazıldığı inkar edilemez, şayet zamanın kadını okumayı öğrenmişse -ki bu nadir bir durumdur- takdire şayandır. Wolf metnin büyük bölümünün 'erkek kültürüne aykırı olacak şekilde' kadın cinselliğine saygı gösterdiğini savunur. Bu çerçevede Vastyayana'dan bir alıntı yapar: "Bir erkek kadınla başarılı olmak için, karşısındakine kayda değer bir dikkat vermelidir... Bir kadını oyunbaz okşamalarla heyecanlandırana dek onunla bir olmak iyidir; ondan sonra zevk karşılıklı olacaktır." Vastyayana'nın söylediği, kadının da erkek kadar seksüel olduğudur ve erkek, partnerine orgazm dahil erotik zevk sağlamak için çabalamalıdır.

Wolf metinden şunu da çıkarır; "kadının kalbinde aşk, dostluk ve saygı" yarattığı için hayali sevişme önemlidir. Düğün gecesi bir bâkireyi baştan çıkarmak için "kadın rıza gösterdiğinde, erkek kadının kol ve bacaklarını birer birer nazikçe sabunlar ve yalnızca konuşmaz, ona sorular sorar ve onu dinler". Ayrıca, seks oyuncakları ve yıkanırken seks teşvik edilmektedir. Vastyayana erkekleri önceliklerini bastırmalarına karşı çok kuvvetle uyarır: "Bir kız, kızların kalbinin ürkek, zor ve mahzun olduğunu anlamayan birinden kuvvet zoruyla hoşlanır ve onun zaaflarından faydalanan erkekten birdenbire nefret eder."

Doniger ve Kakar'ın anlatımına göre, Vastyayana'nın tanımladığı eski Hindu seksüel kültürü şaşırtıcı şekilde bizimkine benzer.

Sekste eksiksiz, şehvetli kabul edilen reşit genç kadınlar, erkeklerle buluşmada ve kocalarını seçmede özgürdürler. Vastyayana pragmatik biçimde patronlarından küçük zararsız hırsızlıklarla kendi geleceklerini gözetmeleri gerektiğini önererek, ev kadınlığının gerektirdiği becerileri ele alır. Onun dünyasında evli kadınların da sevgili edinme serbestliği vardır. Vastyayana bâkirelerin kocalarını nasıl cezbedeceğini anlatır ve erkeğin boşalma kontrolünü öğrenmesinde ısrar eder: "Kadın, seksüel enerjisi uzun süre devam eden erkeği sever, fakat o zirveye ulaşmadan önce durduğu için enerjisi hemen sonlanan bir erkeğe içerler." Kadına "önce kadının seksüel zirveye ulaşacağı şekilde" becerikli ön sevişmeler kullanarak muamele edilmesini sağlamak üzere erkekleri eğitir.

Fakat Doniger'in tercümeyi gözden geçirmesinden önce yazan Wolf, *Kamasutra*'daki çok az kadın yanlısı malzemenin bazısını atlar gibi görünmektedir. Kitabın bir bölümü, iltifat ederek yapılmak şartıyla bir genç kızı baştan çıkarma taktiklerini ve bir başka erkeğin karısını baştan çıkarırken gözetilen tedbirleri içerir. Yine, iki-üç erkeğin bir kadını nasıl paylaşabileceğinin eğitimi vardır –erkekler sırayla dönmelidir; biri onun içindeyken diğeri kadını okşar. (Bir denge olarak iki kadının aynı anda bir erkeği nasıl paylaşacağı konusunda da tavsiyeler vardır; ikisini de tatmin etmek için erkek biriyle ilişki içindeyken, diğerini okşamalıdır.)

Ayrıca, *Kamasutra*'da münasebetsiz bir tecavüzün meşrulaştırılması sorunu karşımıza çıkar. Şayet bir bâkire seks yapmaya gönüllü değilse, erkeğe ona durmadan içki içirecek bir arkadaşa sahip olması tavsiye edilir. "İçki kızı bilinçsiz hale getirdiğinde, erkek onun bekâretini bozar." Böyle tecavüzler başka kadınlar için de kabul edilebilir bir şeydir: "Bir erkek dul kadınlar, onu koruyacak erkeği olmayan kadınlar, dolanıp duran kadın dervişler ve kadın dilenciler alabilir... zira erkek onların savunmasız olduğunu bilir."

Kamasutra ucu ucuna güvenli, kaba seksi teşvik etmektedir. Tokat atmak, kıça şaplak atmak, tırmalamak ve ısırmak hep tavsiye edilen orgazm yardımcılardır; sonuçtaki bütün çığlık ve inlemeler acıdan ziyade artan tutkunun ölçüsüdür. Vurma ve fısıl-

dama, erkek ve kadının orgazma nasıl ilerlediklerini gösteren açık işaretlerdir. Özellikle kadınlar -ilişki sırasında değil, ön sevişmede- partnerinin ellerine, omuzlarına, göğsüne, kalçalarına ve vücudunun yanlarına yumrukları, avuçları ve parmaklarıyla vurmalıdırlar. "Artan tutkunun dişler ve tırnaklarla yapılan eylemlerden daha keskin bir aracı yoktur." Doniger'in tercümesinde Vastyayana şöyle der: "Göğsünde tırnak izleri olan bir genç kızı uzaktan gören bir adamın tutku ve saygısı artar." Şu öğüdü de verir; orgazm öncesi taşkınlıkta söylenen sözler kastettikleri şeyin tam zıddı anlama gelebilir: Bu bağlamda "dur" ve "yeter" demek, aslında "durma" ve "n'olur, daha fazla" demektir.

Vastyayana'ya göre, kadının ellerini çırpması orgazma ulaştığının ilk belirtisidir. Kadın ellerini çırparken yoğun sevgi akımı hisseder ve boşalmış olsa bile, partnerinin çekilmesini istemez, der. Orgazmdan sonra iki partner de keyifli bir bitkinlik duygusu hissetmeli ve hızlı nefes almalardan başka ses duymamalıdırlar. Partnerler birbirlerinden hemen ayrılmamalıdır. Erkeğin kadında kalması ve ikisinin de partnerinin devam eden mevcudiyetini hissetmesi sayesinde, uygun yakınlık daha iyi elde edilir. Ayrıldıktan sonra bile partnerler birlikte oturmalı, sevgiyle konuşmalı ve birlikte yemek yemelidirler.

Eğer yeniden seks yapmak üzere yatağa dönerlerse, rolleri değişmelidir; kadın dokunma, okşama ve öpme ve diğer ön oyunları ve sonunda erkeğin üzerine çıkmayı başlatma inisiyatifini almalıdır. Bu, yorgun erkeğe rahatlama sağlar ve yeniden orgazm arzusunu elde etmek gibi zor olan görevinde ona yardım eder. Bu değişiklik bir seksüel deneyim için başka zamanlarda da uygulanabilir.

Öyleyse *Kamasutra* Hindistan'da ne tür bir seksüel iklim yaratmıştır? Çileciliğin ve dünyanın M.S. 1. yüzyılın başlarında Hıristiyanlığa geçen bölgelerinden esen perhizin soğuk rüzgârının bir muadili var mıdır?

İsviçreli Sanskrit uzmanı profesör Johann Jakop Meyer, 1930 tarihli kitabı *Sexual Life in Ancient India*'da M.S. 500 civarında Hindistan'da cinselliği incelemişti. Akademik bir eser açısından garip tezli üslûbuna rağmen, iki büyük Hindu epiğinde (M.S. 350

civarının *MahaBharata*'sı ve daha eski fakat aynı zamanlarda, bugüne kadar devam eden popülerliğinin zirvesinde olan *Ramayana*) bulduğu cinsler arasındaki ilişkiye dayanarak, Antik Hindistan'da kadın hayatını anlatmaya girişiyordu.

Aşkın tadı olmadan (Meuer'e göre) kadınlar üzüntü çeker. "Kadının keyif alması, Hindistan edebiyatında pek çok zaman, cennette ve dünyada en mükemmel şey olarak, hayatın ya da neyse o gençlik yıllarının anlamı ve sonu olarak övülür," der Meyer. Bunu desteklemek için de şu darbımeseli aktarır: "Kadında yemeğin gücü erkeğinkinden iki kat büyüktür; kurnazlığı dört kat, kararlılığı altı kat, aşktaki coşkunluğu ve aşk zevklerinden aldığı tat sekiz kat büyüktür."

"Doğu edebiyatı kadını genellikle, yavaş ve hımbıl erkekle kıyaslayarak, kararlı, ihtiraslı ve tutkulu olarak gösterir," diye yazar yine Meyer. "Aşkta karakteristikler her şeyin önünde gelir. Hint doktrininde kadında çok güçlü olan duyuların ateşi oradadır; tevekkeli değil Hint aşk hikâyelerinde, özellikle mümkün olduğunca çabuk olmasını arzu ettikleri seksüel birliğin tadı için randevulaşan bir yavuklunun durumunda, duygulu, utangaç seks genellikle o kadar öndedir.

"Çileciler de genellikle çok ve güzel kadınların aşkını, dünyanın ötesinde ya da bir sonraki dünyaya gelişte önünde parlayan hedef ve ödül olarak görürler... Kadın için bir erkekle seksüel birlikten daha yüksek hiçbir şey yoktur; bu onun en yüksek ödülüdür. Aşka kapılan kadınlar kendi arzularına uygun yaşarlar." Rahip ve kral gibi kutsal erkeklere, anlaşılan bazı bölgelerde bir genç kızın bekâretini bozma izni veriliyordu.

Çiftleşme, der Meyer, Hintliler açısından insanı mükemmelliğe götüren en yüksek eylemlerden biridir. "Hint bakış açısında kadının çok daha kuvvetli bir erotik mizacı vardır ve seksüel edimde onun aldığı tat erkeğinkinden daha fazladır." Bununla birlikte: "Erkeğin seksüel gücünü, bir gecede bin kadını bile tatmin edebilecek kadar çok artırmanın araçları, eski Hint literatüründe bol miktarda mevcuttur."

Meyer pek çok olgusal cevher de saptamıştır: "Aşk oyunları için doymak bilmez iştahları olan Bengal'deki kadınların, erkeğin arzusunu artırmak için vulvanın işine ağızlarıyla başladıkları bilinir. Elbette öyle şeyler yasa kitaplarında kuvvetle kınanır ve 'doğal olmayan ilişki' olarak ölümle cezalandırılabilir." Anaakım Hinduizm oral-genital temasa yüzlerce reenkarnasyondan daha azında affedilmeyecek bir günah olarak bakıyordu. Ancak Meyer'e göre, bazı Hindu dinleri *fellatio*'yu hoşgörürken, bazıları oral-genital teması ritüellerine dahil ediyorlardı. Hindistan'ın bazı yerlerinde fakir ve keşişler kendilerini *fellatio*'ya adamışlardı. Meyer'in çalıştığı dönemlerdeki bir erotik el kitabı, hadımların *fellatio* yaparken kullanacağı sekiz basamaklı bir şema içermekteydi. Başka hadımlar, erkeğin harem halkını muhafaza ettiği bölgede, *cunnilingus* uygulamaya mecbur edilirlerdi.

Bununla beraber, antik Hindistan'da mastürbasyon teşvik edilmezdi. Tohumun istemsiz akması bile (düş azması) kefareti ödenmesi gereken bir durumdu. Seksüel duygularla altüst edildiğinde yapılacak şeye gelince, Meyer Brahmanların şunu tavsiye ettiğini söylüyor: "Tutku içlerinde yükselirse, o zaman çile çeksinler. Büyük bir erotik sıkıntı içindeyseler, o zaman suya girsinler. Rüyalarında bunaltılıyorlarsa, o zaman günahtan uzaklaştıran duayı içlerinden üç kez okusunlar."

Antik Hindistan seks adetlerinden modern zamanlardaki alt kıta nüfusuna miras kalan şeye gelince, Yasmin Alibhai-Brown'ın "Konu Sekse Geldiğinde Niçin Doğu Batı'ya Galebe Çalar?" makalesinden çıkarılacak pek çok ders vardır.

Alibhai-Brown şöyle yazar: "Bir İngiliz kökenli Asyalı olarak, şöyle bir milletten geliyorum; seksüel zevk sanatı, yüzlerce yıldır dinsel ikonografide, şiirde sanatta ve dansta takdis edilecek denli temel bir öneme haizdir. İnsan hayali ve bedeninin arzuladığı ve denediği her şey Hint antik heykellerinde, güzel Hint minyatürlerinde ve 19. yüzyıl sonlarında Britanya'da Karma Shastra Society diye bilinen gizli bir seks kulübünün iki üyesince tercüme edilip yayınlanan Vastyayana'nın *Kamasutra*'sında temsil edilir. Çevirmenler, eski İngiliz subayı ve Arabist Richard Burton ve

emekli Hint sivil memur Forster Fitzgerald Arbuthnot, eserlerini bir karının tutku da hissetme ve çiftleşmenin kurbanı olmaktansa istemli bir parçası olarak katılma ihtiyacından habersiz, yalnızca 'bir kocanın haklarının kaba kullanımı'nı öğrenmiş İngiliz erkekleri için temel bir eğitim aracı olarak gördüler."

Alibhai-Brown, Doğuluların giysilerinin nasıl mütevazı ama kolaylıkla çıkarılabilir şekilde tasarlandığını anlatır. Bir Hintli Müslüman kültürel tarihçiye göre, *sari* ve *shalwar khameez*'in evli çiftlerin öğle yemeği arasında, tarlada seks yapmalarına imkân verdiği varsayılır. Sotheby'nin kataloğunda, tam da bu geleneği resmeden 18. yüzyıla ait İran işi bir cilalı kutu görmüş: "İki görünüşte tam giyinik sevgili, ahşaba serili halının üzerinde birbirine sarılmış cinsel ilişki halinde görülüyordu. Kadın daha enerjik ve partnerini belirler görünüyordu ve erkek iyi talihinden açıkça zevk alıyordu. İki müzisyen onlar için çalıyorlardı ve bir barmen kendilerine şarap veriyordu. Açıkta yapılan bu mahrem eylemi dikizlerken bile, giysileri sizi dışarıda bırakıyor ve mahremiyeti sizin meraklı gözlerinizden kaçırıyor. Verme ve alıkoyma arasındaki, açık ve örtük arasındaki bu oyun heyecan yaratır."

Alibhai-Brown hem Urdu şiiri hem de Hint şarkılarının, *ishq* (tutku) ve onun yol açabileceği tahribe takıntılı olduğunu söyler. "Annemin en sevdiği şarkı, gelinin *chunni* (dantelindeki) kırmızı bir işaret ve ilk seks gecesinden sonra alacağı kızarmış hal hakkında bir takılmaydı. Bu gelenekler Hint alt kıtasındaki ve Ortadoğu'daki cinsel ilişkileri ve fantezileri uzun zaman etkiledi."

10
İMAN, ÜMİT VE NAMUS: ERKEN HIRİSTİYAN DÜNYADA ORGAZM

"Bana namus ve nefse hakimiyet ihsan eyle, ama şimdi değil."
(Hippo'lu St. Augustine)

Vastyayana'nın *Kamasutra*'yı yazmak üzere kafasını temizlemek için Ganj'da nefsinden feragat etmekle meşgul olmasıyla aynı zamanda, Kutsal St. John, Patmos adasında *Book of Revelations* üzerinde çalışıyordu. İki eserin amaçları, önyargıları ve seksüel zevkin istenilirliği konusuna bakışları arasındaki uçurum herhalde daha derin olamazdı. Antik Mısır, Yunan, Roma ve Hindistan'daki herkes için seksüel serbestliğin çökmesinden sonra, Hıristiyan kilisesi Yahudi kurallarını almak ve onları üç kat daha

sert hale getirmek üzere, İsa'nın ölümünden sonra tam üç yüzyıl harcadı; özellikle seks ve orgazm zevki daima ağırbaşlı, ahlâken 'temizlenmiş' yeni dünyanın ilk hedefleri arasındaydı.

Hıristiyanlar bunu, yüzyıllar boyunca artan seksüel göreneklerde bir tür sürekli devrimin arkasına takılarak, modernite adına yaptılar. İsa Peygamber'in kendisinin seksüel zevk konusunda şu ya da bu şekilde bir fikri yok gibi görünüyordu. İnsanın ruhuna lanet okutacak günahları aramak üzere tapınağa girdiğinde, seks bu günahların arasında değildi. Mark'a göre, İsa zinaya karşı olduğunu açıkça söylemiş ve boşanmadan şikayet etmişti; ona bakılırsa, hem boşanma hem de yeniden evlenme şehvetin yönlendirdiği eylemlerdi. Fakat hepsi bu kadardı. Onun ölümünden hemen sonra, müritleri ustalarının düşüncesinin özünde anlatmış *olabileceği* şeyi tahmin etmeye çalıştılar. İsa'nın gerçek inancı konusunda bahse girerek ve belki de yanılarak, insanlığın büyük bir bölümünü cinsel bastırmanın, riya ve suçluluğun yeni yaman dünyasının içine doğru götürdüler.

Yeni ahlâkı vazedenlerin ne kadar samimi olduklarını hiç kimse bilemez söyleyemez. Seksüel bakımdan coşkun İbrani geleneğinden etnik bir Yahudi olan St. Paul, pekâlâ seksüel zevk konusunda şahzen bir zaaf taşımış olabilir. Ancak tamamen modern bir cinsellikten uzak durma hevesi geliştirdiğinden ya da en azından bunu açıkça ifade ettiğinden emindi. "Evlenmemişlere ve dullara," diye yazar *Corinthians*'da, "derim ki, benim gibi bekâr kalmak onlar adına en iyisidir. Fakat kendilerini kontrol edemezlerse, evlenmelidirler. Zira evlenmek tutkuyla yanmaktan evladır." Bir adım daha ileri giden Tetullian'ın (2. yüzyıl) gözünde seks utanç vericiydi; Arnobius (3. yüzyıl) seksi pis bir hareket ve düşkünlük sayıyordu; St. Jerome'a (4. yüzyıl) göre murdardı (insan bedenini, yalnızca yiyecekle ve seksüel çekicilikten uzak tutmayla kontrol edilebilen kükreyen hayvanlarla dolu bir ormana benzetiyordu); St. Ambrose (4. yüzyıl) için kirletmeydi (cinselliğin insanlık durumunda çirkin bir yara izi olduğunu düşünüyordu) ve St. Methodius (9. yüzyıl) seksi ayıp bir şey sayıyordu.

O yüzden, Nasıra'lı İsa'nın idam edilmesinden sonraki erken Hıristiyanlıkta, hem erkek hem kadın açısından seksüel perhiz kavramsal olarak Tanrı'ya demirlenmişti; seksüel düşkünlük de günaha. Aynı şekilde, iffet taslama bir gün siyaseten doğruculuğun Viktoryen muadili olacaktı; perhizkârlık Çarmıha Gerilme'yi takip eden yeni post-klasik çağın modernitesiydi. Modernist İsa kültünün başarılı standart taşıyıcıları, günahkâr ve suçlu seks (iğrenç fakat birilerinin yapmak zorunda olduğu bir iş olarak kabul edilmektedir) olgusundan tiksinmelerinin ya da en azından ondan *hoşlanacak* kadar ruhsal bakımdan temiz olmayan birine karşı tavizsiz karşıtlıklarının sertliğini göstermede birbirlerine baskın çıkmak için usulen yaygara koparacaklardı. Giderek artan bir şekilde entelektüel, münzevi bir nitelik taşıyan Hıristiyan dünyada, Tanrı'nın daha az iğrenç ve hayvani, daha çok aydınlanmış bir dölleme yöntemi yaratamamış olması garip görünmüştür.

Bu feragat şakşakçılarının seksin yegâne amacının döllenme olduğu şeklindeki yazıları, yüzyıllar sonra ev PC mesajlarında tekrarlanıp durdu; ilişki, bebek üretmek için gerekli bir meşakkattir fakat kesinlikle neşe ya da zevk verme amacı yoktur ve aklı başında insanların yapmaları gereken en iyi şey seksten uzak durmaktır. Bu fikirlerin tutarlılığı ve kültürleri aşan bir yaygınlık sergilemesi oldukça şaşırtıcıdır.

Bir de M.S. 200 civarında *A Treatise on the Soul* kitabında kibirle konuşan Kuzey Afrika'daki Carthage yerlisi Tertullian vardır: "Üreme sıvısı atıldığında o aşırı hoşnutluk ısısında, ruhlarımızın bizden çıkması gibi bir şey hissetmez miyiz diye sormamak elimde değil. Görüşün bulanmasıyla birlikte de baygınlık ve dermansızlık yaşamaz mıyız? O zaman bu, o sıvının etin drenajından ortaya çıkan beden üreten tohum olması gibi, ruhun dışarı akmasından meydana gelen ruh üreten tohum olmalıdır. İki parçanın tek bir çarpışmasında, bütün insan çerçevesi çalkalanır ve semenle köpürtülür, ıslak beden salgısı sıcak ruh maddesine birleşir."

Ayrıca, Filistin Caesarea'da 3. yüzyıl başı teoloğu olan Origen vardı; Origen, Matthew'un "hadımlar, ki cennetin krallığı adına kendilerini hadım etmişlerdi" (dinsel sebeplerle cinsellikten uzak

durmayı seçenleri ifade eden bir metafor) ifadesinden öyle hoşlanmıştı ki, daha genç bir erkek iken kendisini hadım etmişti. (Kerameti kendinden menkul başka kutsal şahsiyetler, seksüel ayartmaya karşı direnmek için kendi parmaklarını yakma alışkanlığı geliştirmişlerdi.) Bir 3. yüzyıl Kıptisi olan İskenderiye'li Abba Cyrus seks hakkında şöyle yazar: "Eğer onun üzerinde düşünmezsen, senin için ümit kalmaz... günaha karşı savaşmayan ve ona direnmeyen, ruhunu fiziksel olarak günaha teslim edecektir." Cüce St. John aynı zamanlarda Mısır'ın batı çöllerinde şu satırları kaleme almıştır: "Biri bir şehri almak istediğinde, önce orasının su ve yiyecek kaynaklarını keser. Aynı kuşatma tenin tutkularına da uygulanır. Eğer bir erkek oruç tutarak ve aç bir hayat sürerse, ruhunun düşmanları zayıflar."

Katolik Kilisesi'nin Birinci Ekumenik Konseyi olan İznik Konseyi'nin piskoposlar için evlenmeme yemininin gerekli olduğuna hükmetmesi bu devirdedir. Bir yüzyıl sonra, ortak yöneticiler Constantius ve Constans gibi Hıristiyanlaşmış Roma imparatorları benzer bir yasal yolu takip etmeye hevesliydiler. 342'de erkek ve karısı arasında penisin vajinaya girmediği türden her cinsel ilişkiyi yasakladılar. Niyetleri, açık olarak anal ve oral seksi yasa dışı ilan etmekti. İmparatorlar bu adımlarında belli ki, bütün seksüel ilişkilerin mekruh olduğunu düşünen ve "kendi haline bırakmak en iyisi olan tutkuları kışkırttığı" için genç kadınlara sıcak banyodan uzak durmalarını tavsiye eden St. Jerome gibi çağdaşı din adamlarının desteğine sahiptiler.

Seksin kökten tiksindirici olduğu inancını en tutarlı şekilde kristalize eden ve bu öğretiyi Hıristiyan dünyasının her tarafına yayan, 354-430 yıllarında Mısır'da yaşamış olan Hippolu St. Augustine'di. Augustine genç bir erkek olarak Hıristiyanlığı kabul etmeye can atıyordu, fakat metresine duyduğu şehvetin üstesinden gelememiş ve hayat tarzını sefahate sürüklemişti. Daha sonra, geriye dönük olarak kendi deneyimleriyle korkutmak için, Hıristiyan mistisizminin klasik kitabı ve dönüşünün hikâyesi olan *Confessions*'ı (İtiraflar) yazdı. Burada düzenli olarak Tanrı'ya şöyle diyerek dua ettiğini itiraf etmesi meşhurdur: "Bana namus ve

nefse hakimiyet ihsan eyle, ama şimdi değil." Augustine'in temelini attığı kaba bedensel gerçeklikten tiksinme şu cümlesiyle örneklendirilir: "Bizler dışkıyla idrarın arasından doğarız." Seksi çirkin, şehveti ayıp ve ilişkinin etrafındaki bütün edimleri doğa dışı olarak görmeye başlayan Augustine, evlenmeme yeminine en yüksek iyilik olarak bakıyordu. Keza, kadın kadar erkek için de zina, doğal olarak Şeytan'ın vücut bulmasıydı. Augustine'e göre, Adem ve Havva'nın cennetten kovulması, beden, özellikle de penis üzerindeki kontrolün kaybedilmesiydi. Augustine seksin üremeden başka bir amacı varsa, bunun erkeğin evlilik dışı cinselliğiyle savaşmak olduğuna inanıyordu.

Sonra Auguntine insanoğlunun seksi, çok eski geçmişini uzak karanlıklara gömerek, feragatçi hayat tarzının ayrıntılı düzenlemesini tasarladı. Keşiş ve Güney Galli çileci bir yazar olan John Cassian, 420 yıllarındaki *Collationes*'inde namusun altı derecesi olduğunu yazar. Bunlardan birincisi, bilinçliyken etin tacizlerine yenilmemekten ibarettir. "İkincisinde keşiş şehvet uyandıran düşünceleri reddeder. Üçüncüsünde bir kadının bakışları onu kıpırdatmaz. Dördüncüsünde o artık uyanıkken ereksiyon olmaz. Beşincisinde kutsal metinlerdeki seksüel eyleme göndermeler onu, duvar örme işindekinden daha fazla etkilemez ve altıncısında kadının baştan çıkarma fantezileri uyurken aklını çelmez. (Biz bunun günah olduğuna inanmasak bile, şehvetin hâlâ insanın özünde saklı olduğunun bir işaretidir.)"

Kuşkusuz ilk Hıristiyanların seks fobisi bir modern psikanalistin alanıdır. Dindarca perhizkâr olan bu insanlarda kontrolü kaybetmeyi reddetmeye dair bir unsur olduğu ileri sürülebilir. Modern bekârlar arasında da kontrolü kaybetmeme çabasının neredeyse kesin bir motivasyon olduğu görülür. Salvador Dali mastürbasyon yapmanın sanatsal gücünü tüketeceğini savunarak, seks yoluyla da mastürbasyonla da orgazm olmayı reddetmişti. "Fırçam penisimdir ve boyalarım semenim," demişti Dali.

İşin garibi, manastırdaki cinsellikten uzaklığın tersine, 1139'daki İkinci Lateran Konseyi'ne kadar evlilik yasağı, ilk Hıristiyan rahiplere dayatılmamıştı; yasak o zaman da yalnızca ma-

li sebeplerle getirilecekti. Kilisenin bekârlığı idealleştirmesi, köken olarak İsa'nın ve annesinin farazi bâkireliğinden çıkar, fakat rahiplerin bekârlığı gerçekte Papa II. Innocent'ın rahiplerin Kilise'nin mallarını kendi varislerine geçirmesini yasaklamasıyla başlamıştır. Karıları ve odalıkları olan ve hem malları hem rahiplik gücünü aile içinde devreden rahipler, bizatihi çileciler haline gelmelerini ve sırf üremenin talep ettiğinden daha fazla çiftleştikleri açık olan cemaatlerini seksi iğrenç bir şey saymaya teşvik etmelerini gerektiren bu yeni bakışa direnme eğilimindeydiler. Nitekim, bütün rahipleri bekârete zorlama girişimi daha sonraki iki yüzyılda başarıya ulaşamayacaktı.

Kilise'nin daha prensipli bir şekilde seksten nefret edişinin yerini iş konusundaki kaygılar tutmaz, ama bu nefreti, 1169'da cinselliğin Şeytan'ın dünyayı ele geçirmesini sağlayan başlıca araçlardan başka bir şey olmadığını ileri süren Paris'teki Notre Dame'ın Chancellor'u, Odon'dan daha açık ifade edene az rastlanır. Öte yandan şu da belirtilmelidir ki, teorileri ve yazıları Roma Katolik Kilisesinin sekse tavrı konusunda köşe taşı olan St. Thomas Aquinas cinselliğin bastırılma sahnesine çok sonra varmıştır.

Aquinas'ın, kesin biçimde döllenmeyle alakalı olmadıkça 'şehvet' diye adlandırdığı, seks hakkındaki sağlam kanaatini ifade etmesi 13. yüzyıldan önce değildi. Onun gözünde dört büyük sapıklık, hayvanla cinsel ilişki kurmak, eşcinsellik, 'misyoner' pozisyonundan başka bir cinsel pozisyonda sevişmek ve erkekteki kadınsılık olarak değerlendirdiği kadarıyla olsa da, kınadığı mastürbasyondu. Aquinas şaşırtıcı şekilde fahişeliğe karşı toleranslıdır; fahişeliğe ahlâki sistemin ayrılmaz bir parçası, belalı erkek libidosunun bir çıkış yolu olarak bakar. "Bütün mekânın kokması istenmiyorsa, bir lağım çukuru bir saray için zorunludur," der. Zamanın bir kilise adamı için fahişeliğe karşı olmak, biraz denizden şikayet eden denizciye benzer; fahişelik bir rahibin erkek cemaat üyelerinin karılarıyla uyumamasını sağlamanın en iyi yollarından biri olmasının yanı sıra, Kilise'nin mali dayanaklarından birisiydi. Rahipler, tabiri caizse sıcak bir ipucu için zina yapanları partnerlerinin adını vermeye zorlanmanın yanı sıra, evli kadın-

ları yatmaya ikna etmek için onlara itiraf edilen günahları kendilerine saklayacak kadar düzenbazlardı.

Bununla birlikte, yoğun olarak yapılan resmi orgazm karşıtı propaganda en hassas yerden vurarak harekete geçecekti. Gerçek anlamda, bu kısıtlamalar bugüne değin genel bir konsensüs olarak kaldı; üstelik yalnız Hıristiyan dünyada da değil. Tıpkı 20. yüzyılda baskın Amerikan kültürünün düşmanlarınca bile kısmen benimsenmesi gibi, başka ana dinler ve kültürler de iffet modasına sürüklendiler. Modern köktenci Yahudilik ve Hıristiyanlıktan sonra geldiği genellikle unutulan İslamiyet'teki aşırı kadın düşmanlığı ve seksten tiksinmenin arkasında, garip bir şekilde Hıristiyanlığın ivmesinin yattığı görülür.

Eğer Orta Çağ'da Hıristiyan etik Yahudilikten etkilenmeseydi, rahatsız edici, tamamen İbranilere özgü olmayan Orta Çağ Avrupa giysileri içindeki modern Ortodoks Yahudiler (erkeklerinin büyük çoğunluğu saldırgan iffetçidir, ama asıl fahişe kullananlar onlardır), seks konusunda o kadar yanılırlar mıydı? Eğer Hıristiyanlık cinselliğin hoşluğunu suçlulukla o kadar kuvvetli biçimde birleştirerek zehirlememiş olsaydı, modern köktenci Müslümanlar (kadın nefretini açıkça söylerler, ama Batı'yı ziyaret ettiklerinde kadınların eşlik etmesine hasrettirler) hâlâ aynı şekilde düşünürler miydi?

Günümüzün Hintli ve Çinlilerinin bile, sanki çileci Hıristiyanlık momentumuna, bir ruh selametine ermenin en emin yolu olarak zevkten vazgeçme, kendini kırbaçlama ve bir manastır tarzı hayat biçimi peşinde koşma fikrine uygun biçimde, kendi kösnül köklerine karşı başkaldırdıkları görülür. Modern dünyanın en kısa ön sevişmelerinin bazılarına Çin'in kırsal kesiminde rastlanır; çiftlerin yüzde 34'ü seksüel girizgâhta bir dakikadan az zaman harcadıklarını ve modern Çin'in en sofistike şehirlerinde bile 'çok pis' olarak bakılan, oral seksin neredeyse hiç bilinmediğini söylemişlerdir. Araştırmacılar bugün Çin'de genç kızlarla kadınların önemli bir oranının kendilerine cinsel konularda sorular yöneltiğinde "kusacak gibi hissettikleri"ni söylediğini belirtirler.

Bu durumdan belki komünizm sorumlu tutulabilir. Çin bugüne kalan son komünist devletlerden biri olabilir, fakat SSCB

yoluyla kökleri kesinlikle Hıristiyan Batı'da olan, başka pek çok şeyin yanı sıra seksüel zevki de yozlaşma şeklinde yeniden tanımlayan bir ideoloji ithal etmiş olduğu herkesçe bilinmektedir. Ayrıca, 1950'lerden 1970'lere kadar 800-900 milyonluk Çin'de seks eğitimi hiç yoktu. Yegâne cinsellik el kitabı *Xing-di-zhi-shi* (Seks Bilgisi) 1957'de basılmıştı ve neredeyse tamamıyla aşka ve evliliğe hasredilmişti.

Hindistan'ın Hıristiyanlıktan gelen böyle dolaylı etkilerden dolayı İngiliz Yönetimi'ni sorumlu tutup tutamayacağı çok açık değildir. Fakat tıpkı Çin'deki gibi, Hindistan'daki modernlikte de, Batılıları hayrete düşürecek şekilde, giderek artan mahcubiyet ve seks konusunda ketumluk birbiriyle at başı gitmiştir. Profesör Lionel Tiger'ın bir ifadesini değiştirerek söylersek, ülkenin gayri safi erotizminde oldukça ürkütücü bir azalma söz konusuydu: Evlilik hayatının erotik imkânlarının münasip bulunmaması eğilimi ürkütücü bir şekilde yaygınlaşıyordu. Cinsel tabular bazı Hindu topluluklarında o kadar güçlüydü ki, üst kasttan kadınların genital organlarının bir adı bile yoktu. Modern Hindistan'da, Mumbai sinema endüstrisi kültürel normlara, daha egzotik -bazen hepten müstehcen- bir modele dönmeye ancak şimdilerde başlamıştır.

Aquinas'tan sonra orgazmın hikâyesi büyük ölçüde, cinselliği pişman olunacak, hayvani (hayvanlar nadiren ve pek az orgazm yaşadıklarından bu sıfat paradoksaldır) bir nitelik olarak gören, neredeyse bütün dünyayı kaplamış ortodoksi ve cinselliğin eski otoritesini tekrar kurmaya ve antik önceliğini yeniden tesis etmeye başladığı zamanlardaki geçici kültürel inkıtalar arasındaki geniş çaplı bir savaştan ibarettir.

Orgazm ve onun girizgâhının fiziksel bakımdan zevkli olduğu göz önüne alınırsa, kolektif insan zihnini seksin ara sıra gerekli bedensel bir fonksiyonun ötesinde bir şey olarak düşünülmesinden uzaklaştırmada Hıristiyanlığın başarısı az değildir. Cinsel konularda, özellikle de kadının hakları söz konusu olduğunda, Antik Akdeniz ve Doğu dünyası ideal ya da liberal standartlardan uzaktı, fakat en iyi mastürbasyon çubukları yapımı üzerine görüş alışverişinde bulunan Antik Yunan kadınlarının ya da seksin en

kutsal deneyim olduğuna inanan ve erkeği bilgilendirmeyi görev bilen Antik İbranilerin dünya görüşüyle; "seks ve onun bütün duygusal hinterlandı ve zevk veren davranışlar, Tanrı'nın iradesine bir karşı gelmedir ve ilişki ancak 'şehvetli iştah' olmadan kabul edilebilir" şeklindeki sapkın inançları, içinde mükemmelen ahlâklı olmaya kuşaklar boyu başarıyla yönlendirilen Hıristiyanların dünya görüşü arasında devasa bir uçurum vardır.

Ortada İsa tarafından empoze edilmiş kesin bir cinsel direktif ya da tabu olmayınca, Hıristiyan cinsel etiğinin kurumsallaşması için ne açık bir güç kaynağı ne de erdemli bir hayat tarzı olarak perhizin, kendini inkârın, tenkitçiliğin mucidinden söz edilebiliyordu. Hıristiyanlaşmadan önceki Roma dünyasında, yozlaşmaya karşı bir ses olan 1. yüzyıl Stoacısı Musoinus Rufus, modern evlilik idealini yaratmıştı. Hıristiyanlık onun fikirlerini o kadar beğendi ki, hepsini toptan kendine mal etti. Bu fikirler, "insanoğlu eğer tenin zaaflarına boyun eğerse, Cennetteki hayatı kurban eder" şeklinde ortaya çıkan Hıristiyan ideasına mükemmel bir şekilde uyuyordu. (Daha sonra İslamiyet de doğrudan bu pragmatik yaklaşımı benimseyecekti; bu dünyada seksin kontrolden çıkmasına müsaade etmeyenlere açıkça Cennet vadediliyordu.)

Musonius, "Evlilik çocuk üretmeye yönelik bir bakışla, ruhların hasbıhalinden ne daha çok ne de daha az olmalıdır," der. Görüşlerini benimseyenler için Musonius'un etik öğretisi, gerçekten Neolitik çağlardan beri görülmemiş bir şeyi, bir cinsel eşitlik ölçüsünü dayatmaktadır. Nitekim, Hıristiyanlığın yeni cinsel yollara duyduğu arzusunun kökleri bunun içinde yatıyor olabilir. Musonius'un bakışında, eşe evlilik dışı ya da öncesinde seks yapma izni verilmez. Bu kural, zengin ve fakir için de katı biçimde aynıdır. Öyle ki, zenginleri "yani,yoksulluk bahanesi bile olmayanları, hepsinin en çirkini olarak görür". Burada ölü İsa'nın (ekonomik değilse de) tinsel komünizminin seksüel alana uzanmasını görmeye başlarız. Ancak Musonious'da seksüel hoşnutluk eşitliği fikri yoktur. İlk kez seks eğlence adına değil, sadece "çocuk sahibi olmak adına göz yumulan bir şey"di.

Gördüğümüz gibi, Eski Ahit'in gerçek anlamda heyecanlı tenselliği kolayca kabul etmesi ve Yeni Ahit'in konuyla alakasının gamsız yokluğu karşılığında, Hıristiyanların seksle ilgili zorlukları daha da acayip bir görünüm almaktadır. Üstelik bu gariplik, zevkin bütün biçimlerini kapsamaktadır: St. Augustin tarafından Musonius'dan daha ziyade Hıristiyan ahlâkının babası gözüyle bakılan, 3. yüzyılın Lübnanlı filozofu Porphyry, yalnızca seksi değil at yarışını, tiyatroyu, dansı, evliliği ve "buna düşkünlük gösterenler Tanrı'ya değil Şeytan'a hizmet ederler" dediği koyun pirzolasını da kınıyordu. (Seksüel perhizin tarihine ilişkin garip bir dipnot: Bugün Yeni Zelanda'daki Christchurch'de Porphryr'nin İnsanları denen bir etyemez grup vardır.)

Musonious'un öncülük yaptığı, parıltılı, sekssiz yeni Hıristiyan dünyada, artık kullanılmayan ama hâlâ mevcut eski İbranilerin kutsal kitabı, utanç duyulacak bir şey haline gelmişti. İnsanoğlunu geçmişte olduğundan daha güzel, daha akıllı, vahşi hayatın daha ahlâklı formu olarak anlama girişimleri içinde, İncil'lerin yazarlarının, radikal zihinli *post mortem* İsa tarihçilerinin "Solomon'un Şarkısı" gibi antik fakat hâlâ inkar edilemez biçimde kutsal yadigârlarla bir problemi vardı. Kendi adına yayınlanan böyle boktan şeylere izin vermek için bir bildiği olmuş olması gereken Tanrı'ya karşı günah işlemeden İncil'i silmek çok mümkün değildi. O yüzden, tıpkı daha sekter Yahudilerin böylesi ayetleri Tanrı'nın İsrail aşkının bir ifadesi olarak yeniden damgalaması gibi, İsa'nın Kilise'sine aşkının bir metaforu olarak yeniden yorumlandı. Onan'ın hikâyesi de benzer biçimde, mastürbasyonu mantıksız bir biçimde suçlayanlarca, özellikle Musonius'un cinsler arası statükonun yeniden kutupsallaştırılması fikrine uygun bir şekilde günahı kadınlardan daha şiddetle lanetleyen erkeklerce, yeni itikadın yararına uyarlanmaktaydı.

Hıristiyan dünyanın her tarafındaki bu modern manevi rejimlerin tetiklediği, haklı olarak sonraki kuşaklara geçen ve delilik olarak görülebilen bedensel zevk (ya da en azından bedensel zevke düşkünlüğün herhangi bir kabulü) giderek daha büyük tabu haline geldi. Yasaklamalar sayısızdı; Pazar günü, Çarşamba ve

Cuma günleri seks yoktu (ya da, söylemek gereksiz, mastürbasyon da yoktu). Bu şekilde bir yılın beş ayı fiilen silinmişti. Sonra, Lent (Paskalya'dan önceki kırk günlük Büyük Perhiz) sırasında, her günah çıkarma sırasında, Christmas'tan önceki kırk gün süresince, Komünyon'a katılmadan önceki üç gün boyunca, Azizlerin günleri sırasında ve gebe kalmadan doğumdan sonraki kırk güne ya da bazı durumlarda emzirmenin sonuna kadar, en az bir yıl seks imkânsız kılınmıştır. Öyle görünüyor ki, Kilise yaşlıları, ideal olarak bütün Hıristiyanların yarı profesyonel keşişlere dönmesi yanlısıydılar. Fakat daha da dikkatli olmaları gerekiyordu; şayet bir erkek ıslak rüyalar görüyorsa, uyanınca 37. Mezmur'u okuması gerekirdi. Bütün bunların saçmalığı İtalyan şair Boccacio tarafından *Decameron*'da hicvedilmiştir.

Mastürbasyon konusundaki veto tam bir muammaydı. Bir kadının değerini düşürmeyen, ne onun kızlık zarını bozan ne de kalbini kıran, istenmeyen, gayrı meşru çocuk üretmeyen zararsız bir eylemdi. Bütün mastürbasyonlar elbette bir orgazm üretir. Neşe kaçıran Hıristiyanlarca hedef alınan şeyin sahte yakınlık ya da gayrı meşruluktan ziyade, orgazm zevki olduğuna ve bu durumun bugüne kadar hep böyle kaldığına dair bir kanıta ihtiyaç varsa, bu kesinlikle ölçüsüz orgazm takıntısıdır.

Bütün kötü siyasal tedbirler gibi, seksi ve seksten hoşlananları marjinalize etme itkisi, siyaset yapıcıların önüne çok karmaşık bir problem çıkarmıştır. Örneğin, bir erkek ve kadının hoşlandıklarını keşfedebileceği mutlak olarak bütün pratikler -farklı seksüel pozisyonlar, oral seks, anal seks- yasaklanmıştı. Fakat aynı zamanda birinciye neredeyse tamamen ters olan bir ikinci temel kural halkın zihnine yerleştirilmeliydi.

Evlilik seksin şok edici bir yönü olabilse de, zinanın yarısı kadar bile şok edici ayarda olmadığı için, Kilise 'evlilik yükümlülüğü' kavramında hararetle ısrar ediyordu. Evli insanlara, diğerinin seks yapma talebine olur vermeleri *gerektiği* söylendi. Seks konusunda sert Hıristiyan parti çizgisinde başka tutarsızlıklar da bulunabilir. Örneğin, Hıristiyan Bizans'ta bir kadının aldığı erotik zevkin, bebeğinin sağlığı ve huyunu olumlu yönde belirleyebildi-

ğine inanılıyordu. Fakat inançların ezici çoğunluğu, seksin ileri derecede pişman olunacak bir şeyi temsil ettiği ve özellikle kadınlarda, tatmin edici orgazmın peşinde koşmanın âdeta vahşetle eşanlamlı görüldüğü yönündedir.

Eski dünyanın şehvet uyandıran tatlarından toplu olarak çekilme ve bedensel donanımlı tanrılarının reddi, bu eylemlerin değişik bir fenomene sahip olmalarını sağladı. Sanki seks insanoğluna, Tanrı, doğa, evrim, her neyse onun tarafından verilmiş, traktör olarak kullanmanın hoşa gittiği ve tercih edildiği bir spor arabaydı. Niçin İnsanoğlu'nun bugüne kadar geliştirdiği en entelektüel fikirlerden biri bu durumda -Hıristiyanlık başka pek çok durumda devrimciydi- kendi içine doğru patlamıştır? Seks tarihçisi Reay Tannahill ancak şunu iddia edebilmektedir: Otoriteryan toplumlar çareyi, aileyi ve böylelikle yeni devlet olgusunun kırılgan istikrarını kontrol etmeyi mümkün kılan seksüel ilişkilerin disiplin altına alınmasında bulmuşlardır. Bununla birlikte, durum gerçekten öyle olsa bile, seksüel meseleleri yasalaştıranlar, yalnızca meşruiyet, miras ve nüfusun kontrolü gibi kamusal konularda etkisi olduğunda sekse müdahale etmişlerdir demektedir.

Garip takıntılı tabiatı bir yana, yeni Hıristiyan ahlâkı seksüel hisler karşısında herhangi bir meşru çıkışı reddetmesiyle insan psikolojisine aykırı duygular aşılamıştı. Bunun yarattığı korkunç çarpıtmalar ve kişilik yozlaşması günümüz doktorlarınca bilinmez değildir. Efes'li Soranus 2. yüzyılda şöyle diyordu: "Eğer beden seksüel arzu hissetmezse, tıpkı ruh gibi acı çektiği görülür." Daha sonra, III. Haçlı Seferi'nin resmi şairi Ambrose, sekssizliğin sağlığı kötü etkilediği şeklindeki tıbbi inancı doğrulayacaktır: *"Orada yüz bin adam öldü,"* diye yazar Haçlı Seferi'nden bahsederken, *"Kadınlardan uzak durdukları için/Mahvolmazlardı böyle/Perhizkâr olmasalardı"*. Ayrıca, İngiltere'de Kilise her ne kadar pratik olarak bütün zamanlarda seksi yasaklasa da, *Magna Carta* zamanlarında en iyi etkiyi sağlamak için kocaların karılarıyla nasıl seks yapmaları gerektiği konusunda ayrıntılı eğitimleri sıralıyordu.

2003 tarihli *1215: The Year of Magna Carta* adlı kitaba göre, Romalı Giles diye bilinen bir bilge, döllenmenin başarılı şekilde

gerçekleşmesi için ön sevişmeyle kadının 'sıcaklığı'nı artırma şeklindeki Galen'in saygıdeğer önerisini savunuyordu. "Karılar anlaşılmaz sesler çıkarmaya başladığı zaman," diyordu Giles, "kocaların büyük girişlerinin vakti gelmiş demektir".

Orgazm olmamanın sağlıksız olduğu fikri neredeyse her sıradan erkek ve kadında ortaktı. Bu sezgi Hıristiyan perhizciliği ve seksüel arzu korkusuyla biraz rahatsız biçimde yan yana var olduğu çağdaş Batı'da yaygınlığını korumaya devam eder. Seksin zararlı olduğunu yadsımanın yarı bilimsel örneklerinden biri, 1983 tarihli *Sex and Self-Esteem, Medical Aspect of Human Sexuality* adlı araştırmanın sonuç bölümündeki şu cümledir: "Orgazm ve seksüel heyecanın diğer formları öyle bir kendini tasdik kaynağıdır ki, psikiyatristlerin üçte ikisi, düzenli bir seksüel zevk tatmininden mahrum olduklarında, insanların 'neredeyse her zaman ya da sıklıkla' özsaygılarını kaybettiklerine inanırlar."

Yanlış yönlendirilmiş birkaç erkeğin acayip bir takıntısına atfedilebilir delilik 2000 yıl önce de yatışmamıştı. Sekssizliğin tahrip edici etkisi, nahoş dışavurumlar yelpazesi halinde çirkin Hydra başının arka yüzünde binlerce yıl boyunca kendini gösterdi. Modern çağda dünyanın her tarafında bir avuç Katolik rahibin iğrenç pedofilik taşkınlıkları, bunların daha dramatik ve yozlaştırıcı örneklerinin yalnızca biridir. Hıristiyan seksi reddetme kültünün ve daha da ağırı, orgazm zevkini yadsımanın yol açtığı çarpık davranışların en kötü örneklerinden bazıları, Avrupalıların 'medenileşmiş' Hıristiyan ideallerini, seks konusundaki fikirleri bizim şimdiki bakışımıza göre daha gelişmiş ve sofistike olan, kolonyal öznelere ithal etmeye giriştiklerinde ortaya çıkacaktı.

Özellikle İspanyol sömürgeciler Güney ve Orta Amerika'da antik seksüel eşitlik ve orgazmın kutsanması geleneğine rastgeldiler. 'İlkeller'e radikal yeni fikirleri öğretmeye giriştiler; kadın genital organları *partes vergonzozas*, 'ayıp bölgeler'di ve kadın cinselliği iğrenç bir şeydi.

Yerli halk bazen kendi tarzlarını savunuyordu. Bir kilise adamı olan Fray Tomas Carrasco'nun bir anlatımı vardır: 'Uçkuru gevşeklikleri'ne karşı ve monogamiyi benimsemelerinde ısrar

ederek kalabalığa vaaz verirken, bir kadın cesurca ayağa kalkmış ve yeni Avrupa tarzı erkek egemenliğine ve kadın seksüel utancına karşı konuşmuştu. Ne yazık ki, konuşmasının ortasında bir yıldırım çarpması sonucu öldü; kendi halkı bunu kadının tam manasıyla haklı olduğunun bir kanıtı sayarken, rahipler de onun bir cadı olduğunun kanıtına yordular.

Naomi Wolf'un yazdığı gibi: "Bu yerli kadınların iddialarına tanık olan Avrupalılar, onlarda cinsellikleri konusunda ilahilik değil ahlâksızlık gördüler. Sömürgecilere göre, vücutları söz konusu olduğunda edeplilik ya da utanç gibi kavramları Pueblo kadınının aklı alamazdı. Batı geleneğinde, cennetteki insanoğlu kefareti utançla ve özellikle kadın utancıyla ödediğinden, Avrupalılar Puebloların gündelik zevk gördükleri yerde Cehennem'i görme eğilimindeydiler."

Hıristiyanlık ve seksle ilgili utancın el ele gittiği bir inanç vasıtasıyla, bir toplumun yok olmaya yakın derecede bozulmasının en grotesk örneklerinden biri, antropologlar 1960'larda acayip seksüel kültürünü keşfettiklerinde, İrlanda'nın batı sahili açıklarındaki Inis Beag ilkel adasında ortaya çıktı.

Araştırmacılar burada, çıplaklığın küçük çocuklar dahil adalılar tarafından iğrenç bulunduğunu ve hayvanlara çıplak dolaştıkları için günahkâr gözüyle bakıldığını keşfettiler. Köpekler genital organlarını yaladıkları için sopalanıyordu. Kızlar ve oğlanlar her zaman birbirlerinden ayrılıyorlardı. Yıkanma bilinmiyordu, giyinme yalnızca yatak örtüsünün altında yapılıyordu, emzirme çok nadirdi. Seksüel heyecanın herhangi bir çeşidi ve tabii ki mastürbasyon, hatta ortalıkta işemek bile şiddetli dayakla cezalandırılıyordu. Ebeveynler evlilikten sonra, 'doğanın kendi yolunu bulacağı' inancındaydılar. Sonuç olarak, kendisinden beklenen şeyin ne olduğunu bilmeyen eşler yüzünden pek çok çocuksuz çift vardı. Evlilikler aileler tarafından düzenleniyor ve çiftlere dayatılıyordu; evlilik için uygun yaş erkekler için 36, kadınlar için 25'ti. Bir erkek 40 yaşına kadar hâlâ bir 'oğlan' sayılıyordu. Kilise kadına, seksin katlanılan bir görev olduğunu ve kocasıyla seks yapmayı reddetmenin ölümcül günah sayıldığını

öğretti. İç çamaşırlar seks sırasında çıkarılmıyor ve menopoza, kadına ıstırap veren, kaçınılmaz bir delilik gözüyle bakılıyordu. Menopozdaki kadınların bazıları kendilerini kırk yaşında yatağa kapatmakta ve ileri yaşlara kadar yatalak yaşamaktaydılar. Bu ada üzerinde çalışan psikologlar, ada sakinlerinin mastürbasyon, içki ve içkili dövüşlerle seksüel ketlenmeden kurtulmaya çalıştıklarını keşfettiler.

Burada insanın ruhsal yapısına bir yatak olarak bakan popüler bir bakış açısı söz konusudur; arzularımıza bir yerde mani olunursa, tıpkı kırık bir yay gibi davranışlarımızın başka bir yerinden fırlayıvermesi için başka bir şeyi harekete geçirirler. Yatak teorisi 14. yüzyıl İspanyol azizi Avila'lı Teresa tarafından meşhur şekilde resmedilmiştir; Teresa'nın deneyimlediği 'meleklerin ziyareti'nin kendinden geçirici görüntüleri, kuşkulu bir şekilde görkemli bir orgazmdan daha az ya da daha çok Tanrısal olmayan bir şeye benzemektedir.

St. Teresa şöyle anlatır: "Onun [meleğin] ellerinde uzun bir altın mızrak gördüm, demirin en tepesi bana ateşten bir uç gibi göründü. Bununla sanki kalbimi delecekti; birkaç kez bağırsaklarıma soktu. Geri çektiğinde, onunla birlikte bağırsaklarımın da çekildiğini hissettim ve büyük bir Tanrı aşkıyla hepten tutuşmuş şekilde beni bıraktı. Acı o kadar şiddetliydi ki, birkaç keskin inleme sesi çıkardım; bu yoğun acının bana hissettirdiği hoşluk o kadar fazlaydı ki, insan bunu asla kaybetmek istemez."

Orgazmik tarz, kendinden geçirici bedensel duyumlar, bir dinsel temayülü olanlarda genelde bilinenden daha yaygın olabilir. Ortodoks Yahudilerin, tuhaf biçimde çiftleşmeyi andıran sallanarak dua etmeleri ve kutsal metinleri okumalarından daha önce söz ettik. Burgo Partridge yazdığı orji tarihinde, Hıristiyanlığın ilk günlerine referansla şöyle demiştir: "Seksüel aktiviteden mahrumiyet zihnin neredeyse toptan konuyla meşguliyetine ve psikonörolojik semptomlara ve gerçekten hayret verici bir ölçekte geliştirilen seksüel varsayımlara yol açar. Korkunç bir '*incubi*' [kadınların rüyalarına girip onlarla cinsel münasebette bulunan şeytanlar] ve '*succubi*' [erkeklerin rüyalarına girip onlarla cinsel mü-

nasebette bulunan şeytanlar -ç.n.] patlaması Avrupa yatak odalarını kaplar. Bunlar, Hıristiyanların zihninde her zaman cadılık ve şeytanilikle alakalı olan, etkilenen insanla her zaman cinsel tabiatlı yakınlıklara giren gece ziyaretçileriydi. Rahibe manastırlarında özellikle yaygındı ve anlaşılan çok da bulaşıcıydı."

Yine de sağduyu galip geldi; pek çok tıp adamı *incubi*'nin sanrı olduğunun farkındaydı ve o zaman sık sık şu söyleniyordu "manastırları *incubi* sarmış." Yine de pek çok dedikoducu, bu gece 'ruhsal ziyaretçileri'nin genellikle hayalet bir gebeliği olan rahibelere uğradığını söylüyordu; bedensel prosesler yoluyla kendisini empoze etmeye çalışan bilinçaltının daha güzel bir örneği zor bulunur.

Geoffrey Chaucer alaycı bir şekilde, 'limitours'ların -kocası yokken kadınlarla uyuyan kötü namlı gezgin keşişler- Orta Çağ sahnesinde çıkmalarından sonra *incubi*'nin çok daha az sözü edilmesinin altını çizer. R.C. Zaehner 1957 tarihli *Mysticism Sacred and Profane* adlı kitabında daha fazlasını söyler: "Teist mistiklerin vecd halinin, Tanrı erkek olarak görülürken ruhların dişi rolü oynadığı seksüel birliğin taşınmasına benzer tabiatta olduğu olgusunda tereddütlü bir nokta yoktur. Seksüel edim ve Tanrı'yla mistik birlik arasındaki yakın paralellik kurmak, bugün imansızlık gibi görünebilir. Fakat imansızlık karşılaştırmada değildir, hem partneriyle birliğinin yoğunluğunda hem de bu birlikle Tanrı'ya yardımcı-yaratıcı olmasında onu Tanrı'ya benzer kılan kapasiteye sahip erkeğin ediminin sınıf düşmesindedir."

Kadınlar arasında, rahibelerin istemli orgazm mahrumiyetiyle aklını oynatmış olmaları şaşırtıcı değildir. Rivayete göre 1565'de, Cologne'de bir manastırda bir erotik konvülsiyon salgını oldu. Soruşturmadaki adıyla Dr. De Weier'a göre, rahibeler kendilerini sırt üstü atıp, gözlerini kapatıyor, karınlarını erotik şekilde kaldırıyor ve cinsel organlarını öne çıkarıyorlardı. Partridge 'cadılar' ve şeytanlarının seks açlarına yaptığı hayali gece ziyaretlerinden bahseder fakat Orta Çağ'da çeşitli zamanlarda 'gece uçuşu'na tanık olan 'cadılar'ın kendileri, muhtemelen (süpürgelere rağmen) varsanılara yol açan maddeler ve merhemler kullanıyorlardı ve

LSD benzeri havai fişek gösterilerinden hoşlanıyorlardı. Fakat genellikle cinsel olarak inaktif kocakarılar olan kendini cadı ilan edenlerin de, dıştan uyur gibi göründükleri zaman uçtuklarına yemin ettikleri anlatımları da vardır; dolayısıyla, onların kendilerinin yol açtığı bir orgazm yaşamış olmaları çok muhtemeldir.

Bununla birlikte, yatak hipotezinin en iyi örnekleri, modern çağda perhizkârlığın tehlikesi ve "Kilise'nin hayatındaki bu yıkıcı etki"nin rahiplerin davranışlarını nasıl bozduğu üzerine yazan, İngiltere'de eskiden bir papaz olan Paul Crawford tarafından verilmiştir. Crawford *Guardian*'da, "1980'lerde Oscott College'daki rahiplik eğitimi deneyimim bana rahipler arasında insan cinselliğinin sağlıksız gelişmesini doğrudan gösterdi," diye yazdı. "Tecrit, yalnızlık ve cinselliği yadsımayla karakterize olan Katolik rahiplerin hayatı, aksi takdirde daha rahatsız edici olacak doğal itki ve arzuları ya da sadece amaca aykırı ve acıklı şehveti deforme etmede ve tek tek insanları engellemede elbette başarılı olmaktadır.

"Mastürbasyon bile yasaya aykırıydı. Aslında çoğumuza göre mutlak bir gereklilik iken, bunun günah olduğunu söyleyen adamın yanan yüzünü hiç unutmayacağım... Doğrudan seksüel ifadeleri yüceltmek için, eğitimdeki erkeklerin çoğu yapmacık tavırlarla birbirlerine 'Anne' ya da 'Hayatım' diye hitap ederek, gayri samimi duygulanımların acayip alacakaranlık dünyasına girmişlerdi. Herhangi bir şekilde rahatsız edici olmaktan ziyade nükteli olan bu davranış elbette seksüel ketlenmenin bir emaresi gibi görünüyordu. Bir erkek akrabam beni ziyarete geldiğinde, bir öğrenci onu tuvalette sıkıştırıp öpmeye çalıştı."

Cinsellikten uzak durma farklı kültürlerde bir güç kaynağı olarak görülmeye devam eder. Balzac bir orgazmdan sonra, "Bu başka bir romanın konusu," diyecekti; Perulu futbol taraftarları 1982 Dünya Kupası'nda Polonya'ya yenilmelerinden, maç öncesi seks yasağını ihlal eden oyuncuları sorumlu tutmuşlardır.

Tarihte hiçbir şey orgazma karşı davasının peşinde koşan Hıristiyanlık kadar vahşiliğe yaklaşmamıştır. Desmond Morris'in ifade ettiği gibi, kimse kafasını bir fanatik püriten kadar sekse takmış değildir. Üzerinde durulan fenomenle ilgili en bulmacamsı şey

(orgazmdan sorumlu vücut parçaları da kuşkusuz Tanrı tarafından yaratıldığı ve bu yüzden günahtan azade olduğu iddia edildiği için) seksüel zevkin reddedilmesinin, Hıristiyan revizyonistlerince Tanrı'ya her anlamda menfur bir hakaret sayılmamasıdır.

Hıristiyan cinsel geleneğinin bir kısmında belli bir mantık görülebilir. Kadın açısından cinsellikten uzak durmak için pratik bir sebep, doğurmaktan, özellikle de doğururken ölmekten kaçınmanın yüzde 100 kesin yolu olmasıydı. Mastürbasyona karşı Tanrı'nın yaratısına küstahlık yapma temelinde bir sav uydurmak da mümkündür. Mastürbasyon günah olsaydı, onun adına yorum yapan eğitimsiz rahipler için Tanrı İncil'e muğlak göndermelerde, gizli şifrelerden ziyade daha açık ifadeler konmaz mıydı?

Feragat ve sansürcü gayretin insan psişesindeki, herhangi bir dinsel inançtan daha derin bir şeyden bahsettiği sonucu çıkarılmalıdır. İsa, kendi taraftarlarından serbest aşk ve rastgele cinsel ilişki talep etmiş olsaydı bile, metin göndermelerinin gizemli bir şekilde çıkarılmış olduğu -ya da hayatlarının son demlerinde yeniden yorumlandığı- kuşkusu kalacaktı. Bir psikanalistin gözünde dinsel takıntılı seks nefretini motive eden dürtü, pek çok çocukluk travması ve fonksiyon bozukluğu olabilir. Bununla birlikte, Hıristiyan kilisesinin seks takıntısının muhtemel sebepleri listesinin başlarında ekonomik bir açıklama yer almaktadır.

Her şeyden önce, Kilise'nin seksten daha çok takıldığı bir şey varsa, o da paradır. Görmüş olduğumuz gibi, zorunlu manastır perhizi Kilise mallarının miras yoluyla rahiplerin çocuklarına geçmesini önlemenin bir mekanizmasıydı. Ruhban sınıfı dışındaki dindarlar için neşeli bir aktivite olan seksin, fiilen kâfir -ve Kilise'nin müşterileri temelinin parçası olmaya namüsait- olacak piç çocukların doymazlığına yol açarken, Kilise'nin mali çıkarlarına eşit derecede zarar verebileceği savunulabilir.

İnsan tarihinin başka pek çok evresi böyle dolaylı ticari kuruluşlara dayandırılmıştır; çok muhtemeldir ki, büyük orgazm zevki de dinsel iş açısından son kertede kötü bir etki olarak görülmüştür.

11
ORTA ÇAĞLAR'DA ORGAZM

"Ey Venüs, zevkin sanat tanrıçası!
Bu şarkıyı okuyan Syn senin kölendir,
Ve senin hizmetindedir onun bütün gücü
Tatlılığa gelince dünyayı katlayan."
(Geoffrey Chaucer, "*The Nun's Priest's Tale*")

Dünyanın çoğu yerinde Orta Çağ ve Rönesans, zincirlerinden kurtulmuş, suçluluk içermeyen, karmaşık olmayan orgazm neşesinin en parlak günleriydi. Çin, Hindistan, Japonya, Ortadoğu ve Orta Amerika (Hıristiyan değerlerin İspanyol sömürgecilerince zorla kabul ettirilmesinden önce) orgazmik mükemmelliğin tam merkeziydi. Göreceğimiz gibi, Hıristiyan dünyada bile seksin ne-

şesine karşı katı resmi eleştiriyle alay etme eğilimi yaygınlaşıyordu; rahiplerin evliliğine koca ve karı seks yapmadıkları sürece, resmi olarak izin veriliyordu; bu yasak, Papa'nın mutat olarak çocuk sahibi olmasından ve Liège Piskoposu III. Henry'nin 65 gayri meşru çocuğun babası olduğunun bilinmesinden sonra, açıkça bir formaliteden başka bir şey ifade etmiyordu.

Seks karşıtı hareketin geçmişi seksüel konulara çok pragmatik kapsamlı bir yaklaşımla birlikte, rahiplerin perhizini formel olarak yıkmakla tehdit etmeye başlayan Avrupa'daki Protestan Reformasyonu'na kadar düzenli olarak intikal etmedi. 1563'de Trent Konseyi reformcu trende karşı gelenekçilerin yanında yer alarak, uzlaşmaz biçimde şunu ilan etti: "...bâkire kalmak ve perhizkâr olmak evlilikte birlikte olmaktan daha mübarektir."

Orta Çağ Çin'inin başını ağrıtan böyle sekssiz, zevkten uzak bir durum yoktu. 16. yüzyıl kadın şairi Huang O, *The Orchid Boat*'da antikitedeki bir kadın kadar duygusal ama erotik dizeler kaleme almıştı:

İzin vereceğim yalnızca
efendime sahip olması için benim kutsal
nilüfer havuzuma ve her gece
sen açtırabilirsin içimde
ateş çiçeklerini.

Huang O bu dizelerde neredeyse kesinlikle vajinasına gönderme yapmaktadır –11. yüzyıldan itibaren Çinlilerin kolektif olarak bir tür ekstra vajina sayılan kadın ayağına takıntı yaptıkları tarihsel acayiplik olmasa, bunun açık bir ifade olduğu söylenebilirdi. Daha doğrusu, onların fetişist tutkuları, üst sınıf Çinli ebeveynlerin altı yaşından itibaren kız çocuklarının ayaklarını bağlayarak elde ettikleri, minik 'altın nilüfer çiçeği' ayağa yönelikti.

Bir yetişkinde tipik bir nilüfer ayak, sakatlık noktasında küçüktü –abartılı olduğundan kuşkulanılsa da, Çin'de seksin tarihi konusunda yazan Xiao Jiao'ya göre yaklaşık on santimetre uzunluğunda, baş parmak enindeydi. Minik bir ipek terlik içinde sıkıştırılmış, kadın vücudunun en mahrem bölgesi olarak telakki ediliyordu;

ona dokunmak kadın ve kocası ya da sevgilisi arasındaki yakınlığın nihai edimiydi. Bu deforme olmuş, gonca şekilli ayağın ucu, küçük bir sahte penise benzemesi için büyük gösterilirdi; kemerin altındaki etli, yumuşak bölgeye hem ikincil bir vajinanın çifti hem de penisin kadındaki benzeri olarak bakılır ve kullanılırdı.

Amerikalı bir Çin uzmanı olan Howard Seymour Levy, bu konu üzerine yazdığı 1966 tarihli kitabında antik ayak bağlama geleneğinden şöyle bahseder: "Avuç içinde ayağı tutmanın yöntemi çok ve çeşitlidir; sevgili ayağı avcundan ağzına götürürken heyecanın ağırlığı aşağı kayar. Oyunda öpme, emme ve ayağı iki avurt da dolana kadar ağza sokma, ya küçük küçük ısırma ya da kuvvetle çiğneme ve yanaklarına, göğsüne, dizlerine ya da erkeklik organına taparcasına koyma vardır."

Levy'ye göre, bu erotik sanatkârlığı geliştiren bazı kadınlar, partnerinin penisini ayakları arasında ustalıkla tutup vajinasına yönlendirebiliyorlardı. Bazıları da kendi nilüfer ayaklarını sürterek ya da vurarak mastürbasyon yapabiliyorlardı. Başkalarında, o esnada bir sevgili ayaklarını tuttuğunda orgazmın şiddetlendiği söyleniyordu. Hem lezbiyen olan hem de olmayan Çinli kadınlar, rivayete göre ayak başparmaklarını karşılıklı olarak birbirlerinin vajinasına sokarak ilişki taklidi yapmaktaydılar.

Ayak bağlama ve onun donanımları imparatorluk Çin'indeki pek çok yabancının içini gıcıklıyordu. 12. yüzyılda Venedik'ten buraya yolculuk eden Marco Polo, bilindiği üzere bu geleneği gözden kaçırmıştır (akupunktur ve Çin Seddi'ini kaydetmeyi de beceremiştir). Fakat 1890'da Çin'deki Fransız diplomatik misyonuna ataşe olan Dr. Matignon, binlerce yıl öncesindeki çoğu ziyaretçi gibi, daha gözlemciydi: "Minik ayaklarla genital organlara dokunmak, erkeklerde anlatılmaz bir şehvetin heyecanını kışkırtır. Ve büyük âşıklar bilirler ki, özellikle yaşlı müşterilerinin heyecanını uyandırmak için şaşmaz bir yöntem, ölü çubuğu [penis] ayaklarının arasına almalarıdır; bu Çin ilaçlarının ve mutfağının bütün afrodizyaklarından daha değerlidir."

Ayak bağlama Çin'de 1902'de yasaklandı; anlaşılan zalim ve kıskanç erkekler kadınları kapalı, hapis ve çaresiz durumda tut-

mak için aşırı bir gayret sarf etmişlerdi. Kendi deforme ayaklarını kullanarak mastürbasyon yapabilen kadın hikâyelerinin erkek fantezileri alanında gerçektekinden daha uzun kaldığına şüphe de yoktur. Ayrıca modern çipil gözler, altı yaşındaki kızın ayaklarıyla mastürbasyon yapmış olan erkek nosyonuna içkin pedofiliyi fark etmede yavaş kalacaktır.

Yine de birkaçının ayağıyla oynayarak başardığı heyecanın ötesinde, iddiaya göre kadınlar için ödül olan hiçbir şeye değmez. Ayaklarını vajina gibi birleştirerek, seks sırasında 'doğaüstü bir heyecan' yaratan kadınların varlığı bildirilmiştir. Bazıları da, ayağı bağlı kadınların sendelemesi, sallanması ve 'söğüt yürüyüşü'nün en iyi ilişki zevkini sağlayan, yukarı doğru kan akımına yol açtığını iddia ederler.

Mütevazı bir ayak fetişizminin de bilindiği Hindistan'da, seksüel sanatlar alanında Çin'le ezeli rekabet devam etmektedir. *Karma Shastra* olarak bilinen ve 11. yüzyıla tarihlenen Hint seksüel metinler külliyatı, daha sonra 'Gräfenberg bölgesi' ve Avrupa'da G noktası denen alanı zikreder ve kadın boşalmasından da haberdar gibi görünür.

12. yüzyılda bir başka erotik şaheserler derlemesi *Ananga Ranga* görülür; bu, *Kamasutra*'dan bölümler içeren ve yazarı Kalyana Malla tarafından seksüel sıkıntıların sebep olduğu evlilik problemlerini çözmeye yardımcı olmak üzere kaleme alınmış bir kendine yeterlilik kitabıdır. Kalyana Malla, güzel görünümüne yaraşır bir hayat sürmek üzere aşk yapma becerilerini geliştirmek isteyen Moğol imparatoru Kral Ahmad tarafından görevlendirilmiş bir saray bilgesi ve şairdi. Kalyana Malla şöyle der: "Evli çiftler arasında ayrılığın başlıca sebebi ve kocayı başka bir kadınla ve karıyı başka bir erkekle cinsel münasebette bulunmaya iten şey, farklı zevk alma isteği ve sahip olma duygusunu takip eden monotonluktur."

Malla, "Tahayyül, seksüel bakımdan tatmin olmayı ertelemenin anahtarıdır," diyordu, bin yıl sonra hâlâ pek çok seks terapistinin söylediği gibi. Yine, "Yeni pozisyonlar düşünmekle," diyordu, "onlarca seksüel partnerinizin olduğu fanteziler kurabilirsi-

niz; ayrıca her pozisyon şimdiye kadar hissedilmemiş başka seksüel tatlar getirebilir". Kalyana Malla, maceracı pozisyon hareketlerini kolaylaştırmak için jimnastik ekipmanı denebilecek çeşitli yollar önermektedir; bunların en popüler olanı modern bir çocuk salıncağıyla aynıydı fakat seksüel amaçlı olarak kullanılıyordu; kadın bacaklarını kaldırıp oturuyor, vulvasını partnerinin penis yüksekliğine uygun yerleştiriyordu ve 'aşk salıncağı'nın eforsuz hareketinin yardımıyla onun sabit duran ereksiyonuna doğru yukarı aşağı hareket ediyordu.

Modern zamanlara kadar herhangi bir Batı kültüründe, seksüel anatomiden duyguların inceliğine *Ananga Ranga*'nın seks anlayışından daha iyisi yoktu. Metne göre, *Madana-chatra* -ya da klitoris- *Yoni*'nin üst kısmıydı. "Çeşitli cinsel birleşme edimlerinde ilerlemeden önce, kadında orgazmın belirtileri açıklanmalıdır. Kadın zevk almaya başlar başlamaz gözler yarı kapanır ve sulanır; vücut soğur; nefes hızlanıp, kesik kesik olduktan sonra hıçkırır ya da iç çeker gibi bir hal alır, bacaklar katı bir dönemden sonra gevşer; aşk ve duygunun yükseliş ve dışa akışı, öpücükler ve sportif jestlerden belli olur ve sonunda kadın kendinden geçmiş gibi görünür. Bu zamanda daha fazla kucaklaşma ve tatlı dil dökmeden hoşlanmama aşikar hale gelir; o zaman akıllılar bir galeyan olduğunu anlar, kadın tam tatminden hoşlanmıştır; hemen ardından daha fazla cinsel birleşmeden sakınır.

"*Chanda-vega*'ya ya da çılgın arzu diye bilinen şeye sahip olan kadın, aralıksız tensel zevke ihtiyaç duyar ve tek bir orgazmla tatmin olmaz... Dahası, kadının arzularının uyanması erkeğinkinden daha soğuk ve yavaş olduğundan, tek bir cinsel birleşme edimiyle kolayca tatmin olmaz; kadının heyecanının daha yavaş gücü uzun kucaklaşmalar talep eder ve bu kendisinden esirgenirse incinme duygusuna kapılır. Bununla birlikte, ikinci seferde tutkuları tamamen yükseldiğinden, daha şiddetli orgazma ulaşır ve o zaman tamamıyla hoşnut olur."

İzole kültürleri hakkında pek az şey bilmemize rağmen, Orta Çağ'daki Japonlar hem seksüel bakımdan ince zevk sahibiydiler hem de tensel hazlara kafa yormuşlardı. 11. yüzyıl Japon

seks piyesi olan *The Tale of Genji*, küçük bir aşk kaçamağı için bir genç kızın yatak odasına gizlice (umarız önceden kararlaştırılmış) girme olayı olan *Yobai* pratiği ya da 'gece süzülmesi' üzerine kuruludur: "Işıkların söndürülmesi ve on dokuz yaşındaki Saki'nin *futon*'u üzerinde yalandan uyumasından sonra, kâtip sürünerek onun loş odasına girer. Kadının *yukata*'sının [gecelik] katlarını açar ve parmakları kadının dingin kalçalarından vadedilmiş topraklara doğru usul usul ilerler. Kadın çoktan şehvetle ıslanmıştır, mırıltılı sesler çıkarır ve ikisi çabucak erotik bir *samurai* savaşında çift olurlar."

Japonlar bir yangını takiben şehir yeniden inşa edildikten sonra, başşehrin bir bölümünü, Edo'yu (modern Tokyo) 'yüzen şehir' olarak düzenlediler –Londra'nın Soho'sunun muadili. Şehir kesin bölgelere ayrıldı; öyle ki zevk saraylarının hepsi biraraya, 3 binin üzerinde fahişenin çalıştığı bir alana dikildi.

Cinsel arzuya, özellikle kadın arzusuna son derece pozitif bir bakışa dünyanın başka yerlerinde de rastlanabilir. Mesela Peru'da, içende *cunnilingus* hissi uyandıran, kadın çömlekçilerin yaptığı, vulva şeklinde içki kapları bulunmuştur. New Mexico ve Arizona'nın Zuni yerlileri kız bebekleri, kadın oldukları için şanslarını öven formel bir törenle kutsarlar. Erkekler devasa yapma penisleri kayışla bellerine bağlarlar ve cinsel organlarının kadını nasıl mutlu edeceğini anlatan şarkılar söyleyerek kadın milletinin eşitliğini desteklerler. Naomi Wolf'a göre, Zuni kadınları arasındaki seksüel pratikler "heteroseksüelden homoseksüele bir yelpazede yayılır ve yaş erotizme engel değildir".

Wolf'un bulgularına göre, Kuzey Arizona'nın Hopi halkı arasında da Avrupalılar gelmeden önce "kadın arzusu lokomotifti; kadının önderliğinde kadın döllenmesi, cinselliği ve üremesinin kutlandığı yıllık ritüel kozmik dengenin sembolik yeniden yaratımını temsil ederdi". Ergen Hopi kızları bir inisiasyon töreninde, başka kadınlarla çıplak dans ederek, çamurdan yapılmış penisleri okşayarak, erotik şarkılar söyleyerek ve erkekleri sevişmeye kışkırtmak için genital organlarını onlara göstererek iki gün geçirirlerdi.

Öte yandan gey seksi, seks adına seks zevkinin şüpheye yer bırakmayacak şekilde değerlendirilebilmesinin nihai ölçüsüyse, orgazm Orta Çağ dünyasında daha da çok görülürdü. Affetmez Yahudi Hıristiyan tanrının menzilinin dışında, erkek eşcinselliği bütün Ortadoğu'da, Kuzey Afrika'da, Türkiye'de ve Endonezya kadar uzak doğuda heteroseksüel değerlerle âdeta rekabet halindeydi. Hem Çin hem Japonya'da erkek fahişeliği yaygındı. Çin'de sodomi ve oğlan fahişeliğinin bir tanrısı (Tcheou-wang) vardı; Japonya erkek geyşa evleriyle gurur duyuyordu. İki kültürde de İkinci Dünya Savaşı yılları gibi geç bir tarihe kadar, erkek fahişeler özel düzenlenmiş sokaklarda bulunabilirlerdi.

Çin, dünyanın klasik homo-erotik şaheserlerinden birinin kaynağıdır. 16. yüzyıldan *Jin P'ing Mei*'nin kahramanı Ximen Qing'in yaptıklarını okuyalım: "...oğlanın elbisesini açtı, pantolonunu indirdi ve yavaşça penisine vurdu... oğlan kıçını güçlü bir savaşçıya teslim ederken, Ximen sert penisine vurdu... Oğlan dedi ki: 'Kazığını kalçalarımın arasına öyle kuvvetli it ki, acıyla kabarsınlar. Durmanı istediğimde, kazığını içeri dışarı daha da fazla ittir.'"

Christopher Columbus'un oldukça maço bir serüven olarak *Ananga Ranga*'da yazıldığı gibi dünyayı keşfetme işine girişmesi, Orta Çağ'da Hıristiyanlığın etki alanında norm olan apaçık müsamahasızlığın doğru bir resmini verir.

Bunun örnekleri hiç de az değildir. Almanya'da bir 11. yüzyıl doktoru, Albertus Magnus, kadın arzusunu ortadan kaldırma işi için bir yöntem ileri sürmüştü. Bu, bir kurdun penisini, gözkapaklarını ve çene altı tüylerini elbette yakmak "ve sonra elde kalanı hiçbir şeyden haberi olmayan kadına içirmekti". 12. yüzyıl İtalyan teologu Peter Lombard *De excusatione coitus*'unda, bir erkeğin karısına çok hararetli biçimde âşık olmasının zinadan daha büyük günah olduğunu söylemeyi sürdürmüştü. Bu zamanda bazı Katolik erkekler yatakta bir *chemise cagoule*, önünde erekte penisin vajinaya ulaşmasına müsaade edecek bir delik bulunan kaba bir gecelik giyiyorlardı. Rivayete göre, Ortodoks Yahudilerin ilişki sırasında kullandığı ünlü delikli çarşaf gibi, *chemise cagoule*

de dölleme faaliyeti esnasında gereksiz dokunma zevki elde edilmesini kısmen önlemekteydi.

13. yüzyılda Saint Francis kendisini sporcu gibi hissettiği her zaman bir ereksiyon olacağı düşüncesiyle o kadar dertleniyordu ki, bununla baş etmek için kendisini dikenli bir çalılığa atmak zorunda olduğunu düşünüyordu. Mastürbasyon da kesinlikle hoş görülmüyordu, fakat Orta Çağ boyunca bir kısıtlamanın bilimsel bir sebebi olması insanların hoşlarına gitmekteydi; Orta Çağ'a ait çeşitli tıp metinleri de, semenin az bulunur kıymetli bir sıvı olduğu ve bir birim semen yapmak için kırk birim kan gerektiğini yazıyordu. Bu yüzden en iyisi onu boşa harcamamaktı. (Aynı 40/1 oranı, garip şekilde, Hindu yazılarında da görülür.)

Seksüel ilişkiyi modernizmin yararına sert, kaba, romantik olmayan bir edime indirgemenin kadın haklarının her biçimini yok eden paradoksal bir etkisi olmuştu; kadınlar gerek biyolojik olarak gerekse sosyalleşme nedeniyle, sekse en büyük duygusal yatırımı yapan cinstir. Kadının erkeğin mülkünden bile daha fazla bir şey hale geldiği, Hıristiyanlığa özgü seksin değerinin düşürülmesinin doğrudan bir sonucudur bu. Ta 585 yılında, Katolik teologlar kadının beşeri bir ruhu olmadığını savunuyorlardı. 9. yüzyılda, soylu bir erkeğe yoldaki herhangi bir köylü kadını alıp götürme ve onlara tabi olanların gelinlerinin kızlığını bozma hakkı veren *droit de seignor*, bütün Hıristiyanlık aleminde kurumsallaşmıştı.

İkiyüzlülük de seks konusunda resmi Hıristiyan parti çizgisinin kaçınılmaz bir unsuruydu. Önemli bir kilise adamı ve yazar olan Tomas Sanchez'in 1621'de söylediğine göre, evlilikteki ilişki dışından gelen bir orgazm hisseden her insan yalan söylemeli, genital organlara dokunmaktan kaçınmalı, haç çıkarmalı ve orgazm zevkine kayıvermesine müsaade etmemesi için Tanrı'ya gayretle dua etmeliydi. Ama Sanchez şunu da savunmuştur: "Fahişeyle seks yaptığında bir adam eğer boşalmadan çekilirse, pişman olmuş ve Tanrı'nın kanunlarına karşı günah işlememiş sayılır."

Yine de Hıristiyanlığın ilk 1500 yılı, seks konusundaki tutumlarda genellikle onaylamalardan ziyade farklılar ihtiva eder. Daha eski, seksüel bakımdan daha 'ilerici' olan Yahudilik bugüne kadar

görece daha az anlayışlı hale geldi; Ortodoks Yahudi yaşlıları Orta Çağ'da mastürbasyonun o kadar iğrenç bir günah olduğunu ilan etmişlerdi ki, bir erkek işerken bile penisine dokunmamalıydı. Londralı bir psikiyatrist olan Dr. Roy Eskapa'nın 1987 tarihli *Bizarre Sex* kitabına göre, bu zamanda erkeğin işerken testis torbasını kaldırarak 'yardım etmesi' gerekirdi. Eskapa'nın söylediğine göre, kadının genital organlarını gözden geçirmesine yalnızca adet olup olmadığını kontrol etmek için izin verilirdi.

Perhizkâr Hıristiyan olduğu varsayılan ülkelerde bile sekste -tabiri caizse- bir karaborsa vardı. Gerçekten, orgazmdan amansızca nefret etmeye çalışanlardan daha çok sayıda insan -hem Kilise dışında hem de içinde- ondan zevk almaya çalışıyordu. Pek çok doktor cinsellikten uzak durmanın sağlıksız olduğunu söylüyor ve hastalarına daha sık seks reçete ediyordu. Gündelik hayatta oldukça açık bir biçimde cinsellik yaygınlaşmıştı. Başdiyakozun mahkemesi sürekli seks davaları görüyordu –aldatma, ensest, zina, eşcinsellik yaygındı. Zina, "herkesin günahı, pek çoğunun affettiği şey" olarak tanımlanmaktaydı. 8. yüzyılda Exeter keşiş ve tarihçisi Boniface, İngilizleri "evliliği tamamen hor gören, karılarının meşru olmasını hepten reddeden ve kişneyen atlar ve anıran eşekler gibi zina ve şehvet düşkünlüğü içinde yaşamaya devam eden" bir halk olarak niteler.

Sodomi ithamı, Orta Çağ İngiltere'sinde neredeyse rastgele yönlendiriliyordu. 12. yüzyılda Canterbury'nin bir başpiskoposu Anselm, 1102'de Başdiyakoz William'a bu seksüel suçlara sıkı bir denetim mahkemesi öneren yazı yazıp şöyle demişti: "Bu günah öyle yaygın ki, neredeyse kimsenin yüzü kızarmıyor ve bu yüzden çoğu kişi ağırlığını duymadan boğazına kadar bu günaha batıyor." Seks yapmak ciddi bir suç olmuş olabilir fakat Haçlı Seferleri sırasında meşhur olan Tapınak Şövalyeleri siyasal bakımdan onların altını oymakla suçlanmışlardır. Tabii, suçlama modern bir siyasal akıl hocasının sözlerinden daha çok ciddiye alınmayacaktı.

Üstelik Avrupa anakarasında reformcu Hıristiyanlar, bir parça cinsel zevk alınmaya başlandığı zamanlardakinden daha az

alicenaptılar. Martin Luther (1483-1546) Katolik zevk almaktan iğrenmeye karşı mücadelesini kesintisiz biçimde sürdürmüştü. Onun engeli, oldukça dünyasal ve şehvetli biri olmasıydı. Seksüel dürtülerin doğal ve bastırılamaz olduğuna, perhizin Şeytan tarafından icat edildiğine ve rahiplerin evlenmesi gerektiğine inanıyordu. Kendisi bunları bizzat yapmıştı; evliliğin kutsal değil toplumsal bir mesele olduğu ve İsa'nın neden bahsettiğini bilebilmek için başkalarının yanı sıra Mary Magdelana'yla zina yaptığı iddiasındaydı. Kulağa yasaklayıcı gelen John Calvin de, evlilik yatağındaki çok fazla tutkunun günah olduğunu söylemesine ve onun kaba Cenevre teokrasisinde zinaya ölüm cezası verilmesine inanmasına rağmen bu zevklerin meşru olabileceğini kabul etmektedir.

Bu zamana ait seksüel zevk tarihinin hiçbir anlatısı, 11. yüzyıldan başlayarak bütün Batı Avrupa'daki, seksüel düşkünlüğün alışılmadık, sekssiz biçimindeki, yani ünlü kibar aşkı ya da 'gerçek' aşktaki bu acayip gelişmeyi görmezlikten gelemez. Güney Fransa'da aristokrasinin bir grubunun yarattığı bu romantik ideal, aşk yoluyla asilleşen karaktere yapılan vurguyla, önceden Batı medeniyetinde bilinmeyen sevme hali, erkek kadın ilişkileri için yeni bir model olarak sunuluyordu. Bununla birlikte, eşcinsel ilişkilerin 'düz' ilişkilerden daha ahlâki olduğu şeklindeki Antik Yunan inancıyla bir derece benzerlik de taşımaktaydı.

Kibar aşkının iki tanımlayıcı özelliği, yalnızca evli olmayan iki çift arasında söz konusu olabilmesi ve cinsel ilişki -ve kesinlikle orgazm- olmamasıydı. Böyle gizli, engelli, acılı, sonsuz ön sevişme ilişkileri, katılan iyi bir erkek ve savaşçıyı şövalye, kadını masum ama daha hoş biri haline getirmesiyle, ahlâki bakımdan yükseltici, geliştirici ve heyecan verici bir deneyim olarak değerlendiriliyordu. Cinsel ilişkinin yalnızca erkek ve karısı arasında yer alan, yalan, manevi olmayan aşk, bir tür banal ve basit iş olduğuna inanılıyordu. Gezgin şairler hanımefendilerin kendilerine seksüel armağanlar bahşetmediğine yemin etmekteydiler. 'Gerçek aşk' demek öpüşme, dokunma ve okşama, bir nebze çıplak temas demekti ama asla seks yoktu.

Avrupa'daki çoğu kraliyet sarayı, tensel şehvetten hoşlanan Bill Clinton'dan çok şehvetli bir kalbe sahip olmaya izin veren Jimmy Carter'ı akla getirse de, pek çok açıdan Rönesans'ın motor gücü olan ve bugün bile belli bir cazibeye sahip kibar aşkı fikrini ara sıra onaylıyordu. Fatih William'ın torunu, Fransa ve İngiltere'nin kültürlü ve radikal Kraliçesi Eleanor 1122'de sarayların en kibar olanını yönetmişti. Aşkın karşılıklı saygıya, beğenmeye ve karşılıklı duyguların etkileşimine dayanan eşit bir ilişki olması gerektiğine inanıyordu. Kadının statüsü yükselecek ve ilerleme sağlayacak şekilde tasarlanmıştı. Eleanor'un sarayındaki yalnızca André olarak bilinen bir vaiz, Kraliçe'nin kızı Champagne'li Marie'ye *Tractatus de Amore et de Amoris Remedio* (Aşk ve Onun Dermanları Üzerine Bir İnceleme) adlı bir aşk kitabını yazmada yardım etmişti. Bir şair, Chrétien de Troyes, Eleanor'un talimatıyla Sir Lancelot ve Guinevere'in orijinal hikâyesini kaleme almıştı.

Ne Hıristiyanlığın en katı yorumları ne de kibar aşkının acayip perhizkâr-ama-düşkün kültü, Orta Çağ'da popüler olan afrodizyaklar kadar cazipti. Kabaca testislerle dolu bir testis torbası şeklindeki orkide kökünün, zayıflamış bir kibar olmayan aşk hayatını yeniden canlandırmada özellikle etkili olduğu düşünülüyordu. Modalar genital organları abartmak ya da sadece onları teşhir etmek üzere tasarlanıyordu. 610'da Ulster Kraliçesi ve sarayının kadınları belden yukarıları çıplak ve fazladan saygı göstermek için vajinalarını sergileyerek, İrlanda'nın en ünlü savaş kahramanı Cuchulainn'i görmeye gelmişlerdi. Bununla birlikte, modada ortaya çıkan trendler, erkeklerin giysileri yoluyla onlara dikkat çekerek genital organlarını herkese tanıtmaları gerektiğini ortalıkta söyleyen Leonardo da Vinci için hâlâ yeterince küstah değildi. Hemen sonrasında bir moda çıktı; açık renkli taytlar giyiliyor ve en iyi etkiyi yaratmak için kasık ve bele renkli lastik bağlar sarılarak bel gösteriliyordu.

Popüler kültür de açık saçık şiirlerle doluydu; hafifçe avangard olsa bile bunların bazıları karşılıklı orgazmın bilinmeyen bir kavram olmadığını akla getiriyordu. 14. yüzyılda yazılmış anonim bir İngiliz şiiri "Sexual Intercourse"u okuyalım:

O kız ağaçların altına itip kakmada becerikliydi;
cesurduk, her vuruşuma bir vuruşla karşılık verdi
ve sonra erkekliğimin damlaları ona geldi.

18. yüzyıl sonlarında Piskopos Thomas Percy tarafından yayınlanan anonim bir 14. yüzyıl güftesi *Loose Songs* adlı derlemeden bir başka alıntı, ebedi erkek utancı erken boşalmayı ima eder:

Sonra çıkageldi
Ve utançtan yüzü kızardı
Çabucak bitirdiği için.

Orta Çağ Avrupa'sında erkek eşcinselliği Hıristiyanlık tarafından esas itibarıyla kısıtlanmış gibi görünmez. Yeni din tenzili rütbe etmeden önce gemi azıya almıştı (Yunan yazar Athenaeus'a göre "[Fransa'nın] Keltleri oğlancılıktan, başka herhangi bir milletten daha fazla hoşlanır; o derece ki onların arasında iki genç arasında yatan bir adam bulmak nadir değildir") ve 1066'da İngiltere'yi istila ettiklerinde Normanlar arasında hâlâ kuvvetliydi. Fatih William'ın oğlu William Rufus'un (Kral II. William) eşcinselliği o kadar açıktı ki, 1100'de bir avda okla öldürüldüğünde Kilise kutsal araziye gömülmesine karşı çıkmıştı. Anselm'in Başdiyakoz William'a yazdığı mektupta gördüğümüz gibi, yerli İngilizler erkek eşcinselliğine hiç muhalif değillerdi. 1327'de II. Edward'ın öldürülme yöntemi, gözdesi Piers Gaveston'a aşkının pek platonik olmadığını akla getirmekteydi: Kayıtlara göre "bir ucu kızgın kazık makatına sokulmak suretiyle öldürüldü" (kırmızı sıcak kazığın tepesindeki kıçın hikâyesi, kana susamış İngiliz okul çocukları kuşağı tarafından çok sevilecekti).

Sodomi resmi düzlemde her yerde ayıplanıyordu fakat gerçekte hiçbir zaman uzun süre ortadan kaybolmadı. İspanya ve Hollanda'da anormal popülerdi. İskoç bir seyyah ve yazar olan William Lithgow, 1610'da Padua'da şöyle yazıyordu: "Aşırı sodomi Roma'daki gibi burada da yaygındır. Napoli, Floransa, Bologna, Venedik, Ferrara, Cenevre, Parma da, İtalya'nın en küçük köyleri de bundan muaf değildi: Canavarca bir pislik ama onlar adına hoş bir eğlence; *bardassi*'lerinin ya da kulamparala-

rın oğlanlarının zevklerini ve güzelliklerini anlatan soneler okur ve şarkılar söylerler."

Bütün Orta Çağ'da Kilise, yeni ortaya çıkan Rönesans'ın aydınlığını tersine çevirmek ve dinin karanlığını yeniden hakim kılmak uğruna dövüşmeye azimliydi. Saint Thomas Aquinas'ın kibar aşkına tepkisi, seks düşüncesi olmasa bile bir kadına dokunmanın ve öpmenin ölümcül bir günah olduğunu ifade etmekti. Seksin ve seks düşüncesinin popülerliğinin devam etmesinden çılgınlık derecesinde sinirleri gerilen rahipler ve din fanatikleri, gösterişli bir şekilde Tanrı'ya yalvarmak için şehirden şehre giderek karşılıklı kırbaçlamaya başvurdular ve süslü modern S-M meraklıları gibi birbirlerini kamçıyla dövdüler.

Ayartmanın ete bürünmüş hali olarak kadın, doğası gereği günahkâr sayılarak hedefe konmuştu. Fiziksel açıdan arzulanabilir her kadına Kilise'dekiler tarafından şeytan gözüyle bakılıyordu (Magdalen Homes'un bazıları sırf güzel olduğu için kızları hapsetmekten ve bir ömür boyu köleliğe mahkûm etmekten en nihayet vazgeçtiği 20. yüzyıl sonlarına kadar İrlanda'da hâlâ mevcut olan bir batıl itikattı bu). 1450'de resmi Katolik dogma, cadıların var olduğunu ve geceleri uçtuğunu ileri sürmeye başladı. Cologne Üniversitesi'nde teoloji profesörü olan Dominiken biraderler Jacob Sprenger ve Henry Kramer, kadınlardan işkenceyle 'itiraflar' koparmışlar ve Kilise'nin iddiasına göre penisi balık pullarıyla kaplı Şeytan'la ilişkiye girme suçlamasıyla, 30 binin üzerinde 'cadı'yı yakarak öldürmüşlerdi.

Böyle zulümlere rağmen seks, güneşteki yerine doğru yavaş fakat durdurulamaz yolculuğuna devam etti. Özellikle kadınlar tarafından, mastürbasyonun kutlanması seksüel bakımdan özgürleşmiş bir toplumun en iyi işaretlerinden biriyse, 17. yüzyıl Hollandalı şairi Johannes Meursius'un *The Delights of Venus*'ünden alınan aşağıdaki örnek, Hıristiyan tutuculuğu tarafından ağır yük altına sokulmamış bir kültürün işaretidir; Meursius'un dizeleri dildoya övgüydü:

Daha on altısında göğüsleri büyümeye başladı
Ama pek bilmez iç gıcıklamanın anlamını.

Bütün gece erkekleri düşünür; uğraşıp didinir ve terler
ve sevişme hayalleri kurar ve çarşafların üzerinde vakit geçirir
fakat daha elle tutulur mutluluğu hiç bilmez
ve ömründe bir erkeğe pek dokunmamıştır hele de bir öpücükle.
Onun bâkire amı aşkın neşesini hiç bilmez
dildoların ya da parmağının verdiğinin ötesinde...
Buraya gel, burada güzel bir makine var,
kadınların eziyetlerini rahatlatır;
İşte dildo; ben buna çok alışığım
şehvetli amımın hezeyanını dindirmek için.
Zira am kabardığında ve güçlü arzularla yanıp tutuştuğunda
şehvetin ateşini söndürebilecek tek alettir.
Ve yokluğunda dildolar doldurmalıdır
yerini penisin görülen lüzum üzerine.

Mastürbasyon ve gey seksiyle birlikte, eğlence amaçlı seksin varlığının bir başka anahtar işareti olan doğum kontrolü, resmi olarak kabul edilmemesine rağmen 3. yüzyıldan sonra, en azından fahişeler tarafından yaygın biçimde uygulanıyordu. Chaucer, çoğalmadan çok 'zevk için' seks yapanlar tarafından kullanılan doğum kontrolü süngeri ve tamponlardan bahseder. Erkek doğum kontrolüne gelince, *coitus interruptus* [erkeğin ilişki sırasında boşalmadan geri çekilmesi] 1375 tarihli *Book of Vices and Virtues* adlı kitapta "kynde karşı ve evliliğin ordresine karşı" bir günah olarak tanımlanmaktaydı. Fakat yine de rutin olarak orgazm zevkini çocuk yapmaktan ayıran kocalar tarafından kullanılıyordu.

Shakespeare, Orta Çağ sonrası 'Merrie England'ın popüler kültüründe bir seks anlayışının ne denli iyi yerleştiğinde kaçınılmaz olarak barometremizdir. Zamanının anakım BBC1 ya da HBO dramatisti olarak, saygıdeğerlik ile edepsizlik arasındaki patikada ustalıkla yürümüştür; gizli referans onun seksle ilgili kısıtlamalara laf sokuşturma yöntemiydi. Bu yüzden, 1611 tarihli *Bir Kış Masalı*'nda biraz kapalı olsa da, dildodan bahseder (*"Onda bâkireler için en güzel aşk şarkıları ve dildoların ve ses kısılmasının hoş yükü vardı"*); buna karşın Ben Jonson bir yıl önce *The Alchemist*'de aynısını yapmıştır (*"Burada mumun şiiriyle dolu gözlerimi kaparım: Ve Madam, bir dildoyla, duvarlara yazar"*). *"Dudakları-*

ma bak; o tepeler kuruysa, ey başıboş gezen, zevk pınarı nerededir?" dizeleri sıklıkla Shakespeare'a atfedilir, fakat bir ihtimal Alexander Pope'a ait olduğuna da inanılır. Fakat tamamen doğrulanmış dağınık Shakespeare materyalinde, hem erkek ('*cod*'/balık, '*thing*'/yaratık) hem de kadın genital organları için ('*quaint*'/beceri-kli, '*count*'/sayı, '*sheath*'/kın) pek ince olmayan şekilde gizlenmiş sayısız terim vardır. '*Arise*'/kalkmak ya da '*stand*'/ayağa kalkmakla genellikle bir ereksiyon kastedilir; *Macbeth*'de hamal, teorisini bir anahtarı çevirip sonra düşürmesiyle canlandırarak, alkolün bir adamı ayağa kaldırıp kaldıramayacağı'nı anlatır.

Elizabeth çağı insanları, her orgazmın insanın hayatından bir dakika kısaltacağı şeklindeki oldukça melodramatik bir nosyonun kölesiydiler. Bu çok muhtemelen, her bencil orgazm "senden çok bana zarar verir"e kadınları inandırmak için erkekler tarafından başvurulan bir baştan çıkarma hilesiydi, fakat Shakespeare bu fikri son haddine kadar istismar edecekti. Bu yüzden 'ölmek' kelimesi sıklıkla 'orgazm'la aynı anlama gelebilirdi (Fransız *le petit mort* fikri acayip yaygındı), buna karşın geçicilik, süreksizlik ve ölümlülük kavramlarıyla romansın bağlantısının yanı sıra, aşk şiirlerinde aşk-ölüm bağlantısının da yaygın olduğunu eklemek gerekir.

Fakat Antonius'un ölümünden sonra Kleopatra kendisini öldürürken, kobrayı göğsüne tutup, "Kocacığım, geliyorum!" diye bağırdığında, Globe'daki ucuz koltukların müşterilerinin Shakespeare'in ne demek istediğini kesinlikle bildiklerinden emin olunabilir. *Romeo ve Juliet*, benzer olarak ölüm-orgazm imgeleriyle doludur. Romeo'nun kendisinin öldüğü bir rüya görüp, ölü Juliet'le 'yatacağı'nı umduğu bölümdeki gibi ölümü resmetme oyunda tekrarlayan bir motiftir. Juliet'in kendisini Romeo'nun hançeriyle öldürdüğü yerde açık seçik bir seksüel imge olduğu görülmektedir.

Shakespeare, "Soneler"de yakasını biraz daha gevşetir. Fakat "116. Sone" (*"Bence engel tanımaz gerçek bir aşkla /Sevmiş olanlar"*) evlendirme servisinin temel unsurudur, güzel bir ilişki için iffetli bileşenleri göklere çıkarır. Zaten pek azımız orgazmın me-

şakkati ve sıkıntısı üzerine olan "129. Sone"den o kadar rahat alıntı yaparız; orada, takma adıyla "Şehvet Sonesi" olan 116'da ima edilen anlamlı ilişkilerden oldukça farklı duygular ele alınır. "Şehvet Sonesi"nde 'aşk' kelimesi hiç geçmez.

Shakespeare modern zamanlarda seks terapistlerinin işi olmaya devam eden seks konusundaki problemler, zorluklar ve orgazmın hayal kırıklıklarını açıklar. "129. Sone" seks konusunda öyle nevrotiktir ki ('yalancı', ölümlü, kanlı, tamamen yabanıl ayıp, aşırı, edepsiz, kaba, güvenilmez olarak nitelenen orgazmı şehvetin kaynağı olarak adlandırır ve ondan utanır) bir bilimci, John Robertson, 1926 tarihli kitabı *The Problems of the Shakespeare Sonnets*'da bunu Shakespeare'in yazmadığını, hâlâ Viktoryen seksüel tavırlarla dolu olan Britanya'da sadece Bard'ın adını korumuş olabileceğini iddia etmiştir.

Bir psikanalist ve Harvard Medical School'da hoca olan Dr. Marvin Krims, "Shakespeare'in '129. Sone'sinin Psikanalitik Bir Açıklaması" adlı makalesinde "Şehvet Sonesi"ne özel bir yer ayırmıştır: "Duygu tükenmesi ve orji süprüntüsü olarak başlangıçtaki şehvetin alçaltıcı portresinde, (*'Utancın çöpünde ruhun genişlemesi /iş başındaki şehvettir'*)... sone, kelimelerin son derece zevk veren ve derinden tatmin eden deneyim olarak da desteklediği şeyin kasvetli bir anlatısını verir," diye yazar Krims. (Burada 'ruh' semen demektir, o yüzden onun israfı ya da çıkarılması boşalmadır. Latince '*pudenda*' [tenasül organları] (gerçekte Romalılar tarafından kullanılmaz) *pudere*'den -'utandırmak', 'utanılan şey' olarak tercüme edilirgeldiğinden, 'utanç' genital organlara gönderme yapar.

Krims, Shakespeare'in tavrından şu sonucu çıkarır: "Seks, baştan çıkarmadan nihai doyuma kadar, hem arzu edilir hem de korkutucu bir şeydir. Ve beyit, yüksek ironi tonuyla, yapabileceğimiz bir şeyin olmadığını bize garanti eder: 'Erkekleri bu cehenneme gönderen cennetten uzak durmak.'"

Psikiyatri alanında bir başka akademisyen, Londra Regent's College'daki Psikoterapi ve Danışma Okulu'nda psikoterapist olan Brett Kahr, Shakespeare'in çevresindeki kültürü yansıtmakla, kadın özgürleşmesinin erken bir savunucusu olmadığı

noktasının altını çizer. Kahr 1999 tarihli *Digital Archive of Psychohistory*'deki makalesinde şöyle yazar: "*Measure for Measure*'da Shakespeare erkekleri 'büyük yapıcılar' ve özel bir ırmakta el yordamıyla alabalık arayan [mesela, eğlendirici şekilde seks yapan] yaratıklar olarak tanımlar. Bu alıntılar Rönesans erkeğinin kadına, aşırı doğa şiddetiyle dolu erkek seksüel davranışına Shakespeare'in bir başka referansıyla 'kılıcı ve kaması olan bir adam' tarafından dürtülmesi ve incelenmesi gereken gizemli bir nesne gözüyle bakarak, onu anlamada nasıl sürekli başarısız olduğuna dair bir fikir verir."

Orta Çağ, Hıristiyan dünyasında belirli seksüel ilerleme (Hıristiyan değerlerin bir sonucu olmaktan ziyade, onlara rağmen başarıldığını belirtilmek gerekir) 1559'da Venedik'de bir bilimci tarafından yapılmıştı. Bu keşifler çağında onun adının Columbus -daha doğru olarak, Mateo Renaldo Colombo- olması tarihin tatlı ironilerinden biridir, çünkü onun başarısı, Yeni Dünya'nın Christopher Columbus tarafından bulunması kadar beklenmedik ve önemli bir keşif olduğu ileri sürülebilecek, haritaya geçmemiş bir toprak parçasında zambak yetiştirmekti. Mateo Columbo'nun inancına göre bu, "kadının zevkinin mümtaz koltuğu" olduğuna inandığı küçük bir organdı ve onu hemen Yunanca 'küçük tepe' anlamındaki kelimeyle isimlendirdi; eğer organ büyük olsaydı Acropolis olarak adlandırılabilirdi.

"Bir penis gibi", diyordu Columbus, kitabı *De Re Anatomica*'da, "ona dokunursan, kendisini bir tür erkek organ olarak gösterecek derecede, biraz sertleşmiş ve uzamış bulursun... Bir penisle kuvvetlice sürtsen ya da küçük parmağınla bile dokunsan, semen zevkle havadan daha hızlı sağa sola uçuşur... Bu tümsek olmadan kadın cinsel kucaklaşmada ne zevk alır ne de herhangi bir fetus döllenir." Biz bu 'tümsek'in klitoris olduğunu biliyoruz.

1997'de yayınlanan şiirsel romanı *The Anatomist*'de Arjantinli psikoterapist Federico Andahazi tarafından muhteşem şekilde çözülmüş olduğu gibi, Mateo Columbus'un hikâyesinde birkaç alt ironiden fazlası vardır. Andahazi, Amerikan yerlileri onun hep orada olduğunu bildikleri zaman, Christopher Columbus'un Ameri-

ka'yı 'keşfettiği'ni söyler; Mateo Columbo dünya nüfusunun yarısının -kadınların- konum ve işlev söz konusu olduğunda parlak bir fikri bulunduğunu ama Hıristiyanlık öncesi Amerika kıtası hakkında olandan fazla bir şey de aranamayacağını ortaya çıkarmıştır.

"Mateo Colombo araştırdı, seyahat etti ve sonunda özlemini çektiği 'tatlı ülke'yi", "kadın aşkını yöneten organ"ı buldu diye yazar Andahazi. *Amor Veneris* (bu anatomistlerin verdiği addır, "şayet keşfettiğim şeylere bir isim koymama izin verilirse") kadının kaypak, müphem özgür iradesi üzerindeki gücün gerçek kaynağıdır.

Andahazi önsözde şöyle akıl yürütür: "Şayet Havva'nın kızları bunu, bacaklarının arasındakini keşfettilerse, hem Cennet'in hem de Cehennem'in anahtarını bulmuş olmazlar mı?" Sonra da bize daha önce olan şeyi anlatmaya devam eder. Padua'daki Tıp Fakültesi'nin dekanı, öteki Columbus'un kadınlar için orgazm zevkinin Yeni Dünyasından pek memnun olmamıştır: "Dekanın gözünde, anatomistlerin en yeni bulguları hoşgörünün bütün sınırlarını aşmıştı. *Amor Veneris*, Mateo Colombo'nun Amerikası, bilim için müsaade edilebilir olanın ötesine gidiyordu. Birden fazla sebeple, sırf belirli bir 'Venüs zevki'nden bahsetmek Dekan'ın midesini bulandırıyordu."

Andahazi'den öğreniyoruz ki, Colombo, ona minik bir penis gibi görünen (bize göre, muhtemelen alışılmamış derecede gelişmiş bir klitoris olacaktı) şeye sahip bir İspanyol kadını, Inés Torremolinos'u anatomik olarak incelemesinde keşfetmiş. Colombo gizemli organın "kızarmış, nabazanlı ve nemli" olduğunu söyler. (Muhtemeldir ki, tesadüfen, Inés aşırı androjenin sebep olduğu, genellikle vücutta kıllanma artışıyla birlikte giden ve klitorisin küçük bir penis gibi görünmesine yol açan klitoris büyümesi, klitoromegaliden mustaripti.)

Colombo önce onun bir hermafrodit olduğunu düşündü fakat günün tıbbi anlayışına göre bu vakada iki cinse ait organ seti de bozulmuştu ve üreme mümkün değildi. Oysa Inés üç çocuk annesiydi.

Anatomist sezgileriyle, baş parmakla işaret parmağı arasında yabancı organı yakalamıştı; diğer elin işaret parmağıyla kırmızı ve şiş-

kin bezi hafifçe okşamaya başladı. Sonra organ bir parça büyürken ve kısa kasılmalarla nabız gibi atarken, hastanın vücudundaki her kasın, tamamen gevşeyene kadar, aniden ve istemsiz olarak kasıldığını gözlemledi.

İkinci Colombus hem canlı hem kadavra yüzlerce kadını incelemeye devam edecekti. Inés de Torremonilos'daki "etli dudakların arkasında saklı ve küçük penis"in bütün kadınlarda olduğunu anlaması onun açısından anlaşılabilir bir şok oldu. Bir bilimci olarak, Inés'in acayip orgazmik davranışının da deneysel yolla tekrarlanabilir olduğunu saptamak hoşuna gidecekti. Araştırmasında, romantik bir bakış açısından kadınları daha iyi anlamak için yola çıkan anatomist, aşkın ve zevkin anahtarını keşfetti. "Bu 'tatlı hazine'nin nasıl yüzyıllarca bulunmadan kaldığını ve vulvanın etinin yana ayrılmasıyla çıplak gözle bile gözlemlenebilen o elması Batı'dan ve Doğu'dan anatomist, bilimci kuşaklarının nasıl hiç görmediğini açıklayamıyordu," diye yazar Andahazi.

Colombo Mart 1558'de bu çok önemli bulgularını fakültesinin dekanına bir raporla bildirdi. Bugün olsa tıp alanında Nobel Ödülü kazanabilecekken, 16. yüzyılda klitorisi 'keşfetmesi'nin ödülü birkaç gün içinde sınıfında tutuklanmak oldu; sapkınlık, kutsal değerlere saygısızlık, büyücülük ve Satanizm suçlamasıyla kendisi hakkında dava açıldı ve bu dava sonucunda hemen mahkûm edildi. Doğal olarak müsveddelerine el kondu ve ölümünden sonra yüzyıllar geçene kadar 'Amerika'sından bir daha bahsedilmesine izin verilmedi.

Venedik'te öncekiyle aynı tarihteki bir başka seksüel öncü çalışmanın şansı daha yaver gitmişti. Tarihin ilk kayıtlı frengi/sifilis salgınının ardından Gabriel Fallopius (Fallop tüpleri adını ondan alır) prezervatifi icat etmişti, ya da daha doğrusu, Antik Mısırlılar ve başkaları da ilkel kılıflar kullandığından, onu yeniden icat etti. Fallopius'un prezervatifi keten bir kılıftı; bir doğum kontrol yöntemi değildi, görünüşe bakılırsa koruma amaçlı olarak düşünülmüştü. Fallopius, *De Morbo Gallico* (Fransız Hastalığı) adlı kitabında çok alışılmamış ve ilerici bir hijyen nosyonunu savunuyordu. Fallopius'un önerisine göre: "Bir erkek ilişkiye girdiği ge-

nital organlarını, mümkünse sık sık yıkamalıdır ya da bir bezle silmelidir. Sonra penis başını sağlıklı tutmak için küçük bir keten parçası kullanmalı ve penis başının üzerindeki sünnet derisini öne doğru çekmelidir; yapabilirse, orası tükürükle ya da bir losyonla da ıslatılır."

O zamana değin bilinen kauçuk öncesi Fallopius kılıf, öncelikle bir doğum kontrol yöntemi olarak kullanılmıyordu. 1953 tarihli *Sex in History* adlı kitabında Gordon Rattray Taylor, "Hovarda, kurbanını gebe bırakıp bırakmadığıyla pek ilgilenmezdi," diyor. "Bununla birlikte, kadınlar kendilerini etkili doğum kontrol araçlarıyla donatmaya başladılar ve Casanova bir keresinde yerine bir şiir bırakıp araçların deposunu nasıl soyduğunu anlatır, ki bu, aşk uğruna kendini kurban etmeye istekli olanlara çok gerekliydi."

Casanova göndermesi seksüel amaçlı yeniliklerin halk arasında birkaç yüzyıl sonrasına kadar tutulmadığına işaret eder. Fallopius'tan ancak bir yüzyıl sonra, 1665'te, namlı bir seksüel kılıç ustası John Wilmot'un adı, Rochester'li Earl tarafından *A Panegyric upon Cundum* kitabında basılı olarak anıldı. Kimileri kelimenin, azgın II. Charles için doğum kontrol yöntemleri üreten Dr. Condom'dan geldiğine inanırlar fakat bu bir mit olabilir. Daha muhtemel olan, Latince *cunnus* (vajina) ve *dum*'dan (kandırılabilir anlamında) gelmesidir. Özellikle Rochester'ın referansının Restorasyon zamanlaması göz önüne alınırsa, Charles'in tedarikçilerine küfürlü biçimde taş atan bir cinas olması da eşit derecede muhtemeldir.

Fallopius'un kondomu, kauçuğun bulunuşuyla 20. yüzyılda geliştirilmeden önce, ya her zaman etkili olmamak gibi bir ün kazanmıştı ya da saygın, sevişme cephaneliğinin bir parçası olarak. Zevzek Casanovaların "cinsi latifleri bütün korkulardan koruyan bir sığınağa koyan" bir araç olarak gönderme yaparak, kondomu bir baştan çıkarma yöntemi olarak kullandığı görülürken, akıllı Fransız Madam de Sévigné ("kısa bir mektup yazmaya vaktim olmadığı için uzun yazıyorum" demesiyle ünlüdür) daha sonra doğum kontrol kılıfını, "enfeksiyona karşı örümcek ağı kadar ince, aşka karşı çelik kadar sağlam" olarak tanımlamıştı. Bu arada James Boswell hep farazi yararlarından

biri olan erkek orgazmını gizlemedeki başarısızlıklarını açıkça gösterecekti. 1764'de günlüğüne şöyle yazıyordu: "Oldukça ajite edici. Kondomu giydir; gir. Kalp çarpıntısı; hisset. Oldukça üzücü ama 'gerçek bir tutku işareti'."

17. yüzyılın sonları, daha iyi bir seks anlayışına doğru -kesin değilse de- sürekli bir ilerleme zamanıdır. Bir kere, genç evli çiftlerin yalnız kendilerinin bir evde birlikte yaşamaları şeklindeki tamamen yeni bir kavram, Avrupa'da bir norm olarak gelişmeye başladı. Aynı zaman zarfında 'orgazm' kelimesinin *Oxford English Dictionary*'de "birleşmede cinsel heyecanın yükselmesi" anlamında kullanılmaya başlanması bir tesadüf olamaz. 1660'larda İngiliz doktor Nathaniel Highmore, Yunanlardan *orgasmum* terimini bulmuştu. 'Orgazm'ın İngilizce'de ilk kullanımı, İsveçli doktor Théophlile Bonet tarafından yapılan 1684 tarihli bir kitap tercümesindedir: "Vucüt sıvılarının orgazmı olduğunda, daha güvenli bulduğumuz kanamaya döneriz." Bununla birlikte, OED'e göre, 1771'de T. Percival adlı bir yazarın "bir tür sinir orgazmı ya da hayati kasılma" diye sarih olarak seksüel bir durumdan bahsetmesine dek bu kelime kullanılmamıştır.

Orgazm kendi adını almasından önce de, kadında bir sorun olarak görülüyordu. 1653'te önemli bir Hollandalı doktor olan Pieter van Foreest, bir bölümü kadın hastalıklarına ayrılmış bir kitap yayınlamıştı. Burada, yaygın olarak histeri ('rahim hastalığı') denen bela için, bir ebenin zambak yağı ya da benzer bir kayganlaştırıcı kullanarak parmağıyla vajina içinden genital organlara masaj yapması tavsiye ediliyordu. Bu şekilde, diyordu van Foreest, mustarip kadın 'nöbet' geçirebilir. Asabı bozuk kadın için terapötik mastürbasyonun bu şekli yeni bir 'uygulama' değildi, fakat en erken Galen'in dullar, iffetliler ve rahibeler için önerdiğini gördüğümüz parmak 'uyarımı' bir ilkti ve periyodik bakımdan birkaç yüzyılda bir gündeme geliyordu. Bununla birlikte, 1660'da Highmore, çağlar boyunca genital masajdan hoşlanan düşünceli erkek sevgililerin sorununun, "bir elleriyle karınlarını ovuştururken öteki elleriyle başlarına vurmaya çalışan oğlan çocuğu oyunları olduğu"na hükmetmişti.

Jane Sharp adlı bir ebe, tam bir özgürleşme coşkusu içindeki Restorasyon Londra'sında basılan onlarca sözde ebelik rehberinden (daha muhtemelen pornografi) biri olan 1671 tarihli *The Midwives Book*'ta, klitoris hakkında şöyle yazıyordu: "Kalkar ve iner direk [penis] gibi ve kadını şehvetli yapar ve ilişkideki zevki verir." Bir Danimarkalı doktor, Caspar Bartholin, aynı dönemde *Anatomy*'sinde benzer biçimde, klitoris, "kadın direği ya da aletidir... mevki, madde, kompozisyon, tıka basa şevkle dolu olma ve ereksiyon yönünden erkeğin direğini andırır," diyordu. Hollandalı anatomist Regnier de Graaf yine aynı yıllarda şunu savunuyordu: "Pudentumun [klitoris ve dudaklar] bu kısımları böylesine tatlı bir zevk duygusu ve böylesine büyük bir aşk duygusu sağlamış olsaydı, hiçbir kadın kendisini dokuz aylık gebelik sıkıntısına sokmak istemeyecekti." İngiliz cerrah William Cowper, *Anatomy of Humane Bodies*'de (1698) ilk kez klitorisi ayrı bir organ olarak gösterecekti (*Gray's Anatomy*'nin 20. yüzyıl başlarındaki baskılarında gizemli bir şekilde tekrar kaybolan bir referans).

1684'te Londra'da ilk pratik seks el kitabı, anonim olarak *Aristotle's Masterpiece, or the Secrets of Generation Displayed in All Parts Thereof* başlığıyla yayınlandı. Ne eserin ne de herhangi bir bölümün Aristoteles'le alakası vardı ve yüz yıldan fazla çoksatar olarak kaldı. Kitap, gebelik ve benzeri konulardaki tavsiyelerin yanı sıra, ön sevişmeyi kuvvetli biçimde savunuyordu ve "bu aşk ateşinin kömürünü harlandırmak kadına zevk verir" diyerek klitorisi erkeğin uyarmasını destekliyordu. *Aristotle's Masterpiece* sonraki yüzyıllar boyunca kesin bir 'pis kitap' olarak kaldı; kadın hastalıkları ve doğum bilgisiyle yalnızca sınırlı ilgisi olan genç erkekler safi anatomik olmayan merakla gizlice bu kitabı okuyacaklardı.

Hiç de ilerici olması gerekmeyen açık saçık neşriyatın bir dip akıntısı da Restorasyon'da görülmüştü. Avrupa'da görsel pornografiye ilk kez rastlanıyordu (ev yapımı ürünler genel olarak bir sonraki yüzyıla kadar üretilmeye başlanmamıştı). Bunun tabii ki istisnalar vardı: 1660'lardan cesur bir İngiliz pornosu, bir kadının pubik tüylerini şapkasına takan bir adamı gösteriyordu. Bununla birlikte, İngiliz pornosunun çoğu yazılıydı. Bir 1680 tarihli *Poems*

on Several Occasions adlı derlemede Rochesterli Earl renkli ifadesiyle şöyle yazar: *"...ortak .ikiş sopasında/her orospu sızlayan .mını rahatlarır/kapıdaki domuzun sürtünüp homurdanması gibi."* Keza, aynı yıl *The Imperfect Enjoyment* adlı kitabında, kendi erken boşalması olduğu anlaşılan şeyi açıkça anlatır:

Ama onun meşgul eli oraya gidecekken
ruhumdan onun kalbine taşınması gereken
sıvı vecd içinde eridim tamamen
sperme karıştım ve her gözenekte tükendim
Onun her parçasına dokunamamıştım
Ellerine, ayaklarına, güzel görünen .mına.

Ve "Yatmaya Giden Karısına"adlı şiirdeki oldukça çok yüksek edebi tavırlı John Donne vardır:

Avare dolaşan ellerime izin ver, gitsinler
Öne, arkaya, araya, yukarı, aşağı.
Ah benim Amerikam, benim yeni keşfedilmiş ülkem,
Krallığım, göğsünü germiş bir adamla güvenli,
Mücevher ocağım, imparatorluğum,
Seni keşfettiğim için nasıl şükrediyorum!
Bu zindana girmek özgür olmaktır;
O yüzden elim neredeyse mührüm orada olacak.

Restorasyon İngiltere'sinde orgazmın tarihine en ilginç edebi katkılardan biri, Aphra Behn adlı olağandışı kadından gelir. İlk profesyonel kadın yazar olmadan önce, Behn kod adı Ajan 160 olan bir İngiliz casusuydu ve kendisinin daha sonra II. James'ın eşi olduğuna da inanılmaktadır. Arka planı göz önüne alındığında, Behn'in büyük çekiciliğinin, ikisi de onun merak uyandıran hayatında dolu olan, seks ve gücün birbirine bağlılığından kaynaklanması şaşırtıcı değildir. O yüzden Behn, "Hayal Kırıklığı" şiirinde iktidarsızlıktan şikayeti dile getiren ilk kadın olmuştur:

... Getirdiği güzel elbiseler,
Ve onun gözleri önündeki Cennet;
Sahip olmak çılgınlık, kendisini

Savunmasızlığa attı sevgili kız
Ama ah! Kıskanç Tanrılar elbirliği eder
Onun gücünü kapmak için, ama arzuyu ona bırakırlar!

Doğumuna, kaderine, yıldızlarına lanet eder,
Ama daha çok da kız çobanların çekiciliğine;
Onların yumuşak büyüleyici etkileri,
Lanet ettirdi onu iktidarsızlığın cehennemine.

Kadın cinselliği davasındaki böyle ilerlemelere rağmen, vaktinden önce serbestleşen Hollanda'da bile, Restorasyon dönemi boyunca erkek mastürbasyonu hepten sıkıntılı bir konu olarak kalmıştı. 1677'de Hollandalı mikroskopçu Anton van Leeuwenhoek bir insan semeni numunesini incelerken spremi keşfetti. Fakat bu suç içeren materyali elde ettiği yeri nasıl açıklayacaktı? Leeuwenhoek dikkatlice not düştü: "Tanımladığım şey herhangi bir günahkâr yolla elde edilmedi... gözlemler evlilik ilişkilerimde doğanın bana sağladığı fazlalık üzerine yapıldı." (Bir rahip ve bilimci olan Lazzaro Spallanzani'nin 'sperm kurtçukları'nın rolünü bulması başka bir yüzyılda değildi. Erkek kurbağalar için, dişinin üzerine çıkmasına izin veren ama spremlerinin kaçmasına izin vermeyen, ince muşambadan 'pantolonlar' yapmıştı. Dişiler döllenmemiş kalınca, Spallanzani pantolonda toplanan spermlerin bir kısmını alacak ve dişinin yumurtalarıyla karıştıracak, böylece döllenmelerini sağlayacaktı.)

Bu aynı genel olarak ilerici çağda daha az işe yarar şekilde, bilimciler kadının gebe kalmak için orgazma ihtiyaç duymadığını ve ilişki sırasında kadın cinsinin pasif kalmasının her şeyin en iyisi olduğunu keşfettiler (ya da tersine, var olan önyargılarının doğru olduğunu ispatladılar). Thomas Laqueur'ün gösterdiği gibi, bu hareketin içinden Batılılar, "hayatın doğanın içine gizemli nüfuzuyla zevkin yerini birbirine bağlamıyorlardı". Ya da Emma Dickens *Immaculate Contraception: The Extraordinary Story of Birth Control* kitabında şöyle diyordu: "Bilimciler için 'seksüel birleşmede şehvet açısından eşit Orta Çağ kadın' fikri gitmiş, kadın için kısıtlı ve can sıkıcı rol gelmişti. Bu, Chaucer'ın Banyodaki Evli Kadın'ının parçası olmak istediği bir dünya hiç değildir."

12
VİKTORYEN İFFETLİLİĞİN TEMELLERİ: RESTORASYON'UN SONLARINDAN 1840'LARA ORGAZM

"Mallarımızın hiçbirinde bir kusur yoktur, kendini korumak doğa kanunudur."
(Londra'daki 18. yüzyıl kondom toptancısı, Mrs. Phillips'in ticari bir cingılından)

İkinci milenyumun ortalarında haberler hızlı dolaşmazdı. Mateo Colombo'dan yaklaşık iki yüzyıl sonra, 1740'da, bu kez İsveçli biyolog Albrecht von Halter tarafından klitoris yeniden 'keşfedildi'. Von Halter, kadındaki seksüel duyguların 'pudentumun girişi'nde odaklandığını gözlemlemişti. "Ya namuslu aşkın ya da şehvetli zevk arzusunun çağırdığı bir kadın, erkeğin kucaklamasına izin verdiğinde, bu, vajinanın dış açıklığının birleşme nokta-

sının içinde yer alan çok duyarlı ve hassas kısmın konvulsif bir kasılması ve sürtünmesine yol açar; sonrası daha önce erkekte gözlediğimizle aynıdır. Klitoris kalkarak büyüdüğünde ve kan kadının dış ve iç genital organlarına hücum ettiği zaman amaç zevki en yüksek mertebeye çıkarmaktır."

Avrupa'da 18. yüzyıl düpedüz terbiyesizlik bakımından, 20. de dahil hepsinden müstehcen bir yüzyıldı. Daha birkaç on yıl önceki Oliver Cromwell'in sert günlerine kitlesel bir tepki olan 1700'ler, pek çok bakımdan ilk 1960'lara benziyordu. 18. yüzyıl, orgazma üremeye yönelik olsun ya da olmasın hoşlanılan bir zevk olarak bakanlar ile, orgazmın yalnızca evlilik içinde ve yalnızca gebelik düşünülerek yaşanmışsa ahlâken kabul edilebilir olduğunun öğretilmeye devam ettiği eski Hıristiyan ahlâkını benimsemiş olanlar arasında en derin ayrılıklara sahne olmuştu.

Hıristiyanlık da seksin zevki konusunda derinden ayrılmıştı. Din şimdiye kadar birbirine rakip o kadar markaya bölünmüştü ki, artık bir bütün olarak Hıristiyanlıktan söz etmek imkânsızdır. Fakat Katolikler ve Püritenler arasındaki kıyaslama, halihazırdaki bakış açılarının çeşitliliğini göstermek bakımından yeterli olmalıdır. Roma Katolik Kilisesi şizofrenik tarzını sürdürmekteydi; onun nasıl geliştiğini göstermeye elverişli bir kitap resmi, Kilise'nin erkeğin zina yaptığı kadınların adını itiraf etme zorunluluğunu sonlandırdığı zaman olan 1714'de bulunabilir. Bu kesinlikle özgürleştirici bir hareket değildi; görmüş olduğumuz gibi, asıl sebep, rahiplerin zina günahına bulaşmış eşlerin kendilerine sır olarak verdiği bilgiyi çıkarları için kullandığının keşfedilmesiydi.

Şaşırtıcı olarak Püritenler, Cromwell'in makul yasalarına rağmen, özellikle seks karşıtı değillerdi. Dindar ve süssüzlerdi, fakat ziyadesiyle seks yapıyorlardı ve duygusal bakımdan oldukça romantiklerdi. Bilimci D. Daniel'in 1996 tarihli makalesi "Christian Perspectives on Sexuality and Gender"a göre, "Evlilikte seks Püriten bakış açısından yalnızca yasal değildi; aynı zamanda, son derece hareketli olmak demekti" ve Püritenler "bu konuda müşkülpesent değillerdi". Ancak hâlâ aşırı arzunun hayvani bir dürtü olduğuna inanıyorlardı ve seksten önce dua ediyorlardı.

"Blue Laws"ı zevkin her çeşidini yasa dışı ilan eden ve zina yapan erkeklerin kamu önünde kırbaçlanmasını, dağlanmasını ya da idam edilmesini getiren ve Salem 'cadıları'nı öldüren, ABD'deki John Knox gibi kayda değer kaçık istisnalarıyla Püritenler, Avrupa Kalvinizmi'nin acımasız neşesizliğini reddetmişler ve Katolikliğin bekâret idealini geçersiz kılmışlardı. Püriten sertlik sıklıkla muzır, oyunbaz bir kültür için yalnızca edepli bir maskeydi.

Pek çok Püritenin iyi âşıklar olduğuna inanılmaktaydı. John Milton, Püriten dünya görüşüne örnek teşkil eder. Gösteriş olarak namusluydu, fakat sağlıklı, ideal ve romantik bir seks bakış açısına sahipti. Milton'ın epik şiiri *Paradise Lost,* Havva ve Adem'i romantik âşıklar olarak resmetmekteydi; Aziz Augustine'in kadın nefretiyle kötülüğünü küçümsüyordu ve hatta modern, kolay boşanmanın sağlanması için Parlamento'da lobi çalışmaları yürütmüştü. Fakat Amish halkının bugün, Pennsylvania Hollandaca 'etrafta dolaşma' karşılığı olan kelimeyle, *rumspringa* pratiğinde ifadesini bulan açık cinselliği (yeniyetmelere kapalı cemaatlerinin dışında "Şeytanın Oyun Alanı"nın sınırlarını test etmesi için izin verilen dönemde), Püritenlerin sekse tavırlarındaki ikici fakat genel olarak müsamahakâr yaklaşıma iyi bir örnek sağlamıştır.

Bununla birlikte, 1660'da monarşinin restorasyonundan sonra 17. ve 18. yüzyıl İngilteresi, ABD'nin tersine, zerre kadar Püritenizmin kölesi değildi. Katolikliğin kadın düşmanlığı da eşit derecede reddedilmesine rağmen, İngiltere pek çok açıdan kadınların yaşaması için kötü bir yer haline gelecekti. Feminist yazar Joan Smith, saygıdeğer erkeklerin kölelerini baştan çıkarmalarına ve fahişe olarak kullanmasına bile izin verildiğini, İngiltere'de 1774'e kadar bir erkeğin karısını canının istediği herhangi bir sebeple tımarhaneye yerleştirmesinin yasal olduğunu söylemiştir. 1782'de bir mahkeme kararı, bir kocanın karısını, baş parmağından kalın olmamak koşuluyla, çubukla dövebileceğini resmi karar altına almıştı. Ve bu tarihlerde zina yapmış bir kadın çocuğunu nadiren görebilirdi ya da hiçbir zaman göremezdi. Smith 1774 Reformu Parlamento'dan geçtiğinde bile, erkeğin karısını kilit altında tutmasının yasal olduğunu (*Jane Eyre*'daki Mr. Rochester'in

'deli' ilk karısı gibi) ve 1840 gibi geç bir tarihte, bir erkeğe karısının bir sevgiliye kapılmasını önlemek için üzerine kapıyı kilitleme hakkı veren bir karar bulunduğunu söyler.

18. yüzyılda 'seks tıbbileştirildi'; bu dönemde orgazm hem klinik bakış açısı hem de alaycı yaklaşım arasında kalmıştı. Bir kez daha ve yaygın biçimiyle (20. yüzyılda hâlâ geçerli olan bir bakış açısıyla) kadın orgazmının ya da 'histeri nöbeti'nin (çağdaş bir doktora göre, ateş hariç bütün hastalıkların en yaygınıydı) kadının gebe kalmasına yardımcı olduğuna inanılıyordu. Bu eğilim, bir başka teröpatik orgazm fikrinin canlanmasına yol açtıysa da, kadınların sakinleşmesinin bir yolu olmaktan ziyade tıbbi tedavinin seyri olarak tavsiye ediliyordu. 18. yüzyıldaki doktorlar, Viktoryen dâhiler mekanizasyonu on dakika ya da daha altına indirmeden önce bir saat alabilen, elle yapılan bu yorucu göreve 19. yüzyılda olacakları kadar hevesli değillerdi. O yüzden doktorlar, mastürbasyon yaptırma yardımcıları olarak ebeleri, hatta kocaları kullanmaktaydılar.

Sağlıklı, gebe kalmaya yardımcı bir orgazma karşı gelen bir kadında, medikal bir işaret parmağıyla klitorisi uyarma tek heyecan verme yöntemi değildi. Savunulan diğer yöntemler enerjik biçimde ata binme ya da yalnızca sallanan sandalyede oturmaktı. Histeri nöbeti üzerine 1711 tarihli *Treatise of Hypochondriack and Hysteric Passions* kitabının yazarı Bernard Mandeville, üç saatlik bir 'masaj'ın ardından bir cesede tahammül etmeyi tavsiye etmişti. Mandeville'e göre, histerinin sebebi biraz çelişikti; ona ya seksüel ketlenme ya da mastürbasyon sebep oluyordu.

18. yüzyılın bir başka uydurma tıbbi öncüsü James Graham, biraz ironik biçimde, 1783'de seks üzerine kamuya açık müstehcen dersler verdiği için hapsedilmiş bir ahlâkçıydı. Katı bir evlilik kavramı içerisinde sağlıklı seks karşılığı kelimeleri yaymak üzere, İngiltere ve Amerika civarındaki kolonileri gezmişti. Ayrıca, cinsel ilişkide sorunlar yaşayan çiftlere yardım eden, dünyanın ilk seks terapistlerinden biriydi. Onun patentli seks yardımı manyetik, titreşimli bir yataktı. Hapse girdiğinde, yatağının müzikli bir çeşidini geliştirmek için 20 bin pound biriktirmeye çalışıyordu.

Avrupa'da bir sağlık reformcusu ve Viyana Tıp Fakültesi'nin kurucusu olmakla meşhur Hollandalı doktor Gerard van Swieten tarafından kapsamlı ve geçerli seksüel tavsiyeler verilmekteydi. 1740'da Avusturya imparatoriçesi Maria Teresa hassas bir konuda van Swieten'e danışmıştı. Maria Teresa evliliğinin üçüncü yılında yalnızca hiç cinsel ilişki kuramamış olmamasından değil, ürkek, genç kocası Kutsal Roma imparatoru I. Francis'le bir an için bile olsa duhuli seks yapamamış olmaktan mutsuzdu; tatminsizliğinden ve eksikliğinden dolayı utanıyordu. İmparator'un sorumlu olması söz konusu değildi; bu yüzden Viyana sarayındaki dedikodular İmparatoriçe'nin 'kısırlığı' üzerinde yoğunlaşıyordu. O zaman sebebi bu olduğu söylenmişti; oysa bugün olsa bu derde cinsel fonksiyon bozukluğu denirdi.

Van Swieten'nın konu hakkındaki açıklamasını, uyanık bir şekilde Latince bir sözle yapmıştı: "*Praeteria censeo, vulvam Sacratissimae Majestatis, ante coitum, diutius esse titillandam.*" Van Swieten'in söylediği modern bir dile çevrilseydi, reçetesinin sonucu bir karışıklığa yol açabilirdi. Teşhis şöyle tercüme edilebilir: "Üstelik, kanaatime göre, Çok Saygıdeğer Majestelerinin cinsel organının *coitus* öncesi biraz uzun zaman uyarılması gerekiyordu."

Van Swieten'in, "Seks en iyi sonucu, iki tarafın da zevk alması halinde verir," yolundaki tavsiyesi, tam hedefe isabet etmiş gibi görünüyor. Üç yıllık seksüel kuraklıktan sonra Maria Theresa neredeyse birdenbire hamile kaldı ve tam on altı çocuğu olana dek bu maceraya devam etti; çocukların on birincisi, sonradan Fransa Kralı XVI. Louis'nin karısı olan Marie Antoinette'di. Çift tutkulu ve ateşli sevgililer olarak tanınmaktan da hoşlanmaya başlamıştı. Öyle görülüyor ki, herşeyin kaynağı, seksi bir zevk olarak telakki etmek (ve böylelikle gece sevişmelerini bir halef sağlamak için klinik bir müdahaleden çok başka şeye döndürmek) üzere İmparatoriçe'nin kocasından klitorisiyle biraz oynamasını istemeye cesaretlendirilmesiydi.

Marie Antoinette'in biyografisini kaleme alan Antoina Fraser'e göre, Maria Theresa seksüel zevkin pozitif bir savunucusu olmaya kadar gitmişti. Marie Antoinette 1770'de on dördünde Fransız

tahtının on beşlik veliahdı Louis Auguste'le evlendi, fakat tarih kendini tekrar etmişti; yeni evlilerin iki yıl boyunca cinsel ilişkileri olmayacaktı.

Orta yaşlarda oldukça zorba olan İmparatoriçe, XVI. Louis'de seksüel tutku uyandırmadaki zaafı tamamen Kraliçe'nin hatası olarak görmüştü. Fraser'e göre, Marie Antionette duyarlılığa dayalı yakınlıkla ilgileniyordu, tatsız bir görev olarak baktığı seksle değil. 1789'da devrimci kalabalıkları tahrik etmede kullanılan günün açık saçık kitapçıklarında, Maria Antionette hem bir lezbiyen hem de sadakatsiz bir eş olarak resmedilmişti, çünkü Kral onu tatmin edemiyorsa, birisi bunu mutlaka yapıyor olmalıydı; Saray Kâhyası, Prenses de Lamballe kraliçenin seksüel ketlenmesini 'küçük parmağı'yla geçirdiği dedikodusunu yaymaktaydı.

Seks hayatlarıyla ilgili bu küfürlü kitapçıkla ihanet edilen Kral'a saygısızlığın seviyesinin, Fransız Devrimi'nin katalizörlerinden biri olduğu düşünülmüştür. Ama 2002'de Fransa'da ortaya çıkarılan araştırmaya göre, XVI. Louis ve Marie Antionette'in feci denebilecek seksüel ilişkisinin, Kral'ın züppeliği ve Kraliçe'nin sinirsel istikrarsızlığından daha basit bir fiziksel sebebi bulunuyordu. Tarihçi Simone Bertière, Kralın *bracquemart assez considérable*'a (aşırı büyük bir penis) sahip ve Kraliçe'nin daha sonraları nazikçe *l'étroisse chemin* (alışılmamış dar bir vajina) olarak bilinen bir durumu olduğunu göstermişti.

Kral'la Kraliçe arasındaki seksüel sorunlar ve bunun sonucunda çocuklarının olmadığı evlilikle çimentosu atılarak kotarılan Avusturya-Fransız ittifakından hemen sonra, Bertière'e göre, Marie Antoinette'in büyük erkek kardeşi Avusturya'nın II. Joseph'i, kardeşleri Leopold'e ilginç bir bakış açısıyla, seksüel bakımdan çekingen erkeklerde orgazma ulaşmanın en iyi yolu üzerine bir mektup yazmıştı. Joseph'in yazdığına göre, Fransa Kralı "sapasağlamdı, kuvvetli ereksiyon olabiliyordu" ve "organını sokuyor, iki dakika hareket etmeden orada kalıp boşalmadan çıkıyor ve sonra hâlâ erekte vaziyette, [Marie Antoinette'e] iyi akşamlar diliyordu".

Joseph, "ondan öfkesini çıkarmak için bir eşek gibi kırbaçlanması" gerektiği sonucunu çıkarmıştı. Joseph'in böyle aşırı dert or-

tağı tavsiyelerinden sonradır ki, mutsuz çift tahta çıkmalarından dört yıl sonra, 1778'de en nihayet bir kız çocuk sahibi oldular; ikisinin de idam edildiği 1793'den önce üç çocukları daha oldu.

18. yüzyılda orgazm o kadar tıbbileştirilmişti ki, seks evrimindeki bir sonraki basamağın anahtar bileşeni şu olmuştu: Viktoryen püritenlik. George zamanı Londra'nın bulaşıcı sefahatı, apaçık biçimde gözlenen aşırılıkla Viktoryen temayüllere katkıda bulunan seksüel yelpazenin diğer ucuyla ilgili bir şey söyler bize.

1780'de olağandışı bir Güzel Fahişe Rehberi (*Harris's List of Covent Garden Ladies: Or Man of Pleasure's Kalender, Containing the Histories and Some Curious Anecdotes of the Most Celebrated Ladies Now on the Town*) yıllık olarak yayınlanmaya başlamıştı. *Harris,* bölgedeki bilinen bütün fahişelerin fiziksel özelliklerini, atraksiyonlarını ve fiyatlarını ayrıntılı olarak sıralıyordu. Bu dökümde öyle başarılıydı ki, hemen Piccadilly kadınlarına bir arkadaş rehberi yayınlanmıştı.

Harris'deki başlıklar bugün oldukça komik görünebilir; fakat *Blackadder Goes Forth*'a ilham vermiş olması gereken türden ham malzemeyi ayırt etmek kolaydır:

> Bayan B., Titchfield sokağı: Bu aşk çocuğu giyinikken çok güzel görünür. Takma adı sıska olsa da oldukça gürbüzdür, Covent Garden Theatre'de bir pantomim oyuncusuna tutkundur. Daha on dokuzundadır, güzel boynu ve göğsüyle çok kibar görünür ve çok zarif göğüsleri vardır, gözleri olağanüstü delici ve manalıdır. Her daim canlı, neşeli ve gönül açıcıdır ve yatakta aşk oyunlarını denemeye sizi öyle ikna edecektir ki, arkanızda bir altın lira bırakırsanız, kesinlikle ziyaretinizi tekrarlamayı isteyeceksiniz.

Gazeteci Ned Ward'ın 1709 tarihli *The Secret History of Clubs of All Descriptions* kitabındaki 18. yüzyıl Londra'sı gerçekliği, *Harris*'in Titchfield Sokağı'nın Bayan B.'sini ballandırarak anlatmasının yanında zayıf bir sakarin etkisi yapmıştır. Ward Londra'dan bildirmektedir: "Centilmenler yeterince içince, köpeğini gezdiren gözü pek her sportmene aşkın karmakarışık bahçesinin kapısını açmak için tiyatronun etrafında, elden düşme farbalaları içinde dolaşan maskeli bayanlara saldırıyorlardı."

Bununla birlikte, müstehcen sözlerin arkasında gelecek yüzyıla kadar tanınmayacak olan ümitsiz sosyal problemler yatıyordu. Bir görüşe göre, Viktoryenler sırf iffetli olmaktan ziyade reformcuydular. *Harris* okumalarından Bayan B.'nin çok yağlı müşterileri olduğu bellidir. Drury Lane'de az yıldızlı bir fahişeyle ayaküstü ilişki kurmak bir şiline ya da bir şişe ucuz şaraba bakardı.

Evli olmayan ya da dul kadınlar bir vizite kadar az para alan bir hizmetçi ya da tezgâhtar olarak hayatlarını götürmek ya da yiyecek sağlamak için çıbanlı, kara dişli ve nefesi pis kokan sözde Georgian hovardalara anında orgazm tatmini sağlayan piyasada şanslarını denemek seçeneğiyle karşı karşıyaydılar. Kadınlar tutuklandıkları zaman hastalık kaynayan bir hapishaneye konuyorlar ya da sürgün ediliyorlardı. 18. yüzyıl fahişeleri adli takibattan kurtulacak kadar şanslılarsa, frengi ya da bel soğukluğu kapmaları çok muhtemeldi. *Times* 1785'de yılda 5 bin fahişenin cinsel yolla bulaşan hastalıklardan öldüğünü yazıyordu.

İngiltere ve Hollanda (Amsterdam'da Mathjins van Mordechay Cohen'ın koyun bağırsağından 'condon' satan başarılı bir işi vardı) seksüel bakımdan dönemin Fransa'sından daha az serbestti. 1723'te Montpellier'de polis, bir orji kültü olan Multiplicant'ların toplantısını basmıştı. Tarikat üyeleri sahte geçici 'evlilikler' yaparken, herkesin önünde gerdeğe giriliyordu. Fransız yetkililerin buna tepkisi, dönemin Londrası'ndaki seksüel anarşiyle kıyaslandığında şaşırtıcı biçimde gaddarcaydı. Kültün liderleri asıldı, erkek müritler ömür boyu forsalığa mahkûm edildiler, kadınların saçları kazındı ve hayatlarını bir manastırda geçirmeye mahkûm edildiler.

Öte yandan, doğum kontrol teknolojisinde Fransızlar Avrupa'daki rakiplerine belli etmeden bir üstünlük sağlamışlardı. İlk bideler (taharet küvetleri), bugün Avrupa'daki Amerikalı turistleri şaşırtan bir yardımcı doğum kontrol yöntemi olarak, Fransa'da 1710 civarında kullanılmaya başlanacaktı. Ev içi tarihçisi Fanny Beaupré ve Roger-Henri Guerrand tarafından yapılan 1997 tarihli bir çalışmaya göre, bide Parisli bir mobilya üreticisi tarafından icat edilmişti. Önceden 'kadınların sırdaşı' olarak

varlığı biliniyordu –ve küçük bir ata binmeyi andırır şekilde kullanıldığı düşünüldüğünden, bir pony için kullanılan Fransızca kelimeyle adlandırılmıştı.

Bidenin asıl amacı bugüne kadar belirginleşmedi; banyo yapmanın haftada bir tekrarlanan bir şölen olduğu zamanlarda, seks kokulu bir iş olduğundan, kısmen hijyenik sebeplerden dolayı piyasaya sürülmüytü. Temizlik, cinsel yolla bulaşan hastalıklara karşı bir korunma olarak da görülüyordu. İlaveten bir doğum kontrol yöntemiydi; kayıtlarda doğum oranını sistematik bakımdan düşüren ilk ülke olan Fransa'da kullanımdaki çok çeşitli yöntemlerden biriydi; doğum oranı 1750 ile 1800 arasında düştü ve bu eğilim 19. yüzyılda da devam etti. Fakat devrim öncesinde Fransızların doğum oranının düşme eğilimine bakışı olumlu değildi. 1778'de *Récherches et considérations sur la population de la France* yazarı şöyle şikayet ediyordu: "Zevk birinci ilgi alanı ve biricik meşgalesi olan zengin kadınlar, türlerin çoğalmasını yalnızca eski günlerin bir aldatmacası olarak görmekte yalnız değillerdir; zaten insan hariç hiçbir hayvanın bilmediği bu tehlikeli sırlar, kırsal bölgede kendi yolunu bulmuştu; köylerde bile doğayı aldatıyorlar. Bu şehvet dolu pratikler, bu ölümcül tatlar yayılmaya devam ederse, etkileri devleti kasıp kavuran vebadan daha az ölümcül olmayacaktır."

Britanya'da doğum kontrolü daha dünyevi ve açık şekilde daha az başarılı bir işti. İngiliz iktisatçı Dorkingli Thomas Malthus -yoksulların sayısının artışını önleyen bir yöntem olarak- aile planlamasının savunuculuğunu yapıp meşhur olduğunda, tatsız ırk geliştirme işinde yüzyılın sonuna yetişmiş oldu. 18. yüzyıl ortalarında kondom piyasası iki kadının elindeki bir duopoliydi: Londra'da Half Moon Street'de toptancılık işi yapan bayan Perkins ve Bayan Philips. Bayan Perkins'in bir reklam cingılı vardı:

Utançtan ya da korkudan korunmak için
Kendini Venüs'e adayanlar, soluğu burada alır;
Mallarımızın hiçbirinde bir çatlak bile yoktur
Kendini korumak doğa kanunudur.

Bide, Britanya'da görülmemişti, fakat başka araçlarla *coitus* sonrası yıkanma Dr. Charles Knowlton'ın 1832 tarihli *The Fruits of Philosophy* kitabıyla teşvik ediliyordu. Burada vajinal duşun önemi anlatılıyor ve su değil şap solüsyonu (tıpta doku ve damar büzücü olarak kullanılan endüstriyel bir kimyasal madde) ve yeşil çay ya da ahududu yaprağı karışımı öneriliyordu. Dr. Knowlton, Massachusetts, Cambridge'e bir satış seyahatinde tutuklanmış ve kitabını orada satmaya çalıştığı için üç ay hapsedilmişti.

Bide, Fransız sıhhi tesisatını devrimcileştirirken, Paris toplu kadın mastürbasyonu gibi görünen garip ve nadir bir kültün sahnesi haline geldi. Garip ilk hipnozcu (ya da 'mıknatısçı') Avusturyalı sahtekâr Friedrich Anton Mesmer (1733-1815) 'mıknatıslanmış su' dolu bir küvet etrafında oturan, ellerine ve dizlerine dokunduğu kadınları ve kızları şehirdeki seanslara çekmişti. Bir anlatıma göre, genellikle yakışıklı genç erkekler olan yardımcı mıknatısçılar, gözlerinin içine gözünü dikerek 'hastayı dizlerinin arasına sıkıştırıp' göğüslerine ve gövdesine masaj yapıyorlardı. O sırada piyanodan birkaç gürültülü nota yükseliyordu, bunun üzerine kadınlara daha da ateş basıyordu, ta ki söylendiğine göre gülerek, çığlık atarak, hıçkırarak ve saçlarını yolarak, konvulsif bir nöbette hepsi birden düşene dek. Kriz geçtikten sonra Mesmer (daha sonra 'mesmerizm' kelimesinde ölümsüzleşen) çıkagelip, 'baygın' olanları 'ayıltmak' için kadınların yüzlerine, göğüslerine, bellerine ve karınlarına vuruyordu. Mesmer'in seanslarında gerçekten olan biten şeyler asla kurumsallaştırılmadı, fakat kadınlar bir mastürbasyon deneyiminin ayırıcı vasfını taşıyor gibi görünüyorlardı.

Daha geleneksel erkek mastürbasyonu, 18. yüzyılda tartışmanın daimi çekirdeği olmaya devam etmişti. Bugün bilindiği haliyle 'kendini kirletme', *du jour* konusu içinde gelişiyordu. Önemli bir İngiliz cerrah olan John Hunter mastürbasyonu, duyguları canlandırmamasıyla, bünye için cinsel ilişkiden daha iyi olduğunu söyleyerek onaylamaya çok yaklaşmıştı. Hatta Hunter bu görüşü yüzünden, meslektaşları tarafından adamakıllı eleştirilmişti.

Yine de sarkaç, yalnızca bir yüzyıl önce ciddi bir günah olarak bakılan mastürbasyonun (ve kendiliğinden boşalmayla ilgili

'problemler'in) onaylanmasına kayıyordu. Öncelikle bu pratiğe karşı şikayet etme bir Kilise saplantısıydı. Çağın tıbbileştirmesine uygun olarak, artık mastürbasyonun yararlılığı göz önüne alınmaya başlayacaktı. *The Making of The Modern Family* kitabının yazarı Edward Shorter, önemli bir tabu olmanın ötesinde mastürbasyonun lanetlenmesinin Sanayi Devrimi'nden önce yeterince bilinmediği ve 18. yüzyıldan önce ciddi tıp metinlerinde ondan hemen hiç bahsedilmediği, hatta pornografik literatürde nadiren merak edildiği kanısındadır. Dahası, Shorter Devrim'in uzayan döneminde, mastürbasyonun bastırılmış olmaktan ziyade, ilişkileri daha 'modernize' kılan 'evlilik öncesi cinsel devrim'in bir parçası olarak gerçek benliğini bulduğunu savunmaktadır.

Mastürbasyon hakkında geniş bir yelpazede bulunan deneysel materyaller Batı dünyasının her tarafında yayınlanıyordu. İsviçre'de Jean-Jacques Rousseau, 1792 tarihli *İtiraflar*'da 'dürüstçe ve samimiyetle' her şeyi anlattı. Rousseau kendisinin bir mastürbasyon bağımlısı olduğunu eklemiş, çocukken analığından yediği dayağı düşünürken hep buna sarıldığını açıklamıştı. İlk seksüel tecrübesinin kendisine enseste bulaştığı hissi verdiğini, o hatıradan kadınlarla seks yapmaya karşı bir isteksizlik kaldığını da söylemişti.

Fakat ilk meşhur mastürbasyoncu Rousseau değildi. Restorasyon'un başındaki Samuel Pepys, Kral'ın eşi Lady Castlemaine'ı kilisede izlerken olan, güya istemsiz (fakat daha muhtemelen sinsi bir sürtünmeyle elde edilmiş) bir orgazmı yazmıştı. Aynı tarihte bir bilimci John Aubrey, niçin vasisi Buckingham Dükü'nün derste konsantrasyonunu kaybettiğini sonunda çözdüğünü not düşmüştü –belli ki genç beyzade mastürbasyon yapıyordu. Sömürgelerde de, Connecticut Üniversitesi'nden Brian Caroll'ın *William And Mary Quarterly* içindeki araştırmasına göre, York, Maine'ın Harvard eğitimli başöğretmeni Joseph Moody, 1720-1724 arasındaki günlüğüne kendi mastürbasyonunun 55 örneğini not etmişti.

> Perş. 19 [Temmuz 1722]. Bu sabah çok geç kalktım. Tamamen uyanık olmama rağmen kendimi kirlettim. Azgın şehvetim beni nereye götürecek? Bir buçuk yıl önce Tanrı'yı arayacağıma kendime

söz vermiştim; ama şimdi herhalde ona daha önce olduğumdan da uzağım.

Ptesi. 13 [Nisan 1724]. Çok soğuk; rüzgâr K.B.den G.'e iyi hava... Doktoru ve başöğretmen Abbott'ı yemeğe davet ettim. Sonra doktorla birlikte kaptan ve deniz subayı Allen'ı çağırdık. Ben sevgilimle uyumadık; o da zevk aldı, ama ben rahat rahat arzularımı tatmin ettim ve gece benden bol bol semen aktı.

Thomas W. Laqueur 2003 tarihli, bir dönüm noktası niteliğindeki kitabı *Solitary Sex: A History of Masturbation*'da, mastürbasyonun, taşra vaizlerinin düzüşmeyle ilgili bir şeye karşı çıkması olarak ciddi bir ahlâki konu haline geldiği spesifik bir dönemi tespit eder. Laqueur bu kapsamda, 1724'de Boston'da *Onania: Or the Heinous Sin of Self-Pollution, and all its Frightful Consequences, in both Sexes, Considered* adlı anonim risalenin yayınlanmasını bir dayanak noktası olarak belirlemiştir. Burada mastürbasyonun "felçler, huysuzluk, tükenme, akıntılar, bağırsaklardan akıntı, ülserler, nöbetler, delilik, çocuksuluk" gibi birçok hastalığın, hatta ölümün sebebi olduğu anlatılmaktadır. Laqueur mastürbasyonun artık tutucuları değil de ilericileri endişelendirmeye başladığını savunmuştur. Aydınlanma'nın, Akıl Çağı'nın bir ilerici düşünürü, mastürbasyon gibi şahsi, sömürücü olmayan bir zevkle ilgili olarak neden endişe edebilir? Şu da sorulabilir, sigara içmek gibi şahsi, sömürücü olmayan bir zevkle ilgili bir 19. yüzyıl liberalinin canını sıkan ne olabilir; üstünkörü, bilimsel olmayan sebeplerle mastürbasyon bir kamusal ahlâk ve neredeyse kamusal siyaset konusu haline gelmişti.

Aydınlanma, kişinin -dinin dayattığı değil- kendi ahlâki pusulasıyla düzenlenmiş kendiliği tasavvur etmeyle ilgiliydi. Ve bu yüzden, mastürbasyon bir tehlike olarak algılanmaya başlamıştı; özdisipline ve özbakıma tehlike teşkil ediyordu. Laqueur mastürbasyonun, Aydınlanma düşünürlerinin sorun ettiği, üç cephesini tespit etmişti: "Şeffaflığa büyük değer verilen bir dünyada gizlice yapılan bir şeydi; cinsel ilişkinin başka çeşitlerinde olmadığı gibi aşırılığa eğilim duyuruyordu, cinselliğin sert kokainiydi; hayal kurmaya bağlı olduğu için gerçeklikle bağı yoktu."

Bir başka kilometre taşı düşünür olan Michael Foucault'nun seksüel araştırma metni *Cinselliğin Tarihi*'nde yazdığına göre, 18. yüzyılda Fransa'da genelde seksüel düşünce ve mastürbasyon devasa bir sosyal problem olarak kendini göstermeye başlamıştı. Disiplin pek değil, tam mimarlık -sınıflar, masaların şekli, yatakhaneler- "hepsi, en usandırıcı yöntemle, çocuk cinselliğine gönderme yapar. Kurumların iç söylemi denebilecek şey -kendi kendine hitap etmek için görevlendirilmiş ve onun işlev görmesini sağlayanlar arasında dolaşan bir söylem- geniş olarak şu varsayıma dayanır; bu cinsellik vardır, erken gelişmiş, aktif ve günceldir... Okul çocukları ve onların cinsiyetleri etrafında bütün bir özdeyiş, kanaat, gözlem, tıbbi tavsiye, klinik vaka, reform taslağı ve ideal kurum planı literatürü aşırı çoğalmıştır."

Başka bir cinsel tarih öğrencisi İngiliz psikoterapist Brett Kahr, '18. yüzyılın en büyük ilerlemesi'nin sorumlusu olarak, 1760 tarihli mastürbasyon karşıtı risalenin yazarı İsviçreli yazar André Tissot'yu görmektedir. Kahr'a göre, bu doktor çocuk kuşaklarını kendilerine dokunmaktan uzak durmaya zorluyordu. "Tissot'yu ilerici bir düşünür saymak çok acayip görünebilir," diye yazmıştır Kahr, "çünkü mastürbasyonun körlük ve deliliğe sebep olduğu şeklindeki yanlış inancı benimsemekle milyonlarca insanın çektiği psikolojik acıları hepimiz biliriz. Fakat Tissot yalnızca gençleri kendilerini okşamaktan uzak durma konusunda eğitmekle kalmaz, oğlanlara ve kızlara erişkinlerin kendilerini taciz etmelerine müsaade etmemelerini de salık veriyordu... onun geniş çaplı dağıtılan risalesi çocuk istismarına, kişinin erişkinlikte cinsel ilişkilerden zevk alma yeteneğine hasar veren zalim bir eyleme karşı bir haçlı seferinin temellerini de attı."

İskoçya'da mastürbasyon 18. yüzyılda daha az sorun çıkarmakta ya da öyle bir görüntü sunmaktadır. Burada ritüelleşmiş 'kendini kirletme', biraz rahatsız edici biçimde, zamanının bir centilmen kulübü olan Begger's Benison'ın ana sözleşmesi ve pratik olarak yegâne amacıydı. Kadının pubik tüylerine tapınmaya hasredilmiş bu ve başka şaşırtıcı kurumlar, 2001 yılında İskoçya'da yayınlanan St. Andrews Üniversitesi, İskoçya Tarihi

Bölümü emekli profesörü David Stevenson'ın *The Beggar's Benison: Sex Clubs of Enligthenment Scotland and Their Rituals* kitabının konusu olmuştur.

Beggar Benison ve Wig Club, aşikar şekilde 'serbest seks zevki' ve Merrland Kolonisi'nde (1652'de bir Londra dergisi Merryland'a giden Thames'deki yüzer geneleve gönderme yapmıştı) eğlenme etrafında örgütlenmişti. Fakat çoğu kiralanmış kadınlara bile doğrudan çekici gelme yaşını geçmiş olan burjuva ve üst sınıf üyeler genellikle mastürbasyonla ilgiliydiler. Önde gelen bir 'Beggar' olan David Low bir centilmendi. Kulübün faaliyetleri onun kendi işinden ilginç biçimde saptırmış olmalıydı; Stevenson, bir Episkopal cemaatin başkanı ve "Ross, Moray, Argyll ve Isles'in de fahri Piskoposu" olduğunu söylemiştir.

Beggar Benison 1732'de Foth Körfezi'ndeki Fife'da, Anstruther ringa balığı avlama köyünde kurulmuş gibi görünse de bu imkânsızdır. Bu bölgelerin Sert Kalvinist ahlâkçılığına aşırı bir tepki, ismini İskoç tarihindeki bir olaydan (muhtemelen uydurma olarak) almıştır; libidosunun yüksekliğiyle ünlü Kral V. James, tebdili kıyafet seyahat ederken Dreel Burn'de ayaklarını ıslatmamaya çalışan soylulara yardımcı olmak için nehirdeki bir geçiş yerinde kendileri suya girenlerden yaşlı bir köylü kadın tarafından karşı kıyıya geçirilmişti. Kral bunun üzerine kadına para vermiştir; muhtemelen (Stevenson öyle hayal eder) onunla seks yaptığı için, bunun üzerine kadın ona şükranlarını sunmuş ya da "Kesen hiç boş kalmasın ve boynuzun ilelebet çiçek açsın" şeklinde dua etmiştir. Kadının söyledikleri kabaca şöyle tercüme edilebilir: "Her zaman paran çok, aletin dik olsun." Bu söz Beggar's Benison'ın [Dilencinin Duası] mottosu olarak seçilmişti. Beggar'ların amblemi, kıyı kökenlerini yansıtacak şekilde, çapraz çapa ve penisti.

Beggar's Benison'ın kayıtlarından alıntı yaparak, Stevenson kulübünün katılım törenini şöyle anlatır: "Aday 'penisi tam ereksiyon olana dek onu tahrik eden yargıç ve iki hatırlatıcı' tarafından küçük bir odada 'hazırlanır'." Sonra devam eder: "'Nefes Boynuzu'nun dört üflemesiyle' bir tören borusu çalınca küçük odadan çıkar ve 'genital organları katlanmış beyaz bir peçe-

teyle kaplı test tabağına' konur. 'Üyeler ve Şövalyeler ikişer ikişer ereksiyon durumunda etrafını alır ve adaya penis penise dokunurlar.' Üzerinde tarikatın işareti olan özel bir bardağa kırmızı şarap ve kızarmış ekmek doldurulup yeni üyeye içirilir ve yeni üye bir kilise töreninin kısa bir parodisi halinde, Solomon'un Şarkısı'ndan 'sevişmeye dair' bir pasajı yüksek sesle okuyup yorumlar. Kuşak ve madalya takılmasının ardından, en yüksek üye ve diğerleri şükran ve hayır dualarını ederler: Alet ve Kese hiçbir zaman seni yüzüstü bırakmasın!'"

Kulüp kayıtları ayrıntılı vermekte garip şekilde çekingen olmakla birlikte, aday için, mümkünse, törende boşalmak üzere mastürbasyon yapmak güzel bir davranış olarak değerlendirilir. "Beggarlar mutlu bir müstehcenlik atmosferinde yer içerler," der Stevenson, "şaşırtıcı şeyler yapmakla mutlu olurlar. Hava basit müstehcenlikten oldukça ince ve nükteli çabalara kadar tamamen seksüel kinayelerle doludur." Kadehlerin ikisi "şehvetli, yumuşak başlı ve istekli kızlara" ve "asla diş ağrısı çekmeyen bir ağza" kaldırılır.

Mastürbasyona adanmış Rotary-benzeri bir kulübe yakışacak şekilde, üyeler (tabiri caizse) kucak dansının ilk şeklinin tadını da çıkarıyorlardı. 'Poster kızları' poz vermek üzere kiralanıyor ve genital organlarını gösteriyorlardı. Stevenson'dan öğreniyoruz ki, 1734'ün Mum Ayininde: "On yedi yaşında bir kadın, şişman ve iyi gelişmiş bir en yüksek üye için tutuldu. Genç kadın küçük bir odada soyundu; yüzü yarı kapalı içeri girmesine izin verildi. Hiç kimsenin onunla konuşmasına ya da ona dokunmasına izin verilmedi. Bir koltuğun önce önüne, sonra da arkasına yayıldı; her Şövalye sırayla geçti ve Doğanın Sırları'nı inceledi." 1737'deki bir başka canlı derste: "On altı-on yedi yaşlarındaki iki kız çıplak poz verdi, vücutlarını teşhir etti ve dans etti." Bununla birlikte, kulüpte görünmek her zaman meslekte akıllıca ilerlemeyi getirmiyordu. Vücudunu sergileyen bir kız, düğün gününde kilisede iyilik dilekleri bağırıldığında utanıyordu: "İşte kıllı bacak arasını gösteren ve beş şiline Beggar's Benison'ın centilmenleriyle düzüşen bir orospu."

Playboy dergisinin ciddi makaleler yayınlaması gibi, Beggar's Benison da ara sıra değerlimtrak konularda derslere ev sahipliği yapmaktaydı. James Lumsdaine'ın 1753'te verdiği bir ders "Üreme Edimi" üzerineydi. Lumsdaine İncil'deki "Verimli olun ve çoğalın"ı değerlendiriyordu. Erkeğin cinsellikle donatılmasında doğanın yegâne muradının bu olamayacağını savunmuştu Lumsdaine, zira seksüel itki insan çoğalmış olduktan sonra bile devam ediyordu. Onun yerine, erkekler cinsel bakımdan aktif olmayı durdurmaya çalışırlarsa, 'canlı veba'yla" baş başa kalacaklardır –ıstıraba yol açan ve büyük bir zevk alma kapasitesini boşa harcayan güçlü, gerçekleşmemiş cinsel itki. Doğa bize, "bu enfes bağışı sunmuş"tu ve büyük armağandan zevk almamız savunuluyordu. Bununla birlikte, tabii ki doğum kontrol yöntemi kullanmakta ısrar edilmekteydi. Lumsdaine için istenmeyen doğumların meydana gelmemesini sağlama, sevişmenin merkeziydi; erkek arzularını tatmin etme konusunda düşüncesizce kaba ya da hayvani olmamalıdır. "Seksüel kucaklama, kadının beklentilerini yok eden bir gebelik korkusundan azade olmalıdır."

Beggar's Benison hiçbir zaman ulusal bir kurum haline gelmemiş, fakat Anglikan Kilisesi'ne bağlı olmayan İskoçya'nın inanılmaz bereketli topraklarında mütevazı bir gelişme sergilemişti. Önce Edinburgh'a ve Glaskow'a yayıldı, sonra bütün İskoçya'ya. Benison'lar Rusya kadar uzaklara ulaştılar. Rusya'daki Hermitage Müzesi'nde 1980'lerde bir Benison madalyası ortaya çıkarıldı. Rusya da kendi seks kulüplerini taklit yoluyla geliştirdi; Büyük Petro "Most Drunken Synod" denen bir kulüp kurdu. Localar üyeleri için ellinin üzerinde iş yarattı; 'söylevci'den 'penis baytarı'na ve 'bacak arası dikizcisi'ne. Kurallara uymayan üyeler için belirlenmiş cezalar, penislerini yumurta sarısına ve yulafa bulamak, daha sonra da bir çift aç ördeğe silip süpürmeleri için sunmaktı. Kulübün İngiliz, özellikle Moskova'da yaşayan gurbetçi topluluğu için bir İngiliz şubesi de vardı. Bu şubeye The British Monastery deniyordu.

Wig [Peruk] Club 1775'de Edinburgh'da kurulmuş ve sonra en saygıdeğer işareti, II. Charles'ın karısının pubik kıllarından yapıl-

mış bir takma saça binaen adlandırılmıştı ("ünlü bir Wig, Kraliyet'in kibar fahişelerinin mahrem tüylerinden en üst üye tarafından yapılmış peruk giyer"). Wig Kulüp üyelerinin yaşı 21 ile 68 arasında değişiyordu, ortalama kabul yaşı 30'ların sonlarıydı. "Wig Kulüp'ün her üyesinin seksüel bakımdan zafer kazanmanın kanıtı olarak peruğa eklenmek üzere uygun şekilde toplanmış pubik kıl lülelerini temin etmesi gerekiyordu," der Stevenson. "Seksüel konulardaki kabiliyetin bu kanıtının, Benison'ların mastürbasyonundan daha az ya da daha çok tatsız olduğu tartışılabilir."

Wig Kulüp mensupları Beggar'lardan daha ağzı bozuktu, ciddiyete çok az meylediyorlardı. Stevenson bir Wig Kulüp toplantısını şöyle anlatır: "Bütün üyelere 'Penis Bardağı'ndan içmeleri emredildi, ki, çok komik olmayan bir durumdaki gibi, muhtemelen bu, 'belli bir açıya kaldırıldığında içindekiler aniden dökülüp, içenin sırılsıklam olması için dizayn edilmiş' hileli bir bardaktı."

İskoç seks kulüplerine kıyasla neredeyse sağlıklı olan, 18. yüzyıl cinselliğinin bir başka işaret şamandırası, John Cleland'ın 1748 tarihli erotik romanı *Fanny Hill, or the Memoirs of a Woman of Pleasure* idi. Liverpool'den Londra'ya masum bir yetim olarak gelen genç Fanny'nin hikâyesi, onun fahişeliğe hızlı düşüşü ve Bayan Brown tarafından işletilen genelevde yaşadıkları, erkek okurların en çok talep ettiği bütün jinekolojik ayrıntılarla dolu itiraf mektupları şeklinde anlatılır.

İngiltere'de yazılan ilk pornografi eseri, daha tamamlanmadan derhal çoksatar oldu; *Lady Chatterley'in Sevgilisi*'nin yayıncısı 1963'de müstehcenlik davasını kazanmasına kadar sansürlenmemiş edisyonları elde etmek mümkün olmadı. Gizli bir pornografik metin için muazzam bir kamusal destek sağlayan 20. yüzyıl davasıyla aynı şekilde, 1748'de *Fanny Hill*'in birinci bölümünün yayınlanmasına eşlik eden hukuksal yaygara çok güzel bir reklam olmuştu.

John Cleland 1720'lerde Westminster Okulu'nda bir çocuktu ve birkaç yıl East India Company adına Bombay'da çalışmıştı. *Fanny Hill*'i 1730'larda Bombay'da kaleme almaya başladı. 1741'de Londra'ya döndü ve kısa zamanda borca battı (*Fanny*

Hill'i Fleet borçlular hapishanesinde tamamladı). Cleland'ın parasal sorunları kendisini edebiyat çevrelerinden koparan ünlü hırçınlığıyla birleşmişti, fakat babası Alexander Pope'un arkadaşıydı ve günün aydınları Boswell, Garrick, Pope ve Smollet'e tanıştırıldı. Yetmiş sekiz yaşına yaşayan Cleland'ı, sonraki kısır edebi kariyeri boyunca *Fanny Hill*'den kazandıkları ayakta tutmuştu. Ayrıca, biraz daha yazmıştı (üç erotik ama uzun süre unutulmuş roman ve bazı gazete yazıları).

Fanny Hill'in çıktığı an, Kilise'den şikayet bekleniyordu fakat Cleland ahlâksızlıktan dolayı adli takibata uğramayacaktı. Bununla birlikte, müstehcenlik propagandasından tutuklandı ve Privy Council'e celp edildi. Orada fakirliğini mazeret olarak sundu; Privy Council kendisine ciddi bir ihtarda bulunmanın yanı sıra, yalnızca para için yazmasını hafifletici sebep olarak kabul etmişti ve esrarengiz bir şekilde, bir yıl boyunca kendisine aylık 100 pound fazladan para verilmesine hükmetmişti. Kitap için okkalı bir yirmi altın avans ödeyen Aziz Paul Kilise avlusu kitap satıcısı Ralph Griffiths, *Fanny Hill*'in satışından muhtemelen 10 bin pound kâr elde etmişti.

Cleland'ın eserinde öne çıkan şey, erkekler pornografisinin evrensel geleneğindeki, arzulu erkek düşüncesinden ibaret olmasıdır –yani, bir erkeğin zevk içinde sırıtan hanımlara sahip olacağı düşüncesi. Orgazm kadın bakış açısından anlatılmıştır; bu da erkek yazarların bile erkek orgazmını anlatmaya hiç girişmemesi, onun yerine kadınınkinin tercih edilmesi geleneğine uygun düşmektedr. Dikizci, mastürbasyoncu yemle yetiştirilmesine rağmen, şaşırtıcı derecede resmidir, edepsiz kelimeler az, dolaylı anlatım çoktur ve oral sekse yalnızca küçük bir anıştırma yapılmıştır; *cunnilingus* ve *fellatio,* yıkanılmayan 18. yüzyılda gündeme alınmak için fazla kokuludur.

Yine de *Fanny Hill* seks eylemiyle birlikte paketlenmesinin yanı sıra, bugün hâlâ erotik olmayı başaran takdir edilmeye değer bir pornografidir. Doğrusu, seksüel sahneleri bulmak samanlıkta saman çöpü aramak gibidir: "Benim zevk düşkünü genç sporcum elimi alır ve bükülmez, sert, yukarı doğru kavis-

li bir ereksiyonla kalkmış devasa aletine götürür ve hanımın mücevherinin paha biçilmez kabarıklığıyla birlikte, büyük bir gösteri düzenlerler... Sonra nazik bir rızayla, beni tokmaklayıp, ben eriyip giderken, onun yağlı balzamik enjeksiyonu benden akan sularla çok hoş karışınca, kınına koyar ve zevkin bütün dikenlerini körletir ve bizi bitkin, nefessiz, esrik hale getiren bir coşku içine fırlatıp atır... Ondan içime fışkırtılan sıcak spreyi hemen hissetmedim ama gelen coşkuyu paylaşmak için saniyesi saniyesine boşaldım."

Sonra yine Bay Cleland'ın tozpembe tek cam gözlüğünden, Fanny'nin ilk mastürbasyon girişimi okunur: "... yalnızca doğanın yol göstermesiyle, iç eteğimi elimle kaldırdım ve hepsi yanan parmaklarla kavradım ama bütün duyularımın merkezi daha da yandı; kalbim göğsümden çıkacak gibi çarptı; zorlukla nefes aldım; kalçalarımı çevirdim, sıktım ve o bâkire yarığın dudaklarına bastırdım ve girişi bulabildiğim kadarıyla, Phoebe'nin el işi örneğini mekanik şekilde takip edince, sonunda kritik coşku, zevkin fazlalığını harcayan, çözen ve giderek yok eden doğanın içine tatlı bir akıntı meydana geldi."

Burada erkek için hoş olan, orgazmın herhangi bir emaresini vermekten titizlikle uzak duran ve tercihen görsele konsantre olmuş Cleland'ın erkek bakış açısı vardır –artı kadın orgazmının erkek tarafından deneyimlenmesi: "Ne sıkı, yumuşak, beyaz bir ten... Nasıl da biçimli... Sonra bu tatlı alt taraf! Ah! küçük, kıymetli, hassas yarığa bir bakayım!... Bu çok fazla, dayanamam... dayanmalıyım... Dayanmalıyım... Dayanmalıyım... İşte benim elimi aldı ve kolaylıkla tahmin edeceğiniz yere götürdü. Ama aynı şey olmasına rağmen durumu ne kadar farklı!... Çalı gibi gür bukleler tam gelişmiş, komple bir kadına işaret ediyordu. Sonra elimi götürdüğü oyuk hemen kabul etti onu; içinde hisseder hissetmez kendini ileri geri hareket ettirdi, sürtünme o kadar hızlıydı ki hemen elimi çektim, ıslak ve nemliydi, Phoebe iki üç inlemeden sonra giderek sakinleşti ve oh diye derinden bir iç çekti ve ruhu dudaklarından çıkar gibi bana bir öpücük vererek yatak örtüsünü üzerimize çekti."

Gelgelelim, *Fanny Hill*'in, sınırsız ahlâksızlığına rağmen Josiah Wedgwood'un dikkat çektiği gibi klasik porselen çıplaklarının uygun yerlerine sahte incir yaprağı koyan bir dönemde uygun olsa da, umulmadık bir sonu vardır. Fanny Charles adında güzel bir gençle buluşur -tabii kiralayarak-, ona âşık olur ve nihayet gencin kapatması olmayı kabullenir. Ortadan kaybolana dek bir süre günah içinde yaşarlar, sonra yeni bir genelevde eski mesleğine devam etmek üzere onu terk eder. Yaşlı bir adamın kapatması olur, sonra adam onu kaderine terk ederek ölür. Fanny, Charles'la yeniden biraraya gelir ve evlenirler.

Fanny Hill'in çağı, (aslında 1725-1798 arasında yaşayan seksüel maceracı Venedikli Casanova'nın da çağıdır) Viktorya (Naomi Wolf'un dediği gibi, 'Büyük Unutma') döneminin ilk işaretlerinin görülmeye başladığı 18. yüzyıl sonuna doğru sona ermeye başlamıştır.

Yeni yüzyıla birkaç son nefesinde hovarda aktarılmıştı. 1828'de o zamana kadar siyasal ve seksüel alanda kıdemli birer radikal olan Richard ve Jane Carlie, geleneksel cinsel ahlâka bir saldırı yayınladılar: *Every Woman's Book, or, What is Love, containing Most Important Instructions for the Prudent Regulation of the Principle of Love and the Number of a Family*. Carlie'ler tutkunun, doğum kontrolüne tabi olarak serbest bırakılmasını savunuyorlar, her tür hastalığa seksüel ketlenmenin yol açtığına inanıyorlar ve erkeklerle kadınların evlilik bağının dışında ve sırf zevk için seksten hoşlanabildiği bir Venüs Tapınağı inşa etmek istiyorlardı. Mastürbasyon karşıtı yeni eğilime uygun olarak, mastürbasyonun fiziksel ve mental hastalıklara yol açtığında ısrar ediyorlardı. Seksüel arzuyu ve zevki aileden başka yöne çektiği için bu yanlıştır diyorlardı. Öte yandan, Carlie'lerin serbest aşk vizyonu, fahişelik ve pedofili salgınına buldukları bir çözümdü.

Goethe ve Schiller'in, Almanların 19. yüzyılın ilk yıllarının orkestra için düzenlenmiş seksüel temposunda oldukça etkili oldukları ortaya çıkmıştı. Alman Oxford'u Weimar, ağır başlı hitabetle yüceltilen -ve erotik canlılıkla pratiğe dökülen- hem heteroseksüel hem homoseksüel tutkunun yuvası haline gelmişti.

Schlegel'den Liszt'e kadar Weimar entelektüelleri, burgerler arasında ve kilisede aynı şekilde skandal yaratan seksüel konularda serbestlik talep ederek, zahiri Hıristiyanlıklarını onun kısıtlamalarına inatçı meydan okumayla uzlaştırdılar.

Fakat daha karanlık olduğu tartışılabilir güçler dünyanın her tarafında çoktan iş başındaydı. Evlilikten önce seks 18. yüzyıl İngiltere'sinde o kadar yaygındı ki, yüzyılın ikinci yarısında çocukların yüzde 40'tan fazlası evlilik öncesi seks sonucu dünyaya geliyordu. Çok az toplum böyle istikrarsızlaştırıcı potansiyel taşıyan ortak değerlere karşı gelmeyi kabul edebilirdi; 1753 tarihli Evlilik Yasası bütün seksüel ilişkilerin evlilik sonrasına kadar yasaklanmasını getirdi. Dört yıl sonra tenkitçi bir Törelerin Reformu Cemiyeti, fuhuşa arka çıkılmasına karşı bir beyanname yayınlayan III. George tarafından resmi düzeyde onaylandı. Kölecilik karşıtı bir kampanya yürüten William Wilberforce tarafından Londra'da 1802'de fuhşun bastırılması için daha da ciddi bir cemiyet kuruldu. Cemiyet "...açık fuhuş ve ahlâksızlığın yayılmasını kontrol altında tutmak ve özellikle gençlerin zihinlerine, müstehcen ve açık saçık kitap, dergi ve diğer yayınların yozlaştırıcı etkisine maruz kalarak, bulaşmasını önlemek" üzere tasarlanmıştı.

Önceki yüzyılda gıyabında kabul edilebilir olan şeyden uzağa bir savrulma vardı şimdi. Tıbbi metinler seksüel zevki ele almaz oldular; 1802 tarihli *Medical Journal*'deki, "Birçok doğurgan hayvan periyodik zührevi orgazma tabidir," cümlesinin, insanlar o tür şeylerden aşağıdır anlamına geldiğine hükmedilebilirdi. 19. yüzyıl dönümünde orta sınıf, Avrupalı erkek, karısına ve evine fahişeler, skandallar ve kahvehanelerin ahlâki bakımdan kirli hayatından kurtulma umudu gözüyle bakmaya başlıyordu. Hayata modern yaklaşımda ilerleme kaydetmeye çalışan ilk Hıristiyanlarla (ki bununla İsa öncesi raydan çıkmış kösnül seks tarzlarını kastediyorlardı) aynı şekilde Avrupa'da yeni yüzyılın gelişi, seks karşıtı modernizmin bir gövde gösterisini başlatmıştı. Kimi tarihçilerin dediği gibi, yeni orta sınıf 'erotofobi', kadının yüce ruhsal varlığına görünüşten ibaret bir saygı üzerine formüle edilmişti. Tıpkı 20. yüzyılda seksin Batı'dan Doğu'ya yayılması işini üzeri-

ne alan aceleci bir ücretsiz taşıyıcı gibi, 19. yüzyıl başlarında cinselliğe karşı 'temizlenmiş' Batı bakış açısı, gezegenin pek çok yerinde yeniden üretilmekteydi. Örneğin, İslami Osmanlı İmparatorluğu'nda 14. yüzyıla kadar mutlulukla hoşgörülen eşcinsellik, Batı'dan etkilenmiş bir kültürün benimsenmesiyle birlikte tabu haline gelmişti. Aynı gelişme Hindistan'da da gözlenecekti; cinselliğe karşı geniş bakış açısı, İngiliz etkisi kendini kurumlaştırmaya başlayana kadar daha geneldi.

Bununla birlikte, Batı'da yeni bir olgu olan farazi kadınca ılımlılığa tapınması, seksüel ihtiyaçlarının karşılanmasından onları alıkoyarken kadınların kendileri pahasına ortaya çıkan bir durumdu. Kadınlar da bu miti seve seve benimsediler. Hatta âdeta feminizmin kurucusu olan Mary Wollstonecraft, 1790'larda kadınların bencilce zevk peşinde koşmaları olarak gördüğü şeyden dolayı arkadaşlarını azarlamış ve kendi çizgisindeki pek çokları gibi seksüel tutkunun din ve akılla kontrol edilmesini savunmuştu. Wollstonecraft'un gözünde, kadınlar "erkekleri medenileştiren ve çocuklara erdem aşılayan" figürlerdi. Bir yüzyıl sonra Suffraget'ler [kadınların seçim hakkını savunan kadınlar] de orgazmik rahatlamanın şehvetiyle lekelenmemiş kadın 'asaleti' kavramını seve seve kucaklayacaklardı.

Edebitat 20. yüzyıl Taliban'ını utandıracak derecede revizyonist bir heyecana konu edilmişti. Jane Austen'ın *Gurur ve Önyargı*'sında Lydia başına bir felaket gelmeden âşığıyla kaçmasına izin verdiği için ayıplanmıştı. Swansea'da bir tıp adamı ve Wilberforce'un anti-fuhuş cemiyetinin yardımcı kurucusu Dr. Thomas Bowder, William Shakespeare'in oyunlarındaki, Eski Ahit'teki ve Gibbon'un *Roma İmparatorluğunun Yükselişi ve Düşüşü*'ndeki ameliyatları kaba biçimde sansürleme işini yapmak üzere mesleğinden ayrılmıştı. Bütün bu edep dışı eserlerden "aile içinde yüksek sesle okunması uygun olmayacak kelime ve ifadeleri" kaldırdı ve İngilizce'ye yeni bir kelime kazandırdı: *'bowderlising'*, yani edebi iğdiş etme.

Kamusal düzeyde mastürbasyona yönelik abartılı bir ilgi de söz konusuydu. 1834'de, Philadelphia Presbiteryen vaiz ve veje-

taryenlikten dönme Muhterem Slyvester Graham, *A Lecture to Young Men on Chastity Intended Also for the Serious Consideration of Parents and Guardian*'ı yayınladı. Graham başka şeylerin yanı sıra, yaygın Amerikan ekmek hammaddesi Graham ununu icat etmişti ve hiçbir anlamlı araştırmaya ya da düşünce sürecine dayanmadan, insanların bir yüzyıl boyunca mastürbasyonun ve genel olarak seksin histerik biçimde ayıplanmasının modelini oluşturduğu orangutanlara çok benzediğine inanıyordu.

The Road To Wellville filminde resmedilen, bir başka eksantrik ünlü John Kellogg'dan onyıllar önce Graham, seksüel arzunun "çok baharatlı yiyecekler, zengin çeşit, sınırsız et kullanılmasıyla" arttığına, mastürbasyonun beklenen ömrü kısalttığına ve hastalığa yol açtığına ve aşırı seks yapan evli çiftlerin şu belirtilerle yıkılacaklarına inanıyordu: "güçsüzlük, yorgunluk, kas gevşekliği, genel halsizlik ve zayıflık, ruh çökkünlüğü, iştah kaybı, hazımsızlık, baygınlık ve mide çukurunda batma, ciltte duyarlılık artışı, akciğerlerde atmosferik değişiklikler, dolaşım yetersizliği, soğukluk, baş ağrısı, melankolik hastalık hastalığı, histeri, bütün duyuların zayıflaması, sinirsel öksürük, verem, karaciğer ve böbrek hastalıkları, idrar güçlüğü, genital organ rahatsızlıkları, omurilik hastalıkları, beynin zayıflaması, hafıza kaybı, sara, delilik, felç, düşükler, erken doğumlar, bitkinlik, hastalıklara yatkınlık ve soyun erken ölümü."

Graham'ın iyi hayat reçetesi, yemekte ve sekste mübalağalı bir mülayimlikti. 18. yüzyılın seksüel fazlalıklarına tepki olarak ılımlılığın genel bir taarruzu hazırlanmaktaydı. Keza, kadın cinselliğinin erkeğinkinden doğuştan daha ılımlı olduğu fikri de bu dönemden kalmadır. 'Modern' tıbbileştirilmiş bakış açısı kadınların hayvandan daha masum olduğuydu; onların arzuları şehvetli değil, duygusal ve evcil nitelikliydi.

Bu tavırsal kaymayı neyin meydana getirdiğine dair, Hogarth'ın gravürlerinde resmedilen yalınlık türünden başka, pek çok karmaşık teori geliştirilmiştir. Demokratikleşme -ki kesinlikle dönemin siyasal yönelimiydi-, okur yazarlığın artışı, bilimin batıl itikatların üzerinde olduğuna inanç ve ekonomide değişen

kalıplar –hepsi yeni ılımlılığın sebepleri olarak savunulmaktaydı. En makul teori kadınların, biyolojik dille konuşursak, itkisel, tensel arzuların yıkıcı dürtülerinin kontrolünde erkeklerden daha donanımlı olduklarının kabul edilmesidir. Libido giderek sadece erkeklere atfediliyordu. O yüzden orta sınıf kadınlar, daha önce olmadığı kadar, seksüel fuhuş ve hastalıklar bataklığında debelenen daha az talihli kız kardeşlerine bakarak, niteleyici erdemleri olarak seksüel 'saflığı' üzerlerine aldılar. Tamamen erkeklerin temel şehvetini karşılayan bir hizmet sanayisi olarak, yoksul kadınların fahişeliği artmaya devam ediyordu.

19. yüzyılda, 18. yüzyılın anarşisinden seksüel bakımdan daha olgunlaşmış bir toplum doğacağı ümidi pek yoktu. 1821'de bir Massachusetts mahkemesi *Fanny Hill*'in bir Amerikan edisyonunu basmaya çalışan Bostonlu bir matbaacı olan Peter Holmes'u, müstehcenlikten dolayı suçlu buldu. Bu, Amerika Birleşik Devletleri'nin ilk müstehcenlik davasıydı. Yargıç kitaba bakmayı ya da jürinin görmesine izin vermeyi ya da kitaptan bölümlerin mahkeme kayıtlarına sokulması taleplerini reddetmişti. Çünkü bu taleplere uygun hareket etmek "onu cezalandırmak için, bizzat kamunun ahlâksızlığa, kalıcılık ve kötü ün yüklemesini gerektirecekti". Holmes yargıcın kitaba bakmamış olduğuna dikkat çekerek, Massachusetts Yüksek Mahkemesi'ne başvurdu. Yüksek mahkeme de kararı değiştirmedi. Baş Yargıç, Holmes'un Massachusetts vatandaşlarının "ahlâkını bozup, kötü yollara sevk etmek" ve "onların zihinlerinde haddinden fazla ve şehvetli arzular yaratmak ve artırmak" için entrika çeviren "rezil ve şeytanın idare ettiği bir adam" olduğuna hükmetmişti.

İngiltere'de de seksüel serbestlikte geri çekilme borusu çalıyordu. Wig Kulüp 1827'de kapandı. 1861 kadar geç bir tarihte gizli Beggar gruplarının hâlâ buluştuğu rivayet edilse de, Beggar's Benison 1836'da ortadan kayboldu. Fakat Victoria'nın taht için kendine çeki düzen vermesi gibi, özel bir centilmen kulübünün sınırları içinde bile aleni seksüel davranışlar sergilemek, artık kesinlikle kabul edilebilir bir şey değildi.

13
İKİ CİNS MASALI? – VICTORİA DÖNEMİNDEN 'SAĞLIK VE RANDIMAN'A ORGAZM

"Kendini tutkularına kaptıran ve erdemlerini kaybeden her kadın gerçek anlamda bir fahişedir."

(Bracebridge Hemyng'den aktaran: Henry Mayhew, *London Labour and the London Poor* içinde)

Victoria dönemine özgü iffet taslamak Kraliçe Victoria'nın yanlışı değildi. Böylesi tutumlar onun zamanından önce başlamıştı; hatta birçok tarihçi Victoria'nın saltanatının başlamasıyla bu eğilimin düşüşe geçtiğini söyler. 19. yüzyılın 17. ve 18. yüzyıllardan daha 'uygar' olması gerektiği şeklindeki dinsel umut, 18. yüzyıl sırasında ortaya çıkmıştı. 1791'de *Gentleman's Magazi-*

ne ironi yapmadan övünüyordu: "Her gün daha nazik ve kuşkusuz, daha erdemli hale geliyoruz; eminim ki, dünyadaki en ince ve kibar insanlar olacağız." Victoria İngilteresi'yle ilişkilendirilen seksin kötülenmesi tam bir İngiliz fenomeni de değildi. Bu bölümde göreceğimiz gibi, en coşkulu 'Viktoryenler'in bazıları Avrupa'da ve yeni özgürleşmiş Amerika kolonilerindeydi.

Birinci binyılda seksüel zevkin Hıristiyanlarca reddedilmesinin ilerleme ve modernite adına yapılması gibi, 19. yüzyılda seksüel bakımdan daha kapalı ve ağırbaşlı topluma doğru olan gözlenen gelişmeler ahlâki 'saflık' artı bilime gelişen inancın karışımıyla açıklanırdı. Bununla birlikte, bu seksüel 'devrim' karşıtlığında özel olarak yeni bir dönemeç söz konusuydu; kadının bir kaideye, ama sallanan bir kaideye yerleştirilmesi.

Böylece, saf ve sekssiz bir yeni kadın ideası geliştirilmeye başlandı. Geniş anlamda Viktoryenler kendilerini ahlâki bakımdan gevşek günlerden farklılaştırmak ve seksüel perhiz ya da kontrolü ahlâki ve dinsel saflıkla eşitlemek (çapkın 'erkek' tarzı karşısında kısıtlanmış 'kadın' cinselliğinin üstünlüğüne inanmak) istediler. Bir şey ifade ettiği ölçüde, kraliçenin kendisi, kimilerinin dediğine göre, uşağı John Brown'la kırıştırma ilişkisinde örneklendiği gibi epey orospu ruhluydu.

Victoria'yla ilgili seksüel efsanelerden biri, kadınlar arasında böyle bir şeyin olabileceğine inanmayı reddettiği için, lezbiyenliği yasa dışı ilan eden Millet Meclisi'nden çıkan bir kanuna Kraliyet'in onayını verememesidir. Gerçekte, 1885 tarihli Ceza Yasası Değişiklik Tasarısı, Kraliçe Viktorya'nın onayı için gönderilirken lezbiyen pratikler tavsif edilmemişti; bunun sebebi, ya yönetimin böyle şeylerden söz edilmesini kısıtlaması ya da süreçten bilgisi olmayan Kraliçe'yi gücendirme *ihtimaliydi*.

Yine de sahih bir çalışma olmayan tarihte, seksüel bakımdan saf Viktoryen kadınlar ve onların şehvet düşkünü, kinik, fahişelerle düşüp kalkan erkek muadillerine ilişkin pek çok fikir sık sık gözden geçirilmektedir. Hiçbir bilimci, tek bir ebedi hakikat bulamaz; bu dönemde orgazmın statüsünü değerlendirme konusunda yapabileceğimiz en iyi şey, kanıtlanmış genellemelere ve anek-

dotlara dayalı ayrıntılara bel bağlamaktır (ve mastürbasyonun bilimsel düzlemde eşiti olan, sırf zevk olsun diye yeni bir fikir üreten her yeni teoriden kuşku duymaktır).

Bu tür materyale kanıt olarak bakılmasına gelince, en iyi bilinenlerden bazılarının menşei belirsizdir; en belirgin olanlar yeterince samimidir, fakat bunların da ikiyüzlülüğün demiri eritecek kadar etkili olduğu bir dönem bağlamında anlaşılmaları gerekir. Mesela, seks hakkında farazi Viktoryen inançların en totemik olanını, kadın için "sırtüstü yatıp İngiltere'yi düşünme sorunudur" şeklindeki fikri alın. İnanılması şöyle dursun, bu sözü kimin söylediği bile belli değildir. Bazı kaynaklarda, sözün sahibinin, düğün gecesinde kızını kuşlar ve arılar hakkında eğiten 'bir Viktoryen anne' olduğu öne sürülür. Başkaları çocuk doğurma acısına en iyi nasıl tahammül edilir şeklindeki soruya, bunun Kraliçe Viktorya tarafından uydurulmuş bir cümle olduğunu söyler.

Viktoryen kadınının gerçekten Jane Austen'ın sinirli kadınından çok farklı olmak, 'sarılan asma kişiliği' denen şeyi -güçlü erkeklere yaslanmak ve onların egemenliği altına girmek için zayıf, kaygılı görünme sanatı- benimsemeye teşvik edildiğini kanıtlayacak bol miktarda kaynak vardır. 1842 tarihli *Encyclopaedia Britannica,* kur yapılan bir kadının tatlı, nezih bir dış görünüş geliştirmesi gerektiğini yazmıştır; kadının sadece 'mahcup bir kızarma' ya da 'belli belirsiz bir gülümsemeyle duygularını dışa vurması yeterli olacaktır.

Aynı yıl yayınlanan *The Women of England, Their Social Duties and Domestic Habits* adlı rehber kitabın yazarı Sarah Ellis, kadın için "kocasının yalnızca bir erkek olarak üstünlüğünü kabul etme"nin önemini vurgulamıştır. Kilise adamları, öğretmenler ve gazeteciler bu ortak bakış açısını desteklemişlerdir.

Böyle bir hareket tarafından üst ve orta sınıflar arasında, cinsel arzu halının altına (mutlaka varoluşun dışına olmasa da) süpürülmüştü. Binlerce yıldır bilinen kadının tutkulu, orgazmik doğası -aslında bir tehdit olarak bakılıyordu- 19. yüzyıl ortalarına kadar kayıptı, yok olup gittiği varsayılıyordu. Kadının arzularını serbestleştirmesi için evliliğe bile izin verilmiyordu; mazbut

karılar seksüel partnerlerinin istekli fakat tutkusuz olmasını bekliyorlardı; kadınlar seks esnasında kıpırdamıyorlar, yalnızca kocalarının gönlünü etmek ve çocuk sahibi olmak için rıza gösteriyorlardı. Kadınlar tutkusuz değillerdi tabii, fakat onların tutkusu kendisini seks dürtülerinden ziyade, yüce annelik güdülerinde dışa vuruyordu. Yine de Fransız bir yazar, Auguste Debay, "erkek mutluluğunun paylaşılmasından hoşlandığı için kadının orgazm taklidi yapması gerektiği"ni vazediyordu.

Kadının orgazm zevki arzusunun bastırılmasını dayatan başka kültürel etkenler de söz konusuydu. Ev içinde durma, güneşe çıkmama ve tercihen yan gelip yatmanın gelenek olması, varlıklı Victoria kadınının sağlığını kesinlikle bozuyor ve böyle rafine olmayan düşüncelere karşı hâlâ propaganda saldırısının sürdüğü herhangi bir seks dürtüsünü etkisiz hale getirebiliyordu. Kimi genç kadınlar kendilerini solgun ve ilginç göstereceği inancıyla sirke içmekteydiler ya da kendilerini bütün gece ayakta kalmaya zorluyorlardı. 'Kapatma' gerektiren bir maluliyet şekli olarak bakılan gebeliğe karşı, 'hanımlara yakışan' bir yaklaşımla, bir kadın kendisini duyarlı bir varlık olarak ifade ettiği her arzuyu yok saymalıydı.

Zamanın modası da, erkek arzusunu artırırken bile, kadın libidosunu boşaltmak üzere tasarlanmış gibidir. Bir kadının bilinçli seks isteme şansını daha da azaltan, (çok seksi) kum saati biçimini göze çarpar hale getirmek için beli sıkan korseler, sıklıkla iç hasara yol açıyordu. Bazı anlatımlara göre, kadınların banyoda banyo elbisesi giymeleri ve seks sırasında çoğunlukla giyinik kalmaları beklenmekteydi; bu da önlerine çıkabilecek son şanslarını tüketiyordu.

Erkekler açısından kadın formuna karşı cehalet yaygındı. İddia odur ki, sanat eleştirmeni John Ruskin, Paris ve Venedik'in klasik heykellerinde görmüş olmasına rağmen, genç karısı Effie'nin pubik kıllarını ilk defa gördüğünde o kadar şaşırmıştı ki, kendisine az daha inme inecekti ve daha sonra bizzat Kraliçe'ye gizlice danışıp, karısında garip bir şeyler olduğu söylemekten kaçınmamıştı. Kocasının onun vücuduna dehşet içinde tepki verdi-

ği Effie Ruskin'in, şimdi adlandırdığımız gibi, seksüel arzu şöyle dursun, gururunu nasıl koruduğunu bile düşünebilmek zor değildir; asla gerdeğe girmediği açıkça bellidir. Robert ve Elizabeth Barrett-Browning ise asla birbirlerini çıplak görmeyerek -19. yüzyıl evliliklerinde çok yaygın olan bir şekilde- böylesi evlilik sıkıntıları yaşamadılar. Algernon Charles Swinburne'ün edebiyat menajeri Theodore Watts Dunton, ölüm döşeğinde kadının göğüslerine ilk kez bir göz atmaya yeltenmişti. Watts Dunton evliydi fakat bir kadını asla çıplak görmemişti; bakıcısı, yürekten bir dost talebi karşısında üstündeki her şeyi çıkarıp atmıştı. (Erkeğin görsel orgazm deneyimini değerlendirerek, seksin tamamıyla karanlıkta el yordamıyla yapıldığı zamanlarda, çok ketlenmiş Viktoryen erkeğin seks esnasında nasıl olması gerektiği üzerine kafa yormak hakikaten ilginçtir.)

Viktoryen seks karşıtı moda gülünç aşırılıklara da yol açıyordu. Kadın bacaklarının sokakta hiçbir zaman ve özel alanda nadiren görünmesi sonucunda, tavuk budu ('kara et') bir hanıma evlilik teklif etmenin kaba bir işareti haline gelmişti. Kadına otomatik olarak göğüs verilecekti ya da oldukça 'beyaz et'. 'Viktoryen' Amerikalılar bu kibarlık seviyesini daha yükselttiler; tıpkı daha sonra İngiltere'de bilinmeyen 'İngiliz ekmeği'ni icat etmeleri gibi, rivayete göre bazı evlerde piyano bacaklarına özenilmiş tel kafesli etekler takmakla, İngilizlere özgü bacaklara edepli bakma alışkanlığını daha ileri bir aşamaya taşıdılar. Belki de dalga geçiyorlardı ya da sadece eğlenceli bir moda ifadesiydi. Belki değil.

Bununla birlikte, Viktoryen şehirlerde, entelijensiya tarafından sınırsız seksüel arzuya sahip olarak değerlendirilen önemli bir grup kadın vardı. Bu kadınlar, kötü yemek ve hayat koşullarına, sonuçta perişan sağlık durumlarına rağmen, cinselliğin yorulmak bilmez deposu gözüyle bakılan, bitimsiz seks yapma talepleriyle durmadan yasa dışı çocuk dünyaya getiren yoksullardı.

Burada Viktoryen cinselliğinin kara etini biraz deşelim. 'Saygıdeğer' kadında sekssizliğin yol açtığı bezginliğe bağlı olarak cinsel bakımdan aç orta sınıf erkek zihni, fahişelerin sağlayabildiği dehşet verici fakat cezbedici muamelenin rüyasını kurmaktan

kendini alamazdı. Yoksul şehirli kadın, pembe yanaklı köy kızları ve ucuz, bol miktarda kadın hizmetçi; hepsi Viktoryen erkeğe potansiyel bir fahişe olarak görünüyordu.

Bunlar Ortaçağ zihnine korku salan ve onu büyüleyen cadıların 19. yüzyıldaki eşdeğeriydi. Fahişelerden yararlanmak, onlarla ilgili fantezi kurmak ya da sadece onların faraza aynı anda her yerde olmaları hakkında söylenmek, Viktoryen erkeklerin azgın benliklerine dokunur gibi görünen yöntemlerdi. Sokak kızları yüz yıl önce gereğinden fazlaydı, oysa artık neredeyse her çekici yalnız kadına fahişe gözüyle bakılıyordu. Saygıdeğer çalışanlar -ya da Londra'daki Clapham Common gibi yerlerde kur yapan kalem efendisi çiftler- sinirli orta sınıf yöre sakinleri tarafından müşterileriyle fahişeler sanılıp, polise bildirilecekti.

Bu ahlâki panik, takıntı ve tiksintinin bir karışımı, hakiki sokak kadınlarının motivasyonu konusunda feci bir yanılgının yanı sıra, şehirde çalışan fahişelerin gerçek sayısının muazzam ölçüde abartılmasına yol açmıştı (1850'de Londra'da, o tarihteki bir tahmine göre 50 bin fahişe olduğu iddia ediliyordu). Bugün fahişeler ve diğer 'seks işçileri', motivasyonlarının esasen ekonomik olduğunu ve seksten zevk almalarının ortalama bir kadından daha az ya da çok olmasının ihtimal dahilinde bulunduğunu mutlulukla -sıklıkla gururla- kabul etmelerine karşılık, Viktoryen dünya görüşünde, bir kadın seksten hoşlanması onun bir 'fahişe' olduğunun kesin göstergesiydi.

Bu doğrultuda ufacık bir spekülasyon yapılması bile, bu rahatsız edici sonuca yol açan erkek zihnindeki fesatlığın kabarmasını sağlayabilirdi. Erkeklerin güçlü, baskın ve seksüel aktiviteyi başlatıcı taraf olmaları gerektiği beklentisi ile bu konuda oldukça yetersiz kaldıkları şeklindeki mahcup edici gerçek arasında kendilerini kısılmış hissettiklerini önermek yanlış olmaz. Böyle bir bağlantıda erkeğin, söylenip duran karısını tatmin etmektense, ödemeyi yaptığı sürece müşterinin yeterliliğine kafa takmayan bir satıcıdan seks satın alması çok daha kolay olacaktı. Ancak bütün orta sınıf Viktoryen erkeklerin fahişelerden yararlandıklarını savunmak cazip bir düşünce gibi gelse de doğru

değildir. Aynı şekilde, pek çok kadının saygıdeğer kocalarının fahişe takıntısıyla ortaklaşa entrika çevirdiklerini savunmak da gerçekliğin çarpıtılması olur; yine de Sarah Ellis'in kitabında, sonsuz gebeliklere katlanmak zorunda olmayacağı için kocası fahişeleri görüyorsa, bir kadının kendini şanslı addetmesi gerektiğinin ileri sürüldüğünü söyleyebiliriz.

Viktoryen erkeğe yöneltilebilecek gerçekten suçlayıcı yük, fahişelerden yararlanmaktan çok şehvete ilişkindir. Çağın yasakları ve kısıtlamaları sağlıksız, hatta grotesk, kesinlikle kadınların (ya da Amerika'da piyanoların bile) tel kafesli eteklerinin altında olan şeye takıntılı bir ruhu beslemiştir. Örneğin, bebeğini Londra'da Foundling Hospital'a bırakmayı ümit eden bekâr bir anne, çocuğunun babasıyla seksüel ilişkisinin ayrıntılı bir belgesini erkek müracaat heyetine vermek zorundaydı. Heyet her ayrıntıyı bilmek isteyecekti; buluşmanın olduğu yer, duygu ve arzularının doğası ve yoğunluğu. Kadın, hikâyesini doğrulayabilecek, doktor, akraba, işveren gibi kişilerin adlarını ve ayrıntılarını, hatta aşk mektubu gibi 'kanıtları' bulup göstermek zorundaydı. Kutsal umut, kadının iyi niyetinin suistimal edilmiş olduğunu sergileyebilmesiydi; ancak bir evlenme vaadinden sonra seksüel tutkulara yenilmiş olurdu ya da tamamen isteği hilafına kendisinden faydalanılmıştı. Gebe kaldığı için, davranışları şüphe yaratmamalı, maddi zorluk çektiği anlaşılmalı ve çocuk bir yaşından küçük olmalıydı.

Genelleşmiş erkek yozlaşmasının 'resmi' bir mitine, orta sınıf Viktoryen kadınların porselen ciltli, cinselliksiz arketipi eşlik eder. En azından zina yapan Viktoryen cadılar fikri, zamanın popüler edebiyatı, özellikle Dickens'ın kitapları ve İngiliz yasalarınca desteklenmekteydi. Joan Smith'e göre, 1857 tarihli Boşanma Yasası bir adamın karısını zina yaptığı gerekçesiyle boşayabilmesini sağlıyordu. Bununla birlikte, yasanın destekçilerinden birinin sözleriyle 'küçük bir çapkın' olan koca, kolay kolay boşanmayla cezalandırılamazdı.

Viktoryen baskı yüzünden gerçek fahişeliğin yanı sıra seks fantezilerine karşı büyük bir açlığın da oluştuğunun kesin kanıt-

ları vardır. John Cleland'ınkiyle kıyaslandığında acınacak bir müstehcen yayını standartı olsa da, pornografi satışı patlamıştı. Viktoryen pornografi, daha sonra göreceğimiz gibi istisnaları olsa da, geniş ölçüde neşesizdi ve şiddetli sado-mazohizmle renklendirilmişti. Seksüel bakımdan sofistike ya da bugünün referans penceresiyle duyarlı alıcılarına hiçbir şey sunmuyordu.

Ama tanıdık ikiyüzlü, parlak bıyıklı, orta sınıf Viktoryen baştan çıkarıcının arketipi olarak, kendi seks çapkınlıklarının aşırılığı nedeniyle kara sevda çeken erkek çeşidinden mustarip olan kederli Ruskin tipini saptamak çok kolaydır. Mesela, gey (fakat kamusal düzlemde şiddetle gey karşıtı) şair, eleştirmen, tarihçi John Addington Symonds'u örnek verebiliriz; Symonds zamanında Harrow School için şu satırları kaleme almıştı: "Yatakhanede konuşma ve çalışma inanılmaz açık saçıktı. Ara sıra kendini tatmin, karşılıklı mastürbasyon, yatakta çıplak oğlanların hep birlikte yaptığı sporu görmemek mümkün değildi. Zarafet, duyarlılık, tutku yoktu; bu olanlarda hayvani bir şehvetten başka bir şey yoktu. Bunlar beni tiksinti ve mide bulantısıyla doldurdu."

Ya da Gerard Manley Hopkins var: Seksin günah olduğuna öyle takıntılıydı ki, kendi mastürbasyonunun her anını gazetesinde 'O.H.' (Old Habits –Eski Alışkanlıklar) rumuzuyla yayınlamıştı. Hopkins daha da iğrenç olarak baktığı anlaşılan ıslak rüyalar için de aynı kısaltmayı kullanıyordu. Sonra fahişeleri kurtarmayı kendine görev bilmesiyle meşhur Gladstone'umuz var; kendisi, fahişelerle seks yaptığına dair hiçbir anlatım olmamasına rağmen uygunsuz baştan çıkma duygularını kabul etmektedir. Keza, günlükleri kendini kırbaçlama anlatımlarıyla doludur. Utanmasızca tensel bir yönü şair Swinburne bir başka namlı kırbaççıdır, fakat bir bohem olarak kendini başkalarına kırbaçlatmaktan pişmanlık duymamıştır. Ayrıca, rivayete göre, kırbaçlama hizmetiyle tanınmış bir kuzey Londra genelevinin müşterisiydi.

Diğer ilerici Viktorya dönemi edebi şahsiyetler cinsellikleri hakkında daha az savunmacıdırlar. Mesela, önceleri öğrencilerinin kendisine ön adıyla hitap etmesine izin veren, aritmetik ve yazıyı onlar için oyuna çeviren yenilikçi bir öğretmen olan, radi-

kal Amerikalı gazeteci Walt Whitman, 1860'da "Adem'in Çocukları" şiirini yazmıştı:

İşte ben, sen kadın, kendi yoluma giderim, sert, acı,
iri, geri dönmezim ama seni seviyorum,
senin için gerekli olandan fazla incitmem seni
bu devlete uygun erkek ve kız kardeşleri yola çıkartmak için
döküntüleri atarım,
kaba etlere yavaşça bastırırım
Sıkıca tutunurum, yalvarmalara kulak asmam
çekilmeye cesaret edemem ta ki içimde ne zamandır biriken şeyi
bırakana kadar.

Sırası gelmişken belirtelim, erotik ilgilerini cesaretle kabul eden ve Batı dünyasında cinselliğin yüzünü değiştiren bir başka Viktoryen erkeği, İngiliz Ordusu'ndan emekli subay Richard Burton'du; Algernon Charles Swinburne gibi Karma Shastra Cemiyeti üyeleriyle birlikte 1883'te *Kamasutra*'yı tercüme edip yayınlamıştı.

Devon doğumlu bir Arap dili uzmanı olan Burton, bir kâşif, dilbilimci, etnolog, profesyonel define avcısı ve Kırım Savaşı'nda bir casustu. Hindistan'dayken kendisine dostça davranan bir sömürge sivil memuru olan Forster Fitzgerald Arbutnot'la birlikte erkek çocukların ve hadımların çalıştırıldığı bir genelevde araştırma yürütmüştü. Burton daha sonra İslamiyet'e geçti ve yetişkin sünnetine katlandı. Herkesçe bilindiği üzere, İngiltere'ye döndüğünde karısı Isabel'le ve başka kadınlar ve başka erkeklerle, muhtemelen her zaman 'Tavşan' olarak andığı ve artık emekli olmuş Arbutnot'la çok modern ve geniş yelpazeli bir seksüel ilişki yaşamaktaydı. Güya karısı Isabel söylentiyi duyanların hepsine haset ediyordu, çünkü Burton *cunnilingus* sanatında üstün olmakla tanınıyordu. Bununla birlikte, öldüğü zaman Isabel onun yayınlanmamış çalışmalarının hepsini yakacak ve her zaman mevcut olması gereken iffetli bir çizgiye doğru dizginleri gevşetecekti.

Viktoryen cinsel baskının öncülüğünü yapan ve hemen hepsi erkek olan çok sayıda doktor ve avukatlar vardı. Gerçek anlamda Viktoryen ve bereketli 'sıradan' günlük ve mektup yazarlarından,

seks konusunda içini döken bu profesyonellerden bugüne kalan kanıtlar mantıken pek ciddiye alınmamaktadır.

Çoğu Viktoryen doktor, kadındaki seksüel arzuyu patolojik olarak değerlendirmiş ve kadının seksüel heyecanıyla tutkusunun üreme organlarına ve idrar sistemine zarar verebileceği konusunda uyarıda bulunmuştu. Kadın arzularının 'sırrı'nı öğrenmiş aydın doktorlar bile, kendilerininkinden söz etmelerine izin vermenin uygunsuz olacağı kanısındaydılar. Kocalara sormak yerine araştırma yapıp teşhis koyuyorlardı. Bir sonraki yüzyılda Freud'un yeni ufuklar açacak önemli keşifte bulunması, sonradan kendi Viktoryen önyargılarının suretinde kadınların ifadelerinin çoğunu yeniden şekillendirse bile, esas itibariyle kadınların kendi seks hayatları hakkında kendilerinin konuşmasına izin verilmesi sayesindedir.

Viktoryen doktorlar anatomik olgular konusunda genellikle oldukça bilgiliydiler. 1836 tarihli bir jinekoloji ders kitabı, "vajinanın alt kısmının ve klitorisin ileri derecede duyarlılığa sahip olduğu"nu yazıyordu. Bazı kadınlarda bu erojenik bölge "cinsel duyguların mahalliyken, bazılarında bu duyguların hiç olmadığı" ifade ediliyordu. Başka tıbbi otoriteler, klitorisin ereksiyon olduğunu teyit etmişler, hatta kadın boşalmasını bile kabullenmişlerdi. Öte yandan, çağın sosyo-politik önyargılarının hakim tarzı, kadınların kendi cinslerine yakışmayan herhangi bir duyguyla rahatları kaçmaksızın bütün bu psikolojik keşmekeşe ev sahipliği yapma kapasitesine sahip oldukları yönündeydi. Parisli bir doktor olan Adam Raciborski, 1844'te kadınların yüzde 75'inin kocalarıyla sekse yalnızca 'katlandıkları'nı savunmuştu.

İngiltere'de, FRCS (Kraliyet Cerrahi Fakültesi Üyesi), öncü bir zührevi hastalıklar uzmanı olan Dr. William Acton, 1857'de idealize edilen modern kadının sekssiz hayatı için o zamana kadarki en doğrudan manifestoyu açıklamıştı: "En iyi annelerin, karıların ve ev kâhyalarının çoğu, seksüel tutkuyu çok az bilirler ya da bu konuya karşı ilgisizdirler. Ev, çocuk sevgisi ve hane içi görevler onların hissettikleri yegâne tutkudur... Ortalama bir kadın nadiren kendi adına herhangi bir seksüel haz arzular. Kocasının cin-

si münasebetine boyun eğmek ama öncelikle de onu hoşnut kılmak için, onun ilgisinden kurtulabileceği annelik arzuları için... Evli kadınlar bir metres konumuna girmeye hiç arzu duymazlar."

Tuhaf bir şekilde, fahişelerin aşırı şehvetlerinin sonucu olarak bu yolu seçtikleri şeklindeki görüşün iç yüzünü açıklayan Dr. Acton'dır; böyle bir iddia bu onun nezdinde bile gülünç kaçmaktaydı.

Amerika Milli Savunma Sağlık Dairesi Başkanı, eski ordu mensubu Willam Hammond, edepli kadınların ilişki esnasında çok az zevk hissettikleri inancını ortaya koyarken Acton'ın temel ifadeleriyle aynı fikirdeydi. Amerikalı bir jinekolog olan Isaac Ray, 1866'da düşüncelerini şöyle açıklıyordu: "Cinsel evrimde, acayip düşünceler, olağandışı duygular, yersiz iştahlar, suçla ilişkili itkiler, başka zamanlarda şiddetten uzak ve temiz olan bir zihne tebelleş olabilir."

Roy Porter *Medical History of Humanity*'de iffet taslamanın gelişiminde daha meşum bir aşamayı tanımlar: teorinin pratiğe döndüğü ve cerrahinin 'yaygınlaşan' kadın cinselliğini 'tedavi ettiği' nokta. Karılarının seksüel duygularından endişelenen kocalar tarafından cerrahi müdahale, özel olarak da gereksiz yere rahim alınması, klitoris çıkarılması ve klitorisin yakılması gibi tedbirler talep edilmeye başlanmıştı. "Kadını kontrol etmek için jinekolojik cerrahinin kötüye kullanılması, mastürbasyon ya da 'nemfomani'nin gösterdiği gibi kadının ya da kocasının aşırı şehvetli olduğuna karar verdiği kadınlarda klitoris çıkarılmasında uzmanlaşmış olan Isaac Baker Brown'ın (1812-73) çalışmalarıyla zirveye çıktı," der Porter.

Bununla birlikte, başka araştırmacılar Baker'ın uygulamasının asla rutin bir süreç haline gelmediğini, hatta kendisinin Londra Obstetrical Cemiyeti'nden -her ne kadar ameliyat yaptığı için değil, doğru rıza olmadan ve kendi reklamı için ameliyat yaptığı gerekçesiyle olsa da- atıldığını vurgulama gereği hissetmişlerdi. Baker'ın kovulduğu toplantının kayıtlarını incelemek, mastürbasyona çok eğilimli olduklarını ileri sürerek İngiliz kadınlığına açık biçimde hakaret eden tıbba karşı işlediği suçun iyi yönünü gözler

önüne serer! Brown, alternatif tıbbı ilerletmenin çok kolay olduğu ABD'ye göç etmesi gerektiğine inanıyordu. Mesela, orada Battey adlı bir doktor, 'normal yumurtalık çıkarılması' denen, histerik (yani orgazm olan) ya da nevrotik teşhisi konmuş kadının sağlıklı yumurtalığının çıkarılması ameliyatında popüler olmuştu.

Doğum kontrolü, şok edici biçimde iyice yaygınlaşmaya başladığı 1860'lardan sonra tıp mesleğinin alanına alınmıştı. 1843'te Charles Goodyear'ın elastik kauçuğu icadından sonra, birtakım meslektaşları bu gelişmeyi ince, tekrar kullanılabilir kondom üretimine uyarladılar. Şaşırtıcıdır ki, kauçuk kondom için hiç kimse patent almamıştı; muhtemelen çeşitli hayvansal materyallerdeki temel tasarım yüzyıllardır elde mevcut olduğundan.

Fransa'da kondoma *les capotes anglaises* denirdi, hâlâ da öyle denir, 'İngiliz yağmurluğu'; İngilizce konuşulan ülkelerde Fransızca yazılımıyla bahsedilmektedir. Bu, iyi komşuluk anlaşmasına mükemmel uyar; İngilizler hafifçe egzotik olarak baktıkları bir şeye (golf pantolonu, öpüşme, manikür, vb.) 'Fransız' derler, Fransızlar da hafifçe komik olan şeylere (kondom, homoseksüellik, frengi, haşlama yiyecek, hatta grev) 'İngiliz' derler.

19. yüzyılda ticari bir ürün olarak kondom ABD'de, varlığını yeraltında sürdürdüğü İngitere'den çok daha fazla ve açıktan satılıyordu. Fakat başka markaların arasında 'Dr. Power'ın Fransız Prezervatifleri' için yapılan reklamlar *New York Times* ve diğer gazetelerde 1861'de, İç Savaş sırasında çıktı. Diğer doğum kontrol yöntemleri, özellikle duş ve süngerler de yaygın olarak kullanılıyordu. Kuzey eyaletlerindeki kadınlar savaş sırasında sünger kıtlığı çekmişlerdi; bütün balıkçıklık Florida'da, Güney eyaletleri topraklarındaydı.

American Social Hygiene Association ahlâksızca olduğu ve Hıristiyanlığa uygun düşmediği gerekçesiyle, kondoma şiddetle karşı çıkmaktaydı. Bu derneğin yetkililerinin acayip sayılması gereken bakış açısına göre, kondom kullananların davranışları bazılarını müstahak oldukları VD riskine maruz bırakıyordu. Artık 'doğal' denen doğum kontrol yöntemleri de göklere çıkarılıyordu. 1866'da Dr. Russell Thacker Trall, ABD'de çoksatar bir kitap ya-

yınlamıştı; hem Tonga hem Grönland kadınları "iradi çabayla, gebeliğe tamamen hazır olmalarını sağlayan kaslarının gücü ve esnekliği"ne sahiptiler: Trall Amerikalı kadınlara, "bazen öksürmek ya da hapşırmak aynı etkiyi yapacaktır" şeklinde tavsiyelerde bulunuyor, doğum kontrol yöntemi olarak koşma, atlama ve dans etmeyi öneriyordu.

ABD'de ve İngiltere'de daha az maceracı doktorların tepkisi sertti. 1869'da *Lancet* şöyle alay ediyordu: "Kocası 'koruyucu birleşme' denen şeyi uygulayan bir kadın mecburen bir fahişenin zihin durumuna girer. Erkeğe gelince, uygulamanın, karakteri ve uzak etkileri açısından mastürbasyondan farkı yoktur." Amerika Birleşik Devletleri'nde 'müstehcen materyal'in -kondom demektipostayla gönderilmesini yasaklayan Comstock Yasası Kongre'de kabul edilmişti.

Charles Bradlaugh ve Annie Besant, Dr. Charles Knowlton'ın kırk yıl önce doğum kontrolü üzerine yazılmış kitabı *The Fruits of Philosophy*'i 1877'de Londra'da yayınlamaya çalışmışlardı. Savcılık ise şu iddiadaydı: "...bu kirli, pis bir kitaptır ve insan olan onu masasının üzerine koymaz; ancak edepli bir şekilde eğitilmemiş İngiliz koca karısının onu almasına izin verir..." Jüri Knowlton'ın kitabının yeni baskısının 'kamu ahlâkını bozacağı'na karar vermiş, fakat kötü niyetli olduğu suçlamasını yersiz bulmuştu. Temyizde Besant ve Bradlaugh yayın hakkını kazandılar.

Gelgelelim, İngiltere'de doğum kontrolü hâlâ resmi izin alamamıştı. 1879'da C.H.F. Routh, *The Moral and Physical Evils Likely to Follow Practices Intended to Act as Checks to Population*'da şunları savunuyordu: "Öncelikle evlilikte mastürbasyona büyük bir ahlâki suç olarak baktığımı ifade edeyim. Mastürbasyon yeterince aşağılık ve kötü bir harekettir ve artık seksüel itkileri kontrol edemeyecek pis bir ruhla beslendiği için suçlanmaktadır. Fakat en azından burada, günahta bir ortak yoktur ve temiz bir kadın bu yüzden alçalmaz. Evlilikte mastürbasyon hem erkeği hem de kadını hayvan aleminin böceklerinin altına yerleştirir." 1894 kadar geç bir tarihte, Dr. Alice Stockham bir kadının *asla* doğurmaya yönelik olmayan, *asla* ayda birden fazla ve *asla* adet ve ge-

belik döneminde çiftleşme yapmamasını öneriyordu. On yıl sonra, İngiliz Jinekoloji Cemiyeti'nin başkanı John W. Taylor, 'mekanik kalkanlar'ın 'vajina iltihabı'na ve 'zihin yorgunluğu'na -serebropati karşılığı eski bir terim, beyninde yorgunluk hissedenlerdeki hipokondriak durum- yol açtığı konusunda uyarıyordu .

Kauçuk doğum kontrol yöntemleri ve 'dışarı ilişki' (sonradan *coitus interruptus* denen dışarı boşalma) bu ahlâkçılara göre kabul edilemezdi; *cunnilingus* ve *fellatio* onların radarında görülmemişti bile. Yine de Victoria dönemi boyunca ve daha uzun süre nihai tabu olarak kalan şey, mastürbasyondu. 1850'de *New Orleans Medical and Surgical Journal*'da bir baş makale istimnaya çatıyordu: "Ne veba, ne savaş, ne çiçek ne de benzeri felaketler, insanlık için mastürbasyon alışkanlığından daha fazla felakete yol açmıştır: Mastürbasyon, uygar toplumun yıkıcı unsurudur." Bucknill ve Tuke'ın 1878 tarihli kitabı *Psychological Medicine*'de şu uyarı vardı: "Onanizm sıklıkla deliliğe eşlik eder ve bazen ona yol açar." Bir önceki yıl Saygıdeğer Edward Lyttelton *The Prevention of Immorality in Schools*'da şunu söylüyordu: "Yalnız akıl tehlikelidir ve acınacak haldedir, çünkü güdüsel değil öğretilmiş bir durum. Okulun her yerine ahlâksızlık yayan başka oğlanlar tarafından murdar pratikler telkin edildiği sürece, oğlanlar mastürbasyonda masumdurlar."

Etkili Alman nörolog Richard von Krafft-Ebing'in *Psychopathia Sexualis*'i 1886'da yayınlanmıştı; bu kitap mastürbasyon ile suçu küstahça birbirine bağlıyordu. Krafft-Ebing'e göre, 'aşırı' seksüel arzu gösteren kadınlar nemfomandılar: "Şayet [bir kadın] zihinsel olarak normal gelişmişse ve iyi beslenmişse, onun seksüel arzuları azdır. Şayet böyle değilse, bütün dünya bir genelev haline gelecek, evlilik ve aile imkânsız olacaktır."

Viktoryen duyarlılığı nezdinde mastürbasyon o kadar çirkin bir kusurdu ki, hâlâ çoğu erkeğin yapma ihtimaline rağmen onu 'tedavi etmek' için aşırı çaba harcanıyordu. J.L. Milton'un 1887 tarihli *Spermatorrhoea* risalesinde, ereksiyonu engellemek üzere metal çivili penis çemberi öneriliyordu. Çocuğu murdar alışkanlıklara düşmekten alıkoymak için gelişen elektrik teknolojisi bi-

le zorlanıyordu. Milton, çocukları uyurken ya da uyanıkken ereksiyon olursa ebeveynlerinin odasındaki bir zili çaldıran bir penis düğmesi planları yayınlamıştı. (O zaman ebeveynlerin yapması gereken şey için ayrıntı verilmemiş.) Daha az talihli çocukların -ya da biz öyle diyoruz; birilerinin bu tavsiye cevherini takip edip etmediği konusunda kanıt yok- genital organlarına, (güya) doktor tavsiyesi ereksiyon önleme yöntemi olarak, sülük yapıştırılmıştı. Rivayete göre, mastürbasyonu engellemek için başkaları kendilerini çarşafla sımsıkı sarılmış ya da duvara zincirlenmiş bulabilirlerdi.

Dr. Sturgis'ın *Treatment of Masturbation*'u (1900) onun erkek bekâret kemeri dediği şeyle daha da keskin bir caydırıcıyı teşvik ediyordu: "Sünnet derisi öne doğru çekilir, sol el işaret parmağı aşağı, penis başına doğru sünnet derisinin içine sokulur ve nikel kaplamalı bir çengelli iğne derinin ve müköz membranın içinden geçirilir ve dışarıdan kilitlenecek şekilde deri ve müköz membranın öte yanından dışarı çıkarılır. Bir başka iğne aynı şekilde sünnet derisinin öteki tarafına takılır. Sünnet derisine düğüm atılmasıyla, herhangi bir ereksiyon girişimi iğnelerin acı verecek şekilde çekilmesine sebep olur ve mastürbasyon etkili şekilde önlenir. Bir hafta içinde müköz membrandaki bazı yaralar büyük hareket imkân verecek ve daha az acıya yol açacaktır... fakat hasta mastürbasyonun kendi varlığı için gerekli olmadığına çoktan ikna olmuştur... Şayet penise takılıyken uyur ve etine metalin batmasıyla uyanırsa, önce aleti çıkarmalıdır. Sonra yatışana kadar organı soğuk suya sokmalı ve aparatı tekrar genital organına takmalıdır. Aleti taktıktan sonra masum uykusuna dönebilir; maddi bir zaferin yanı sıra ahlâki bir zafer kazanılmış olduğu kesindir!"

İngiltere'de kadın mastürbasyonu o denli akla hayale sığmaz bir şeydi ki, saldırıya dahi layık görülmüyordu. Buna karşın Amerika'da Smith adlı bir doktor *Pacific Medical Journal*'da kadın mastürbasyonunun muayeneyle nasıl saptanacağını anlatan, doktorlar için kesip saklanacak bir rehber yayınlamıştı. Smith'e göre, vajina dudaklarının bir kenarının diğerinden daha uzun olması mastürbasyona düşkünlük işaretiydi. Fakat çağın teknolojik coş-

kunluğuna uygun olarak, bir elektronik test de geliştirmişti. Kadının seksüel uyarıya aşırı derecede karşılık verir olduğunu ve dolayısıyla mastürbasyon yaptığını saptamasına yardım edecek şekilde idrar borusundan hafif bir akım geçirecekti.

Hafif bir güneş ışığı bu zamanda alışılmamış bir kaynaktan -Katolik Kilisesi- süzüldü. Bir Fransız Kilise görevlisi, piskopos yardımcısı M. Craisson, kadınların şayet seks esnasında orgazma ulaşamıyorlarsa, elle kendilerini tatmin etmelerini uygun bulan bir din adamıydı. 1870 tarihli *De Rebus Venereis ad Usum Confessariorum* (Seksüel Konularda Günah Çıkaran Rahipler İçin Kılavuz) adlı kitapta Craisson şöyle yazıyordu: "Dördüncü sorunun cevabı şudur: Eğer karısı orgazm olmadan önce koca boşalıp çekildiyse, rahatlamak için kadının hemen eliyle sürtmeye devam etmesi caizdir." Craisson en ahlâkçı teologların şuna izin verdiğini söyledi: "Aynı konuda kadının daha kolay orgazm olabilmek için, seksüel birleşme öncesi genital uyarmayla kendisini hazırlaması caizdir." Katolikliğe dönen, şair ve deneme yazarı Coventry Patmore'un mastürbasyonun serbest olduğunu düşünmesi, belki de Kilise'den sızan bu gibi öneriler yüzündendir. Bununla birlikte, Patmore'un yöntemi biraz sıra dışıdır. Boşalma olmadan bir mastürbasyon şekli geliştirmişti, öyle ki, deyim yerindeyse, bir sonuç olmadan tahrikten zevk alabiliyordu; modern Tantrik seks bağlıları sonradan aynı ustalık gerektiren işe girişeceklerdi fakat onlarınki seksüel eğitim sürecinin bir aracıydı.

19. yüzyılda Batı dünyasında kabaran seksüel önerileri -pratikte aldatıcı ve kötü niyetli propagandalarının tümü- dalgası nedeniyle sorulması gereken soru, bu önerilerin gerçekten takip edilmek için mi tasarlandığı yoksa sadece sansasyonel, piyasa işi sözde pornografiyse, yazar adına kuşkulu kişisel psikolojik saiklerle bilgi verip ve pratik yol göstermeden çok kitabın satışını artırmak üzere mi tasarlandığıdır. Françoise Baret-Ducrocq 1992 tarihli *Love In The Time Of Victoria* adlı kitabında, artık geveze sınıflar denen -refomcular, Hıristiyanlar ve eğitimciler- insanların, bu dönemde kendi menfaatleri yararına başka insanların seks hayatları ve vücutlarına kuşku verecek derecede bir ilgi gösterdik-

lerine dikkat çeker. "Patolojik olduğunu farz ettikleri cinsellik konusunda aşırı ayrıntılara giriyorlardı. Böyle sapmalar hakkındaki önerileri sertti ve bir aydaki mükemmel ilişki sayısı gibi ayrıntılara bile ilgi duyuyorlardı," diye yazar.

Foundling Hospital'ın yöneticisi tarafından bekâr annelerin seks hayatı konusunda yapılan gereksiz detaylı araştırma gibi, Viktoryen şehvetin daha güvenilir bazı örnekleri, bu Priapus kadar görkemli (öyle hayal edilir) fakat ketlenmiş Viktoryen erkeği için Şeytan'ın gerçekten ayrıntıda gizli olduğunu akla getirmektedir. Dönemin erkekleri her şeyin içinde bir pornografi arama yeteneği geliştirmişlerdi. Yüzyıl başlarında İngiliz mahkeme salonlarında, birisinin karısı ve başka adam arasında 'suça ilişkin görüşme'yi engellemek üzere bir bölme yerleştirmek zorunluydu. "Suç görüşmesi vakaları şehvetli ayrıntıların sağlam kaynağıydı ve onlara bakan yargıçların bazılarının şehvetlerinin adı çıkmıştı," diye yazar Gordon Rattray Taylor, 1953 tarihli *Sex in History*'de.

Michel Foucault Fransa'da bu dönemde seksin polisin ilgi alanına sokulması ve kısıtlanmasının gerçekten bir seksüel takıntıyı temsil ettiğini ve bütün takıntılar gibi bunun da abartıldığını savunmuştur. Foucault'nun *Cinselliğin Tarihi*'ni kaleme almasından bu yana otuz yıldan az geçmiş olsa da, onun örneği modern duyarlılıkla çok ahenkli değildir. Foucault, Lapcurt adlı bir köyde 1867'de cahil bir çiftlik çalışanının küçük bir kızdan 'lütuf dilediği' zaman saçma reaksiyon olarak tanımladığı şey hakkındaki bir hikâyeyle ilgileniyordu: "Tesadüfen adamın adı Jouy idi; konuşma dilinde 'gelmek' demek olan *jouir* fiilinin geçmiş zaman çekimine benziyordu. 'Süt kestirme' denen bildik bir oyun oynuyorlardı.

"Bu yüzden kızları ebeveynleri tarafından köy muhtarına ihbar edildi; muhtar durumu jandarmaya bildirdi; kızlar jandarmalar tarafından yargıca götürüldüler, suçlandılar ve önce bir doktora, sonra onun raporunu yalnızca yazmakla kalmayıp bir de yayınlayan iki uzmana havale edildiler. Bu hikâyede önemli olan şey nedir? Her şeyin olağanlığı; köy hayatı cinselliğindeki bu gündelik olayın, bu önemsiz kırsal zevklerin, belirli bir zamanda, yalnız kolektif hoşgörüsüzlüğün değil bir yargılama, bir tıbbi mü-

dahale, dikkatli bir klinik muayene ve tamamıyla teorik bir değerlendirme konusu haline gelebilmesidir."

O zaman bu, Viktoryen seksin kamusal yüzüydü. Oysa bugün, yaygın erdemin bir düzmece olan yazılardan fazlasıyla etkilendiğini savunmak için, 19. yüzyıl cinselliğine bakışımızı yeniden gözden geçirmek yönünde kuvvetli bir eğilim vardır; gerçek Viktoryen erkekleriyle kadınları seksüel bakımdan bizim düşündüğümüzden çok daha fazla bize benzemekteydiler.

Londra nüfusu 19. yüzyıl sonunda, yüzyıl başındakinden beş kat daha fazlaydı. Birçok tarihçinin belirttiği gibi, bu da pek çok sayıda orgazm yaşanması demekti. Henry Mayhew, Londra'daki seyyar satıcılar arasında, birlikte yaşayan çiftlerin onda birinden daha azının evli olduğunu ve "çocukların meşru ya da gayri meşru olmasının pek sorun görülmediği"ni yazmıştı. Cambridge Üniversitesi tarihçisi Dr. Simon Szreter'ın orta sınıf üzerine çalışmasında, aynı zamanlarda iş sahibi ailelerde doğum oranında, sadece doğum kontrolüyle açıklanamayacak keskin bir düşüş tespit etmişti. Szreter şu sonuca varıyordu: Uzak durma, ekonomik bakımdan sıkışık durumdaki Viktoryen burjuvaların, ailelerini yönetilebilir büyüklükte tutmak için başvurdukları öncelikli yöntem olmalıydı. Yine de orta sınıf Viktoryen aileler bizim bugünkü standartlarımızla hâlâ çok büyüktü. Seksin önemli bir miktarı hâlâ o ağır kadife perdelerin ardında gerçekleşiyor olmalıydı!

Ya da mastürbasyonu düşünelim; 1980'de erkeklerin yüzde 97'sinin, kadınların yüzde 78'inin bir çeşit mastürbasyon yaptıkları tahmin edilmektedir. İnsanları bir tür yavaş hareket eden evrimsel yürüyen merdiven olarak düşünürsek, istatistikler niçin yüz yıl öncekinden önemli derecede farklı olsun ki? Mastürbasyona karşı kültürel baskı yüzünden mi? Belki, fakat o zaman insanları fahişelikten caydırmak için devasa bir kültürel baskı vardı, ama bu, doğru kabul ettiğimiz takdirde, Viktoryenlerin kendi anlatımlarında bile yaygındı.

Tıbbi anlatımların ve bir avuç ilkel Viktoryen seks araştırmasının, orta sınıf Viktoryenlerin seksüel bakımdan baskılandığı ve sert kamusal ideolojinin şaşmaz şekilde şahsi seksüel eğlence ara-

mayı dayattığı fikrine karşı koyma eğiliminde olduğunun tarihsel kanıtları çeşitli günlüklerde ele geçirilmiştir. Böyle bir araştırma Baltimore'lu bir kadın, Clelia Duel Mosher (1863-1940) tarafından yapılmıştı; Mosher seks hayatlarıyla ilgili soru yönelttiği 45 evli kadının 34'ünün orgazm yaşadıklarını bildirmişti. Bununla birlikte, kadınların orgazma ulaşmasının yoğun şekilde gözlenmediğinden şikayetçiydi ve bu durumu "erkeğin uygun şekilde eğitilmemiş olduğu" şeklinde yorumluyordu.

Mosher'in araştırmasının en önemli yanı, 1980'e kadar yayınlanmamış olmasıdır. Aynı kader Viktoryen kadın cinselliği üzerine başka öncü çalışmaların da başına gelmiştir. Katherine Bement Davis (1860-1935) yüzyıl dönümünden evvel geniş kapsamlı bir araştırma yapmış olmakla birlikte, kitabı *Factors in the Sex Life of Twenty-Two Hundred Women* ancak onun artık yaşlı bir kadın olduğu 1929'da yayınlanabilmiştir. Davis, hakim sosyal iklimde, iki tabuyu kıran çalışmasını gizleyecek kadar akıllıydı; örneklemi evli ve evli olmayan kadınlar arasında eşit olarak ayrılmıştı ve seksen üç yaşına kadar bu kadınlara soru yöneltmeye devam etmişti. Üçüncü bir araştırmacı, jinekolog Robert Latou Dickinson (1861-1950) 1890'dan sonra 4.000 evli ve 1.200 bekâr kadınla bir araştırma yapmıştı, fakat yine bu araştırmanın sonuçları da tam kırk yıl sonra, kendisi emekli olduktan sonra gün ışığına çıkabilmişti.

Peter Gay 1984 tarihli *Education of the Senses, The Bourgeois Experience*'da Viktoryenlerin iffet taslamasının kısmen aldatıcı bir dış görünüş olduğu argümanını destekleyecek daha fazla malzeme toparlamıştı. Gay'in bir keşfine göre, doktorlar evli erkek ve kadınlara ilişki kadar ön sevişmeden de zevk almalarını tavsiye ediyorlardı. Gay ve onun bakış açısını benimseyen başkalarına göre, Viktoryenler seksi durduracak mekanik tertibat hayali kurmakta olduğu kadar, ondan zevk alacak yerler bulmakta da yetenekliydiler.

Orgazm zevkinin daha eşit dağılımını sağlamada, ucuz kamusal taşımadaki ilerlemeler çok önemli bir faktördü. Örneğin, seksüel zevki çalışma odası gibi tatminkâr olmayan aşk yuvalarının köşelerinde yakalamakla yetinecek olan Londra'daki çiftler, artık

ıssız köşelerinde açık hava oynaşması ve sevişmesi için yer bulabilecekleri Ricmond Park, Wimbledon Common, Battersea Park ve Epping Forest gibi yerlere günübirlik geziler yapabilirlerdi. Yeni faytonların münasip şekilde mahrem arka tarafları da pek çok randevuya uygundu; keza, yatay buluşmalar saatlik olarak yatak kiralanabilen oteller, kahvehaneler ve publarda gerçekleşebilirdi.

Viktoryen adetlerin bu seksüel oyun yeri görüşü, erkek baştan çıkarıcılar adına oldukça sert olan bazı yasalara da işaret etmektedir. Bu kişiler 'evlilik vaadi'nin tutulmaması yüzünden cezalandırılabilir ve babalık durumu için kovuşturulabilirlerdi. Sonuçta birçok 'cibiliyetsiz' erkek Pazar buluşmasından sonra sırra kadem basıyordu.

Önde gelen Viktoryenler de bazen gözde seksüel zevkler hakkında açık açık konuşuyorlardı. John Stuart Mill çiftlere *coitus interruptus* ve doğum kontrol süngeri tavsiye eden broşür dağıttığı için birkaç gün hapsedilmişti. Mill doğum kontrolünü sağanak yağışta şemsiye açmaya benzetiyordu. Daha sonra yedi ciltlik bir devrimci çalışma olarak *Studies in the Psychology of Sex*'i (1899-1918) yayınlayan İngiliz sosyalist doktor Henry Havelock Ellis, Viktoryen kadınların hayatlarının sekssiz geçtiği iddialarının uydurma olduğuna inanmaktaydı.

İngiliz doktor Havelock Ellis, seksin ve üremenin yatak arkadaşı olmaları gerekmediğini açıkça öne süren ilk yazardı. "Üreme," diye yazıyordu, "hayati organların o kadar ilkel ve temel bir işlevidir ki, onun garanti altına aldığı mekanizma ileri derecede karmaşıktır ve şimdiye kadar yeterince anlaşılmamıştır. Zorunlu olarak seksle bağlantılı değildir, seks de zorunlu olarak üremeyle bağlantılı değildir."

Ellis ayrıca, evlilikte yalnızca kocanın değil kadının da seksüel ihtiyaçlarının anlaşılması gerektiğini savunuyordu. Açık fikirliliğinin içi, seyrek seksüel acayipliklerle doldurulmuştu. O, ayakta işeyen bir kadının görüntüsüyle orgazma ulaşan bir adam, bir '*undinist*' idi. (Diğer bir meşhur *undinist* Rembrandt'tır.) Bu takıntının, Londra Hayvanat Bahçesi'ndeki bir kazayla başladığını anlatır Havelock Ellis; o zaman kendisi on iki yaşındaydı ve an-

nesi sıkışıp işemek için eteğini kaldırmak zorunda kalmıştı. Bu tanıklığı hatırlaması, yetişkin hayatında Havelock Ellis'i heyecanlandırmanın başlıca yöntemi olacaktı. Karısı Edith Lees biseksüeldi ve karısı öldüğünde onun sevgililerinden biriyle evlenmişti. Sonra, şaşırtıcı olmayan bir şekilde, fetişleri olan başka insanların hikâyeleri Ellis'te her zaman merak uyandırdı. Londra'da Strand üzerindeki bir fahişe bir defasında ona, karmaşık ve geniş zevkleri olan bir müşterinin, o ve başka bir çıplak meslektaşı güvercinlerin kafasını koparırken orgazma ulaştığını anlatmıştı. Bir başka müşteri, bir fahişenin çizmelerini yalamaktan hoşlanıyordu.

The Water Babies'in yazarı, sosyal reformcu ve inançlı bir Hıristiyan olan Charles Kingsley, seksüel masumiyetin değerine inanan bir başka Viktoryendi. Nişanlısı Fanny Grenfell'le nasıl sevişeceğinin hayalini kurarak dört yıl ona kur yapmıştı. Fanny'yi 'garip duyguları'nın ve bazen 'spazmları'nın 'tatlı gece eğlencesi' olarak anıyordu –doktor kendisine bir an önce evlenmesini tavsiye etmişti. Bununla birlikte Charles, Fanny'ye yazdığı bir mektupta evliliklerinden önce eşlikçinin olmadığı bir anda yapabilecekleri olağanüstü şeyleri hatırlattı. Oysa seksüel duyguları hakkında konuşan Viktoryen kadınlara ender rastlanmaktadır. Coventry Patmore'un kız kardeşi Emily bir rahibe olmuştu fakat dinsel rüyanın gerçekleşmesinden sonra bile 'heyecan çarpıntısı'yla uyandığını anlatır.

Amerikalı yazar ve "Viktoryen Kadın Frijit miydi?" makalesini kaleme alan Kim Murphy, kadınların itiraflar içeren günlüklerinde toplumdaki eşitsizliklerinden -ve seksüel duygularından- bahsetmenin nadir olmadığını anlatır. Murphy, Laura Lyman adlı bir kadının kocası Joseph'e yazdığı bir mektubu ele geçirmişti; kadın şöyle diyordu: "Seni görmeyeli ne kadar çok oldu... Gelecek Cumartesi senin hazineni son damlasına kadar boşaltacağım, emin ol."

Murphy şöyle yazar: "1860'lara değin günlükler ve mektuplar orta sınıf çiftler arasında daha açık ve yoğun erotik konuşmaları ortaya seriyordu. Mabel Loomis [Emily Dickinson'ın arkadaşı ve yazar] nişanlısı David Todd'la tutkulu bir gece geçirdikten sonra

günlüğüne şöyle yazdı: 'Yine de ertesi sabah çok mutlu uyandım ve kendimi hiç suçlamadım.' Bazı tavsiye kitaplarına rağmen Mabel günlüğünün mahremiyetinde nişanlısıyla paylaşılan seksüel yakınlıktan hoşnut olduğunu itiraf eder."

California Eyalet Üniversitesi'nde American Studies profesörü olan Karen Lystra, kur yapan ve evli çiftlerin misafir odasıyla yatak odasında gerçekten ne yaptıklarını keşfetmek için 19. yüzyıl aşk mektupları üzerine çalışmıştı. "Seksüel yakınlıkta zorlanan basmakalıp çift bulgularının tersine, orta sınıfın sekse 'aşk ve kişisel paylaşımın nihai sembolü olarak seksüel ifadelere uygun neredeyse bir saygıyla' baktığını keşfettim," der Murphy. "Çoğu kadın görünüşe göre evlenmeden *coitus*'u reddederken, mektuplarındaki duyarlılık kur yaparken kabul edilebilir erotik faaliyetin oldukça geniş bir yelpazesini açığa vurur."

Murphy'ye göre, Amerika Birleşik Devletleri'nde bir tıbbi unvan kazanan ilk kadın olan Dr. Elizabeth Blackwell, "kadınlar tarafından hissedilen cinsel cazibenin yoğun gücü"nden bahsetmişti, oysa kadınların seksten hoşlanmasının bir başka savunucusu Ida Craddock, erkekler için karılarını nasıl 'heyecanlandıracakları'nı anlatan ayrıntılı tavsiyeler sıralamış "ve onlar üzerinde zevk yaratan etkisine referansla her anı dikkatle incelemişti". Philadelphialı bir spiritüalist ve steno öğretmeni olan Craddock, bir seks el kitabı kaleme aldığı bilinen ilk kadındı. *Right Marital Living*'in bugünün standartlarıyla bile dikkat çekici resimleri vardı: "Unutmayın ki, birleşme esnasında kocanızın organının üzerine ata biner gibi yavaşça oturup pelvik hareketler yapmak ve zaman zaman tutkuyla, yukarı, aşağı, yana çeşitli hareketler ve tornavidayla bir vidayı döndürme hareketini andıran yarı dönme hareketi yapmak, kadın olarak görevinizin bir parçasıdır." Craddock daha da samimileşerek kadınlara şunu da tavsiye etmektedir: "Vajinanın erkeğin organının üzerine kapanmasına izin vererek, doğruca orgazma doğru gidin." Craddock 1899'da mektupla müstehcen materyal gönderdiği gerekçesiyle tutuklanacaktı.

Viktoryenlerin cinselliğine bir başka ikonoklastik bakış açısı, Steven Marcus tarafından 1966 tarihli *The Other Victorians*

adlı çığır açıcı çalışmada ortaya konmuştu. Marcus'un dikkati, iffetlilik ve kontrole yaygın tepkinin kanıtı olarak Viktoryen çapkınlık ve pornografinin yıkıcı yeraltına dönüktü. Adetlere aykırı şekilde Viktoryen eğlenme amaçlı orgazm peşinde koşmaya verdiği en iyi örneklerden biri, yılı ve yazarı belirsiz fakat onyıllarca çok satar olmuş, *My Secret Life* adlı takoz kalınlığında pornografik bir kitaptır.

Yazar 'Walter'ın soylu bir adam ya da en azından kadınlara doymak bilmez bir iştahı olan zengin bir işadamı olduğu düşünülür. *My Secret Life* 2.360 sayfalık bir sert pornodur. Walter'la uyuyan kadınların çoğu çalışan sınıftan ya da kırsal kökenli 'neşeli kadınlar'dır (fahişe). Marsilya'da bir kadının iki vajinası olduğunu söyler. Walter büyük bir seksüel eşitlik destekleyicisi gibi görünmez ama çoğu okur laf kalabalığının arasında seksüel zevkin yanı sıra birazcık gerçek kadın aşkını yakalar; kimileri de tecavüzcü tabiatlı fantezi taciri bir kadın düşmanından başka bir şey görmez.

Walter bâkirelerle seks yapmak için fazladan ödeme yapılmasının ahlâki bir mazeretini öne sürer: "Gerçek bir beyefendi onları karşılıksız düzen bir kasap çırağından para karşılığında daha iyi düzer. Genç düzülmek bu kızların kaderidir, ne sosyal ne de hukuki yasalar bunu engelleyebilir. Fırsat olsa, kim onlar gibi yoksul çocuğu olur? Onlar da düzüşecektir." Gerçekten kadın genital organlarına tapıyor ve böyle yapmanın çok 'doğal' olduğunu savunarak kiralanmış oynaşlarına zevk veriyor gibidir –zamanı için radikal bir tavır: "Ona zevk vermek için bir adamın kadının klitorisini yalamasında ya da aynı amaçla kadının erkeğin kamışını emmesinde, birbirlerine zevk verip almalarında ne kötülük var?"

Tıpta da 'resmi' konsensüsü gizlice kırmaya çalışan heretik bir grup vardı. 1850'lerde sendroma seksüel ketlenmenin yol açtığı fikrinin ışığında kadın hastalarda 'histeri'yi araştıran Fransız doktor Pierre Briquet, tedavisinin *'la titillation du clitoris'* (bir yüz yıl önce van Swieten'ın Kraliyete gizlice önerdiği gibi) olduğu fikrine rastlamıştı.

1872'de Fort Wayne'lı Dr. Joseph R. Beck kadın orgazmının ilk bilimsel gözlemi olduğuna inanılan şeyi yaptı. Böyle durumlarda orgazma eğilimli olduğu için kendisinden özel dikkat isteyen bir kadına rahim ağzı halkası yerleştiriyordu; kadının bu bilgiyi ona nasıl verdiğine aklı şaşmıştı. Bununla birlikte, böyle bir ihtimal karşısında şaşırmaktan ziyade merak duyan Dr. Beck, kasıtlı bir kazayla küçük bir deney yapacak, onda (ve kim bilir belki kendisinde de) orgazmı tetiklemek için bilerek bir girişimde bulunacaktı: "Sağ işaret parmağını hızla üç dört kere rahim ağzı ve pubik kavis arasındaki bölgeye sürttü." Beck neredeyse anında orgazmın gerçekleştiğini kaydetmişti.

Beck, muayene odasında kadını orgazma ulaştırmak amacıyla tahrik olayını yapan ilk doktor değildi. Yüzyılın başlarında doktor aletlerinin standart bir parçası olarak spekulumun kullanılmaya başlanması bir kargaşaya yol açmıştı. Doktorlar arasında onlara vajinal muayene için yalvaran ve âdeta aletin takıldığı anda zirveye varan kadınlarla ilgili dedikodular yayılıyordu.

Bir İngiliz doktor, Robert Carter 1853'de şöyle yazıyordu: "Toplumun orta sınıfından genç bir bekâr kadın görmüştüm... sürekli spekulum uygulaması yüzünden, sadece fuhuşla aynı nefsini tatminin peşinde koşan ve her sağlık çalışanından... seks organlarını muayene etmesini isteyen fahişelerin zihinsel ve ahlâki durumuna düşmüştü." İronik biçimde spekulum, kendi uzmanlığındaki biri adına şaşılacak şekilde, "kadının pelvis organlarını incelemekten iğrendiği"ni itiraf eden Alabamalı bir jinekolog olan James Marion Sims tarafından icat edilmişti.

Sims, zamanında birkaç meşhur pelvis de incelemişti. Avrupa'ya göç ettikten sonra, hastaları arasında III. Napoleon'un imparatoriçesi Eugénie, Hamilton Düşesi ve Avusturya İmparatoriçesi vardı. Bu kadınların spekulumun muayenesiyle çok fazla heyecanlandıklarına dair elimizde bir kayıt yok, fakat heyecanlansalardı, kuşkusuz klasik Viktoryen muayene masası orgazmını denemiş fakat daha sonra bile çoğu kadının 'seksüel anestezi' altında olduğu şeklindeki çok tutulan teorisinden vazgeçmeyi reddetmiş Alman jinekolog Otto Adler'in örneğini takip edeceklerdi.

Adler yalnızca muayenesinde zirveye ulaşan hastaları değil, orgazm olmak için mastürbasyon yaptığını ya da ilişki yoluyla tüketemediği kuvvetli seksüel arzuları bulunduğunu itiraf eden on kadını da seksüel anestesi altında kategorisine sokmaktadır.

Öte yandan, Dr. Beck'in 'deneyi'ni takip eden onyıllarda, erkek doktorların seksüel bakımdan ketlenmiş kadın hastalarını kasten kurcalamasının -onun vakasındakinin tersine, rızayla- pozitif bir kültü vardı. Eskinin anlamsız 'seksüel nöbet'inin, artık 'histerik' semptomların geçici rahatlamasını sağlayan bir durum olduğu görülüyordu; aslında Mesmer'in Paris'te orgazmik kadınlarla yaptığı halka açık deneyde, onun tarafından üretilen histerik semptomlar (aşırı seksüel ketlenme olarak) histerinin kendisinden ziyade kesinlikle 'histeri'nin coşkun ürünüydü.

Kadın orgazmı, gelecek yüzyılda kazanmaya başlayacağı saygı ve kabul görme aşamasına gelmek için çarpışa çarpışa ilerliyordu. Bugün biraz kuşkulu görünse de, 1878'de Paris'in büyük hastanesi Salpêtrière'de bir erkek doktor, Desiré Magloire Bourneville, orgazm olan kadınların fotoğraflarını içeren üç ciltlik bir kitap yayınlamıştı. Bu fotoğraflara göre, kadınların bazıları meme uçlarını çimdikliyor, bazıları sırtlarını kamburlaştırıyor, bazıları da öne arkaya sallanıp başlarını arkaya atıyorlardı.

Bourneville'in klinik notları tıbbi araştırma olmaktan ziyade yumuşak pornografi gibi okunmaktadır: "Sonra vücudu kavislenir ve bu pozisyonda birkaç saniye kalır. Sonra pelvisin bazı kayma hareketleri gözlenir... ayağa kalkar, kendini tekrar yere atar, zevk çığlıkları atar, güler, birkaç kayganlaştırma hareketi yapar ve vulva ve sağ kalça üzerine yumulur. Bütün bu hareketler esnasında vajinal sıvılar dikkatle takip edilir: *La vulve est humide* [Vulva ıslaktır] ya da *La secretion vaginale est très abondante* [Vajinal salgı çok artmıştır] gibi notlar vardır."

Havelock Ellis ve Elizabeth Blackwell gibi doktorlar önemli kavramsal ilerlemelerini, böyle ilginç yöntemlerden medet ummadan gerçekleştirmişlerdir. Havelock Ellis 19. yüzyıl dönümünde kadın cinselliğinin gerçek Mateo Columbo'sudur. Erkek ve kadın orgazmının çarpıcı bir ölçüde birbirinden farksız oldu-

ğunu fakat -cesur bir önermeyle- kadının, eğer fırsat tanınırsa, erkekten daha fazla orgazm arzulamaya ve yaşamaya doğal bir eğilim duyduğunu vurgulamıştır: "Her kadının erojen bölgelerinin kendine has gizli ya da açık sistemi vardır ve kur yapma sırasında bu bölgeleri keşfetmek ve seksüel birleşmede doğal ve yerinde ilk adım olan kabarmayı sağlamak için onları geliştirmek sevgilinin işidir, " diye yazar.

Blackwell, 1902 tarihli bir derleme olan *Essays in Medical Sociology*'de, "Fiziksel şehvetin başıboş itkisi ilkinde [erkek] olduğu kadar ikincisinde de [kadın] dikkat çekicidir," derken aynı noktaya dikkat çekmiştir. Blackwell kadın orgazmını 'seksüel spazm' olarak anmakta ve kadının şiddetle arzu ettiği şeyin genellikle ilişki olmadığı, "öpücükler ve okşamalardaki -aşk dokunuşu- tutku ve hazzın işaret ettiği bir bedenin ötekine karşı derin bir çekimi" olduğu kanaatini dile getirmektedir. 'Aşk dokunuşu'yla 'elle ve dille' ön sevişmeyi kasteder ve bu hareketleri kadının 'fiziksel seksüel ifadesi'nin bir çeşidi olarak açıklar.

Bununla birlikte, kadın orgazmı hikâyesindeki en kayda değer ilerlemelerin bazıları, Victoria döneminde yeraltında var olan sağlıklı bir orgazm kültürünün en pozitif kanıtlarının bulunmasının yanı sıra, 19. yüzyıl sonlarında neredeyse el altından ilerlemiştir. Bunun tarihi Dr. Rachel P. Maines tarafından *The Technology of Orgasm* adlı olağanüstü çalışmada kaleme alınmıştır.

Maines 1970'lerin sonlarında teknoloji tarihinde akademik bir uzmandı ve ilk Amerikan dikiş makinelerine referansla 19. yüzyıl dantelleri konusunda bir kitap üzerinde çalışıyordu. Araştırması onu elektriğin doğumuyla yaşıt 11 ev aletinin eşsiz koleksiyonunun olduğu Minnesota Minneapolis'deki Bakken Museum of Electricity in Life'a götürmüştü.

Bodrumlarındaki gizemli koleksiyon küratörlere yıllarca bilmece gibi gelmişti; aletlerin ne amaçlı kullanıldığını çözemedikleri için kataloglayamıyorlardı da. Hepsinin çok farklı dizaynları vardı fakat hâlâ prize takıldıklarında mırıldanarak çalışıyorlardı. En eskisi, Weiss Instrument Manufactoring Company, Chambers Sokağı, Mannathan tarafından üretilmişti. (Weiss NY, Holtsville'de hâ-

lâ faaliyettedir; buzdolabı klima piyasası için aletler üretmektedir. Şirket literatüründe seks oyuncakları geçmişinin lafı edilmez.)

Maines, garip Weiss aletiyle diğer aletlerin ne amaçla yapılmış olduğundan ziyadesiyle emindi. Daha önce *Needlecraft*, *Home Needlework Journal*, *Modern Women* ve *Woman's Home Companion* gibi 19. yüzyıl dönümündeki dergilerdeki çok sayıda elektrikli ev aleti reklamının şaşkınlıkla fark etmişti. "Bir vantilatörü fişe takmak gibi her türden ev işini kolaylaştırır" diye reklam ediliyordu, fakat hep kadının boynuna ya da sırtına tatbik edilmiş makine resimleri kullanılıyordu ve buna aletin etkilerini "gençliğin bütün içe işleyen zevkleri yine nabzınızı artıracak" gibi cümlelerle, 'heyecan verici' ve 'canlandırıcı' gibi kelimelerle anlatan esrarengiz metin eşlik ediyordu. Erkeklere pazarlandığında karılarının parlak gözleri ve pembe yanaklarını geri getirecek bir hediye olarak tavsiye ediliyordu.

Minneapolis'teki bu alet, herhangi bir açıklama yapılmamış olsa da, dünyanın ilk elektrikli vibratöründen başka bir şey değildi. Modern vibratör 1880'lerde, akıl hastalarına insani tedaviyle ilgilenen, İngiliz doktor Joseph Mortimer Granville tarafından keşfedilecekti. Granville'in cihazı Weiss vibratörü olarak üretilmeye başlandı. Granville'ın zamanında histerik kadınlarda teşhis edilen en yaygın sorunlardan biriydi ve 19. yüzyıl ortalarından itibaren kadın hastalarını sağlığa kavuşturmak için onlara elle mastürbasyon yapan ilerici (ama yüksek kazançlı) doktorların sayısı çok azalmıştı. Her doktor bu uygulamayı yapmıyordu; her şeyden önce çoğu, hastaları bir yana muhtemelen karılarında hiç orgazma tanıklık etmemişlerdi.

Histeride vibrasyon tedavisi Salpêtrière'de doktor olan Jean-Martin Charcot tarafından geliştirilmişti, aynı sıralarda Bourneville de orgazm olan kadın fotoğrafları koleksiyonu üzerinde özenle çalışıyordu. Charcot ve ekibi sallanan makineler, salıncağa ve trene binme, masaj ve elektroterapiyle yılmadan deneyler yapmıştı.

Elektrik öncesinde bile Britanya ve Amerika Birleşik Devletleri'nde tahta ve fildişinden yapılan saat mekanizmalı vibratörler, yağ fışkırtan el masajları, su fışkırtan masajlar, makaralı

modeller, deliklerinin içinde bir buhar makinesiyle kontrol edilen titreşen bir top olan eyer şekilli masa onyıllardır kuruluyordu. İlk vibratörlerin daha az hantal olan bazıları, eve çağrılan doktorların yanlarına almasına imkân verecek şekilde taşınabilir özellikte yapılmıştı.

Weiss elektrikli vibratör, başlangıçta uzman mastürbasyoncu doktorlar adına bir nimetti, artık bir saat alan işi beş dakikada yapabiliyorlardı, fakat hastalarından yine aynı parayı, iki dolar ücret alabiliyorlardı. Sonuçta güçlendirilmiş orgazm daha da kuvvetliydi. Vibratörler ev aleti olarak sunulunca, çoğu doktor işlerinin bu özel parçasından oldular. Bir doktorun "dokuların gıdıklanmasından az fazlasını yerine getiren sadece bir oyuncak" olarak tanımladığı şeyden kadınları uzak tutmaya çalıştılar. Fakat gerçek şuydu; belki kazançlıydı ama kadın mastürbasyonu onların devam etmeye can attıkları bir iş değildi ve doktorların çoğu onları bir daha görmemekten mutlu olacaktı.

Doğrudan kamuya reklam edilen ve sekiz yıl sonra Dr. Maines tarafından *McClure's* dergisinin 1899 tarihli sayısında duyurulan ilk elektrikli alet Vibratile'di. Vibratile nevralji, baş ağrısı ve kırışıklıklara iyi gelen bir tedavi olarak sunuldu. Kullanılan enerjinin değişmeye başlamasıyla teknoloji hızla taklit edilince, çabucak elliden fazla elektrikli vibratör icat edildi. Ağırlıkları 2,5 kg. ile 6,5 kg., fiyatları 5 dolarla 20 dolar arasında değişiyordu; lüks modeller pirinç mobilyalı ve kadife kaplı bir kutuylaydı. Hiçbiri kılavuz gerektirmiyordu; ısmarlıyorsanız onunla ne yapılacağını bildiğiniz varsayılıyordu.

Ev elektrikli vibratör münasip bir zamanda, iffetli ama bazen şaşırtıcı derecede oynak Viktoryen çağın tam sonunda geliştirildi. Bununla birlikte, gizli saklı bir klitoris uyarıcısı olarak kullanılsa bile, hâlâ bariz bir şekilde seksüel nitelikte takdim edilmediği vurgulanmalıdır. Bir kadındaki gürbüzlük, eski ekolden rafine Viktoryen hanımefendiler için başlı başına kaba ve biraz da sosyalist eğilimde görülse bile, gerçekte vibratör sahipleri ilanda söylenen şeyi yapacak -sağlıklarını iyileştirecek- küçük bir alet istiyorlardı.

Öte yandan, sağlık kuruluşlarının bazıları açıkça vibratör kullanımına karşı çıktılar. Yeni Alman esinli çıplaklık modası, sağlık hareketinin en radikal kanadı, yüzyılın sonunda tamamen fikir değiştirdi. Yine de yegâne seksüel nüans, 1899'da yayına başlayan ve halen yayınlanmakta olan İngiliz çıplak dergisi *Health and Efficiency*'nin faydalı metinlerine sızmasına göz yumulmasında değildi. Derginin editörü Charles Thompson, mastürbasyon yapanlara 'ahlâki geri zekâlılar' gözüyle bakıyordu.

Viktoryen çağın en ironik son notlarından biri, mastürbasyon yapanların İncil'i *H and E*'nde, bir sağlıklı hayat dergisi olarak, sonraki elli yıl boyunca çıplak fotoğraflar ve örümcek ağı inceliğinde gerekçelerle dolu sayfalarıyla, geniş açık arazide çırılçıplak hoplayıp zıplayan ve onların yaptığı gibi fotoğraflanan insanlarla ilgili, uzaktan yakından seksle alakalı herhangi bir şey olduğunun bir tek kabulü yer almazken; yüzyıl dönümü örgü dergilerinin birkaç kişisel vibratör markasının reklamına yer vermesidir.

14
FREUD'DAN *LADY CHATTERLEY*'E ORGAZM

"Cinsel soğukluğun yegâne kıstası, vajinal orgazmın olmamasıdır."
(Sigmund Freud, *Three Essays on the Theory of Sexuality*)

Bütün Batı dünyasında ve onun sömürgesi altındaki yerkürenin geri kalan pek çok bölgesinde seksüel nitelikli her şeye karşı sergilenen kabız 'Viktoryen' tavır, nasıl Kraliçe Victoria'nın tahta çıkmasıyla başlamadığı gibi, onunla birlikte de ölmeyecekti. Yeni 20. yüzyılda ileriye doğru hemen her adımı, eski çağın tarzına hürmeten, bir geri adım takip etmişti. Yeni cesur Edward çağında Viktoryenizmin yankısı, modernliğin acı çığlıklarından daha sık işitiliyordu.

Bir kere, biraz daha aydınlanmış bakışla bile, eski dönemin hayret verici mastürbasyon takıntısını geçen herhangi bir şey yoktu. Sonradan, dünya çapında genç erkekler nezdinde en yaygın yeni nüfuzlu gruplardan biri olan, Boy Scouts'ın kurucusu Lord Baden Powell, *Scouting for Boys*'da (1908) mastürbasyon hakkında şunları yazacaktı: "Ona bizim okulda 'hayvanlık' denirdi ve bu ona en uygun addı... bir alışkanlık haline gelirse, hem sağlığı hem de ruhu çabucak mahveder; kişi akıl ve beden yönünden zayıf düşer ve genellikle sonu bir tımarhaneye varır."

Powell, teorisini *Rottering to Success*'de (1922) daha da açıyordu: "[Mastürbasyon] güçlü erkeği oluşturmanın bütün şansını veren semenden yoksun bırakır. Önceki kuşakların güvenip size bıraktığı tohumu, daha sonra size bir oğul vermek üzere saklayıp hazırlayacağınız yerde heba ediyorsunuz."

Baden Powell'in bu konudaki inancı isabetle tahmin edilebilir fakat Boy Scouts'ın kurucusunun ve radikal kadın oy hakkı hareketinin önde gelenlerinin ortak bir yönleri bulunmasını beklemezsiniz. Ama her ikisi de 20. yüzyıl başlarında Viktoryen değerlerin açıkta sallanan kuyrukları gibi olmuşlardır. Melaine Phillips'in kadınların oy hakkı hareketi üzerine çalışması *The Ascent of Women*'da yazdığına göre, zamanında *Daily Mail*'ın onlara taktığı adla 'sufrajet' hareketinin özü, erkeklerin dizginsiz cinselliğinin -herhangi bir şeyden daha çok fahişelikle kanıtlandığı gibihem ahlâksızlıklarını hem de VD yayarak dünyayı mahvediyor olmasıydı. Çok kısıtlanmış ve kontrol altına alınmış olan kadın cinselliği panzehirdir ve kadınların oy vermesiyle bütün dünya yeni, manevi yüksekliklere erişebilir.

Phillips, sufrajetlerin Charles Darwin'in insanoğlunun cinselliğin özellikle etkili olduğu hayvanlıktan, neredeyse yürürlükten kaldırıldığı bir üst, manevi varoluş durumuna doğru bir çizgide ilerlediği fikrinden çok etkilendiklerini savunmaktadır. 20. yüzyıl ortası feministleri cinsel eşitliği, başka alanlarda olduğu kadar cinsel alanda da erkeklerle eşit olabilecekleri anlamında yeniden kavramsallaştırdıklarında, kadınların yaradılışları gereği daha manevi ve erkekten daha üstün olduğu fikrinden (bir yüzyıl ön-

ce kadınların seksüel zevk peşinde koşmalarının bencillik olduğunu söyleyen Mary Wollstonecraft'la çok benzer bir tavır alıştı bu) dehşete düşeceklerdi.

"Sufrajetlerin bazı rahatsız edici teorileri vardı," der Phillips. Örneğin Elizabeth Wolstenholme Elmy, adet kanamasının dizginlenmemiş erkek şehvetinin bir sonucu olduğuna inanıyordu. Bir başkası, Frances Swiney, erkeklerin yalnızca 'gelişmemiş bir kadın' olduğu ve spermlerinin 'öldürücü bir zehir' taşıdığı iddiasındaydı. Swiney ırklar ve sınıflar arası çiftleşmeye kesin karşıydı (modern doğum kontrol hareketinin kadın kurucularının hoşlandığı bir fikir).

Viktoryen cinsellikten şüphenin sürgünleri, seksüel yönden serbestleşmiş 20. yüzyıl ortalarına ulaştı. Evli çiftler arasında bile, oral seksi yasaklayan yasalar teorik bakımdan yürürlükte kalırken, bazı Amerika eyaletlerinde yeni iptal edilmişti. 1961 tarihli *Sexual Behaviour: Psycho-legal Aspects*'de Frank Caprio ve D.R. Brenner şu meşum 20. yüzyıl davasını ayrıntılarıyla anlatırlar: "Bir koca yatak odalarının mahremiyetinde karısıyla *cunnilingus* yapıyordu. Ailenin üç çocuğundan biri, ebeveynlerinin seksüel faaliyetinden habersiz bir şekilde kapıyı açtı ve olanları gördü. Çocuk, gördüğü şeyden korkmuş olarak komşuya koştu ve hikâyeyi anlattı. Hemen eve polis çağrıldı ve koca tutuklandı. Adam eylemini samimiyetle kabul etti ve bu hareketinde yanlış bir şey olduğunu düşünmediğini söyledi. Karısının da yaptığı şeye itirazı olmadığını ve aslında onu teşvik ettiğini ekledi. Bu itirafa dayanarak bir kanaate varıldı ve adam beş yıl hapis cezası aldı."

Viktoryen seksüel tavırlar ve onlara eşlik eden ikiyüzlülük Amerikan toplumunun üst tabakalarına yayılmıştı. Ateşli bir eşcinsel karşıtı olan FBI müdürü J. Edgar Hoover, 1950'lerde aleni olarak şöyle söylüyordu: "Söylemeye üzülüyorum ki, bir şekilde eyaletler arası ticareti aksatmadıkça, FBI olarak bizim oral genital ilişki durumlarında yapacak bir şeyimiz yok." Hoover böyle sert önyargılar öne sürdüğü sıralarda yardımcısı Clyde Tolson'la uzun vadeli bir gey ilişkisi içinde olmasaydı ve Washington partilerine kadın giysileriyle (eğlenceye katılan birine

göre, bir partide Hoover boynunda tüyler olan kırmızı bir elbise giymişti) katılmasaydı, kanaat oluşturan bir ahlâk kampanyacısı ve yüce aile babası sayılabilirdi.

Bir anlamda, sanatçı Egon Schiele (1890-1918) gibi yüzyıl dönümü radikalleri bile, hâlâ Viktoryen melodilerle dans etmekteydiler. Schiele, Avusturya toplumunun tutuculuğunu protesto etmek amacıyla kendisinin mastürbasyon halindeki portresini yapmıştı. Mastürbasyonun tabu olmaması bir anlam taşımayacaktı. Benzer küçük ama öfke saçan Viktoryen fırtına bulutu, yetmiş yıl sonra Amsterdam'da yataklarında protesto yaptıklarında hâlâ John Lennon ve Yoko Ono'nun (ya da Viktoryen moral değerlerden hâlâ etkilenen bir kamu arasında bu kelimeyi kullanmak hâlâ biraz gözüpeklik sayıldığı için, 1960'larda büyük bir şirkete Bâkire adını veren Richard Branson'un) üzerinde havada asılı duruyordu denebilir.

Herhangi bir çağdaki gibi, 20. yüzyılın ikinci yarısında da radikalizm azınlık bir kesimin bakış açısıydı. Yüzyılın çoğundaki yerleşik konsensüs, bir Schiele'den ya da bir Lennon'dan daha ziyade, Dr. O.A. Wall'un fikriyle uyumluydu. 1932'de şöyle yazıyordu Wall: "Soylu bir kadın tensel zevk aramaz ve genellikle seksüel zevke karşı ilgisizdir. Onun aşkı tensel olmaktan ziyade fiziksel ya da tinseldir; çiftleşmeye bakışındaki edilgenlik sıklıkla ondan tiksindiği manasına gelir; şehvet bir kadının karakterinde nadir bir bileşendir ve o namusun ve ahlâkın bekçisidir."

Fakat Viktoryen seksüel baskının sonunda parçalanmasının ya da en azından daha az 'soylu'lar nezdinde hiçbir zaman var olmadığının kanıtı, Laurie Lee'nin sevimli hatıralarında bulunabilir. Lee, Birinci Dünya Savaşı'ndan önce Cider With Rosie'de seksüel sahneye ilk çıkışını anlatır. Aslen Lowestoft'lu bir polis memuru Harry Daley'in açıksözlü delikanlılık hatıraları da başka bir belgedir. E.M. Forster'la bir aşk ilişkisi olan Daley, hatıralarını 1986'da otobiyografisi *This Small Cloud*'da yayınlamıştır:

> Bir başka oğlan koca aletini çıkardı, önce etrafının kıllarla kaplı olduğunu gördüm, eline tükürdü ve uygun bir yöntemle mastürbasyon yapmaya başladı. Bir iki dakika sonra yorulduğunu söyledi ve

benim kendisi için yapıp yapamayacağımı sordu, ben de zevkle yaptım. Böylece hayatımın en mutlu dönemlerinden biri başladı; mutlu hayatımın gerçek başlangıcı, zevki ve başka insanın vücudu ve duygularındaki sıcaklığı ilk fark ediş; fiziki temasın pekişmesi ve karşılıklı duygudan alınan mutluluk ve zevkin artması... Tamamen açık ve hiç karmaşık değildi... Gezerken ne zaman gizli bir yere, bir ağaçlığa, bir kulübe ya da terk edilmiş bir binaya gelsek, sevinçle otuz bir çekiyorduk. Bazen şu ya da bu sebeple, bu geleneksel deneyimin zevkli olmadığı düşünülür... Biz uzun zaman mutlulukla ve endişe etmeden sürdürdük, ta ki, kilise sırasında bulunacak türden insanlar, gözlerimizin altında mor halkalar görünce kendileriyle oynayan oğlanlar deli olur ve kilit altına alınmaları gerekir diye bizi uyarana dek. Bu pis, art niyetli bir şakaydı, zira onlar da oğlan çocuğu olmuşlardı bir zamanlar ve bunun doğru olmadığını biliyorlardı. Fakat bu tür uyarılar bizi hiçbir şekilde durdurmadı. Ama o andan sonra hep otuz bir çektik ve endişelendik, halbuki tatmin ve gönül rahatlığından başka bir şey yaşamamıştık.

Bir de, Galway'li yoksul bir delikanlı olarak Amerika'ya gidip İngiltere'ye geri dönen, *London Evening News*'da yardımcı editör olan, edebiyat dergisi editörü ve namlı bir Edwardiyan hovarda olan Frank Harris (1855-1931) var. Aşağıdaki pasaj onun 1923 tarihli *My Life and Loves* kitabındandır:

Hemen ardından onunla yatakta ve onun üzerindeydim; ama bir köşeye ve benden uzağa çekildi. "Hayır, konuşalım," dedi... Ben şaşkın bakarken, o başladı:

"Zola'nın son kitabı *Nana*'yı okudun mu?"

"Evet," diye cevap verdim.

"İyi," dedi, "o zaman kızın Nana'ya ne yaptığını biliyorsun."

"Evet," dedim içim parçalanarak. "İyi," diye devam etti, "sen bana niçin yapmıyorsun? Bir çocuk yapmaktan umutsuzca korkuyorum, sen de benim yerimde olsan korkardın, niçin birbirimizi korkmadan sevmeyelim?"

Aklımın içinde bir anlık düşünce bana bütün yolların Roma'ya çıktığını söyledi, böylelikle rıza gösterdim ve hemen sonra bacaklarının arasına kaydım. "Lütfen söyle bana, sana en büyük zevki nasıl tattırabilirim," dedim ve kibarca onun cinsinde olan dudakları araladım ve dudaklarımı yasladım, dilimi de klitorisine. Bunda iğrenç

bir şey yoktu; bir başka ve daha duyarlı bir ağızdı. Sertçe iki defa öptüm, o yatağın daha aşağısına kayarken, iç çekip fısıldadı: "İşte bu; bu cennetten gelen bir şey!"

Viktoryenizme rağmen orgazm zevkinin hayat dolu ve sağlıklı bir etki yaptığına dair daha dünyasal bir kanıt, 20. yüzyıl başlarında, "Do Ye Ken John Peel"in melodisi ve İngiliz askerlerinin güftesiyle şu Birinci Dünya Savaşı marşımızdır :

Sabah olup uyanırsın ve kendini büyük hissedersin
Ve testislerinde bir eğlenceli duygu vardır
Ve bir kadının da yoksa, ellerin ne güne duruyor?
Çiftleşmenin tadını çıkarır gibi.

20. yüzyıldaki cinsellik konusundaki açıklık trendi genellikle ileri doğru giderken, bu zamanda seksüel liderliği almış olan Batı dünyasında, vibratör olayında zaman geriye doğru işledi. Vibratör, Viktorya dönemi sonları ve Edward dönemindeki gerçek açıklıktan, oldukça beklenmedik bir şekilde 1920'lerin başında saklanacak yer aramaya geldi. Bunun sebebi olarak ilk 'mavi' ya da 'erkeklere mahsus' filmlerin başlatıcı bir rol oynadığı düşünülmektedir; bunlar güçlendirilmiş kadın mastürbasyonunun güvenle tıbbileştirilmiş pratiğiyle, uzun zaman sürdürülebilen tamamen seksüel bir alışkanlık olduğu gerçeği arasındaki mesafeyi kabul ettirmişti.

1915 yapımı, bilinen en eski erkeklere mahsus filmin adı *Free Ride* idi ve vibratörsüzdü. Film otostop yapan iki kadını arabasına alıp ikisiyle de -hem vajinal hem anal- seks yapan bir adamla ilgiliydi. Hayvanlarla seks bile mastürbasyondan önce sahneye girmişti. Aynı dönemden bir başka filmde, üç kız, bir oğlanla, bir çitin arasından olmak koşuluyla seks yapmayı kabul eder. Sonra kendi yerlerine bir keçi koyarlar. Ama oğlan kuyruğun farkında değildir ve haykırır; izleyiciler açıklama yazısında "Hayatta gördüğüm en güzel kız" cümlesini okurlar.

Bu arada Viktoryen dönemin genel olarak olumlu -biraz dolambaçlı- yan ürünü, 1905'de *Three Essays on the Theory of Sexulality'nin* yayınlanmasıyla dünya çapında ün kazanan Sig-

mund Freud'un ve psikanalizin şöhretindeki artıştı. Britanya'daki Sufrajetler gibi, Freud da 19. yüzyıldaki geçmişinin tam bir ürünüydü, fakat onun teknikleri bugünün psikolojisi ve psikoseksüel tıbbın en büyük parçasına şüphesiz can vermişti ve vermeye de devam etmektedir..

Genç Freud, Salpêtrière'de Charcot'yla 'histeri' üzerine çalışmıştı. Orada şahit olduğu kadının biraz aşağılanarak sorgulanmasının sonucu olarak, özel, dokunulmaz psikanaliz koltuğu fikrini icat edecekti; bu koltukta, yetişkinlikte korkulu semptomlara sebep olan çocukluktaki seksüel travmalar, konuşma yoluyla bir zehir gibi yavaşça hastadan çekilip alınabilirdi.

Freud kadınları doktor olmaya teşvik ediyordu; Latinlerden ziyade Modern Almanlarda bir alışkanlık olan, seksüel organlardan bahsetmesiyle tıp kurumunu daha da şok edecekti. Böyle bir ikona kırıcılık doktorları Freud'un konuştuğu Viyana'daki ders salonunun dışında grev gözcüsü gibi dizilmeye sevk etti.

Bütün bunlar cesaretlendirici bir izlenim uyandırmaktadır, fakat Freud'da problem, seks üzerine çalışmasının önemli izleklerinin bugün bizde pek yankı bulmamasıdır. Kadında 'penis hasedi'nin öneminde ısrar etmiş, tamamen haysiyet kırıcı bir bakış açısı tasarlamış, "Klitoris orgazmı 'olgunlaşmamıştır', gelişen kızlar klitoris erotizmlerini ve penis hasetlerini bir çocuk arzusuna yöneltmelidirler ve klitoris orgazmından 'vajinal' orgazma -mastürbasyondan çok ilişki esnasında- geçmeyi başaramayan her kadın 'frijit'tir," demiştir.

Freud mastürbasyona büyüdükçe vazgeçilecek (oğullarına uzak durmalarını tavsiye etmişti) ve kendinden iğrenmeye ve firijitliğe götüren bir eylem olarak bakıyordu. *Coitus interruptus*'un akla zararlı bir etkisi olduğu kanısındaydı: "Bu, heyecanın fiziksel birikimi sorunudur –yani fiziksel gerilimin birikimi. Birikim, önlenmiş boşalımın sonucudur. Bu yüzden anksiyete nevrozu, histeri gibi bir bastırma nevrozudur; dolayısıyla benzerdir," diye yazar.

Dolayısıyla, Freud bazı çiftler tarafından kullanılan yaygın bir kozmetik pratik üzerine hoş olmayan açıklamasındaki gibi, fazla yumurtalı pudinginden daha ziyade yöntemiyle anılmaktadır:

"Siyah noktaları sıkıp içindekini çıkarmak," diye yazıyordu *The Unconscious*'da (1915) "açıkça mastürbasyonun bir ikamesidir. Daha sonra onun [erkek] hatası yüzünden görünür olan boşluk, kadın genital organıdır."

Böyle saçmalıklara rağmen Freud'un konuşma yoluyla tedavisi, her iki cinsin de serbestçe zevk aldığı doğanın bir gücü olarak orgazmı iyileştirme yolunda ilerlerken, yüzyılın ilk onyılında modern doğum kontrolün ilk başlatıcıları Marie Stopes (1880-1958) ve Margaret Sanger (1879-1966) tarafından daha pratik bir tavırla karşılanmıştı.

Başlangıçta New York'un ucuz apartmanlarında çalışan Sanger (kızlık soyadı Higgins), doğum kontrolü -onun icat ettiği bir ifade- ajitasyon ve kampanya yapan iki kişiden biriydi. Sanger, New York'ta işçi sınıfından İrlandalı bir ebeydi; annesinin on sekiz çocuğu vardı. Altıncı Margaret bir sosyalist olmuştu ve arka sokak düşüklerinde ölen birçok kadını görünce, kendi yayınladığı bir gazetede seksin ve orgazm zevkinin değerini, güvenli düşükle desteklenen doğum kontrolünün hem seksüel hem sosyal mutluluğun temeli olduğunu kamuya duyurmaya başladı.

Onun kampanyası kısmen sosyal bilincin, kısmen de seksüel zevk alma haklarını savunan kadın mücadelesi hakkındaki bilgisinin sonucuydu. 1931 tarihli kitabı *My Figth for Birth Control*'de doğum kontrolü için tıbbi tavsiye aramaya kalkan hastalarından birinin hikâyesini şöyle anlatmıştır:

> "Evet, evet, doktor biliyorum," dedi hasta, titreyen bir sesle, "fakat," ve bunu söylemek çok cesaret istermiş gibi kekeleyerek, "bunun tekrar olmaması için ne yapabilirim?"
>
> "Hah, ha." Doktor güldü, hoş sohbet bir tavırla. "Hem pasta önünde kalsın istiyorsun hem de pastayı son lokmasına kadar yemek, öyle mi? Ama, bunu yapamazsın. Yapacağın tek güvenilir şeyi sana söyleyeyim. Jake'e çatıda uyumasını söyle!"

Sanger'in doğum kontrol kliniğinde çalışan Doktor Lena Levine ve Abraham Stone, müşterilerindeki seksüel hoşnutsuzluk ve cahilliğin farkına varmışlar ve kadın genital organlarının bir maketini kullanarak pratik seks tavsiyeleri vermeye başlamışlardı.

Hastalarının çok azı klitorisin ne ve nerede olduğunu biliyordu. Sanger'ın seksüel tatmin ve doğum kontrolü üzerine oldukça faydalı tavsiyeleri 1915'de kendi gazetesinde yayınlandıktan sonra, 'müstehcen ve ayıp' bir makaleyi yayınlamakla suçlandı ve Britanya'ya kaçıp gitti.

Londra'da Edinburgh'lu bir ailenin kızı olan, radikal entelektüel Dr. Marie Carmichael Stopes'la görüştü. Marie çocukken, hayatının ilk yirmi yılını bilime, ikinci yirmi yılını sosyal projelere ve son yirmi yılını şiir yazmaya vereceğini ilan etmişti –tam da söylediği gibi yaptı. Stopes 1905'de Britanya'nın en genç doktoru oldu. Londra, University College'den botanik alanında iki birincilik aldı (fosilleşmiş bitkiler üzerine uzmandı) ve kaotik bir aşk hayatına daldı. Bir dizi başarısız aşk macerasından sonra 1911'de Kanadalı bir genetikçi olan Reginald Ruggles Gates'le evlendi. Yapabileceği en felaket eş seçimiydi. Gates'in yalnızca kadınların toplumdaki rolü ve onlardan beklenen davranışlar konusunda çok geleneksel görüşleri yoktu, yalnızca karısının feminist Women's Freedom League'ya üye olmasına şiddetle karşı değildi, iktidarsızdı da. Marie gerdeğe girmeme gerekçesiyle 1916'da evliliği edecekti.

Margaret Sanger, Stopes'in doğum kontrol konusundaki ilgisini alevlendirmişti ve ateşli genç bilimci Britanya'da bir doğum kontrolü kampanyası başlatmaya karar vermişti. Carliles'nin (1820'lerde seksüel ve siyasal radikalizmleri yüzünden baskı gören) ve Charles Bradlaugh ve Annie Besant'ın (eski bir doğum kontrol el kitabını yeniden bastığı için adli takibata uğrayan) görece yeni deneyimlerini bilen Stopes aldırmadan yoluna devam edecek ve boşanmasından kısa süre sonra özlü bir doğum kontrol rehberi yayınlayacaktı: *Wise Parenthood.*

Kitap tahmin edileceği üzere, hem İngiliz Kilisesi'ni hem de Katolik Kilisesi'ni çılgına çevirmişti, fakat Stopes adli takibattan kurtuldu. Birinci Dünya Savaşı sırasında, doğruyu söylemek gerekirse, yazmak için daha az donanımlı olduğu bir kitap üzerinde çalışmaya koyuldu. *Married Love* adlı bu kitap, cesur ilk feminist manifestolar arasında sayılmaktadır; evliliğin karı ve koca

arasında eşit bir ilişki olması gerektiğini savunuyordu. Stopes "[genç evli çiftlere] nasıl başarılı aşk yapacaklarını söylemenin benim kaderim olduğuna inanıyorum," diyordu.

Married Love'ın savaş zamanı İngiliz duyarlılığına en çirkin gelen yanını anlamak zordur, fakat kitap için bir yayıncı bulmak kesinlikle çok güçtü. Blackie and Son'dan Walter Blackie, Stopes'in müsveddelerini bir notla, tez elden geri göndermişti: "Konu hoşuma gitmedi. Zaten bu şeyleri konuşmak ve yazmak için zamanın henüz çok erken olduğunu düşünüyorum... Yayınlamak için savaş sonrasına kadar beklemek gerektiğini düşünmediniz mi? Kızlar için evlenilecek erkekler yeterinden az olacak ve bunun gibi bir kitap birkaçını korkutup kaçıracaktır."

Stopes'in yazılarının bazıları çok süslüydü ("vecdin tepe noktası, kozmik uzayın tamamını doldursun diye, erkek ve kadının bütün varlığını, bilinçlerinin buharını gelgit içinde salındırır") fakat Blackie'nin itiraz ettiği siyasal içeriği de vardır: "Çok sıklıkla evlilik kadının entelektüel hayatına nokta koyar. Kadın evlilikte partneri kadar entelektüel özgürlük ve fırsat özgürlüğüne sahip olana dek, evlilik tam gelişmişlik evresine asla gelemez."

Stopes'in *Married Love*'ını böyle önemli bir kitap yapan, seksüel zevk konusunda zamanının önünde inançları olmasıydı. "'Kibar' insanların çoğuna bakılırsa, kadının kendiliğinden seks itkisine sahip olmadığı varsayılır. Bununla duygusal bir 'âşık olma'yı değil, herhangi bir özel erkekten bağımsız ve kendiliğinden yükselen uyarının fiziksel ve psikolojik durumunu kastediyorum. Bu, gerçekten yaratıcı itkidir ve yaşamsallığın büyük gücünün bir ifadesidir. Bizim ülkemizde böyle duyguları (özellikle evlilikten önce) olan kadınların ancak düşük ahlâklı olduğu görüşü o kadar yaygındır ki, çoğu kadın zaman zaman tarif edilemez ama yiyecek açlığı kadar derin bir fiziksel arzu hissetmektense ölmeyi tercih ederdi." (Naomi Wolf, *Talk Dirty to Me: An Intimate Philosophy of Sex*'in yazarı Salle Tisdale'ın, yetmiş yıl kadar sonra, bazen açlık kadar keskin bir cinsel arzu hissettiğini yazınca modern Amerika'yı şoke uğrattığını söylemiştir.)

1918 Mart'ında Stopes en sonunda, *Married Love*'ın riskini alacak, küçük bir yayıncı bulmuştu. Bu karar başarılı bir kumar oldu. Büyük heyecan uyandıran kitap, 1920'lerin ortasında milyonlarca satacaktı. Amerika'da da basılmıştı, fakat hemen müstehcen ilan edilerek yasaklandı. Marie, kendisini susturmaya kararlı kurulu düzen girişimlerinin her münasebetsizliğini tersine döndürmenin tadını çıkaran ilk feminist stardı. Katolik bir doktor olan Halliday Sutherland *Daily Express*'deki bir makalesi yoluyla onun hapsedilmesi çağrısı yapmıştı. Gerçekten kendisine karşı hiçbir zaman hakkında dava açılmadı, fakat iki destekçisi, Margaret Sanger'la birlikte bir broşür yayınlayan önde gelen anarşist çift Guy ve Rose Aldred, müstehcen yayın satmaktan suçlu bulunmuşlardı.

1921'de Stopes, kadın işgücünün çok fazla çocuk sahibi olmanın sıkıntısını çektiğini görerek, doğum kontrolünün coşkulu taraftarı olan Manchester'li hayırsever bir imalatçı, Stopes'in ikinci sağlıklı kocası Humphrey Roe tarafından parasal olarak desteklenen Society for Constructive Birth Conrtol'ü kurmuştu. Marie de ilk doğum kontrol kliniğini Kuzey Londra'da Hooloway, Marlborought Street, 61 numarada, bir şekerci ve kasap dükkânının arasındaki dönüştürülen evde açacaktı. Ev, Marie tarafından 'anne ve babalar için' samimi ve sıcak olmak üzere döşenmişti, fakat hâlâ sadece, genellikle adlarını vermekten korkarak gelen, bir avuç hamileliğin ileri aylarındaki kadınlara açısından cazipti.

Marie Stopes kendi zamanındaki sıradan insanların seks hayatının açık halk ifadeleriyle dolu, yüzde 40'ı erkeklerden gelen mektuplar almıştı. Şimdi, bu mektuplardan 1921 tarihli bir tanesini okuyalım: "O kadar çok İngiliz kadını cinsel ilişkiye iğrenç ve gerçek aşkın doğal gerçekleştirimi dışında bir şey olarak bakıyor ki. Benim karım bütün bedensel arzuların hayvansal tutkudan başka bir şey olmadığını ve karı koca arasındaki gerçek aşkın fiziksel değil, tamamen zihinsel olması gerektiğini düşünüyor... Pek çok İngiliz kadını gibi o da herhangi bir duygu gösterisinin bir kadın olarak kendi haysiyetine uygun olmadığını ve bütün sevişme ve okşamaların hepsinin erkekten gelmesi gerektiğini, ka-

dının pasif bir duygu alıcısı olması gerektiğini düşünüyor." Mektup yazan yaşlı bir adam, 1880'de kendisi genç bir kocayken, karısı bir kez orgazm olduğunda "korktuğunu ve sanki saraya tutulmuş gibi bir şey olduğunu düşündüğü"nü yazıyordu.

Bu öncü seksüel reformcularının Viktoryen iç eteği şovuna izin veren, yalnızca bir tek talihsiz ve çok can sıkıcı alan vardı. Bu alanın ipucu Society for Birth Control'ün tam adında bulunuyordu. Bugünün Marie Stopes International Global Partnership'in web sitesinden esrarengiz bir şekilde kaybolan ve 1999'daki Milenyum Kadınları seçiminde Stopes'e oy veren *Guardian* okurlarınca da çok muhtemelen bilinmeyen bir nokta, Stopes'in kurduğu radikal örgütün adının aslında Society for Constructive Birth Control *and Racial Progress* olduğudur.

Ne yazık ki, Marie Stopes'ın sınıf konusuna bakışı, onu bugünün dünyasında entelektüel bir cüzamlı, dört başı mamur bir nefret figürü yapar ve ırk meselelerindeki tavrı hemen dava açılmasını gerektirir. Mesela, 1920'de şöyle yazıyordu: "Toplum hastalıklı, ırksal bakımdan ihmalkâr, müsrif, baştan savmacı, ebleh, toplumun en alt ve en kötü mensuplarına on binlerce bodur, çarpık, alt düzey çocuklar üretmek için izin veriyor... Bunların büyük kısmı tam da fiziksel miraslarından dolayı, taş çatlasa kendi geçimlerini kısmen sağlamaya ve bu yüzden onların üzerindeki, bir sorumluluk duygusuna sahip sınıflardan kaynak çekmeye mahkûmdurlar. Esas olarak alt ırk stoklarınca doldurulan kurumların, hastanelerin, hapishanelerin, vb. masraflarından kurtulan en iyi sınıfların kendi ailelerini genişletmeye güçleri yetebilirdi." En azından hapishanede ya da işyerinde olsalar da yoksulların beslenme hakkı olduğunu kabul eden Scrooge'dan önce davranan Stopes şunu savunmaktadır: "Ebeveynlik için hepten uygunsuz olanların kısırlaştırılması düşünülmeli, hatta bu işlem mecburi kılınmalıdır."

Marie Stopes'in ilham kaynağı olan Margaret Sanger'ın böylesi zorlu meselelerde pek sesi çıkmıyordu. Bir biyografisine göre, onun 'görev listesi'nde şu vardı: "Sıhhatlilerden daha fazla çocuk, çürüklerden daha az çocuk." Doğum kontrolünün "... çürüklerin

temizlenmesi işlemini kolaylaştırmaktan ya da kusurluların doğumunu engellemekten başka bir şey olmaması gerektiği"ni düşünüyordu. Sanger'in tıp görüşü de aynı şekilde zaman zaman akıl karıştırıyordu. Bugün hepimiz kabul ediyoruz ki, orgazm olamamak milyarlarca kadın adına büyük bir üzüntü ve hayal kırıklığıdır, fakat çok az insan, 1915 tarihli broşürü *Family Limitation*'da (13 dilde 10 milyon adet satılmıştı) bir kadını orgazma ulaştıramamanın "onun üreme organlarının hastalanması"na yol açacağını söyleyen Sanger kadar ileri gitmektedir.

Özgürleşmiş seksin 20. yüzyıl başı standart taşıyıcılarından biri olarak kabul edilen D.H. Lawrence bile, 19. yüzyılın seks karşıtı tavrının yükünü taşımaktadır. Lawrence 1929'da şöyle yazar: "Nispeten temiz ve zararsız olan alışkanlıkların tersine, mastürbasyon kesinlikle bir toplumun duçar olabileceği en tehlikeli seksüel alışkanlıktır, uzun vadede... mastürbasyon kayıptan başka bir şey değildir. Karşılıklılık yoktur. Belirli bir gücün geri dönmemecesine harcanıp gitmesinden ibarettir. Bu öz-istismar eyleminden sonra vücut bir bakıma ceset gibi kalır. Değişiklik yoktur, yalnızca şiddeti azalır."

Lawrence'ın da 20. yüzyılın aşağı yukarı ilk 70 yılına damgasını vuran seks konusundaki ilerici düşünce tuzağına yakalanması çok daha önemlidir. Burada kastedilen, "erkek ve kadının aynı anda zirveye vardığı zamanki orgazm, yegâne 'değer verilen' orgazmdır ve yalnızca duhuli seksüel ilişki mekanizmasıyla elde edilir" şeklindeki idealist ama inatçı ve naif bir fikirdir.

Başka pek çok seksüel özgürleşmeci gibi, Lawrence'ın da kalbi sağ taraftaydı. 1920 ortalarında yazdığı *Lady Chatterley'in Sevgilisi*'nin karakterlerinden bir papaz, Clifford Chatterley'e şöyle der: "Dostum, hiç zannetme ki kadınların bizim gibi hayvani tutkuları vardır." Lawrence'ın bu bakış açısıyla katiyen aynı kanıyı taşımadığı açıktır. İşte kitaptan, inanması kolay olmayan, bir karşılıklı orgazm anlatımı:

> ... [kadın] içinde kımıldayan onun yumuşak çıkıntısını ve acayip bir ritmik büyüme hareketiyle içinde coşan acayip ritmi hissetti; parçalanan bilincini tamamen doldurana dek bu ritmin arttığını

hissetti ve sonra gerçek bir hareketten çok, dönerek bütün dokuları ve bilincinden daha derinlere inen duygu girdabının derinleşmesi olan anlatılamaz hareket başladı, ta ki eksiksiz bir yoğun duygu akımı olana ve anlaşılmaz bilinçsiz çığlıklarla ağlayana dek... [Erkek] tekrar çalıların üzerine oturdu ve Connie'nin elini tuttu sessizce. Döndü ve ona baktı. "Aynı anda geldik," dedi. Kadın cevap vermedi. "Böyle olduğunda çok güzel. Çoğu insan öylece yaşayıp gidiyor ve bunu hiçbir zaman bilmiyorlar," dedi, dalgın dalgın konuşarak. "İnsanlar genellikle birlikte gelmiyorlar mı?" diye sordu naif bir merakla. "Pek çoğu hiçbir zaman. Onların kaba görünüşlerinden bunu anlayabilirsin."

Eşzamanlı orgazmı bıkmadan destekleyen ilerici doktor ve seks uzmanlarının yanı sıra, böyle anlatıları kaleme alan aydınlanmış yazarların ya hiçbir zaman anlattıkları gibi seks yapmadıkları -ya da Lawrence gibi bir adamın durumunda, yanıltıldıkları, hatta Lawrence'ın hayali tanımındaki gibi görünen bir orgazmın becerikli taklidi yoluyla erkeklerini hoşnut etmeye (en azından modern görünmeye) çalışan kadınlar arasındaki iyi niyetli bir komployla aldatıldıkları- sonucunu çıkarmaktan kaçınmak, dünyadaki en iyi niyetle bile zordur.

Marie Stopes karşılıklı orgazmı 'koordine bir eylem' olarak idealize etmiştir. Dr. Eustace Chesser *Love Without Fear*'da (1939) şöyle diyordu: "*Coitus*'ta her iki taraf da bütün dikkatini bir şeye verir: aynı anda orgazma ulaşma." Fakat eşzamanlı orgazm fantezisinin 20. yüzyıldaki en büyük ve en ateşli savunucusu, dönemin en tok sözlü, radikal, etkili ve başarılı (uzun zaman unutulsa da) seks rehberinin yazarı Thedore Hendrik van de Velde adlı bir Hollandalı jinekologdu.

Van de Velde'nin son derece açık seçik kitabının adı *Ideal Marriage: Its Physiology and Technique* idi ve ilk kez Hollanda'da 1926'da, çoğu insanın orgazm hakkında Microsoft Windows hakkında olduğundan daha fazla bilgisi olmadığı günlerde yayınlandı ya da bugün oldukça yaşlı olan insanlar tarafından öyle olduğuna inandırıldık. 20. yüzyılın başındaki seksüel bakımdan aktif insanların, her iki cinsin seksüel zevk alma potansiyeli konusundaki cehaletinin gerçek boyutunu ölçmek mümkün değildir; ko-

nu hakkında hiçbir araştırma yoktu, kadınların her zaman Orgazm talep etmelerini destekleyen dergiler de yoktu.

Bu önemli konuyu değerlendirmek, olsa olsa bir mahkeme celbidir. Yegâne ampirik kanıt, seksin kamu önünde tartışılmaması, yaygın basın yayın organlarında yer almaması, seksle ilgilenen edebiyatın marjinalize edilip yasaklanmasıdır (ve Marie Stopes gibi aktivistlerin, hem kadın hem erkeklerin çoğunun, seksüel bakımdan cahil olduğu yolunda kuvvetli bir intiba edinmeleridir). Özellikle orta sınıflar ve *Kamasutra* ve *Married Love*'ın nüshalarını gizli saklı okumuş entelijensiya üyeleri arasında, 'yeraltı' bilgisinin ve seks deneyiminin bugün kendinden emin bir şekilde kabul ettiğimizden daha bol bir külliyatının olması akla yakındır (bazı edebi metinler, günlük ve mektuplar bunu desteklemiştir). Fakat Philip Larkin'i şakayla karışık bir sözle, "Cinsel ilişki 1963'de başladı," sonucu çıkarmaya götüren sert onyıllarda, 20. yüzyılın ortaları ve sonlarındaki açılmayla kıyasla, orgazm zevkinin demokratikleşmesinin görüldüğü söylenemez.

Married Love ya da *Lady Chatterley*'den farklı olarak *Ideal Marriage* 1928'de İngiltere'ye girdiğinde bir yaygaraya yol açmadığı gibi adli bir takibata da uğramadı. Hollanda kitabının pek göze çarpmaması, görünüşte doktorlar için anlaşılmaz bir ders kitabı olacak şekilde, Heinemann'ın tıbbi kitaplar bölümünden yayınlanmış bir ithal malı olmasıyla izah edilmektedir. Kitapta çok az resim bulunuyordu ve bu yüzden okul çocuklarının hoşuna gitmesi ya da onların eline düşmesi pek muhtemel değildi. Kaldı ki, yanlış türden okurları cezbedebilecek, aldatıcı şekilde heyecansız başlığıyla, yazarın gözlemleri ve yalnızca evli insanlara uyarlanmış tavsiyeleri ancak metnin içinde vurgulanıyordu. İlaveten, yazar kitabın önsözünde varlığı için neredeyse özür diliyordu. Kadın cinselliği konusunda ilk araştırmacıların daha önce bahsettikleri gibi, kitabının yaşlılığında yayınlanması konusunda tedbir almıştı. Hayret verici şekilde samimi önsözde, İsviçre'deki emeklilik evinde, hayatının sonu yakın olduğu için kitabı ancak yazabildiğini belirtmekteydi.

Bununla birlikte, Van de Velde'nin kitabı hızlı bir yolculuğa başladı. Yalnızca İngiltere'de 1960'lar (birkaç yıl sonraki *The Joy*

of Sex'le -büyük ölçüde yasaklı kalmıştı- kıyaslanabilir şekilde hâlâ türünün yegâne el kitabıydı) gibi geç tarihlere kadar, 43 baskı yapmıştı. 1928 tarihli *Ideal Marriage* bugüne kadar *cunnilingus* ve *fellatio*'u yetkili bir erkeğin uygun bulduğu yegâne modern kitap olma özelliğini koruyacaktı. Van de Velde'nin kendisi tek eşliliği savunuyordu, ancak sadakati sağlama yolunun kocaların karılarını yatakta tatmin etmeyi öğrenmeleri olduğuna da inanmaktaydı.

Van de Velde hayal gücüne hiçbir şey bırakmamıştı. Ne *Lady Chatterley*, ne de 1749'da yazılan (1960'dan önce kamuoyunun sansürsüz okuyamadığı) *Fanny Hill* mesela, oral seks üzerine çok fazla bir şey söylemez (Cleland'ın eserinde oral sekse geçerken bir anıştırma vardır sadece, *Lady Chatterley*'deyse hiç yoktur).

Burada Dr. van de Velde vajinal kayganlık konulu bir tıbbiye dersinin ortasındadır; dil yer yer eskimiş olabilir, ama modern bir bulvar gazetesi adına çok bereketlidir: "...yetersiz kayganlık için en basit ve aşikar ikame yol tükürük bezlerinin doğal ıslaklığıdır... ve uzun yerel ve genital manipülasyon esnasında, bu ikame formu vulvaya bir kez değil defaatle uygulanmalıdır. Bu en iyi, en uygun ve en süratli, parmakların aracılığı olmadan, genital öpücük demeyi tercih ettiğim, dudaklar ve dille yavaş ve yumuşak öpmelerle yapılır... Yerel salgı azlığı bir sakınca olmaktan çıkarılır, hatta bir avantaj haline gelir... Yol açtığı zevk keskinliği ve sağladığı çeşitli tat duyuları, önceki eksikliğin iyiye gitmesini -örneğin, seksüel heyecan ve arzu böyle bir noktada gerçekleşir- sağlayacaktır; ya tek başına bu araçlarla ya da başka sevgi ifadelerinin yardımıyla – her iki cins açısından da başarılı ve tatminkâr seksüel bir iletişim için psişik ve bedensel hazır olmayı ilan ederek, damıtma [orgazm] vuku bulur."

Van de Velde'nin kitabı evangelist ve fevkalade insani bir çalışmaydı. Doktor şöyle yazıyordu: Şayet bir kadın "kocanın okşayan eline geçit vermemeyi seçerse", neticede "dudakların kabarmasına, vulvanın genleşmesine ve klitorisin erekte olmasına yol açan arzu ve gerekli heyecan meydana gelmez. O yüzden, bu be-

lirtileri *coitus* öncesi hem normal hem de arzu edilir kabul etmek gerekir. Bunlar yokken *coitus*'a yeltenmek kocanın hem aptallığı hem de kaba bencilliğidir."

Ancak orgazm üzerine bu ilk şaşırtıcı ders kitabında, *Ideal Marriage*'ın ta kendisinde bile, en temel öncül, ümit kıracak derecede yanlıştır. Van der Velde'nin kitabında eşzamanlı orgazm en üstün konuma yerleştirilmekle kalmaz; burada, yalnızca partnerlerinin seminal sıvısını hissettiklerinde orgazm olabildiklerini de iddia eden kimi kadınlardan (sözde) alıntılara da yer verilir. Konu, zamanı için ürkütücü bir açıklıkla aydınlatılır: "Sonra, meninin akışkan selini hissederim; tamamen farklı bir his verir, hem de harikulade yatıştırıcı ve tazeleyicidir."

Bu son derecede gariptir. Başka çalışmalarda bir-iki kadın, farklı bir telsiz sinyaliymiş gibi partnerlerinin boşalmasını algılayabildiklerini zaman zaman doğrulamışlardı ya da öyle olduğuna inanıyorlardı. Bir kadının duyumlara bağlı orgazm olma anlatımı o kadar alışılmadık bir şeydir ki, modern okur bunu Dr. Van der Velde'nin uydurup uydurmadığını -ki onun fantezisidir- hakikaten merak edecektir.

20. yüzyıl ortası seksüel öncülerinin yaptığı çalışmaların çoğu basit bir organ adı koymaktan ibaretti. İngiliz bir jinekolog olan Helene Wrigth *The Sex Factor in Marriage*'ı 1930'da yayınlamış ve 1947'de klitoris tartışmasını daha fazla açıklıkla ele almak için yeniden gözden geçirmişti. Wright'ın daha önceki araştırması, sosyalleşmeleri kendilerine dokunmayı yasaklayan kadınlar için yeterince cesaretlendirici değildi. "İyi bir ışık ayarla ve aynaya bak." Dr. Wright eğitim veriyor: "Başlık parmakların ucuyla nazikçe arkaya doğru kaydırılabilir ve içeride iyi bir ışıkta parlayan... küçük, yumuşak, değirmi cisim görülecektir." Sonra kadının ona dokunmasını tavsiye edilir. ("Herhangi bir küçük, yumuşak nesneyle yapılır.") "Klitorise dokunulduğu an, dudaklara ya da başka bir yere dokunmaktan tamamen farklı, alışılmamış ve karakteristik bir duyu deneyimleneceği" kesindir.

Bununla birlikte, böyle spesifik anatomik bilgilerin erişilebilir olduğu koşullarda dahi, eşzamanlı karşılıklı orgazmın eski propa-

gandistleri hâlâ fikirlerinden pek dönmemişlerdi. Freud'un görüşü olarak Freudcular arasında elli yıl kalıcı olmasıyla aynı şekilde, 1970'ler kadar yakın tarihlerde, eski ekol doktorlar ve seks konusundaki gazete makaleleri, erkeğiyle orgazma ulaşmayan bir kadının fiziksel ya da psikolojik bir sorundan mustarip olduğu konusunda ısrarcıydılar. 1940 sonları ve 1950 başlarında, Dr. Alfred C. Kinsey'in ortaya çıkmasıyla, duhuli seksin -olsa bile- nadiren kadının orgazm olmasını sağladığı -ve eşzamanlı orgazmın bir mit olduğu- sonunda açıkça ortaya konacaktı.

15
ORGAZMIN RÜŞTÜNÜ İSPATLAYIŞI: KİNSEY'DEN ÇALKANTILI 1960'LARA

"Şimdiki çağın, seksüel anlamda bir özgürlük dönemi olduğunu kabul etmekte tereddüt eden çok fazla insan olamaz."

(Burgo Partridge, *The History of Orgies*, 1958)

Alfred Kinsey'in adı Batı'da İkinci Dünya Savaşı sonrasında seksin serbestleşmesiyle hakikaten eş anlamlıdır. Kinsey'in Indiana'daki Institute for Sex Research'deki başarısı, bir kuşağın ve bir kültürün o zamana değin bilinmeyen mahrem seksüel inançları, deneyimleri, tercihleri ve pratiklerinin özenle tasvir edilmesi ve haritalanmasını sağlaması sosyal bilimlerde bir kilometre taşıydı. Oysa Kinsey temel disiplin ve biyoloji eğitimini Harvard'da almış bir

zoologdu ve otuz beş yaşına kadar, larvaları bitkilerde bir tür ur oluşturan yaban arısı üzerine dünyanın önde gelen otoritesiydi.

İlk kitabı *Sexual Behavior in the Human Male* 1948'de etkileyici bir tanıtımla çıkmıştı. 800 sayfalık kitap kupkuru istatistik ve bilimsel materyalle yorumdan oluşuyordu; kanıta dayalı yorumun ötesinde tek satır yersiz tutku ya da tartışmalı bir söz yoktu. Ama "Kinsey Raporu", seks sansasyonuna aç basın tarafından dendiği gibi, ABD'de 1 milyon ciltli nüsha satacaktı, fiyatı da 6.50 dolardı (10, 15 ciltsiz roman fiyatına denkti). Söylenenlere göre, Sovyetler Birliği'ne tek bir nüsha girmişti; o da Batı'nın yozlaşması üzerine çalışan yetkili personelin Kremlin'deki odasına. Kinsey Raporu'yla *ilgili* kitaplar bile yüz binlerce satıyordu. Konu Amerika'dan çok uzaklardaki halklarda bir fitili ateşlemişti; Amerika'daki yatak odalarında perdenin ardında olanları bir okyanus ötesinde okumak bile anlaşılan tahrik ediciydi. Kinsey'in sonraki kitabı *Sexual Behavior in the Human Female* beş yıl sonra çıktı. Bu kitabın iyi satışı olmadı, yalnızca başlıkta 'Kinsey' adının geçmesinin ekstra satışı garantisi sağlayacağını 1948 deneyiminden bilen editörler tarafından gazete ve dergilerde uzun alıntılar yayınlandı.

Kinsey, araştırmasına ahlâki önyargılardan tamamen sıyrılarak yaklaşmış görünüyordu. Sonraki on yılın yazarlarından Desmond Morris gibi, *Homo sapiens*'e yalnızca bir başka tür olarak bakmıştı; bu türün erkeklerinde, orgazm peşinde koşmak birincil davranış gibi görünüyordu. İki kitabı için kanıt topladığı on yılda Kinsey ve ekibi, seksüel tarihlerinin 200 farklı alanındaki 12 bin erkek ve kadınla görüşmüşlerdi (onlarınki, 1970'de soruları yollamakla yetinen Shere Hite'dan farklı bir araştırma süreciydi). Görüşmeler birkaç saat alabiliyordu; toplanan bilgiler delikli kart okuyan bilgisayar tarafından işleniyordu.

Oysa *Sexual Behavior in the Human Male*'in vardığı sonuçlar bugün kadın dergilerinin kapak konusu bile olmaz. Kinsey nüfusun yüzde 70'inden fazlasının yalnızca misyoner pozisyonu kullandığını saptamıştı. Ama bütün insanlar düşünüldüğünden daha fazla seks yapıyordu ve daha maceracı çeşitlilikleri vardı. "... ero-

tik heyecana ve en azından toplumdaki bazı insanlarda orgazma yeterince duyarlı olmayan insan vücudunun hiçbir parçası olmadığı" gösterilmişti. Ortalama erkeğin, erkeklik pikini 16-17'sinde yaptığı meydana çıktı. 16 ila 20 yaşlarındaki erkekler genellikle bir ereksiyonu 42,88 dakika sürdürüyorlardı. Ereksiyon süresi o yaşlardan sonra hızla düşüyordu. Erken seks yapan erkekler bu performanslarını daha sonra da sürdürmekteydiler. Ankete dahil edilen erkeklerin üçte birinden fazlasının "ergenlik başlarında ve ileri yaşlarda bazı homoseksüel deneyimleri olmuştu", ama yalnızca "orgazmların toplam sayısının yüzde 6,3 kadarı homoseksüel ilişkide elde sağlanmıştı". Eğitimli erkeklerin *cunnilingus* uygulama ihtimalleri eğitimsiz erkeklere kıyasla daha fazlaydı. Çalışan sınıf erkeklerinin, sağlıklı ve erkek olduklarında evlilik öncesi, evlilik dışı ilişkileri oluyordu, oysa mavi yakalı erkeklerde bu tür ilişkilere daha sonra, cüzdanları da göbekleri de şişkin olduğunda rastlanmaktaydı. Oran peş peşe öğrenci kuşaklarında aynı kalmak kaydıyla, 1930'lar ve 1940'larda ABD'de çiftlikte büyüyen oğlanların yüzde 17 kadarı, hayvanlarla seksüel ilişki kurduklarını kabul ediyordu.

İkinci çalışma, 1950'lerin erkekleri için bir afrodizyaktan fazlasını sağlamıştı. Bununla birlikte, akademik metinlerde görülenlerden hiç de aşağı kalmayan Kinsey'in yorumları çok çarpıcıydı. *Sexual Behavior in the Human Female*'deki en şaşırtıcı bulgulardan biri, kendilerine soru yöneltilen 5.940 Amerikan kadınının yüzde 62'sinin mastürbasyon yapmış olduklarını itiraf etmeleriydi: "Eğer doğruysa, birkaç psikotiğin dışında, mastürbasyon faaliyeti sonucu oluşan bedensel ya da zihinsel hasar vakası pek bilmiyorduk," demişti Kinsey.

Kinsey'in başka sözleri de, kuru üslûbu içinde eşit derecede yakıcıydı: "Bir kadının orgazm olabileceğini dahi bilmeyen eski kuşaktan karı ve kocalar vardı ya da bunun mümkün olduğunu biliyorlarsa da arzu edilebileceğini akılları almıyordu." Öyleyse: "İster mastürbasyonla, heteroseksüel, homoseksüel, isterse başka tür aktivitelerle olsun, bütün orgazmlar psikolojik bakımdan benzer nitelikte gibidir. Çoğu kadın ve erkek için, kaynak ne

olursa olsun seksüel orgazmla tatmin edilecek temel psikolojik ihtiyaçlar var gibi görünüyor."

Tıpçılar, ahlâkçılar ve kilise adamlarının tavrı ne olursa olsun, Kinsey'in ikinci çalışması, sıradan insanların kendi vücutlarıyla ilgili neyin arzu edilebilir ve/veya tavsiye edilebilir olduğu konusunda nasıl sıklıkla kendi sonuçlarını çıkardıklarını gösteren alan araştırmasının mükemmel bir örneğiydi. Kinsey bir noktada ekibinin görüşmelerinden elde edilen verilerden şu sonucu çıkarmıştır: "Bir kadının seksüel aktiviteden elde edebileceği tatminin derecesini belirlemede orgazmın yegâne kriter sayılamayacağı ne kadar vurgulansa azdır. Orgazm noktasına erişmeyen seksüel heyecanda ve bir cinsel ilişkinin sosyal cephesinde de önemli miktarda zevk bulunabilir. Kendisi orgazma ister ulaşsın ister ulaşmasın, kadınların çoğu tatmini, kocasının ya da başka seksüel partnerinin temastan hoşlandığını bilmekte ve erkeğin zevkine katkıda bulunduklarını fark etmekte bulurlar."

Kinsey'in etkisi sismikti; kıyaslama Newton ve Darwin'le yapılıyordu ve kendisi cinsel devrimin mimarı olarak görülüyordu. Elde ettiği istatistiki sonuçları iki cinsten de insanları, en azından başka insanların çoğu da aynı şeyi yapıyor olmaları anlamında, fiiliyatta hoşlandıkları şeyin yanlış bir şey olmadığını kavramaya cesaretlendiriyordu. Eğitimli sınıflar arasında, yeni bir özgürleşme teolojisinin -pratikte öyleydi- ipleri çözülmüştü. John Osborne'un *Look Back In Anger* kitabını değerlendiren İngiliz eleştirmen Kenneth Tynan, savaş sonrası İngiliz gencinin tipik özelliklerinden biri olarak Jimmy Porter'ın 'önüne gelenle yatması'nı öne çıkarmaktaydı. Az eğitimli sınıflar arasında da seksüel ahlâkta bir değişim söz konusuydu; özellikle yeniyetmeler arasında gayrimeşruluk oranında keskin bir artış görülüyordu.

Kinsey'in bulgularından iyi yönde en derin etkilenen grup, gizlice şüphelendikleri fakat kabul etmeye cesaret edemedikleri şeyin doğru olduğunu keşfeden otuz yaş üstü kadınlardı (onlar, seksten arınmış bir karı ya da hayatının geri kalanını ağzında çamaşır mandallarıyla bahçe çiti üzerinden dedikoduyla geçiren bir anne olmaktan çok uzak, aslında hayatının olgun döneminde za-

rif, duygulu seksüel insanlardı). Dünyanın Bayan Robinson'ları, gelecek kuşaklar boyunca Kinsey'e teşekkür etmekte yerden göğe kadar haklıydılar.

Öyle görülüyor ki, son yüzyılın seksüel öncülerine denk bir durumla, Indiana Bloomington'daki Dr. Alfred ve Clara Kinsey'in özel hayatları hiç de normal değildi. Papyon kravatlı Kinsey kamusal planda, sıradan bir aile erkeği, Cumhuriyetçi bir seçmendi; Kinsey'in eski öğrencisi Clara'ya göre, laboratuarından eve geldiğinde "oldukça sulu ve üzeri çırpılmış kremayla kaplı hurmalı puding"e yardım ederdi.

Bununla birlikte, James Howard Jones'ın 1997 tarihli, hayli tartışmalı Alfred biyografisine göre, Kinsey'ler laboratuvardaki adamların biriyle uzun vadeli *ménage à trois* (üçlü ilişki) içindeydiler. Jones, Kinsey'in biseksüel olduğunu fakat erkekleri tercih ettiğini söylemektedr. Bir seferinde başka bir kadınla evlenmeyi düşünmüştü fakat ilişkiyi nasıl yerine getireceğinden emin değildi. Ergenliğinden beri sidik borusuna nesne sokmayı da içeren mazohist pratiklerden zevk alıyordu. Depresyondan da mustaripti; bir seferinde böyle bir durumdayken, banyoda ve anestezisiz, cep çakısıyla kendini sünnet etmişti. Bir dikizciydi de; bir seferinde klitorisinin beş santimetre olduğunu iddia eden siyah bir görüşmeciye kapı aralığından dikizlemek için bir dolar vermişti.

Tabii bunların hiçbiri, Jones'un vurgulamaya gayret ettiği gibi, Kinsey'in 20. yüzyılın ikinci yarısına bıraktığı olağanüstü mirasın değerini azaltmaz. Dönemin diğer, parlak seksüel öncüleri, Viktoryen şarlatanlarınkinden bile daha aptalca şeylerden başka bir iz bırakmamışlardı. Bunlardan biri (hâlâ) borusu öten Wilhelm Reich'tır; 1897'de Avusturya'da doğan bu Freudçu analistin hayatının misyonu, seksüel arzu için Freud'un icat ettiği ifadeyle 'libido'nun bir madde, yani seksüel enerji olduğunu kanıtlamaya çalışmaktı. Orgazmın insanları üremeye ayartmak için bir şeker kaplamadan fazlası olduğunu savunuyordu. Gerçek işlevi kelime anlamıyla atmosferde artmış olan seksüel gerilimi düşürmekti.

Reich'a göre, çok çok az insan (doğal olarak bunlara kendisi dahildir) 'orgone'un serbestleşen rakip bulutlarıyla havadaki teh-

likeli seksüel enerji bulutlarını dağıtmak için gerekli 'orji kudreti'ne sahipti. Toplumun seks karşıtı tutumları, tek eşlilik, tutucu seksüel ahlâkçılık ve evlilik öncesi iffet, havayı dağılmamış seksüel enerjiyle doldurarak, gezegeni tehlikeye sokmaktaydı. Bu yüzden gerek duyulan şey, kendisi gibi orjici bireylerle biyosferdeki yangını söndüren daha fazla orgazmdı. Böylelikle iyi orgone seksüel enerji, isteksizlik, kanser, soğukluk, iktidarsızlık gibi pek çok tıbbi durumu tedavi etmek üzere kontrol altına alınabilirdi.

Reich 1939'da taşındığı Maine kırsalındaki zemin katında, orgone'u 'depolayabilecek' özel çinko levhalı aküler yapmıştı. Hastalar orgazm deneyimlerken genital organları bir kolektöre yönelik oturacaklardı. Bu deneyler yapılırken, ona tapınanlar, seksüel gerilimin tehdit edici bulutlarının Reich'ın enstitüsünün üzerinde oluştuğuna inanmaya başladılar. Ağaçların karardığı bildiriliyordu. Reich kazaen DOR (Deadly Orgone Radiation) dediği bir tür orgazmik anti-maddeyi üretmeye başladığına karar vermişti. Daha hayırlı OR (Orgone Radiation) DOR'u yok etmek için acele gerekliydi. Reich vakit geçirmeden 'Bulut Avcısı' dediği şeyi yaptı; dönen bir platformun üzerinde göğe doğru uzanan bir dizi alüminyum boru, atmosferdeki akülerden orgone'u yakıyordu.

Bu şaşırtıcı nesne, Kinsey'in azimkâr araştırmasıyla aynı zamanda vuku bulan bu aptallık, bazıları tarafından çok ciddiye alınacaktı. Reich'ın 1947-1951'deki çalışmalarını kapsayan kitabı *The Oranur Experiment* 1951'de yayınlandı. Diğer kitaplarının çoğu hâlâ piyasadaydı. Orgone aküsü bugün hâlâ internet satıcılarından alınabilir ve rivayete göre Almanya, Avusturya Meksika ve Brezilya'da kullanılmaktadır. Reich mahkemeye hakaretten hapis yatarken, 1957'de hapishanede bir kalp krizinden öldü. Enstitüsü şimdi Wilhelm Reich Müzesi ya da 'Orgonon' oldu. Çalıştığı kır evi kiralanabilmekte ve mezarı görülebilmektedir.

Savaş sonrası serbestleşme döneminde orgazm üzerine gelişigüzel, sıklıkla mesnetsiz muhakemelerde bir artış gözlenmişti. Örneğin, *The Second Sex*'deki Simone Signoret'nin yazdıklarına bakalım: "Aşk ediminin kadının kendinden feragat etmesini gerektirdiğini görmüştük. Kadın pasif bir mecalsizliğe dalar; kapalı

gözlerle anonim, kayıp, kendini bir fırtınanın sürüklediği dalgalarla götürülmüş gibi hisseder, karanlıkta kefenlenmiş: tenin, rahmin, mezarın karanlığı. Yok edilmiştir, bütünle bir olur, egosu sona erdirilir. Fakat erkek ondan uzaklaştığında, kendini dünyaya, bir yatağa, ışıklar içinde geri gelmiş hisseder; tekrar bir adı, bir yüzü olur."

Ne iyi ki, seks üzerine Reich'inkinden ya da Beauvoir'ınkinden daha ayakları yere basan bir dizi ilerici düşünce daha ortaya çıkmıştı. Örneğin mastürbasyon konusunda, radikal psikiyatrist Thomas Szasz 1946'da akıllıca şöyle diyordu: "Mastürbasyon: insanoğlunun ana seksüel faaliyeti. 19. yüzyılda bir hastalıktı; 20. yüzyılda bir tedavi." Columbia Üniversitesi'nde uluslararası saygınlığı olan psikanalist Dr. Abram Kardiner, 1955'de mastürbasyonun mertebesinin kaç kere değiştiğini anlatmıştır: "...Bugün delikanlı çocuklarının mastürbasyon *yapmadığını* keşfedince telaşa kapılan ebeveynler var. Böyle ergenlerle ilgili bana danışan birkaç ebeveyn, genç çocuklarının seksüel gelişiminin normal olarak ilerlemediğinden oldukça tasalıydılar."

Antropolog Prof. Lionel Tiger'ın 'gayri safi milli zevk' dediği ya da Hugh Hefner'in seksin statüsünde 'üremeden eğlenmeye' bir değişim olarak tanımladığı şeyde artışa doğru en önemli gelişmenin temeli Kinsey'in raporlarıyla atılmıştı. Bu gelişme, ABD Gıda ve İlaç İdaresi tarafından 1960 Mayıs'ında onaylanan, doğum kontrol hapının icadıydı. İnsanlığın tarihindeki en kısıtlanmamış, çok taraflı orgazm zevki potansiyelinin önünü açan bu "açıl susam açıl" hamlesi, ilk kitlesel doğum kontrol yöntemi piyasasında öyle sıcak karşılandı ki, muhtemelen geleceğin tarihçileri doğum kontrolün ilk motivasyonunun, kamu sağlığı ve sosyal sorumluluk mu, yoksa daha sonraki eşi görülmedik ölçekte özel seksüel zevkin serbestleşmesi mi olduğunu asla belirleyemeyecekler.

Görmüş olduğumuz gibi, seksüel zevk Marie Stopes gibi kişilerin gündeminde hiç yoktu ve ağızlarına koymaktan hoşlanmayacakları şeyi (kastettiği, o zamanki kimyasal rahim ağzı kapaklarıdır) vajinalarına koyan kadınlara karşı olduğunu kendisi ilan etse de, doğum kontrol haplarının en büyük savunucusu görüne-

cekti. Fakat 1960'dan önce böylesi ideale yakın bir çözüm yoktu. 19. yüzyıl dönümünde doğum kontrolünün en yaygın biçimi iki taraf için tatminkâr olmayan *coitus interruptus*'du. Elizabeth Robert'in 1986 tarihli *A Woman's Place* kitabında aktarılan meçhul bir kadın, evliliklerin çoğunda nasıl ilkel doğum kontrol yöntemlerinin kullanıldığına dair tam bir fikir vermektedir: "Otobüsteydik ve Harold şoförü tanıyordu; şoför Harold'a evli olup olmadığımızı sordu. Sonra da şöyle dedi: 'Unutma, otobüsten her zaman Güney Shore'da (güney kıyısında) in, Blackpool'a (kara havuza) kadar bütün yolu gitme." Ailenin kalabalıklaşmasını böyle önlüyorlardı. Sadece erkek dikkatli olmalıydı.

1910-1930 arasında Britanya'da mekanik ve kimyasal yöntemler kullanılması (yeni lateks kılıf, Hollanda pelerini ve rahim ağzı kapakları) orta sınıf çiftlerde yüzde 9'dan yüzde 40'a ve işçi sınıfında yüzde 1'den yüzde 28'e çıkacaktı. 1938 gibi geç bir tarihte bile Londra'daki Doğum Kontrol Danışma Bürosu, müşterilere şunu hatırlatma gereği duyuyordu: "Pek çok insan, doğum kontrolünün yalnızca çocuk istemeyenlere uygulandığını düşünür. Oysa gerçek böyle değildir." 1935'e kadar, Batı dünyasında 200 çeşit doğum kontrol yöntemi mevcuttu. İlaveten, Papa'nın 1930'da Katolikler için uygun bulduğu takvim yöntemi kullanılıyordu. Bu arada Anglikan Kilisesi ilerleyen gebeliğin anne sağlığına potansiyel bakımdan zararlı olduğuna karar verilmesi halinde, doğum kontrolünü onaylamıştı.

Hızla artan başka bir ve daha az tatminkâr doğum kontrol yöntemi (ya etkili ama tehlikeli arka sokak türü ya da güvenli ama etkisiz patentli çarelerle) düşük yapmaktı. 1940'da Britanya'da yürütülen bir Amerikan araştırmasında, 'kimliği gizleyerek yapılan düşük' için haftada yüz gazete ilanı çıktığı ortaya konmuştu. *Newcastle Evening Paper*'da yer alan böyle bir ilanda "Kalabalık Ailenin Engellenmesi için gizli bir çare" sunuluyordu ve "Kesin Sonuç Garanti" edilmekteydi.

Suça ve sahte doktorluğa zorlamak vasıtasıyla kendi doğurganlıklarına karşı artçı bir eyleme girişen cinsel olgunluk çağındaki kadınlarda, doğum kontrolü için güncel tavsiye ihtiyacı

hiçbir zaman fazla olmamıştı. Family Plannig Association (Aile Planlama Birliği) 1950'de kurulurken, kurucuların arasında daha sonra Brook Advisory Centres'in kurucusu olan Bayan Helen Brook da bulunmaktaydı. FPA'nın ciddi adı, ahlâkçı işgüzarların işe yaramaz müdahaleleri olmaksızın, azami sayıda kadına yardım etme stratejisinin parçasıydı. Teorik olarak FPA yalnızca evli kadınlarla ilgilenecekti fakat pratikte 'evlilik öncesindeki' kadınları (evlilik tarihleri belirlenmiş ya da en azından Helen Brook'un onlardan ısrarla istediği gibi, bir doktor randevusu almaya hazırlanan kızları) da görmüştü. O zamanki diğer doğum kontrol klinikleri, doğum kontrolü uygulamadan önce bir gelinlik faturası talep ediyorlardı. (Sanatçı, bohem bir aileden zengin bir bankerin karısı olan Helen Brook, Stopes ve Sanger'in çağdaşıydı; onun da benzer ırkçı ve öjenik bakış açısına sahip olduğu dedikoduları yayılmıştı. Brook her zaman için kadının erkekle eşit seksüel haklara sahip olduğuna tutkuyla inanan biriydi. Bir keresinde şöyle demişti: "Ben temiz bir bâkire olarak yetiştirilen bir genç kız olduğumda ve erkeklerin evlilik öncesi deneyimler yaşayıp yabani yulaflarının tohumlarını saçtıklarını duyduğumda, ne fark eder diye düşünürdüm.")

Sekseninde hapın büyükannesi olan, Margaret Sanger'di. Sanger'in kadınların hormonal sistemini yapay biçimde düzenlemek üzere bir doğum kontrol kampanyası yürüttüğü ilk günlerde, geleceğe ilişkin çeşitli hayaller kuruyordu. Hormonların tavşanlarda yumurtlamayı önleyebildiği 1930'larda keşfedilmişti, fakat böyle deneylerin insanda denenmesi etik dışı olarak değerlendirilmişti. 1940'larda organik kimyadaki araştırmalar sonucu ucuz hormon sentezleme yöntemleri bulundu. Harvard ve Massachusetts'de bir endokrinolog olan Fuller Albright, 1945'deki bir makalede 'hormon terapisiyle doğum kontrolü' dediği bir konsept ortaya atmıştı. Bu fikrine daha sonra "Albrigth'ın Kehaneti" payesi verilecekti.

Sanger 1950'de, Worcester Massachusetts'deki Clark Üniversitesi'nde üreme biyoloğu ve endokrinolog olan Dr. Gregory Pincus'la görüşmüştü. Zengin liberteryanlarla temas kuran Sanger,

Pincus'un evrensel bir doğum kontrol yöntemi araştırmasına başlaması için 150 bin dolar toplayacaktı. Pincus zaten kadın steroid hormonunun nasıl çalıştığına meraklıydı ve yeni sentetik streoidlerin yumurtlamayı baskılayıp baskılamadığını görmek üzere hayvanlar üzerinde test etmişti. Gücünü Harvard Tıp Fakültesi'nde klinik şefi olan John Rock'la birleştirdi. Rock şaşırtıcı biçimde güçlü ama muhalif bir Katolikti; daha da ironik olanı, önceleri kendini kısırlığın çözümüne adamıştı. Rock daha sonra, doğum kontrol tavsiyesi yaymanın hâlâ teknik bakımdan yasadışı sayıldığı Boston'da kadınların serbestçe uğradığı bir merkez olarak Rock Reproductive Clinic'i kurmak amacıyla Harvard'dan ayrılacaktı.

Pincus ve Rock'ın ilk klinik denemesi 1954'de, 100 gönüllü kadın üzerinde yapılmıştı. Sonuçlar mükemmeldi; kadınların hiçbiri yumurtlamamıştı, çok az yan etki söz konusuydu ve kadınlar deney ilacını bıraktıklarında doğurganlıklarını hızla geri kazanıp çocuk sahibi oluyorlardı.

Yeni onyıl başlarken Pincus/Rock hapı, Enovid ticari adı altında piyasadaki yerini alıyordu. Hap bir mucize olarak karşılanmıştı; yüzde 99 etkiliydi ve normal bir gebelikte görülenden çok daha az yan etkiye sebep oluyordu. Buna karşın kısa bir süre sonra ortaya çıkacaktı ki, mucitler gerekli dozajı on kat fazla hesaplamışlardı. Enovid'i ilk kullanan 2,3 milyon kişiden 11'i öldü ve 100'den fazlasında kan pıhtısı oluştu. Daha sonra doz ayarlandı ve çeşitli 'mini haplar' piyasaya sürüldü; 1974'e kadar dünya genelinde 50 milyon kadın Hap kullanıyordu artık.

İleriye yönelik her adımın beklenmeyen ters yan ürünleri olması, ilerleme tarihinin ayrılmaz bir parçasıdır. Papa 1968'de Hap'ın aleyhine hüküm verirken bunu ima etmese de, ilacın şekillendirdiği beklenmedik bir kültürel değişim söz konusuydu. Hap zaten geniş ailenin yükü altında mücadele eden ve daha fazla bebek sahibi olmamaya can atan kadınlarca bir cankurtaran simidi olarak görülmüştü; bekâr kadınların gebelik korkusu olmadan cinselliklerini keşfetmelerine de imkân tanımaktaydı. Fakat önceleri "Blackpool'a kadar bütün yolu gitmeme" sorumluluğu erkeklerin iken, artık doğum kontrolünü ayarlamak tamamen ka-

dına düşüyordu. Aldıkları önlemi yatakta erkeklerine hatırlatma rutinine bile katlanmak zorunda değillerdi; bu işlem ilişkiden farklı bir zamanda, banyoda tek başınayken yapılmıştı.

Paradoksal biçimde, öğrenci kampüslerinden şehirli çalışan sınıfa kadar çeşitli Batı sosyal muhitlerinde, genç kadınlar için seks yapmamayı seçmek artık kolay olmaktan çıkıyordu. Öyle ki Hap'ın bulunuşu, kadını güçlendirmek ve saf seksüel zevke doğru yollarını kolaylaştırmak yerine, erkekleri özgürleştirmek gibi bir etki yaptı. O yüzden American Clare Booth Luce gibi seksüel eşitlik doğrultusunda feminist kampanya yürütenler haklı olarak şöyle diyebiliyorlardı: "Modern kadın nihayet kendi bedenini tanzim etmede, kendi hayatını kazanmada, beynini geliştirme peşinde koşmada, başarılı bir kariyer için çalışmada özgür olan erkek kadar özgürdür, erkeklerse sadece çoğu kadının Hap kullandığını farz etmede özgürdürler." Avusturyalı eleştirmen Clive James'ın şakayla söylediği gibi: "Elbette, Hap benim favorimdir; piyasaya daha fazla hamburger ekmeği çıkartır."

1960'lar Londra'da dünyanın başka bir yerinden daha çalkantılıydı. Şehrin can çekişen Soho'su birdenbire bir seks mahalli olarak ayağa kalktı; Kenneth Tynan da televizyonda prime time'da "..kiş" lafını kullanıyordu. (Tamamı şöyledir: "Herhangi bir aklı başında insana ..kiş kelimesinin özellikle şeytani, iğrenç ya da hepten yasak geleceğinden şüpheliyim.") Kilise bile bando arabası giderken arkada kalmaya gönülsüzdü: Canterbury başpiskoposu Dr. Coggan, 1962 Ocak'ında BBC'nin *Meeting Point* programında, Adam Faith adlı genç zamane pop starıyla yaptığı bir söyleşide, "Seksin Tanrı tarafından insanın içine yerleştirilen tamamen iyi bir şey olduğunu düşünen insanlardan biriyim," demişti. "Onun yalnızca hakkında fısır fısır konuşabileceğiniz müstehcen bir şey olduğunu düşünen kuşaktan biri sayılmam." Kısacası, dini düşünür Malcolm Muggeridge 1962'deki şu ölümsüz sonucu çıkarmaya mecbur kalmıştı: "Orgazm, arzunun odağı ve tamamına ermenin imgesi olarak Haç'ın yerini almıştır."

1960'ların şişesinden çıkan orgazm cininin imgesi ve 'gevşek ahlâklı toplum'un doğuşu (Ann Summers seks shop, *Hair* müzi-

kali, Serge Gainsbourg ve Jane Birkin'in şarkısı "*Je t'aime... moi non plus*" vb.) bugün herkesin gözünde o kadar alışıldıktır ki tekrarlanmaya pek ihtiyaç duymaz. Kitle medyasının bütün kolları, hep onları yerinden oynatmak ve yıkmak için ortak bir çaba içinde, sınırları itip çekmiştir.

Edebiyat yayıncısı devi Penguin Books, *Lady Chatterley's Lover*'ın ilk kesilmemiş baskısını yayınlamayı deneyip kendini mahkemede bulduğu zaman, cinsel devrimin tahmin edilemeyen bir ajanı haline gelmişti. Wolwich Piskoposu şunu açıkça ilan ediyordu: "Lawrence'ın yapmaya çalıştığı şeyin, cinsel ilişkiyi esas itibarıyla mukaddes bir şey olarak... gerçek anlamda bir Kutsal Komünyon edimi olarak resmetmek olduğunu düşünüyorum." İddia makamındaki, dava sırasında ancak kırk dört yaşında olmasına rağmen, 1909'da doğmuş olan Mervyn Griffith-Jones bütün Viktoryen çağın kuğunun son şarkısını üç cümlede söylemeyi başardı. "Kendinize şunu sorun: Genç oğlunuzun, genç kızınızın -oğlanlar kadar kızlar da okuyabileceği için- bu kitabı okumasını uygun görüyor musunuz? Bu, evin bir köşesine bırakabileceğiniz bir kitap mıdır? Bu, karınızın ya da hizmetçinizin okumasını isteyeceğiniz bir kitap mıdır?" Penguin Books 1960 Kasım'ında müstehcenlikten suçsuz bulundu. Bunun üzerine halk kitapçılara hücum edip bir yılda Penguin edisyonunun 2 milyon nüshasını satın aldı, böylelikle İncil'den çok daha fazla satılmış oldu. Bu furyayı birbiri ardınca *Kamasutra*, *The Carpetbaggers*, ilk kesilmemiş *Fanny Hill*, *Last Exit to Brooklyn* ve *Portnoy's Complaint* gibi seksüel bakımdan gizlisi saklısı olmayan kitaplar patlaması takip edecekti.

Çalkantılı 1960'larda tutarsızlıklar ve adaletsizlikler de yok değildi. *TIME* dergisi 1963 Mart'ında, "Kibar toplumda konunun uzun zamandır tabu olduğu adada, seks ulusal bilinçte ve ulusal haber başlıklarında patlama yapmıştır," dese de, *Daily Herald* aynı sıralarda "Seks Çılgınlığına mı Gidiyoruz" diye sorsa da, 1960'lar Britanya'sında (ve başka yerlerde de) bir 'erkekler partisi'nden seksüel olarak çokça söz ediliyordu. Erkekler her gece korumasız seksin ölçüsüz orgazmik mutluluğunun tadını çıkara-

biliyorlardı; oysa babaları böyle bir zevki hayatlarında ancak bir iki kez yaşayabilmişti. 1965'de Çalkantılı Londra'da olan bir başka *TIME* muhabiri, John Crosby, "sanki şekerlemeymiş ve çok lezzetliymiş gibi seks yapan genç İngiliz kızları"nı anlatırken oldukça heyecanlıydı. Yumuşak porno dergileri de, daha önce görülmeyen kadın pubik kılları manzarasını, böyle bir şeyi fotoğrafta ya da gerçek hayatta muhtemelen hiç görememiş masum erkeklere takdim ediyordu. *Penthouse* Londra'da 1965'de çıkmıştı fakat onun kalıp kıran kalça fotoğrafları 1968'e kadar ABD'deki gazete bayilerine ulaşamadı. 1974 Kasım'ında *Hustler* 'pink shot' denen şeyi ilk kez gösterdi; bu yolla, bir modelin vajinasının içi mümkün olduğunca tamama yakın biçimde sergilenmekteydi.

Çalkantılı 1960'larla ilgili her şeyi, bugün seksüel ilerleme olarak kabul etmeyiz. Mesela, Freudçu vajina orgazmı takıntısı hâlâ geniş ölçüde kabul görüyordu. Stephen J. Gould şöyle yazıyordu: "Klitoris orgazmından vajina orgazmına geçiş şeklindeki bu dogma, yaygın Freudçuluğun bildiğinden şaşmaz günlerinde pop kültürün bir şiarı haline geldi. Eğitimli milyonların beklentisini (ve bu yüzden hayal kırıklığını ve sıklıkla mutsuzluğunu) şekillendiriyordu ve dergilerdeki ve 'evlilik el kitapları'ndaki yüzlerce makale ve bir psikanalist tugayı tarafından 'aydınlanmış' kadınlara, bir gelişmişlik tanımı olarak bu biyolojik yönden imkânsız geçişi yapmaları gerektiği anlatılıyordu."

Herkes vajinal orgazm hevesine kapılmıştı. İşte, Doris Lessing'in 1962 tarihli romanı *The Golden Notebook*'unda yazdıkları:

> Paul onu dışarıdan manipüle etmeye, Ella'yı klitoral orgazm etmeye güvenmeye başladı. Çok heyecan verici. Ama bu, onun bir parçasının her zaman gücüne giden bir şeydi. Çünkü istediği şeyin, kendisini ona teslim etmek değil, kendi içgüdüsel arzusunun bir ifadesi olduğunu hissediyordu... Vajinal orgazm bir duygudur, başka da bir şey değil; duygu olarak hissedilir ve duygudan ayırt edilemeyen duyumlarda ifadesini bulur. VaJinal orgazm sıcak bir girdapta dönmek gibi her yeri saran koyu, bulanık bir duyguda dağılmadır. Klitoral orgazmdan birkaç farklı yönü vardır; vajinal orgazmdan daha (eril bir kelimeyle) kuvvetlidir. Bin titreme, duyum, vb. hissedilebilir fakat bir tek gerçek kadın orgazmı vardır; bir erkek bütün ih-

tiyaç ve arzularıyla bir kadını aldığında ve onun her karşılığını istediğinde vuku bulur. Ama Ella 'gerçek bir orgazm' demekte ısrar ettiği aynı derinlikte bir şeyi daha önce hiç yaşamadığını söylediğinde, Paul gayri ihtiyari kaşlarını çatıp sordu: 'Kadınların fiziksel olarak vajinal orgazma ulaşmak için gerekli temele sahip olmadığını söyleyen büyük psikologlar bulunduğunu biliyor musun?'"

"O yüzden bir şey bilmiyorlar, değil mi?"

Eş zamanlı orgazmın rutin biçimde gerçekleşmesinin mümkün olduğunda ayak direyen bir inanç ortaya çıkmıştı; oysa gerçek hayatın rutin hüsran doğurmuş olmalıydı, keşke bu, sıklığı Hap'la özgürleşen insanların artık seks yapıyor olmalarından kaynaklansaydı. Radikal bir eski RAF grup lideri olan L.J. Ludovici, 1960'larda kadınların seksüel eşitlik hakları üzerine tutkuyla yazılar kaleme almış ve 1965 tarihli kitabı *The Final Inequality*'de, yazdığı tarihteki orgazm ilerlemesinin aydınlanmış denebilecek fakat hippi olmayan bakış açısının güzel bir özetini sunmuştu.

"Şimdi büyük değişiklikler meydana gelirken, özellikle cinsel ilişkide kadından pasif bir rol bekleyen kültürel değerlerimiz olduğu gibi durmaktadır. Kocalar karılarına zevklerinin bir aracı olarak bakma ve bir 'hak' olarak onlardan *coitus* talep etme eğilimindedirler, fakat çok azı karılarının da kendilerinden *coitus* talep etme 'hakkı'na sahip olduğunu kabul edecektir. Araştırmalar gösteriyor ki, aktif kadın, pasif kadından farklı olarak, kadının cinselliğine 'ayıp' ya da 'ahlâksızlık' ya da hatta gelecekte de tekrarlamaya eğilimli olabileceği geçmiş 'günahlar'ın pozitif bir kanıtı olarak bakmaya sosyal bakımdan koşullandırılmış pek çok kocayı rahatsız eder. Uç durumlarda kocalar karılarının cinselliğini nemfomani sınırında bir hastalık olarak teşhis ederler. Öte yandan, hâlâ pek çok evli kadın seksüel arzu işaretleri sergilemektense ölmeye razıdır."

Ama birkaç paragraf içinde, Ludovici 1930'ların hüsnükuruntusuna dönmüştür: " Erkek boşalmaya başlayana kadar ulaşacağı zirveye yaklaştığından emin olana dek ve partnerinin gelmesini erteleyerek, eşzamanlı orgazmı gerçekleştirebilen taraf kadının

kendisidir. Bu yüzden, doğru yapılan cinsel ilişkinin belirleyeni, genellikle inanıldığı gibi erkek değil kadındır. Eğer bir erkek onun verdiği ritmi ve tempoyu düşürürse ve eğer kadın onun gelmesini doğru olarak zamanlayabilirse, hayal kırıklığına uğramaları ihtimal dahilinde değildir. Hayatlarının başka kısımlarındaki eşitliğe örnek olacak bir aşk ediminde, gerçek karşılıklı cinselliği ve eşitliği yakalayacaklardır, zira onun bütün temelinde yatan aralarındaki cinsel realitenin ince dengesidir."

Bu yüzden, hâlâ kadınların cinsel deneyimlerinin eşit biçimde kendiliğinden arttığından genellikle bahsedilmez (sonuçta, yalnızca gebelikten korunmaları iyileşmiştir). Feminist hareket cinsel dışavurumun yeni, özgür atmosferinden kadınların en fazla faydalanması uğruna büyük çaba harcamıştır. Bir yerde orgazm için yazdığı "kadınların erkek değerlerini yansıtmaya ve devam ettirmeye çabaladığı manipüle edilmiş duygusal emeğin bir biçimidir" gibi sözleriyle sık sık alay ettikleri zaman, Sally Cline gibi yorumcuların haklı bir noktası vardı. Kadınların cinsel tatmininin cinsel devrimle ahenk içinde olmadığını söylemek doğrudur.

William Masters ve Virginia Johnson bu konuda yeni kadının yanında saf tutmuşlardı. Çalışmalarının temel prensibi kadının cinsellikten zevk almasıydı. 1966 tarihli klasik kitapları *Human Sexual Response* klitorisin rolünün anlaşılması yönünde güçlü bir çağrıydı. Masters ve Johnson 'bir kadının orgazma ulaşma kabiliyeti erkeğinki kadar tam tekmil gelişmiştir' fikrini savundular ve Kinsey'in 'klitoris orgazmının duhuli seksten ziyade elle manipülasyon ve mastürbasyonla elde edilmesi çok daha muhtemel olabilir, olmalıdır ve olacaktır' sözlerinden sonra doğan bir kuşak adına bu fikri yeniden güçlendirdiler. Sonunda, klitoris kadın orgazmının tartışmasız altın standardı haline gelmişti. Erkeklere gazete ve dergilerde hiç durmadan, seksüel uyum yolunun 'kayıktaki adamı bulmak' olduğu tavsiye ediliyordu.

Orgazm sürecinin bu anlatımında, 20. yüzyılın ilk üçte ikisinde eğlence endüstrisinin orgazm zevkinin demokratikleşmesini -zira böyleydi- ilerleten ve popülerleştiren rolünü şimdiye kadar atlamış bulunuyoruz. Sinemada ve tiyatroda orgazm halinin na-

diren gösterilmesi, sansürün gücüne bakınca şaşırtıcı değildir. Mae West 1926'da müstehcenlik nedeniyle sekiz gününü hapishanede geçirmişti; New York şehri yetkilileri West'in 375 oyuncu için yazıp sahneye koyduğu *Sex* adlı oyunun gösterimini durdurmuşlardı. Aynı yıl çekilen Valentino'nun son filmi *Son of the Sheik*'de, sansürcüler istediğini yaptıktan sonra bile, yüzünün müphem şekilde orgazmik göründüğü, Vilma Banky'i baştan çıkardığı bir sahne vardı. Hedy Kiesler'i (sonradan Hedy Lamarr olarak bilinir) yıldız yapan 1933 tarihli Çek filmi *Ecstasy*'nin sansürcüleri çıldırtan çıplak bir sahnesi vardı, fakat oyuncunun yüzünün yakından gösterilmesine müsaade etmişlerdi; söz konusu yüz bir kadının olduğundan, büyük ihtimalle neyin gösterilmek istendiğini pek fark edemediler. On sekiz yaşında bir nemfoman olarak Brigitte Bardot'nun başrolde oynadığı ve yönetmenliğini kocası Roger Vadim'in yaptığı *Ve Tanrı Kadını Yarattı*, 1957 yılı için beyazperdede bir orgazm toniğiydi. Vadim bu filmiyle ilgili olarak şunları söylemişti: "Amerikalılar açısından, zevk için aşkın günah olmadığı bir filmde ilk kez ilan ediliyordu. *Ve Tanrı Kadını Yarattı*'dan sonra pornografik olmadan da erotik film çekilebileceği fikrini kabul ettiler."

Bitimsiz davul soloları takip eden bütün o fallik gitarlar ve kopan telleriyle rock and roll, orgazmik mesajın ileri derecede alıcı genç insanlara daha düzenli olarak aktarıldığı bir forumdu. Burgo Partridge'in Bill Haley çağında gözlemlediği gibi: "Yakın zamanlarda birbiri peşine gelen yeni müzik tarzları biçiminde yeni bir ibadet tarzı ortaya çıktı 'skiffle, rock 'n' roll, vb.; özellikle ikincisinde, ayrı ayrı ama özellikle bir kombinasyon içinde, son derece müstehcen bir izlenim yaratan bir ritim ve hareket göze çarpıyordu. İstisnasız erkek oldukları görülen bu yeni kültün 'ilahları' karşı cinse boşalım sağlamaktaydı. Erkeklerin fazla enerjisinin farklı tarzlarda, bazen ceza kanununun kapsama alanındaki aktivitelerde atıldığı görülüyordu."

Beatles'ın görece sağlıklı biçimde sunulması bile, onu dinleyen kulaklara orgazm çağrısı şeklinde geliyordu. Çığlık atan kadın hayranların gece histerisi, Fab Four (ve pek çok başka grup) ço-

ğu şarkının sonunda kendinden geçmiş bir falsetto zirvesine kayarken, ilginç biçimde azami noktaya varıyordu. Bir Londra hastanesinde danışman olarak çalışan, 1950'ler ve 1960'larda Britanya'da zevk arama konusunda üretken bir kitap olan *The Neophiliacs*'ın yazarı Christopher Booker, "'Twist and Shout' gibi uyarıcı bir parçanın tırmanan kreşendosu ile cinsel heyecan arasındaki paralelliği görmek için bir dahi olmak gerekmiyor," diyordu.

Pop idollerinin kişisel hayatlarının, iyi bilinmesinin yanı sıra, savaş sonrası dünyada orgazmın önceliğinin sivrilmiş örnekleri olması anlaşılabilir bir durumdu. Bu izlenim tam manasıyla rock and roll'un yadigârı değildi ama yine de aşağı yukarı 1950'li yıllarda seks kültünün nasıl patlama yaptığını iyi bir şekilde açıklamaktadır. Yeniyetmeyken Beatles'ın elemanı olan Sir Paul McCartney, Beatles'ın içinden çıktığı orijinal grup Quarrymen'de Nigel Whalley adında bir arkadaşlarının olduğunu anlatmıştı. Nigel'in babası bir polis şefiydi; bu, oğlu sık sık geceleri evde yalnız kalıyor anlamına geliyordu. "Gençken Nigel Whalley'lerin Woolton'daki evinde mastürbasyon partileri yapıyorduk," diye anlatıyor Sir Paul. "Bütün gece kalıyorduk ve hepimiz sandalyelere oturuyorduk; bütün ışıkları söndürüyorduk ve yeniyetme ergen çocuklar olarak hepimiz otuz bir çekiyorduk. Biri 'Brigitte Bardot... oooh!' diyordu. Bu herkesi aynı durumda tutuyordu, sonra birisi, muhtemelen John, 'Winston Churchill' diyordu ... ve herkesin konsantrasyonu berbat oluyordu."

Grubun bir başka arkadaşı Pete Shotton da kitabı *John Lennon In My Life*'da toplu mastürbasyon partilerinden söz etmektedir: "...John'la ben okulla ev arasındaki çalılıklarda hemen yapıverme alışkanlığı edinmiştik. Büyüklük ve şekil karşılaştırması yapmak için yeterince fırsat sağlayan birkaç karşılıklı mastürbasyon seansına bütün çete katılmıştı. Okur yanlış bir izlenime kapılmasın, bizim fantezimiz, en azından kesinlikle heteroseksüeldi." Shotton yine "biz hızlı hızlı çavuşu tokatlarken" ve "işlemde epey ileri gitmişken" Lennon'ın yaptığı Winston Churchill şakasını anlatır. Lennon, daha sonra bu grup mastürbasyonundan Kennet Tynan'ın *Oh! Calcutta!*'sında "Four In Hand" adlı skeç için fayda-

lanacaktı. Bununla birlikte, Tynan Winston, Lennon'ın "aktör sahnede gerçekten mastürbasyon yapmalı" önerisini desteklemenin altından hiç kalkamamasının yanı sıra, Churchill'in yerine Yalnız Kovboy'u koymuştu.

Batı'da seksüel zevke karşı tavırda 20. yüzyıl başları ve ortasında çok ince bir zikzak vardı; aslında bu tutum daha ziyade 1920'lerde görülmesine rağmen burada kasten daha sonraya bırakılmıştı. Sorun, önceki yüzyılda seksüel farkındalığı olanların bile çok fazla kafaya takmadığı bir şeyle alakalıydı: seksin geleceği.

Spekülasyona ve araştırmaya layık bir konu olarak 'geleceğe' merak duyma, 17. yüzyıldan bu yana bütün dünyada gelişmişti, fakat daha önce seksüel ilişkilere asla bulaşmamıştı. Gördüğümüz gibi, ilk Hıristiyanların zamanından Akıl Çağı'na kadar seksüel özgürlük ve zevke gerici bir güç, antik, uygarlaşmamış insanların, hatta hayvanların tarzına dönüş gözüyle bakılıyordu. Bununla birlikte 20. yüzyıl garip bir değişim getirecekti. Örneğin, Viktoryenizme karşı tepki içinde, eğitimli, orta sınıf insanların sekten zevk almayı kabul etmeleri yavaşça daha benimsenebilir hale gelirken, gelecekte seksüel tatminde azalmaktan ziyade bir artış olabileceği düşüncesi kök salmaya başlamıştı. İlk kez genel seksüel zevk, geçmişten ziyade geleceğin bir ideali haline geliyordu. Cinsel özgürlüğü savunmak artık bir doğaya dönüş argümanı değil, aydınlanmış geleceğin bir timsaliydi.

Özellikle ömür süresinin artması karşısında bu 'gelecek' bilinebilir duruma gelirken ve biz bir ömür süresinde geçmişin izdüşümlerini günümüz gerçekliğiyle ölçebilirken, çoğu kestirimler gibi, seksin gelecekte nasıl bir hal alacağına ilişkin tahminler de salt eğlence konusu olmaktan daha fazlasıydı.

Edebiyatta ve sinemada, özgürlükçü ve sosyalist filozoflar tarafından kışkırtılan en yaygın tahmin, orgazmın insanların bütün kısıtlamalardan kurtulmasıyla alakalı, bedensel bir işlev haline geleceğiydi (Lurex uzay süitinde yaşayan insanların gelecek tahminlerinden ziyade, Eski Yunan'ı hatırlatan bir senaryoydu bu). Seksin gelecekte kişisel olmaktan ziyade sosyal, komünal bir olay olacağı öngörülmekteydi.

Bazı tahminler mevcut cinsel davranışların dış değerlendirmesi ya da abartılması değil, sadece onların tersine çevrilmesiydi. Bunun iyi bir örneği, Aldous Huxley'in disütopyacı romanı *Cesur Yeni Dünya*'da görülür; bu romanda zevk amacı etrafında organize olmuş, 20. yüzyıl cinsel adetlerini göklere çıkaran bir toplum anlatılmaktadır. Bu dünyada önüne gelenle seks, sosyal açıdan yapıcı olduğundan teşvik edilir, duygusal bağlanmayı teşvik eden anlamlı seks kötülenir.

Huxley'ın yeni dünyasındaki filmlere 'feelies' deniyordu ve genellikle izleyicilerin şehvetle zevk alabileceği yüksek seksüel içeriği vardı: "Filmin konusu çok basitti. İlk ah, oh'dan birkaç dakika sonra bir düet söylendi ve her kılı ayrılabilen ve tek tek hissedilebilen meşhur ayı postu üzerinde kısa bir aşk yapıldı..." *Cesur Yeni Dünya*'nın yurttaşları başka şeylerin yanı sıra, seks de yaptıkları 'orji-porji'lere katılıyorlardı. Karakterlerden biri olan Bernard, ilk buluşmalarında göz kamaştırıcı Lenina'yla seks yapmak istemediğinde çok garip bir saygı gösteriyordu. Her şeyden önce seks kısıtlanmamıştı ve suçluluktan azadeydi; insanda ruh hali değiştiren Soma ilacıyla kolaylaştırılıp kışkırtılıyordu.

Huxley'ın kitabı geleceği öngörme girişiminden ziyade bir hicivdi, fakat kaba taslak çizdiği olguların bazılarının 1960'ların serbest aşkının peşinde olduğu ve onda gerçekleştiği doğru olmakla birlikte, her şeyin Carnaby Caddesi, Hight Ashbury ve Greenwich Kasabası gibi kurtarılmış bölgelerde vuku bulduğu, o on yılda dile düşmüş olanlardan çok daha fazla sayıda hovardanın, cinsel takıntılı Mary Whitehouse ve İngiltere'deki National Viewer's and Listener's Assosiation gibi Viktoryen değerleri savunan kampanyacıları ve 1980'lerde ABD'de Moral Majority'de birleşen sağ kanat yaradılışçı tutucuları eşit derecede harekete geçirdiğini hatırlamak önemlidir.

Yine de *Cesur Yeni Dünya,* Huxley'ın çağdaş değerleri tersine çevirmesini, serbest aşk konusundaki müphem açıklamalardan bir adım daha ileri taşımıştı. Huxley aşk, evlilik ve ebeveynliğin büyük ayıp olduğu, gebeliğin akla gelebilecek en kötü aşağılanmayı temsil ettiği ve bunların peşi sıra, üremenin karında değil

bir taşıyıcı bantta gerçekleştiği bir dünya tasvir etmişti. Hatta çocuklar arasında seks bile teşvik ediliyordu.

Çok yakın geleceğin kötümser bir hicvi olan, George Orwell'ın 1949 tarihli *1984* romanı, cinsel adetlerin çocukları nasıl etkileyebileceği konusunda bir vizyon da içeriyordu. Bununla birlikte, Orwell şeyleri tersine çevirmeyi Huxley'dan biraz farklı tahayyül etmişti:

> Partinin amacı yalnızca kadın ve erkeklerin, kontrol dışına çıkabilecek sadakatlerine mani olmak değildi. Onun gerçeği, ilan edilmemiş hedefi, cinsel eylemin bütün zevkini yok etmekti. Evlilik dışı olanların yanı sıra evlilikteki aşk, erotizm kadar düşman değildi. Parti üyeleri arasındaki bütün evlilikler o amaçla atanmış bir komite tarafından uygun bulunmalıydı ve -ilke hiçbir zaman açık biçimde ifade edilmese de- çiftler birbirlerini fiziksel bakımdan cazip görme izlenimi uyandırıyorlarsa, bu izin kesinlikle reddedilirdi. Evliliğin kabul gören yegâne amacı, Parti'ye hizmet edecek çocuklar yetiştirmekti. Cinsel ilişkiye, lavman gibi, biraz mide bulandırıcı küçük bir operasyon gözüyle bakılıyordu. Bu yine asla kelimelere dökülmemişti fakat her Parti üyesine dolaylı yollardan çocukluğundan beri yavaş yavaş yedirilmişti. Her iki cins için de cinsellikten tamamen uzak durmayı savunan Seks Karşıtı Gençler Birliği gibi örgütler bile vardı. Bütün çocuklar yapay döllemeyle (Yenikonuş'da *artsem*/yapdöl deniyordu) ana rahmine düşüyordu ve bir kamu kurumunda yetiştiriliyordu.

Orwell'ın Seks Karşıtı Gençler Birliği, özellikle sekse aç bir dünyayı ortaya koyan Kinsey Raporu'yla neredeyse aynı zamanda hayal edildiği düşünüldüğünde, uzak bir gelecek fantezisi olarak görülebilir. Oysa 2003'te, Amerika'da True Love Waits adlı, lise ve üniversitelerde örgütlü bir ulusal perhiz hareketi ortaya çıkmıştı; bu hareketin taraftarları aşağıdaki cümleyi imzalıyorlardı: "Gerçek aşkın beklediğine inanarak, Tanrı'ya, kendime, aileme, çıktığım insanlara ve gelecekteki eşime, evleneceğim güne kadar seksüel bakımdan temiz kalma taahhüdü verdim." Kültün resmi internet sitesi, True Love Waits'in 2004'te dünyaya yayılacağını bildiriyor ve yeryüzünün her köşesindeki gençlere şunu öneriyordu: "...temiz kalmak adına uluslararası bir duruşun parçası olma şansları vardır."

Orwell'ın *1984*'ü kişisel zevk almak için seks yapmanın suç olduğu bir ulus vazeder -yine Huxley'ın fikrinin tersine çevrilmesidir- ve hoş görülebilecek yegâne seks Parti için 'yeni malzeme' üreten ilişkidir. Orgazm da, mahrem tutkuların en kişiseli olmayı temsil etmesiyle, tam bir hedef haline gelmektedir:

> Dünyamızda korku, öfke, zafer ve kendini küçültmeden başka duygu olmayacak. Başka her şeyi yok etmeliyiz. Devrim öncesinden kalma düşünme alışkanlıklarını çoktan kırdık. Çocukla ebeveyn ve erkekle erkek ve erkekle kadın arasındaki bağları kopardık. Kimse bir kadına ya da bir çocuğa ya da bir dosta artık güvenmeye cesaret edemez. Fakat gelecekte evli kadın da olmayacak dost da. Çocuklar, bir tavuktan yumurta alır gibi, doğar doğmaz annelerinden alınacak. Seks güdüsünün kökü kazınacak. Doğurma, radyasyon kartının yenilenmesi gibi, yıllık bir formaliteye dönüşecek. Orgazmı yürürlükten kaldırmalıyız. Nörologlarımız şimdi bunun üzerinde çalışıyorlar.

Gelecekte seksin sinemadaki temsilleri genellikle, bilim ve teknolojinin nihai orgazm tatminini bize sağlayacağını ileri sürer. Roger Vadim'in 1968 tarihli *Barbarella*'sının komik fantezisini alalım; Jane Fonda'nın oynadığı bir Uzay Çağı perisi, bir hap alarak seks yapar (fakat dirseğiyle seks yapmanın yanı sıra, eski usul sevişme kapasitesine de sahiptir). İnsanları öldürmekten zevk aldığına inanılan Orgasmatron, yani Taşkınlık Makinesi'ni yenmeyi bile başarır. Barberella her makine için birden fazla kadın dener ve makine ateş alır.

Orgasmatron'un Woody Allen'ın 1973 tarihli *Sleeper* filminde, 2173'te Allen'ın yeniden vücut bulmasını açıklayan, geriye dönük bir konuk rolü vardı. Burada Orgasmatron, 20. yüzyıl dönümünde kadın dergilerinde satışa sunulan çok amaçlı vibratör mikser kombinasyonunu hatırlatan, anında zevk sağlayan bir ev aletiydi.

20. yüzyılın başlarında Batı dışı dünyada orgazmın statüsünün ne olduğu sorusunu sormak yerinde midir? Orgazm bu dünyada büyük ölçüde, sömürge hakimiyeti altındaki dünyanın çoğuyla birlikte, Batı'da olduğu gibi Viktoryen kalıntıdan ihtiyatlı ilerlemeye doğru düzensiz bir yol takip etmişti. SSCB'den Doğu Avrupa ve Çin'i içine alacak şekilde genişleyen komünist dünyada, ka-

tı bir iffet anlayışı, önceleri Batı etkisinin sürdüğü cinsellik geleneğinden kalan her şeyin üzerinden silindirle geçmişti. Ancak 1960'lara kadar Batı'da 'uygarlaşmamış' ya da 'ilkel' gözüyle bakılan türden sömürge ileri karakollarında, orgazm zevkinde belirli bir prangadan kurtulmuş olmanın doğurduğu sevinç ve neşe epey bir süre devam edecekti.

Antropologlar bölgeyi, Rogers ve Hammerstein onu çok düşünerek almalarından önce istila etmiş olsa bile, Batılıların kitle halinde 1960'ların müzikali *South Pacific*'den öğrendiği gibi, dünyadaki en seksi bölge şüphesiz Fransız Polinezyasıydı. Yale Üniversitesi psikologlarından Clellan Ford ve Frank Beach'in Pasifik'te keşfettiği seksüel Nirvana, Kinsey çağında bile kaş kaldırtan bir konuydu. Ford ve Beach'in savlarına göre, Pukapukan ve Marquesan'lar arasında, çocuklarla seks hakkındaki konuşmalar o kadar açık ve dobraydı ki, bütün çocukların orgazmdan ve cinsel tahrikte penisin (*ure*) ve klitorisin (*tira*) rolünden haberdar oldukları görülüyordu. Boşalmanın geciktirilmesi, kadın zevkine yardım etmenin yolu olduğu için, değerli bir hünerdi. Çoklu orgazm, iki partner tarafından da isteniyordu. Marquesan'lar *cunnilingus* ve *fellatio*'dan özellikle hoşlanıyorlardı. Pukapukan'lar geleneksel bir toplum açısından alışılmadık şekilde, gündüz ya da gece seks arasında fark gözetmiyorlardı; ikisi de eşit derecede popülerdi.

Clellan ve Beach'den birkaç yıl sonra Fransız Polinezyası'nda çalışan bir başka Amerikalı antropolog Robert I. Levy, Tahiti'nin Pirae bölgesinde seksin kadın orgazmı merkezli olduğunu bulacaktı. Tahiti'de bir erkek, partnerini orgazma ulaştırmayı beceremezse aşağılanıyordu. Kadınlar biricik olduğuna inandıkları *coitus* sırasında vajinal kasları kasıp gevşetme kabiliyetleriyle (Havai adalarında amo' amo olarak bilinen yetenek, vulvanın 'göz kırpması') övünüyorlardı.

16
BİRAZ *COITUS* AMA ASLA DELİSİ OLMAMAK:* *UÇUŞ KORKUSU*'NDAN *SEX AND CITY*'YE

"Cinsel ilişki başladı
Bin dokuz yüz altmış üçte
(benim için oldukça geç)
Chatterley'in son yasaklanışıyla
Beatles'ın ilk LP'si arasında."
(Philip Larkin, "Annus Mirabilis")

Nora Ephron'ın senaryosunu yazdığı Rob Riner'ın 1989 tarihli filmi *When Harry Met Sally*'deki Meg Ryan'ın, canı sıkkın Billy Crystal'i neşelendirmek için etkileyici bir orgazm taklidi yaptığı 'mezeci sahnesi' çok komikti. Aynı zamanda bu sahne, orgazm tarihinde ikonik bir yere sahip olmuştu:

*) *A Little Coitus Never Hoitus* (Dorothy Parker).

Gazeteci Ian Penman, Londra *Independent*'daki yakın tarihli bir makalede, orgazmın sinemada resmedilme tarzlarını şöyle anlatıyordu: "Erkek kuşkuludur fakat kadın -kalabalık mezecinin ortasında- kızların her zaman taklit yaptığını ona kanıtlar. Etekleri ve çökmüş egoları ütülemeye benzer öğrenilmiş, ezberden bilinen (insafsız bir ifade), ikinci doğa gibi bir şeydir. Doğal (daha da insafsız bir ifade) görünür. Orgazm taklidi, mikrodalga fırın yiyecekleri gibi kullanışlıdır –zaman ve can sıkıntısından yarı yarıya tasarrufla aynı sonuç (aynı tatmin olmuş partner). Sahnenin kışkırttığı kahkaha, fark etmek kadar rahatlamaya da yöneliktir."

İzleyicilerin bu sahnede gülmesi -filmin en beğenilen yeridir- bizim buradaki amacımız açısından, onu *Paris'te Son Tango*, *9 1/2 Hafta*, vb. gibi sinemasal seksin daha pervasız örneklerinden daha önemli bir yere oturtmuştur. Zira 20. yüzyılın sonları, kadim patriyarkın kâbusu olan kadınların erkeklerden daha az değil, *daha fazla* seksüel olduğunun -ve tehlikeli biçimde onu talep ettiğinin- nihayet önemli oranda doğrulandığı bir dönemdi. Tarihte ilk kez Antik Atina gibi yerleşimlerdeki kadın mabetlerinin tenha ceplerinin dışında, kadınlar dünyanın geniş alanlarında cinselliklerini tamamen ifade etmekte serbesttiler.

Artık klitoris orgazmı istiyorlardı –ve de hisselerini. Bu yeni talepkâr hal, 1984'de "özellikle elektrikli vibratörle, mastürbasyon sırasında bazı kadınları elliye varan sayıda art arda orgazm olabildiği"ni açıklayan Carol Travis ve Carole Wade gibi seksologların düzenli, iyi tanıtılan girişimleriyle güçlendirilecekti. Amerikalı sosyolog Daniel Bell'e göre, orgazmın "Amerikan hayat tarzının ana tutkusu olarak Mammon'u [zenginlerin ve açgözlülerin yalancı tanrısını] yenmesi" gayet normaldi.

Bir kadın hakkı olarak orgazmın yeni anlamı yalnızca bir Batı fenomeni değildi, ne de dünyanın başka yerlerinde orta sınıfa özgü, bir arzu fenomeniydi. Hint dergisi *The Week*, 1998'de Mumbai seks uzmanı Dr. Prakash Kothari'den şu alıntıyı yapıyordu: "Kadınlar niçin zirveye ulaşamadıklarını daha çok bilmek istiyorlar. Zirveye meraklı olanlar, yalnızca manastırda yetişmiş, pizza canavarı tipler değildir. Gecekondudan bir kadın bana geldi ve

kocasının işini çok çabuk bitirdiğini, kendisinin *nasha* olmadığını anlattı."

Hindistan, cinsel davranışın daha Batılı kalıplarını (böyle bir kavram yapısı icabı ironik olsa bile, Hint kültürü Batı'da bilinenden daha azgın, kısıtlanmamış seksi uzun zaman unuttuğundan) ortaya çıkarmak açısından en ilginç bölgelerden biridir. Batı etkili 'cinsel devrim'den önce Hindistan'da 20. yüzyılda sekse genellikle utanç verici bir konu olarak bakılıyor olması, seçkin Hintli psikanalist ve *Kamasutra* çevirmeni olan Sudhir Kakar tarafından şu sözle özetlenmişti: "Evlilikte seks yok, biz Hintliyiz." Kakar, Ortaçağ Hıristiyan Avrupa'sında seks konusundaki komik yasakların Hindu geleneğinde yaşadığını ve Hindistan'daki milyonlar tarafından hâlâ takip edildiğini anlatmaktadır. Bu geleneğe göre, bir koca karısına ancak *ritu*'su (dönem) sırasında yaklaşabilirdi –bir ayın 16 gününü kapsayan bir dönem fakat bunun 6 günü hariç. Oğlanlar arta kalan günlerde ana rahmine düşebileceği için -ya da gecenin tersine, bu kodlar altında gündüz vakti seks hepten sınırların dışında olduğundan- kalan 10 günün yalnızca 5 günü gerçekten uygundu. Sonra yine, tanrılar ve atalar adanmış festival günlerinde olduğu gibi, aysız geceler ve dolunayda seks de sınırların dışındadırlar. Kakar, yüksek dinsel kasttan Hindular kadar Delhi'deki 'dokunulamaz' kadınlar arasında da çalışmalar yürütmüştü. En alt kast kadınları, acı içinde ve dayak korkusuyla, yalnızca giyinik seks yapıyorlardı.

Hindistan'ın nasıl hâlâ nüfus fazlalığından mustarip olduğunu merak edenler için, Yeni Delhi India Interntional Center'da psikolog ve sosyolog olan Dr. Promilla Kapur şu açıklamayı yapmıştır: Seksüel alışkanlıklar kırsal alanda belirgin bir şekilde az kısıtlanmıştır, Muria halkı gibi kabile grupları neredeyse tam anlamıyla serbest seks yaşarlar ve yetişkinler çocukların önünde yüksek sesle ve açık açık seksüel konulardan konuşurlar.

Ayrıca, Kakar'ın ifade ettiği gibi, yasaklayıcı kültürlerde bile şehvet kendine bir yol bulacaktır. "Evlilikte cinsler arasındaki çatışmanın yaygın negatif imajına, kadına ve cinselliğe negatif bakışa rağmen," diye yazar, "altı çizilmelidir ki, Hint cinsel ilişkileri

erkek ve kadın arasındaki çatışmada düzenli fasılalardan yoksun değildir. Bir *Mukesh* şarkısının ruhuyla ilişkili olsun olmasın, Batı kültüründe bilinen erotik tutkunun derinlerine gömülmekten ya da seksüel tabu ormanının içinde kendi yollarını bulmuş bir karı ve kocanın seksüel coşkusundan daha dingin olan şefkat elbette Hindistan'da vardır."

Hindistan orta sınıfı artık daha çok Batı (ya da kesin söylersek, Doğu) tarzını benimsemektedir. Akademik dergilerde, Hindistan dijital medyasında, basında ve televizyonda seks üzerine, özellikle daha iyi orgazm olmayla ilgili tartışmalara yaygın olarak rastlanmaktadır. Özellikle uydu televizyonu, çocukları küçük yaşlardan itibaren cinsel içerikli materyale maruz bırakmıştır. Muhtemelen bunun bir sonucu olarak, şehir bölgesindeki çocuklar arasında, ebeveynler genellikle bunun farkında olmasalar da, cinsel oyun ve keşif gün geçtikte daha fazla artan bir özellik haline gelmiştir. Yeniyetmeler öpüşme ve kalabalık yerlerde el ele tutuşmayı da giderek daha fazla normal karşılıyorlar artık. Yeni yapılan bir seks araştırması, sorulara cevap verenlerin yüzde 30'unun evlilik öncesi seks yaşadığını, erkeklerin yüzde 41'inin yirmi yaşından önce seks yaptığını gösterdi. Evli olmayan kadınlar da, erkek arkadaşlarıyla ve çalışma arkadaşlarıyla seksüel deneyim kazanıyorlar; kadınların yüzde 43'ü evlenmeyi düşünmedikleri biriyle rastgele seksi kabul edilebilir buluyor.

Hindistan'dan daha da eski seksüel geçmişiyle Çin, yakın geçmişinin püritenliğini yenmek ve bazı genişlemeler sağlamak için mücadele etmektedir. Bir seks araştırmacısı ve Pekin'deki China Renmin Üniversitesi'nin sosyoloji bölümünde doçent olan Suiming Pan, 1980'ler ve 1990'larda yedi ayrı sosyal seks araştırması yapmıştı. Araştırmacılar orgazmla ilgili toplanan verilerden doğrudan anlam çıkarmada çok zorlanmış olmakla birlikte, çoğu çiftin sıklıkla 'seksüel zevk' *-kuaigan-* yaşadıklarını bildirmişlerdir. 41 şehirdeki 1.279 erkek ve kadınla çalışan Suiming Pan, erkeklerin her 10 girişimin 7,2'sinde, kadınların 4,2'sinde orgazma ulaştığını saptamıştır. Shanghai Sex Sociology Research Center'dan Prof. Dalin Liu'nun araştırmasına cevap veren 20 bin kişi

içinde, şehirli kadınların üçte biri ve kırsal bölgedeki kadınların dörtte biri 'çok sık olarak' *kuaigan* yaşadıklarını, sırasıyla yüzde 58,2 ve 76,8'i de 'ara sıra' zevk aldıklarını bildirmiştir.

Bununla birlikte, Hong Kong'daki 1996 tarihli benzer araştırmalarda, kadınların kendi cinsellikleri hakkındaki bilgisinin son derece az olduğu gösterilmiştir. Araştırma amacıyla görüşülen kadınların 1/3'ü klitorisinin nerede olduğunu bilmiyorlardı. Buna karşın, her iki cinsten iyi eğitimli insanların, kadın ve erkek orgazmı arasındaki fark konusunda daha çok şey bildiği belirtiliyordu.

Ülkeyi ziyaret eden Batılılar (ve maalesef pedofiller) tarafından neredeyse seks cenneti olarak bakılan Tayland'da, gerçekte şaşırtıcı şekilde sade seksüel alışkanlıklar vardır. Bu ülkede seks pek konuşulmaz; konuşulduğunda da ciddi olunmaz; yeni evli çiftler rutin olarak kızdırılır ve gerdek gecesinde 'eğlenip eğlenmedikleri' ve kaç kez 'yaptıkları' sorulur. Fakat böyle takılmalar dikkati, erkeklerin seksüel arzularının sınırsız ve değiştirilemez olduğu miti altında yaşayan, oldukça penis merkezli bir toplumdan başka yöne çeker. Ünlü Bangkoklu yazar Sukanya Hantrakul'un söylediği gibi: "Kültürel olarak Tay toplumu, rastgele ilişkilerle yatmaları için erkeklerin üzerine titrer... Kadın dergileri her zaman kadınlara durumu idare etmelerini ve kendilerini ona uydurmalarını tavsiye eder."

Geleneksel (burada İslami) tavırlar ve modern, turizmin taşıdığı serbestlik arasında benzer ikilemi yaşayan Endonezya'da, eski ve yeni tarzlar arasında aynı gerilim gözlenir. Genç kadınların bir kişiye âşık olmadan, hoşlandıkları kim olursa seks yapmaya giderek daha hevesli olmaları, ebeveynlerinin kuşağını kızdırmaktadır. Fakat aynı zamanda seksin, kadınların hizmetçi gibi her şeye boyun eğdiği gizli saklı bir aktivite olduğu şeklinde bir algı da vardır. Sahip oldukları doğa üstü cinsel gücün kadınlarla seks sırasında azaldığı şeklindeki halk inanışı yüzünden, kimi erkekler düzenli homoseksüel temas kurmaya özen göstermektedirler.

Bununla birlikte, Endonezya'da yeniyetmeler arasında bir gerilim boşalımı olarak neredeyse genel bir takıntı haline gelmiş olan mastürbasyon, Batı'da olmadığı şekilde sağlıklı kabul edil-

mektedir. Bali'de üreme sağlığı uzmanı olan, profesör Wimpie Pangkahila'nın yaptığı bir çalışmada, ergen erkeklerin yüzde 81'i ve kadınların yüzde 18'i mastürbasyon yaptıklarını kabul etmişlerdir. Bazı ebeveynler de genç çocuklarının mastürbasyonla orgazm olduğunu gördüklerini sevinçle bildirmeye eğilimlilerdi.

Endonezyalı genç kadınların, seks denkleminden duyguları çıkarmak için ellerinden geleni yapmak için, inatla hakları olan orgazm zevkini talep etme ve kontrol altına alma çabaları, 20. yüzyılın sonlarında dünyanın her yerinde seksi karakterize eden önemli bir değişikliği temsil etmektedir. *Frasier*'in bir epizodunda Frasier Crane'ın uçkuru gevşek Roz'u cezalandırmasının kanıtladığı gibi: "Seksin randevulaşma gibi noktalara varacağını annen sana söylemedi mi?"

1973'te kadın cinsel özgürleşmesinin kilometre taşı Erica Jong'ın *Fear of Flying*'deki (Uçuş Korkusu) kahramanı Isadora Wing, "..kişmenin [kocanla] Velveeta peyniri kadar yavan hale geldiği ve 'cansız ..kiş' dediği sorumluluk ve suçluluktan azade seksin arandığı kaçınılmaz yıllara geldiğine" karar verir. Ayrıca 1973'te Nancy Friday'in kadın seksüel fantezilerini derlediği *Benim Gizli Bahçem* adlı kitabı da yayınlanmıştır. Piyasaya çıktığı zamanki NBC radyosunda gerçekleştirilen bir tartışmada Dr. Theodore Rubin, Friday'e şöyle demiştir: "Kitabınız *Benim Gizli Bahçem* kadını erkeğin seksüel seviyesine indiriyor." Friday'in cevabı şu olmuştur: "Kadınlar daha az şehveti mi hak ediyorlar?"

Bu seksüalize edilmiş (ve tam Huxleyvari) Orgazmın Yeni Dünyası'nda bir erkek kadar bir kadın da "bir partnerle ilişkisinde ciddi olabilir". Lionel Tiger'ın zevkin tarihinde söylediği gibi, "ama gebe kalma niyeti olmadan, hatta oyuncu zevk aramaya dayalı yarı sürekli bir ilişkiden fazlası olmadan. Bir gecelik ilişkinin saygılı, düşünceli, yüce gönüllü bir seksüel diyalog -ki hayvan davranışlarında ve çok muhtemelen ilk insanlarda görülen olağanüstü bir ilerlemeydi bu- için arena olabileceği bizim gözümüzde de anlaşılmaz değildi."

Yeni Kadın (bir klişe olmakla birlikte, 20. yüzyılın sonlarında doğrulanmıştır) Chauser'ın Hamamcının Karısı'nı bile hayrete

düşürecek bir cinsel hırs ve açıksözlülük geliştiriyordu. İşte, 1970 tarihli kitabı *İğdiş Edilmiş Kadın*'daki içten sesiyle, profesyonel bir münazaracı olmanın yanı sıra saygın bir Warnick Üniversitesi akademisyeni olan Germaine Greer: "Bütün vakalarda, tam bir ..kişmeyle birlikteki klitoris orgazmı, kimse olmadan yapılan bir klitoris orgazmından daha güzeldir, en azından söyleyebileceğim kadarıyla."

Cosmopolitan vb. parlak bir aylık feminizm serisi -hâlâ devam ediyor- içinde, 'Büyük O'nun (Orgazm'ın) amacını dönüştürmekle ticari bir fırsattan yararlanırken, Mary Wollstonecraft benzeri oldukça ciddi olanların bazıları da orgazm üzerine çalışmışlardı. "Seksi feministlere bırakmak, tatile giderken köpeğinizi post doldurucusuna emanet etmek gibidir," fikrinde olan alaycı Camille Paglia gibi feministler, kadının baskılanmasının birincil sebebinin erkeğin cinsel hakimiyeti olduğunu iddia ediyorlardı. Valerie Solonas'nın 1970 tarihli *SCUM Manifesto*'undaki (SCUM "Society for Cutting Up Men/Erkekleri Doğrama Cemiyeti") gibi en ateşlilerse daha da ileri gitmekte; kadınların erkeklerle seks yapmaktan vazgeçmesini savunmakla kalmayıp, heteroseksüel kadınların erkekler kadar 'tehlikeli' olduğunu savunmaktadırlar.

Kadın orgazmı konusunda erkek tarzı yarışçılık resme girmeye başlamadan önce, yalnızca bir zaman sorunuydu. Orgazm üzerindeki göz kamaştırıcı ışıkla birlikte, neredeyse elle tutulabilir bir baskı söz konusuydu –en azından konuşulup dile getirilmesi doğrultusunda. Bu yeni, hemen hemen tüketici ruh, sık sık koyu tabuları çiğneyen, en farklı toplumlarda da görülebilir. Hijyen takıntılı Japonya'da, ülkenin en yaygın okunan dergisi *The Weekly Post*, yakın bir zamanda 2 bin okuru kapsayan bir araştırma yayınlamıştı. Bu araştırmanın sorularına cevap veren erkeklerin yüzde 51'i oral seks yaptıklarını söylerlerken, yüzde 8'i anal seks yaptığını ekliyordu. Ayrıca, örneklemdeki kadınların yalnızca yüzde 8'i hiçbir zaman orgazm olmadıklarını vurgulamışlardı.

Ayrıca bugün, dünyanın çoğu yerinde yaşanan orgazmların büyük bölümü yeterince iyi değildir; şayet bir kadın kendisindeki ve bunun uzantısı olarak, kadınlığın geri kalanındaki kısa sü-

reli değişiklikten suçluluk duymuyorsa, orgazm dünyayı sallayan, aklı tavana vurduran şekilde olmalıdır. "Dayatılan disiplin, orgazm disiplinidir; herhangi bir orgazm değil, mükemmel orgazm, düzenli, kendiliğinden, muktedir ve muteber orgazm," diye açıklıyordu bunu Germaine Greer.

Parlak genç feminist bir seks araştırmacısı, bu gerçekçi olmayan beklenti kültünün ateşini küllemek üzere 1976'da gösterişli bir şekilde sahneye çıkıyordu. Vaktiyle *Playboy*'da üstsüz (tek kişilik bir durum olsa da) görünen bir manken olan Missourili eski Shirley Gregory, fotoğraf çekimleri arasında akademik kariyer peşinde koşmuş, iki master ve bir doktora yapmış ve yeni bir Max Factor kozmetiği kadar parlak şekilde kendisini yeni baştan markalaştırmıştı. Yeni ürünün adı 'Shere Hite' idi.

Son derece zeki bir kadın olan Hite, altı yılını 3 bin Amerikalı kadına yavaş yavaş 100 soruluk bir seks araştırması göndermeye ve sonra sonuçları Kinsey'in ikinci raporunun modern, seksi yazılmış ve sunulmuş versiyonu içinde toplamaya harcayacaktı. Bu yoğun çalışma sonucunda ortaya çıkan *The Hite Report: A National Study of Female Sexulality*'de, Amerikalı kadınların yaklaşık yüzde 12'sinin asla herhangi bir büyüklük ve şekilde orgazm olmadıkları ve orgazm olanların da ancak yüzde 30'unun bunu ekstra klitoris uyarımı olmaksızın yapabildikleri ileri sürülüyordu.

Bu sonuçlar, kadının cinsel tatmininin cinsel devrime ayak uydurmakta başarısız kalmasının fazla bir rahatsızlık uyandırmayan yeniden teyidiydi. Fakat Naomi Wolf ve başkalarının işaret ettiği gibi, Alfred Kinsey'den daha cazip televizyondaki yandaşlarından ve dahiyane pazarlamadan başka, zerrece yeni bir olguyu da temsil etmiyordu. Stopes'den van de Velde'ye, Helena Wright'a kadar aynı yüzyılın gerçek öncüleri hep aynı noktalara dikkat çekmişlerdi, hatta Wolf'un hatırlattığı gibi, Hite'ın kitabı "onlarınkinden biraz daha az sarih'ti.

Fakat seksi görünüm, isim ve beynin karşı konulmaz bileşimiyle, Shere Hite başarılı bir yeniden paketlemeciden ziyade, bir öncü olarak karşılanacak, hatta bazıları tarafından klitorisi onun ?keşfettiği'ne inanılacaktı. Hite'in yönteminin eleştirisi ve değerli

yanları çok fazla cinsiyetçi saçmalıkla ucuzlatılırken, kendisi de güzel olduğu için top ateşine tutulmuştu; Hite'ın destekçileri onu hor görenlerin, vardığı sonuçlara sadece 'erkek karşıtı' nitelemesini yaparak itiraz ettiklerini zekice ortaya koydular (ironik bir durum olarak, Hite, Amerikan erkeklerinin kadını tatmin etmeyi becerebilmesinin çapını *fazla* tahmin etmiş bile olabilirdi). "Kadınların yüzde 30'u ekstra klitoris uyarımı olmadan orgazm olabilmektedir" şeklindeki bir sonuç, her şeyden önce erkeklerin lehine vahim bir yanlış izlenimi uyandırmaktadır.

Londra *Times*, *The Hite Report*'u binyıl dönümünde 20. yüzyılın yüz anahtar kitabından biri olmaya adaydı. Yine de Dublin'deki Trinity College'da klinik psikiyatri profesörü olan Anthony Clare, *Daily Telegraph*'daki, "Batı toplumu Shere Hite'a, karşılığı ödenmez iyi geceler için bir teşekkür borçlu," demeci gibi bulvar gazetesi abartmalarına pişman olmuştur muhtemelen. İşin doğrusu, "Hite'ın çalışması Batı uygarlığı üzerinde silinmez bir iz bıraktı," yorumunu yapan Reuters'ın eleştirmeninki daha dürüst bir değerlendirmeydi.

Shere Hite'ın etkili çıkarımlarıyla uyum içinde, 1960'lar sonrası seks patlamasının en büyük mirasçısı olan seksüel pratik, pozitif bir saygıdeğerliğe kavuşmuş bulunan kadın mastürbasyonuydu. Vibratörler ilk olarak, *Sex For One* adlı yeni bir kitabın yazarı Dr. Betty Dodson'ın New York'ta cinsellik konulu bir konferansta kadın mastürbasyonu atölyesi yaptığı 1973'te layıkıyla (elektrik süpürgesi parçası, portakal sıkacağı ve benzerleri gibi kılık değiştirmelerin tersine) kamusal alana girmişti. Ülkenin her tarafından gönüllü genç kadınlar mastürbasyon derslerine katılıyorlardı. 1973'te California, Berkeley'de bu derslerden birine katılan bir kadın, grup üyelerinin vajinalarını gözle ve elle incelemeyi ve kendi kendilerine orgazm olmayı öğrendiklerini hatırlıyor. Bir kadın, kocasının kendi orgazmını sağlamayı öğrendiğini bilmektense, sadakatsizliğiyle başa çıkmaya çalışmayı daha kolay bulacağını kabul etmişti.

Ertesi yıl, seks terapisti ve yazar Helen Singer Kaplan şu cümleleri yazmaya mecbur kaldı: "Vibratör bilinen en kuvvetli, en yo-

ğun uyarımı sağlar. Gerçekten elektrikli vibratörün Pompeii günlerinden bu yana seksüel teknikte yegâne önemli ilerlemeyi temsil ettiği söylenmiştir." 1983'de *Playboy*'un aracılık ettiği 1.207 kadınlık bir araştırmada, mastürbasyonun "en emin orgazmik seksüel yöntem" olduğu gösteriliyordu. Fakat kadın mastürbasyonunun gerçek durumu 2001'de, bir Hollanda cep telefonu şirketi Tring, KPN şebekesiyle bağlantı kuran her Nokia 3330 titreşimli telefon alana bedava bir vibratör vereceğini duyurduğunda gün ışığına çıkacaktı. Nokia ve KPN hemen Tring'i dağıtıma son vermeye ikna ettiler. Nokia bu fikri 'mide bulandırıcı' bulmuştu.

O zaman kadınlar, klitoris mucizesini ilk kez açıkça kutlamak için kendi üstün orgazmlarıyla hava basmaya ve (muhtemelen ilk kez *olmasa* da) açıkça erkeklerin zaaflarına kahkahayla gülmeye başladılar. Bu bölümün başındaki Larkin'in sözleri, cinsel devrimle arkada bırakılan pathosun bir ölçüsünü ortaya koymaktadır ve bu anlamda yeni kadının zaferine eşlik eden erkeklerin ricatı 1960'lar sonrasının ruhu açısından semptomatik bir durumdur.

Ian Penman 1989 tarihli bir yazısında şöyle demiştir: "Filmlerde temsil edildiği şekliyle erkek orgazmı, kadının karşılığının hiç olmadığı bir biçimde, hemen her zaman bir eğlence sebebidir. Ve erkek orgazmının komedisi, sonsuz hidrolik mizah, taklit edilmesinden değil ertelenmesinden ibarettir –heyecan ile erteleme arasındaki salınım [Mel Brooks'un filmi] *Blazing Saddles*'daki Madeline Kahn'ın şantözü tarafından şöyle özetlenir: 'Onlar her zaman gelir gider, gider gelir... ve hep çok erken olur.'"

Müsamahakâr toplumların dışavurumlarının hiçbiri, özellikle kadınların gözünde erkek imajını iyileştirmez. (Dönemin feminist şakalarından biri, "Tanrı erkeği ne zaman yarattı?" şeklindeydi: "Vibratörle dans edilmeyeceğini anladığında.") Erkek cinselliğinin ilerleme kaydettiği 1970'ler ve 1980'lerde, Dr. Alex Comford'ın idealize ettiği 'seks gurmeleri'nden ziyade pornografi ve seks endüstrisinin müşterileri kaplamıştı ortalığı. O yüzden Britanya'da erkek mahremiyet içinde mastürbasyon yapabilsin diye her dakika kibarca koltuğu uzaklaştıran 'yetişkin' sineması Pussycat zincirini görüyorduk; keza, esas olarak evde porno iz-

lemek için kullanılan video kaydedici satışları da eşzamanlı biçimde tam bir patlama sergilemişti. Benzer olarak mastürbasyon, bir yerlerde Amerikan porno yıldızı Annie Sprinkle'ın benzerlerinin evrensel bir izleyiciye "odaya kadar rahim ağzı" (vajinasının içine bir fotoğraf turu)* sunabildiği Word Wide Web'in katlanarak büyümesinin arkasındaki utandıran ve kabul edilmemiş motor güçtü.

"Pornografi 'gerçek' orgazmın sahnede bulunduğu yegâne yerdir," der Penman, sinemada orgazm üzerine *Independent* adlı eserinde. "Pornonun kendisi gerçek ve taklidin garip bir melezidir. Porno anlatısı kendine has şekilde absürddür; gerçek duygusal etki, bedenlerin yaptığını gördüğünüz şeyin fiilen yapılıyor olmasından gelir. 'Gerçekten olan', bir şeyin kaydı olarak belgeselin bozulmuş, yolu değiştirilmiş bir formudur. Sert pornoda hiçbir şey dışarıda bırakılmaz, ya da bir anlamda, içeride kalmaz; meslekte kibarlıktan yoksun biçimde 'attırma' olarak bilinen şey başroldekilerin sözleşmeden doğan yükümlülüğüdür (Son'a gerçekten erişildiğinin kanıtı). Kadınlar -taklit ederek ya da etmeyerekkesik kesik nefes alabilirler, fakat eylemin hakikaten geçerli olması için erkeğin patlaması gerekir."

'Attırma', Hindistan'da gelişen dünyanın en büyük sinema izleyicisine hâlâ biraz uzaktır, fakat her gün para ödeyen 50 milyon müşteriyi eğlendiren Mumbai'nin Bollywood sinema endüstrisi, son zamanlarda seyircilerin dikkatlerini onyıllardır işportada satılan pembe, romantik fakat namuslu seks anlayışına çekmektedir. Yeni, daha açık saçık Bollywood filmleri yalnızca Mumbai elitine değil, bütün Hindistan için daha dürüst bir cinselliğe doğru ilerleyişine öncülük etmiştir. Seksüel bakımdan açık Hint filmleri serbest bırakılmıştır; keza, *The Full Monty*'nin Hint uyarlaması olan *Oops*'un da dahil olduğu yazıların zamanında serbest bırakılması sayesinde, cesur, seksüel bakımdan agresif kariyerli kadın başrol oyuncularıyla, geleneksel sari giyen, seksüel köle Bollywood kahramanın yerini alan *Jism* (Vücut) ve 17 öpüşme sahnesiy-

*) 'Room service/oda servisi' ile 'room cervix' arasındaki ses benzerliğinden gelen bir söz oyunu. (ç.n.)

le anlatılan *Khwahish* (Arzu) Mumbai'nin oyuncak oğlanlar ve erkek striptizcilerinin dünyasında yerleşmiştir.

Elbette seks filmleri görsel araçlarla seksüel duyguları etkili biçimde yaratmaya dayanır. California Üniversitesi antropoloji profesörü ve *The Evolution of Human Sexuality*'nin yazarı olan Donald Symons, erkeklerin cinsel bakımdan kadınlardan oldukça farklı uyaranlarla heyecanlanabildiğini gösteren bir araştırmanın bulgularından etkilenmişti. "Erkek ve kadının son derece farklı doğaları, Bryant ve Palmer'ın 1975'de dört masaj salonundaki masözlerle yaptıkları çalışmada dramatik biçimde resmedilmişti," diye yazar Symons. "Bu kadınların erkek müşterilerine sağladığı öncelikli hizmet mastürbasyondur, fakat bu sırada müşterilerin çıplak masöze masaj yapılmasına ya da okşamasına izin verilir. Bunun amacı, müşterinin mümkün olduğunca çabuk seksüel bakımdan tahrik edilmesi ve böylelikle azami miktarda iş görmektir: Masözlerin mottosu 'onları içeri al, kaldır, boşalt ve gönder'dir. Masözler sürekli mastürbasyona bakmalarına, çıplak adamlar tarafından kendilerine mastürbasyon yapılmasına ve kadınların çoğu müşterilerine karşı pozitif bir davranış göstermelerine rağmen, yalnızca bir masöz iş esnasında kendisinin cinsel bakımdan tahrik olduğunu bildirmişti ve bu da anlaşılan masaj yapmaktan ziyade, masaj yapılmanın bir sonucunda gerçekleşmişti. Sonra, masöz heyecanının üstesinden gelmek için ayakta durup, müşterisine bakacak ve ilgisini kaybedecekti.

"Cinsel tahrik olmadan bu işleri yapabilme kabiliyeti, kadının eşsiz uyum yeteneğini temsil eder," der Symons. "Bu yetenek sadece erkek vücudunun tek başına uyarmasıyla cinsel bakımdan tahrik olmamaktır. Oysa çok az heteroseksüel erkek kendisi cinsel olarak tahrik olmadan çıplak kadınlara masaj yapabilir ve mastürbasyon yaptırabilir."

Erkeklerde kadınlardan kesinlikle daha popüler olan tek yönlü seksüel zevkin bir başka alışılmadık formu hayvanlarla seks yapmaktır. Amerikalı erkeklerin çiftlik hayvanlarıyla seksüel deneyimleriyle ilgili Kinsey'in keşfi, görmüş olduğumuz gibi, bu hikâyenin özünü oluşturmaktadır, fakat koyun ve keçiy-

le kolay seks yapmak yalnızca yelpazenin daha muhafazakâr ucunu temsil ediyor olabilir. Daha önce bir adamın kalkmış penisini tavuğun anüsünden sokup, sonra boynunu kırdığı *avisodomi* pratiğini duymuştuk. Zavallı hayvanın ölüm kasılmalarının, işkencecisine istisnai bir zevk verdiği meraklısı tarafından söylenmektedir. Marquis de Sade, Paris genelevlerinde aynı amaçla hindi kullanıldığını iddia etmiştir ve 1995 baskı Encyclopedia of Unusual Sexual Practises'e göre, aynı pratiğin meşhur uygulayıcıları arasında, roketlerin askeri teçhizat olarak kullanılmasını İngilizlere tanıtmasıyla da meşhur, 18. yüzyıl Mysore Sultanı Tippoo Sahib de vardır.

Daha tuhaf modern yıllıklarda, karşılıklı orgazm zevki varsayan bir temelde, erkeklerin hayvanlarla seks yapma girişimlerinin kanıtları da bulunabilir. Hayvanların seksten hiç zevk alıp alamadıkları sorusu tartışmalıdır; zoologların elinde, erkek hayvanların boşalmaktan hoşlandığına ya da en azından bunu hoşa gider şekilde rahatlatıcı bulduğuna dair bol miktarda kanıt vardır. Erkek filler hortumlarıyla penislerini uyarırlar. Erkek kirpilerin ön patilerinden biri penisinde olmak üzere üç ayağıyla yürüdüğü gözlemlenmiştir; erkek yunusların havuzlarına gelen bir su akımına kalkmış penislerini tuttukları ve homoseksüel ilişki girişiminde bulundukları bilinir. Dişi hayvanların seksten hoşlanmalarına gelince, bu konuda yalnızca meşhur seksi bonobo maymunlarından emin olabiliriz. Dişi bonobolar sırf zevk uğruna uzun seks maratonlarına girdikleri izlenimini verirler; diğer primatların yalnızca uzun laboratuar uyarımları sonrasında orgazm *benzeri* bir tepki verdikleri gözlenmiştir.

Bu, ilginç dişi yunus sorusunu cevapsız bırakır. Bazı deniz memelileri öğrencilerinin anekdotal anlatımlarına göre, dişi yunusların orgazm için mastürbasyon yapar *gibi göründükleri* bir pozisyon aldıkları gözlenmiştir. Bu gözlem de bazı rahatı kaçmış erkek bireylerin denizkızı fantezilerini teşvik etmeye yetmiş gibi görünüyor.

Meçhul bir veterinerlik öğrencisinin hâlâ mevcut bir web sitesinde (www.dolphinsex.org) 1996'da yazdığı böyle (edebi) bir

hayvan aşkı, dişi yunuslarla devamlılığı olan aşk ilişkisi yaşadığı şeklinde devam etmektedir. "Yabani yunuslarla yaşadığım iki olayda olağanüstü mutlu olmuştum ve şimdiki eşim benim oturduğum şehrin limanında yaşayan bir yunus," diyor yazar ve dişi deniz memelilerini (erkekleri de) orgazma ulaştırdığını (onların da kendisinin orgazm olmasını sağladıklarını) söylüyor.

Seks pazarı, bu hareketli zamanlarda seks konusundaki Viktoryen tavırlara bir göz atmak için bile çok kalabalık görünmektedir; ama günümüze değin orgazm konusunda okumuş yazmış modern Batı'nın üzerinde hâlâ zaman zaman acı bir rüzgâr esmektedir. Yasama meclisi orgazmın kamusal teşhiri konusunda hâlâ çekingendir. 1998 Nisan ayında Alabama'da eyalet müstehcenlik yasasına bir ek yapılarak, "öncelikle insan genital organlarını uyarmak için piyasaya sürülen seks aletlerini üretmek, dağıtmak ya da başka amaçlarla satmak yasadışı" kılınmıştır. Yasa, böyle seks oyuncaklarının müstehcen olduğu ve 'şehvet düşkünü bir merakı' cezbettiğinde ısrarlıydı. Eyalet yetkilileri "orgazm olmak amacıyla bir ürünü satın almanın temel haklar arasında sayılamayacağı"nı savunuyorlardı.

Mastürbasyon 21. yüzyılda başka biçimlerde de, muazzam bir kültürel ve ahlâki sıkıntı kaynağı olmaya devam etmiştir. Başkan Clinton'ın vergi mükelleflerinin sırtından Monica Lewinsky'e *fellatio* yaptığı neredeyse tam o anda (her şeyden evvel ışıklar açıktı ve birisinin maaşı ödeniyordu), Clinton ABD Milli Savunma Sağlık Dairesi başkanı Jocelyn Elders'i, bir AIDS kongresinde söylediği, mastürbasyon "insan cinselliğinin bir parçasıdır ve belki de öğrenilmesi gereken bir şeyin parçasıdır" sözleri üzerine tartışmalardan aylar sonra harekete geçmeye zorluyordu.

Elders, çocukların seks eğitimi derslerinde mastürbasyonla ilgili bilgileri öğrenmeleri gerektiğini kastettiğinde ısrar etmişti (bu, Rutgers Üniversitesi'nden saygın bir antropolog akademisyen olan Lionel Tiger'ın yıllar önce söylediği şeydi). Tiger 1940'larda Montreal'de bir çocukken kendi ilk mastürbasyon deneyimini eğlendirici şekilde ama sağduyunun sınırlarında kalarak kaleme almıştı:

O gece seksüel bir başarım olduğu bir gerçekti. Zevke ambargo koyan sıkıcı bir kültürden bir hırsızlık eylemi sırasında kendimi fethetmiştim. Çalışkan öğrenci, bir otoerotik otodidakt haline gelmişti. Şimdiye değin, kimin zevke hakkı var, ne kadar, niçin ve toplum ve onun kontrolü altındakiler bunun hakkında ne düşünür soruları beynimin içinde dönüp durmuştu. Niçin yüksek okul öğrencileri Elizabeth dönemi tiyatrosundan zevk almaya teşvik ediliyorlardı da, gerçekten hiçbir okul sistemi, hiçbir ekonomik maliyeti olmayan, istenmeyen gebelik korkusu olmayan, başkasının ev ödevine engel olmayan, kendi kendine fiziksel zevk alma konusunda faydalı tavsiyelerde bulunmuyordu?

Seksin geleceği Huxley ve Orwell'in önerdiği gibi teknolojik terimlerle algılanmaya devam ediyordu. Orgasmatron hayal kırıcı biçimde uzak bir ihtimal olarak kalmıştı, fakat Desmond Morris'in 1960'lardaki, teknolojik bir çağda esasen aynı hayvan olarak kalırız şeklindeki akıllı sözü ("Uzay maymunu hızla aya doğru giderken hâlâ cüzdanında karısının ve çocuğunun fotoğrafını taşır," diye yazmıştı Morris) hızla devam eden uzay çağı için orgazmı yeniden biçimlendirmede insanoğluna yol gösteriyordu.

Bilimci Robert A. Freitas, Jr.'ın *Sexology Today* dergisindeki 1983 tarihli makalesine göre, uzay yolculuğuyla ilgilenen çoğu gelecek bilimci, müsamahakâr toplumun en parlak günlerinde uzayda seksle ilgili büyük düşüncelere zaman ayırmıştır. Freitas, Isaac Asimov'un 1973'te "Uzay Gemisinde Seks" başlıklı bir makale kaleme aldığını ve Arthur C. Clarke'ın, "Yerçekimsizlik erotizme yeni biçimler katacaktır. Zaman konusunda da," şeklinde yorum yaptığını söylemiştir. Massachusetts, Easton'daki bir Pazar okulu öğretmeni olan Elaine Lerner 1992'de, uzayda sevişme sırasında bir partnerin diğerinin kalçasının hareketini kontrol etmesini sağlayan bir kayışlar ve halkalar sisteminin patentini almıştır. New York'taki Sex Institute'dan Raymond Noonan, uçuşta Lerner'in sistemini kullanarak yapılacak cinsel ilişkinin astronotların uçuş stresini atmasına yardımcı olacağını savunmuştur. Ve bilim yazarı G. Harry Stine, NASA'daki bir yerçekimsizlik testinde bir çift seks yapma girişiminde bulunduğu söylentisini kâğıda dökmüştür: "...doğru zamanda ve doğru yerde itmek için ya-

kında üçüncü bir şahısa ihtiyaçları olduğunu anladılar," demiştir Stine. On üç yıl sonra, Lerner hâlâ girişimi için NASA'dan resmi bir tepki gelmesini bekliyordu.

Bununla birlikte, saygın bir Fransız bilim yazarı olan Pierre Kohler, 2000'de yayınlanan *The Final Mission: Mir, The Human Adventure* adlı kitapta, hem Amerikalı hem de Rus astronotların uzun gezegenlerarası görevde yıllarca insanın nasıl hayatta kalabileceği araştırmalarının bir parçası olarak seks yaptıklarını yazıyordu. Kohler, iddiaya göre, 1996'daki bir uzay mekiği görevinde yerine getirilen kod adı STS-XX olan bir projedeki gizli bir NASA raporunu aktarmıştır. Söz konusu projenin amacı, yerçekimsiz bir atmosferde hangi seksüel pozisyonların mümkün olduğunu incelemektir. Bu doğrultuda, iki astronot tarafından yirmi pozisyon denenmiştir; sonuçlar iddiaya göre videoya kaydedilmiş, fakat yayınlanamayacak kadar çok hassas diye değerlendirilmiştir. Sonuç: Elaine Lerner'ın önerdiği 'mekanik yardımcı' türünden bir şey olmadan yalnızca dört pozisyonda başarıya ulaşılabildiğidir. Diğer on altı pozisyon, özel elastik kemer ve ucu açık bir uyku tulumu gibi şişirilebilir bir tüp gerektiriyordu. Kohler şöyle der: "Başlıca bulgulardan biri, dünyada yerçekimi insanı aşağı doğru çektiği için çok kolay olan, klasik sözde misyoner pozisyonunun uzayda hiçbir şekilde mümkün olmadığıydı."

İktidarsızlığın üstesinden gelmek amacıyla tasarlanan ilk oral ilaç olan Viagra'nın 1998'deki başarısıyla (seksüel uyarım esnasında penisteki kasları gevşeterek, penisteki erektil dokulara kan akımının artmasına imkân veren bir kimyasal madde olan nitrik oksit etkisinin artırılmasıyla etkisini gösterir), ilacın ya da benzerlerinin kadınlar için de kullanılmasını sağlamaya yönelik bir yığın deneme (bildirildiğine göre bazıları başarılı olan deneyler) yapılmıştır. (Kadınlar için Viagra'ya orgazmla ilgili her derde deva gözüyle bakılmasa da, Sydney'deki St Lukes Hastanesi Avustralya Cinsel Sağlık Merkezi'nde çiftleri eğitmede uzman ve önde gelen seks terapistlerinden Dr. Rosie King, kadınlara yönelik uluslararası klinik ilaç denemelerine katılmıştır ve bu konuda birtakım kuşkuları beslemektedir. "Kadın cinselliği bir hap yut-

maktan çok daha karmaşık bir şeydir," diyor Dr. King. "İlacın hiçbir miktarı mutsuz bir ilişkiyi, yetersiz seks tekniğini ya da yorgun, bitkin, stresli bir kadının duygularını telafi edemez... Seksüel tahrik yaratacak bir hap henüz yok. Fakat kesin bir afrodizyak var: aşk.")

Günümüz önde gelen uzmanlarından Dr. King'in uyarısı bir yana, Viagra muadili bir ilacın amacı, kadında seksüel arzu eksikliği ya da zayıf orgazma karşı testesteron desteği sağlanmasını öngörebilir. *New England Journal of Medicine*'deki 31-56 yaşlarındaki libido eksikliğinden mustarip 75 kadınla yapılmış bir araştırmanın raporunda, ekstra testesteron verilen deneklerin seksüel düşünce ve eylemlere sahip olmasının üçe iki daha fazla muhtemel olduğu bildirilmiştir.

Yine de, hayali orgazm hapları ve kremleri, modern kadının, esas itibariyle, bir erkekle olmaktan ziyade tek başına seksi tercih ettiği bir mastürbasyon fikrine dayanıyor gibidir. Siber seks de insan gelişmesinin bu aşamasında mastürbasyonun önceliğinin başka bir düzlemde bütün dünyaya yayılmış olmasının ifadesinden daha az -ya da daha çok- bir şeyi temsil etmez. 2000'de *New York Times*'da yazan Jane Brody, internet seksini 'seksüel zorlayıcılığın taş kokaini' olarak isimlendiren bir psikologdan bahsetmiştir.

İnternetten bakılan seksüel resimler taş kokain kadar zorlayıcıysa, son yirmi yıldır vaat edilen orgazma yardımcı giysilerin yardımıyla 'sanal seks'in icat edilmiş en bağımlılık yapıcı boş zaman amacı olacağından emin olabiliriz. Gerçi bilim-kurgu yazarlarının sevdiği türden bir sanal seks ihtimali henüz söz konusu değildi. Dünyanın en ateşli robot propagandacılarından biri olan Reading Üniversitesi'nde sibernetik profesörü Kevin Warnick, koluna ameliyatla deneysel bir chip koydurmakla kalmamış, böyle bir cihazla deney yapması için karısını ikna etmeyi de başarmıştır. İki chipten internet üzerinden bilgi aktarımıyla, çift biraz telepatiyi andıran bir etkileşimi bir ölçüde sağlamıştır. Prof Warnick böyle insan robotların içinde gelecekte seksüel imkânlar olacağına inanan bir bilimcidir. Bir seksüel

partnerin tam olarak ne hissettiğini elektronik aletlerle güvenilir şekilde izleyebilirsek, seks adına çok ilginç sonuçlar ortaya çıkacağını da rahatlıkla söyleyebiliriz.

Romanya, Bükreş yakınlarındaki Voluntari şehrinden Dr. Nicolae Adriran Gheorghiu 2001'de, bir dakikada bir kadını 16 kez orgazm edebilen 'geleneksel' orgasmatron nosyonuna daha yakın bir alet icat ettiğini ileri sürmüştür. Gheorghiu kendi iddiasına göre, makineyi yalnızca heyecanı çok kuvvetli olduğundan şikayet eden kadınlar üzerinde denemiş ve "bir kadın için otuz erkekten daha etkili olduğu"nu saptamıştı.

Aynı yıl *New Scientist* dergisi, istedikleri anda kadınları orgazm edebilen elektronik bir implant üzerine bir rapor yayınladı. Amerika'da patenti alınan aygıt, doğal yollardan orgazma ulaşmada zorluk çekenlere yardımcı oluyordu; bununla birlikte, erkeklerdeki Viagra gibi, zaten sağlıklı seksüel dürtüyü daha fazla artırmak isteyenler için de kullanılabilirdi.

Kuzey Carolina, Winston-Salem'de Piedmont Anaesthesia and Pain Consultant'da cerrah olan Stuart Meloy'nun aklına kazara bir fikir gelmişti. Sırt ağrısı çeken bir hastanın ağrısını geçirmek amacıyla yapılan rutin bir ameliyat sırasında, normal olarak ağrı sinyallerini engelleyen elektrik atımları yaymak üzere tasarlanmış elektrotları olan bir aygıtı hastanın omuriliğine yerleştirmişti. Fakat bu vakada, yanlış sinirle geçici temas kuran bir elektrot yüzünden aygıt, kadının, "Bunu yapmayı kocama öğretmek gerekeceğe benziyor," diye eklemeden önce, Meloy'nun utangaç tanımlamasıyla, 'empatik olarak çığlık atmaya' başlamasına sebep olmuştu. Meloy titanyum kasalı bir jeneratörle kırktan fazla elektrodu olan ve yaklaşık bir sigara paketi büyüklüğündeki aygıtın, kalçaya yerleştirilip, elle kumanda edilmek üzere nasıl uygun şekilde modifiye edilebileceğini açıkladı. Meloy implantın kullanımını kısıtlayan bir programlanmaya da ihtiyaç olabileceğini kabul ediyordu.

Dr. Meloy'nun icadı haberlerine, tahmin edilebileceği üzere değişik yerlerden edepsiz tepkiler geldi. Romancı Jeanette Winterson *Guardian*'daki bir yazısında elektronik seksin "taklit yap-

manın bir başka şekli olduğu"na dikkat çekmişti. Sonra da bazı muhtemel teknik sorunları değerlendirmeye devam ediyordu: "Elektrik atımları çevresinde de etkilidir. Bir coşkunluk anında araba alarmınız çalmaya başlayacak mı? Araba alarmı da sizi etkileyecek mi? Ben Waitrose park yerinde, kendimi Nude Readers' Wives için yapılan bir fotoğraf çekimi gibi ön camın üzerinde kıvranırken bulacağım bip sesi olmasını istemem.

"Aygıtın bir zamanlayıcı gerektirip gerektirmediğini okumamıştım," diye ekler Winterson. "Bunu rastgele açılıp kapanan hırsız ışığı gibi programlayabilir misiniz? O zaman gerçek seksin gerektirdiği sürpriz unsuru kalacaktır en azından. İlk karıncalanma başladığında nerede ve kiminle olacağınızı merak ederek açılabilirdi."

Germaine Greer bu olaya fazla şaşırmış değildir: "Titanyum bir implanttan kendine birkaç sarsıntı vermek, olabilecek en kötü sekstir."

Dünyanın her tarafındaki erkekler, teknolojinin kendilerini sıkıcı bir yükten kurtaracağını hissederek, kadınlar için elektronik orgazm implantı ihtimalini pek kafaya takmazlar. Bir ABD web sitesi Gheorghiu'nun Orgazmastron'u üzerine bir raporun başına yorum koyarak erkeklere önemli bir yardımda bulunmuştu: "İtişmeyin artık, sıraya geçin. Çek defterinizi hazırlayın..." Elbette coşkunun kaynağı sadece, erkeğin centilmenlik duygusu açısından cazip olan, kadının erkek gibi efor harcamadan orgazma ulaşma ihtimali *olabilir*.

Elektronik aletler ve seks, garip dinsel kültleri eşit ölçüde büyülemeye devam eder: Mesela, kötü namlı Quebec merkezli Raelian'lar, bir gün bütün seksüel ihtiyaçlarımızın mikroskobik, nano-teknolojik robotlar tarafından yerine getirileceğine inanırlar. Her robot teknolojisinin denendiği Japonya'da, Orgasmastron tipi gelişmelerde fark edilebilir bir piyasa ya da araştırma merakı olmaması ilginçtir; seks bebekleri seksüel dünyanın teknolojik istilasının sınırıdır orada.

Orgasmatron ihtimali konusunda hem Stuart Meloy'dan hem de Raelian'lardan açık şekilde daha az ümitvar olan kişi, yıllarını erkekler için bir aygıtı mükemmelleştirmeye harcayan bir Al-

man elektrikçi Manfred Lubitz'di. Onun yaptığı alet titreşimli bir mat, masaj yastıkları ve penise doğrudan sarılan elektrotlardan oluşuyordu. Mr. Lubitz 2003'de İspanya, Malaga'daki kiralık dairesinde ölü bulunmuştu. Londra'daki *Sun* gazetesi bir polis kaynağından aktararak şöyle diyordu: "*Hot Vixen Nuns* adlı bir film seyretmiş. Maalesef, bir elektrik dalgalanması olmuş gibi görünüyor. Zemin ıslaktı."

Daha az teknolojik tarafta, mastürbasyonun gayri şahsileştirilmesinde ilginç bir gelişim (kadın orgazm zevkinin iyileştirilmesine ilaçla yaklaşımın günümüzdeki ivmesinin ışığında özellikle şaşırtıcıdır) Birleşik Krallık'ta 2003'de Vielle ticari adı altında kadınlar için yeni bir seks yardımcısının sınırlı miktarda pazara sunulmasıydı.

İlk olarak, *Daily Mirror*'daki birkaç sayfalık bir makaleyle kamuya açılan Vielle'in pazarlama sloganı "kendiniz keşfedin"di. Bu, kadınlar için vibratör olmayan bir mastürbasyon yardımcısıydı. *Mirror*'ın açıkladığına göre, PVC'den yapılmış yeni aygıt, sadece bir parmağın etkisini zenginleştirmek üzere tasarlanmış kauçuk bir yapma parmak biçimindeydi. Daha dikkat çekici olan, Vielle'in Boots zincirleri gibi anacadde dükkânları tarafından bulundurulmasının beklendiğinin yazılmasıydı.

Vielle Batı Yorkshire, Ilkley'nin sakin bir kasabasında yaşayan orta sınıftan bir anne olan Liz Paul tarafından icat edilmişti. Liz Paul'un geliştirdiği şey (Vielle'in sadece bir iki yıl içinde sözü edilmez, hatta yasadışı bir alete dönüştüğünü belirtmek önemlidir) beş yerel meclisin kısmen sahibi olduğu, riski göze alan sermaye grubu Yorkshire Enterprise'dan alınan borçla kısmen fonlanmıştı. Hepsinin en şaşırtıcı olanı, *Mirror*'ın icadı kamuya duyurmasından birkaç gün sonra, Bayan Paul'ün Londra'daki Café Royal'deki bir yemekte, İngiliz Kadın Mucitler Yılın Ödülü'nü (sağlık alanında) almak için hazır bulunmasıydı.

Vielle kadının ya da partnerinin işaret parmağına takılıyordu ve parmak ucunun yumuşak kısmından çıkıntı yapan sekiz nodüllü bir çemberi vardı. Bu çember, klitorisin üstünü ve yanlarını uyarmayı sağlayacak şekilde yerleştiriliyordu. "Tek başına bir

parmak normal olarak yalnızca üstüne ulaşacaktı," diye açıklıyor *Mirror*. "Nodüllerin ortasında, gerekirse, bir kayganlaştırıcının uygulanabileceği bir çukurluk da vardır."

Preston'daki Lancahire Central University'nin Tıp ve Eczacılık Yüksek Okulu'nda Seksüel İlaçlar profesörü olan Alan Riley'in Vielle'le yaptığı bir deneme, orgazm oranının yüzde 82,8'den yüzde 95,3'e yükseldiğini ve orgazma ulaşma zamanının ortalama 13,57 dakikadan 5,05 dakikaya düştüğünü göstermiştir. Şirketin web sitesindeki (www.vielle.info) deneme sonuçlarına göre, Vielle kullanan deneklerin yüzde 31,25'i orgazm kolaylığında bir farklılık hissetmezken, yüzde 68,75'i orgazma daha kolay ulaşmıştır. (Denemenin yalnızca 16 kadından ibaret olduğu not edilince, bu rakamlar kesinlikle daha az etkileyici görünmektedir; yani aygıt 11 kişide çalışmış, 5 kişide işe yaramamıştır.)

Vielle'in pazarlama yaklaşımı ilginç şekilde yine melezdi; hem geleneksel bir seks yardımı olarak sunuluyordu hem de Orgazm Bozukluğu'ndan (bir kadının uyarıldığı ve tahrik olduğunda bile orgazm olmada zorluk çekmesi) Cinsel Tahrik Bozukluğu'na (vajinal kayganlık eksikliğinden seksin zevk verici olmaması) ve Hipoaktif Cinsel Arzu Bozukluğu'na (basit bir libido eksikliği) kadar kadın cinsel fonksiyon bozukluğunun (FSD) çeşitli biçimlerinden mustarip kadınlar için deniyordu.

Vielle 'işe' yarayabilirdi, fakat 2002'de yayınlanmış bir makalenin özetindeki gibi, *British Medical Journal*'ın bakış açısından problem, FSD'nin kendisinin 'gerçek' olup olmadığı ya da derginin savunduğu gibi ilaç firmalarının para almak için icat ettiği 'şirket sponsorluğunda bir uydurma' olup olmadığıdır. Tipik bir tıbbi üretim firmasının kadınların yüzde 43'ünün FSD'den mustarip olduğunu iddia ettiği söyleniyordu çünkü.

Observer'da yorum yazıları kaleme alan Christina Odone *BMJ*'nin görüşünü desteklemiş ve böyle bir iddiayı teste tabi tutmuştu: "...söz konusu ettikleri rakamlarda kesinlikle şüphe uyandıran bir şey var," diye yazar Odone. "Bu rakam iki ay ya da daha fazladır, herhangi bir FSD semptomu yaşayıp yaşamadıkları sorulan tam 1.500 kadınlık bir örnekleme dayanır. Yalnızca bir

soruya evet demişlerse, 'fonksiyon bozukluğu' kategorisine alınırlar. Bu yalnızca sahte bilim değildir, kadınların durumunu 'tıbbileştirme' eğiliminin tehlikeli bir parçasıdır. Yakın yıllarda bilimciler Genel Kaygı Bozukluğu'ndan Nevrotik Kaygı Bozukluğu'na kadar haddinden fazla 'hastalığın' ana hatlarını çıkardılar. Bu teşhisler erkeklerden ziyade kadınlara konuyordu... Hakikat şu ki, sekse ilgi duymama gibi, stres kaynaklı duygular hayatın bir parçasıdır. 'Koşullar' içinde bu olağan duygulara dönmek, ancak kadınlara kendilerini zaten hissettiklerinden daha yetersiz oldukları duygusunu yaşatacaktır."

Bununla birlikte, bugün bilinmekte olan Dwight Eisenhower'ın 'Askeri Endüstriyel Kompleks'inin tıbbi versiyonu olan Big Pharma tarafından değil, tarafsız tıp akademisyenleri tarafından yeni FSD'ler tanımlanmaya devam edilmektedir. Mesela, Preston'dan Profesör Riley *Daily Mirror*'daki söyleşisinde şöyle demiştir: "Yirmi yaşlarının başlarındaki kadınları etkileyen orgazm fonksiyon bozukluğunun görece yeni bir sebebi, ipleri elinden bırakma korkusudur. Mavi filmlerde orgazm olan kadınları gördüklerini ve bunu rahatsız edici bulduklarını sık söylerler. Bu bizim orgazm üzerine çalışmaya başladığımız 1960'larda kesinlikle birdenbire ortaya çıkmayan yeni bir tavırdır. Şimdi seksüel bakımdan çok daha açık filmler var."

FSD'ye -ya da sadece var olan orgazmı iyileştirmeye- bir başka yeni yaklaşıma estetik cerrahi tarafından öncülük edilmiştir. G noktasının, yaşlanmayı durdurma prosedürlerinde yaygın olarak kullanılan kimyasal bir madde olan hyaluronik asitle doldurulmasını içerir. On dakikalık 'G-Zevki' operasyonunun sonucu, ABD'de bilindiği kadarıyla, birkaç ay sürmektedir. Bazı kadınlar sadece yürümekle orgazm olacak kadar duyarlı hale geldiklerini bildirmişlerdir. Londra *Evening Standart* için bu uygulamayla ilgili deneyimlerini yazan, çalışan bir kadın olan Amy Anderson şöyle diyor: "48 saat sonra erkek arkadaşımla seks yaptım ve bildiğim en yoğun orgazmı yaşadım... Orgazmım daha önce yaşadıklarımdan daha uzun, daha derin ve daha kuvvetliydi. Seks sırasında kendimi çok daha duyarlı buldum ve ilişki boyunca or-

gazma çok daha kolayca ulaştım. Sekse başlamadan önce seksüel bakımdan çok daha fazla tahrik olduğumu hissettim –erkekler için Viagra almak böyle bir şey olmalı diye düşündüm... işe arabayla gitmek gibi her günkü işimi yapıyorken de çok daha fazla tahrik olmuş duygusu yaşadım."

RELATE'den bir psikoseksüel danışman, Anderson'ın *Evening Standart*'daki makalesine bir tavsiye eklemişti; 850 poundluk G-Zevki ameliyatına hâlâ tartışmalı gözle bakılıyordu ve orgazm iyileştirmede bir derece başarı sağlamak, pelvis tabanı egzersizleri, vibratörler, iyi bir koşu, bir eğlence trenine binme ya da bir fincan kahve (bir adrenalin atışıyla merkezi sinir sistemini çalıştıran her şey), hatta uzun bir banyo, güzel kokular ve bir parça masajla eşit derecede muhtemeldi.

Esas olarak ereksiyon problemi olan erkek cinsel fonksiyon bozukluğu, erkeklerin orgazm olamamasından kadınları suçlamak için ilaççıların tezgâhladığı bir tür komploda gözden kaçırılıyor değildi. İş dünyası 20. yüzyılın son döneminde, bizatihi sorunlar uydurulmuyorsa, erkeklerin cinsel sorunlarına çözüm bulmaya büyük çaba harcıyordu. Viagra'dan fayda görmeyen erkekler için Penile Injection Therepay vardı –ince ayarlı bir iğneyle bir ürolog tarafından reçete edilen ilaç bileşiminin doğrudan penis içine verilmesi. Bu ilaçlar kasları gevşetmekte ve bir ereksiyon yaratmak için kan akımını artırmaktadır. Bu tedaviyle erkeklerin yüzde 80'inde on-on beş dakika içinde, bir saatten uzun sürebilen sert bir ereksiyon yaratılmıştır.

PIT ve Viagra'dan başka (bu satırlar yazıldığı zaman, Big Pharma tarafından ereksiyon fonksiyon bozukluğu için geliştirilen 'me-too/taklit' denen Viagra benzeri *sekiz* ilacın yanı sıra) çeşitli tipteki erkek cinsel fonksiyon bozuklukları için ticari reçeteler kuvvetle elektronik aygıtlara eğilimliydi. 21. yüzyıl başlarında Vacuum Constricion Device'dan (cerrahi olmayan, dışarıdan uygulanan bir araç; penisin kanla dolması için negatif basınç uygulayarak ereksiyon sağlayan ve sonra da penis kökündeki bir lastik halkayla kanı hapseden) Implanted Penil Prothesis'e (daimi bir ereksiyon sağlayan basit, yarı sert bir alet), Inflatable Penile

Prothesis'e (peniste şişirilebilen silindirik balonları olan, isteğe göre şişirilip söndürülebilen daha karmaşık bir sistem) ve mikrovasküler cerrahiye (penise giren ve çıkan anormal kan akımını düzelterek ereksiyon fonksiyon bozukluğunun düzeltilmesi) kadar değişik yelpazededirler.

1980'lerden sonraki Tantracı seks teknikleri patlamasının, erkeklerin cinsel fonksiyon bozukluklarıyla ilgili can sıkıntısı hissetmelerine karşılık olarak ortaya çıktığı açıktır. Daha önce gördüğümüz gibi, Antik Hindistan ve Çin'deki köklerinden pek çok formda yeniden canlanan Tantrizmin varsayımı, ereksiyonu uzatmak ve kadına daha iyi bir duhuli seks deneyimi vermek üzere erkek boşalmasının bilinçli olarak tutulabileceği ve tutulması gerektiği yönündedir. 'Tantra' moda kelime haline gelmeden önce de bilinen *coitus obstructus* tekniği, oryantalist ilhamlı canlanmasından önce dünyanın çeşitli yerlerinde görülüyordu. Türkler, Ermeniler, Pasifik'teki Marquesas adasındakiler ve Kuzey Amerika Cherokee'leri tarafından uygulanıyordu. Master ve Johnson, 1970'lerin sonunda erkeklerin boşalma olmadan -tercihen birkaç defa- orgazm olmak için kendilerini eğitmesinin faydalı olacağı kanısındaydı.

Modern çağda böyle pratiklere karşı ileri sürülen itham, Tantra'nın aslında yorgan altında bir güç siyaseti oyunu, Viagra'nın eski kayıp kuzeni olduğu ve bu yüzden, çok da sık olmak üzere, kadına duyarlılık olarak incelikle kılık değiştirmiş erkek egoizmi ve rekabetçiliğinden çok fazla bir şeyi ifade etmediğidir. Viagra almak gibi, erkekler erken boşalmadan daha az iktidarsızlıkla mücadele etmek için ve orgazmdan sonra -kadının istediği şeyin bir silindirin içindeki piston gibi hiç durmadan çiftleşmek olduğu şeklindeki çok erkek bir fikre dayanan- ne pahasına olursa olsun ereksiyonu devam ettirme arzusundan dolayı Tantracı teknikleri uygulamaya eğilim gösterirler. Tantracı seks üzerine yerleştirilebilecek bir yapı, kendi seksüel bencilliğini uygulayan erkek adına başka bir yol olarak benimsenmesini sağlamaktadır; burada vurgulanan, modern Tantracı literatürün çoğu kadına çok fazla ilave zevk sağlayamayacağı fakat erkeğe zengin bir deneyim

-başka bir deyişle, gelmenin hayal kırıklığından acı çekmektense, umut içinde yolculuk etme fikri- aşıladığı düşüncesidir.

Tantracı seks pratikleri erkeklere kesinlikle bazı büyük umutlarla önerilmektedir. Usta Tantracı âşıkların bir odanın ortasında sadece dikkatli bakışlarla birbirlerini orgazm edebildikleri iddia edilir. Houzan Suzuki'nin Zen Tantrizm dediği şeyi yayınlayan yeni bir Japon web sitesinde, orgazm için beklenmenin, boşalmamanın getireceği varsayılan yüksek zevkinin Tantrizmin nihai amacı olmadığı savunulmuştur: "Katmerli seviyelerdeki bu orgazm deneyimi boyunca, ego ve bireysellik duygusu sona ermeyecek, erkek ve kadın arasındaki ayrım daha fazla olmayacaktır. 'Birlik' durumu mükemmelleşecektir. Bununla birlikte... seksin nihai hedefi Birleşmiş Varlığın kendisinin yok olmasıdır. Bu yüzden nihai seks, cinslerin aşkınlığının ve erkek ve kadının birliğinin ötesine gider. Ona Zen'le aynı şey yardım eder: varlığın aşkınlığı, başka bir deyişle 'Hiçlik'." Yani, 'egonun ölümü'.

Burada kesin bir 'hakikat' bulunmamakla birlikte Tantracı seksin herhangi bir cephesi konusunda, temel prensibin erkekte orgazm ve boşalmanın ayrı olaylar olduğu belirtilmelidir. Tantrizmi savunan web sitelerini tarayınca, pek çok erkeğin orgazmının, boşalmayla birlikte orgazmın duygu patlaması kadar yoğun olmadığını -katışıksız bir hapşırıktan daha çok 'tutulmuş' bir aksırığa benzediğini- bildirdikleri görülecektir.

Bu alanda otorite sayılan, İngiliz psikoseksüel danışman ve yazar Julia Cole, geciktirilmiş boşalmanın Kutsal Kâsesi'nin başka koşullar altında, cinsel fonksiyon bozukluğu olarak iyi bilindiğini söylemiştir: "Kadının içinde uzun süre itip kakmasına rağmen asla orada gelmez; bu sırada zavallı kadının canı acıyıp rahatsız olabilir.

"Ben erkekte orgazm ve boşalma anının biyolojik bakımdan ayrı olduğunun doğru olduğu kanısındayım," der Cole, "fakat fark o kadar küçüktür ki, çoğu erkek bu farkı anlatamaz; bir saniyenin yarısı kadar bir şey, minik bir zaman aralığı olabilir. Fakat bazı erkekler mümkün olduğunca uzun süre orgazmı tutup geciktirmekle, boşalma olmadan orgazma ulaşabileceklerine ina-

nırlar ve bence bazı erkekler bunu fiilen uygularlar da. Ya da küçük bir miktar boşalmış ve sonra kendini tutabilmiş olabilirler. Bu durum partnerleri için güzel *olabilir* çünkü devam edebilir ve kadını daha fazla uyarır, ancak ben bu erkeklerin, kendilerine kalırsa, boşalma olmadan tam bir orgazm yaşadıklarına ikna olmuş değilim. Prostat seksüel cevabın büyük bir parçası olduğu için orgazmda hiç sıvı atılmaması gerçekten zordur ve pek çok insanın bunu yapabileceğini düşünmüyorum. Ne olursa olsun erkeğin saatlerce erekte kaldığı -ya da her ne ise- miti ve kadınların istediği şeyin bu olduğu doğru değildir. Ellerin ve dilin kullanılması çok daha önemlidir."

Tanya Corrin 2003'de *New York Observer*'daki bir makalesinde Tantracı seks modasını incelemiş ve benzer sonuçlar çıkarmıştır (seks kadın için biraz can sıkıcı hale gelebilir, fakat erkek için genellikle büyük bir başarı -ve doğrusu, memnuniyeti sağlayan taraf- olarak görülmektedir). New York'ta üniversite profesörü olan otuz beş yaşındaki bir erkek Tantracı tutkunu, "Önceki kız arkadaşımla seks yapmamı sonlandırdı," diye anlatmış Corrin'e. "Birbirimizden ayrıldığımızı biliyorum, fakat bilinçaltında onunla vedalaşmak istemiyordum. Sürdürmek istiyordum. Çok uzun süre de sürdürdüm. Bir buçuk saat seviştiğimizi sanıyorum. Sonra omuriliğime yayılan bir sıcaklık oluyordu. Düşünüyordum, 'Hey, bekle –burada başka bir şey oluyor! Sanırım kadında olana benzer bir şeydi." Fakat yirmi dokuz yaşında yoga öğretmeni ve grafik tasarımcı olan bir başka görüşmeci, Tantracı pratiklere duyduğu bütün ilgiye rağmen kız arkadaşını memnun etmeyi başaramamış. "Bir sıkıntı haline geldi," diye itiraf etmiştir Corrin'e. "O orgazm olacak ve o zaman hoşuna gidecek, 'Daha olmadın mı? Yanlış olan ne kardeşim? Yanlış nerede? Niçin gelmedin? Durum buyken durmayı isteyebilir misiniz?"

"Erkeklerin bununla kastettiği şeyin, kendilerini daha kudretli hissettirmek olduğunu düşünüyorum. Erkek kendisini kontrol elinde ve güçlü, kudretli hissetmek ister," demişti Corrin'e, Village Institute for Psychothreapy'nin müdürü ve klinik psikolog Dr. Frederick Woolverton. "Kadınlar yakınlık konusunda erkekler-

den çok daha coşkuludurlar. Bunun doğruluğunu birçok defa kendim gözlemledim. Fakat her şeye rağmen, erkek yakınlık özlemi çeker. Problem, onu bulduklarında, nasıl kullanacaklarını bilmemeleridir. Yakınlık, istenirken tehdit edici hale gelir ve erkek bu çatışmadan bir çıkış yolu bulmak zorundadır."

Roma'daki Sapienza Üniversitesi Klinik Sexoloji'de yardımcı profesör olan Chira Simonelli'nin Tantracı seks konusunda farklı ve kuşkucu bir bakışı vardır: "Tatminsiz insanlar zor probleme kolay çözüm ararlar," der Prof. Simonelli. "Sadece teknik bir el kitabı olarak Tantracı bir vizyon kullanmak zordur. Çoğu Tantracı seksolog, Budizm ve Taoculuk gibi başka Doğu felsefelerinin çoktan kullanmayı denediği Tantra'yı kullanan cahil insanlardır.

"Bizim kültürümüzde insanların zevkten kaçması ve güç ve performansı daha ilginç bulması yaygın bir problemdir. Erkek boşalmasının pek çoğu bana, spesifik erkek cinsel fonksiyon bozukluğunun yokluğunda bile, ufak, bazen önemsiz bir zevkle gerçekleşiyor gibi geliyor. Pek çok genç erkek başka aktivitelere (arkadaşlarla görüşmek, bilgisayar oyunu oynamak, televizyon seyretmek, içmek ya da dans etmek) katılmayı tercih ederler ve seks onların gözünde öncelikli değildir; iyi ereksiyonları ve boşalmaları vardır, fakat temasın kalitesinin boşalmanın sayısından, büyüklüğünüzden, vb. daha önemli olduğunu idrak etmedikleri için, iyi bir orgazm tatmaları pek ihtimal dahilinde değildir.

"O yüzden benim Tantracı seksle problemim, bizim kültürümüzde bedenin bir başka insanla sevişme ve zevk alışverişinin bir yolu olmaktan ziyade bir performans aracı gibi görünmesidir. Batı ülkelerinde acısını çektiğimiz aşırı zaman kıtlığı bizi, her insan aktivitesini iyileştirme ve organize etmeye götürür ve çoğumuz onların sağlığı açısından çok önemli gibi göründüğü için ajandalarında sekse münasip bir yer bulmaya çalışırız."

Seks konusunda yazan Amerikalı Rabbi Shmuley Boteach, Tantracı seks pratikleri hakkında başkalarından çok daha olumludur. "Sekse doyamayan pek çok Tantra uygulayıcısıyla konuştum. Burada sorun sadece semenin tutulmasıyla ilgili değildir, daha çok seksin erotik heyecanının sonlandırılmamasıdır, zirve yapmaktan

daha ziyade tutkuyu yaşamanın zevkidir. Tutkuya inanan ve onun bir yük olduğunu hissetmekten çok onu iyi karşılayan insanlar gerçekten vardır. Kadınlar da kendilerini sürekli heyecanlandıran bir erkeği severler. Bütün gece süren seks bir kadına, erkeği durgun kalamayacak kadar heyecanlandırdığını gösterir."

Belki Tantracı seksteki en son sözler pop şarkıcısı Sting'den gelmiştir; 1990'larda Tantracı pratikler sayesinde karısıyla sekiz saatlik seks seansları yapabildiklerini söylediğinde bu Sting'i en popüler kişi haline getirecekti. 2003'te şarkıcı arkadaşı Bob Geldof'la içkili bir gecenin sonunda Sting nihayet şunu itiraf etmiş: "Sanırım ona sekiz saat sevişebildiğimden bahsettim. Söylemediğim şey, bunun dört saatinin dil dökmek, sonra da akşam yemeği ve film olmasıydı."

Bununla birlikte, seksle ilgili bazı mutlak, ebedi hakikatleri 'keşfetmiş' modern Tantracılar arasındaki kanaat, evrimin bir şekilde seyrini tamamladığı, insan organizmasının gelişme ve olgunlaşmasının artık ilerleme içinde olmadığı, nihai hızına erişmiş bir süreç, bitmiş iş olduğu şeklindeki çok tipik yaygın inançtır.

Bu yazarın tanımladığı gibi, böyle 'şimdiki hal böbürlenmesi' ya da C.S. Lewis'in sendromu tanımladığı gibi 'kronolojinin züppeliği' her kuşakta yaygındır ve pratikte her durumda yanlıştır. Hıristiyan seks kuşkusunun ve orgazm zevkinin tersine döndürülmesinin nasıl zamanının entelektüel modernizmi olduğunu görmüştük. Viktoryen iffet ve seksüel zevkten çekilmek, ikiyüzlü ve bazen delice olsa da, görmüş olduğumuz gibi, zamanının 'siyaseten doğrucu' anlayışıydı. Freud yüzyıl dönümünde apaçık 'erkek şovenist' gündemiyle çalışmıştı ve tamamen yanlış yola sapmış gibi görünüyordu –yine de orgazm zevki üstünde durması nedeniyle bir devrimciydi. Benzer biçimde, Freud etkisindeki 20. yüzyılın ilk yarısındaki eşzamanlı orgazm takıntısı, naifliğiyle şimdi neredeyse mahcup edici bir görünüm sunmaktadır, ancak zamanında muazzam derecede ilerici bir toplumsal ve siyasal 'hedef'ti.

Viktoryenlerin imparatorluktan mühendisliğe neredeyse hemen her konudaki dünya görüşünün sürekli gözden geçirilmesi gibi, emin olabileceğimiz bir şey varsa, o da 20. yüzyıl ve 21. yüz-

yıl başlarında seks konusundaki kendini beğenmişliğimizin onyıllarca akademik teorileştirmenin ve karşı-teorileştirmenin konusu olacağıdır. Mesela, üzerinde yeniden düşünmeyi hak eden seks konusundaki yaygın bir çağdaş fikir, gerçekten söylediğimiz kadar çok seks yaptığımız şeklindeki algıdır.

2001'de kondom üreticisi Durex firması tarafından 27 ülkeden 18 bin kişiyle yürütülen bir araştırmada, sorulara cevap verenler haftada iki-üç civarında seks yaptıklarını söylemişlerdi. Bu durumda yıllık 'skor' ABD'de 132 kez, Rusya'da 122, Fransa'da 121, İngiltere'de 109, Avusturya'da 98, Yeni Zelanda'da 86, Japonya'da 37'nin altındaydı. Fakat bu rakamlar doğal olarak insanların kendilerinin bildirdikleridir ve bu yüzden herhangi bir sonuç çıkarmak için tam anlamıyla güvenilmesi söz konusu değildir. Modern insanların 'seks alemi' yapmaya eğilimli olduğu, kısa süre günde bir ya da daha çok yapıp sonra haftalar ya da aylar boyunca hiç seks yapmadıkları gibi gerçekler bu yanıltıcı durumlardan yalnızca biridir.

Hepimiz her zaman seks yaparız varsayımına bir tepki, bu satırlar yazıldığı sırada zaten başlamış vaziyetteydi. Gerçekten, çiftlerin işi, çocukları, yorgunluğu hatırlatarak, son seks yapmalarından bu yana geçen zaman üzerine birbirlerini methettikleri -en uzun olan kazanır- yarışmacı muhabbet, modern 1930'ların -ve 1940'ların- akşam yemeği partisi gibi standart bir özellik haline gelmişti. DINS -Double Income No Sex/Seks Yapmamanın Çifte Kârı- anlayışı 2003'te Batı dünyasının her yerinde giderek yandaş topluyordu; ancak tabii yarı ironik biçimde.

Biz maceracı, çoklu orgazmlı seks -ya da herhangi bir şekilde seks yapma- konusunda genellikle yorgun oluruz şeklindeki samimi 21. yüzyıl kabulü, dikkat çekici biçimde kültürler boyunca birörnektir. İngiltere'deki *Top Santé* dergisi için 2001'de yapılan bir araştırma, kadınların beşte birinin seks için çok yorgun ya da meşgul olduklarını söylediğini göstermiştir. Ertesi yıl Chartered Institute of Personnel and Development için yapılan araştırmada bu oran üçte birdi. *Top Santé* rakamlarındaki kadınların yalnızca yüzde 16'sı seks hayatlarının 'harika' yürüdüğünü belirtirken, en

yüksek oran -yüzde 32- 'iyi' olarak işaretlenmişti. Aynı yıl ABD'deki Ulusal Uyku Vakfı'nın 1.004 yetişkinle yaptığı ankette, katılanların yüzde 52'sinin beş yıl öncekine göre daha az, yüzde 38'in haftada birden daha az seks yaptığı -ve evli çiftlerin yüzde 12'sinin ayrı uyuduğu- saptanmıştı.

Seks azlığı ve sonuç olarak doğum oranında meydana gelen düşme, dünyanın en zengin ülkelerinden biri olan Singapur'da ulusal bir kriz olarak görülmektedir. Nüfus bilimcilerin nüfusun kendini yenilemesi için ortalama oranın 2,1 olması gerektiğini söylemelerine karşın, kadınlar ortalama 1,4 çocuğa sahiptirler. Yönetim cinsel aktiviteyi artırmak için evli çiftlere vergi indiriminden, resmi hükümete ait bir çöpçatanlık servisi, Social Development Unit tarafından sponsorluğu yapılan hızlı randevulaşmaya kadar çeşitli yöntemler denemiştir.

Fakat Singapur Ulusal Üniversitesi Kadın Hastalıkları ve Doğum Bölümü'nden profesör Victor Goh, 2002'de yaşları 30-70 olan 133 erkek ve 460 kadınla yaptığı araştırmada, yaşları 30-40 olan Singapurluların ayda yalnızca 6 kez, 41-55 olanlarınsa 4 kez seks yaptığını ortaya çıkarmıştır. "Günün sonunda, bütün diğer sorumluluklarını yerine getirdiklerinde, Singapurlular seksüel performans için kendilerini çok yorgun hissediyorlar," diyor Prof Goh. Ama onun araştırması, çoğu Singapurlunun bu durumdan memnuniyetsiz olmadığını da gösteriyordu. 40 yaş altı erkeklerin sadece yüzde 25'i ve kadınların yüzde 10'u daha fazla seks yapmayı istiyordu.

Bu problem, hepsinden daha şehvetli olduğu düşünülen toplumlarda bile yaygındır. *Honolulu Advertiser*'daki bir makaleye göre, Hawaii'de 2002'de bildirilen başlıca seksüel problem, kadınların terapistlerine seks için çok yorgun olduklarını itiraf etmesiydi. İtalya'da IPSA'nın bir anketinde, kadınların sevişmeye her 15 günde bir 1 saatten az süre tanıdıkları ve evli kadınların yüzde 40'ının evliliklerinde mutsuz oldukları ortaya konmuştu. ABD'de yaşayan Güney Asyalılar için evlilik konulu web dergisi Desi Match Maker'a göre, platonik evliliğin hayaleti Hindistan'da ve Hint diasporasında yaygındır. Delhi Üniversitesi'nde klinik

psikolog olan profesör Aroona Broota, sitede uzun vadeli seks azlığının kendini gerçekleştiren bir kehanet olabileceği yorumunu yapar: "Seyreklik, performans korkusuna yol açar. İnsanlar bir evliliğin ortaklıkla ilgili olduğunu unuturlar."

Avustralya'da seksüel zevk beklentileri, hayal kırıklığına uğramış insanların bir alışkanlığı haline gelmişti. 2001'de *Sydney Morning Herald*'a konuşan Dr. Rosie King, yeni bir mit olarak gördüğü şeyden bahsediyordu: Herkes günün 24 saati, haftanın yedi günü seks istemeli ve ondan zevk almalıdır ve seks herkesin her yarışta altın madalya peşinde koştuğu Olimpik bir spordur. "İnsanlar haklarına düşen seks konusunda endişelenebilirler," diye yorumunu sürdürmektedir Dr. King. "Biraz maaş gibidir. Herkes, başka herkesin kendi aldığından daha fazlasını aldığını düşünür."

Daha iyi ve daha azgın seksi gerektirecek büyük bir evrim olmadığına ilişkin böylesi kanıtlara rağmen, beş milyon yıl eski evrim yolunun, orgazm zevkini almaya daha iyi uyarlanmış kadınlarla ve kuşaklar boyu kültürel baskıdan sonra, hassas tetikli boşalma mekanizmasını yavaşlatma kabiliyeti geliştiren erkeklerle, her iki insan cinsinin mekanik olarak daha etkili orgazmına niçin evrilmediği akla gelebilir. Bir sav, türlerin seksüel zevk için daha iyi inşa edilmiş bedenlerin faydasını göreceğidir; sayesinde insanların çoğunun yüz yüze çiftleşebileceği ve iki cinsin orgazmının hızlı, güvenilir ve eşzamanlı olabileceği eşit, süratli bir seksüel cevabın, bütün dünya nüfusunun ortak bir dil konuşması kadar faydalı bir gelişim olacağı savunulabilir.

Öte yandan, pratiklerimizin ve orgazmı değerlendirmemizin önemli oranda iyileştiğini -ya da günümüz seks uzmanlarının elli, yüz ya da bin yıl öncekiler kadar manasızca yayılmadığını- gösterecek elimizde *gerçekten* ne var? Eğer yayılırlarsa, sonunda 'seks hakkında bilmeyi istediğimiz ama sormaktan korktuğumuz her şeyi bildiğimize' inanmakla, kendimize akla gelmeyen ve tahmin edilemez ne zararlar verebiliriz?

Tıpkı, çocuklarınızı eğittiğinize pekâlâ inansanız da, işleri düzeltmek için sizin rolünüzü gelecek kuşak psikiyatristlerin oynamasının neredeyse kesin olması gibi, seks hakkında da yanlış

yapmamız ve sonunda ondan mustarip olma şansımız vardır. Her zaman yanlış yaparız. Psikiyatrist Thomas Szasz 1973'te, kuşağının yanlış anlamalarının onları nasıl etkilediğini acıyla ifade ediyordu: "Modern erotik ideal: Birbirini seven erkek ve kadın genital ilişki yoluyla eşzamanlı orgazm deneyimini yakalarlar. Bu, seksüel yetersizlik ve kişisel aşağılık duygusunu teşvik etmek üzere faydalı psikiyatrik-seksüel bir mittir. Bunun zengin bir psikiyatrik 'hasta' kaynağı da vardır."

Şair ve romancı Al Alvarez 1982 tarihli *Life After Marriage: Love in an Age of Divorce* kitabında benzer bir gözlem yapar: "Bu evlilik dininin merkezinde, her rolün Meryem'inki kadar kutsallaştırıldığı bir kült vardır. Bu benim kuşağıma 'Ruhani Sır' gibi hem Freud'dan hem de Lawrence'dan iner; tam onların peşinde olduğu bir şey, ilahi lütfun bir işareti. Bu yüzden benim evlilikten, seks hayatından, kendimden bir beklentim yok. Ben, seksüel yeterliliği sağlamak için yeterli deneyime sahip olmadan önce bir orgazm kadercisiydim."

Geçen birkaç onyılda seksüel alanın devrimcileştirilmesi için kendimizi tebrik etmeye pek meraklıyız, oysa dünyada, orgazmı dürüstçe paylaşma fırsatını daha yakalayamamış milyonlarca kadın var. İleri Batı kültürlerinde bile, çoğumuz hâlâ cinsel bakımdan 'bunalımlı', tatminsiz ve sıkıntılıyız. Genç erkekler değil de genç kadınlar 'önüne gelenle yatar' olarak algılandıkları için marjinalize edilmeye devam ediyor, seksüel cehalet hâlâ olağanüstü yaygın ve cinsel hastalıkların hepsi artışta.

Cinsel zevk erkek ihtiyaçlarına doğru önemli oranda bükülmeye devam ediyor ve kadınlar bariz şekilde bunda işbirliği yapıyorlar. QueenDom'un 1999 tarihli araştırmasındaki bir soru bunu bol bol resmediyor: "Partneriniz orgazm olmuş, siz daha olmamışsanız ne yaparsınız?" sorusuna verilen cevaplarda, erkeklerin yüzde 52'si, kadınlarınsa yalnızca yüzde 25'i seksüel aktivitelerine devam ettiklerini söylemişlerdi; kadınların yüzde 26'sı, erkeklerin yalnızca yüzde 7'si seksin genellikle partnerlerinin zirveye varmasıyla sonlandığını belirtiyordu. Soru, "Siz orgazma ulaştınız ama partneriniz ulaştığınızda ne yaparsınız?" şekline

çevrildiğinde; erkeklerin yüzde 46'sı, kadınlarınsa yalnızca yüzde 33'ü durduklarını kabul ediyordu. Cevapların bütün nüansları hesaba katıldığında, QueenDom şu sonuca varmaktadır: Seks onların orgazmıyla sonlandığı için erkeklerin durduklarını söylemesi sekiz kat daha muhtemeldir, kadınların vazgeçmesi ve sadece partnerinin gelmesine izin vermesi iki kat muhtemeldir. Fiziksel bakımdan yatak odasından çıkıp gitmek -berbat bir orgazm sonrası "becer ve git" sendromunun istatistiksel kanıtı- erkeklerde kadınlardan üç kat daha fazla muhtemeldir.

Seksüel bakımdan eğitimli ve farkındalığı olan fakat seks için her zaman erkekler kadar coşku duymayan kadınlar arasında, yaygın seksüel bilginin bir fonksiyonu olarak oldukça geniş bir orgazm taklidi kültü de yükselmiştir. 1985'te Ann Lander gazete sütunundan kadın okurlara, seks hakkında ne düşündüklerini sormuştu. Sorulara cevap veren 100 binin üzerindeki kadının yüzde 72'si başka bir şey yapmayı tercih edeceğini söylüyordu. Konu *Cosmopolitan*'ın 1995'deki sayılarından birinde, orgazm taklidinin bir hız ve nezaket meselesi olduğunu ileri süren bir yazar tarafından tekrar ele alınmıştı: "Ertesi sabah işe gitmek zorundaysanız, siz kendinizi çok muhteşem hissetmeseniz de ona kendisini daha iyi hissettirmek için kimin boş iki saati var ki?" QueenDom havuzunda, kadınların yüzde 70'i ve erkeklerin yüzde 25'i en azından bir kez orgazm taklidi yaptıklarını itiraf etmişti.

Pek çok Amerikan kampüs anketinde kadınların en azından ara sıra orgazm taklidi yapmasının yaygın olduğu ortaya çıkarıldı. Bununla birlikte, sorulara cevap veren erkekler, genellikle birlikte oldukları kadınların hiç orgazm taklidi yapmadıkları izlenimine sahiptiler. Böyle bir araştırmanın sonucu şuydu: "Kadınların gösterdiği rafine performansın son derece ikna edici olduğu açıktır." Orgazm taklidinin hem seksüel eşitlik hem de ilişkinin iç dinamikleri bakımından kötüye gidişin işareti olarak görülmesi için sert bir feminist olmaya gerek yok. UCLA'deki Kadın Cinsel Tıp Merkezi'nden ünlü seks araştırmacısı Dr. Jennifer Berman ve kızı Laura, kadınların "cinsel zevklerini sahiplenmelerine kadın hareketinin son sınırı olarak" bakmaktaydı-

lar. Orgazm taklidi yapan kadınlara en kısa ve kesin tavsiyeleri şuydu: "Yapmayın."

Bu makul bir tavsiye gibi görünmektedir. QueenDom'a cevap veren 15 bin kadının yüzde 73'ü partneri orgazm taklidi yaptıysa bunu söyleyebileceği, erkeklerin yüzde 61'i kadının taklit yaptığını fark edeceği iddiasındadır. Oysa bir kadın açısından vajinal kasılmalara kadar orgazm taklit etmek son derecede kolay olduğundan, kadınların ancak yüzde 23'ünün partnerlerinin gerçek bir orgazmla taklit arasındaki farkı söyleyebileceklerini doğrulamaları şaşırtıcı değildir. Havuzdaki taklit orgazm için zikredilen başlıca sebep, bencillik ve partnerini mutlu etmektir. Fakat rakamlar açık şekilde gösteriyor ki, orgazm taklidinin iki partnere de kendisini ve karşısındakini kötü hissettirmesi muhtemeldir. Ayrıca partnerinin taklidiyle ilgili ne düşündüğü doğrudan sorulduğunda, kadınların yüzde 95'i ve erkeklerin yüzde 92'si bu durumu hiç hoş karşılamayacağını söylemektedir.

Hedonizm kültürünün, seksüel eşitliğin, seksüel becerinin -onu adlandırmak için hangisini seçerseniz seçin- talancı, gözü doymaz Batı'dan dünyanın geri kalanına olumlu bir etki yaydığı savunulabilir. Seks tavsiyeleri ve orgazmı iyileştirme arayışına odaklanma, Hindistan, Rusya, Çin ve Endonezya gibi ülkelerde hızlı gelişen bir sanayidir; bir yığın dert ortağı sütunu, cinsel araştırmalar merkezleri, seks el kitapları, pornografi ve seks oyuncaklarının satıldığı dükkânlar bu sanayinin bazı örnekleridir. Bununla birlikte, gelişen ülkelerdeki dert ortaklarının yüz yüze geldiği problemle karşılaştırılınca Batılıların seks tavsiyesi sütunları saçma gibi görünebilir. Şık Mumbai ya da Moskova toplumunda orgazmın niteliği ve niceliği konusunda pek çok endişe olsa da, Çin'de ülkenin ilk dert ortağı Xinran Xue'yu *Words on the Nigth Breeze* adlı şovuna sel gibi akan, sürekli babalarının ya da bir parti yetkilisinin tecavüzüne uğrayan kadınların eza çeken anlatımlarıyla dolu, bir günde gelen 200 endişeli mektup arasında bulmak çok muhtemeldi. Xue mektuplardan o kadar etkilenmişti ki, onları *The Good Women of China* adlı kitapta biraraya getir-

di. Söz konusu kitap Batı'da ilk kez 2002'de yayınlandı ve bu sayede 2004'te Çin'de de piyasaya sürüldü.

Yine de kişinin seks hayatını eksiksiz yaşamak istemesi dünyanın her tarafında engellenemez bir eğilimdir. İnsanların çok daha fazla orgazm bilgisine sahip olması ve nihai olarak orgazma hukuksal ve siyasal haklara denk bir temel insan hakkı olarak bakılması yönünde hem bir potansiyel hem de itki vardır.

Orgazma bir hak olarak bakılmasının nadir, modern örneklerinden biri, 2003'te Zürih'te engelli insanlara bir denemenin parçası olarak profesyonel seks hizmeti sağlanan İsviçre'de görüldü. "Bu yönde çok güçlü bir talep var," diyor bir toplumsal yardım organizasyonu olan Pro Infirmis'in yerel yöneticisi Angela Fürer. "Yıllardır bu problemi, hem engelli insanlardan hem de onlarla birlikte çalışanlardan duyuyorduk." Fürer'in kurumu, Zürih'in engellilere seksüel ve duygusal rahatlama sağlamak üzere on 'dokunucu' işe aldı. İlk planda tam seks, oral seks olmayacaktı, fakat Fürer vesikalı fahişe hizmetinin daha ilerideki bir tarihte gündeme gelebileceği kanısında. "Onların istediği de buysa, biz şimdilik sadece masaj, vücut teması, okşama, tutma ve insanların orgazmına yardım sunacağız.

"Bazı engelli insanların giysilerini çıkarması ve deforme vücutlarını göstermesi çok zor olabilir ve insanların size o tür bir güven duymalarını, size zayıflıklarını göstermelerini, ancak siz kendi zayıflıklarınızı göstermeye gönüllü olduğunuzda bekleyebileceğinizi düşünüyorum. Genel olarak aldığımız karşılıklar çok olumluydu, pek çok engelli insan bizi arayıp ne kadar büyük bir mutluluk duyduklarını söylediler. Bunlar hayatlarını yalnızca nefes alıp, yemek yiyip, temizlenmekle geçirmek istemeyen insanlardır. Herkes gibi ruhları ve duyguları var ve tıpkı başka her insanın olduğu gibi cinsellik onların da hayatlarının bir parçası." Pro Infirmis'in engellilerin seksüel haklarını cesurca savunmasının, karşılığında bir öfke yaratması ve Zürih'in iyi burjuvalarından temin edilen fonların geri alınma tehdidiyle, ilan edildikten 4 ay sonra iptal edildiğini söylemek gerek.

Şimdiki çağın cinsel özgürleşmesinin bir başka olumlu faydası, gözle görülür biçimde erkeklerin sınırlı bir 'kadınsılaşması'na yönelik eğilimdir. Bu sırf stilistik bir modadan fazla bir şeydir; futbolcu David Beckham gibi ünlüler açıkça daha kadınsı tarzları benimsiyor olsalar da, gey erkeklere doğru daha kapsamlı tavırların bir fonksiyonu da değildir. Kadınsılaşmanın daha gizli işaretleri geleneksel heteroseksüel erkeklerde bulunmaktadır. Bu işaretler kişisel bakıma daha fazla ilgi göstermekten çocuk yetiştirmenin önemli rolünü kabul etmeye, kişisel duyguları ve aşk ilişkisinin karmaşıklığını insanlarla tartışmaya gönüllü olmaya kadar değişir. Erkekler fırsatçı evlilik dışı cinsel ilişkilerde daha iyi ve farklı orgazm deneyimleri peşinde koşması hâlâ çok muhtemel cins iken, bu durum da sismik biçimde kaymaktadır.

Arjantin'in maço toplumunda, özellikle genç erkek Arjantinliler arasında oral seks ve anal ilişkinin statüsünü kaybettiği ve fahişelerle yapılabilecek aktiviteler olarak düşünülmeye başlandığı araştırmacılar tarafından bu yakınlarda fark edilmişti. Paylaşılan bir zevk ve duhul olmaksızın orgazm aracı olarak, kadın bir partnerle karşılıklı mastürbasyon yapmak giderek daha fazla görülmektedir.

Baltimore'da klinik psikolog olan Dr. Shirley P. Glass'ın 2003'te yazdığı ihanet üzerine bir kitapta gün yüzüne çıkarılan etkileyici veriler, erkeklerin böyle maceralardan çok şey beklediklerinin kanıtlarını sağlamıştır. "Erkek maceralarında eski 'önce seks gelir' tanımı değişiyor," diyor Dr. Glass. "Bu yeni ihanet krizlerinde, çoğu erkek artık, önce duygusal bağlanma, sonra seks gelir şeklindeki, geleneksel olarak bir kadın kalıbı olan şeyin peşindedir... artan sayıda sadakatsiz kocanın macera partnerleriyle derin duygusal bağlantıları var. Benim klinik örneklerimde, kadınların yüzde 83'ünün ve erkeklerin yüzde 61'inin evlilik dışı ilişkilerinde baskın yön, cinsellikten daha ziyade duygusal boyutludur."

Bu eğilim, 1980'de Dr. Glass'ın Baltimore Washington Uluslararası Havalaanı'nda görüştüğü bir grupta hemen hemen aynı kalıpla belirlenmiştir. Bu havaalanında yolculara 1000 anket dağıtılmış ve şaşırtıcı şekilde bu mektupların 300'ü geri gelmiştir. Ha-

vaalanı örneklemindeki kadınların yüzde 71'i ve erkeklerin yüzde 44'ü evlilik dışı ilişkilerini 'cinsel olmaktan ziyade duygusal' olarak tanımlamışlardır. Dr. Glass zamanı, parası ve fırsatı olan yaşlı adam ile, daha genç, bazen kırılgan, denemeye meraklı bekâr kadın arasındaki böyle ilişkileri, evlilik adına eski tip ilişkilerden daha tehlikeli olarak nitelemektedir: "İhanetin en tehlikeli türü, cinsel ilişkiyle derin duygusal bağın birleştiği çeşididir."

Shmuley Boteach gibi eleştirmenlerin kadınların erkeksileşmesi dediği şey, erkeklerin kadınsılaşmasıyla el ele yürümektedir. Shirley Glass kitabında, "Bir cinsel bağımlılık iyileştirme programında bütün seks bağımlılarının yüzde 16'sının kadın olduğu'na dikkat çekmiş, fakat Boteach meseleyi *Sex and the City*'deki kadın karakterlerle örneklenen seksüel bakımdan doymak bilmez etikle birlikte ele almıştır. "Kadınların erkeğin olduğu her şey, hatta fazlası olabileceği"ne inanmakta, fakat antik çağdaki kadının kendi güçleri ve seksüel yeteneklerini yücelttiğini, eşitlik kavgalarının ruhlarını kaybettirdiğini savunmaktadır. "Kadın açısından eşitlik," der Boteach, "kadın adına geri bir adımdır. Gerçek büyüklük, sürekli kendinizi ispatlamak zorunda olmadığınız yerdedir."

Bu arada, *Sex and the City*'deki kadınları nihai amaçları olan orgazm peşinde koşan seksüel avcılar olarak inandırıcı kılmak için, programın yaratıcıları onları araya giren her gerçeklik duygusundan yalıtmıştır. Bu kadınlar Manhattan'ın güzide üst tabakalarında yaşarlar, asla para konusunda endişelenmezler, asla iş icabı çok şey yapıyor görünmezler ve çok az şey yaparlar, ama sonsuzca yemek yerler ve içerler (fakat doğal olarak asla bir gram kilo almazlar). Bu tablodan kolayca şu sonuç çıkarılabilir: Bir parça normal kadın yüzü gerçekliği, onların nazik ayaklarının altındaki cam kırığı işlevi görecekti. Ama zamandan tasarruf etmek için orgazm taklidi yapan *Cosmopolitan* yazarı ya da Ann Landers'in seks yapmaktansa gerçekten başka şeylere ilgi gösteren kadınların yüzde 72'yi bulan çoğunluğu gibi göstergelerin doğruladığı üzere, *Sex and the City* asla inandırdığından daha fazla bir şey değildir.

Bununla birlikte, yaşlı insanların sekse karşı tavırlarındaki derin kayma, gerçek hayattan kanıtlarla desteklenmektedir. Eğer tek gösterge olarak medya kullanıyorsanız, 1960'ların bütün uzun saçlı âşık oğlanları ve mini etekli piliçlerine, altmışlı yaşlarına vardıklarında oldukça köklü bir şey meydana gelmiş gibi görünür; çoğunun dediğine göre, önceki koca libidolarını kaybetmiş gibidirler. Herhangi bir gazete ya da dergiye bir göz gezdirmeyle görüleceği gibi, orgazm kesinlikle genç, sıkı etli insanların özel bir ayrıcalığı olmalıydı!

Oysa *Reader Digest*'te 2003'te yayınlanan 1000 evli çiftlik bir anket, cinsel tatminin orta yaşta evliliğin başlarından daha önemli görüldüğüne işaret etmektedir. Araştırma 24-34 yaşlarındakilerin cinsel tatminle *en az* derecede ilgilendiğini, her iki cinsten yaşları 35-44 olanların iyi ve sık sekse daha yüksek -kadınlarda oran kocalardan daha yüksekti- bir değer biçtiklerini ortaya koymuştur. 45-65 yaş grubunda sekse ilgide (aşka değil) ani bir düşüş vardı, fakat 65 yaş üzeri erkekler açısından cinsel ilişkinin her yönü en genç kocalardan daha önemliydi.

Shere Hite *The New Hite Report*'da (2000), yaşlı kadınların çoklu orgazmdan zevk almasının genç kadınlardan daha muhtemel olduğunu doğrulamıştır. "Üreme aktivitesi ve cinsel zevkin birbirine karışması, bizim hayatımızda karışıklık yaratır," diye yazar Hite. "Menopozda üreme kapasitesinin sona erdiği ve vajinal kayganlaşmanın azalabildiği doğrudur fakat kadının cinsel heyecanı ve orgazm kapasitesi fiilen artar." Hite görüşlerine östrojen seviyesini menopoz öncesi düzeye çıkaran Hormon Yerine Koyma Tedavisi'nin kuruluk sorununun üstesinden gelebileceğini de eklemiştir.

İşte, özellikle yaşa Doğu'dan daha az saygı gösterilen Batı'daki gençlik küstahlığı (orgazmın yaşlı insanlara çok uzak olduğu fikri) genç insanlarda çok açık bir iğrenme duygusu yaratabilmektedir. Romancı Fay Weldon genç insanların 'muhallebi cilt'ten mideleri bulandığı için, 60 yaş üzerindeki insanların seksi düşünmekten hoşlanmadıklarına inandıklarını vurgulamaktadır. "Cazibenin gençlik ve zindelikle ilgisi olmadığını anlamadığım için, kırka bastığımda ağladığımı düşünüyorum. Oysa bu izlenim, yal-

nızca fiziksel görünümün önemli olduğu çocuk doğurma yaşınızdayken öyledir. Üremenin ötesine geçince, daha çok insan olmakla bağlantı kurarsınız. Erkek/kadın ikişerli grup olmak devam edebilir ama önemli olan artık tinsel boyuttur –şehvetle daha az ve aşka daha çok ilgili; bu da kötü bir şey değildir."

Ancak bugün orgazm yaşlı Batılı insanların da ilgi alanı olarak görülmeye başlanmıştır. Fakat Güney Avrupa ya da Güney Amerika'da pek yeni bir fenomen de sayılmaz. Brezilyalı bir psikolog ve geriontolog olan Lucia Helena de Freitas, bir sosyal kulüpteki kültürel faaliyetlere katılan bir grup emekli insanın cinselliği üzerine çalışmıştı. Freitas, bu emeklilerden yüzde 73,8'inin hâlâ seks yaptığını keşfetmişti; yüzde 35,7'si haftada 2-3 kez seviştiğini iddia ediyordu. De Freitas'ın görüştüğü emeklilerin neredeyse hepsi (yüzde 90,5) seksin kendileri açısından gerekli olduğu kanısındaydılar; yüzde 95,2'si cinsel arzunun yaşla bitmediğine inanıyordu; yüzde 40'ı seksüel arzunun yaşla birlikte *arttığını* söylerken, üçte biri de cinsel *zevkin* yaşla arttığı görüşündeydi. Emeklilerin hemen hemen yüzde 30'u orgazma çabucak ulaşabildiğini belirtirken, yüzde 40,5'i bu sıralar daha fazla zamana ihtiyacı olduğunun altını çiziyordu. Sosyal kulüpteki kadınların yalnızca yüzde 13,5'i menopozun bir sonucu olarak seks hayatlarında bir değişiklik yaşadıklarını, bazılarıysa artık orgazma daha çabuk vardıklarını, yalnızca yüzde 4,8'i iktidarsızlıktan mustarip olduklarını söylemişlerdi. De Freitas şu sonuca varıyordu: En azından Brezilya'da, seks sıklığı tipik olarak yaşla azalır, fakat kalitesi azalmaz.

İngiltere'de Pennell Initiative for Women's Health 45 yaş üzeri kadınların sağlık ve özellikle cinsel ihtiyaçları amacını savunmak amacıyla bir hayırseverlik kurumu olarak 1997'de kurulmuştu. Başkanlığını bir televizyon programcısı olan Sandra Chalmers'ın üstlendiği kurum, ismini yazın bir çift çiçek açan ve sonra her sonbahar tek bir çiçek daha açan bir asma türü olan Vyvyan Pennell'dan alıyordu.

Sivil Hizmetler Komisyonu üyesi, Southampton Üniversitesi rektör vekili ve Pennell'in başkanı Dame Rennie Fritchie, 2001'de yaşlı kadınların seks hayatıyla ilgili "yaşlı kadınlar seks yapmaz"

gibi yanlış kabuller konusundaki bir araştırmanın sunumunda topluluk önünde şöyle bir konuşma yapmıştı: "Gece geç vakit televizyon kanallarına göz gezdirdiğimde, karşıma hep vücutlar, dudaklar, kırbaçlama ve hırıldama çıkıyor. Ben elli dokuz yaşındayım ve bu bana genç kuşağın cinsellik konusunda nasıl kısıtlı bir bakışa sahip olduğunu düşündürüyor. Bu rapor bize bu kırbaçlamaların ötesini verdi; yaşlılıktaki cinselliğin kendi başına apayrı bir bölüm olduğu gerçeğini gösterdi."

Fritchie'nin çalışması yanlış kabullerin başlıca sebebinin, eski araştırmaların hep bir kadının belirli bir zamanda bildirdiği cinsel eylemlerin -'cinsel eylem'den de duhuli seks edimi kastedilerek- sayısıyla kısıtlanması olduğunu ortaya çıkaracaktı. Fakat Pennell'in gelişim müdürü Julia Cole'un dediği gibi: "Bir araştırmacı doğrudan soru yönelterek yaşlı kadınların az seks yaptığı izlenimiyle çıkıp gelebilir, oysa kadınlar sadece daha az duhuli seks yapıyordur, onun yerine kendilerine daha önemli gelen duygusal ya da seksüel başka formların bol bol zevkini çıkarıyorlardır.

"Hayatlarının orta ve son demlerinde muhteşem cinsel ilişkileri olan kadınlar tanıdım. Onlar genç oldukları zamankinden daha az seks yapıyor olabilirler ama insanların düşündüğünden daha sık; pek çoğu yaşlılıkta seksten zevk almaya devam ederler." Julia Cole'a göre yaşlı kadınlar ne istediklerinin daha çok farkındadırlar ve bu arzularını daha iyi dillendirebilirler, vücutlarını tanırlar, daha az ketlenmeleri vardır ve gebe kalma korkuları yoktur (bunun da tatminkâr bir seks hayatı açısından en çok ihtiyaç duyulan şey olduğu söylenmektedir).

Fakat Dame Rennie'nin dediği gibi, yaşlı kadınlar için cinsellik seksten fazlasını kapsayabilir. "Benim Pennell Raporu'nda sevdiğim şeylerden biri saçınızı taramanızı duyusal bir edim olarak listeye almasıdır," yorumunu yapar. "Yaşlı kadınların çoğu gibi kendi başınıza yaşıyorsanız, sevgi ya da ihtimamla dokunulmayı ve kendinizi iyi hissettirecek şekilde saçınızın taranmasını umutsuzca özleyebilirsiniz. Bir şey size kendinizi daha kadınca ve iyi hissettirirse, o zaman o cinselliğinizin bir parçasıdır. Her şey kendinizi iyi hissetmeyle ilgilidir."

15
SONSÖZ: NASILDI?

"Bunda hep beraberiz; kendi kendimize."
(komedyen Lily Tomlin)

Hayat hakkında birkaç kesinlikten biri kesinliklerin olmadığıdır. Bununla birlikte, makul olarak emin olabileceğimiz bir şey varsa, özellikle tıbbi konulardaki önceki kesinsizliklerin pek çoğunun bu yüzyıl sona ereceğidir.

Bu durumun insan kalbinin psikolojisini anlamamızda kanıtlandığını görürüz; kitap şimdi sona erdirilmeye muhtemelen daha yakın. Kimi akıl almaz bilimsel ilerlemelerle çok mahcup olmak kalıcı bir risk olarak ortada durmasına rağmen, bu yüce pompanın tasarımlanmış kapasitesinin tamamıyla çalışmaya devam etmesi konusunda bilinecek her şeyi biliyoruz.

Gelecek birkaç on yıl içinde böyle bir kitap çok muhtemelen, kanser, demans, AIDS, pek çok akıl hastalığı ve enfeksiyon hastalığı belasına benzer şekilde sona erecek. Doğal olarak yeni sorunlar çıkacak; bunların bilinçli olmayan yöntemlerinde virüsler, salgınlar ve vebalar problem çözücü canlılardır, onlar açısından problem biziz.

Seksten zevk almamız ve anlayışımız da gelecek yüzyılda son hızına ulaşacak mı?

Çok büyük sayılarda insan muhtemelen en uygun zamanda, muhtemelen en iyi orgazmın tadını çıkaracak mı?

Buna verilecek cevap, çok muhtemelen, evet olmalı. Bugün dünya çapında seksüel sahnenin geniş bir incelemesi, herkesçe bilinen en uygun seksüel zevke yolculuğun daha katedecek uzun bir mesafesi varken, çok çeşitli kültürler ve sosyo-ekonomik sınıflar içinde insanlığın doğru güzergâhta olduğunu oldukça ikna edici şekilde akla getirir. Doğru güzergâh nedir, bu arada?

Zamanımızın ne çok küçük ne çok büyük kısmını işgal etmesini sağlayan bir perspektif içinde, orgazm peşinde koşmaktır doğru güzergâh. İki cins tarafından da eşit derecede hissedilen ve ifa edilen orgazm arzusunu garanti etmeye doğru ilerlemektir. Seks ve orgazm hakkında antik, müsamahacı mitlerin iç yüzünü durup dinlenmeden açıklamayı garanti etmeye doğru yürümektir.

Bu aşırı iyimser bir varsayım olarak görülebilir. Fakat yüz yıldan az bir zaman önce orgazm konusunda durduğumuz yere, on madde halinde bir bakalım isterseniz:

- Doktorlar ve eğitimli kadınlar da içinde olmak üzere çoğu insan, kadın orgazmı gibi bir şeyin söz konusu olmadığına ve seksten hoşlanan kadınların psikolojik bakımdan hasta, ahlâki bakımdan dejenere ya da ikisi birden olduklarına inanıyordu.
- Çoğu insanın gözünde seksin yegâne hedefi, bütün pis işi çabucak yapma -ve ideal olarak kadını hamile bırakma- anlayışıyla, erkeğin mümkün olduğunca çabuk boşalmasıydı.
- Mastürbasyonun zararsız, geniş ölçüde faydalı pratiğine günah, psikolojik açıdan yıpratıcı ve tıbbi açıdan tehlikeli ola-

rak bakılıyordu. Doktorlar mastürbasyonun etkileri konusunda o kadar endişeliydiler ki, insanları mastürbasyon yapmayı bırakmaya ikna etmek için ustalıkla kanıtlar ve sendromlar icat etmekten geri durmamışlardı.

- Çoğu kadın bir klitorisi olduğunun ya da, varlığını biliyorsa, nerede olduğunun farkında değildi.
- Doğum kontrolüne sosyal, ahlâki ve tıbbi kötülük olarak bakılıyordu. (Katolikler için günah olmasına rağmen bugün pek çok Katolik doğum kontrolü uygulamaktadır.)
- Orgazmın doğal olmakla kalmayıp her iki cins için de bir insan hakkı olduğuna inanan ilericilerin, sırlarını çalışan sınıflarla paylaşıp paylaşmadıkları hayli şüpheliydi.
- İlericiler "orgazm ancak tek başına duhuli seksle ulaşılan eşzamanlı zirve olduğunda değerlidir" şeklindeki tamamen yanlış bir inanışın esiriydiler.
- Kadın orgazmına inanmış olan eğitimli insanlar, Freud tarafından klitoral orgazmın 'gelişmemiş' ve arzu edilmez olduğuna ve tek geçerli, yetişkin seksüel karşılığın 'vajinal' orgazm olduğuna ikna edilmişlerdi.
- Çocuklar ve yeniyetmeler için, yanlış bilgilenmelerden başka herhangi bir tür seks eğitimi yoktu.
- Tecavüze uğrayan kadınlar *kendilerine* günahkâr olarak bakıyorlardı ve yasal ve sosyal bakımdan marjinalize ediliyorlardı.

21. yüzyıl başında bütün dünyadaki seksüel sahneye (orgazma, statüsüne ve hedefine özel önem vererek) kısaca göz atalım. Görülebileceği gibi, bu gelişmelerin hiçbiri zorunlu olarak 'iyi haber' değildir; önemli olan, onların haberlerin *içinde* olmasıdır.

- Orgazm bütün ayrıntılarıyla herkesin bildiği şeydir, fakat ilişkilerin mutlak vazgeçilmez öğesi olma statüsünden geri çekilmiştir. Kanada web sitesi QueenDom'un 15 bin Batılı kadın ve erkekle yaptığı araştırmada, kadınların yüzde 35'i ve erkeklerin yüzde 29'u seksten zevk almak için orgazmın zorunlu olmadığını ifade etmişlerdir.
- 'Bütün beden orgazmı'ndan yeni bir 'kalp orgazmı'na -Tantrik seksten bir başka ödünç terim- kadar orgazmın ileri sü-

rülen yeni formları kadın ve erkek dergilerinde geniş olarak tartışılmaktadır.

- Cinsel ön sevişme medya tartışmalarının her günkü konusudur. Durex tarafından dünya çapında yapılan yeni bir seks araştırmasında, ideal ön sevişmenin ne olduğu sorulmuştur. Erkeklerin bu soruya verdikleri başlıca cevap oral sekstir. Kadınlar için başlıca seçenek dokunma, hissetme ve öpüşmedir –ve baş başa romantik bir akşam yemeği.
- Chicago Üniversitesi araştırmacılarınca yürütülen ve sonuçları *Journal of the American Medical Association*'da yayınlanan bir çalışmada, çalışmaya katılan kadınların yüzde 43'ünün, erkeklerin yüzde 10'dan fazlasının yatak odasında tatminsizlikten şikayet ettiği ortaya konmuştur. Keza, libido eksikliğinin 'yaygın bir kamu sağlığı sorunu' olduğu ilan edilmiştir.
- Vibratörler artık yaygın olarak kabul görmektedir ve çok farklı tasarımlarda mevcuttur. Aygıtın sert, yuvarlak başı, değişime uğrayıp fallus şekilli yunus ve başka hayvanlar gibi şekillere girmiştir. Elektronik olanlar mümkün olduğunca ince yapılmıştır, fakat uzaktan kumandalı 10 hızlı yalancı fallus Cybervibe gibi güçlü makineler de vardır. Plastik olanlara artık vücut ısısında kalması için silikon ve Cyberskin adlı canlı benzeri materyal eklenebilmektedir. Vajinaya yerleşen vibratörler de mevcuttur. "Klitoris için bir fallus şekline sahip olmak saçmadır" der eski bir güzel sanatlar talebesi, porno yıldızı ve feminist porno film yapımcısı, şimdi vibratör işinde büyük olan Amerikalı Candida Royalle. Onun modellerinden Petite, yaklaşık 10 cm. boyunda ve şeftali rengi, yumuşak kıvrımlı cep telefonu şeklindedir; Superbe büyük açık yeşil bir modelidir; Magnifique 18,5 cm.'lik bir çeşittir. San Francisco'da feminist bir seks shop, Good Vibrations, yaklaşık 200 farklı tasarımda vibratör bulundurur. En hızlı hareket edenlerinden biri olan Magic Wand, Hitachi tarafından üretilmiştir.

- Kadınların 'soğuklukla' itham edildiği yerde, şimdi erkekler 'performans' baskısı hissetmektedirler. 20. yüzyıl ortalarında Kinsey Raporu yayınlandığında, erkekler boşalmadan önce 1-2 dakika geçirmenin makul bir süre olduğu kanısındaydılar. Bugün Avustralya Seks Sağlığı Merkezi'nde erkeklere, onların düşündüğü ilişkinin ne kadar sürmesi gerektiği sorulduğunda cevap '10-15 dakika' oluyordu.
- Almanya'da yapılan araştırmalar, orgazma ulaşan kadınların oranının 1970'lerde giderek arttığını gösterdi. Kadınların yüzde 99'u 27 yaşına kadar orgazm yaşamıştı. Seks sırasında orgazm oranı da artmıştır. Berlin Humboldt Üniversitesi raporunda şöyle deniyordu: "Orgazma karşı antipatinin artışı hep hileli yöntemlerle gerçekleştirildi; erkek ya da kadın performansının ölçüsü olarak kullanıldı, birlikte girilen çatışmada bir zafer olarak kutlandı ve stresli bir prestij olayı sayılarak korkuldu. Buna mukabil yakınlık, güven, sıcaklık, kaygısız zevkle ve bütünsel erotik form içinde tahmin edilemez, hesaplanamayan, hesaplanmamış duygularla ilişkili olan sürekli bir ilişkinin bireysel niteliği arandı. Sarılma yeniden moda oldu; zorlayıcı ya da ucuz kaba saba seks gözden düştü."
- Avustralya'da seks uzmanı ve yazar Dr. Rosie King'den danışmanlık alan kadınlar yirmi yıldır, önce herhangi bir şekilde orgazma nasıl ulaşabileceklerini soruyorlardı. "Artık G noktası orgazmı, kadın boşalması, çoklu orgazm, tercihen aynı anda hepsini birden ve daha fazlasını istiyorlar," diyor Dr. King.
- Sydney'deki aynı merkezde bugün görülen en yaygın problem, bir partnerin diğerinden daha fazla seks istediği 'arzu uyuşmazlığı'dır. Dr. King şöyle diyor: "Genellikle erkekler daha fazla seks istediklerini söylediklerinde, gerçekte daha fazla sevgi ve ilgi istediklerini kastederler. Seks talep etmek duygusal destekten daha kolaydır. Aksi kadınlar için daha doğrudur. Erkekler yakın olmak için sekse ihtiyaç duyar-

larken, kadınlar seks arzusu yaşamak için yakınlığa ihtiyaç duyarlar.

- Fundamentalist İslami toplumlarda seks krizdedir. Mesela, İran'da her tür cinsel davranışı, ahlâkı bozan, katılımcıları ruhsal ve fiziksel olarak kirleten ve manevi niyeti engelleyen bir şey olarak gösteren din hocaları ve mollalar vardır. Boşalmanın vücutta ve ruhtaki kirletme etkisi hamamda yıkanarak uzaklaştırılabilirken, cinsel temas ve orgazm ruhsal bakımdan temizleyici sözlerle ayinsel bir arınma gerektirir.

Öyleyse, bu sona erme çağında orgazmın geleceği için ne söylenebilir?

- İmplantlar ve yapay, farmakolojik yöntemler, özellikle kadınlar için Viagra işe yaramayacaktır. Orgasmatron benzeri aygıtlar her zaman bir şaka olarak kalacaktır.
- Erkek ve kadın arasındaki dünya çapındaki savaş devam edecektir. İki cins arasında sürekli gerilim olması, insan olarak tasarlanışımızın ayrılmaz parçası olabilir.
- Bununla birlikte, psikolojik savaş alanının bir düzlenmesi söz konusu olabilir; kadın ve erkek birbirlerine ihtiyaç duyduklarını ve seksin bunu gerektirdiğini giderek daha iyi anlayacaklardır. Medya bu sürecin propagandasını yapmada büyük bir rol oynamaya devam edecektir.
- AIDS'in yenilmesi, ya da, sadece gözden kaybolması, 1960'lardaki Hap'tan bu yana seksteki en büyük patlamayı tetikleyecektir.
- Bazı farmakolojik erkek doğum kontrol yöntemleri bu eğilimi şiddetlendirecektir, fakat AIDS ortadan kalksa bile, cinsel sağlık masrafları azalacaktır.
- Sanallık (siberseks ve orgazm sağlamanın çeşitli uzaktan yöntemleri) kitlelerin mastürbasyon yardımcısı haline gelecektir. Böylelikle orgazm daha tek başına bir uğraşa dönüşecektir. Öte yandan, orta sınıf 'doğal', yardımcısız seks -canlı bir partnerle seks yapma- konusunda çok üstün konuma geçecektir.

- Orgazm ve cinsel zevk herkesin hayatındaki bir numaralı konu olmayı ve medya, sanatlar ve çoğu insanın uyanık geçen her anına tahakküm etmeyi sürdürecektir.
- Yaşlılar eğlenceye katılma haklarına sahip çıkacaklardır.
- Üçüncü Dünya'daki ve fundamentalist rejimlerdeki kadınlar, sekste de zevkin paylaşılmasına doğru çok yavaş bir gelişim kaydedilecektir. İnternet ve uydu televizyonu, tarihte herhangi bir anda olduğundan çok daha yaygınlaşan demokratik ideallerin yayılmasındaki gibi, bu süreçte de ana rolü oynayacaktır.
- Erkek saldırganlığının etkisini kaybetmesi, gelişen ülkelerdeki kadın cinselleşmesiyle el ele gidecektir. Batı dünyasında seksüel bakımdan yetersiz ve tatminsiz erkeklerin yol açtığı birçok suç ve fundamentalist toplumlardaki kaba şiddetin çoğu da, erkeklerin seksüel ketlenmesinden kaynaklanmaktadır; toplumlardaki erkekler kadınları böyle aşağılamakla kendilerini paylaşılan orgazmın neşesinden mahrum ederler. Cinsler arası ilişkilerde parlayıp sönmeler sona erince dünya daha sakin ve daha iyi bir yer olacaktır. Çok uzun zamandır böyle sorunlara yol açan orgazm, insanoğlunun akıl sağlığı açısından kuvvetli bir güç bile olabilir.

Bu eksiksiz ve umarım, oldukça aydınlatıcı orgazm tarihinin başlangıcında bir önerme ortaya atmıştım: $C_{19}H_{28}O_2$ bileşiği -hem erkek hem kadında cinsel arzunun asıl jeneratörü olan testesteron- insan tarihindeki en etkili kimyasal maddedir.

Kimilerinin gözünde bu mübalağalı bir iddiadır. H_2O gibi başka bileşikler ya da benzinin yapısındaki hidrokarbon kompleksleri ya da bir dizi patlayıcı, hatta tek bir element Au (altın) bile bireyin psikolojisinden küresel jeopolitiğe kadar her şeyi etkilemiştir.

Ancak şu anda ben, okurdan bu son bölüm üzerine tekrar düşünmesini rica edeceğim; çünkü önceki sayfaların ışığında, orgazma duyulan arzunun biricik gücünün tarihin seyri üzeri-

ne baskı yapmış olduğunu artık açıklıkla söyleyebileceğimizi sanıyorum.

Cleopatra'yla cinsel zevkin peşinden koşmak için kariyerini bırakan Romalı general Antonius'dan Edward ve Bayan Simpson'a, neredeyse bütün Kennedy ailesine, Oscar Wilde ve Lord Alfred Douglas'a, Mata Hari'ye (baştan çıkardığı yüksek rütbeli müttefik subayından gizli askeri bilgiler elde eden Hollandalı Nazi casusu), John Profumo'ya (bir fahişeyi, Christine Keeler'i Londra'daki Sovyet Elçiliği'ndeki bir deniz ataşesiyle paylaştığı öğrenilen ve sonunda hükümeti deviren İngiliz savunma bakanı), Prens Charles'a (dünyadaki en arzu edilen kadınlardan biriyle evliliğini, daha yaşlı bir kadınla gayri meşru cinsel ilişki için terk etmesiyle, insanın aklını en fazla karıştıran kişi) –her vakada, seksüel zevk arzusu akıbeti önemli oranda değiştirmiştir. Bunlara ek olarak daha yüzlerce örnek bulunabilir.

Yalnızca Cennet Bahçesi hikâyesinde, Adem ve Havva'nın seksten ziyade bir elmayla (ya da, daha doğrusu bir incirle) baştan çıkarılmış olarak resmedilmesi şaşırtıcıdır.

Seksüel zevkte ısrar etmekten bu çekilmeyi değerlendirme, milyarlarca sıradan insanın hayatını etkilemesine sebep olmuştur. Bu dünyada gelmiş geçmiş her birimizin (son zamanlarda 110 milyar olarak tahmin edilmektedir) bir orgazm isteyen ve elde eden en azından bir kişinin sonucu olduğu kolayca gözden kaçabilen ama değiştirilemez olgulardan biridir. Tüp bebekler bile varlıklarını, muayenehane odası gibi bir yerde sessizce mastürbasyon yapan bir adama borçludurlar.

Dahası, her bebeğin doğumu gerçekte, ortalama (nedir?) yüz, bin seksüel eylemin sonucu olduğunu bir an için düşününce, gülünç şarlatan Wilhelm Reich'ın kesinlikle inandığı gibi cinsel enerji bir şekilde bulutlarda yapılabilse, bu zımbırtının sürekli sisiyle sarılmış olabileceğimizi anlamaya başlarız. Ona kalsa bizler, orgazm arzusunu, orgazm gerilimini, orgazm rahatlamasını hep yaşayacak ve soluyacaktık; hayatımızın her gününün her anında, bir tür orgazmik ektoplazmla sarmalanacaktık!

Orgazm arzusunu, orgazm gerilimini, orgazm rahatlamasını yaşayan ve soluyan bir uygarlık? Saçma. Ama Dünya'ya baktığımızda gördüğümüz nedir? Komik bir şekilde, seksle büyülenmiş, seksi takıntı hale getirmiş ve ona bağımlı olmuş milyonlarca insan, hayatlarının büyük kısmını orgazm olma olmama, ümitsizce haklarındaki her şeyi okudukları biri gibi orgazm olma, orgazm olamamanın tıbbi ya da psikolojik bir sebebini bulma -ya da dinsel kodlar tarafından orgazma ulaşmasının yasaklanmış olması- düşüncelerinin tahakkümü altında geçirmektedir.

Reich'ın 'Orgone'u -seksüel enerjinin fiziki maddesine verdiği ad- kim bilir hangi kişisel psikiyatrik krizin ön ayak olduğu bariz bir fantezi olsa bile, eski hilekârlığın haklı bir yanı da olabilir.

KAYNAKÇA

Paul Ableman, *The Mouth and Oral Sex,* Running Man, 1969; Sphere, 1972 (*The Mouth* adıyla).

Federico, Andahazi, *The Anatomist,* çev. Alberto Manguel, Doubleday, 1998.

Amy Anderson, "My G-spot Secret", *London Evening Standard,* 6 Mayıs 2003.

Stephen Bailey (ed.), *Sex,* Cassell and Co., 1995.

Françoise Barret-Ducrocq, *Love in The Time Of Victoria: Sexuality and Desire Among Working-Class Men and Women in Nineteenth-Century London,* çev. John Howe, Penguin Books, 1992.

Fanny Beaupré ve Roger-Henri Guerrand, *Le confident des dames. Le bidet du XVIIe au XXe siècle: histoire d'une intimité,* La Découverte, 1997.

Stephen Beckerman ve Paul Valentine, *Cultures of Multiple Fathers: The Theory and Practice of Partible Paternity in Lowland South America,* University Press of Florida, 2002.

Antony Beevor, *Berlin: The Downfall 1945,* Viking, 2002.

Elizabeth Benedict, *The Joy of Writing Sex: A Guide for Fiction Writers,* Souvenir Press, 2002.

Jennifer Berman ve Laura Berman, *For Women Only,* Virago, 2001.

Simone Bértiere, *Marie-Antoinette l'insoumise,* Editions de Fallois, 2002.

Geneviève Bianquis, *Amours en Allemagne a L'Epoque Romantique,* Librairie Hachette, 1961.

Tim Birkhead, *Promiscuity: An Evolutionary History of Sperm Competition and Sexual Conflict,* Faber and Faber, 2000.

Dr. Sue Blundell, *Women in Ancient Greece,* British Museum Press, 1999.

Bohlen, J.G., "State of the Science of Sexual Physiology Research", ed. C.M. Davis, *Challenge in Sexual Science,* Philadelphia, 1983 içinde.

Christopher Booker, *The Neophiliacs: The Revolution in English Life in the Fifties and Sixties,* Collins, 1969.

Shmuley Boteach, *Kosher Sex: A Recipe for Passion and Intimacy,* Duckworth, 1998.

Jacob Bronowski, *The Ascent of Man,* Little Brown, 1973.

Geraldine Brooks, *Nine Parts of Desire: The Hidden World of Islamic Women,* Penguin, 1996.

Sir Richard Burton ve F.F. Arbuthnot, *The Illustrated Kama Sutra: Ananga-Ranga. Perfumed Garden: The Classic Eastern Love Texts,* Octopus Publishing, 1987.

David M. Buss, *The Evolution of Desire: Strategies of Human Mating,* Basic Books, 2003.

David M. Carr, *The Erotic Word: Sexuality, Spirituality, and the Bible,* OUP USA, 2003.

Brian D. Carroll, "'I indulged my desire too freely': Sexuality Spirituality, and the Sin of Self-Pollution in the Diary of Joseph Moody, 1720-1724", *William and Mary Quarterly,* Cilt: 60, No: 1, Ocak 2003.

Jolan Chang, *The Tao of Love and Sex: The Ancient Chinese Way to Ecstasy,* Wildwood House, 1976.

Mantak Chia ve Douglas Abrams Arava, *The Multi-Orgasmic Man by The Multi-orgasmic Man: The Sexual Secrets That Every Man Should Know* HarperCollins, 1996.

Dr Eustace Chesser, *Woman and Love,* Jarrolds, 1962.
John Cleland, *Fanny Hill: Memoirs of a Woman of Pleasure,* Wordsworth Editions, 2000.
Julia Cole, *Stay Together For Ever,* Vermilion, 2003; *www.juliacole.org* ve *www.emotionalbliss.co.uk.*
Harry Daley, *This Small Cloud,* Weidenfeld and Nicholson, 1987.
Emma Dickens, *Immaculate Contraception: The Extraordinary Story of Birth Control – From The First Fumblings To The Present Day,* Robson Books, 2000.
Elkan, E., "Evolution of Female Orgastic Ability - A Biological Survey", *International Journal of Sexology,* 1948.
Verrier Elwin, *The Kingdom of the Young,* OUP, 1968.
Roy Eskapa, *Bizarre Sex,* Quartet Books, 1987.
Nicholas Farrell, *Mussolini: A New Life,* Weidenfeld and Nicholson, 2003.
Helen Fisher, *Anatomy of Love: A Natural History of Mating, Marriage and Why We Stray,* Ballantine, 1992.
Robert Flacelière, *L'Amour en Grèce,* Librairie Hachette, 1960.
Michel Foucault, *The History of Sexuality, An Introduction,* Random House, 1978.
Jonathan Franzen, *The Corrections,* Fourth Estate, 2001.
Antonia Fraser, *Marie Antoinette,* Weidenfeld and Nicholson, 2002.
Robert A. Freitas Jr., "Sex in Space", *Sexology Today,* No. 48, Nisan 1983, *www.rfreitas.com/Astro/SexxxInSpace.htm.*
Peter Gay, *Education of the Senses, The Bourgeois Experience,* Oxford University Press, 1984.
Elizabeth Gips, *The Scrapbook of a Haight Ashbury Pilgrim: Spirit, Sacraments, and Sex in 1967-68,* Changes Publishing, 1995.
Shirley P. Glass (Jean Coppock Staeheli'yle birlikte), *Not 'Just Friends': Protect Your Relationship from Infidelity and Heal the Trauma of Betrayal,* The Free Press, 2003.
Stephen Jay Gould, *Bully For Brontosaurus: Reflections in Natural History,* Vintage, 2001.
Madeline Gray, *The Normal Woman,* Scribner, 1967.
Shirley Green, *The Curious History of Contraception,* Ebury Press, 1971.
Lesley A. Hall, *The Other in the Mirror: Sex, Victorians and Historians,* Wellcome Institute, *http://homepages.primex.co.uk/~lesleyah/sexvict. htm.*
Frank Harris, *My Life and Loves,* Avalon, 2000.

Gilbert H. Herdt, *Guardians of the Flutes, Idioms of Masculinity, A Study of Ritual Homosexual Behavior,* McGraw-Hill, 1980.

Tom Hickman, *The Sexual Century: How Private Passion Became a Public Obsession,* Carlton Books, 1999.

Humboldt University, Berlin, *Magnus Hirschfeld Archive for Sexology, www2.huberlin.de/sexology/*

Shere Hite, *The Hite Report,* Macmillan, 1976.

Shere Hite, *The New Hite Report,* Hamlyn, 2000.

George Jacobs ve William Stadiem, *Mr S: The Last Word on Frank Sinatra,* Sidgwick and Jackson, 2003.

Wendell Stacy Johnson, *Sex and Marriage in Victorian Poetry,* Cornell University Press, 1975.

James Howard Jones, *Alfred C. Kinsey: A Public/Private Life,* Norton, 1997.

Barbara Keesling, *How To Make Love All Night,* HarperCollins, 1994.

Brett Kahr, "The History of Sexuality: From Ancient Polymorphous Perversity to Modern Genital Love", *Digital Archive of Psychohistory,* Cilt: 26, No: 4, İlkbahar 1999, *http://www.geocities.com/kidhistory/ja/hissex.htm.*

Otto Kiefer, *Sexual Life in Ancient Rome* (1934), dokuzuncu basım, Abbey Library, 197.

Pierre Kohler, *La Dernière Mission: Mir, l'aventure humaine,* Editions Calmann-Levy, 2000.

Marvin Krims, "A Psychoanalytic Exploration of Shakespeare's Sonnet 129", *Psychoanalytic Review,* 86 1999, *www.clas. ufl.edu/ipsa/journal/articles/psyart2000/krimso2.htm.*

Irma Kurtz, *Irma Kurtz's Ultimate Problem Solver,* Avon, 1995.

Thomas W. Laqueur, *Solitary Sex: A History of Masturbation,* Zone Books, 2003.

Sally Lehrman, "The Virtues of Promiscuity", *www.alternet.org/story.html?StoryID=13648.*

Howard S. Levy, *Chinese Footbinding: The History of a Curious Erotic Custom,* 1966'dan sonra çeşitli basımlar.

Hans Licht, *Sexual Life in Ancient Greece,* 1932.

Hanny Lightfoot-Klein, MA., "The Sexual Experience and Marital Adjustment of Genitally Circumcised and Infibulated Females in The Sudan", *Journal of Sex Research,* Ağustos 1989.

Brenda Love, *Encyclopedia of Unusual Sexual Practices,* Abacus, 1995.

L.J. Ludovici, *The Final Inequality: A Critical Assessment of Woman's Sexual Role in Society,* Frederick Muller, 1965.

Rachel P. Maines, *The Technology of Orgasm: 'Hysteria', the Vibrator, and Women's Sexual Satisfaction,* John Hopkins University Press, 1999

Steven Marcus, *The Other Victorians: A Study of Sexuality and Pornography in Mid-nineteenth-Century England,* W.W. Norton, 1987.

Donald S. Marshall ve Robert C. Suggs, ed. *Human Sexual Behavior: Variations in the Ethnographic Spectrum,* Basic Books, 1971.

William Masters ve Virginia Johnson, *Human Sexual Response,* Little Brown, 1966.

John Maynard, *Victorian Discourses on Sexuality and Religion,* Cambridge University Press, 1993.

Margaret Mead, *Male and Female: A Study of the Sexes in a Changing World,* William Morrow, 1967.

Johann Jakob Meyer, *Sexual Life in Ancient India: A Study in The Comparative History of Indian Culture* (1930), yeniden basım: Dorset Press, 1995.

Robert T. Michael ve Edward O. Laumann, *Sex in America: A Definitive Survey,* Warner Books, 1995.

Desmond Morris, *The Naked Ape,* Vintage, 1994; *The Human Zoo,* Vintage, 1994; *Manwatching,* Triad, 1978.

Toni Morrison, *The Bluest Eye,* Vintage, 1999.

Clelia Duel Mosher, *The Mosher Survey: Sexual Attitudes of 45 Victorian Women,* James Mahood ve Kristine Wenburg, ed., Arno Press, 1980.

Kim Murphy, "Frigid Victorian Women?", *Citizens' Companion,* Aralık-Ocak 2002-2003.

John T. Noonan, *Contraception,* Harvard University Press, 1966.

Jeannette Parisot, *Johnny Come Lately: A Short History of the Condom,* çev. Bili McCann, Journeyman, 1987.

Burgo Partridge, *A History of Orgies* (1958), yeniden basımı: Prion Books, 2002.

Ian Penman, "The Big 'Oh!': Having them, delaying them, faking them; The troubled history of orgasms in cinema", *Independent,* 30 Kasım 1989.

Melanie Phillips, *The Ascent of Woman: A History of the Suffragette Movement,* Little Brown, 2003.

Roy Porter, *The Greatest Benefit to Mankind: A Medical History of Humanity,* Fontana Press, 1999.

Gordon Rattray Taylor, *Sex in History,* Thames and Hudson, 1953.

Elizabeth Roberts, *A Woman's Place: An Oral History of Working-Class Women 1890-1940,* Blackwell, 1986.

Alan Rusbridger, *A Concise History of the Sex Manual,* Faber and Faber, 1986.

George Ryley Scott, *Phallic Worship: A History of Sex and Sexual Rites,* Luxor Press, 1966.

Mary Jane Sherfey, *The Nature and Evolution of Female Sexuality,* Random House, 1972. Ayrıca: "A Theory of Female Sexuality", 1966 tarihli bir deneme: *Sisterhood is Powerful: An Anthology of Writings From the Women's Liberation Movement,* ed. Robin Morgan, Vintage Books içinde, 1970.

Edward Shorter, *The Making of the Modern Family,* Basic Books, 1977.

G.L. Simons, *The Illustrated Book of Sexual Records,* Virgin Books, 1986.

Joan Smith, *Moralities: Sex, Money and Power in the 21st Century,* Penguin, 2001.

Donna C. Stanton, ed., *Discourses of Sexuality: From Aristotle To Aids,* University of Michigan Press, 1992.

Gloria Steinem, *A Book of Self-Esteem: Revolution from Within,* Bloomsbury, 1992.

David Stevenson, *The Beggar's Benison: Sex Clubs of Enlightenment Scotland and Their Rituals,* Tuckwell Press, 2001.

Houzan Suzuki, *Zen Tantra: Total Orgasm, www.mumyouan.com.*

Donald Symons, *The Evolution of Human Sexuality,* OUP, 1979.

Thomas Szasz, *Sex: Facts, Frauds and Follies,* Blackwell, 1981.

Simon Szreter, *Fertility, Class and Gender in Britain, 1860-1940,* Cambridge University Press, 1996.

Reay Tannahill, *Sex in History,* Scarborough House, 1992.

C. Tarvis ve S. Sadd, *The Redbook Report on Female Sexuality,* Delacorte Press, 1977.

Stanley Thomas, "Did you have your orgasm today?" *The Week* (Hindistan), 6 Aralık 1998, *http://www.the-week.com/98dec06/cover.htm.*

Randy Thornhill ve Craig T. Palmer, *A Natural History of Rape: Biological Bases of Sexual Coercion,* MIT Press, 1999.

Lionel Tiger, *The Pursuit of Pleasure,* Little Brown, 1992.

E.B. Vance ve N.N. Wagner, "Written Descriptions of Orgasm: A Study of Sex Differences", *Archives of Sexual Behavior,* Cilt: 5, 1976.

Theodore van de Velde, *Ideal Marriage: Its Physiology and Technique,* Heinemann, 1960 (son basım).

Robert Hans van Gulik, *Sexual Life in Ancient China,* E.J. Brill, 1961.

Andre Van Lysebeth, *Tantra: The Cult of the Feminine,* Red Wheel/Weiser, 1995.

Mallanaga Vatsyayana, Wendy Doniger (çev.), Sudhir Kakar (çev.), *Kamasutra,* Oxford University Press, 2002.

'Walter', *My Secret Life,* Wordsworth Editions, 1996.

Hope Wells, "Omigod! The things you didn't know about sex; facts about foreplay, sex techniques and sexual behavior", *Cosmopolitan,* Ekim 1996.

Naomi Wolf, *The Beauty Myth,* Vintage, 1990; *Promiscuities: A Secret History of Female Desire,* Chatto and Windus, 1997.

Alayne Yates, *Sex Without Shame: Encouraging the Child's Healthy Sexual Development,* William Morrow, 1978.

Toby Young, *How to Lose Friends and Alienate People,* Abacus, 2002.

Zaehner, R.C., *Mysticism Sacred and Profane: An Inquiry into Some Varieties of Preternatural Experience,* Clarendon Press, 1957; Oxford University Press, 1961.

Ek Okuma Listesi

Iwan Bloch, *Anthropological Studies in the Strange Sexual Practices of All Races in all Ages,* Anthropological Press, 1933.

Sally Cline, *Women, Celibacy and Passion,* Andre Deutsch, 1993.

John D'Emilio ve Estelle B. Freedman, *Intimate Matters: A History Of Sexuality in America,* Harper and Row, 1988.

Robert T. Francoeur, *The Descriptive Dictionary and Atlas of Sexology,* Greenwood Press, 1991.

Michael Gordon, "From An Unfortunate Necessity to a Cult of Mutual Orgasm: Sex in American Marital Education Literature, 1830-1940", James M. Henslin ve Edward Sagarin, ed., *The Sociology Of Sex,* Schocken Books içinde, 1978.

Walter Kendrick, *The Secret Museum: Pornography in Modern Culture,* University of California Press, 1987.

Edward O. Laumann, John H. Gagnon, Robert T. Michael ve Stuart Michaels, *The Social Organisation of Sexuality; Sexual Practices in the United States,* University of Chicago Press, 1994.

G. Legman, *Oragenitalism: Oral Techniques in Genital Excitation,* Julian Press, 1969.

Hoag Levin, *American Sex Machines; The Hidden History At The US Patent Office,* Adams Media Corp., 1996.

Brenda Love, *Encyclopedia Of Unusual Sex Practices,* Barricade Books, 1992.

R Osborne, ed., *Classical Greece,* Oxford, 2000; "Private Life" bölümü, James Davidson, Reader in Ancient History, Warwick University.

G. L. Simons, *Simons' Book of World Sexual Records,* Pyramid Books, 1975.

Dr Robin Smith, *The Encyclopedia Of Sexual Trivia,* St Martin's Press, 1990.

Paul Tabori, *The Humor and Technology of Sex,* Julian Press, 1969.

Sallie Tisdale, "Rockets, earthquakes, fireworks, full-excursion pelvic thrusting, the final engorgement of the late plateau phase, and the high mountaintop of love of wbich the poets sang: The Orgasm, what else?', *Esquire,* Ekim 1994.

Theodore Zeldin, *An Intimate History of Humanity,* Vintage, 1998.

ORGAZMIN MAHREM TARİHİ

Yüzeysel bir bakışta, orgazm dediğiniz şeyin öyle büyütülecek bir yanı yoktur. Neresinden baksanız, insanın bir yıl içerisinde kendinden geçercesine yaşadığı orgazm dakikalarının toplamı on iki dakikayı ya bulur, ya bulmaz. Fakat orgazm dürtüsünün, yeryüzündeki her kültür ve ülkede yaşayan bütün insanların hayatlarının önemli bir dilimini meşgul ettiği de yadsınmaz bir gerçektir.

İnsanın orgazm arayışı, sanki tarihsel bir atlıkarıncaya binmişiz misali, bizi, insanların Orgazm'a bugünkü dünyadan daha yakın oldukları antik dünyanın doruklarından, seksüel özlemin ve orgazm coşkunluğunun kötülük timsali sayıldığı modern zamanlara daha yakın dönemlere kadar bir keşif serüvenine dalmaya benzer.

Orgazm arzusu her türlü seksüel tabuya karşı çok dirençli olmuş ve çeşitli yollara başvurmuştur. Mesela, aşırı ciddi hayatlar süren 18. yüzyıl Edinburgh'undaki beyefendiler, prestijli bir mastürbasyon toplumuna aittiler. 1920'lere kadar da Avrupa ve Amerika'daki kadınlar, pratik ev aletleri kisvesiyle saygın kadın dergilerinde reklamları yapılan vibratörleri satın almaktan geri durmamışlardır.

Orgazmın biyolojisi, antropolojisi, psikolojisi ve teknolojisi hakkında kapsamlı bir çalışma olup, çağlar boyunca orgazm hakkında çıkan bütün literatürü tarayarak kaleme alınmış olan "Orgazmın Mahrem Tarihi", aynı zamanda mağaralarda yaşayan atalarımızdan günümüzün Viagra ve "Sex and the City" çağına kadar kadın ve erkek orgazmlarının gizli tarihini gözler önüne sermektedir...

agora kitaplığı • 360
ISBN 978-605-103-156-9
kültürel çalışmalar • 26
www.agorakitapligi.com